

སེ་ར་རྩེ་བཙུན་པའི་གསུང་འབྲུམ།

༼ ཆ ༽

སེ་ར་བྱེས་རིག་མཁོན་ཆེན་ཨོ་ཨོ་ཚུ་མཆོག་ཁོང་།

༡༡། །བསྟན་བཙུག་མཛོ་མ་འདོན་བར་ཉོག་ས་པ་འི་བྱུན་འབྲེལ་པ་དང་བཙས་པ་འི་
 རྒྱལ་བཞད་རྒྱལ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་
 པ་འི་ཡེག་ས་བཞད་སྒྲུབ་བཟང་ལྷུ་དབང་གི་རོལ་
 མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་པ་ས་སྒྲུབ་ས་ལྷ་པ་མཚན་
 མད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ། །

མཛེས་པ་ལྷུ་མ་འདོན་པཱ་ཨླུ་པཱ་ཨླུ་

༡༩༦༧ --- ༡༩༩༩

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྒྲིམ་ཡང་།

SJRB-0455

པར་ཚུ་མེད་བྱེས་བྲུ་ཆོད་ནས་འགྲེམས་སྤྲེལ་གནང་བའི་དཔེ་བསྐྱར་ཨ་ཡིན།

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་ཚོམ་སྤྱིག་ཁང་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤྲེལ་བྱས།

༡༩༩༩ ལྷ་བཙུ་པར་ཚོམ་སྤྱིག་བྱས།

མེད་བྱེས་རིག་མཛོད་བྲ་བྲང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

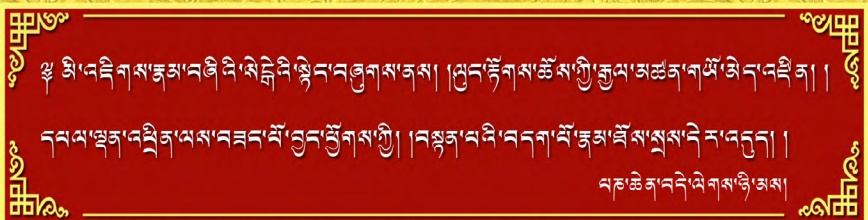
ཡིག་འབྲེལ་བྲ་བྲང་།

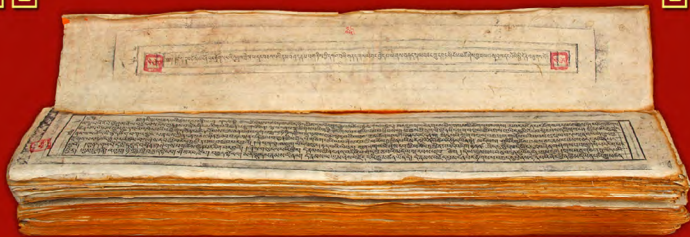
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

གསལ་བཤད།

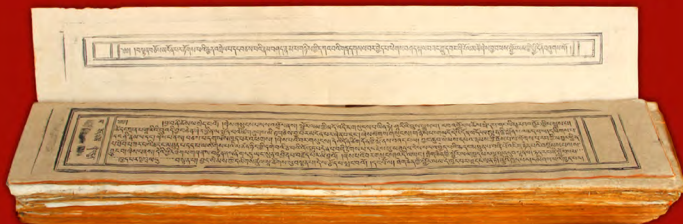
འབྲུལ་དེབ་འདི་ནི་བྲུ་ཆོད་རིན་པོ་ཆེ་ནས་པར་རྩ་གནང་སྟེ་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྱིག་བྲེད་དགོས་
པའི་བཀའ་མངགས་གནང་དོན་ལྟར་བསྤྱིགས་པ་ཡིན་ལ། ཚོམ་སྤྱིག་བྲེད་སྐབས་དེ་ལྟ་མཛུགས་མཆན་ཏུ་
བཀོད་པ་རྣམས་ལྟ་བུ་བའི་ཆེད་མཐའ་མཆན་ཏུ་བསྐྱར་བ་དང་། ཚོམ་སྤྱིག་ཁང་འདི་གའི་སྤྱི་མཆོངས་ཀྱི་
རྒྱབ་ལ་སྤྱད་པ་སོགས་ལས་གཞན། པར་རྩ་སོར་བཞག་གིས་འབྲུལ་དེབ་ཏུ་ཚོམ་སྤྱིག་བྲས་ཡོད།

པར་སྐྱུན་གྱི་བདག་དབང་མེད་བྱེས་བྲུ་ཆོད་ལ་ཡོད།

ལྷ་གར་མེར་བྱིས་ལྷ་ཆོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

ལྷ་གར་མེར་བྱིས་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ།

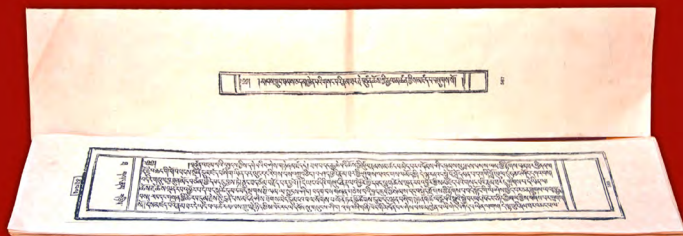
ལྷ་གར་མེག་ས་མོ་སྒྲིབ་དྲུ་བཞུག་བྱས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ།

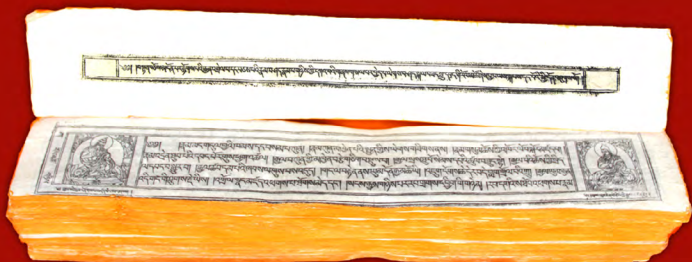
འབྲས་མཛོད་མ་དཔེ་མཛོད་དྲུ་བཞུགས་པའི་རྟེ་བཞུག་ཡིག་ཆ་དཔེ་ཉིད་གས།

ཐུགས་ཀྱི་ཡི་ར་པར་སྐྱུན་བྱས་པའི་རྟེན་པར་བརྒྱན་ཡིག་ཆ།

གཙང་པར་བྲས་ཀྱི་བཞུགས་པའི་རྟེན་པར་བརྒྱན་ཡིག་ཆ།

སྐུ་འབྱུང་ནས་པར་སྐྱུན་བྱས་པའི་རྟེན་པར་བརྒྱན་ཡིག་ཆ།

THE DALAI LAMA

༄༅། །ཐབས་མཁས་ལ་སྤྲུགས་མེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱོད་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་ལུགས་
 རྒྱལ་པོས་སྤྱི་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་སྤྲུག་གི་ལན་བདེའི་ཅ་བར་བྱུང་པའི་བདེན་
 བཞིའི་ཆོས་འཁོར་སོགས་བསྐྱོར་ཏེ། གཞི་དངོས་པོའི་རྣམ་གཞག་ལས་ལས་བཞུང་པའི་རིམ་པ་
 དང་། དེ་ལས་འབྲས་བྱ་མངོན་དུ་བྱ་བའི་རིམ་པ་བཅས་རྒྱ་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཚུལ་ཟེ་ཅིང་རྒྱལ་
 བར་གསུངས་པ་ལས། དུས་ཤིས་སྟོན་པ་སྤྱི་འགྲོ་ལས་འདས་ནས་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་སྤྱད་
 གཙོས་དཔལ་ལྷན་ལེ་ཆུང་པ་ཆུབ་བཅུན་སོགས་ནས་རིགས་པ་དང་སྤྱིར་བས་ལེགས་པར་
 གཏན་ལ་མཁས་སྤྱི་འགྲོ་འདིར་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་ཅིང་། མཐར་བུར་རྒྱལ་པོ་དེ་དུ་ཆོས་
 རྒྱལ་པོ་པཎ་བཀའ་འདེན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཅི་སྟེད་ཅིག་པོ་དང་རྒྱ་དུ་
 བསྐྱར་ཅིང་ཞིབ་པར་གཏན་ལ་མཁས་པ་ལས་དུས་སྐབས་སྤྱི་འགྲོ་དང་རྒྱས་ལུན་སྤྱི་འགྲོ་པོ་བྱུང་
 བར་མ་ཟད། ཆེན་པོ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་ཡུལ་གྱི་སོགས་སྤྱི་འགྲོ་ཞབས་འདེགས་སྤྱི་འགྲོ་
 བསྐྱབས་ཡོད།

སྐབས་དོན་རྒྱལ་པོའི་ཡུལ་རྒྱས་འཕྲིང་བསྐྱབས་གསུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་སྟོར་ཉིད་ཀྱི་རིམ་པ་
 གསལ་བར་བྱེད་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོག་སྤྲུག་དང་། སྤྱི་འགྲོ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གཉིས་བྱུང་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་
 པ་འགྲེལ་པ་ལ་འཕགས་པོ་དེ་གྱི་འགྲེལ་མཛད་མཁན་པོ་དུ་མས་ཡིག་འཛོག་ཤིན་ཏུ་མང་པ་ལས་ཅི་
 བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་བར་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཡིག་ཆ་སོགས་ནི་གཞུང་
 སྤྱིའི་ཁོག་ལ་བཀའ་བ་ཆད་ལ། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོགས་པའི་

མཐའགཅོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་མང་བ་དང་། ཡོངས་གྲགས་ཡོངས་འཛིན་བསྐྱེས་རང་གྲགས་
བའང་རྒྱས་བསྐྱེས་འཆོས་ཞིང་ཐོགས་རྒྱལ་ས་ཀྱི་རིགས་ལས་ཀྱི་སློང་ཤེད་པའི་ཐབས་ཚུལ་ཐབ་
པས་དོན་གཉེར་ཅན་དུ་མར་ལན་པ་རྒྱ་ཆེར་འབྱུང་བར་གདོན་མི་ཟ།

ད་ལས་སེར་གྲེས་མཁས་སྤྱན་ལྷ་ཆོང་ནས་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཡིག་ཆ་སོད་ལྷ་སོགས་ཡིག་ཆ་
ཁག་གི་མ་དཔེ་རྩ་ཕྱི་གང་བྱུང་ཕྱུང་ཞིབ་ཀྱིས་ཞུ་དག་ངེས་འདོངས་ཐོག་ཕྱོགས་སྤྱིག་པར་སྤྱན་
བཅུས་པར་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱན་ལ་ཡི་རང་བསྐྱེས་བཞོད་དང་། འབད་པས་བསམགས་པའི་ལེགས་
བྱས་ལ་བསྟོ་བ་དང་པར་དུ་བསྐྱན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་དག་གིས་བསྐྱན་འགྲོའི་ཞབས་འདེགས་རྒྱ་
ཆེར་ཡོང་བའི་སྟོན་ལས་དང་བཅས། ཏུ་པའི་ལྷ་མར་འཕོད་པ། རྒྱ་ཤེ་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བསྐྱན་
འཛིན་རྒྱ་མཆོས། རབ་བྱུང་བཙུང་དུན་པའི་ཕྱི་ལྷ་ལྷ་ ༩ ཆོས་ ༩ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༣ ལྷ་ ༡༡
ཆོས་ ༥ ལ།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
- * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
- * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལྷན་ཁག་གི་ལྷན་ཁག་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཞིན་གནས་རིགས་སུ་བཀག་པ་དང་ནང་འགལ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུ་དང་།
 ཡང་གྲ་ཚང་དང་འབྲས་སྡེ་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་མེ་བཙུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་རྙིང་ཁག་མཐུན་པར་
 སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་འདོད་སེམས་ཡོད་པར་བཀག་ཅིང་། རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་སྤྱིར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་ཟུང་
 འབྲེལ་ཐོབ་པས་ཁྲབ་པར་གསུངས་ཀྱང་། གོང་གསལ་པར་མ་གཉིས་ལས་རྣམ་རྒྱུ་གསུམ་སྤྱིར་བ་ཐོབ་ན་ནི་ལྷག་
 ཟུང་འབྲེལ་ཐོབ་པས་མ་ཁྲབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཆོག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་སྣང་ཡང་
 འདིར་དཔེར་མཆོན་ཙམ་ཞིག་ཟུང་འདོན་བྱས་པ་ཡིན།

སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་འདི་དབྱས་པར་གྱི་དཔེ་རྙིང་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། འདི་པར་ཤིང་
 གསར་བཞེས་སྐབས་སུ་ཞུ་བཅོས་བྱས་འདུག་སྟེ། དཔེར་ན། མེ་བཙུན་པས་མཛད་པའི་མཁས་གྲུབ་མཛད་རྣམས་
 ཐར་གཅིང་བཟུལ་ཤིས་སྐྱེན་པོར་པར་སྐྱེན་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་འབྱུང་པར་སྐྱེན་བྱས་པ་གཉིས་པན་ཚུན་བསྐྱར་ནས་
 བལྟས་ན། སྐྱེ་འབྱུང་པར་མའི་ནང་བཅོས་སྟངས་མཛོད་ཆེན་ཡོད་པར་མགོ་མཐུག་བར་གསུམ་གང་ནས་བལྟས་
 ཀྱང་བལྟས་ཙམ་གྱིས་ཤེས་ཀྱིས་པའི་བཅོས་སྟངས་མང་དུ་སྣང་། འདིར་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བཞིས་སྟེན་པོའི་པར་མ་ལ་
 བཟུང་དང་སྐྱེ་འབྱུང་པར་མ་ལ་སྐྱར་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་ཏེ་འགོད་ན། བཟུང་། མེ་བཙུན་གྱིས་གསུང་གིས་
 བསྐྱེད་པ་ལ་བཞེན་ནས་མཛད་ཅིང་། རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར་། མེ་བཙུན་གྱིས་
 གསུང་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་བཞེན་ནས་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐོས་སོ། །འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཡང་སྤངས་སྟེ།
 གནས་རི་ཁྲོད་དགའ་ལྗན་ན། ཞེས་ཐད་ཅིས་བྱས་ན་ཡིག་འབྲུ་སོ་གཉིས་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་
 དུ་བཟུང་། བདག་ཀྱང་། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་། སྐྱར་། ཡང་སྐྱེ་འབྱུང་གི་ཞལ་ནས་བདག་ཀྱང་། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་
 བཙུང་གི་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་པ་དང་། ཡང་བཟུང་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་འགྱུར། ཞེས་ལས་མི་གསལ་ཡང་།
 སྐྱར་། འཁོར་གྱི་ཐོག་མར་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་འགྱུར། ཞེས་ཡིག་འབྲུ་བཙུག་གཅིག་ཆོག་ལྷག་བཙུག་ཡོད་
 པ་ལྟ་བུའོ། །ཞིབ་པར་པར་མ་གཉིས་ཀ་འོག་ཏུ་བཀོད་ཡོད་པས་དེ་ལ་གཟིགས།

༡༽ བསྐྱར་རྒྱུ་མ་དཔེ་དང་ཟུར་ལྟའི་ཡིག་ཆ་མེ་ཡོད་ཀྱི་སྟོན། དང་པོ་སེར་བྱས་གྲ་ཚང་དུ་སྣང་བོད་ནས་
 གནན་ཞུ་གནང་བའི་ཡིག་ཆ་དཔེ་རིང་དཔེ་རྙིང་གསུ། སང་པོས་སྤྱི་དོན་དང་། རྟེན་འབྲེལ་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နိဗ္ဗာန်ဝိသုဒ္ဓိ

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2006 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

* Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.

* Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དང་། ལྷ་སའི་པར་རྟེན་ཁག་ནི་འབྲས་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་དང་། རྒྱ་གར་གྲེས་གྲུ་ཆོང་དུ་
 བཞུགས་པ་རྣམས་དང་གཅིག་མཛུངས་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པ་ལྟར་བསྟར་གཞི་དང་རྩལ་མཆན་གང་གི་གྲས་སུའང་མེད།

༡༽ ལུང་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། དང་པོ་བཀའ་བསྟན་འགྲུར་ལྟར་ལྟར་མཆོན་ན། དང་པོ་བཀའ་
 བསྟན་པར་མ་གང་ཡིན་དང་། གཉིས་པ་དེ་བ་གངས་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། བཞི་པ་རྩོམ་
 པ་པོའི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་གཞུང་དངོས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྒྱག་པ་ཤོག་གངས་ཡིག་གེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་
 ན། བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༧། ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ༡༩། ༢༠། ལྷ་བུ་ཡིན། འདིས་
 བསྟན་འགྲུར་ལའང་མཆོན་ནས་ཤེས་ཀྱས། གཉིས་པ་པོད་མཁས་པས་བཅུམས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟར་ལ་
 མཆོན་ན། དང་པོ་གང་གི་པར་མ་ཡིན་པ་དང་། གཉིས་པ་པོད་གང་ཡིན་དང་། གསུམ་པ་རྩོམ་པ་པོའི་མཆན་དང་།
 བཞི་པ་བསྟན་བཅོམ་ཀྱི་མཆན་དང་། ལྷ་པ་ཤོག་གངས་ཐེག་གེང་བཅས་བཀོད་ཡོད། དཔེར་ན། སྐུ་འབྱུང་པར་མ།
 གསུང་འབྱུང་ཅ། རྩེ་ཅོང་ཁ་པ། ལེགས་བཤད་གསེར་གྲེང་། ༡༩༧༠། ལྷ་བུ་ཡིན།

༢༽ བསྟར་མཆན་འགོད་སྤངས་ནི། པར་མ་གང་ཡིན་སོགས་སྤར་ལྟར་དང་། མདུན་རྒྱབ་དགོས་ཤིགས་
 ལ་མདུན་ཉགས་ (ན) དང་རྒྱབ་ཉགས་ལ་ (བ) བཅས་བཀོད་ཡོད། ལུང་བསྟན་ལྟར་མ་རྟེན་པ་དང་། རྟེན་ལྟར་
 ལུང་མཆན་བཏགས་མཁན་ངོས་ནས་ལྷག་ལུས་ལ་བྱུང་བ་གཅིག་གཉིས་ལས་གཞན་ཡིག་ཆར་བྲངས་པའི་མདོ་
 བསྟན་བཅོམ་ཇི་ཡོད་ཤོག་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད། འདིར་དམིགས་བསལ་མཁྱེན་དགོས་པ་ཞིག་ནི། རྩེ་བཙུན་པའི་
 པར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་དུ་ལུས་པར་མའི་མདོ་ལུང་བཀོད་པ་རྣམས་ཉི་མེ་ལུ་བརྒྱུད་མར་བྲངས་པ་རྣམས་
 ཡིན་ཡང་། འདིར་ལུས་པར་མའི་ལུང་མཆན་བཀོད་པ་མལ་ཆེ་བ་བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མར་གཞིར་བཞག་ནས་
 བཀོད་ཡོད་པས་འགྲུར་གྱི་དབང་གིས་ཆོག་མི་འདྲ་བ་སྟན་བྱུང་སྤང་།

༣༽ དཔེ་བསྟར་མའི་མཆན་བཏགས་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། སྤར་པོད་ནས་གདན་ཞུ་གནང་བའི་གྲས། སེར་
 གྲེས་གྲུ་ཆོང་གི་ཐོག་ཁར་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་རྩེད་ནང་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་རྣམས་ལ་ཉག་དང་། སེར་གྲེས་དཔེ་
 མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་ཆ་ལ་ཉག་དང་། འབྲས་ལྗོངས་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་ཡིག་
 ཆ་ལ་ཉག་དང་། ལྷ་མའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། སྐུ་འབྱུང་པར་མ་ལ་ཉག་དང་། རྒྱག་པའི་པར་མ་ལ་ཉག་དང་།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བཏབ་ནས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད། བར་མ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་པན་རྒྱུ་མི་མཐུན་པར་བྱུང་བའི་མཆོམས་སྤྱ་ཆང་
 དང་དཔེ་མཛོད། འབྲས་སྤོངས་དཔེ་རྒྱུ་བཅས་གཞི་ཅར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་དཔྱད་སྤྱི་བཞུགས་སྤྱི་བཞུགས་ཅིང་། མི་མཐུན་གཞུན་
 རི་ཡོད་འོག་མཆོན་བཏབ་པ་ཡོད། བར་མ་པན་རྒྱུ་བཟུང་འབྲས་སྤྱི་ ཡི་གེ་ཆང་པ་དང་། ལྷག་པ་དང་། མི་འདྲ་
 བ་སྟེ་ཆང་ལྷག་མི་འདྲ་གསུམ་སོགས་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱི་འཆད་ཉན་སྟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེའི་གོང་འོག་གི་ཆོག་
 རིས་དང་སྤྱར་ནས་ཆོག་གསལ་མོར་བཞུགས་པ་ལས་ཆད་རྟགས་དང་ལྷག་རྟགས་གང་ཡང་བཞུགས་སྤྱི་བཟུང་བྱས་མེད།
 རྟོར་མཆོན་དང་ལུང་མཆོན་དང་དཔེ་བཟུར་མའི་མཆོན་བཅས་ལ་ཡང་རྟགས་སྟོར་བྱས་མ་འདི་(1)(2)ལེད་སྤྱི་
 བྱས་ཡོད།

༤༽ རྟོར་མཆོན་བཏབ་སྤྱི་སྟོར། གཞི་མཐུན་ལ་འཁུན་དང་། ས་མཆོམས་ལ་འཁུམས་བྱིས་
 བ་སོགས་རྟོར་བ་རྒྱུ་འབྲས་རྣམས་དང་། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་ཤས་ལྟ་བུ་པར་ཤིང་ཡིག་འབྲུ་ཆོན་བྱུང་བ་
 ཞག་དང་། ས་བཅད་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་པ་བྱིས་པ་ལྟ་བུ་གོང་འོག་གང་ས་འབྲུགས་པ་སོགས་མདོར་ན་ཡི་གེ་
 རྟོར་དེས་ཅན་མཐུན་སྤྱི་བཟུང་བ་ལག་འཁྱེད་ལས། ཆོག་དོན་ངོས་མ་ཟེན་པ་བཟླ་དགོས་པའི་རིགས་ཤེས་
 བཞིན་དུ་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་ཀྱང་འབྱུང་བ་བཏང་མེད། རྟོར་བ་དོས་ངོས་ཅན་པར་ཤིང་སྤྱི་བཟུང་བ་ལས་ཆད་འོག་མཆོན་བཏབ་སྤྱི་
 བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེར་མེད་ཀྱང་གང་བཅོས་པ་རྣམས་ངོས་ཟེན་པའི་ཆེད་དུ་པལ་ཆེར་འོག་མཆོན་བཏབ་སྤྱི་
 ཡོད། འོན་ཀྱང་རྟོར་བ་གཅིག་མཐུན་ཏེ་ཅང་མང་པའི་རིགས། དཔེར་ན། ས་མཆོམས་ལ་ས་འཁུམས་བྱིས་པ་ལྟ་
 བུ་མང་དུ་བྱུང་བ་རྣམས། གོང་འོག་རེ་རྒྱང་ལས་ཐམས་ཅད་མཆོན་དུ་བཞུགས་མེད། བྱ་ཆོག་ཡིག་གཞུགས་མི་
 མཐུན་པར་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱི་བཟུར་གཞིའི་མ་དཔེ་རྣམས་ལས་གང་ཡོངས་གསུམ་དང་མཐུན་ཆབ་ཆེ་བ་རྣམས་
 དཔྱད་སྤྱི་བཞུགས་སྤྱི་བཟུར་རྣམས་འོག་མཆོན་བཏབ་སྤྱི་ཡོད། ཡིག་ཆར་བྱུངས་པའི་ལུང་ལ་ཆད་ལྷག་རྟོར་
 གསུམ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་བྱུང་བའི་སྐབས་སྤྱི་གང་བྱུངས་རྒྱུའི་ལུང་གི་མ་དཔེ་དང་ཞིབ་བཟུར་ཐོག་དེའི་འོག་གང་ས་
 རྟེན་སྤོངས་བཅས་བྱུང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་མིན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ལྟ་བུ་ལུང་མིང་རྟོར་བའི་རིགས་
 ལ་གསལ་བ་འདྲ་ལྷང་ཅམ་རིས་མཆོན་པར་བྱས་ཡོད།

༥༽ དག་གཅིག་འབྱུང་ཀྱི་སྟོར། སྤྱིར་རྟོན་ཡིག་ཆ་མོད་ལྟེན་གསལ་ལ་དག་གཅིག་འབྱུང་མ་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele:+91-8223-258435
 Fax :+91-8223-258781
 Email:office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

བྱུང་བར་མ་ཟད། སར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་ལྷ་བྱ་གཞུང་གཅིག་གི་གོང་མོག་ལ་འད་དག་མི་མཐུན་པ་མང་དུ་བྱུང་བ་དཔེར་
 བ། རྟགས་བསལ་རྟགས་གསལ། རོས་སྐལ་རོས་སྐལ། མཛོན་འཁྱུར་བ་མཛོན་ཁྱུར་བ། འགྲེལ་བ་འགྲེལ་བ། མཐའ་
 དབྱེད་མཐའ་བཅད། གོ་རིམ་གོ་རིམ་ལ། སྤྱི་གྲྭ་ཁྱེད་ཅིག་ཆར་ཅིག་ཅར་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་སྤྱང་། འདི་ནི་རྩེ་
 བཅུན་ཡིག་ཆ་གཅིག་པོ་མིན་པ་ཡིག་ཆ་གཞན་དང་། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ཞིག་གི་ནང་དུ་འད་ས་ཁྲབ་རྩོད་ཁྲབ་
 ལྷ་བྱུང་སྤྱང་ཡང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་གཞུང་དོན་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་གཞིན་སྟོན་ཆེན་པོ་མེད་པར་བརྟེན། དཔེ་ཁྲིད་དགེ་
 གན་དུ་མ་ཞིག་གིས་འདི་རིགས་རང་སོར་འདྲིལ་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བའི་སྐོར་དགོངས་འཆར་བྱུང་བ་བཞིན་སྤར་
 བཅོས་ཟིན་ལྷག་ལུས་བྱུང་བ་བྱུང་གཞན་པར་རྟེན་དུ་གང་འཁོད་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

༡༽ སོད་གངས་སྤྱིག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། གསུང་འབྲུམ་སྤྱིག་སྐལ་སྤྱིག་སྐལ་སྤྱིག་སྤྱིག་གོ་རིམ་འཁོད་
 སྤངས་ཐད་མདོ་སྤྱིགས་གཉིས་ལས་སྤྱིགས་དང་སོ། སོད་ལྷ་ལས་དབྱེད་མ་དང་སོར་མཛད་པ་སོགས་མི་འདྲ་བ་སྤྱ་
 ཆོགས་ཤིག་སྤྱང་ཡང་། འདིར་སོད་ལྷའི་གོ་རིམ་རྣམས་གཙོ་བོར་སེར་གྲེས་བྲུ་ཆང་གི་ཆོད་པའི་བང་རིམ་ལྷར་
 བསྤྱིགས་པ་ཡིན། བསྤྱིགས་བྲུ་གསུམ་སྟོན་རྟགས་གཉིས་བཅས་རྩེ་བཅུན་པའི་ཡིག་ཆ་མིན་ཡང་སེར་གྲེས་བྲུ་ཆང་གི་
 ཡིག་ཆའི་གསུ་སྤྱ་བཞུགས་པར་བརྟེན། འདིར་སོད་བཅུ་དྲུག་གི་ཐ་མར་བསྤྱིགས་འཇུག་བྲུས་ཡོད། རྩེ་བཅུན་
 ཡིག་ཆ་དཔེ་རྟེན་ཁག་དུ་ཕར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན་རྣམས་ལ་སོད་ཀ་བ་ནས་ཏ་པའི་བར་སོད་དགྲུ་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལ་
 སོད་ཀ་བ་ནས་ང་པའི་བར་སོད་བཞིར་བྱས་ནས་འདུལ་མཛོད་དབྱེད་མ་བྱུང་བཞོལ་སོགས་ལ་སོད་རྟགས་མ་མཛད་
 གང་། འདིར་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མ་སོད་གསར་བསྤྱིགས་སྐལ་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་
 བྲུས་ནས་བསྤྱིགས་ཡོད།

དེ་ཡང་སོད་དང་སོའི་ནང་རྩེ་བཅུན་པའི་རྣམ་ཐར་དང་། མཁས་བྲུབ་རྩེ་བཅུན་ཐར། བྲུབ་དོན་ས་གསུམ་
 བཅས་བཞུགས། སོད་གཉིས་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐལ་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་
 སོད་གསུམ་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐལ་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་
 པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐལ་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་
 དོན་དང་། སོད་དྲུག་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐལ་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་
 དོན་དང་། སོད་དྲུག་པའི་ནང་ཕར་ཕྱིན་སྐལ་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་སྤྱིག་

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976
 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)VI vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

၇ နိဗ္ဗာန်ဝေဒနာတရား

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༧༽ དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུང་ཡི་སྒྲིང་། སྒྲིང་དཀར་ཆག་སྒྲིག་སྒྲུང་ལ་གདན་ས་ཆེན་མོ་ཆེན་ས་སྤྱོད་
བའི་གཞུང་ཆོན་ཁག་ལ་མ་སྟད་ཀྱི་ལོ་ལ་སྒྲིག་ས་ལ། དཔེར་ན། དེ་ལ་ལྟ་བུ་ལ་མ་ཆོན་ན། རྒྱལ་སྤྱི་ཆུང་
བ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཆུ་འབྲེལ་སྤྱབས་སྤྱ། ཉག་ས་གཞན་པའི་བ་དང་། སྤུང་ཁུང་ལྟ་བུ་གཞུགས་
ལྟ་བུ་གདན་ས་རང་བྱུང་སྟེ་ལྟ་བུ་གས་ཆེ་བ་གཙོ་མོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིག་ས་ལ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་གཞུང་སྒྲུང་ས་བཅད་
དངོས་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་ཡོངས་ལྟ་བུ་མཛོད་ཀྱི་ཆོན་གཞིར་བཟུང་ནས་བསྒྲིག་ས་བ་དང་། ཡང་ས་བཅད་གཙོ་
མོར་བཟུང་སྟེ་བསྒྲིག་ས་ལ་སྟེགས་ཡོད་ལ་ལས་འདིར་སྤྱི་མ་སྒྲུང་ས་བཅད་གཙོར་བཟུང་བྱས་ཡོད། དེ་བཞིན་
དཀར་ཆག་རྩ་ས་བཅད་བཅུ་ལ་འབྲེལ་ས་སྤྱོད་ལ་བཅོས་ཐབས་མེད་འགའ་ཞིག་ལས། གཞུང་གི་དཔྱད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ལས་དང་། གཞིས་སོ་དང་། གཞིས་ནི་ལྟ་བུ་གང་འཁོད་དཀར་ཆག་རྩ་རང་རང་སོར་འཛོགས་ལ་ལས་ཆོག་པའི་མིན་
དང་། གཞིག་འཕྲུང་དཔོན་འག་གིས་འཕྲུང་བ་གཏོར་བ་སྟེགས་གང་ཡང་བྱས་མེད། གཞུང་བྱ་དགག་གཞག་སྤོང་
གསུམ་དང་། སྤྱི་དོན་དང་གཞུང་དོན་ལྟ་བུ་དངོས་སྤྱོད་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱིས་དཀར་ཆག་རྩ་བཅུ་ལོད།

- * Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012

Sera Jey
Monastic University
For Advanced Buddhist
Studies & Practice

Supreme Spiritual Head :
 His Holiness The 14th Dalai Lama

འདུལ་པའི་ལུ་ལྷན་ཁྲིམས་ལུ་

Bylakuppe 571104
 Mysore Dist.(KS) INDIA
 Tele: +91-8223-258435
 Fax : +91-8223-258781
 Email: office@serajeymonastery.org
 Website: serajeymonastery.org

A leading non profit, charitable educational & cultural institute specializing in Tibetan Buddhist Philosophy and Research Studies

༡༠༽ བྱ་བ་འདི་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་སྤངས་ཀྱི་སྐོར། ལས་བྱེད་ལ་སྡེ་ཆེན་ལྷན་བཅད་དེ། དང་པོ་ལུང་འཆོལ་མཁན། གཉིས་པ་མ་དཔེ་དང་བསྟར་མཁན། གསུམ་པ་སྟོན་མཁན་ལྟ་བུ་འཇུག་མཁན། བཞི་པ་དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན། ལྷ་པ་དེབ་གཟུགས་སྟོན་མཁན་དང་ལྷན་དབྱེ་བའི་ནང་ནས། ལུང་འཆོལ་བ་དང་དཔེ་བསྟར་བ་པལ་ཆེ་བ་ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་འདུལ་བ་གསར་ཉིད་དང་དབྱེ་མ་གསར་ཉིད་དང་པར་ཕྱིན་བཅས་འཛིན་གྲུ་ལྷའི་ནང་ནས་ལོ་སྡེ་ལྷན་སྟོན་གནས་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཁག་ནས་འདེམས་བསྐོས་བྱས། དཀར་ཆག་སྟོན་མཁན་ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢)ལོའི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྲུ་བ་རྣམས་ཡིན། མོང་གསལ་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་པར་མ་མི་འབྲ་བ་རྣམས་དང་ཕན་ཚུན་ཞིབ་བསྟར་ལེགས་པར་བྱིན་པའི་རྩིས་སུ་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྣམ་པས་ཐ་མའི་བསྐྱར་ཞིབ་དང་། དེ་ལས་འོར་ལྷག་ཆད་གསུམ་གང་བྱུང་སྟོན་མཁན་ལྟ་བུ་བསྟོན་མཁན་པར་བྱིན་རྩིས་བསྐྱར་དུ་མ་དཔེ་ཁག་དང་བསྟར་ནས་བསྐྱར་སྟོན་ཐངས་གཅིག་བྱས་ནས་ཐ་མའི་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད།

༡༡༽ ལས་གཞི་འདིའི་བརྒྱུད་རིམ་ཀྱི་སྐོར། ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོ་མགོར་སྐབས་དེའི་ཡ་སྐབས་རྩིས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དབྱེ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་། སྐབས་བཅུ་དགུ་པའི་བྲག་མཛོད་དང་། དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྣམ་པ་དང་། དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་བྱེད་ཆ་ཆེད་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་ལས་གཞི་འདིའི་ཐོག་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐོག་མའི་ལས་གཞི་གཏན་འབེབས་བྱས། ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༣) ལོར་གྲུ་ཆེད་ཆོགས་ཁང་ནང་དུ་བསྐྱར་དུ་ཡ་སྐབས་རྩིས་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་དབྱར་བཞུགས་ཐོག་དཔེ་བྲིད་དགེ་ཆེན་རྣམ་པ་ལྷན་ཆོགས་ཀྱིས་པོད་གངས་གཏན་འབེབས་དང་གོ་རིམ། པར་སྐྱབ་བྱེད་སྟོན་མཁན་དང་། དག་གཅིག་འགྱུར་དགོས་མིན་སྐོར་དང་། ཐན་རིན་ཆེན་སྤངས་ཤད་འགོད་སྤངས་ཡན་ཆད་བཀའ་བསྟར་ལྷག་པོར་གནང་སྟེ་ཐ་མའི་ལས་རིམ་སྐོར་ཐག་བཅད་བྱས་པ་བཅས་སོ། །

བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༠༡༣ དང་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༤.༡.༡༤ ཉིན་
 སེར་བྱེས་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས་ཀྱིས།

* Registered:- u/s Karnataka Societies Registration Act. 1960. (No. 66: 03 - 04) and u/s 6 (1) (a) of the Foreign Contribution (Regulation) Act, 1976 u/s 12A of the IT Act 1961, Regd. No. (S-113/12A/CIT/Mys/2005-06) dated 09-5-2005 and u/s 80G(5)(vi) vide No.(S-411/80G/CIT/Mys/2012-13) valid onwards from 24-8-2012
 * Offers complete traditional monastic studies and practices, with modern academic school education with traditional monastic curriculum for younger monks.
 * Initiates and implements Spiritual, Environment, Community Welfare and Social Development Programs.

དཀར་ཆག

རྩི་བཅུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྟར་མའི་ལས་རིམ་རྩོམ་མཁན་བསྟན་པ་..... ix

སྐབས་ལྔ་པའི་སྒྲིབ་དོན།

གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེས་སྟོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡
༡ རྩེ་ལུ་བརྩོན་པས་མཆོམས་སྟུང་།	༡
༢ ཅེས་སྟོར་མཆོན་ཁེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད།	༢
༣ སྐབས་བསྟན་བཤོ།	༡༩༣
དེས་ན་རང་ལུགས་ལ།	༤
༡ ཅེས་སྟོར་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་དང་།	༤
༢ བརྟེན་པ་ཅེས་སྟོར་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་པས།	༥
དང་པོ་ཅེས་སྟོར་གྱི་རྟེན་བཤད་པ་ལ།	༤
༡ ལུས་རྟེན་དང་།	༤
༢ སེམས་རྟེན་གཉིས་པས།	༤
གཉིས་པ་བརྟེན་པ་ཅེས་སྟོར་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	༥
༡ མཆོན་ཉིད།	༥
༢ དབྱེ་བ།	༥
༣ ས་མཆོམས་གསུམ་པས།	༢
གཉིས་པ་ཅེས་སྟོར་མཆོན་ཁེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༢

༡ ་ སྐྱོར་ལམ།	༢
༢ ་ མཐོང་ལམ།	༣༢
༣ ་ སྐྱོམ་ལམ།	༡༡༩
༤ ་ བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྐྱོར་དང་བཞི་ལམ།	༡༢༠
དང་པོ་སྐྱོར་ལམ་ལ།	༢
༡ ་ སོ་སའི་ངོ་བོ་དང་།	༢
༢ ་ རོན་བསྐྱུ་བཤོ།	༣༢
དང་པོ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ལ།	༢
༡ ་ རོད།	༢
༢ ་ ཅེ་མོ།	༡༩
༣ ་ བཟོད་བ།	༣༠
༤ ་ ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྐྱོར་དང་བཞི་ལམ།	༣༤

རྟགས་བརྒྱ་གཉིས་དང་ཐུན་པའི་ཆེ་ཆུང་།

དང་པོ་རོད་ལ།	༢
༡ ་ མཐོང་དང་།	༢
༢ ་ བསྐྱུན་བཅོས་གཉིས་ལམ།	༢
གཉིས་པ་བསྐྱུན་བཅོས་ལ།	༢
༡ ་ ཅ་བ།	༢
༢ ་ འབྲེལ་བ་གཉིས་ལམ།	༢

བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་ཆེ་ཆུང་།

གཉིས་པ་ཅེ་མོ་ལ།	༡༩

༡ རེ་མདོ་དང་།	༡༣
༢ རེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	༡༣
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	༡༣
༡ རེ་མཆོམས་སྒྱུར་བ།	༡༣
༢ རེ་ཅ་བ།	༡༤
༣ རེ་འབྲེལ་བའོ།	༡༤

བརྟན་པའི་ཆེ་སྒྱུར།

གསུམ་པ་བཞེད་པ་ལ་ཡང་།	༢༠
༡ རེ་མདོ་དང་།	༢༠
༢ རེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	༢༠
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	༢༠
༡ རེ་མཆོམས་སྒྱུར་བ།	༢༠
༢ རེ་ཅ་བ།	༢༠
༣ རེ་འབྲེལ་བའོ།	༢༠

སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཆེ་སྒྱུར།

བཞི་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཡང་།	༢༤
༡ རེ་མདོ་དང་།	༢༤
༢ རེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	༢༤
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	༢༤
༡ རེ་མཆོམས་སྒྱུར་བ།	༢༤
༢ རེ་ཅ་བ།	༢༥

༣ ་ འབྲེལ་བཤོ།	༣༥

མཐོང་ལམ་ཅི་སྒྱུར།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅི་སྒྱུར་བཤད་བཤ།	༣༧
༡ ་ མཚམས་སྒྱུར་བཤད།	༣༧
༢ ་ རོན་བཤད་བཤོ།	༣༨
གཉིས་པ་རོན་བཤད་བཤ།	༣༨
༡ ་ སྤང་བྱ་རྟོག་བཤད།	༣༨
༢ ་ དེའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅི་སྒྱུར་གཉིས་ལས།	༣༩
དང་པོ་སྤང་བྱ་རྟོག་བཤད་བཤ།	༣༨
༡ ་ མཚམས་སྒྱུར་བ།	༣༨
༢ ་ རོན་བཤད་བཤ་གཉིས་ལས།	༣༨
གཉིས་པ་རོན་བཤད་བཤ་ལ་ཡང།	༣༨
༡ ་ མཐོང་བསྟན་བཤད།	༣༨
༢ ་ རྒྱས་བར་བཤད་བཤད།	༣༩
༣ ་ གཉེན་པོ་མཚོན་ཚུལ་ཤོ།	༣༩
དང་པོ་མཐོང་བསྟན་བཤ།	༣༨
༡ ་ གཟུང་རྟོག་མཐོང་བསྟན་བཤད།	༣༨
༢ ་ འཛིན་རྟོག་མཐོང་བསྟན་བཤ་གཉིས་ལས།	༣༩
དང་པོ་གཟུང་རྟོག་མཐོང་བསྟན་བཤ།	༣༨
༡ ་ མཐོང་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང།	༣༨
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༩
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུངས་ལས།	༣༩

༡ ་ མཚམས་སྒྲུབ་བ།	༡༩
༡ ་ ཅ་བ།	༡༩
༣ ་ འབྲེལ་བའོ།	༡༩
གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ།	༡༩
༡ ་ རྟོག་པའི་ངོ་བོ།	༣༠
༡ ་ མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་བ།	༣༠
༣ ་ དབྲེ་བ།	༣༠
༤ ་ འཁྲལ་བར་བསྐྱབ་བ་དང་བཞི་ལས།	༣༠
དང་པོ་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་ལ།	༣༠
༡ ་ དམིགས་བ་དང་།	༣༠
༡ ་ རྣམ་བ་གཉིས་ལས།	༣༠
གཉིས་བ་འདྲིན་རྟོག་མདོར་བསྟན་བ་ལ་ཡང་།	༣༡
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༡
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༦
གཉིས་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།	༣༦
༡ ་ མཚམས་སྒྲུབ་བ།	༣༦
༡ ་ ཅ་བ།	༣༦
༣ ་ འབྲེལ་བའོ།	༣༦
འདི་ལ་ཡང་།	༣༦
༡ ་ རྟོག་པའི་ངོ་བོ།	༣༦
༡ ་ སྤང་བྱར་བསྟན་བ།	༣༧
༣ ་ དབྲེ་བ།	༣༧
༤ ་ འཁྲལ་བར་བསྐྱབ་བའོ།	༣༧

མཐའ་དབྱང་བ་ལ།	31
1 རྟེ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	31
2 རྟེ ཚུད་བ་སྟོང་བ་གཉིས་ལས།	30
གཉིས་བ་ཚུད་བ་སྟོང་བ་ལ།	30
1 རྟེ ཚུད་ལ།	30
2 རྟེ ལན།	31
3 རྟེ ལན་ལ་ཚུད་བ་སྟོང་བ་དང་གསུམ་ལས།	33
གཉིས་བ་རྒྱས་བར་འཆད་བ་ལ།	32
1 རྟེ གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བར་འཆད་བ་དང་།	32
2 རྟེ འཛིན་རྟོག་རྒྱས་བར་འཆད་བ་གཉིས་ལས།	34
དང་པོ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བར་འཆད་བ་ལ།	32
1 རྟེ འཇུག་བ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བར་འཆད་བ་དང་།	32
2 རྟེ རྟོག་བ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བར་འཆད་བ་གཉིས་ལས།	37
དང་པོ་འཇུག་བ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་བར་འཆད་བ་ལ།	32
1 རྟེ མདོ་དང་།	32
2 རྟེ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	34
གཉིས་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།	34
1 རྟེ མཚམས་སྦྱར་བ།	34
2 རྟེ ཅ་བ།	34
3 རྟེ འབྲེལ་བཤོ།	34
གསུམ་བ་འབྲེལ་བ་ལ།	34
1 རྟེ རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་།	34
2 རྟེ གཉེན་པོ་གཉིས་ལས།	34

དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ལ།	༤༥
༡ ་ བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འབྲུག་བྱ་སྤྱི་དང་།	༤༥
༡ ་ བྱང་བར་གཉིས་ལས།	༤༦
གཉིས་པ་བྱང་བར་ལ།	༤༦
༡ ་ རྒྱ།	༤༦
༡ ་ ལས།	༤༦
༡ ་ འབྲས་བྱ་གསུམ་ལས།	༤༦
གཉིས་པ་ལམ་ལ།	༤༦
༡ ་ ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་།	༤༦
༡ ་ ཡུལ།	༤༦
༡ ་ མི་མ་སྤྱོད་ཕྱོགས་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་དང་གསུམ་ལས།	༤༦
གསུམ་པ་འབྲས་བྱ་ལ།	༤༦
༡ ་ རང་དོན།	༤༦
༡ ་ གཞན་དོན་གཉིས་ལས།	༤༦
གཉིས་པ་གཞན་དོན་ལ།	༤༦
༡ ་ བྱང་བ་པོའི་རྒྱས་པ་དང་།	༤༦
༡ ་ བྱ་བའི་ལས་དང་།	༤༦
༡ ་ བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་དང་གསུམ་ལས།	༤༦
གཉིས་པ་ཕྱོགས་པ་གཟུང་རྒྱས་པ་དང་འཆད་པ་ལ་ཡང་།	༤༧
༡ ་ མདོ།	༤༧
༡ ་ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	༤༧
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	༤༧
༡ ་ མཆོམས་སྤྱར་བ།	༤༧

३ ཅེ་ཅེ་བ།	ॡ
३ ཅེ་འབྲེལ་བའོ།	ॡ
གསུམ་བུ་འབྲེལ་བུ་ལ་ཡང་།	ॡ
༡ སྤང་བྱ་རྟོག་བ་དང་།	ॡ
३ སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོ་གཉིས་ལས།	ॡ
དང་པོ་སྤང་བྱ་རྟོག་བུ་ལ་ཡང་།	ॡ
༡ རྟོག་བའི་ངོ་བོ་དང་།	ॡ
३ ཡུལ་གཉིས་ལས།	ॡ
གཉིས་བུ་ཡུལ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ།	ॡ
༡ དེ་ལ་ལམ་དམན་བུ་ལྔ་དང་།	ॡ
३ འབྲས་བྱ་དམན་བུ་བཞི་ཡོ།	ॡ
དང་པོ་ལམ་དམན་བུ་ལ་ཡང་།	ॡ
༡ རྟོགས་བུ་དམན་བ།	ॡ
३ ཡོངས་འཛིན་དམན་བ།	ॡ
३ ལམ་དམན་བ།	ॡ
༤ དབང་པོ་དམན་བ།	ॡ
༥ ཐབས་མཁས་དམན་བ་དང་ལྔ་ལས།	ॡ
གཉིས་བུ་འབྲས་བྱ་དམན་བུ་ལ་ཡང་།	ॡ
༡ སྤངས་བུ་དམན་བ།	ॡ
३ རྟོགས་བུ་དམན་བ།	ॡ
३ གཞན་དོན་གྱི་བྱ་བ་དམན་བ།	ॡ
༤ ཟུང་འདས་དམན་བ་དང་བཞི་ལས།	ॡ
གཉིས་བུ་འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་བཤད་བུ་ལ་ཡང་།	ॡ

༡ ་ རྩ་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།	༥༩
༢ ་ བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས།	༦༡
དང་པོ་རྩ་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༥༩
༡ ་ མདོ།	༥༩
༢ ་ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	༦༠
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	༦༠
༡ ་ མཚམས་སྦྱར་བ།	༦༠
༢ ་ ཅ་བ།	༦༠
༣ ་ འབྲེལ་བཤོ།	༦༠
གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ།	༦༠
༡ ་ སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་།	༦༠
༢ ་ སྤང་བྱེད་གཉེན་པོ་གཉིས་ལས།	༦༠
དང་པོ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	༦༠
༡ ་ རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་།	༦༠
༢ ་ ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།	༦༠
གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་ཡང་།	༦༠
༡ ་ རྒྱ་ཞེན་མེད་གྱི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་དང་།	༦༠
༢ ་ འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁྲེན་མི་འཛོལ་བ་གཉིས་ལས།	༦༡
དང་པོ་རྒྱ་ཞེན་མེད་གྱི་ལམ་ལས་ཉམས་པ་ལ།	༦༠
༡ ་ སྦྱོང་བ་ལ་ཞེན་པ།	༦༠
༢ ་ ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ།	༦༣
༣ ་ སྤང་གཉེན་ལ་ཞེན་པ་དང་གསུམ་ལས།	༦༣
དང་པོ་སྦྱོང་བ་ལ་ཞེན་པ་ལ་ཡང་།	༦༠

༡ ་ གུན་སྒྲོང་དང་།	༤༠
༡ ་ རོ་བོ།	༤༡
༣ ་ ཉེས་དམིགས་གསུམ་ལས།	༤༡
གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ་ལ་ཡང་།	༤༣
༡ ་ དངོས་པོར་ཞེན་པ་དང་།	༤༣
༡ ་ རྒྱན་དུ་ཞེན་པ་དང་།	༤༣
༣ ་ བ་སྒྲུབ་དུ་ཞེན་པ་གསུམ་ལས།	༤༣
གསུམ་པ་སྤང་གཉེན་ལ་ཞེན་པ་ལ།	༤༣
༡ ་ སྤང་བྱ་ལ་ཞེན་པ་དང་།	༤༣
༡ ་ གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་ལས།	༤༤
གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་ཡང་།	༤༥
༡ ་ མདོ་དང་།	༤༥
༡ ་ བསྐྱེད་བཅོས་གཉིས་ལས།	༤༥
གཉིས་པ་བསྐྱེད་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	༤༥
༡ ་ མཆམས་སྒྲོལ།	༤༥
༡ ་ ཅུ་བ།	༤༥
༣ ་ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	༤༦
དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་འདི་ལ་ཡང་།	༤༦
༡ ་ སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་དང་།	༤༦
༡ ་ སྤང་བྱེད་གཉེན་པོ་གཉིས་ལས།	༤༦
དང་པོ་སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ལ་ཡང་།	༤༦
༡ ་ རྟོག་པའི་རོ་བོ་དང་།	༤༦
༡ ་ ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས།	༤༦

གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ལ།	༤༩
༡ རོན་དུ་གཉེར་བྱ་མི་འཛོལ་བ་དང་།	༤༩
༢ ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པས་ཟིན་པ་དང་།	༤༩
༣ ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བ་གསུམ།	༥༠
གཉིས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པས་ཟིན་པ་ལ།	༤༩
༡ ལམ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་།	༤༩
༢ ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་ལས།	༤༩
གཉིས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ།	༤༩
༡ དགག་སྐྱབ་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་།	༥༠
༢ ཚོས་དང་ལྷན་མི་ལྷན་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་།	༥༠
༣ གནས་གྱི་དོན་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་གསུམ་ལས།	༥༠
གསུམ་པ་ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བ་ལ་ཡང་།	༥༠
༡ དམན་པའི་རིགས་ཉམས་པ།	༥༠
༢ མ་སྐྱེན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ།	༥༠
༣ འགལ་རྒྱུན་གྱིས་ཟིན་པའོ།	༥༣
གཉིས་པ་མ་སྐྱེན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ལ།	༥༠
༡ འབྲས་བུ་བྱང་པར་ཅན་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་དང་།	༥༡
༢ དེའི་རྒྱུ་ཤེས་ཕྱིན་མེད་པའོ།	༥༡
གཉིས་པ་མ་ཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བཤད་པ་ལ།	༥༥
༡ ཞར་བྱང་དང་།	༥༥
༢ དཀྱུས་མ་གཉིས་ལས།	༥༩
དང་པོ་ཞར་བྱང་ལ།	༥༥
༡ མ་ཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་གྲོགས་དང་།	༥༥

༡ ་ རེ་འབྲས་བྱ་གཉིས་ལས།	༡༡
དང་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་གྲོགས་བཤའ་བ་ལ།	༡༥
༡ ་ མཚམས་སྒྲོར།	༡༥
༡ ་ ཅ་བ།	༡༩
༣ ་ འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	༡༧
གཉིས་བ་ཅ་བ་ལ་གཉིས།	༡༩
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༩
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ།	༡༧
གསུམ་བ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ལ་འཆད་བ་ལ་ཡང་།	༡༧
༡ ་ གཞན་སྒྲུང་སྒྲོང་བ་དང་།	༡༧
༡ ་ རང་གི་སྒྲུང་སྒྲོང་བ་གཉིས་ལས།	༡༩
དང་པོ་གཞན་སྒྲུང་སྒྲོང་བ་ལ།	༡༧
༡ ་ འབྲས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་བ།	༡༧
༡ ་ རྒྱ་ཕུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་བ་གཉིས་ལས།	༡༩
གཉིས་བ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་འབྲས་བྱ་བསྟན་བ་ལ།	༡༡
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༡
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༣
གཉིས་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༣
༡ ་ དོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན།	༡༣
༡ ་ རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བྱང་ཆེན་དགག་པའོ།	༡༩
དང་པོ་དོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན་བ་ལ་གསུམ་ལས།	༡༣
༡ ་ མཚམས་སྒྲོར།	༡༣
༡ ་ ཅ་བ།	༡༣

༣ ་ འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	༡༣
གསུམ་བཤེས་ཅིང་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་བ་འདི་ལ་ཡང་།	༡༣
༡ ་ རྟགས་འགོད་པ།	༡༣
༡ ་ རྟོགས་བསྐྱབ་བ་གཉིས་ལས།	༡༤
གཉིས་བ་རྟོགས་བསྐྱབ་བ་ལ།	༡༤
༡ ་ ལུང་གིས་བསྐྱབ་བ་དང་།	༡༤
༡ ་ རིགས་བས་བསྐྱབ་བ་གཉིས་ལས།	༡༤
གཉིས་བ་རྟོག་བས་བཏགས་བའི་བྱང་ཆེན་དགག་བ་ལ།	༡༤
༡ ་ དངོས་སྤྱ་བའི་ལུགས་དགག་བ་དང་།	༡༤
༡ ་ རོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་སྤྱ་བའི་ལུགས་བཞག་བ་གཉིས་ལས།	༡༠༦
དང་པོ་དངོས་སྤྱ་བའི་ལུགས་དགག་བ་ལ།	༡༤
༡ ་ རིགས་བ་དང་འགལ་བས་དགག་བ་དང་།	༡༤
༡ ་ ཁས་སྦངས་དང་འགལ་བས་དགག་བ་གཉིས་ལས།	༤༡
དང་པོ་རིགས་བ་དང་འགལ་བས་དགག་བ་ལ་གསུམ་ལས།	༡༤
༡ ་ མཆོམས་སྟོང་།	༡༤
༡ ་ ཅ་བ།	༤༠
༡ ་ འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	༤༠
གཉིས་བ་ཁས་སྦངས་དང་འགལ་བས་དགག་བ་ལ་གསུམ་ལས།	༤༡
༡ ་ ཅ་བའི་དོན་སྦངས་ཉེ་བཤད་བྱ་འགོད།	༤༡
༡ ་ ཅ་བའི་དོན་མདོ་ཅམ་བྱ་བསྟན་པ།	༤༡
༡ ་ དེ་ཉིད་ཕྱི་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱས་བར་འཆད་བའོ།	༤༣
གསུམ་བཤེས་ཅིང་ཕྱི་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱས་བར་འཆད་བ་ལ།	༤༣
༡ ་ ཁས་སྦངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་དང་།	༤༣

༡ ་ ཁས་སྒྲངས་འགའ་བ་དངོས་ལོ།	༡༠༠
དང་པོ་ཁས་སྒྲངས་འགའ་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ།	༩༣
༡ ་ དབུ་མའི་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པ་སྔོང་རྒྱས་པ་དང་།	༩༣
༡ ་ དངོས་སྒྲིབ་པའི་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྔོང་མི་རྒྱས་པ་བསྟན་པའོ།	༩༤
དང་པོ་དབུ་མའི་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྔོང་རྒྱས་པ་ལ།	༩༣
༡ ་ ཉོན་སྒྲིབ་སྔོང་ཚུལ་དང་།	༩༣
༡ ་ ཤེས་སྒྲིབ་སྔོང་ཚུལ་གཉིས།	༩༥
དང་པོ་ཉོན་སྒྲིབ་སྔོང་ཚུལ་ལ།	༩༣
༡ ་ ཚུལ་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་བབ་པ་དང་།	༩༣
༡ ་ དེ་སྟོམ་ཚུལ།	༩༩
༡ ་ བསྟོམས་པས་བདག་ལྟ་སྔོང་ཚུལ་ལོ།	༩༩
གཉིས་པ་ཤེས་སྒྲིབ་སྔོང་ཚུལ་ལ།	༩༥
༡ ་ གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་།	༩༥
༡ ་ གཉིས་མེད་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྔོང་ཚུལ་ལོ།	༩༧
དང་པོ་གཟུང་བ་དང་འཇིན་པ་ལ་ཞེན་པ་ལ།	༩༥
༡ ་ མཉམ་གཞག་དུ་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་དང་།	༩༥
༡ ་ རྗེས་སྟོན་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་གཉིས་ལས།	༩༦
དང་པོ་མཉམ་གཞག་དུ་སྟོམ་པའི་རིམ་པ་ལ།	༩༥
༡ ་ གཉིས་སྔོང་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ།	༩༥
༡ ་ དེ་རིམ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་ལེན་ཚུལ།	༩༥
༡ ་ དེ་ལྟར་ཉམས་སྲུ་སྒྲངས་པས་རྟོག་པ་སྔོང་ཚུལ་ལོ།	༩༦
གཉིས་པ་གཉིས་མེད་ལ་ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྔོང་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།	༩༧
༡ ་ བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་དང་།	༩༧

༡ ་ རྟོགས་ནས་སྒྲིམ་ཚུལ།	༩༩
༢ ་ སྒྲིམ་པས་ཞེན་པ་སྐྱོང་ཚུལ་ལོ།	༩༩
གཉིས་པ་དངོས་སྒྲིམ་བའི་ལྟ་བུས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྐྱོང་མི་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་ལ།	༩༩
༡ ་ ཁས་སྒྲངས་བརྗོད་པ་དང་།	༩༩
༢ ་ དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས།	༩༩
གཉིས་པ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྒྲིབ་པའི་ལུགས་བཞག་པ་ལ་གསུམ་ལས།	༡༠༦
༡ ་ མཆམས་སྒྲོལ།	༡༠༦
༢ ་ ཅ་བ།	༡༠༧
༣ ་ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	༡༠༧
འདི་ལ་ཡང་གསུམ།	༡༠༧
༡ ་ སྒྲོ་སྒྱར་དང་བྲལ་བའི་གཞི་དབུ་མ།	༡༠༧
༢ ་ སྒྲོ་སྒྱར་དུ་མི་འཛིན་པའི་ལམ་དབུ་མ།	༡༠༩
༣ ་ ལམ་དེས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་དབུ་མ་གསུམ་ལས།	༡༠༩
གཉིས་པ་དཀྱུས་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས།	༡༠༩
༡ ་ དངོས་དང་།	༡༠༩
༢ ་ ཇི་ལྟ་བུར་སྒྲིམ་པའི་ཚུལ་སྒྲངས་པ་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་ལོ།	༡༡༡
དང་པོ་དངོས་ལ།	༡༠༩
༡ ་ མདོ་དང་།	༡༠༩
༢ ་ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	༡༠༩
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	༡༡༠
༡ ་ མཆམས་སྒྲོལ།	༡༡༠
༢ ་ ཅ་བ།	༡༡༠
༣ ་ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	༡༡༠

གསུམ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་གཉིས་ལས།	༡༡༠
༡ རམོང་ལམ་ཅེ་སྒྲིབ་དངོས་དང་།	༡༡༠
༡ རམོང་ལམ་ཅེ་སྒྲིབ་དངོས་དང་།	༡༡༡

སྒྲིབ་ལམ་ཅེ་སྒྲིབ།

གསུམ་པ་སྒྲིབ་ལམ་ཅེ་སྒྲིབ་བཤད་བ་ལ།	༡༡༣
༡ རྟེན་སྒྲིབ་ལས།	༡༡༣
༡ སྤང་བྱ་ནམ་རྟེན།	༡༡༤
༡ བརྟེན་བ་ཡོན་ཏན་དང་གསུམ་ལས།	༡༡༥
དང་པོ་རྟེན་སྒྲིབ་ལམ་ལ།	༡༡༣
༡ རམོང་དང་།	༡༡༣
༡ བསྐྱེད་བཅོས་གཉིས་ལས།	༡༡༣
གཉིས་པ་བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ་ལས།	༡༡༣
༡ མཚམས་སྒྲིབ།	༡༡༣
༡ ཅ་བ།	༡༡༣
༡ འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	༡༡༣
གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་ལས་ལས།	༡༡༣
༡ སྒྲིབ་བ་དང་།	༡༡༣
༡ དངོས་གཞི་དང་།	༡༡༤
༡ དོན་བསྐྱེད་བ་གསུམ་ལས།	༡༡༥
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ།	༡༡༤
༡ སོང་བ་ཡར་སོང་དང་།	༡༡༤
༡ འོང་བ་མར་འོང་གཉིས་ལས།	༡༡༥

དང་པོ་མོང་བ་ཡར་མོང་ལ།	༡༡༤
༡ རོ་ལོག་པ་མ་སྤེལ་བ་དང་།	༡༡༤
༢ སྤེལ་བ་གཉིས།	༡༡༥
རང་ལུགས་ལ།	༡༢༣
༡ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༢༣
༢ བསྟན་བཅོས་གྱིས་བསྟུས་ཚུལ་དང་།	༡༢༣
༣ མོད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་གསུམ།	༡༢༤
གསུམ་པ་མོད་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	༡༢༤
༡ མོད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་དང་།	༡༢༤
༢ དངོས་གཞི་དང་།	༡༢༤
༣ དེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་གསུམ།	༡༢༥
དང་པོ་མོད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ལ།	༡༢༤
༡ མཚན་ཉིད།	༡༢༤
༢ དབྱེ་བ།	༡༢༤
༣ ས་མཚམས་གསུམ་ལས།	༡༢༤
གཉིས་པ་དངོས་གཞི་ལ།	༡༢༤
༡ མཚན་ཉིད།	༡༢༤
༢ དབྱེ་བ།	༡༢༤
༣ ས་མཚམས།	༡༢༤
༤ སྤྱོད་བཤད་པ་དང་བཞི།	༡༢༥
གསུམ་པ་དེའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ།	༡༢༥
༡ མོད་ཀྱི་གནས་རྣམས་ཀྱི་དོན་པོ་དང་གསུང་བ།	༡༢༥
༢ གངས་པོ།	༡༢༥

༣ ་ སྤེལ་གཞི།	༡༣༠
༤ ་ སྤེལ་ཚེས།	༡༣༠
༥ ་ ལུ་བཞི་བཅི་ཚུལ།	༡༣༡
༦ ་ སྤེལ་ཚུལ།	༡༣༡
༧ ་ སྤེལ་བའི་དགོས་བཤོ།	༡༣༢
བྱག་བ་སྤེལ་ཚུལ་ལ།	༡༣༡
༡ ་ མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་ཅམ་པོ་བའི་སྤེལ་ཚུལ།	༡༣༡
༢ ་ སྤེལ་དབང་ཐོབ་ནས་སྤེལ་ཚུལ་གཉིས།	༡༣༢
དང་པོ་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་ཅམ་པོ་བའི་སྤེལ་ཚུལ་ལ།	༡༣༡
༡ ་ ཡར་སོང་བསམ་གཞུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་བ་སྤེལ་ཚུལ་དང་།	༡༣༣
༢ ་ མར་ལོང་མཐར་གཞས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ཚུལ་གཉིས།	༡༣༣
གཉིས་བ་སྤང་བྱ་རྟོག་བ་བཤད་བ་ལ།	༡༣༥
༡ ་ མཚམས་སྟོར།	༡༣༦
༢ ་ རོན་བཤད་བ།	༡༣༦
༣ ་ གཉེན་པོ་མཚོན་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།	༡༣༥
གཉིས་བ་རོན་བཤད་བ་ལ།	༡༣༦
༡ ་ གཞུང་རྟོག་དང་།	༡༣༦
༢ ་ འཛིན་རྟོག་བཤད་བཤོ།	༡༣༧
དང་པོ་གཞུང་རྟོག་ལ།	༡༣༦
༡ ་ རྟོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་བ་གཞུང་རྟོག་དང་།	༡༣༦
༢ ་ རྟོག་བ་གཞུང་རྟོག་གཉིས་ལས།	༡༣༧
དང་པོ་རྟོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་བ་གཞུང་རྟོག་ལ།	༡༣༦
༡ ་ མདོ་དང་།	༡༣༦

༡ ་ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	༡༣༩
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ།	༡༣༩
༡ ་ མཚམས་སྒྲིབ།	༡༣༩
༡ ་ ཅ་བ།	༡༣༩
༣ ་ འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	༡༣༩
འདི་ལ་ཡང་།	༡༣༧
༡ ་ རྟོག་པའི་ཡུལ།	༡༣༧
༡ ་ རོ་བོ།	༡༣༧
༣ ་ གཉེན་པོ་དང་གསུམ་ལས།	༡༣༧
གཉིས་པ་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་བཤད་པ་ལ།	༡༤༡
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	༡༤༡
༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༤༡
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༤༡
༡ ་ མཚམས་སྒྲིབ།	༡༤༡
༡ ་ ཅ་བ།	༡༤༣
༣ ་ འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	༡༤༣
འདི་ལ་ཡང་།	༡༤༣
༡ ་ རྟོག་པའི་ཡུལ།	༡༤༣
༡ ་ རོ་བོ།	༡༤༣
༣ ་ གཉེན་པོ་དང་གསུམ།	༡༤༣
གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་བཤད་པ་ལ།	༡༤༧
༡ ་ རྩས་འཛིན་རྟོག་པ།	༡༤༧
༡ ་ བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས།	༡༥༣

དང་པོ་རྩེ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ།	༡༩༦
༡ རོ་མཛོ་དང་།	༡༩༦
༢ བསྟན་བཅོས་གཉིས།	༡༩༦
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ།	༡༩༦
༡ མཚམས་སྒྲིབ།	༡༩༦
༢ ཅ་བ།	༡༩༦
༣ འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལས།	༡༩༦
དེ་ལ་ཡང་།	༡༩༦
༡ རྟོག་པའི་ངོ་བོ།	༡༩༦
༢ རྟོག་པའི་ཡུལ།	༡༩༦
༣ འཛིན་སྒྲངས།	༡༩༦
༤ གཉེན་པོ་དང་བཞི།	༡༩༦
གཉིས་པ་ཡུལ་ལ་ཡང་།	༡༩༦
༡ ཡུལ་དང་།	༡༩༦
༢ ཡུལ་ཅན།	༡༩༦
༣ ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་གསུམ།	༡༩༦
གསུམ་པ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ།	༡༩༦
༡ འཕགས་ལམ་དང་།	༡༩༦
༢ བྱིས་པའི་ལམ་གཉིས།	༡༩༦
གཉིས་པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ།	༡༩༦
༡ རོ་མཛོ་དང་།	༡༩༦
༢ བསྟན་བཅོས་གཉིས།	༡༩༦
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ།	༡༩༦

༡ ་ མཆམས་སྒྲུབ།	༡༥༣
༡ ་ རོན་བཤད་པ།	༡༥༣
གཉིས་པ་རོན་བཤད་པ་ལ།	༡༥༣
༡ ་ མཛོར་བསྟན་པ་དང་།	༡༥༣
༡ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས།	༡༥༤
དང་པོ་མཛོར་བསྟན་པ་ལ།	༡༥༣
༡ ་ རྩ་བ་དང་།	༡༥༣
༡ ་ འབྲེལ་པ་གཉིས།	༡༥༣
དེ་ལ་ཡང་།	༡༥༤
༡ ་ རྟོག་པའི་དབྱེ་བ།	༡༥༤
༡ ་ མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ།	༡༥༤
༡ ་ ཡུལ་དང་གསུམ་ལས།	༡༥༤
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ།	༡༥༤
༡ ་ མཆམས་སྒྲུབ།	༡༥༤
༡ ་ རྩ་བ།	༡༥༤
༡ ་ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	༡༥༤
དེ་ལ་ཡང་།	༡༥༤
༡ ་ རྟོག་པའི་ཡུལ།	༡༥༤
༡ ་ རོ་བོ།	༡༥༤
༡ ་ འཛིན་སྟངས།	༡༥༤
༤ ་ གཉེན་པོ་ལོ།	༡༥༤
གསུམ་པ་བཞེན་པ་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ།	༡༥༤
༡ ་ མཛོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	༡༥༤

༡ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༤༤
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ་གསུམ།	༡༤༤
༡ ་ མཆོམས་སྒྱུར།	༡༤༤
༡ ་ ཅ་བ།	༡༤༤
༡ ་ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	༡༤༤
འདི་ལ་ཡང་།	༡༤༥
༡ ་ གང་ལ་རྟེན་པ་དང་།	༡༤༥
༡ ་ གང་བརྟེན་པ་དང་།	༡༤༥
༡ ་ དཔེ་དང་།	༡༤༥
༤ ་ རྟེན་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་དང་།	༡༤༥
༥ ་ རྒྱ་མཆོན་དེའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་ལྔ་ལས།	༡༤༥

བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར།

བཞི་པ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྱུར་ལ།	༡༥༠
༡ ་ རོ་བོ།	༡༥༠
༡ ་ རྒྱ།	༡༥༤
༡ ་ སྤང་བུ་ལོ།	༡༥༥
དང་པོ་རོ་བོ་ལ།	༡༥༠
༡ ་ མདོ་དང་།	༡༥༠
༡ ་ བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	༡༥༡
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་གསུམ་ལས།	༡༥༡
༡ ་ མཆོམས་སྒྱུར།	༡༥༡
༡ ་ ཅ་བ།	༡༥༡

༣ རྒྱལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	༡༥༡
གཉིས་པ་རྒྱ་ལ།	༡༥༢
༡ མདོ་དང་།	༡༥༢
༢ བསྟན་བཅོས་གཉིས།	༡༥༤
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ལ།	༡༥༤
༡ མཆམས་སྒྲོལ།	༡༥༤
༢ ཅ་བ།	༡༥༤
༣ རྒྱལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	༡༥༤

བསལ་བྱ་ལོག་རྒྱུ།

གསུམ་པ་སྤང་བྱ་ལ།	༡༥༥
༡ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༥༥
༢ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༡༥༥
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༡༥༥
༡ མཆམས་སྒྲོལ།	༡༥༥
༢ ཅ་བ།	༡༥༥
༣ རྒྱལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	༡༥༥
འདི་ལ།	༡༥༥
༡ བསལ་བྱ་ལོག་རྒྱུ།	༡༥༥
༢ མེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན།	༡༥༥
༣ བསལ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་སྒྲེ་ཚུལ་དང་གསུམ།	༡༥༥
དང་པོ་བསལ་བྱ་ལོག་རྒྱུ་ལ།	༡༥༦
༡ བསལ་བྱ་ལོག་རྒྱུ་གི་དབྱེ་གཞི།	༡༥༦

༡ ་ དབྱེ་བས་ངོ་བོ་བཅུ་བྱག	༡༧
༢ ་ བཅུ་བྱག་དུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན།	༡༧
༣ ་ སོ་སའི་ངོ་བོ་ལོ།	༡༧
བཞི་པ་སོ་སའི་ངོ་བོ་ལ།	༡༧
༡ ་ ཡུལ་གང་ལ་རྟོག་པ།	༡༧
༢ ་ ཚུལ་ཇི་ལྟར་རྟོག་པ།	༡༨
༣ ་ དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཆན།	༡༨
༤ ་ ལོག་པར་རྟོག་མཁན་གྱི་གང་ཟག །	༡༨

སྐབས་བྱག་པ།

གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་འབྲས་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༡༩
༡ ་ བརྟན་པའི་རྒྱ་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡༩
༢ ་ བརྟན་པའི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་པ་ལས།	༡༩
དང་པོ་བརྟན་པའི་རྒྱ་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༡༩
༡ ་ འབྲེལ་བཀོད་པས་མཆམས་སྦྱར་བ།	༡༩
༢ ་ མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་མཆོན་ཟེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༡༩
༣ ་ སྐབས་བསྐྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས།	༢༠
གཉིས་པ་མཐར་གྱིས་སྒྲོར་བ་མཆོན་ཟེད་གྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༡༩
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༡༩
༢ ་ བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༢༡
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༢༡
༡ ་ ཅུ་བ།	༢༡

༡ རྟེན་འགྲེལ་བཤོད།	༡༩༢
མདོ་རྩ་འགྲེལ་འདི་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་བ་ལ།	༡༩༢
༡ ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་བ་དང་།	༡༩༢
༡ ལམ་ཁྱད་བར་དུ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་བ་དང་།	༡༩༤
༢ ལམ་དག་བྱེད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་བ་གསུམ་ལས།	༢༠༡

སྐབས་བརྒྱན་པ།

གཉིས་པ་བརྟན་པའི་འབྲས་བུ་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་བ་འདད་པ་ལ།	༢༠༦
༡ རྟེན་འགྲེལ་བརྟོག་པས་མཆོམས་སྒྲུར་བ་དང་།	༢༠༦
༡ སྐྱད་ཅིག་མ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བའདད་པ།	༢༠༢
༢ སྐབས་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས།	༢༢༠
གཉིས་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བའདད་པ་འདི་ལ་ཡང་།	༢༠༢
༡ ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་དང་།	༢༠༢
༡ ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དབང་བུས་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་གཉིས་ལས།	༢༡༣
དང་པོ་ཡོན་ཏན་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་སྐྱད་ཅིག་མ་ལ།	༢༠༢
༡ རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་མ་ཡོན་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་བ་དང་།	༢༠༢
༡ རྣམ་པར་སྦྱོན་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་བ་གཉིས་ལས།	༢༡༠
དང་པོ་རྣམ་པར་སྦྱོན་པ་མ་ཡོན་པའི་སྐྱད་ཅིག་སྒྲོར་བ་ལ།	༢༠༢
༡ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	༢༠༢
༡ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས།	༢༠༤
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༢༠༤
༡ མཆོམས་སྒྲུར་བ།	༢༠༤
༡ དོན་བའདད་པ་གཉིས་ལས།	༢༠༤

གཉིས་པ་དོན་བཤད་པ་ལ།	306
1 རྟེན་དངོས་ཀྱི་དོན།	306
2 རྟེན་དེ་མཆོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ་གཉིས།	306
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ།	306
1 རྟེན་ཅན་གྱི་ཆ་བཤད།	306
2 རྟེན་འགྲེལ་པ་གཉིས།	306
གཉིས་པ་དེ་མཆོན་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ལ།	306
1 རྟེན་མཆོན་པ་སྤྱད་པ།	306
2 རྟེན་ཅན་གྱི་ཆ་བཤད།	310
3 རྟེན་འགྲེལ་པ་གསུམ་པ་ལ།	310
གཉིས་པ་རྟེན་པ་སྤྱད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐད་བཤད་པ་ལ།	310
1 རྟེན་མཆོན་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ལ།	310
2 རྟེན་མཆོན་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ལ།	311
གཉིས་པ་བསྟན་པ་སྤྱད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐད་བཤད་པ་ལ།	311
1 རྟེན་མཆོན་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ལ།	311
2 རྟེན་ཅན་གྱི་ཆ་བཤད།	311
3 རྟེན་འགྲེལ་པ་གསུམ་པ་ལ།	311
གཉིས་པ་ལྟུང་གི་རང་བཞིན་རྟོགས་པ་སྤྱད་པའི་སྐད་ཅིག་སྐད་བཤད་པ་ལ།	313
1 རྟེན་མཆོན་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ལ།	313
2 རྟེན་མཆོན་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ལ།	313
དང་པོ་མཆོན་པ་སྤྱད་པའི་སྐད་ཅིག་སྐད་བཤད་པ་ལ།	313
1 རྟེན་མཆོན་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ལ།	313
2 རྟེན་མཆོན་པ་སྤྱད་པ་སྤྱད་པ་ལ།	313

གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	373
1 རྟེ་མཆོམས་སྦྱར་བ།	373
2 རྟེ་ཅ་བ།	373
3 རྟེ་འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	373
གཉིས་པ་གཉིས་སྟེ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་བ་ལ།	374
1 རྟེ་མཛད་དང་།	374
2 རྟེ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས།	374
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	374
1 རྟེ་མཆོམས་སྦྱར་བ།	374
2 རྟེ་ཅ་བ།	374
3 རྟེ་འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	375

སྐབས་བརྒྱད་པ།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྦྱེའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	333
1 རྟེ་འབྲེལ་བཞོད་པས་མཆོམས་སྦྱར།	333
2 རྟེ་ཆོས་སྦྱེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད།	333
3 རྟེ་སྐབས་བརྒྱ་བ་གསུམ་ལས།	303
གཉིས་པ་ཆོས་སྦྱེ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ།	333
1 རྟེ་བྱེད་པ་པོ་སྦྱེའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་།	333

སྐབས་བཅུ་ལྔ་པ་གཞག

2 རྟེ་བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	342
དང་པོ་བྱེད་པོ་སྦྱེའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ།	333

༡ ་ རོ་ཉིད་སྒྲུ།	༣༣༣
༢ ་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ།	༣༣༣
༣ ་ ལོངས་སྒྲིང་རྩོགས་སྒྲུ།	༣༣༣
༤ ་ སྒྲུ་ལ་སྒྲིའི་རང་བཞིན་བཤད་བ་དང་བཞི་ལས།	༣༣༣
དང་པོ་རོ་ཉིད་སྒྲུ་བཤད་བ་ལ།	༣༣༤
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༣༤
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༣༤
གཉིས་བ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༣༤
༡ ་ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ།	༣༣༤
༢ ་ འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༣༤
དེ་རྒྱུས་ཀྱི་ནང་ནས། རྒྱ་ཅིག་མ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱབས་སྒྲུ། མཐའ་དབྱེད་བ་ལ།	༣༣༥
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་བ་དང་།	༣༣༥
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་བ་གཉིས།	༣༣༥
གཉིས་བ་རང་ལུགས་ལ།	༣༣༥
༡ ་ འབྲས་བྱ་འབྲུབ་པའི་དུས་མཆོམས་བཤད་བ།	༣༣༥
༢ ་ སྒྲིའི་རྒྱུ་གཞག་བཤད་བ་དང་གཉིས་ལས།	༣༣༥
དང་པོ་འབྲས་བྱ་འབྲུབ་པའི་དུས་མཆོམས་བཤད་བ་ལ།	༣༣༥
༡ ་ བཤད་བྱའི་ལུང་འགྲོད་བ་དང་།	༣༣༥
༢ ་ དེའི་དོན་བཤད་བ་གཉིས་ལས།	༣༣༥
གཉིས་བ་སྒྲིའི་རྒྱུ་གཞག་བཤད་བ་ལ།	༣༣༥
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་བ་དང་།	༣༣༥
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་བ་གཉིས།	༣༣༥
གཉིས་བ་རང་ལུགས་ལ།	༣༣༥

༡ ་ བྱེད་པ་པོ་སྐྱེ་རང་བཞིན་དང་།	༣༤༡
༢ ་ བྱེད་པ་པོ་སྐྱེ་རང་བཞིན་གཉིས་ལས།	༣༤༢
དང་པོ་བྱེད་པ་པོ་སྐྱེ་རང་བཞིན་ལ།	༣༤༡
༡ ་ རོ་ལོ་	༣༤༡
༢ ་ དབྱེ་བ།	༣༤༣
༣ ་ སོ་སེའི་རོ་པོ་རོས་གཟུང་བཤོ།	༣༤༤
གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ།	༣༤༣
༡ ་ གཉིས་སྐྱེ་དབྱེ་བ།	༣༤༣
༢ ་ གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	༣༤༣
༣ ་ ལྷ་དབྱེ་བ།	༣༤༤
༤ ་ བཞིར་དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས།	༣༤༥
བཞི་པ་བཞིར་དབྱེ་བ་ལ།	༣༤༥
༡ ་ བཞི་བཞེད་པ་དང་།	༣༤༥
༢ ་ དེ་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་འཁོད།	༣༤༥
༣ ་ འཐད་པའི་ལྷོགས་བརྟག་པཤོ།	༣༤༦
གསུམ་པ་སོ་སེའི་རོ་པོ་རོས་གཟུང་བ་ལ།	༣༤༦
༡ ་ སྐྱེ་སོ་སེའི་རོ་པོ་དང་།	༣༤༦
༢ ་ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེའོ།	༣༤༧
གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་བཤད་པ་ལ།	༣༤༧
༡ ་ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་ལོ་	༣༤༧
༢ ་ དེའི་རྒྱ།	༣༤༧
༣ ་ དེ་སྐྱེར་བསྟན་པཤོ།	༣༤༧

རིམ་ཉིད་སྒྲུ།

ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སྒྲུ།	344
1 རྟེ གཞན་ལུགས་དགག་པ།	344
2 རྟེ རང་ལུགས་བཞག་པ།	344
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་བཤད་པ་ལ།	344
1 རྟེ མཚན་ཉིད།	344
2 རྟེ དབྱེ་བ།	344
3 རྟེ ས་མཚན་ལ།	344
4 རྟེ ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས།	344

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ།

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་བྱུང་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སྒྲུ་གཉིས།	347
1 རྟེ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	347
2 རྟེ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	347
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	347
1 རྟེ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་།	347
2 རྟེ འགྲེལ་པས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།	347
དང་པོ་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་ལ།	347
1 རྟེ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	347
2 རྟེ དེའི་བྱུང་བར།	347
3 རྟེ དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་གསུམ་ལས།	347
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ།	347
1 རྟེ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་དེ་ཐ་དད་པའི་སྒྲུར་བསྟན་པ།	347

༡༽ བ་མེ་དང་བར་འདོད་བ་དགག་བ་དང་།	༣༧༣
༣༽ བ་དང་ལ་ཚྱོད་བ་སྤང་བའོ།	༣༧༣
གཉིས་བ་དེའི་བྱད་བར་ལ།	༣༧༣
༡༽ ཉོན་མོངས་མེད་བའི་བྱད་བར་དང་།	༣༧༣
༣༽ མྱོན་གནས་མཁྱེན་བའི་བྱད་བར་གཉིས་ལས།	༣༧༣
གསུམ་བ་དེ་ལ་ཚྱོད་བ་སྤྱོད་བ་ལ།	༣༧༤
༡༽ ཆོས་སྐྱུ་བྱབ་བ་ལ་ཚྱོད་བ་སྤྱོད་བ་དང་།	༣༧༤
༣༽ ཏག་བ་ལ་ཚྱོད་བ་སྤྱོད་བ་གཉིས་ལས།	༣༧༤
དང་པོ་ཆོས་སྐྱུ་བྱབ་བ་ལ་ཚྱོད་བ་སྤྱོད་བ་ལ།	༣༧༤
༡༽ རོན་དངོས་དང་།	༣༧༤
༣༽ དཔེས་བསྐྱབ་བ་གཉིས་ལས།	༣༧༤
གཉིས་བ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཞི།	༣༧༤
ལྷ་བ་ཟད་བར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་བ་གད་བ་ལ།	༣༧༤
༡༽ ཟད་བར་གྱི་རོ་བོ།	༣༧༤
༣༽ དབྱེ་བ།	༣༧༥
༣༽ ཉེན།	༣༧༥
༤༽ སྤྱོད་ཚུ་ལ།	༣༧༤
༥༽ མཆོན་མ།	༣༧༧
༦༽ དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་བའི་ཚུ་ལ།	༣༧༧
༧༽ བྱེད་ལས།	༣༧༧
༨༽ སྤྱོད་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་བར་མི་འཛིག་བའི་རྒྱ་མཆོན།	༣༧༩
༩༽ དེས་ཆོག་དང་དགྲ་ལས།	༣༨༠
བཞི་བ་སྤྱོད་ཚུ་ལ་ཞི།	༣༧༥

༡༽ སྤར་སྤྱང་བ་བྱས་པས་འབྱུང་ཚུལ་དང་།	༣༥
༢༽ མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་ལོ།	༣༦
གཉིས་པ་སྤར་སྤྱང་བ་མ་བྱས་པས་སྤྱོད་ཚུལ་ལ།	༣༦
༡༽ དམིགས་ཉེན་བྱེད་ཚུལ་དང་།	༣༦
༢༽ དེ་ལ་ཡིད་གཏོད་པའི་ཚུལ་ལོ།	༣༧
སྤྱི་ཚན་བྱག་པ་ཟེན་གཞོན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ལ།	༣༨༠
༡༽ མཚན་ཉིད།	༣༨༠
༢༽ དབྱེ་བ།	༣༨༠
༣༽ ས་མཚམས།	༣༨༡
སྤྱི་ཚན་བཅུ་གཅིག་པ་ཡོངས་སྤྱད་ག་པ་ལ།	༣༨༣
༡༽ མཚན་ཉིད།	༣༨༣
༢༽ དབྱེ་བ།	༣༨༣
སྤྱི་ཚན་བཅུ་གཉིས་པ་དབང་ལ།	༣༨༣
༡༽ མཚན་ཉིད།	༣༨༣
༢༽ དབྱེ་བ།	༣༨༣
སྤྱི་ཚན་བཅོ་ལྔ་པ་བསྐྱང་བ་མེད་པ་གསུམ་ནི།	༣༨༥
སྤྱི་ཚན་བཅུ་བྱག་པ་བྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་གསུམ་ནི།	༣༨༥
སྤྱི་ཚན་བཅུ་བདུན་པ་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བ་ནི།	༣༨༥
སྤྱི་ཚན་བཅོ་བརྒྱད་པ་སྤངས་པའི་མཁྱེན་པ་ནི།	༣༨༥
སྤྱི་ཚན་བཅུ་དགུ་པ་སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི།	༣༨༥
བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུན།	༣༨༥
༡༽ དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	༣༨༥
༢༽ དེའི་བྱེད་པར་བཞད་ལ།	༣༨༦

༣ ་ རེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་པ་དང་གསུམ་ལས།	༣༠༠
དང་པོ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ།	༣༩༥
༡ ་ ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྒྲུབ་དང་པའི་སྒྲུབ་བསྟན་པ།	༣༩༥
༢ ་ ཐ་མི་དང་པར་འདོད་པ་དགག་པ།	༣༩༦
༣ ་ ཐ་དང་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་པ་དང་གསུམ་ལས།	༣༩༧
གཉིས་པ་ཐ་མི་དང་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ།	༣༩༦
༡ ་ འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་།	༣༩༦
༢ ་ དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས།	༣༩༦
གསུམ་པ་ཐ་དང་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ།	༣༩༧
༡ ་ རྩོད་པ་དང་།	༣༩༧
༢ ་ ལན་གཉིས་ལས།	༣༩༧
གསུམ་པ་དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་པ་ལ།	༣༠༠
༡ ་ རྩོད་པ་དང་།	༣༠༠
༢ ་ ལན་གཉིས་ལས།	༣༠༠
ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་	
མེད་པའི་བྱུང་པར་བཤད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་བྱ་ཞེས།	༣༠༥
༡ ་ མཚམས་སྒྲུབ་པ།	༣༠༥
༢ ་ ཚ་བ།	༣༠༦
༣ ་ འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས།	༣༠༦
སངས་རྒྱུས་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་སྐབས་སུ། གཞུང་འདིས་སྟོན་གནས་	
མཁྱེན་པའི་བྱུང་པར་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེས། འདི་ལ་གསུམ་ལས།	༣༠༩
༡ ་ མཚམས་སྒྲུབ་པ།	༣༠༩
༢ ་ ཚ་བ།	༣༠༩

༣ ་ འགྲེལ་བཤོ།	༣༠༩

ཡོངས་སྒྲ།

མཚན་ནི་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་བའི་སྒྲ་དེ་	
འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞིན། འདི་ལ་ཡང་།	༣༡༠
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	༣༡༠
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༡༡
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༡༡
༡ ་ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་།	༣༡༡
༢ ་ འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༡༡
གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་ཀྱི་སྒྲོན་མ་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ལ།	༣༡༢
༡ ་ མཚན་དང་།	༣༡༢
༢ ་ དཔེ་བྱད་གཉིས་ལས།	༣༡༣
དེས་ན་འདི་དེ་སྐབས་སུ།	༣༡༤
༡ ་ གཞན་ལུགས་དགག་བ།	༣༡༤
༢ ་ རང་ལུགས་བཞག་བ།	༣༡༥
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ།	༣༡༥
༡ ་ ཡོངས་སྒྲ་ལ་མཚན་ཉིད།	༣༡༥
༢ ་ མཚན་གཞི།	༣༡༦
༣ ་ བྱད་ཆོས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་བ་དང་གསུམ་ལས།	༣༡༦
གསུམ་པ་བྱད་ཆོས་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་བ་ལ།	༣༡༦
༡ ་ རྒྱད་ཐུང་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༡༦
༢ ་ མདོ་སྤེལ་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༡༧

༣ ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་དཔེ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་བཤོ།	༣༣༩

མཚན་དཔེ།

གསུམ་པ་སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་དཔེ་ཡོན་ཏན་གྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་བཤོ།	༣༣༩
༡ ་ རོ་ཤོ།	༣༣༩
༢ ་ དབྱེ་བ།	༣༣༩
༣ ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་མཚན་དཔེ་མཚོག་ཏུ་བསྐྱབ་བ།	༣༣༩
༤ ་ ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་བཤོ།	༣༣༩
གཉིས་པ་ནི་དེ་ལ་དབྱེ་བ།	༣༣༩
༡ ་ མཚན་དང་།	༣༣༠
༢ ་ དཔེ་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས།	༣༣༡

རྒྱལ་ལྷ།

གང་གི་སྤྲིད་པ་ཇི་སྤྲིད་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་འདིས་རྒྱལ་ལྷ་འཆད་ན་	
འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེས། འདི་ལ་ཡང་།	༣༤༠
༡ ་ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	༣༤༠
༢ ་ བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༤༠
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	༣༤༠
༡ ་ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་།	༣༤༠
༢ ་ འགྲེལ་བས་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༣༤༠
འདི་དེ་སྐབས་སུ།	༣༤༠
༡ ་ གཞན་ལྷགས་དགག་བ།	༣༤༠
༢ ་ རང་ལྷགས་བཞག་བ་གཉིས།	༣༤༠

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ།	340
1 སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱལ་སྤྱི་མཆན་ནི།	340
2 དབྱེ་བ།	341
3 རྒྱལ་བའི་སྤྱལ་སྤྱི་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་བཤད་པ།	342
4 དེས་གསུལ་བྱ་སྤྱོད་ཁོལ་ལ་འབོད་ཚུལ་བཤད་པའོ།	342

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་འཕྲིན་ལས།

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་དེ་སྤྱི་འདིལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྒྲུབས་སུ། གཞུང་འདིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་འཆད་ན། འདི་ལ།	343
1 མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་།	343
2 བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	344
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ།	344
1 མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་།	344
2 ཅུ་བ།	360
3 འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས།	360
དང་པོ་མཆོམས་སྤྱར་བ་ལ།	344
1 བཤད་ཅིན་གྱིས་མཆོམས་སྤྱར་དང་།	344
2 འཆད་འགྱུར་གྱིས་མཆོམས་སྤྱར་གཉིས་ལས།	344
གཉིས་པ་ཅུ་བ་ལ།	360
1 དུས་ཀྱི་སྒྲོན་མཛོད་བསྟན།	360
2 དབྱེ་བའི་སྒྲོན་མཛོད་རྒྱས་པར་བཤད།	360
3 གངས་ཀྱི་སྒྲོན་མཛོད་གསུམ་པ་དང་གསུམ་ལས།	360
གསུམ་པ་འགྲེལ་བ་ལ།	360

༡ ་ འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ།	360
༢ ་ དེའི་དུས།	361
༣ ་ རིས་པ་དེས་གཞན་ཡང་མཚོན་པའོ།	361
འདིའི་སྐབས་སུ་འབགས་པ་ལྟར་ན་སྤྱལ་སྤྱིའི་འཕྲིན་ལས་དང་། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་	
ཚོས་སྤྱིའི་འཕྲིན་ལས་ལ།	361
༡ ་ མཚན་ཉིད།	361
༢ ་ དབྱེ་བ།	361
༣ ་ གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ།	361
༤ ་ འཕྲིན་ལས་འདུག་ཚུལ།	362
༥ ་ འཕྲོས་དོན་ནོ།	362
དེས་ན་འཕྲིན་ལས་ཉིད་བདུན་པོ་དེ་ལ་ཡང་།	363
༡ ་ གདུལ་བྱ་ལས་ཀྱི་ཉིད་ལ་འགོད་པ་དང་།	363
༢ ་ ལས་ལ་འགོད་པ།	363
༣ ་ ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་ལས།	363
གཉིས་པ་ལས་ལ་འགོད་པ་ལ།	363
༡ ་ ཚོགས་ལས་ལ་འགོད་པ།	363
༢ ་ སྦྱོར་ལས་ལ་འགོད་པ།	364
༣ ་ མཐོང་ལས་ལ་འགོད་པ།	366
༤ ་ སྒྲོམ་ལས་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས།	362
དང་པོ་ཚོགས་ལས་ལ་འགོད་པ་ལ།	363
༡ ་ བསྟུ་བ་བཞི་ལ་འགོད་པ།	363
༢ ་ བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ།	363
༣ ་ གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ།	363

༡༽ སྟོང་བ་ལ་འགོད་པ།	༣༤༤
༥༽ རོན་གཉིས་སྐབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་བ་དང་ལྷ་ལས།	༣༤༥
བཞི་བ་སྒྲིམ་ལས་ལ་འགོད་བ་ལ།	༣༤༦
༡༽ ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ཅམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་གཉིས་བ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ་འགོད་པ།	༣༤༧
༢༽ གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཆོས་རྣམས་དམིགས་སྤྱོད་བ་དུག་བ་ལ།	༣༤༨
༣༽ ལུས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་སྒྲིབ་བ་སྤང་བ་དང་གཉིན་པོ་སྤྱོད་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་བར་བྱེད་བ་ས་བདུན་བ་ལ།	༣༤༩
༤༽ ས་བརྒྱུད་བ་ལ།	༣༥༠
༥༽ ས་དགྲ་བ་ལ།	༣༥༡
༦༽ ས་བརྒྱུད་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་དུག་ལས།	༣༥༢
བཞི་བ་ས་བརྒྱུད་བ་ལ་འགོད་བ་ལ།	༣༥༣
༡༽ སྟོང་བ་བྱུང་བར་ཅན་ལ་འགོད་བ་དང་།	༣༥༤
༢༽ བདེན་འཛིན་མཛོན་དུ་གྱུར་བ་ཞི་བ་ལ་འགོད་བ་དང་གཉིས་ལས།	༣༥༥
དུག་བ་ས་བརྒྱུད་བ་ལ་འགོད་བ་ལ།	༣༥༦
༡༽ ས་བརྒྱུད་ཐོབ་མ་ཐག་བ་ལ།	༣༥༦
༢༽ སྤྱོད་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་བ་ལ།	༣༥༧
༣༽ སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་ལས།	༣༥༨
གཉིས་བ་སྤྱོད་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་བ་ལ་འགོད་བ་ལ།	༣༥༩
༡༽ སྤྱོད་བ་ཕྱི་མར་འཆང་བྱ་བར་ངེས་བ་ལ་འགོད་པ།	༣༥༩
༢༽ གཞན་དོན་སྤྱོད་བྱུང་བ་ལ་འགོད་པ།	༣༦༠
༣༽ མངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱོད་མ་ཐོགས་བ་ལ་འགོད་བ་དང་གསུམ་ལས།	༣༦༠
གསུམ་བ་སྤྱོད་བ་ཐམས་ཅད་ལ་འགོད་བ་ལ།	༣༦༡
༡༽ ལུས་པའི་བྱུང་བར་ལ།	༣༦༢

༡ ་ རྟོགས་པའི་བྱད་པར།	༣༡༩
༢ ་ སྤངས་པའི་བྱད་པར།	༣༡༩
༣ ་ དག་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས།	༣༢༩
དང་པོ་རྩས་པའི་བྱད་པར་འགོད་པ་ལ།	༣༢༩
༡ ་ བྱང་ཆུབ་འདེན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།	༣༢༩
༢ ་ ལས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས་ལས།	༣༢༩
གཉིས་པ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་ལ་འགོད་པ་ལ།	༣༢༩
༡ ་ བདེན་བཞི་མཐོང་བ་དེ་སྟེང་པ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ།	༣༢༩
༢ ་ འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྩི་བ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས།	༣༢༡
གསུམ་པ་སྤངས་པའི་བྱད་པར་ལ་འགོད་པ་ལ།	༣༢༩
༡ ་ ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ།	༣༢༩
༢ ་ ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞི་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གཉིས།	༣༢༩
བཞི་པ་དག་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ཀྱི་བྱད་པར་ལ།	༣༢༩
༡ ་ རང་བཞིན་ནས་དག་གི་ཚས་སྟེང་རྒྱ་ཚོགས་དེ་མས་ནས་པར་བྱང་བ་ལ་འགོད་པ།	༣༢༩
༢ ་ སྟོ་བྱར་ནས་དག་གི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་འགོད་པ་གཉིས།	༣༤༠
འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྟེང་སྟེང་འཕྲིན་ལས་ལ།	༣༤༡
༡ ་ ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་།	༣༤༡
༢ ་ ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས།	༣༤༣
དང་པོ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༣༤༡
༡ ་ རྟོགས་ལས།	༣༤༡
༢ ་ སྟོར་ལས།	༣༤༡
༣ ་ མཐོང་ལས།	༣༤༣
༤ ་ སྟོམ་ལས་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས།	༣༤༣

དང་པོ་ཚོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	349
1 ར་སམ་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།	349
2 གཞན་རྒྱུད་སྤྱི་བྱེད་སྤྱོད་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།	349
3 བདེན་བཞི་རྟོགས་བ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས།	349
གཉིས་པ་སྤྱོད་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	349
1 ར་སམ་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།	349
2 གཞན་རྒྱུད་སྤྱི་བྱེད་སྤྱོད་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།	349
3 ལྷ་བ་རྣམ་པར་དག་བ་ལ་འགོད་པ་ལོ།	349
གཉིས་པ་གཞན་རྒྱུད་སྤྱི་བྱེད་སྤྱོད་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ་ལ།	349
1 དངོས་དང་།	349
2 གཉིས་དོན་གྱི་སྤྱོད་བ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས།	349
བཞི་པ་སྤྱོད་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	349
1 ས་གཉིས་པ་སོགས་གཉིས་ལ་འགོད་པ།	349
2 བཞི་པ་སོགས་གསུམ་ལ་འགོད་པ།	349
3 ས་བདུན་བ་ལ་འགོད་པ།	349
4 བརྒྱད་བ་ལ་འགོད་པ།	349
5 དགུ་བ་ལ་འགོད་པ།	349
6 ས་བརྒྱབ་ལ་འགོད་པ་ལོ།	349
བཞི་པ་ས་བརྒྱད་བ་ལ་འགོད་པ་ལ།	349
1 ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པ།	349
2 བདེན་འཛིན་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ།	349
3 སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་བཏགས་བ་བ་ལ་འགོད་པ།	349
4 སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་སྤྱོད་བ་ལ་འགོད་པ་ལོ།	349

ཐུ་བ་ས་དགུ་བ་ལ་འབོད་བ་ལ།	313
1 ར་ཉིད་འཁོར་རྒྱ་བར་དེས་བ་ལ་འབོད་བ།	313
2 གཞན་རྒྱད་སྟེན་བ་ལ་འབོད་བ་དང་གཉིས་ལས།	313
ཐུག་བ་ས་བཅུ་བ་ལ་འབོད་བ་ལ།	313
1 ས་བཅུ་བས་བསྐྱས་པའི་གཤེས་གཉེན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་འབོད་བ།	313
2 རྟོགས་བ་བོད་ནས་བོད་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འབོད་བ་གཉིས་ལས།	313
གཉིས་བ་རྟོགས་བ་བོད་ནས་བོད་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འབོད་བ་ལ།	313
1 བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་ཐོབ་བ་ལ་འབོད་བ།	313
2 ལས་འབྲས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་འབོད་བ་དང་།	313
3 བདེན་བཞི་རྟོགས་བ་ལ་འབོད་བ།	313
4 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་བ་ལ་འབོད་བ།	313
5 གཞི་མེད་བ་ལ་འབོད་བ།	313
6 རྣམ་བྱང་རྫོགས་བ་ལ་འབོད་བ།	313
7 ཆོགས་རྫོགས་བ་ལ་འབོད་བ།	313
8 སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་བ་ལ་འབོད་བ་དང་བརྒྱད་ལས།	313
འོན་གང་དུ་ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་སྤང་བ་འབྱུང་བ་	
བཤད་ན། དེའི་ཚུལ་གང་ཞིན། དེ་ནི་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ནས་འབྱུང་བ་	
ཡིན་ལ་འདི་ལ།	313
1 སྤང་བས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་བ་དང་།	313
2 མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་བ་གཉིས་ལས།	314
དང་པོ་སྤང་བས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་བ་ལ།	314
1 སྤོད་དག་པའི་སྤང་བ་དང་།	314
2 བརྒྱད་དག་པའི་སྤང་བ།	314

༣ ་ འཕྲིན་ལས་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།	312
གཉིས་པ་མཚོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ལ།	314
༡ ་ མཚོད་པ་དང་།	314
༢ ་ དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་ལས།	314
བཞི་པ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།	317
༡ ་ རྒྱད་ཟླ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	317
༢ ་ མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ།	319
༣ ་ འཇུག་ཚུལ་དེ་དཔེས་སྐྱབ་པ་དང་གསུམ་ལས།	320
དང་པོ་རྒྱད་ཟླ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་གཉིས།	317
༡ ་ འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དང་།	317
༢ ་ རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས།	318
དང་པོ་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་ལ།	317
༡ ་ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་།	317
༢ ་ སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས་ལས།	317
གཉིས་པ་རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་ལ།	318
༡ ་ མདོར་བསྟན།	318
༢ ་ རྒྱས་པར་བཤད།	318
༣ ་ སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བཤོ།	320
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	318
༡ ་ དོན་ཏུག་ངོས་གཟུང་བ་དང་།	318
༢ ་ དཔེ་ཏུག་བཞེད་པ་དང་།	318
༣ ་ དཔེ་དོན་ཚོས་མཐུན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས།	320
གཉིས་པ་མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	319

༡ ་ ལྷན་སྒྲུབ་ཏུ་འབྲུག་ཚུལ་དང་།	343
༢ ་ ལྷན་མི་འཆད་ཏུ་འབྲུག་ཚུལ་གཉིས་ལས།	343
གསུམ་པ་འབྲུག་ཚུལ་དེ་དཔེས་སྒྲུབ་པ་ལ།	344
༡ ་ མདོར་བསྟན་པ།	344
༢ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།	345
གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་དགྲ་ལས།	345
༡ ་ དང་པོ་གཟུགས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་དཔེས་མཆོན་ཚུལ།	345
༢ ་ གཉིས་པ་གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པ་ལྟའི་རྩ་བོ་ཆེའི་དཔེས་བསྟན་པ།	345
༣ ་ གསུམ་པ་ཐུགས་ཆར་སྤྱོད་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ།	346
༤ ་ བཞི་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱོད་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཆངས་པའི་ དཔེས་བསྟན་པ།	346
༥ ་ ལྷ་པ་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མའི་དཔེས་བསྟན་པ།	347
༦ ་ དུག་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུའི་དཔེས་བསྟན་པ།	348
༧ ་ བདུན་པ་གསུང་གི་གསང་བ་སྤྱོད་བསྟན་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ།	348
༨ ་ བརྒྱད་པ་སྤྱི་གསང་བ་ནམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན་པ།	350
༩ ་ དགྲ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉན་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་གཞི་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་བསྟན་པ་ དང་དགྲ་ལས།	350

མདོན་རྟོགས་བྱུག་དང་གསུམ།

གཉིས་པ་བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་བྱུག་ཏུ་བྱེ་པ་ལ།	351
༡ ་ མཆོམས་སྤྱད་པ།	351
༢ ་ ཅ་པ།	351
༣ ་ འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས།	351

གསུམ་པ་བསྐྱུས་ལ་བ་དད་པ་ལ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ལ་གསུམ་ལས།	༤༠༤
༡ རེ་མཆོམས་སྦྱར་བ།	༤༠༤
༢ རེ་ཅ་བ།	༤༠༥
༣ རེ་ལྟེལ་བཤོ།	༤༠༥

མཚུག་གི་དོན།

གསུམ་པ་བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ།	༤༠༥
༡ རེ་གཞུང་གཞུགས་པ་དང་།	༤༠༥
༢ རེ་དགོ་བ་བསྟོ་བ་དང་།	༣༠༩
༣ རེ་ཁེངས་བསྐྱུངས་པ་དང་།	༤༠༩
༤ རེ་རྟོགས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱུང་བར་བསྟན་པའོ།	༤༠༩
དང་པོ་གཞུང་གཞུགས་པ་ལ།	༤༠༥
༡ རེ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པ་དང་།	༤༠༥
༢ རེ་དགོས་པ་དང་།	༤༠༢
༣ རེ་བརྩམས་པ་དམ་བཅའ་བའི་གཞུང་གཞུགས་པའོ།	༤༠༢
དང་པོ་ཀུན་གྱི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་པ་ལ།	༤༠༥
༡ རེ་རྩོད་པ།	༤༠༥
༢ རེ་ལན་ནོ།	༤༠༦
གཉིས་པ་ལན་ལ།	༤༠༦
༡ རེ་དོན་ལ་བྱུང་བར་མེད་པར་རྗེས་འགོ་དང་།	༤༠༦
༢ རེ་ཕྱོག་འགྲེལ་སྟོན་ས་བསྟན།	༤༠༦
༣ རེ་དེ་ལ་རྫོས་སྟོན་སྟོང་བ་དང་གསུམ་ལས།	༤༠༦
གསུམ་པ་ཁེངས་བསྐྱུངས་པ་ལ་གཉིས།	༤༠༩

༡ ་ རྣམས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་།	༤༠༩
༢ ་ དེ་ལ་བཟོད་པར་གསོལ་བ་གཉིས།	༤༠༩

ཆོས་སྤྱི་དོན།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱི་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གསུམ།	༤༡༣
༡ ་ འབྲེལ་བཞོད་པས་མཆོམས་སྤྱར་བ།	༤༡༣
༢ ་ ལེའུའི་གཞུང་བཤད་བ།	༤༤༤
༣ ་ སྐབས་བསྟུ་བཤོ།	༤༠༥

སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སྤྱི་ལོ་	༤༡༤
༡ ་ སྤྱི་ལོ་དོན།	༤༡༤
༢ ་ གཞུང་གི་དོན།	༤༣༩
༣ ་ རང་ལུགས་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་མཐའ་དབྱེད་བཤོ།	༤༣༩
དང་པོ་སྤྱི་ལོ་དོན་ལ།	༤༡༤
༡ ་ འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱི་མཆོན་ཉིད།	༤༡༤
༢ ་ དེ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམ་གཞག	༤༡༤
༣ ་ དེ་གང་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་གནས།	༤༡༥
༤ ་ གནས་དེར་འབྲས་བུ་བྱུང་བའི་དུས་མཆོམས།	༤༡༥
༥ ་ བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱི་དབྱེ་བ།	༤༣༠
༦ ་ སྤྱི་དེ་དག་གང་དང་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དབྱེད་བ།	༤༣༤
༧ ་ སྤྱི་དེ་དག་ཉིད་དང་བཞེན་པར་འཛོག་ཚུལ།	༤༣༧
༨ ་ དེ་དག་ལ་ལོག་པར་ཚོག་པ་དགག་བ།	༤༣༩

༩༽ ཞར་ལ་བྱང་ཆེན་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༤༣༡
༡༠༽ དེ་དག་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་དང་བཅུ།	༤༣༢
ལྷ་པ་བྱུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའི་དབྱེ་བ་ལ།	༤༣༠
༡༽ གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།	༤༣༠
༢༽ གསུམ་དུ་དབྱེ་བ།	༤༣༡
༣༽ བཞེར་དབྱེ་བ།	༤༣༢
༤༽ ལྷར་དབྱེ་བ་དང་བཞི།	༤༣༢
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ།	༤༣༤
༡༽ འཕགས་པའི་ལུགས་དང་།	༤༣༤
༢༽ སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས།	༤༣༤
གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ།	༤༤༦
༡༽ བྱེད་པ་པོ་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་།	༤༤༦
༢༽ བྱ་བ་མེན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་གཉིས།	༤༤༦
ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ནི། །ཞེས་པ་ནས་ཐུབ་པའི་སྐྱལ་སྐྱ་རྒྱུན་མི་ཆད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་	
གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས།	༤༤༤
༡༽ མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	༤༤༤
༢༽ དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལོ།	༤༥༡
དང་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི།	༤༤༤
༡༽ ཉི་ལྷང་དང་ཉི་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱད་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་།	༤༤༤
༢༽ རྒྱུན་སྣང་དང་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་བཤད་པ་གཉིས།	༤༥༡
གཉིས་པ་མདོ་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༤༥༡
༡༽ ཉི་ལྷང་ཉི་ཁྲི་རྣམ་འབྲེལ་ཉི་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱད་པ་སོགས་ཀྱི་འཆད་ཚུལ་དང་།	༤༥༡
༢༽ རྒྱུན་སྣང་དང་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས།	༤༥༣

རིམ་ཉིད་སྒྲུ།

དེ་ཅུམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	༤༥༥
༡ ་ སྤྱི་འོན་ན།	༤༥༥
༢ ་ གཞུང་གི་དོན།	༤༥༩
༣ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་གསུམ་དང་།	༤༥༩
དང་པོ་སྤྱི་འོན་ནི།	༤༥༥
༡ ་ ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་འོན་མཆན་ཉིད།	༤༥༥
༢ ་ དབྱེ་བ།	༤༥༥
༣ ་ དེས་ཆོག་	༤༥༥
༤ ་ ས་མཆན་ས།	༤༥༥
༥ ་ ཁྱད་ཆོས།	༤༥༥
༦ ་ ཚོད་པ་སྤོང་བ་དང་བྱུག་	༤༥༧

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ།

བྱང་ཚུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་འཆད་ན་འཆད་ཚུ་ལ་	
དེ་ངེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེན་འདི་ལ།	༤༦༡
༡ ་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་།	༤༦༣
༢ ་ དེའི་ཁྱད་པ་དང་།	༤༦༥
༣ ་ དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལོ།	༤༦༧
དང་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་དངོས་ཀྱི་དོན་ལ།	༤༦༣
༡ ་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་ཏུ་བསྐྱུན་པ།	༤༦༣
༢ ་ ཐ་དད་ཏུ་མི་འདོད་པ་དགག་པ།	༤༦༧
༣ ་ ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལོ།	༤༦༩

དེ་ན་འདི་འཇམ་པ་སྤྱི་།	༤༥
༡ གཞུང་ཆ་བས་བསྟན་ཚུ་ལ།	༤༥
༢ འགྲེལ་བས་འཆད་ཚུ་ལ།	༤༦
༣ རྟེན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།	༤༦
གསུམ་པ་རྟེན་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༤༦
༡ སྤྱི་དོན།	༤༦
༢ གཞུང་དོན།	༤༦
༣ མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ།	༤༦
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ནི།	༤༦
༡ ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་མཆན་ཉིད།	༤༦
༢ དབྱེ་བ།	༤༦
༣ ས་མཆན་སྤྱི་ལ།	༤༧
༤ གནས་འགྲུར་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༤༧
༥ ཚུད་པ་སྤྱི་པའོ།	༤༧
ཟད་པར་བཅུ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ། ཚོས་ཀྱིས་སྤྱི་ཞེས་བརྟེན་པ་ཡིན། ཞེས་པའི་སྤྱི་པ་སྤྱི་ལ།	༤༨
༡ སྤྱི་དོན།	༤༨
༢ གཞུང་དོན།	༤༨
༣ མཐའ་དབྱེད་པའོ།	༤༨
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ལ།	༤༨
༡ ཟད་པར་གྱི་ཉིད་འཇམ་གྱི་དོན།	༤༨
༢ དབྱེ་བ།	༤༨
༣ སེམས་ཉིད།	༤༩
༤ སྤྱི་པ་ཚུ་ལ།	༤༩

༥༽ མཚན་མ།	༤༩༩
༦༽ དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་	༤༩༩
༧༽ བྱེད་ལས།	༤༩༩
༨༽ སྐྱོད་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འདོག་པའི་རྒྱ་མཚན།	༤༩༩
༩༽ དེས་ཆོག་བཤད་པ་དང་དགྲ།	༤༩༩
བཞི་པ་སྐྱོངས་ཚུལ་ལ།	༤༩༩
༡༽ སྐྱར་སྐྱངས་པ་བྱེད་སྐྱོང་བ་དང་།	༤༩༩
༢༽ མ་སྐྱོང་བ་གཉིས།	༤༩༩
ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི།རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནམ་བུ་བཤད་པ་ཤད།ཅེས་པའི་སྐབས་སྟུ།	༤༩༩
༡༽ སྐྱོད་ཚོ།	༤༩༩
༢༽ གཞུང་ཚོ།	༥༠༡
གཞན་དག་གི། སྐྱབ་པའི་ངོ་མོ་ཉིད་སྐྱོ་གི། །ཞེས་སོགས་ནས། བྱང་ཆུབ་སྟོགས་མ་ཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བརྒལ་ལན་གྱི་སྐོན་ས་གཏན་ལ་འབབས་ན། དེའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེན།	
འདི་ལ་གཉིས།	༥༠༡
༡༽ སྐྱ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་ཏུ་མི་འདོད་པ་དང་།	༥༠༡
༢༽ འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས།	༥༠༩
གསུམ་པ་ཐ་དད་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཚྱོད་པ་སྐྱོང་བ་ལ།	༥༡༩
༡༽ ཚྱོད་པ་དང་།	༥༡༩
༢༽ སྐྱ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་སོ་སོར་བསྐྱན་ཀྱང་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་ཉེས་པ་མེད་པའོ།	༥༡༩
གཉིས་པ་དཔེ་བྲུང་པར་ཅན་འཆད་པ་ལ།	༥༡༩
༡༽ ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བྲུང་པར།	༥༡༩
༢༽ ཉོན་གནས་མཁྱེན་པའི་བྲུང་པར་གཉིས།	༥༡༩
གསུམ་པ་ཚྱོད་སྐྱོང་ལ།	༥༡༩

- ༡ ་ ཆོས་སྐྱེ་ཏྲག་པ་ལ་ཚོད་པ་སྒྲོང་པ་དང་། ༥༣༡
- ༢ ་ ཁུབ་ཏྲག་གཉིས་ཀ་ལ་ཚོད་པ་སྒྲོང་པ་དང་གཉིས་ལས། ༥༣༣

ཡོངས་སྒྲིག་

- དེས་ན་འདི་ལྟར་སྐབས་སྒྲིག་ ༥༣༥
- ༡ ་ སྒྱི་དོན། ༥༣༥
- ༢ ་ གཞུང་དོན། ༥༣༦
- ༣ ་ མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས། ༥༣༦
- དང་པོ་སྒྱི་དོན་ལ། ༥༣༥
- ༡ ་ ཡོངས་སྒྲིག་མཆན་ཉིད། ༥༣༦
- ༢ ་ དབྱེ་བ། ༥༣༩
- ༣ ་ སྒྲིག་བཤད་པ། ༥༣༠
- ༤ ་ ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར། ༥༣༠
- ༥ ་ ཚོད་པ་སྒྲོང་པ་དང་ལྟ། ༥༣༣
- བཞི་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ། ༥༣༠
- ༡ ་ རྒྱད་ཁྲ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། ༥༣༠
- ༢ ་ མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས། ༥༣༣

མཆན་དཔྱད་

- ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་རུས་སྒྲུལ་ཞབས། ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྒྲིག་ ༥༣༦
- ༡ ་ མཆན་དཔྱད་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། ༥༣༦
- ༢ ་ མཆན་དཔྱད་དབྱེ་བ། ༥༣༦
- ༣ ་ བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན། ༥༣༦

༤༽ སངས་རྒྱལ་གྱི་མཆན་དཔེ་གཞན་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་སྦྱབ་པ།	༥༣༩
༥༽ མཆན་དཔེ་དེ་དག་འབྲུབ་ཚུལ།	༥༣༩
༦༽ དེ་དག་ཐོབ་ཐེང་གི་རྒྱ།	༥༤༠
༧༽ གཙོ་འཁོར་གྱི་ཁྱད་པར་དང་གནས་ཚུལ།	༥༤༠
༨༽ སྐབས་འདིར་མཆན་དཔེ་རྣམས་ལོངས་སྤྱི་ཡོན་ཏན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན།	༥༤༡
༩༽ དེས་ཆོག །	༥༤༢
༡༠༽ ས་མཆན་ས་དང་བཅུ།	༥༤༢
གང་གི་སྤྱིང་པ་རི་སྤྱིང་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།	༥༤༣
༡༽ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ།	༥༤༣
༢༽ འབྲེལ་བས་བསྟན་ཚུལ།	༥༤༣

ལྷལ་སྤྱ།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ།	༥༤༤
༡༽ སྤྱི་དོན།	༥༤༤
༢༽ གཞུང་དོན།	༥༤༧
༣༽ མཐའ་དབྱེད་པའོ།	༥༤༧
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ནི།	༥༤༤
༡༽ སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱལ་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད།	༥༥༠
༢༽ དབྱེ་བ།	༥༥༠
༣༽ དེས་ཆོག	༥༥༡
༤༽ མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་བཅུ་གཉིས་བསྟུས་ནས་དེ་དག་གི་ རྣམ་གཞག་མདོ་ཅམ་ཞིག་བཤད་པ།	༥༥༡
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་འདི་དག་སངས་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་གང་གི་མཛད་པ་ཡིན་ཞེས།	

འདི་ལ།	༥༥༥
༡ ་ ཉན་ཐོས་སྒྲེ་བའི་ལུགས།	༥༥༦
༡ ་ ཐེག་ཆེན་བའི་ལུགས།	༥༥༦
༣ ་ དེ་ལས་གཞན་བའི་ལུགས་དང་གསུམ།	༥༥༦
༥ ་ དེ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་གྲོལ་ལ་འགོད་བའི་ཚུལ།	༥༦༠
༦ ་ དེ་ནས་ལ་ཚེད་བ་སྒྲོང་བ་དང་བྱུག	ཆད༥༦༡

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུབ་འབྲིན་ལས།

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་སྒྲིད་འདིའི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས།	༥༦༩
༡ ་ འཕགས་བའི་ལུགས།	༥༦༩
༡ ་ སྒོ་བ་དཔོན་ཀྱི་ལུགས།	༥༦༩
དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ།	༥༦༩
༡ ་ འབྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	༥༦༩
༡ ་ དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༥༧༣
གཉིས་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་ལ།	༥༧༣
༡ ་ ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་།	༥༧༣
༡ ་ འབྲེལ་བས་བཞད་ཚུལ་གཉིས།	༥༧༣
དང་པོ་ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་ལ།	༥༧༣
༡ ་ འཕགས་བའི་ལུགས་དང་།	༥༧༣
༡ ་ སྒོ་བ་དཔོན་ཀྱི་ལུགས་གཉིས།	༥༧༣
བསྟན་པོ་ཀྱི་སྒྲོན་ལ་འཆད་བ་ལ། ཞེས་སོགས་འདིའི་སྐབས་སུ་གཉིས།	༥༧༣
༡ ་ སྒྱུ་རོལ།	༥༧༣

༡ གཞུང་དོན་གཉིས།	༥༩
དང་པོ་སྤྱི་དོན་ནི།	༥༡༣
༡ འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་ནི།	༥༡༣
༡ དབྱེ་བ།	༥༡༤
༣ ས་མཆན་ས།	༥༡༤
༤ འཕྲིན་ལས་འབྲུག་ཚུལ།	༥༡༥
༥ འཕྲིན་ལས་འབྲུག་ཚུལ་དེ་སྐབས་དང་ལྔ།	༥༩༠
བཞི་པ་འཕྲིན་ལས་འབྲུག་ཚུལ་ལ།	༥༡༥
༡ རྒྱ་ལྷ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ།	༥༡༥
༡ མདོ་སྤྱི་རྒྱ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ལས།	༥༡༩
དང་པོ་རྒྱ་ལྷ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ།	༥༡༥
༡ འཕྲིན་ལས་ལྷན་བྱས་ཏེ་འབྲུག་ཚུལ་དང་།	༥༡༥
༡ རྒྱ་མི་འཆད་ཏེ་འབྲུག་ཚུལ་གཉིས།	ཆད་༥༡༩
དང་པོ་འཕྲིན་ལས་ལྷན་བྱས་ཏེ་འབྲུག་ཚུལ་ལ།	༥༡༥
༡ སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་།	༥༡༥
༡ སོ་སོར་བཤད་པ་གཉིས།	༥༡༦
གཉིས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ།	༥༡༦
༡ མདོར་བསྟན་པ་དང་།	༥༡༦
༡ རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༥༡༦
༡ སྤྱི་འོ་དོན་བསྟན་བཤོ།	༥༡༩
གཉིས་པ་རྒྱས་པ་བཤད་པ།	༥༡༦
༡ དོན་བྱུག་ངོས་གཞུང་བ།	༥༡༦
༡ དཔེ་བྱུག་འགོད་པ།	༥༡༦

༣ ་ དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་བཤད་པ་དང་གསུམ།	༥༥
ལཱ་པ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་དེ་སྐབ་པ་ལ།	༥༦
༡ ་ མདོར་བསྟན་པ།	༥༦
༢ ་ རྒྱས་པར་བཤད་པལོ།	༥༧
གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ།	༥༨
༡ ་ འཕགས་པའི་ལུགས་དང་།	༥༨
༢ ་ སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས།	༥༩
དང་པོ་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ།	༥༩
༡ ་ དུས་ཀྱི་སློན་པ་མདོར་བསྟན་པ།	༥༩
༢ ་ དབྱེ་བའི་སློན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	༥༩
༣ ་ བྱངས་ཀྱི་སློན་པ་མཇུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ།	༦༠
གཉིས་དབྱེ་བའི་སློན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ།	༦༡
༡ ་ ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས།	༦༡
༢ ་ ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས།	༦༢
དང་པོ་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ།	༦༡
༡ ་ ཆོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ།	༦༡
༢ ་ སྦྱོར་ལམ་འགོད་པ།	༦༡
༣ ་ མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ།	༦༢
༤ ་ སློབ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི།	༦༢
དང་པོ་ཆོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༦༡
༡ ་ བསམ་པ་ལུན་ཆོགས་ལ་འགོད་པ།	༦༡
༢ ་ གཞན་རྒྱུད་སློན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པ།	༦༡
༣ ་ བདེན་བཞི་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ།	༦༡

གཉིས་པ་སྒྲིབ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༥༩༩
༡ ་ བསམ་པ་ཕྱན་ཆོག་ལ་འགོད་པ།	༥༩༩
༢ ་ རང་རྒྱུད་སློན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་འགོད་པ།	༥༩༩
༣ ་ ལྷ་བ་ནམ་དག་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ།	༥༩༩
གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་སློན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༥༩༩
༡ ་ དངོས་དང་།	༥༩༩
༢ ་ གཉིས་དོན་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ལ་འགོད་པའོ།	༥༩༩
བཞི་པ་སྒྲིབ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༥༩༩
༡ ་ རྩི་མ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ལ་འགོད་པ།	༥༩༩
༢ ་ ས་བཞི་པ་སོགས་གསུམ་ལ་འགོད་པ།	༥༩༩
༣ ་ ས་བདུན་པ་ལ།	༥༩༩
༤ ་ ས་བརྒྱད་པ་ལ།	༥༩༩
༥ ་ ས་དགུ་པ་ལ།	༥༩༩
༦ ་ ས་བརྒྱུ་པ་ལ་འགོད་པའོ།	༥༩༩
བཞི་པ་ས་བརྒྱད་པ་འགོད་པ་ལ།	༥༩༩
༡ ་ ལམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པ།	༥༩༩
༢ ་ བདེན་འཛིན་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ།	༥༩༩
༣ ་ སངས་རྒྱལ་དཀོན་མཆོག་བཅུགས་པ་བ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ།	༥༩༩
༤ ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་དག་པའི་སྒྲིབ་པ་ལ་འགོད་པའོ།	༥༩༩
ལྷ་པ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༥༩༩
༡ ་ རང་སངས་རྒྱ་བར་དེས་བ་དང་།	༥༩༩
༢ ་ གཞན་སློན་བར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའོ།	༥༩༩
བྱག་པ་ས་བརྒྱུ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༥༩༩

༡ ་ ས་བཅུ་པས་བསྐྱས་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུ་ལ་ལ་འགོད་བ་དང་།	༥༩༩
༢ ་ རྟོགས་བ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་བ་དང་གཉིས།	༥༩༠
གཉིས་བ་རྟོགས་བ་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་བ་ལ།	༥༩༠
༡ ་ བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་བ།	༥༩༠
༢ ་ ལས་འབྲས་ཚུད་མི་བ་ལ།	༥༩༠
༣ ་ བདེན་བཞི་རྟོགས་བ་ལ།	༥༩༠
༤ ་ ཐུན་ཅི་ལོག་བཞི་བ་ལ།	༥༩༠
༥ ་ གཞི་མེད་བ་ལ།	༥༩༠
༦ ་ རྣམ་བྱང་རྟོགས་བ་ལ།	༥༩༠
༧ ་ རྟོགས་རྟོགས་བ་ལ།	༥༩༠
༨ ་ མིང་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་བ་ལ་འགོད་བ་དང་བརྒྱད།	༥༩༠
གཉིས་བ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ནི།	༥༩༠
༡ ་ དུས་གྱི་སྟོན་མདོར་བསྟན།	༥༩༠
༢ ་ དབྱེ་བའི་སྟོན་མུས་པར་བཤད།	༥༩༡
༣ ་ བྱངས་གྱི་སྟོན་མུག་བསྐྱ་བ་དང་གསུམ།	༦༠༣
གཉིས་བ་དབྱེ་བའི་སྟོན་མུས་པར་བཤད་བ་ལ།	༥༩༡
༡ ་ ལམ་ལ་འགོད་བ།	༥༩༡
༢ ་ ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས།	༦༠༣
དང་པོ་ལམ་ལ་འགོད་བ་ལ།	༥༩༡
༡ ་ རྟོགས་ལམ་ལ།	༥༩༡
༢ ་ སྦྱོར་ལམ་ལ།	༥༩༤
༣ ་ མཐོང་ལམ་ལ།	༥༩༥
༤ ་ སྟོན་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་བཞི།	༥༩༥

དང་པོ་ཚེགས་ལམ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ།	༥༩༡
༡ རྟེ་སྐྱེས་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་བ་ཐར་བ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པ།	༥༩༡
༢ རྟེ་བསྐྱེས་བཞི་ལ།	༥༩༣
༣ རྟེ་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ།	༥༩༣
༤ རྟེ་གཞན་དོན་གྱི་བསམ་བ་ལ།	༥༩༤
༥ རྟེ་སྐྱོད་པ་ལ།	༥༩༤
༦ རྟེ་དོན་གཉེས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་བྱུག	༥༩༤
བཞི་བ་སྐྱོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༥༩༥
༡ རྟེ་ས་གཉེས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ།	༥༩༥
༢ རྟེ་ས་བྱུག་པ་ལ།	༥༩༥
༣ རྟེ་ས་བདུན་པ་ལ།	༥༩༥
༤ རྟེ་ས་བརྒྱད་པ་ལ།	༥༩༦
༥ རྟེ་ས་དགུ་པ་ལ།	༥༩༦
༦ རྟེ་ས་བརྒྱ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་བྱུག	༥༩༦
བཞི་བ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༥༩༦
༡ རྟེ་སྐྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ་དང་།	༥༩༦
༢ རྟེ་བདེན་འཛིན་མཛོན་འགྱུར་བ་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ་ལོ།	༥༩༦
བྱུག་པ་ས་བརྒྱ་པ་ལ་འགོད་པ་ལ།	༥༩༦
༡ རྟེ་ས་བརྒྱ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པ།	༥༩༦
༢ རྟེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ་འགོད་པ།	༥༩༩
༣ རྟེ་སྐྱིད་པ་ཐམ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་ལས།	༦༠༠
འོ་ན། ས་བརྒྱ་ཐོབ་མ་ཐག་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཚུ་ལ་གང་ཞིན། འདི་ལ།	༥༩༧
༡ རྟེ་སྐྱར་བས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་ཚུ་ལ།	༥༩༧

༡ ་ མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཚུལ་དང་གཉིས།	༥༩
དང་པོ་སྒྲུང་བས་འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་ཚུལ་ལ།	༥༩
༡ ་ རྫོང་དག་པའི་སྒྲུང་བ།	༥༩
༡ ་ བུཅད་དག་པའི་སྒྲུང་བ།	༥༩
༡ ་ འཕྲིན་ལས་སྒྲུབ་ཚུལ་དངོས་སོ།	༥༩
གཉིས་པ་མཆོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཚུལ་ལ།	༥༩
༡ ་ མཆོད་པ་དང་།	༥༩
༡ ་ དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས།	༥༩
གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ལ་འགོད་པ་ལ།	༥༩
༡ ་ སྐྱེ་བ་བྱེ་མར་འཆར་རྒྱ་བར་ངེས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།	༥༩
༡ ་ གཞན་དོན་སྒྲུབ་བྱུང་ལ།	༦༠
༡ ་ སངས་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་སྒྲག་མ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས།	༦༠
གསུམ་པ་སྤྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ།	༦༠
༡ ་ རྒྱས་པའི་བྱུང་བར།	༦༠
༡ ་ རྫོགས་པའི་བྱུང་བར།	༦༠
༡ ་ སྤངས་པའི་བྱུང་བར།	༦༠
༡ ་ དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་བྱུང་བར་དང་བཞི།	༦༠
དང་པོ་རྒྱས་པའི་བྱུང་བར་ལ།	༦༠
༡ ་ བྱང་ཆུབ་འདྲན་པར་བྱེད་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས།	༦༠
༡ ་ ལས་རྒྱུད་མི་ཐ་མ་པ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས།	༦༠
གཉིས་པ་རྫོགས་པའི་བྱུང་བར་ལ།	༦༠
༡ ་ རི་སྤྲིད་པ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།	༦༠
༡ ་ རི་ལྟ་བུ་རྫོགས་པ་ལ་འགོད་པ་གཉིས།	༦༠

གསུམ་པ་སྤངས་པའི་བྱང་པར་ལ།	༤༠༡
༡ ་ བྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།	༤༠༡
༡ ་ དེའི་གཞི་ཟད་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས།	༤༠༡
བཞི་པ་དག་པའི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་འགོད་པའི་བྱང་པར་ལ།	༤༠༢
༡ ་ རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཚོས་སྤྱི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།	༤༠༢
༡ ་ མོ་བྱར་ནམ་དག་གི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས།	༤༠༢

མངོན་རྟོགས་བྱུག་དང་གསུམ།

གསུམ་པ་བསྐྱུས་དོན་བཤད་པ་ལ།	༤༠༣
༡ ་ དོན་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་དང་།	༤༠༣
༡ ་ དོན་གསུམ་ཏུ་བསྐྱུས་པའོ།	༤༠༣
གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན།	༤༠༥
པར་བྱང་སྟོན་ཆིག	༤༠༩

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་
 བའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་ཡིགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྤྱོད་དབང་གི་
 རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་ལྔ་བའི་
 སྤྱི་དོན་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་དབང་དུ་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་
 བ་ལ། འབྲེལ་བཟོད་པས་མཆོམས་སྤྱོད། ཅེ་སྤྱོད་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་
 བར་བཤད། སྐབས་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རྣམ་ཀུན་
 མདོན་རྫོགས་རྟོགས་པ་དང་། ཅེ་མོར་བྱིན་དང་། ཞེས་འཆད་ན། རྣམ་རྫོགས་
 སྤྱོད་བའི་འོག་ཏུ་ཅེ་སྤྱོད་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
 དེ། མཁེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་དོན་དུ་སྒྲོམ་པའི་རྣམ་རྫོགས་སྤྱོད་
 བ་ལས། མཁེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་ཅེ་མོའི་སྤྱོད་བ་འབྱུང་
 བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༦། ༡༩།

ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྫོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྫོགས་
པ་འབྱུང་བས། གོ་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་སྟོན་དུ་
འགྲོ་བའི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ། ཞེས་གསུངས། ཅེ་སྟོར་རྟགས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གོ་སྤྱོད་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྣམ་རྫོགས་སྟོར་བ་དེ་ཅེ་སྟོར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོར་
བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། ཅེ་སྟོར་རྣམ་རྫོགས་སྟོར་བའི་བྲེ་བྲག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་དེ་རྣམ་རྫོགས་སྟོར་བའི་བྲེ་བྲག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་རྫོགས་སྟོར་བ་དང་ཅེ་སྟོར་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་དེ་རྒྱ་འབྲས་དོན་གྱི་རིམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡ དབང་དུ་བྱ་བ་རྒྱ་འབྲས་བཤད། ཅས་དང་། གསེར་ཐང་
ལས།^༢ རྣམ་ཀུན་དང་ཅེ་སྟོར་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། ལམ་ཤེས་དང་། རྣམ་མཐུན་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྟོར་
བ་དང་ཅེ་སྟོར་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེས་རྣམ་མཐུན་གྱི་
ཉེར་ལེན་དུ་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་
གྱི་རྒྱ་དུ་གྱེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཐུན་གྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་རྫོགས་སྟོར་བ་དེ་ཅེ་སྟོར་སྐད་ཅིག་དང་པོའི་རྒྱ་ཡིན་

^༡ ལྷ་འབྲས་དབང་ལ། གསུང་འབུམ་ལ། རྒྱལ་མཚན་དང་མ་རིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྟོར་པོ་རྒྱན། ༥༦། ༩།

^༢ ལྷ་འབྲས་དབང་ལ། གསུང་འབུམ་ཙ། རྩི་ཚོང་ཁ་ལ། གསེར་ཐང་། ༡༩༡། ༡།

པར་ཐལ། དེ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་
ཆོག་པ་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།
ཁ་ཅིག་ཀླུ་པ་འདད་ལས། 'སྦྱོར་བ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སྦྱེ་བའི་རིམ་བ་དང་། ཕྱི་
མ་གཉིས་ཀྱང་སྦྱེ་བའི་རིམ་བ་ཡིན་ནོ། །སྦྱོར་བ་དང་པོ་དང་གསུམ་བ་ཡང་སྦྱེ་
བའི་རིམ་བ་དང་། མཁུན་གསུམ་དང་སྦྱོར་བཞི་བའདད་པའི་རིམ་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམ་ནས་རྣམ་རྒྱུ་ལས་སྦྱོར་བ་དང་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་
གཉིས་ཀྱི་རིམ་བ་སྦྱེ་བའི་རིམ་བ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། རྣམ་རྒྱུ་ལས་སྦྱོར་བ་
ཐོབ་ན་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་¹ བས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེའི་དོན་སྐབས་
གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག་ཀླུ་པ་འདད་ལས་སྦྱོར་བ་དང་ཕྱི་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་པ་ལམ་ཆེན་པོ་ཆོས་
ཅན། མཆོན་བུ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མཁུན་གསུམ་བསྐྱུས་སྦྱོར་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་པ་ལམ་ཆུང་འབྲིང་གཉིས་ལས་རབ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཀླུ་པ་འདད་ལས་སྦྱོར་བ་དང་སྦྱོར་བ་ལྷན་གྱིས་ཟེན་པའི་མཁུན་
གསུམ་བསྐྱུས་སྦྱོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་པ་ལམ་ལས་རབ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་

¹ སྦྱེ་འབྲུམ་དཔའ་ན། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆོས་དང་མ་ཐོན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྦྱོར་པོ་རྒྱན། ༡༥། ༡

² ག་ན་ན་པ་ཐོབ་པའི། བ་ན་ན་པ་ཐོབ་པའི། ག་ན་བ་པ་ཐོབ་པའི།

དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད།
བསྐལ་ཆོས་བཟོད་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །དེས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་གས་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་
རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙུག་གསུམ་ལ་སྒྲོམ་པ་རབ་དུ་
གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

དེས་ན་རང་ལུགས་ལ། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་རྟོན་བཤད་པ་དང་། བརྟེན་པ་ཅེ་སྦྱོར་
གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ལུས་རྟོན་དང་། སེམས་རྟོན་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ནི་སྤྱིར་གསུམ་གྱི་མི་དང་འདོད་ལྡེའི་
རྟོན་ལ་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་
ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡང་དེ་དང་འབྲས་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། བར་ཆད་
མེད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་དངོས་སུ་གསར་དུ་སྦྱེ་བའི་ལུས་རྟོན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
གཟུགས་གྱི་རྟོན་ཅན་ཡིན་དགོས་ཏེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་དང་། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་
གཉིས་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་སྦྱེ་ལ། སྒྲོམ་ལམ་

ཅེ་སྒྲོར་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་གཉིས་དངོས་སུ་གསུང་དུ་སྒྲེ་བའི་
སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཁམས་གསུམ་ས་དགུ་ཀ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆན་ས་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་རྟོག་གི་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་སྒྲོན་ས་མཁྱེན་གསུམ་
བསྐྱུ་ས་སྒྲོམ་རབ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར། ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ་སྒྲོར་ལམ་ཅེ་¹མོ་སོགས་བཞི་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་སྒྲོར་བའི་ལམ།
བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་བཞིར་
ཡོད་དེ། མངོན་ལས། ¹མངོན་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ཁྱད་པར་ཅན་དང་རྣམ་
གྲོལ་དང་། །བར་ཆད་མེད་དང་སྒྲོར་ཞེས་བྲ། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་²སྒྲོར་
བའི་ལམ་ནི་གང་གི་མཐུག་ཐོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་སྒྲེ་བའོ། །བར་
ཆད་མེད་པའི་ལམ་ནི་གང་གིས་སྐྱིབ་པ་རབ་དུ་སྒྲོང་བར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལམ་ནི། དེས་སྤང་བར་བྱ་བའི་སྐྱིབ་པ་ལས་དེས་པར་གྲོལ་བ་དང་
དང་པོ་ཉིད་ནས་སྒྲེས་པ་ཡིན་ལོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ནི་དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་
ལམ་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བརྒྱས་ལས། ³སྒྲོར་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན་
གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྒྲོང་བའོ། །བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་

¹ ག་ན་ན་ན་ཅེ་སྟོ། བ་ན་ན་ན་ཅེ་སྟོ། ཀ་ན་བ་ཅ་ཅེ་སྟོ།

² བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། 214 མངོན་པ་ཀྱ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་ཅ་བ། 214 131

³ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། 214 མངོན་པ་ཀྱ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མངོན་རང་འགྲེལ། 214 14 21

⁴ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱུར་མ། 214 མངོན་པ་ཀྱ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མངོན་པ་ཀུན་བརྒྱས། 200 131

གིས་འོག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་པར་ཉོན་མོངས་པ་སྤོང་བར་འགྱུར་བའོ། །རྣམ་པར་
གྲོལ་བའི་ལམ་གང་ཞེ་ན། གང་གིས་ཉོན་མོངས་པ་སྤངས་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའོ། །ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན་ཉོན་མོངས་པའི་རྣམ་པ་དེ་
དག་ལས་གཞན་པ་ལ་སྤྱོར་བ་དང་། བར་ཆད་མེད་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་
ལམ་ནི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཐོང་ལམ་རྩེ་
སྤྱོར་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོར་ལམ་བཞི། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད། དེའི་ཤེས་པ་བརྒྱད། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་རིམ་
པ་བཞིན་དུ་དེའི་ལམ་རྣམ་པ་བཞིར་འཛོག་གོ། །ཁ་ཅིག །མཆོན་ཉིད་གཅིག་ལ་
བཀར་ན། ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་རྣམ་པ་བཞི་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ས་བཞི་པའི་སྤྱོར་བ་ཉིར་བསྒྲགས་ཀྱི་ལམ་དང་། ས་གསུམ་པའི་འཇུག་པ་བར་
ཆད་མེད་ལམ། ས་གཉིས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རྣམ་གྲོལ་ལམ། ས་དང་པོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་
ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

དེས་ན་རང་གི་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གང་ཞེ་ག། །རང་གི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྲིབ་པའི་
སྤོང་གཉིན་དུ་དམིགས་པ། སྤྱོར་བའི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་ངོས་སྐྱལ་
གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྲིབ་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་བྱེད་ཀྱི་ཐག་མེད་ཡེ་
ཤེས་སུ་དམིགས་པ། བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་གི་དངོས་ཀྱི་
ཉིར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐྱལ་གྱི་སྤྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བའི་
ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་པ། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། རང་

གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་སྤར་ལས་བྱུང་བར་དུ་
བྱེད་པའི་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སུ་དམིགས་བ། བྱུང་བར་གྱི་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།
གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུང་ལམ་བོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྒྲུང་ལམ། མཐོང་ལམ། སྒྲོམ་ལམ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་
སྒྲུང་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། སོ་སེའི་ངོ་པོ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་
ལ་བོད། ཅེ་མོ། བཟོད་བ། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྒྲུང་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ།
མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐབས་མཁས་སུ་བྱིར་མི་ལྟོག་
པར་གསུངས་པའི་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཉགས་བཅུན་པར་བཞེད་ནས། ཉེ་ནས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྷན་པ་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅས་བཀའ་སྩལ་
ཏོ། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ།
མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་རྣམས་ཀྱུན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་
དོན་གྱི་སྒྲོན་པ་འཆད་པ་ལ། ཉིན་ཏུ་གོམས་པའི་བྱིར་། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ཅེ་སྒྲུང་ཐོབ་པའི་ཉགས་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་བཞི་སྟོན་
པ་ལ། ཉེ་རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་
དང་འབྲེལ་བ་ཉིད་དུ་ལྟ་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱབ་བརྟན་དང་འབྲེལ་བ་དང་། མིག་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༡། ༡༦།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༡། ཉེ་རབ་ཕྱིན་རྒྱ། སྒྲོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༦། ༡༦།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༡། ༣༠།

ཡོར་དང་འབྲ་བ་དང་། སྤྱལ་བ་དང་འབྲ་བ་དང་། སྤེ་ཟེའི་ཁྲོང་ཁྲེར་དང་འབྲ་བར་
ལྟ་ཡང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།^༡རབ་འབྱོར་གཞན་
ཡང་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའམ།
ཁམས་གསུམ་ལ་འདོད་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་ལེགས་པའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་
ན་རབ་འབྱོར་འདི་ནི། ཞེས་སོགས་དང་།^༢རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་མི་
ལམ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་
སངས་རྒྱས་ཞམ་འབྲིང་བརྒྱ་ཕྱག་དུ་མ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་།^༣རབ་འབྱོར་
གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམ་མཁའ་ལ་ཡང་འཕགས་ཤིང་དགེ་སྦྱོང་
གི་དགེ་འདུན་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ།^༤ཤིན་ཏུ་གོམས་པའི་ཕྱིར། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མི་ལམ་དང་འབྲ་བ་ལ་སོགས་པར་ལྟ་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
ས་ལ་དགའ་བའི་སེམས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་
པ་མཐོང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་པ་དམིགས་པ་

^༡ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྲི་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༩། ༡༥།

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྲི་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༣། ༤།

^༣ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྲི་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༣༣། ༡༤།

^༤ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེང་གོ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༦། ༡༦།

དང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་འོག་མ་བཞི་སྟོན་པ་ལ།¹རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་ན་ཡང་གྲོང་ཁྱེར་བཅོམ་བཤམ་མེ་ཤོར་བཤམ། གཅན་གཟན་ཁྲོ་བོ་མཐོང་བཤམ། ཞེས་སོགས་དང་།²རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆེན་གླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་ནས་དེའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་ན་ངན་སོང་གསུམ་པོ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བ་རྩི་ལྟར་རིག་པར་བྱ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་དུ་ཡང་སེམས་ཅན་དཔུལ་བའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བཤམ། ཞེས་སོགས་དང་།³རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་མི་ལམ་མམ་སད་པའི་ཆེ་གྲོང་ཁྱེར་ཆོག་པར་གྱུར་པ་ན། བདག་གཉིད་ལོག་པར་གྱུར་བཤམ་སད་པའི་རྣམ་པ་གང་དག་དང་། ཞེས་སོགས་དང་།⁴རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་རྣམ་པ་གང་དག་དང་རྟགས་གང་དག་དང་མཚན་མ་གང་དག་གིས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་བྱང་ཆེན་དུ་རིག་པར་བྱའོ། །རྣམ་པ་དེ་དག་དང་རྟགས་དེ་དག་དང་མཚན་མ་དེ་དག་བསྟན་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་བྱང་ཆེན་དམ་སྒྲེས་པ་ལ་ལ་ཞིག་མི་མ་ཡིན་པས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ན་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་འདི་སྟུང་དུ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།⁵དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སེམས་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ 3༧ 1༡

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ 3༧ 20

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ 3༧ 2༧

⁴ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ 3༧ 23

⁵ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 11 ཤེར་ཕྱིན་ཟུ་སྒྲོ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། 306 20

སྤྱི་བ་དང་། དཔུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་སྡོན་དུ་འགྲོ་བ་རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ངན་སོང་སྡོང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་བ་དང་གྲོང་ཁྱེར་ལ་སོགས་པ་ཆིག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་བརྒྱབས་བྱུབ་པ་དང་། གཞོད་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་མི་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་ཆིག་བྱུབ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། ཐ་མ་བཞི་སྟོན་པ་ལ་^༡ བྱང་ཆེན་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱང་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ལ་སྦྱ་མེད་རྫོགས་བྱང་ཡང་ཡོངས་སུ་མ་བཏང་ན་བྱང་ཆེན་བསམ་པ་ཐག་པ་ནི། ཞེས་སོགས་དང་། ^༢ རབ་འབྱོར་དེ་བས་ན་བྱང་ཆེན་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པར་འདོད་པ་དང་གཞན་གྱི་བྱིང་མི་འཛོག་པ་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དང་། ཞེས་སོགས་དང་། ^༣ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེར་བྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། རབ་འབྱོར་རྣམ་མཁའ་ལྟར་ཆགས་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་ཤེར་བྱིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ^༤ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ནི་གཞུགས་ལ་མི་སྤྱོད་ཅེས་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཉི་བར་གྱུར་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ^༥ རང་ཉིད་མཛོན་པར་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ ༩༩། ༩༡

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ ༩༣། ༡༩༡

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ ༩༩། ༡༡

^༤ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ ༩༩། ༡༡

^༥ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཤེར་བྱིན་ཟེ། སྤྱོད་དོན་མེད་གོ་བཟང་གོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༧། ༩༡

ཤེས་པས་པ་རོལ་གཞོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་^༡ བསྟེན་པ་དང་། རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སློབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་
པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པ་བཅུ་གཉིས་ནི་ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཅེ་སྒྲོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས་གསུངས་
པ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཞི་ལྷག་བྱང་འབྲེལ་
ཀྱི་ལྟ་བ་སོགས་རྟགས་བཅུ་གཉིས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཅེ་སྒྲོར་ཐོབ་
པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་བྱང་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མ་ཐུན་
དང་པོ་དེ། རྟོན་གྱི་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་མཆན་ཉིད། ཅེ་སྒྲོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་དེ་ལ་
བཅུ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། མི་ལམ་ན་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་སོགས་
སུ་ལྟ་བའི་རྟགས་དང་། ཉན་རང་གི་ས་དང་ཁམས་གསུམ་ལ་ཐོབ་པར་འདོད་
པའི་དགའ་བ་མི་སྦྱེད་པའི་རྟགས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སོགས་མཐོང་
བའི་རྟགས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་པར་འབྲུལ་བ་སོགས་
དམིགས་པའི་རྟགས་དང་། མི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སེམས་སྦྱེ་བའི་རྟགས་
དང་། རང་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ན་ངན་སོང་སྟོང་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་རྟགས་
དང་། སྟོང་བྱེད་ལ་སོགས་པ་ཆོག་པ་རབ་ཏུ་ཞི་བར་བྱེད་པའི་བདེན་པའི་བྱིན་

^༡ ག་ཅ་བ་ཨ་བཞེན། བ་ལ་ན་ཨ་བསྟེན། ཀ་ཅ་ན་ཅ་བཞེན།

བསྐྱབས་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་། གཞོད་སྤྱིན་སོགས་མི་མ་ཡིན་མེད་པར་བྱེད་
པའི་བདེན་པའི་ཆོག་གྲུབ་པའི་རྟགས་དང་། རང་གི་མཛོན་པར་ཤེས་པས་པ་
རོལ་གཞོན་པའི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་པའི་རྟགས་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཤེར་བྱིན་ལ་སློབ་པའི་རྟགས་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་མཛོན་ཞེན་མེད་པའི་
རྟགས་དང་། སངས་རྒྱུ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་འགྱུར་པའི་རྟགས་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱིར།

རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་དེའི་དང་པོ་བརྒྱད་འབྲས་རྟགས་དང་ཐ་མ་བཞི་རང་
བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་ལོ་ཆེན་བཞེད། མདོ་ལས་དང་པོ་བྲག་མི་ལམ་དང་བདུན་པ་
སད་མི་གཉིས་གང་རུང་དང་སྦྱར་ནས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་དེ་གཉིས་གང་གི་ཡང་
ཐ་སྙད་མ་མཛད། བུནྱ་ལྷོས་དང་པོ་བྲག་མི་ལམ་དང་། བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་
སད་མི་གཉིས་ཀ་དང་། ཐ་མ་བཞི་སད་པའི་རྟགས་སུ་བཞེད། དེས་ན་འབྲས་
རང་གི་རྟགས་ཅི་རིགས་པར་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག །རྟགས་བཅུ་གཉིས་དང་ལྔ་ན་
པའི་ཐོག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་དང་པོ་དེ། རྟོད་ཀྱི་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐོག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་
རྟོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་
ན། བསམ་གཏན་དང་པོ་པའི་རྒྱད་ལ་མི་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ཅུས་
ཉེ། དེའི་རྒྱད་ལ་གཉིད་མེད་པའི་བྱིར་ཉེ་མཛོད་ལས། རྟོད་ལས་འགྱོད་གཉིད་མི་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༥ མཛོན་པ་ཀྱ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉིན་ མཛོད་ཙ་ག། ༡༡ ཤ།

དགོ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ན་མ་
ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་བའི་རྒྱད་ལ་ཡུལ་ལ་ཤེས་པ་རང་དབང་མེད་པར་
སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་གཉིད་མེད་ཀྱང་ལུས་སེམས་བརྟན་པར་
བྱེད་པའི་དགོ་བར་གྱུར་པའི་གཉིད་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ས་དང་པོ་བའི་
རྒྱད་ལ་གཉིད་སྤྲ་མ་མེད་ཀྱང་བྱི་མ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་ན་བྱོད་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔལ་དབང་རྣོན་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་ལ་གཉིད་མེད་པས་ཁྱབ་
པས་སྦྱོར་བ་བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། བྱམས་ལུས་སོགས་དང་
སྦྱིབ་པ་ནི། །རྣམ་པ་ལྟ་དང་མི་འགྲོགས་དང་། །ཞེས་བྱོད་ནས་གཉིད་ལ་སོགས་
པའི་སྦྱིབ་པ་ལྟ་དང་མི་འགྲོགས་པར་བཤད་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག་པོ། །རང་
ལུགས་ཀྱི་སྦྱོན་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བྱོད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་
ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ། བཏོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟགས་
གསུངས་པའི་འོག་ཏུ་བསོད་ནམས་གང་ལས་འབེལ་ཚུལ། ¹ བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གི་སེམས་ཅན། ཞེས་
སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། དེ་
ཡི་རྟགས་དང་རྣམ་འབེལ་དང་། །ཞེས་འཆད་ན། རྟགས་ཀྱི་འོག་ཏུ་རྣམ་འབེལ་

¹ ག་པ་པ་པ་ཁྱབ་པ་འགྲིག་པོ། བ་པ་པ་པ་ཁྱབ་པ་འགྲིག་པོ། ག་པ་པ་པ་འགྲིག་པོ།

² བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། 24 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ 24 ཉི་མེ། 24

འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་རྟགས་བཅུ་
གཉིས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་མཆོན་པའི་ཅེ་མོ་དེའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་
བ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
མཆོམས་སྒྲིབ་བ་ལ།^༡ དེ་ལྟར་རྟགས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྣམ་
པ་དུ་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྤྱི་པོ་
སྟེ། །ཅེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་
པ་ལ།^༡ འཛམ་བུའི་གླིང་ལ་སོགས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཕྱི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བརྒྱད་དང་། བར་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་
ལ། མདོ་ལས།^༡ རབ་འབྱོར་གལ་ཏེ་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སེམས་ཅན་རི་སྟེང་པ་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་སྤྱི་ཕྱི་མེད་པར་མའི་ལུས་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ་སྤྱི་མེད་རྫོགས་བྱང་
དུ་མཛོན་^༤ པར་སངས་རྒྱས་པར་གྱུར་ལ་དེ་དག་ནམ་འཁོར་བར་དུ་བཞུགས་
པ་ལ་རིགས་ཀྱི་བྱའམ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་རིམ་གྲོར་བྱས། བཀྱར་
སྟེར་བྱས། བསྟེ་སྟེང་དུ་བྱས། མཆོད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་དག་དེ་ཡང་སྤྱི་མེད་རྫོགས་
བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྟེན་ན་རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྟེང་དུ་སེམས། རིགས་ཀྱི་བྱའམ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༡༠།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༡༣།

^༣ བཀྱར་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་ཁྱི་ཨ། བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༥། ༡༩།

^༤ ག་༦་ན་༩་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས། ག་༦་ན་༥་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས། ༡༡༥་བ་༦་མཛོན་སངས་རྒྱས།

རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེའི་རྒྱད་ལ་བསོད་ནམས་མང་དུ་འཕེལ་ལམ། གསོལ་
བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མང་ངོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པ་མང་ངོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་བས་ཀྱང་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་རིགས་
ཀྱི་བྱ་མོ་གང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་གཞན་ལ་སྟོན་པ་དང་ནས། ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱེད་པས་རྣམ་པར་དཔྱོད་ན་དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་
ལོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འདི་ཤེར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་གཏམ་བཟླ་དུ་ནས་ཤེར་
ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། གསོལ་
བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤེར་ཤེར་ཕྱིན་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ཞིང་རང་བཞིན་
གྱིས་དབེན་པ་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་
དག་པར་སྦྱབ་པའི་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་འཛང་བྱ་བར་འགྱུར་བ་
ལགས། ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་
ལགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་སྟེ་བའི་སྤྱད་དུ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ལུང་
བསྟན་པར་འགྱུར་རམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། “དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྤྱད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་དབེན་པའི་སྤྱད་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ 63 ་ 1

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ 63 ་ 2

³ ག་ཅ་ན་ཨ་མངོན་འཛང་བྱ་བར། བ་ཅ་བ་3་མངོན་པར་འཛང་བྱ་ལ་བར། ག་ཅ་ན་ཨ་མངོན་འཛང་བྱ་ལ་བར།

⁴ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ 64 ་ 1

⁵ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ 20 ་ 2

དུ་ཟབ་པའོ། །བཏུ་དགའ་བའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།^༡དེ་ལྟར་སློབ་པའི་བྱང་ཆེན་གྱི་བྱང་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དག་གྲང་འགོ་བར་སེམས་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་།^༢དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་སྟུམ་དུ་སེམས་པར་གྱུར་ཏེ། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་འདི་རང་གི་སློབས་པས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་ཡོན་ཏན་དང་ལེགས་པ་བརྟེན་དམ། འོན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་སྟོན་སྟུམ་པ་དང་། དེ་ནས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་ཏོ། །ཞེས་སོགས་དང་།^༣ཀུན་དགའ་བོས་གསོལ་བ། བཙུམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པ་དག་དང་གནས་པར་བགྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།^༤འཇམ་བུའི་སྤྲིང་ལ་སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་རྩི་སྟེད་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་མཆོད་པ་པས་ལྷག་པ་དང་། བྱད་པར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། མི་སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་དམིགས་པ་དང་། དགེ་བ་བརྟུ་ལ་སོགས་པ་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཐོབ་པ་ལས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་དང་། ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འོང་བ་དང་། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྟོན་པ་དང་འབྲ་བར་སྤྱེ་བོ་ལ་མཆུངས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉེ་ཁྱིམ། བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱིམ། ༢༥། ༤།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉེ་ཁྱིམ། བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱིམ། ༢༤། ༡༤།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉེ་ཁྱིམ། བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱིམ། ༩༥། ༥།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༢། ༡༣།

པར་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསོད་ནམས་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས་
པོ་སྟེ། བྱི་མ་བརྒྱད་སྟོན་པ་ལ།¹གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། བྱང་
ཆེན་གཟུགས་བས་པར་བགྱི་བའི་སྤྲད་དུ་སྟོབ་ན་རྣམ་མཁུན་དུ་སྟོབ་པ་ལགས་
སམ། ཞེས་སོགས་དང་།²རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ས་ཆེན་པོའི་ཕྱོགས་
གང་ན་འཛམ་བུའི་ཆུ་སྒྲང་གི་གསེར་གྱི་ས་ལེ་སྤྲམ་འབྱུང་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ཉུང་
ངོ་། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལྟ་སྟེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་འདི་ལ་སྟོབ་པའི་
སེམས་ཅན་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་ཉུང་སྟེ། སེམས་ཅན་ཉན་ཐོས་གྱི་སའམ། རང་སངས་
རྒྱས་གྱི་ས་ལ་གནས་པར་གྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དེ་བས་ཆེས་མང་ངོ་། །ཞེས་
དང་།³རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་གང་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་
བའི་རྒྱལ་པོར་འགྱུར་བའི་ལས་ཡང་དག་པར་སྦངས་ཏེ་གནས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་
ཉུང་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་།⁴རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་
པའི་ཆེ་སེར་སྤྲད་ལྡན་པའི་སེམས་མི་སྦྱེའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།⁵གཟུགས་
དང་ལྡན་པའི་སེམས་མི་སྦྱེའོ། །ཆོར་བ་དང་ཞེས་སོགས་དང་།⁶རབ་འབྱོར་འདི་
ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཛིག་ཆོགས་སུ་ལྟ་བའི་ནང་དུ་ལྟ་བའི་རྣམ་པ་དུག་ཅུ་ཅ་

¹ ག་ཇ་བ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། བ་པ་ན་ན་ཞེས་གསུངས་སོ། ག་པ་བ་ཇ་ཞེས་གསུངས།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 341 ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི 121 14

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 341 ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི 161 11

⁴ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 341 ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི 161 14

⁵ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 341 ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི 121 13

⁶ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 341 ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི 121 14

⁷ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། 341 ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི 141 30

གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐབ་
 མོ་འདིར་པར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་འདུས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་ཤེར་
 ཕྱིན་ཐབ་མོ་འདི་ལ་སློབ་པའི་བྱང་ཆེན་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་
 ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། གཤམ་ཏེ་ཡང་འདི་སྟུམ་དུ།
 འདི་ནི་ཤེར་ཕྱིན་ནོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལོ། །ཤེར་ཕྱིན་འདིས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་བསྐྱུ་
 པར་བྱའོ་སྟུམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡང་རྣམ་པ་
 ཐམས་ཅད་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བསྐྱུ་བ་ལོངས་སྤྱོད་དག་པ་དང་། སངས་
 རྒྱུ་ཀྱི་རིགས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱུ་ཉིད་འཛོལ་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་དང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མི་མ་བུ་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་
 པ་དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པར་རྟོགས་པའི་སེམས་རབ་ཏུ་མི་སྐྱེ་
 པ་དང་། པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀུན་བསྐྱུས་པ་ཤེས་པ་དང་། ལུན་སྐྱུ་ཆོགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་དང་། ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་བསོད་ནམས་གཞན་རྣམ་པ་བརྒྱད། མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པས་སངས་
 རྒྱུ་མཆོད་པའི་དགོ་བ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་མང་པོ་དཔེར་མཛད་ནས་གོང་
 ལས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་སྐབས་བཅུ་དྲུག་གི་ངོ་བོ་
 ཉིད་ནི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ 451 ཀ

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ 103 ཀ

³ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། 43 ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། 301 ཀ

གཞུང་དོན་ནི་ཙུང་མའི་ཙུང་སྤྱི་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན།
བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་སྟེ། ཕྱི་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་
བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བྱུང་། རང་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་
པར་འཕེལ་བ་བྱུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་
ཅན་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་བསོད་
ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཆང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་
གཉིས་པ། ཙུང་མའི་ཙུང་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཕྱི་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་
རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལ་བྱུང་དུ་ཡོད་དེ། སྟོང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱིས་
སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལས་ལྷག་པའི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱུང་པར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་
ཡོད་ལ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་
མི་སྤྱི་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱང་
ཆུབ་པར་བྱ་བ་དང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད་
རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བྱུང་པར་ཅན་གྱི་དགེ་ཅུ་དང་ལྷན་པའི་བདག་ཉིད་གྱི་རྣམ་
པར་འཕེལ་བ། ལྷའི་ངེས་ཐམས་ཅད་དུ་ཉེ་བར་འོང་ཞིང་མིའམ་ལྷའི་ངེས་ཐམས་
ཅད་གྱིས་སྤང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། སྟོན་པ་དང་སྤྱོད་པ་མཆུངས་
པར་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རང་གཙུག་པོར་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་དེ་ལ་ཡང་བྱུང་དུ་
ཡོད་དེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཐབས་མཁས་པས་བསྐྱབ་པ་ཡོངས་སུ་དག་

པའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། སངས་རྒྱལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་
མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱལ་ཉིད་འཛོལ་བའི་རྒྱ་མཆན་
གྱི་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་མི་མཐུན་སྤྱོད་གས་ཀྱི་
སེམས་མི་སྦྱེ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། གཟུགས་སོགས་དང་ལྡན་
པར་རྟོགས་པའི་སེམས་མི་སྦྱེ་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། བ་རོལ་
དུ་བྱིན་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་ཤེས་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། དུན་
སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་འཛོལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ། ཡང་
དག་པར་རྟོགས་བྱུང་ལ་ཉེ་བར་གྱུར་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིང་།

གསུམ་པ་ལ་ཡང་། མདོ་བསྟན་བཙུག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྣམ་འཕེལ་
གསུངས་པ་དང་། ^༡དེ་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་འདི་སྟུང་དུ། བྱང་ཆེན་
སྦྱིན་པའི་པར་བྱིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་
རྣམས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག །ཅེས་དང་། ^༢བཙུག་ལྡན་འདས་བདག་
ནི་གང་ཟག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་པ་སྤྱོད་རྟོགས་བྱུང་དུ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པ་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བར་སེམས་འགའ་ཅམ་ཡང་སྦྱེ་བ་མ་
མཆིས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་སྤྱོད་ལས་སྤྱོད་པར་འགྱུར་ཞེས་རྟོགས་ཏེ།
ཞེས་གསུངས།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེམ། བཙུག་ལྡན་འདས། ཉི་མེམ། ༡༠༣། ༩༡

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེམ། བཙུག་ལྡན་འདས། ཉི་མེམ། ༡༠༤། ༡༢།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རྣམ་འཕེལ་
དང་། །བརྟན་དང་། ཞེས་འཆད་ན། རྣམ་འཕེལ་གྱི་འོག་ཏུ་དེས་བརྟན་གསུངས་
པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བསོད་
ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་ཆེ་མོས་རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་རྟོགས་པ་ལ་རང་དབང་
དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་དེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་མཚན་སྦྱོར་བ་ལ། རྟེན་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་
རྣམ་པར་སྤེལ་བའི་རང་དབང་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་ནི་
དེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་པས་དེས་པར་བརྟན་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། རྟེན་
ལྟར་ཡང་དག་པའི། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་རང་དོན་རྟོགས་པས་བསྐྱུས་
པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་བའི་དེས་བརྟན་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། མདོ་ཆན་དང་པོས་བསྟན་ནས། དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་
ཉིད་གསུམ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་བྱ་མེད་པ། །ཞེས་དང་། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རི་རྒྱུད་བཤད་པའི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༩། ༡༩།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༩། ༡༦།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༩། ༡༥།

བ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཆོས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་གོང་དུ་སྟོན་པ་རྣམས་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི་ངེས་པར་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་ཆོན་གཉིས་པས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་
ཅན་དོན་ཡོངས་མི་གཏོང་བ། །ཞེས་དང་།¹དེ་ལྟར་ཡང་དག་པའི་ཐབས་ལ་
མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སྟོང་
རྩི་ཆེན་པོ་མདོར་དུ་བྱེད་པའི་ངོ་བོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡོངས་སུ་མི་གཏོང་
པའི་མཆོན་ཉིད། ཅེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆོས་ཅན། བརྟན་པའི་
ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པོ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་
འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་རྩེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མ་ཐུན་གསུམ་པ་དེ། བཟོད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་
མཆོན་ཉིད། ཁོ་ན་དེ། བཟོད་པ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་དེས་སངས་རྒྱས་
གྱི་སྦྱན་རྩེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། དེས་མཁྱེན་གསུམ་རྩེས་མ་ཐུན་པ་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་²སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།³མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་
རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཅམ་གྱིས་དག་ས་ལ་སྦྱོར་བ་ཏ་ཅང་ཐལ་ལ། རྟོགས་པའི་
ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩། ༡༦།

² ག་པ་བ་ཅ་མ་ཁྲབ་རྣམ་བཤད་ལས། བ་ལྟ་ཏ་མ་ཁྲབ་སྟེ་རྣམ་བཤད་ལས། ༡༡༡་ན་ལ་ཁྲབ་རྣམས་བཤད་ལས།

³ སྦྱ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་བྱུང། ༡༩༡། ༣།

མི། སྤུ་མ་ཁ་ཅིག །ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱོད་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་
ས་དགུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་བྱེད་དེ། དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་
ལམ་དེ་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་གསུམ་
ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་བཟོད་པ་དེས་མཁྱེན་གསུམ་
ཀྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་མཁྱེན་གསུམ་
ཀྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པའི་དོན་དེ་གང་ལ་བྱེད། མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་དམ། མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད།
དང་པོ་ལྟར་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་དག་པ་ས་ལ་སྤྱོད་བ་མི་འཐད་དེ། ས་བདུན་པ་
མན་ཆད་དུ་ཡང་དེ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ས་
དགུ་པའི་སྐབས་སུ་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྤྱོད་ལམ་བཟོད་པ་དེ་ས་དགུ་པའི་
ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །དེས་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་ཐོབ་པའི་བྱིར་
དང་། དེའི་དོན་མཁྱེན་གསུམ་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་
བྱིར་ཉགས་ཁས། ཁོ་ན་ལྟེ། དམན་ལམ་སྟོན་དུ་མ་སོང་པའི་ས་བདུན་པ་བས་
གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། དེས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པར་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར་
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་གོ། །

⁹ ག་ལ་ན་ཉ་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཁོ་ན་ལྟེ། བ་ལ་ན་ཆ་བྱིར། ཉགས་ཁས། ཁོ་ན་ལྟེ། ཀ་ཉ་བ་ལ་བྱིར། ཁོ་ན་ལྟེ།

བཞི་བ་ལ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༡བརྟན་པ་
ཕྱི་མ་ལས་འཕྲོས་ནས་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་གསོལ་བ།^༢བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་
ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆེན་དེ་དག་གི་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་
པ་དེ་དག་ལ་རྩིས་སུ་ཡི་རངས་^༣པར་བགྱིད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་
པའི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་རྩིས་སུ་ཡི་རངས་བར་
བགྱིད་ན་རིགས་ཀྱི་བྱུང་མ་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་དག་གི་བསོད་ནམས་ཅི་ཞིག་
འཕེལ་བར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཀོ་བུ་ལི་ཀ་སྤྱིང་ཆེན་
པོ་བཞི་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སྤང་ལ་གཞལ་བའི་ཆད་ནི་བཟུང་དུ་ཡང་སྤྱིང་
གྱུར། དེ་དག་གིས་རྩིས་སུ་ཡི་རང་བ་དང་ལྡན་པའི་བསོད་ནམས་ནི་ཆད་མེད་
དོ། །ཞེས་བ་ནས་རི་ལྟར་སེམས་གཞན་དུ་མི་རྒྱ་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྡེ་བར་
བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། བརྟན་དང་
སེམས་ཀྱན་གནས་པ་དང་། ཞེས་འཆད་ན། དེས་བརྟན་གྱི་འོག་ཏུ་སེམས་ཀྱན་
ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་སྟོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
དེ་ལྟར་དེས་པར་བརྟན་པར་བྱེད་པའི་བཟོད་པའི་དེས་པར་བརྟན་^༤པར་འགྱུར་
བའམ་བྱས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པའི་ཅེ་སྟོར་ཡིན་

^༡ ག་ལ་ན་ན་བསྟན། བ་ལ་ན་པ་བརྟན། ཀ་ཀ་བ་ལ་བསྟན།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༠༥། ༡༩།

^༣ ག་ལ་ན་ན་རྩིས་སུ་ཡི་རངས་པར། བ་ལ་བ་ཀ་རྩིས་སུ་ཡི་རང་བར། ཀ་ཀ་ན་ཀ་རྩིས་སུ་ཡི་རངས་པར།

^༤ ག་ལ་ན་ལ་བསྟན། བ་ལ་བ་ལ་བསྟན། ཀ་ཀ་ན་ལ་བསྟན།

པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ།¹དེ་ལྟར་ངེས་པར་
བརྟན་པར་བྱེད་པས་ངེས་པར་བརྟན་པར་འགྱུར་བའི་མཆོན་ཉིང་ནི་སེམས་ཀྱན་
ཏུ་གནས་པ་ཡིན་པས་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི།
མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིང་བཞི་བ་དང་སྟོང་དག་དང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ།¹ཆད་སྤྱིད་པ་ནི་
སྤང་ཆད་གྱིས་གཞལ་བར་རུས་སོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱིང་བཞི་བ་ལ་
སོགས་པ་སྟོང་གསུམ་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་གྱིས་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་
ཤེས་གྱི་སོ་སོར་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་དག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་
ཆད་ལས་འདས་པའི་བསོད་ནམས་མང་པོ་ཉིད་གྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་
ཉིད་བརྟེན་པ་ནི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། མདོ་ལས། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྦྱོར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་
ཏེ། མདོ་ལས་དེ་བསོད་ནམས་མང་པོས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་སུ་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ། སྦྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ། སྦྱོ་བ་གཅིག་
གིས་ཐོགས་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་པའི་བསོད་ནམས། སྤྱིང་
བཞི་དང་། སྟོང་དང་པོ་དང་། སྟོང་བར་བ་དང་། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆོན་པའི་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་པ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༩།

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་པ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༦།

འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སའི་དགྱིལ་འཁོར་སྤང་ལ་གཞལ་བ་དང་། ཟུ་ཐིག་སྤྱི་
ཅེ་མོས་སྤངས་པའི་གྲངས་བཟུང་བར་བྱས་པ་དཔེར་མཛད་ནས་དེ་དག་ལས་
ཆེས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་བསྟན་པས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་སྤྱད་པ་ལས།^༡མི་ལྟོག་བྱང་རྒྱལ་མཆོག་ལ་རབ་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡི། །སེམས་
བསྐྱེད་པ་ལ་བསམ་པ་ཐག་པས་ཡི་རངས་པ། །སྟོང་གསུམ་རི་རབ་སྤང་ལ་
གཞལ་བས་ཆད་བཟུང་བྱང་། །རྩིས་སུ་ཡི་རངས་དགེ་བ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་མིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འདིའི་བྱང་སེམས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་། ས་དང་པོ་དང་། ས་གཉིས་པ་ནས་ས་
བདུན་པའི་བར་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དང་། ས་བརྒྱ་བ་བ་ལ་འཕགས་
པས་བཞེད་དེ། ཉི་ལྔ་ལས།^༢ཐིག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་དང་། སྟོད་པ་ལ་
ཞུགས་པ་དང་། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པ་དང་། སྟེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ནི། ཅི་རིགས་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མཐོང་བ་དང་།
སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་རྟོགས་པ་པོ་རྣམ་པ་བཞི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་
གར་པ་ཁ་ཅིག །སྟོར་ལམ་ཅེ་སྟོར་བཞི་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་བཞི་ལ་
བཞེད། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མོས་སྟོད་དང་། མ་དག་ས་བདུན་དང་། དག་པ་ས་
གསུམ་དང་། ས་བརྒྱ་བ་ལ་གནས་པའི་རང་ཉིད་པོ་རྟོགས་པའི་དབྱེ་བ་བཤད་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཐིག་པ་ལ་དང་པོར་ཞུགས་པ་ནི་མོས་པའི་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༧ །ཤེས་རབ་སྤྲེལ་ཆོགས་ཀྱི་ །བཙེལ་ལྟན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༣༧ ། ༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༧༥ །ཤེས་ཕྱིན་ཀྱི་ །འཕགས་པ་ཐོལ་སྟེ། ཉི་མའི་སྤྱང་པ། ༣༤༡ ། ༡༥།

སྟོང་པའོ། སྟོང་པ་ལ་ཞུགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བདུན་ལ་
གནས་པའོ། བྱིར་མི་ལྟོག་པ་ནི་མི་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་གསུམ་ལ་གནས་
པའོ། སྦྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ནི་ས་བཅུ་པའོ། ཞེས་གཞན་དག་འཆད་
དོ། ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཐོང་ལམ་སྟེང་པའི་རྒྱས་པ་སྟེན་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མཐའ་ཡས་པའི་སེམས་ཀྱན་ཏུ་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པ། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྟོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དོན་
བསྟུན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་
སྟོར་ཡིན་ཏེ། བདེ་ལས། བསོད་ནམས་མང་པོས་མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྲེད་ཆ་མཐུན་བཞི་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་^༡དོན་བསྟུ་
བ་ལ། ^༢ཏྲགས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་བློ་བ་ལ་སོགས་པ་
ངེས་པར་འབྲེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞིའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་བཤད་པ་ལ། མཆོམས་སྟུར་བ་
དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུས་རྒྱུ་གཞག་ཏུ། སེམས་ཀྱན་གནས་
པ་དང་། མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་། ཞེས་འཆད་ན། སྟོར་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་འོག་
ཏུ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་

^༡ ག་ཀྱང་༣ དོན་བསྟུ་བ། བ་ཀྱང་༣ དོན་བསྟུ་བ། ཀ་ཀྱང་༤ མདོ་བསྟུ་བ།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟུངས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༥། ༡༡།

དེ། སྤྱི་ལོ་འཛིན་པ་དང་བསྟན་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་
པ་ལ།^༡ དེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པའི་འོག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་
ཅེ་སྤྱོད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། དོན་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་དང་པོར་དེའི་མི་མཐུན་སྤྱོགས་
མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་ལ་དེའི་མི་
མཐུན་སྤྱོགས་ཤུགས་བསྟན་གྱི་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་བཞི་ཡོད་པས་
དེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༢ དེ་ལ་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་
གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་རྣམས་བཞི་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། གཉེན་
པོ་མཆོན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། གཟུང་རྟོག་མདོར་བསྟན་པ་དང་། འཛིན་རྟོག་
མདོར་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་
བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།^༣ སྤྱིར་མི་སྤྱོགས་པ་
རྣམས་དང་སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དེ་དག་གིས་དགེ་ཅེ་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་
རངས་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྡེ་བར་རི་ལྟར་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་
བ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྡེ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། གློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩། ༡༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། གློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩། ༡༥།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། གློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། ལེའུ་བརྒྱུད་མ། འོག་གངས་༡༥༣།

བར་བྱའོ། །ཞེས་མཐོང་སྤང་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིན་པོའི་སློན་ནས་མདོར་
བསྟན།^༡ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྗན་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་ཆེ་^༢ ལྗན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྤང་
ཅེས་སྒྲིམ་སོ། །ཆེ་^༣ ལྗན་རབ་འབྱོར་ཅི་ཤེར་ཕྱིན་འབའ་ཞིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་
ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཅོམ་འབྱུང་གི་པར་ཕྱིན་
དང་། བཅོང་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། སྤྱིན་པའི་
པར་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཡིན། རབ་འབྱོར་གྱིས་སྒྲིམ་པ། ཆེ་ལྗན་ཤུ་
རིའི་བྱ། ཤེར་ཕྱིན་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའོ། །བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྱིས་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིན་པོའི་སློན་ནས་
མདོར་བསྟན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོན་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་བཞི་པོ་གང་
ཞེ་ན། རེ་ཞིག་དང་པོར་མཐོང་སྤང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་མདོར་བསྟན་གྱི་སློན་ནས་
འཆད། ཅེས་མཆམས་སྟོར་བ་ལ།^༤ རེ་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གཟུང་བར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
འཆད་པ་ལ། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྟོག་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། རྟོག་པའི་ངོ་པོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ། དབྱེ་བ།

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༥། ཉི་མེ་མ། བཅོམ་ལྗན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༡༥། ༡༢།

^༢ ག་༡༠་བ་༣་ཆེ་ལྗན། བ་༡༡་ན་༡་ཆེ་དང་ལྗན་པ། ག་༡༢་ན་༣་ཆེ་ལྗན།

^༣ ག་༡༠་བ་༣་ཆེ་ལྗན། བ་༡༡་ན་༣་ཆེ་དང་ལྗན་པ། ག་༡༢་ན་༣་ཆེ་ལྗན།

^༤ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༠༩། ༡༥།

འབྲུལ་པར་^༡བསྐྱབ་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་། རྣམ་པ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ།^༢འབྲུག་པ་དང་ལྷོག་པ་མི་དམིགས་པ་དང་།
དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་
སྟོན་པ་ལ།^༣བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལེན་པ་
དང་འདོར་བའི་སྒྲོན་ས་གཟུང་བའི་ཞེས་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ཉན་མོངས་པ་དང་འབྲུག་པ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
སུ་གྱུར་པ། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༤ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་
སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༥དངོས་པོ་
དང་མ་འབྲེལ་བར་འབྲུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་བྱིར། ཡུལ་ངེ་
ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འབྲུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་།
མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྷོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་
དམིགས་ཡུལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འབྲུག་ཡུལ་མཆོན་མར་དམིགས་

^༡ ག་༡༠་བ་༢་འབྲུལ་བར། བ་༡༡་ན་༤་འབྲུལ་བར། ག་༡༢་ན་༦་འབྲུལ་བར།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཀྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལྷོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༠༩། ༡༩།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཀྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལྷོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༡།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཀྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལྷོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༩།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཀྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལྷོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༣།

^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཀྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལྷོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༤།

བ་དང་། དེའི་ཕྱོག་ཡུལ་མཆན་མར་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སོགས་རིམ་བཞིན་
དེ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་དེ། དང་པོ་དེ་
བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལེན་པར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲང་བྱའི་
གཟུང་བའོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་
འདོར་བར་འདོད་པའི་སྒོ་ནས་དོར་བྱའི་གཟུང་བའོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེ་གཉིས་ནི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྤང་
བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབང་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་’ དང་འབྲེལ་བའི་བྱིར་དོ། རྟོག་
པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་དགྲ་དགྲར་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་དེ་ལྟར་
ཡོད་པའི་བྱིར། བཙུ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི་ཡུལ་རིམ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པར་འཇིན་
པའི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་ཡུལ་གྱི་ཅི་ལོག་ཏུ་སྤང་བའི་བྱིར་ཏེ། རྩ་
དུ་ར་ཐོས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་གསེར་གྱིས་གང་བ་ཁས་ལེན་པ་
ལ་འཇུག་པ་ལྟར་ཞེན་ཡུལ་གྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་དང་མ་འབྲེལ་བར་འཇུག་པ་
སྟེ། ཞེན་པ་ལྟར་ཡུལ་མི་གནས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེས་ན་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་
བྱ་ལ་དམིགས་ནས་མོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཇིན་པའི་བདེན་འཇིན་ཀྱང་
བརྟགས་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན་
ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགྲར་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་

’ ག་ཏ་ན་’ ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ། བ་ཏ་བ་’ ཉོན་མོངས་དང་འབྲེལ། ཀ་ཏ་བ་’ ཉོན་མོངས་འབྲེལ།

ལམ་གྱི་ཕྱོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
འཛིན་ཀྱང་བརྟགས་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་ཕྱོག་པ་ག་ཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད།
དབྱེན་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ནས་དགྲར་ཡོད་དོ། །

ཁ་ཅིག་ཤེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་
འབྲུག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཤེས་སྤྱོད་ཕྱོག་པ་ག་ཟུང་རྟོག་གི་
མཆོན་ཉིད། ཐེག་^༡དམན་གྱི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ལ་དམིགས་ནས་
ཕྱོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཤེས་སྤྱོད་ཕྱོག་པ་ག་ཟུང་རྟོག་གི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་
འབྲུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་
འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་
ཉ། དེའི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་
ཡུལ་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་
བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།

^༡ ག་༡༡་བ་༣་ཐེག་དམན་གྱི། བ་༡༣་ན་༡་ཐེག་དམན་གྱི། ག་༡༥་ན་༥་ཐེག་ཆེན་གྱི།

མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་
གྱི་ལྷོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲ་མས་རིགས་འགྲེལ། །

ཁ་ཅིག །དེའི་སྤྱིང་དུ་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཞེས་བསྒྲན་ནས་
འཇོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤྱིང་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་
པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་དང་། མ་རིག་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་རིག་གཉིས་ཀྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིང་ཉིད་དེ་བྱང་
སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་དང་། མ་རིག་པ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྷོག་བྱ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་དེ་དེའི་བསྐྱོམ་བྱ་དང་། གཉིས་པ་དེ་དེའི་སྤྲང་བྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ལོ། །

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་སོགས་
དང་། དེའི་ལྷོག་བྱ་ལ་དམིགས་ནས། ཞེས་སོགས་ཟེར་ན་སྒྲིན་སྤྲ་མ་དེ་འཕེན་
ནོ། །འདོད་ན། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་དེ་དེའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་བ་
སོགས་རིགས་འགྲེལ། །ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་
ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཞེས་སོགས་དང་།
དེར་གྱུར་པའི་ལྷོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་
གྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་ཞེན་
རིག་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་བྱུབ་
སྟེ། ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐར་ལམ་

ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

ཁ་ཅིག །རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱང་^༡བརྟགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཆོན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་ལྟོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆོན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཞེས་སོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་ཁྲབ་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན། དེར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ལྟོག་བྱའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པས་ཁྲབ་པའི་བྱིར་^༡འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱང་བརྟགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་བྱིར་རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་རྟེ། དེ་ཉན་ཐོས་

^༡ ག་ཀྱན་ན་ཅ་བརྟགས། བ་ཀྱན་པ་མ་བརྟགས།

^༢ ག་ཀྱན་ན་པ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་འདོད་ན། བ་ཀྱན་པ་ཅ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་འདོད་ན། ག་ཀྱན་ན་པ་ཁྲབ་པའི་བྱིར་རྟགས་ལས། འདོད་ན།

གྲི་ལམ་གྲི་འཇུག་བྱའི་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཉན་ཐོས་གྲི་
ཆོག་གས་ལམ་དེ་བྱང་སེམས་ལམ་གྲི་འཇུག་བྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་།
ཉན་ཐོས་གྲི་ཆོག་གས་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་བྱང་སེམས་ལམ་གྲི་ལྡོག་བྱའི་གཟུང་
བར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱན་བརྟགས་ཆོས་ཅན། མཆོམ་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཆོམ་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་གྲི་ཆོག་གས་ལམ་ལྡོག་བྱའི་གཟུང་
བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་^༡ གྲིས་
འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ^༢དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱས་
ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་སོ། །ཀྲེ་མ་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་བྱང་
ཆེན་གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོད་པ་ནི་སྟོང་པོ་ལ་སྟོད་པའོ། །དེ་སྐད་ཅེས་སྒྲས་
པ་དང་། ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྲིས་ཆེ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་སྒྲས་
སོ། །ཀྲེ་མ་ཆེ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱ་བྱང་ཆེན་གཞན་ཡང་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོད་པ་དེ་ནི་
སྟོང་པོ་མེད་པ་ལ་སྟོད་པའོ། །དེ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཆེ་ལྡན་ལྷ་རིའི་བྱ་ཤེར་བྱིན་
སྟོང་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་སོགས་གྲིས་མཐོང་སྟངས་^༣ཤེས་སྤྱོད་རྒྱས་འཛིན་རྟོག་
པ་གཉིན་པོའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། ^༤དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་ཆེ་ལྡན་
རབ་འབྱོར་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་རྟོ། །རབ་འབྱོར་ཅིའི་བྱིར་བྱང་ཆེན་

^༡ ག་༡༣་བ་༣་བསྟན་བཅོས་གྲི། བ་༡༣་ན་༥་བསྟན་བཅོས་གྲི། ཀ་༡༤་བ་༣་གྲིས།

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༥༩། ༡།

^༣ ག་༡༥་བ་༤་སྟངས། བ་༡༣་ན་༤་སྟངས། ཀ་༡༤་བ་༥་སྟངས།

^༤ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༥༩། ༡༡།

ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཞུས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མ་མཆིས་པའི་སྤྲད་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཞུས་པར་མི་འགྱུར་
ངོ། །ཞེས་བ་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་འདི་ལ་ནི་གང་ཡང་གནས་པར་འགྱུར་བ་མེད་དེ།
དེ་ལ་གནས་ཤིང་སྤྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་བ་སུ་ཡང་
མེད་ན། དེ་ལ་གནས་ཤིང་ཆོས་སྟོན་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ་དེ་ནི་གནས་
མེད་དོ། །ཞེས་པས་བཀྲགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉེན་པོའི་སྟོན་པ་བསྟན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིའི་
གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་
འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་མདོར་བསྟན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད།
ཅས་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལ།^༡ དེ་ལྟར་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་
བསྟན་ནས་འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སོ་སའི་སྦྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། ཞེས་སོགས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ།^༢ སོ་སའི་སྦྱེ་བོ་
དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ། སྤང་བྱར་བསྟན་པ། དབྱེ་བ། འབྲུལ་བར་
བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སའི་སྦྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །མེམས་ཅན་རྣམ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲུལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༦།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲུལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༡༡།

དང་བཏགས་ཡོད་པར། རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་དང་།¹སོ་
སོའི་སྤྱི་བོ་དང་འཕགས་པའི་གང་ཟག་དག་གི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྤྲེས་བུ་ཇས་
དང་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་འཛིན་པ་དག་ཡོད་པས་འཛིན་པར་
རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། ²གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
མི་མཐུན་པའི་སྤྱོགས་སུ་གྱུར་པ། ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་སོ་སོར་
དགུ་བདག་ཉིད། །ཅེས་དང་། ³ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པ་
ནི། ཞེས་འཆད། བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་གཟུང་དོན་དེ་བཞིན་མེད། །དེ་དག་གང་གི་
འཛིན་པར་འདོད། །དེ་ལྟར་དེ་དག་འཛིན་པ་ཡི། །ངོ་བོས་སྒྲོང་པའི་མཆན་ཉིད་
དོ། །ཞེས་དང་། ⁴གང་གི་ཆེ་དེ་དག་གི་ཡུལ་གྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པ། གཟུང་བའི་
དོན་དག་དེ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ། དེའི་ཆེ་གང་
གི་ཡང་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱིར་དེ་དག་ནི་འཛིན་པའི་ངོ་བོས་དབེན་པའི་
ངོ་བོ་ཡིན་པས། བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྒྲོང་བའི་བྱིར་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
རང་གི་ངོ་བོ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་རིམ་པ་ལྟར། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་དུ་མར་དབྱེར་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ལ་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་ཇས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་།
དེ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལ་སོ་སོའི་སྤྱི་བོ་དང་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༡༡།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༡༣།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༡༥།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༡༦།

འཕགས་པའི་དབྱེ་བས་དེ་དེའི་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། རྟོག་པ་
དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟེ་བ་ལ་
གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྤྱི་བ་བཞིན་ནོ། རྟོག་
པ་དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྟོན་ས་དགུ་དགུར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་རྟོག་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་
དེ་དག་རང་གིས་རི་ལྟར་ཞེན་པ་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་ངོ་བོའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་དེ་དག་ཞེན་པ་ལྟར་གྱི་ཡུལ་གང་གི་འཛིན་པར་འདོད། དེ་
འཛིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱ་མཆོན་གང་གི་ཕྱིར་ན་རྟོག་པ་དེས་གཟུང་
བའི་དོན་རྣམས་གཟུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ཚིང་བ་སྤང་བ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རྣམས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས། མཐོང་
སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་བརྟགས་འཛིན་
ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་
བརྟགས། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་གཉིས་
ལ་སོ་སོར་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ས་དབྱེ་བ་དགུ་དགུར་ཡོད་དོ། ། ཁ་ཅིག །རང་གི་
དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྣམས་ཡོད་དུ་འཛིན་
པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
འཛིན་ཀུན་བརྟགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་

སྤྱི་བ་རྒྱུ་ལ་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད། དེར་གྱུར་པའི་སྤྱི་བ་བྱ་བ་ཉམས་ཡོད་དུ་
འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་བྱ་བ་ཉམས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
ལྷན་བྱེན་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ལོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱང་བཟགས་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེའི་དམིགས་ལྷལ་
ཡང་ཡིན་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ལོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ཡང་
ཡིན་པའི་གཞི་མ་སྟན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྷན་བྱེན་རང་
རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ལོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་དེ་གང་ཟག་དེར་འཛིན་པའི་འཛིན་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་སྤྱོད་ཀྱི་
དམིགས་ལྷལ་དང་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ལྷལ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་དམིགས་ལྷལ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་དེ་ལྷན་བྱེན་དུ་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཤེས་སྤྱི་བ་རྒྱུ་ལ་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། ཤེས་སྤྱི་བ་བྱ་བ་ཉམས་
འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་གཉིས་འཐད་པའི་བྱིར།
འདོད་ན། བཀག་ཟེན།

ཁ་ཅིག །རྒྱུ་ལ་འཛིན་པ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་དང་བྱ་བ་ཉམས་འཛིན་
པ་དམིགས་ནས་ཞེས་སོགས་ཟེར་ན། གང་ཟག་རྒྱུ་ལོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་
པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ཀྱང་
བཟགས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན།

རྩི་བཅུན་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། རྩི་བཅུན་གྱི་འཕགས་
རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩི་བཅུན་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་སྒོ་མེད་དེ། འཕགས་
པ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་
ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མེད་དེ། དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འཕགས་ཀྱི་
རྒྱུད་ལ་ཉོན་ཡིད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མེད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྩུས་ཏེ། ཉོན་ཡིད་དེ་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།
རྟོགས་ཁས།

གཉིས་པ་ལ། ཚྱོད་པ། ལན། ལན་ལ་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་དང་གསུམ་པ་ལས། དང་
པོ་ནི། ཁ་ཅིག ཁོ་མོའི་སྤྱོད་པ་འཕགས་དབྱེ་བས། ཁྱེད་རྩི་བཅུན་འཛིན་པོ་སྤྱོད་
རྟོན་ཅན་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པའི་རྟོན་ཅན་དུ་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། ཁོ་སྤྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་རྩི་བཅུན་རྟོག་པས་མ་བྱལ།
འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་རྟོག་ལ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པས་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། དང་
པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁོ་སྤྱོད་ལ་གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩི་བཅུན་ཡོད་ཀྱིས་སྤྱོད་པར་རྟོགས་
པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་རྒྱུད་ལ་རང་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ལ་ང་ཁྱེད་འབྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་སྤོང་དག་མཆོན་མོ་འདས་ནས་ནང་

༡ ག་༡༩་ན་༣་རྩི་བཅུན་གྱི་འཕགས་པ་ན་ལེ། ག་༡༩་བ་༣་རྩི་བཅུན་གྱི་འཕགས་པ་ན་ལེ།

གཞན་ཡང་། རྩོད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། འཕགས་པ་ང་དེའི་ཆེ་ཞེས་སོགས་།
གྱི་ཆོག་ནི་གཞན་གྱིས་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐབས་སུ་བསྟན་པ་ཐ་སྟངས་ཡིན་གྱི།
ངར་འཛིན་པ་མཆོག་ཉིད་པ་ཡོད་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐར་ཡང་། དེ་

49

ཉིད་ལས།^༡དེའི་ཆོག་ནི་ཐ་སྟོན་བ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་བ་ནི་མ་ཡིན་བས་སྟོང་པོ་
མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཚུད་ལན་འདི་དག་ཉི་ལྔ་དམ་བ་གོད་བ་
གསེར་བྱང་དུ་བཤད་པའོ། །

ཁོ་ན་རེ། འཕགས་བ་བྱམས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་
བ་ཡོད་པས། འདིར་ཡང་། མཐོང་སྤང་ལ་རྟོག་བ་དེ་བཤད་བ་མི་འཐད་ཅིང་
སྟོམ་སྤང་རྩས་འཛིན་གྱི་རྟོག་བ་མི་འཐད་བར་འགྱུར་ཏེ། འཛིན་རྟོག་དང་པོ་སོ་
སྟེ་དང་གཉིས་བ་འཕགས་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར། འདིའི་ལན་ལ་
ཁ་ཅིག་། དེ་ལྟར་བཤད་བ་རྩས་འཛིན་དང་བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིན་གྱི། རྟོག་བ་
གཉིས་ནི་འཛིན་བ་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་བ་ཡིན་བས་དེ་ལ་མ་ཡིན་
འོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཚུད་པའི་སྐབས་སུ་རྟོག་བ་དང་པོ་དང་གཉིས་
པའི་རྣམ་གཞག་མ་བྱས་སོ། །ཞེས་རྟོག་བ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ཅིང་རྩ་བར་ཡང་
རྣམ་རྟོག་གཉིས་སྟེ་འཕགས་གཉིས་ལ་སྐྱས་ཟིན་བར་ཡོད་བར་བསྟན་བ་ལ་
ཚུད་བ་འདི་བྱང་བའི་བྱིར། དེས་ན་སོ་སྟེ་དང་མཐོང་སྤང་ལ་བཏགས་འཛིན་
རྟོག་བ་ཡོད་བར་གསུངས་བ་ནི་མོས་བ་ཡིད་བྱེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་བ་ཡིན་
ཏེ། བཏགས་འཛིན་ལ་ཡིད་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་^༡སྟོན་གཉིས་སུ་མཛད་པའི་
བྱིར། རྩ་བར་བཏགས་འཛིན་རྟོག་བ་འཕགས་པའི་རྟོན་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་བྱེད་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་བྱིར།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥ ། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་འཕགས་བ་ཐོམ་སྟེ། ཉི་ཁྱི་སྤང་བ། ༣༩༩། ༡༥།

^༡ ག་ཏལ་ན་ཏེ་ཀྱིས། བ་ཏལ་བ་ཏེ་ཀྱིས། ཀ་ཏལ་བ་ཏེ་ཀྱིས།

གསུམ་པ་ནི། ཁོན་རེ། སེམས་ཅན་རྣམས་དང་བཏགས་ཡོད་པར། །ཞེས་
འཛིན་རྟོག་སེམས་ཅན་དུ་རྟོག་པར་བཤད་པ་འདི་གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་
བྱེ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། དེ་གང་ཟག་ཏུ་བཏགས་པའི་གཞི་སེམས་
རྒྱུད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཆོས་ཙམ་ལ་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་
ཉོན་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། རྟོག་པ་དེ་གཉིས་ཉན་
རང་གི་སྤང་བའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འདི་
དག་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བའི་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཉན་རང་གིས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱང་སྤོང་རུས་པར་ཐལ།
དེས་འཛིན་རྟོག་གཉིས་སྤོང་རུས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་
གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་ཀ་སྤོང་རུས་པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞུང་ལས་
སེམས་ཅན་དང་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་པར་བཤད་པ་དང་། ཉི་སྤང་གི་ཚོད་ལན་ལ་
རར་འཛིན་ཡོད་མེད་^༡ ཀྱིས་རྣམས་འཛིན་ཡོད་མེད་དུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་
འགྱུར་ལོ། །ཞེ་ན། སྤྱིར་འཛིན་རྟོག་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཙམ་ལ་འཛིན་པ་སོ་
སོར་ཞེན་པ་གཉིས་ཡོད་ཅིང་གཉིས་ཀའང་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྤང་^༢ དགོས་པའི་
བྱིར། གཉིས་ཀའི་རྣམ་གཞག་ཁས་སྦངས་ཏེ། མདོར་བསྟན་དུ་གང་ཟག་ཏུ་རྟོག་
པ་རྩ་བར་བཤད་ཅིང་། རྒྱས་བཤད་དུ་ཉི་སྤང་ལས་བཤད་པ་རྣམས་ཤེས་སྤྱོད་

^༡ ག་༡༥་ན་༤་འདོད་ན། གཟུང་འཛིན་རྣམས་གཞན་གྱི། བ་༡༥་བ་༥་འདོད་ན། གཟུང་འཛིན། ག་༢༠་ན་༣་འདོད་ན།
དེས་གཟུང་འཛིན།

^༢ ག་༡༥་ན་༥་གྱི། བ་༡༥་བ་༥་གྱི། ག་༢༠་ན་༤་གྱི།

^༣ ག་༡༥་ན་༦་སྤོང་། བ་༡༥་བ་༦་སྤང་། ག་༢༠་ན་༥་སྤོང་།

ཀྱི་རྟོག་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་དོ། །

དེས་ན་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་གང་ཟག་གིས་བདག་མེད་རྟོགས་ཀྱང་
མངོན་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ལས། དེ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་བ་ལ་སོ་སོར་རྣམས་
བཏགས་ཀྱི་འཛིན་པར་འཛོག་བ་ལྟར་ཆོས་བདག་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱིས་ཀྱང་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་འཛིན་བ་ལ་ཆོས་ཅམ་
ལ་རྣམས་དང་བཏགས་བའི་ལོངས་སྤྱོད་བ་པོར་འཛིན་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཛིན་
བ་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་བ་ལ་རྣམས་
བཏགས་ཀྱི་འཛིན་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡང་གཙུག་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་
འཕགས་རྒྱུད་ལ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་བ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྒྲོན་ཡོད་བའི་ཕྱིར། འདི་
དག་ནི་གསེར་ཤིང་སྒྲས་ཟེན་ལྟར་བཀོད་བས་དབྱེད་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

གཉིས་བ་རྒྱས་པར་འཆད་བ་ལ། གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་བ་དང་།
འཛིན་རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། འབྲུག་བ་གཟུང་རྟོག་
རྒྱས་པར་འཆད་བ་དང་། རྟོག་བ་གཟུང་རྟོག་རྒྱས་པར་འཆད་བ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་ཆེ་ལྟེན་
རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྟན་
འདས་རི་ལྟར་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་སྒྲུ་མེད་རྟོགས་བྱུང་དུ་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་
བར་འགྱུར་བ་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེམ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཉི་མེམ། ༡༠༡། ༡༩།

² བཀ་༡༥་བ་༣་དེ་ནས་ཆེ་ལྟན། བ་༡༩་ན་༩་དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྟན་བཀ་༩༠་བ་༩་དེ་ནས་ཆེ་ལྟན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་དང་ནི། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་པོ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ལ་རི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་
ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་མཆམས་སྒྲུར་བ་ལ།¹ གཟུང་
བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་རྟོན་ཅན་རི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན།
ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་དང་རིགས་
དང་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་རྟོག་པའི་རོ་བོ་དང་། གཉིན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།² དབེན་
པས། །ཞེས་སོགས་གྲིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྒྲུར་བའི་
གནས་སྐབས་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ལ་བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་འཇུག་བྱ་
སྤྱི་དང་། །བྱང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་བྱང་ཚུབ་རྒྱ་འབྲས་གྲིས་དབེན་པའི་རོ་
བོ་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།³ བཙུམ་ལྡན་འདས་གྲིས་བཀའ་སྦྱལ་པ། རབ་
འབྱོར་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དེ་ཁྱོད་གྲིས་ཡང་དག་པར་
མཐོང་ངས། གསོལ་པ་བཙུམ་ལྡན་འདས་དེ་ནི་མ་ལགས་ཏེ། བཙུམ་ལྡན་འདས་
བདག་གིས་⁴ སྒྱུ་མ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་སྟེ། །ཞེས་སོགས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། རྫོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༠། ༡༩།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། རྫོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༣།

³ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤། ཉི་ཁྱེ་ཨ། བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ། ༡༠༩། ༡།

⁴ ག་༡༩་ན་༡་བདག་གིས་སྒྱུ་མ་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མ་མཐོང་། བ་༡༩་བ་༣་བདག་གིས་ཡང་སྒྱུ་མ་ཡང་དག་

གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་།^੧དབེན་པས་དབེན་
པ་མ་རྟོགས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་བྱུང་པར་ལ་རྒྱ་དང་། ལམ་དང་། འབྲས་བུ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་རྒྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^੨བཙེམ་ལྡན་འདས་
འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་འདི་འདྲི་ལྟར་བདག་ལ་ལ་དང་ནི་ཉེའོ་ཞེས་བགྱི་
བར་མི་སེམས་སོ། །དེ་ཅིའི་སྦྲད་དུ་ཞེན། བཙེམ་ལྡན་འདས་ནམ་མཁའ་ལ་བྱེ་
བྲག་མ་མཆིས་ཤིང་མི་གཡོ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་མཆིས་པའི་སྦྲད་དུ་སྟེ།
ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རིགས་དང་ནི། ཞེས་དང་།^੩ས་མི་གཡོ་
བ་ལ་སོགས་པ་ལ་འབྲུག་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ལམ་གྱི་རོ་བོ་དང་། དུལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བའི་རྒྱས་པ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཡང་དག་པར་བྱུབ་པ་ལ་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ།^੪བཙེམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། སྦྱ་མའི་
སྦྱེས་བུ་ནི་འདྲི་ལྟར་བདག་ལ་སྦྱ་མ་ནི་རིང་ངོ་། །སྦྱ་མའི་མཁན་པོ་ནི་ཉེའོ། །སྦྱེ་
བོའི་ཆོགས་འདྲི་ལྟར་འདུས་པ་ནི་བདག་ལ་ཉེའོ་ཞེས། རིང་ངོ་ཞེས་བགྱི་བར་

པར་རྩིས་སུ་མ་མཐོང་། སྦྱ་འདུམ་དཔར་མ་གྲོག་གངས་ཉི་ལུ་ཅ་གཅིག་མི་འདུག །
^੧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༣།
^੨ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙེམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༡༡༥། ༡༥།
^੩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༤།
^੪ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙེམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༡༡༦། ༡།

མི་སེམས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་ནི་ཡང་དག་
གྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ¹སྦྱ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པ་ས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་
ལམ་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡིན་ལུགས་ཤེས་པ་སོགས་དམིགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་ནི། ²བཙུན་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་གཟུགས་ནི་འདི་ལྟར་བདག་
ལ་དམིགས་པ་གང་གི་གཟུགས་ནི་འབྱུང་བ་དེ་ནི་ཉེ་ལ། མེ་ལོང་དང་སྟོད་
ཚུས་གང་བའི་ནང་དུ་བྱུང་བ་དེ་ནི་བདག་ལ་རིང་ངོ་ཞེས་བགྱི་བར་མི་སེམས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་
དང་། །ཞེས་དང་། ³སྣང་བརྟན་ཅུ་ཟད་པས་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་
བ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྤང་གཉིན་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པའི་མི་མ་ཐུན་སྟོགས་དང་།
གཉིན་པོ་སྟོགས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། བཙུན་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུན་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ལ་ནི་སྤྱག་པའམ་མི་སྤྱག་པར་འགྱུར་བ་གང་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་སོགས་
ཀྲིས་འཆད། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མི་མ་ཐུན་སྟོགས་དང་གཉིན་པོ་དང་། །ཞེས་
དང་། ⁴ཡོན་ཏན་དང་སྟོན་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྤང་བར་བྱ་བ་དང་། དོར་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༥།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཙུན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༡༦། ༡༠།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༦།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༢།

བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཡུལ་མངོན་དུ་
བྱས་པའི་རང་དོན་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི།^༡ བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། རང་གིས་རྟོགས་དང་། ཞེས་དང་། རྩི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་
ཉིད་ཀྱིས་རང་གིས་རྟོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་བྱེད་པ་པོའི་རྒྱས་པ་དང་། བྱ་བའི་ལས་དང་། བྱ་བའི་འབྲས་
བྱ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ནི།^༢ བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པ་འདི་
ལྟར་ང་ལ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རིང་ངོ་། །སྤྲོ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་ཉིའོ། ཞེས་བགྱི་བར་མི་དམིགས་
སོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱེད་པ་དང་། ཞེས་
དང་།^༣ དམན་ཞིང་གྲུ་ཞོམ་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ས་
ཐག་སྤིང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༡༡༥། ༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༩།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༤། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༡༡༥། ༡༡།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༩།

གཉིས་པ་དོན་བྱེད་པ་དེའི་བྱ་བའི་ལས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི།^੧ བཅོམ་
ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སྤྲུལ་པ་ཞིག་མཛད་
པ་ན་དེ་ནི་དོན་གང་གི་སྦྲད་དུ་སྤྲུལ་པའི་དོན་དེ་སྒྲུར་ཏེ་སྤྲུལ་པ་ནི་མི་རྟོག་རྣམ་
པར་མི་རྟོག་གོ། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དོན་གང་གི་སྦྲད་
དུ་བཛྲོད་པའི་དོན་དེ་ཡང་བགྱིད་ལ་ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་མི་རྟོག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་
གོ། ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།

དེ་ཡི་ལས། ཞེས་དང་།^੨ བསམ་པ་རྩི་ལྟ་བུ་དང་མཐུན་པར་སྤྲུལ་པས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་ལས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དོན་བྱེད་པའི་འབྲས་བྱ་བྱེད་འདས་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ།^੩ བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། ཤིང་མཁན་ནམ་ཤིང་མཁན་གྱི་
སྟོབ་མ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་བྱུང་མེད་ཀྱི་གཟུགས་སམ་སྟེས་པའི་གཟུགས་
སམ་སྒྲང་པོ་ཆེའི་གཟུགས་སམ་རྟའི་གཟུགས་སམ་སྒྲང་གི་གཟུགས་ཀྱི་འབྲུལ་
འཁོར་ཞིག་སྒྲུར་ན་དེ་དོན་གང་གི་སྦྲད་དུ་བགྱི་བའི་དོན་དེ་སྤྲུབ་ཀྱང་། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱའི་འབྲས་བྱ་ལ། ཞེས་དང་།^੪ ཡང་
དག་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྟེ་པོ་ཐམས་ཅད་བྱ་ངན་ལས་
འདས་པ་ལ་དགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བྱ་ལ་སྟོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་

^੧ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༩ ཉི་མེ་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ੧੧༥། ੨੧།

^੨ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤིང་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣੧༡། ੧༡།

^੩ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༩། ཉི་མེ་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ੧੧༩། ༥།

^੪ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤིང་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣੧༡། ੧༢།

གསུངས། དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ནས་སྟོན་པ་ལ། འཇུག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་
ཅན་གྱི། །མ་རྟོག་དེ་ནི་རྣམ་དགུང་ཡོད་དེ། །ཅེས་དང་། །གཟུང་བར་བྱ་བ་ཉིད་
དུ་འཇུག་པར་བྱལོ། །ཞེས་བྱ་བ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་འཇུག་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་རྣམ་པ་དགུ་པོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྤྱོད་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་དགུང་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྟོན་པ་དགེ་ན་རྣམ་པ་དགུང་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་ཡང་དགུང་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པར་རྒྱ་པར་ཕྱིན་
བྱུག་གིས་དཔེན་པའི་འབྲས་བུ་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་དཔེན་པ་མ་རྟོགས་པའི་
དོན་རྒྱ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་དེ་འཛོལ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་། ས་མི་གཡོ་བ་
སོགས་གསུམ་ལ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་སུ་ངེས་པ་
དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་སོགས་
ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་དུ་ཟད་པར་
རྟོགས་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་དང་
སྟོན་མཐོང་བ་སྟོན་དུ་བཏང་བའི་སྟོན་པ་སྒྲར་བྱ་དང་དོར་བྱར་བྱེད་པ་ཉིད་གིས་
གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྟེད་པ་དང་སེལ་བ་དང་། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་
བཅས་ཤེས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་རང་གི་ཡུལ་རྩི་
བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དང་། རྒྱ་དམན་ཞིང་འབྲས་བུ་གྲུ་ལོམ་པ་མ་ཡིན་པས་ཉན་

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༧། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༡༣།

ཐོས་སོགས་ཀྱི་ས་ཐག་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་མཐུན་
པར་སྦྱལ་ནས་དོན་བྱེད་པས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལས་དང་། ཡང་
དག་པའི་ཐབས་ཤེས་དང་སྤྲོད་རྗེ་སྤྲེད་པ་ལ་མཁས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གདུལ་
བྱའི་སྤྱི་བོ་ཐམས་ཅད་སྤང་འདས་ལ་འགོད་པར་བྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ་དགུ་ཡོད་
པའི་བྱིར། དེ་དག་ལ་རྟོག་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་སོར་དཔེགས་པ་དང་གཞན་
དོན་མི་སྦྱབ་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་^༡ས་དེར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གི་སྒྲུང་
བྱའི་གཟུང་བའོ། །ཞེས་བདེན་པར་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །རྟོག་པ་
དེ་ནམས་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བ་སྟེ་
ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བྱར་སངས་རྒྱས་བཞེད་
པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^༢དེ་ནས་
ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་
ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དེ་ཡུན་རིང་རི་སྤྲིད་གཅིག་ནས་
ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འོ་ན་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱི་བ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་པོ་
དེ་གང་ཡིན་ཞེས་ཅི་བའི་སྟོན་མཆམས་སྦྱོར་བ་ལ། ^༣གཟུང་བའི་ནམ་པར་རྟོག་

^༡ ག་ཀ་ཨ་བ་ལ་ཉིད་ཀྱི་ས་དེར་མཐོང་ནས། བ་ཀ་ཨ་ན་ལ་ཉིད་ཀྱི་ས་དེར་མཐོང་ནས། ཀ་ཨ་ན་ལ་ཉིད་ཀྱི་སྟེ་དེར་མཐོང་ནས།

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༡༩། ༩༠།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༡༡ ༡༦།

བ་གཉིས་པ་ཐོག་པའི་རྟེན་ཅན་རྩི་ལྷར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེས། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
ནི།^༡ འཁོར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི།^༢ བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འཆད། དང་པོ་
ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་རྟོག་
དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་འདི། རྟོག་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
ཡིད་ལས་འབྱུང་། ཞེས་དང་།^༣ གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་ཐོག་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤང་བར་བྱ་བ་
ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམ་པ་དགུ་པོ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡུལ་དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ལམ་དམན་པ་ལྔ་དང་། འབྲས་
བྱ་དམན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་དམན་པ། ཡོངས་
འཛིན་དམན་པ། ལམ་དམན་པ། དབང་པོ་དམན་པ། ཐབས་མཁས་དམན་
པ་དང་ལྔ་ལས།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༩།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༢།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༥།

དང་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༡ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་ཐབས་མཁས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པའི་བྱང་ཆེན་དེ་ནི་
བསྐལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་གངས་མེད་པ་ནས་ཡང་དག་པར་བྱགས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྲིད་དང་ཞི་བར་ལྷུང་བའི་
ཕྱིར། རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་དང་ནི། ཞེས་དང་།^༢ འཁོར་བ་དང་ཐུང་ལས་
འདས་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཏུ་ལྷུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པ་དམན་པ་ཉིད་
དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༣ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན་ཁྲིམ་ཐབ་མེད་པའི་བྱད་མེད་རྣམས་ནི་འབྱོན་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུགས་པར་
སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་ཏུ་པར་ཕྱིན་ལྟ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་དང་བལ་ན་
བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུགས་པར་སྤྱོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་།^༤ དག་བའི་
བཤེས་གཉེན་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་བལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་འཇིན་པ་
མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༥ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤ ཉི་ཁྲི་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༡༣། ༣།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༩།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤ ཉི་ཁྲི་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༡༥། ༡༥།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༣།

^༥ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤ ཉི་ཁྲི་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༡༥། ༩།

ན་གཡུལ་ངོར་འགྲོ་བའི་སྤྲེས་བྱ་གོ་ཆ་ཆང་བར་གྲོན་པ་མཚོན་ཆ་ཆང་བ་
ཐམས་ཅད་གཡུལ་ངོར་འདུག་པའི་ཆེ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཕྱིར་རྒྱལ་བ་དང་དག་
རྒྱལ་གྱིས་སྤྱབ་པར་དགའ་ལོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྔ་ཡང་
ཤེར་ཕྱིན་དང་མ་བུལ་ན་བདུད་དམ་བདུད་གྱི་རིས་གྱི་ལྷ་རྒྱལ་ས་དང་གང་ཟག་
ལྷག་པའི་རྒྱལ་ཅན་ནམ་བུར་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གདོལ་བ་རྒྱལ་ས་གྱིས་སྤྱབ་
པར་དགའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་གྱི་རྒྱལ་པ་མ་ཆང་
དང་། ཞེས་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པ་མཐའ་དག་གི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་གྱིས་
སྤྱབ་པའི་ལམ་མ་ཆང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ་རྒྱལ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༡ རབ་འབྱོར་འདི་ལྷ་སྟེ། དཔེར་ན་
མཁར་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ས་ནི་འཁོར་ལོས་སྦྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་རྩེ་ས་སུ་མ་ཐུན་པར་
སྤྱབ་ཅིང་། བར་^༢ ལུ་བ་བསྟེན་བཀྱར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལོང་བར་བྱེད་དོ། །རབ་འབྱོར་
དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྔ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་ན་རྒྱལ་མཐུན་ཉིད་
གང་ན་བ་དེར་འདོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཞན་གྱི་རྒྱུན་
གྱིས་འགྲོ་བ་དང་། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པའི་གདམས་
ངག་ལ་སྟོན་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་གྱིས་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགྲོ་བ་ཉིད་དང་།
ཞེས་གསུངས།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༥།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཙུན་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༡༥། ༦།

^༣ ག་༡་བ་༡་ནང་ལྱག། བ་༡་ལ་ནང་ལྱག། ག་༣་བ་༣་ནང་དང་ལྱག།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༦།

ལྷ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཆུ་ལྷང་པ་མོ་དེ་སྟེང་
གཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཆུ་ལྷང་ཆེན་པོ་གང་གྲགང་ན་པ་དེར་
འདོར་སྟེ། དེ་དག་ཆུ་ལྷང་གང་གྲགང་འགྲོགས་ཏེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་
འདོར་རོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་པར་བྱིན་ལྷ་ཡང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ཞེས་དང་། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འདྲུག་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། སྤངས་པ་དམན་པ། རྟོགས་པ་དམན་པ། གཞན་དོན་གྱི་
བྱ་བ་དམན་པ། སྤང་འདས་དམན་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ནམ་པར་རྟོག་པ་
དེ་སྟོན་པ་ལ།^༡ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱེས་བྱའི་ལག་པ་གཡས་པ་
ཅི་དགོས་པ་ཐམས་ཅད་བྱེད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་བྱིན་ཡང་དེ་ལྟར་
བལྟ་སྟེ་ཕར་བྱིན་ལྟ་ཅི་ལག་པ་གཡོན་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལྟོལ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉི་ཆེ་བ་དང་། ཞེས་དང་། “ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱིབ་པའི་
གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཉི་ཆེ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

⁹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༡། ཉི་མི་ཨ། བཙེམ་ལྷན་འདས། ཉི་མི་ ༢༡༥། ༡༣།

ཉ བསྟན་འགྲུར་དགེ་བསྟར་མ། ༥༩། སེར་ཕྱིན་ན། རྩོམ་དཔྱོད་སེར་གེ་བཟང་པོ། རྩོམ་པ་དོན་གསལ་། ༣༡༩། ༥།

༩ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤། ཉི་མི་ལ། རྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མི་ ༣༡༥། ༡༥།

༥ བ་ཀྱང་བ་ཡུལ་ཉེ་ཆོ། བ་ཀྱང་བ་མུལ་ཉེ་ཆོ།

“བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། སེར་ཕྱིན་པ། སྟོབ་དཔོན་སེར་གེ་བཟང་པོ། བསྐལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༥།

གཉིས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༡རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན་ཚུ་གླུང་སྤོ་མོ་རྣམས་ཀྱི་ཚུ་དང་ཚུ་གླུང་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚུ་རི་སྟེང་ཅིག་ཡོད་
པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོར་ཕྱིན་ནས་འདི་ལྟ་སྟེ་ལན་ཚུ་འེ་རོར་
རོ་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྔ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་
གྲིས་ཡོངས་སུ་ཟེན་ན་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་རོར་རོ་གཅིག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལྷ་ཆོག་མ་ཉིད། །ཅེས་དང་།^༢དམིགས་པ་དང་
བཅས་པ་ཉིད་གྲིས་འབྲས་བྱ་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༣རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་
བའི་རྒྱལ་པོའི་དབྱུང་གི་ཆོག་མ་ཡན་ལག་བཞི་དང་ལྔ་ན་པའི་མདུན་དུ་ནི་འཁོར་
ལོ་རིན་པོ་ཆེ་འགོ་ཞིང་འདུག་སྟེ་གང་དུ་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་
ཀྱི་དོན་དུ་འདུག་པར་འགྱུར་བ་ན་འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་དབྱུང་གི་
ཆོག་མ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཆོས་པར་བྱེད་ཅིང་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་གནས་
ནས་གཡོ་བ་མེད་དོ། །རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྔ་པོ་འདི་ཤེར་ཕྱིན་
གྲིས་ཡོངས་སུ་དགྲི་བ་ཡིན་ཏེ་རྣམ་མཁུན་ཉིད་གང་ན་བ་དེར་འདོང་ཞིང་དེར་
གནས་སོ། །དེར་གནས་པར་གྱུར་ནས་ཀྱང་དེ་ལས་ཀྱང་“མི་འདའ་ལོ། །ཞེས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༤། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༢༡༥། ༢༠།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༠།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༤། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༢༡༦། ༥།

^༤ བཀ་༡༤ན་༣་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་ལོ། །བ་༡༤་བ་༤་དེ་ལས་ཀྱང་མི་འདའ་ལོ། ཀ་༢༤་བ་༡་དེ་ལས་མི་འདའ་ལོ། །

གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།¹ གནས་དང་འབྲུག་ལ་སྐོངས་པ་དང་། ཞེས་
དང་། མ་རིག་པའི་བག་ལ་ཉལ་བ་ཐམས་ཅད་མ་སྤངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་
དང་འགོ་བ་མི་ཤེས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ།² རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། སྟོན་པོ་རིན་པོ་ཆེ་
དེ་དང་། བྱིས་བདག་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། རོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དང་། ཉ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་དག་ནི་དབྱང་གི་
ཆོགས་ཡན་ལག་བཞིའི་མདུན་དུ་འདོང་ངོ་། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་ཤེར་ཕྱིན་
འདི་ཡང་པར་ཕྱིན་ལཱ་པོ་འདི་དག་གི་མདུན་དུ་འགོ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་
དེ་ནས་འདི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བབྱུང་
ཞིང་མི་གནས་པའི་ཚུལ་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་གང་ན་བ་དེར་གནས་པར་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྗེས་ལ་འགོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལ། ཞེས་དང་།³ ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་
ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་སྤངས་ལས་འདས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐུག་དུ་འགོ་བ་
ལ་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ལྡོག་པར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས།

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་འཐང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༡།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༩༡། ཉི་ཁྱིམ། བཙམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༡༩། ༡༣།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་འཐང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡༩།

གཞུང་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྤྱི་བ་ལྟོག་པ་གཞུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་དགའ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་རྣམ་པ་དགའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཡུལ་དེ་
ལ་རྣམ་པ་དགའ་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་ལམ་འབྲས་རྟོགས་པ་དམན་པ། བདག་
རྒྱུན་ཡོངས་འཛིན་དམན་པ། དོན་གཉིས་སྦྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ། སྤངས་
རྟོགས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་ཉམས་པ། ལམ་འབྲས་ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལས་
ཉམས་པ་དང་ལྡོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་ཡང་། གཞན་དོན་སྦྱབ་པའི་
ཐབས་དམན་པ་བྱང་ཆུབ་སྦྱབ་པའི་ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་མ་ཆང་བ་དང་། རང་
དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆེ་ཡང་གཞན་གྱི་རྒྱུན་གྱིས་འགོ་
བ་དང་། གཉིས་ཀའི་དོན་སྦྱབ་པའི་ཐབས་དམན་པ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང་
གསུམ་དུ་ཡོད་ལ། བཞི་པ་ལ་ཡང་། སྤངས་པ་དམན་པ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་
པའི་བྱེད་པ་སྟེ་ཉི་ཆེ་བ་དང་། རྟོགས་པ་དམན་པ་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་དབྱ་བཅོམ་
པའི་བར་རྟོགས་པ་སྣ་ཆོགས་པའམ་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཡོད་ལ། ལྡོ་པ་ལ་ཡང་ལམ་
ཁྱད་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ལས་ཉམས་པ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ཞུགས་ནས་རྒྱུན་དུ་གནས་པ་
དང་དང་པོར་འཇུག་པའམ་འགོ་བ་ལ་རྫོངས་པས་མི་ཤེས་པ་དང་། འབྲས་བྱ་ཁྱད་
པར་ཅན་འཛོལ་པ་ལས་ཉམས་པ་རྗེས་ལ་འགོ་བ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཕྱི་མ་འདི་ལ་ཡང་། གང་གི་མཇུག་དུ་འགོ་བ་དང་། གང་མཇུག་དུ་འགོ་
བ་དང་། གང་དུ་འགོ་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོན་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ཡོད་དེ།
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤང་འདས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་མཇུག་དུ་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་འགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་

བ་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁུན་དུ་འགྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཁོ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡར་ལྡན་དུ་སྤྱད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་མདོར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་དང་དྲུག་པའི་སྐབས་མ་གཏོགས་པར་གཉིན་པོ་འབའ་ཞིག་སྤྲོས་ཐེན་ལ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་རྟོག་པའི་ཡུལ་དགུ་བསྟན་བཅོས་སུ་གསུངས་སོ། །རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱང་པོའི་ལམ་མེད་པར་ཡོན་པོས་འགྲོ་བའམ་གཞན་དོན་མི་སྤྱབ་ཅིང་མཚན་མར་དམིགས་པའི་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཉ། དེར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ལྡོག་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཉ། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པ་སྟེ་རྟོག་པ་རྒྱས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་བའམ་གཏོང་བ་མ་མཆིས་སམ། ཞེས་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་མ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༣། ༡།

སྔགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཞེས་སྒྲིབ་
 རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ལ་དགུར་ཡོད་ན་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེས་ཀྱི་བའི་སྟོན་ས་
 མཆོམས་སྟུང་བ་ལ། ¹སོ་སོ་སྟེ་བའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་སྟེས་
 བྱ་རྩས་སུ་ཡོད་པའི་རྟོན་ཅན་རི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས།
 གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། འཛིན་པ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། །ཞེས་
 སྔགས་གསུངས། གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་དང་། སྤང་བྱེད་གཉིན་པོ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ¹ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྐྱེ་མ་བཞེན་བྱ། ཞེས་སྔགས་ཀྱིས་འཆད།
 གཉིས་པ་ནི། ¹མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟུང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་
 བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད།

དང་པོ་ལ་ཡང་། རྟོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི། འཛིན་པ་དང་པོར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་
 པ་དང་པོ་རྣམ་པ་དགུ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་ཡང་། རྒྱ་ཞེན་མེད་གྱི་
 ལམ་ལས་ཉམས་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་མི་འཛོལ་བ་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ལ་སྟོང་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ་དང་། སྤང་གཉེན་ལ་ཞེན་པ་
 དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཡང་། ཀུན་སྟོང་དང་། རོ་བོ་དང་། ཉེས་དམིགས་
 དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འཛིན་པ་དང་གཏོང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བཅུར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། མཛོ་དཔོན་ཤེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༡༩།

ཉ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤར་ཕྱིན་པ། སྟོན་དཔོན་མེད་ལོ་བཟང་གི། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༩།

ཉ བསྟན་འགྲུར་དགེ་བསྟན་ར་ལ། ༥༣། ཤེར་ཁྱིམ་ར། རྩོལ་དགོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༡༣།

⁶ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣། སེར་ཁྱིན་བྱ། སྟོན་དཔོན་མེད་ལོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༡༣།

ལ།^੧གསོལ་བ་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་གང་ཡོངས་སུ་འཛིན་བའམ་གཏོང་བ་མ་མཆིས་སམ། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་གང་ཡང་ཡོངས་སུ་འཛིན་བའམ་གཏོང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འཛིན་བ་དང་ནི་འདོར་བ་དང་། །ཞེས་དང་།^੨ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྦྱུ་མ་བཞིན་ཏུ་འཛིན་བ་དང་གཏོང་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^੩བཅོམ་ལྟན་འདས་རི་ལྟར་གཟུགས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་ལགས། རི་ལྟར་ན་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་བྱེད་རྣམས་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་ལགས། རི་ལྟར་རྣམ་མཁུན་གྱི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་ལགས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་གཟུགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པས་གཟུགས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་མ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡིད་ལ་བྱེད་དང་། །ཞེས་དང་། །ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཁམས་གསུམ་ལ་ཆགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་ལ་དེ་སྟོན་པ་

^੧ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༥། ཉི་མེ་ཨ། བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ੨੩༥། ੨།

^੨ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੫༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ੩੭༥། ༥།

^੩ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༥། ཉི་མེ་ཨ། བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ੨੩༥། ༦།

^੪ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੫༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ੩੭༥། ༥།

ལ།^༡བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་དེ་ལྟར་གཟུགས་ཡིད་ལ་མ་བགྱིས། དེ་
ལྟར་ཆོར་བ་དང་འདྲ་ཤེས་དང་འདྲ་བྱེད་རྣམས་དང་རྣམ་པར་ཤེས་བ་ཡིད་
ལ་མ་བགྱིས། ཞེས་བ་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཡིད་ལ་
བྱེད་པས་ནི་གལ་ཏེ་འདོད་པའི་ཁམས། གལ་ཏེ་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས། གལ་ཏེ་
གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་འདྲེ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པས་ནི་
གང་དུ་ཡང་འདྲེ་^༢བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་བས་ན་རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་^༣ཆོས་
གང་དང་ཡང་འདྲེ་^༤བར་མི་བྱུངོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཁམས་
རྣམས་ནི། །གསུམ་པོ་དག་དང་ཉེར་འབྲེལ་དང་། །ཞེས་དང་། “ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
ཁམས་གསུམ་ཆར་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་བ་ལ་ཡང་དངོས་པོར་ཞེན་བ་དང་། རྒྱུན་དུ་ཞེན་བ་དང་། ཐ་སྙད་
དུ་ཞེན་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་གནས་བ་ལ་ཞེན་བ་དེ་སྟོན་བ་ལ།^༥གསོལ་བ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་དེ་ལྟར་སྟོན་བ་དེ་གང་ལ་གནས་པར་
འགྱུར། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་
བྱང་ཆེན་ནི་གཟུགས་ལ་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩༡ ར།

^༢ ག་༩༠་བ་༩་འདྲེ་བར། བ་༩༡་བ་༣་འདྲེལ་བར། ག་༩༢་བ་༩་འདྲེ་བར།

^༣ ག་༩༠་བ་༥་བྱང་ཆེན། བ་༩༡་བ་༣་བྱང་ཆེན། ག་༩༢་བ་༩་བྱང་ཆེན།

^༤ ག་༩༠་བ་འདྲེ་བར། བ་༩༡་བ་༣་འདྲེལ་བར། ག་༩༢་བ་༥་འདྲེ་བར།

^༥ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ །ཤེས་ཕྱིན་ན། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡ ར། ༥༡

^༦ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩༤ ར།

དོན་འཆད་པ་ལ། གནས་དང་། ཞེས་དང་། ལྟོང་པ་ཉིད་དུ་མི་གནས་པས་གནས་
པ་དང་། ཞེས་དང་།

གཉིས་པ་དངོས་པོ་ལ་མ་ཞོར་བར་ཞེན་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ལྷོ་ལ་པ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཅིའི་སྒྲུང་དུ་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ལ་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་བ་ལགས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། མངོན་པར་ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
གང་ལ་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་དང་། ལྷོ་ལ་པ་མ་ཞོར་བར་མ་ཞེན་
པས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དངོས་པོར་བཏགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ལྷོ་ལ་
ཏེ་བྱང་ཆེན་འདི་སྟམ་དུ་སེམས་ཤིང་གང་དེ་ལྟར་སྒྲིང་བ་དང་། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་དེ་
ནི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲིང་དོ། །དེ་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲིམ་སྟེ། བདག་ནི་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྒྲིང་
དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་བཏགས་
པ་དང་། ཞེས་དང་། “རྣམ་སྤྱོད་པ་མེད་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་སྤང་བྱ་དང་། གཉེན་པོ་ལ་ཞེན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ཆགས་

༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༤།

༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༥༥༤། ༥༠།

༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༥།

༤ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༥༥༤། ༤།

༥ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༥།

བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་བ་ལ།^༡ དེ་ནས་ཆེ་^༢ དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་རི་ལྟར་བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་སྟོན་འདི་དག་མ་མཆིས་པར་འགྱུར་བ་ལགས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་ནམ་བུར་^༣ ཆེན་འདི་སྟམ་
དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མེད་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བའོ། །དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མེད་ཅིང་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་ནི་མངོན་པར་འཆང་རྒྱ་བར་མི་རུས་
སོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་ཤེས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ཆགས་པ་དང་ནི། ཞེས་དང་།^༤ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་མ་ཆགས་
པས་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་གཉེན་པོ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་བ་ལ།^༥ “གསོལ་བ་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ཤེར་ཕྱིན་དང་མ་བྲལ་བ་ལགས་སམ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་
མཁུན་གྱི་བར་ཡང་རྣམ་མཁུན་ཉིད་དང་མ་བྲལ་བ་ཞིག་ལགས་ན་ནི། ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་བཤད་པ་ལ། གཉེན་པོ་དང་། ཞེས་དང་།^༦ མཉམ་པ་ཉིད་སྟོམ་
པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་གྱིས་གཉེན་པོ་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་རི་ལྟར་འདོད་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༣༥། ༦།

^༢ ག་༩༡ན་༩་ཆེ་ལྡན། བ་༩༩ན་༩་ཆེ་དང་ལྡན་བ། ག་༩༩ན་༩་ཆེ་ལྡན།

^༣ ག་༩༡ན་༩་བྱང་ཆེན། བ་༩༩ན་༩་བྱང་ཆེན། ག་༩༩ན་༩་བྱང་ཆེན།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༡༣། ༩།

^༥ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༣༥། ༡༥།

^༦ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༡༣། ༡༠།

བ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ལས་ཐོགས་^੧ པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་སྟོན་བ་ལ།^੨ འོ་ན་ནི་
ཤེར་ཕྱིན་ཡང་ངེ་ལྟར་མདོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། བསམ་གཏན་གྱི་པར་ཕྱིན་
དང་། བཙོན་འགྲུས་གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་
གྱི་པར་ཕྱིན་དང་། སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། རྣམ་མཁའ་ཉིད་གྱི་བར་ཡང་ངེ་ལྟར་
མདོན་པར་བསྐྱབ་པར་བགྱི། བཙོན་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྦྱལ་^੩ ལ། རབ་
འགྲོར་འདི་ལ་བྱང་^੪ ཆེན་གཟུགས་ཤེས་པའམ་འདི་ནི་གཟུགས་སོ། །འདིའི་
གཟུགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བར་མདོན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་ནས། རྣམ་མཁའ་ཉིད་
གང་ན་བ་དེར་གནས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཇི་
ལྟར་འདོད་བཞིན་འགྲོ་ཉམས་ལ། །ཞེས་དང་། “ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་
ཡང་དག་པར་མ་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་ངེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་ཐོགས་
པ་ལ་དོན་དམ་པའི་དངོས་པོར་མདོན་པར་ཞེན་པས། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྤྱིབ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེན་དགྲུང་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གྱི་ཡུལ་དེ་ལ་དགྲུང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་དགྲུང་ཡོད་པ་^੫ ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་ཉིད་གྱི་རྒྱ་ལས་ཉམས་པ་བརྒྱད་

^੧ ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི་རྣམ་པར། ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི། ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི།

^੨ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ੩༧ ཉི་ཁྲིམ། བཙོན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི ੩༩༧ ༣༡

^੩ ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི་རྣམ་པར། ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི། ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི།

^੪ ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི་རྣམ་པར། ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི། ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི།

^੫ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ੪༧ ཤེས་རབ་ཉིད་མེད་པའི་མཐོང་པོ། འགྲུང་པ་དོན་གསལ། ੩༩༧ ༣༡

^੬ ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི་རྣམ་པར། ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི། ག་པ་ལྟ་ན་པ་ཐོགས་པའི།

དང་། འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁུན་ལས་ཉམས་པ་གཅིག་སྟེ་དགྲུང་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་
པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལ་སྟོང་པ་ལ་ཞེན་པ་གསུམ། ཤེས་བྱ་ལ་ཞེན་པ་གསུམ། སྤང་
གཉིན་ལ་ཞེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་
བྱུང་སྟེ། ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་སྒྱུ་མ་ཡུལ་ལ་འདོར་ལེན་བྱེད་པ་ལྟར་ཡོན་ཏན་འཛིན་པ་
པོ་སྟོན་འདོར་པའི་ཀྱུན་སྟོང་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྱུ་མ་ལྟར་
ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་བདེན་པར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་པོ་ངོ་པོ་དང་། མཆོན་མར་ཡིད་
ལ་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་པོ་དང་ཉེ་བར་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་དག་ཏུ་
དམིགས་པ་པོ་ཉིས་དམིགས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། སྟོང་
པ་ཉིད་ཞེན་མེད་དུ་མི་གནས་པས་གཟུགས་སོགས་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་པོ་
དང་། དངོས་པོ་བདེན་པར་མ་ཞེན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་
པར་ཞེན་པ་སྟེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང་། དོན་དམ་པར་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཆོས་
མེད་པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཅུམ་དུ་
རྟོག་^༡ པ་པོ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་
པའི་འཁོར་གསུམ་དུ་མ་ཆགས་པས་མངོན་པར་མ་ཞེན་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྟོ་
ནས་བྱིན་བྱུག་ལ་ཆགས་ཤིང་ནན་ཏན་དུ་བྱེད་པ་པོ་དང་། སྤིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་
བསྐྱོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྤང་དོར་དུ་འཛིན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་
པ་པོ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་བྱུང་སྟེ། ཤེས་བྱིན་ཡང་དག་པར་

^༡ ག་༢༡་བ་༢་རྟོག་པ་པོ། བ་༢༢་བ་༢་རྟོགས་པ་པོ། ག་༢༤་ན་༤་རྟོག་པ་པོ། །

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མ་ཤེས་པ་^༡ཉིད་ཀྱིས་སྤྱིན་སོགས་ལུས་རི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་དུ་འགྲོས་^༢ཐོགས་པ་པོ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དེ་
དག་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གམ་
ཤེས་རྒྱུད་ལ་འདི་ནི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བདག་གོ་སྟུང་དུ་དོན་དམ་པའི་དངོས་
པོར་མངོན་པར་ཞེན་པས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། མཐོང་སྤང་
ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་མའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིས་མདོ་ལས་གཉེན་པོ་དགུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་གསུངས་
ལ། དེ་ཡང་གསུམ་པ་དུག་པ་བདུན་པ་ལ་སྤང་གཉེན་གཉིས་ཀ་གསུངས། དེའི་
ལྷགས་ལ་འབངས་པའི་ཆོས་དགུ་རྣམས་འཛིན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་བསྟན་བཅོས་
སུ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༣རབ་
འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་
པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
དེ་ལ་དགུར་ཡོད་ན། དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེས་ཅི་པའི་སྟོན་མཆམས་སྦྱོར་བ་
ལ།^༤འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་སྦྱེས་བྱ་བཏགས་པར་ཡོད་པའི་རྟོག་
ཅན་རི་ལྟར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་

^༡ ག་ཤན་ན་ཉིད་ཀྱིས། བ་ཤན་ན་ཉིས་ཀྱིས། ཀ་ཤལ་བ་ཤན་ཀྱིས།

^༢ ག་ཤན་ན་ཤ་འགྲོས་ཐོགས། བ་ཤན་ན་ཤ་འགྲོས་ཐོགས། ཀ་ཤལ་བ་ཤ་འགྲོ་བ།

^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡། ཉི་ཁྲི་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༥༧༡། ༡༡།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༥༡༣། ༡༧།

དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ།^༡ ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་
ངེས་པར་འབྱུང་བ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། སྤང་བྱ་རྣམ་ཏྲོག་དང་། སྤོང་བྱེད་གཉེན་པོ་གཉེས་ལས། དང་
པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉེས་པ་ནི།^༢ མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འདྲུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བར་
བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད། དང་པོ་ལ་ཡང་། ། ཏྲོག་པའི་ངོ་བོ་དང་། ཡུལ་
གྱི་དབྱེ་བ་གཉེས་ལས། དང་པོ་ནི། འཛིན་པའི་རྣམ་ཏྲོག་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་།^༣ འཛིན་པར་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་གཉེས་པ་རྣམ་པ་དགུ། ། ཞེས་གསུངས།

གཉེས་པ་ལ། བཏགས་འཛིན་ཏྲོག་པའི་ཡུལ་དགྲུང་ཡོད་པ་དེ་ཡང་གསུམ་
དུ་འདུ་སྟེ། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མི་འཐོབ་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཏྲོག་པས་ཐེན་པ་
དང་། ཡང་དག་པའི་ལམ་དང་འགལ་བ་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དང་
པོ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་ལ་རྣམ་པར་ཏྲོག་པ་ནི།
“རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་ནི། ཏྲ་ཟུང་བཞི་པའི་ཤིང་ཏྲ་ལ་
ཞོན་ཞིང་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགྲོལ། །དེ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་ལྟས་ཁ་ལོ་སྦྱར་བ་
ཤེར་ཕྱིན་ཡང་རྣམ་མཐུན་ཉིད་གང་ན་བ་དེར་ལམ་མཉམ་པ་ནས་འགྲོལ། །ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༢༠།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༡།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༠།

^༤ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༢༥༠། ༡༩།

འཆད། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆེད་བཞིན་ངེས་པར་མི་འབྱུང་དང་། །ཞེས་
དང་།^༡ ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ངེ་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ལམ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་། །ཤེས་བྱ་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལམ་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
ནི།^༢ གསོལ་བ་བཙུག་ལྟན་འདས་བྱུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་གང་ལགས། ལམ་
མ་ལགས་པ་ནི་གང་ལགས། བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རྣམ་
མཁུན་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་
^༣ མ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ མ་ཡིན་
ནོ། །རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ལ་ཤེས་བྱ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཕར་བྱིན་དུག་
ནི་བྱུང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་དང་ལམ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་འཆད། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། ལམ་ལ་ལམ་མིན་ངེས་འཛིན་དང་། །ཞེས་དང་། “རང་གི་མཛོན་པར་འདོད་
པའི་ལམ་མེད་པས་ལམ་གཞན་ལ་ལམ་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་དགག་སྒྲུབ་ཏུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། ཆོས་དང་ལྡན་མི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེས་བྱ་ཇ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༡༠།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་ཁྱིམ། བཙུག་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༯༠༡ ༡༡།

^༣ ག་ཨ་པ་བ་ལ་ཡིན་ནོ། །པ་ཨ་པ་བ་ལ་ཡིན་ནོ། །ཀ་ཨ་པ་ཨ་པ་ཡིན་ནོ། ཉི་ཁྱི ༡༯༠༡༡། མ་ཡིན་ནོ།

^༤ ལོང་དང་མཚུངས།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེས་བྱ་ཇ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༣། ༡༡།

ལྷན་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་། གནས་ཀྱི་དོན་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༡ གསོལ་
པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་ལྟ་ན་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་ལམ་དང་ལམ་མ་ལགས་པ་
སྟོན་པ་ནི་བྱང་ཆེན་^༢ རྣམས་དོན་ཆེན་པོའི་སྤྲད་དུ་ཉི་བར་གནས་སོ། །བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་^༣ ། རབ་འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ་དེ་དེ་བཞིན་ཏེ།
ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འགག་དང་བཅས་པས་སྐྱེ་བ་
དང་། ཞེས་དང་། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོ་བོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་
སྟོན་པ་ལ།^༤ “གསོལ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱིས་རི་ལྟར་པར་ཕྱིན་དུག་
ལ་བཅོན་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་
བྱང་ཆེན་གྱིས་གཟུགས་དང་ལྷན་པའང་མ་ཡིན་མི་ལྷན་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་
བར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་བཅོན་
པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དངོས་པོ་ལྷན་དང་
མི་ལྷན་དང་། ཞེས་དང་།^༥ བར་ཆད་མེད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་སུ་སྤང་བ་ཉིད་

^༡ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩༡ ། ༥།

^༢ ག་ཨ་ཨ་བ་པ་རྣམས། བ་ཨ་ཨ་བ་པ་རྣམས། ཀ་ཨ་ཨ་བ་པ་རྣམས།

^༣ ག་ཨ་ཨ་བ་པ་སྤྲུལ་པ། བ་ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་སྤྲུལ་པ། ཀ་ཨ་ཨ་བ་པ་སྤྲུལ་པ།

^༤ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩ ། ༡།

^༥ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩༣ ། ༡༩།

^༦ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩ ། ༩།

གྲིས་དངོས་སོ་མཐའ་དག་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། གསུམ་
པ་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ།^༡ རབ་
འབྱོར་གང་བྱང་ཆེན་གྲིས་ག་ཟུགས་ལ་གནས་པར་བྱཏོ། །ཞེས་བཙུན་པར་
མི་བྱཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གནས་དང་། ཞེས་
དང་།^༢ རྣམ་མཐའ་ལ་གནས་པའི་བྱ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་གྲིས་ག་ཟུགས་ལ་སོགས་
པ་ལ་གནས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ་ཡང་། དམན་པའི་རིགས་ཉམས་པ། མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་
བ། འགལ་རྒྱུན་གྲིས་ཟེན་པཏོ། །དང་པོ་རིགས་རྣམ་པར་འཛིག་པ་ལ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ།^༣ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱིས་བྱ་ཞིག་ཤིང་
ཐོག་ཨ་མའམ་པ་ན་ས་^༤ བཟའ་བར་འདོད་ན། དེས་ཤིང་ཐོག་ཨ་མའམ་པ་ན་
ས་བསྐྱེད་པར་བྱཏོ། །བསྐྱེད་ནས་ཀྱང་དུས་དུས་སུ་རྒྱས་བཅུཏོ། །གཞོད་པ་
བསལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རིགས་ནི་འཛིག་
པ་དང་། ཞེས་དང་། “བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཉན་
ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་འཛིག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་འབྲས་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་དོན་གཉེར་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙུན་ལྡན་ཉི་ཁྲི་ ༣༧༧ ༡༩༡

^༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༧ ༧༡

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙུན་ལྡན་ཉི་ཁྲི་ ༣༧༥ ༡༩༡

^༤ ག་མ་མ་ན་པ་ལ་ན་ས། བ་མ་མ་ན་པ་ལ་ན་ས། ག་མ་མ་ན་པ་ལ་ན་ས།

^༥ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༧ ༥༡

ཤེས་ཕྱིན་མེད་པའོ། །དང་པོ་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་
པ་ལ།^༡ རབ་འབྱོར་དེ་ལྟ་བུ་ས་ན་བྱང་ཆེན་གཞན་གྱི་རིང་མི་འཛོག་པར་འདོད་པ་
དང་། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྤྱངས་^༢ བར་འདོད་པ་དང་། སྤྱིང་པོ་བྱང་
ཆུབ་ལ་འདུག་པར་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་འདོད་པས་
ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །གསོལ་བ། བཙུན་ལྡན་འདས་ཤེས་ཕྱིན་གྱིས་
ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུང་^༣ འཇུག་བཙུན་ལྡན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྤྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་ཤེས་ཕྱིན་གྱིས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་
སྤྱའོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པས་ཤེས་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབ་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སྤྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དོན་དུ་གཉེར་
དང་། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་མེད་པས་
འདོད་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་རྒྱ་མེད་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི། “དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གང་
གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་དུ་འགྱུར་བའི་ས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་ཤེས་
ཕྱིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་མེད་དང་། ཞེས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་ཁྱེམ། བཙུན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེམ། ༩༩༦༡ ༡༩༡

^༢ ག་མ་མ་ན་པ་སྤྱངས་པར། བ་མ་པ་མ་སྤྱངས་པར།

^༣ ག་མ་མ་པ་མ་སྤྱངས་པར། བ་མ་པ་མ་སྤྱངས་པར། ག་མ་མ་པ་མ་སྤྱངས་པར།

^༤ བསྐྱོར་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩༡ ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་ཐོབ་པའི་འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༡ ༦༡

^༥ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩༡ ཉི་ཁྱེམ། བཙུན་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེམ། ༩༩༦༡ ༩༩༡

དང་། འོན་ཏེ་པར་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ཕྱིར་ཕྱོད་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འཕོང་གི་སྟོབ་དཔོན་ལག་ཆོད་དང་
འབྱོར་པའི་གཞུ་ཐོགས་པ་ནི་དག་དང་ཕྱིར་ཕྱོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱབ་པར་
དགའོ། རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པ་ཡང་བདུད་དམ་
བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱབ་པར་དགའོ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མཁུར་
ཉིད་ཀྱི་བར་དུ་དགོངས་པ་མི་མཛད་དོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
ཕྱིར་ཕྱོད་པ་ནི་དམིགས་པ་ལ། ཞེས་དང་། སེར་སྣ་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་
པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བདུད་ལ་སོགས་པ་ཕྱིར་ཕྱོད་པའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་ལ་
བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགྲར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་དགྲར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཡུལ་དེ་ལ་དགྲར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་གི་བྱང་ཆུབ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་
ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་རིམ་ལྟར་བཞིན་དུ་ངེས་པར་མི་འབྱུང་བའི་
སྤྱིས་བྱ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་ཉན་རང་གི་མངོན་པར་འདོད་པའི་ཉེར་ཞིའི་
ཐབས་ཅིམ་གྱི་ལམ་མེད་པར་མཐོང་ནས་ལམ་གཞན་ཐེག་ཆེན་ལ་ལམ་ཡང་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༢།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཙུ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩། ༩།

³ ག་༣༣་བ་༩་སྤྱབ་བཟ། བ་༣༩་བ་༥་སྤྱབ་བཟ། ག་༣༣་ན་༡་སྤྱབ་བཟ།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༩།

དག་མ་ཡིན་པར་ངེས་པར་འཛིན་པ་པོ་དང་། རྒྱ་སྤྱི་བ་དང་འབྲས་བུ་འགག་
པ་ཀུན་རྫོབ་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་ངེས་འབྱེད་བྱེད་པར་རྟོག་པ་པོ་དང་། བར་
ཆད་མེད་པར་སྤང་བ་སྟེ་དོན་དམ་དུ་དབྱེ་བ་མེད་པར་རྟོག་པས་གཟུགས་ཀྱི་
དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་ལྷན་པ་སྟེ། དབྱེ་བ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་བར་ཆད་
མེད་པ་དོན་དམ་དེའི་ཅིག་ཤོས་སུ་སྤང་བ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་རྟོག་
པས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་མི་ལྷན་པ་སྟེ་དབྱེ་བ་མེད་
པར་ཤེས་པ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བས་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ཤེས་པ་པོ་དང་། ཅམ་མཁའ་ལ་
གནས་པའི་བྱ་རྟེན་མེད་པར་^༡གནས་པ་དང་འབྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་
ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་མ་ཞེན་པར་གནས་པ་པོ་དང་། ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ཅིང་གདམས་ངག་བཟུང་བའི་སྒྲོན་པ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་
ཉེ་ཞི་བ་ཅམ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་འཛིག་ཅིང་སྟོག་པ་པོ་དང་། དེ་ཁོ་ནར་དེ་བཞིན་
ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་སྟེ་གཞན་པའི་ཆོས་གང་ཡང་འཆང་
རྒྱ་བ་མེད་པས། སངས་རྒྱས་འདོད་ཅིང་དོན་དུ་གཉེར་བ་མེད་པར་རྟོག་པ་པོ་
དང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉ། དེའི་ངོ་བོར་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་
ཀྱི་རྒྱ་མེད་པར་རྟོག་པ་པོ་དང་། སེར་སྤྲ་སོགས་བྱིན་དུག་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་
ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱས་པའི་ཆོས་ཉིད་དམ་སྟོབས་ཀྱིས་བདུད་བཞི་དང་ས་
གཉིས་ཀྱིས་བྱིར་ཀློལ་བའི་དངོས་པོ་དམིགས་པ་སྟེ་ཡོད་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་

^༡ ག་ཨ་ན་ཨ་རྟེན་མེད་པར། བ་ཨ་ན་ཨ་རྟེན་མེད་པར། ཀ་ཨ་ན་ཨ་རྟེན་མེད་པར།

ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་མ་ཐུན་པ་
དང་གཉེན་པོའི་ཆོས་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་འདི་ནི་བཏགས་པར་
འདོད་པའི་ས་དག་ཏུ་བདེན་ནོ་སྟུང་དུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་
ཞེན་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ཀྱང་མངོན་ལས། གཉེན་པོ་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཤུགས་ལ་འཕངས་པ་བསྟན་བཅོས་སུ་བཀོད་པའོ། རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་
ཅན། མཐོང་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་
བ་འཇུག་པ་སྟེ། དངོས་པོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་གཉེན་པོ་མཆོན་ཚུལ་སྟོན་པ་ལ། ཉེ་ལྷར་ན་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དགུས་རྣམ་པ་བཞི་ཉིད་ལས་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་
མི་མ་ཐུན་པའི་ཐོགས་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ལ། དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་གཉེན་པོ་
རྣམ་པ་བཞི་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་
བྱའོ། ཞེས་གསུངས། གཞུང་དོན་ནི། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ལ་བཞིར་དབྱེར་ཡོད་
པར་མ་ཟད། དེའི་གཉེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་དེ་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ།
མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་གཉེན་པོ་བཤད་པ་ལ། ཞར་བྱུང་དང་།
དུལ་མ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་ཐོགས་དང་། དེའི་
འབྲས་བུ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་མ། རྫོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༡༩།

གྱི་ཆོག་གསུ་བཅད་པ་གཅིག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་ཀྱི་མི་མ་སྤྱན་སྤྱོགས་དང་གཉེན་པོ་དང་
བཅས་པ་བཞི་ཡོད་པ་དེ་དག་དངོས་སྤྱོགས་ཅི་རིགས་པར་བསྟན་ཟིན་ནས།
དེའི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྤྱོད་དེ་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
འབྱུང་བར་བྱེད་པའམ་སྤྱོད་པར་བཞེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྟན་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཚམས་སྤྱོད་པ་ལ། ¹དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་
ལ་མི་མ་སྤྱན་པའི་སྤྱོགས་གཉེན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ནས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོ་འབྱུང་བར་བྱེད་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་རྒྱ་གང་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་རྒྱ་
གང་ཡིན་པ་དེ་བར་སྐབས་གྱི་ཆོག་གསུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ²དེ་ནས་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ནི་ཟབ་
པ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ལྷ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་³འཆང་རྒྱ་
བར་འཆལ་བ་དེ་དག་ནི་དཀའ་བ་བཟུང་བའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྷན་
འདས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཞེས་བཟུང་བ་ནི་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་ཏེ་ལྷ་
མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཡང་མ་མཆིས། ཆོས་སྟོན་པར་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༡༦།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༧། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༣༥། ༥།

³ ག་ཤ་ལ་བ་༤་མཛོན་པར། བ་ཤ་ལ་བ་༥་མཛོན་པར། ག་༣་ཤ་ཤ་མཛོན་འཆང་།

’ཡང་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཞུས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་ཞུས་
ཁུར་དུ་འགྱུར་བའམ་མོངས་པར་འགྱུར་བ་མ་མཆིས་པའི་སྒྲུང་དུ་ལོ། །ཞེས་བ་
ནས། རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྗེས་སུ་ཐོབ་ནས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་
སྒྲོར་བའི་ཉོན་མོངས་བ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་
བ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་པན་ཡོན་དེ་བསྟན་ནས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་གྱི་གྲོགས་
སམ་རྒྱ་སྟོན་བ་ལ། དེ་ནས་འཁོར་དེའི་ནང་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དའི་དོན་འཆད་བ་ལ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་བ་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་
བ་ལ། ¹འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་
གཞན་རྒྱད་སྒྲོང་བ་དང་། རང་གི་རྒྱད་སྒྲོང་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་འབྲས་བུ་
རྟོགས་པའི་ཆོས་ལ་འགོད་བ་དང་། རྒྱ་ལུང་གི་ཆོས་ལ་འགོད་བ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། ²དེ་ནས་འཁོར་དེའི་ནང་ནས་སུམ་ཅུ་ཙུག་གསུམ་པའི་ལྟ་རྣམས་
མེ་རྟོག་མན་རྟ་ར་བ་མང་པོ་ཐོགས་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་གཏོར་རྟོ། །མཛོན་
པར་གཏོར་རྟོ། །རབ་ཏུ་གཏོར་རྟོ། །དགེ་སྦྱོང་བརྒྱ་ཕྲག་ཅུ་ཙུག་གསུམ་ཡང་
སྟན་ལས་ལངས་ནས་སྒྲ་གོས་ཕྲག་བ་གཅིག་ཏུ་གཟར། བུས་མོ་གཡས་པའི་

¹ ག་པ་བ་པ་སྟོན་པ་ཡང་། བ་པ་ན་པ་སྟོན་པ་ཡང་། ག་པ་ན་པ་སྟོན་པ་ཡང་།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་པ། སྒྲོབ་དཔོན་སངས་པུ་འཐོང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༣༡།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༩། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༠། ༡༤།

ལྷ་ང་ས་ལ་བཅུགས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ག་ལ་བ་དེར་ལོགས་སུ་ཐལ་མོ་སྦྱར་
བས་བཏུང་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མིག་མི་འཇུ་མ་པར་ལྷ་ཞིང་བྱག་འཆལ་
ལོ། །དག་སློང་དེ་དག་གིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་བཏུང་བའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་
སྟེ་མ་པར་མེ་ཏོག་མན་རྩ་ར་བས་གང་བར་གྱུར་ནས། འཇུ་མ་པ་མཛད་པའི་རྒྱ་
མཆོན་ཅི་ལགས་ཞེས་གསོལ་དོ། །དེ་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་དང་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ཀྱིས་ཆེ་ལྷན་གྱུན་དགའ་ལོ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་དོ། །གྱུན་དགའ་
ལོ་དག་སློང་བརྒྱ་པ་བྱ་བྱ་ཅུ་ལོ་འདི་དག་བསྐྱལ་བ་དཔེ་དེ་^༡ སྐར་མ་ལྷ་བྱ་ལ་
ལྷ་མེད་རྩོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་འཆང་རྒྱ་སྟེ། མེ་ཏོག་སེལ་མ་ཞེས་བྱ་བའི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཤ་
སྟག་འཇིག་རྟེན་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་ལོ། །ཞེས་བ་ནས། བྱང་ཆེན་རྣམ་པར་སྦྱོང་
པའི་དམ་པས་རྣམ་པར་སྦྱང་བར་འདོད་པས་ཤེར་བྱིན་ལ་སྦྱོང་བར་བྱལོ། །བྱང་
ཆེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་སྦྱོང་པས་རྣམ་པར་སྦྱོང་བར་འདོད་
པའི་ཤེར་བྱིན་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱལོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། བྱང་
རྒྱལ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ^༢འཆད་པར་འགྱུར་བའི་མཆོན་ཉིད་
ཅན་གྱི་བྱང་རྒྱལ་ལ་གཞན་དག་མཛོང་བའི་ལམ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས་རབ་
དུ་འགོད་པ་ནི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

^༡ ག་༣༥་ན་༦་དཔེ་དེ་སྐར་མ། བ་༣༦་ན་༡་དཔེ་དེ་སྐར་མ། ག་༣༧་ན་༣་དཔེ་སྐར་མ།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༣༡།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།¹ གུན་དགའ་བོ་རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་
ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྟོན་པའི་རིགས་ཀྱི་བྱམས་རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་དེ་འདི་ལྟར་
བདག་ནི་མིའི་ནང་ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་འདིར་སྟེ་བའམ། ཞེས་པ་ནས། གུན་
དགའ་བོ་དེ་བས་ན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ཁྱོད་ལ་གཏང་དེ། གུན་དགའ་བོ་གལ་
ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངས་ཆོས་རི་སྟེང་² ཅིག་བཤད་པ་ལས་ཤེར་ཕྱིན་མ་གཏོགས་པར་
ངས་ཆོས་³ བསྟན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བཟུང་སྟེ་གུན་ཚུབ་པར་བྱས་ནས།
དེའི་འོག་ཏུ་ཆུད་གཟན་ཏེ་བོར་ཡང་། དེ་ཙམ་གྱིས་གུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ལ་སྟོན་དུ་
ང་མི་བཙུང་གུན་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་བཟུང་སྟེ་གུན་
ཚུབ་པར་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོག་གཅིག་ཙམ་ཆུད་གཟན་ནམ་བོར་བར་
གྱུར་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་ནི་གུན་དགའ་བོ་ཁྱོད་ལ་ངས་སྟོན་དུ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཡོངས་གཏོང་དང་། ཞེས་
དང་།⁴ བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆན་ཁོ་ནར་དེ་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ཆོག་དང་དོན་
ལ་སོགས་པའི་སྟོན་པ་ཤེར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་སོ་སོར་གཏོང་པ་ནི་གཉིས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་དེ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༥། ཉི་མེ་ཤ། བཙུམ་ལྟར་འདས། ཉི་མེ་ ༡༩༣། ༡།

² ག་༡༥་བ་༣་རི་སྟེང་ཅིག་ །བ་༡༩་བ་༩་རི་སྟེང་ཅིག་ །ག་༣༩་བ་༩་རི་སྟེང་གཅིག་ །

³ ག་༡༥་བ་༣་བསྟན་པ། བ་༡༩་བ་༩་སྟོན་པ། ག་༣༩་བ་༩་བསྟན་པ།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡།

སྟོན་པ་ལ།^༡ གྲུང་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་^༢ བ་
རྣམས་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལས་བརྒྱམས་ཏེ། ཆོས་བསྟན་པ་དེའི་སྟོང་གསུམ་གྱི་
སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གང་ཇི་སྟེད་པ་དེ་དག་ཐམས་
ཅད་དག་བཅོམ་པ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་ཀྱང་ད་དུང་ཡང་ཁྱོད་གྱིས་ངས་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། གྲུང་དགའ་བོ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་གྱིས་བྱང་
ཆེན་ལ་ཤེར་བྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཆོག་འགའ་ཞིག་བརྗོད་པ་དེ་བསྟན་ཀྱང་ཉན་
ཐོས་ཁྱོད་གྱིས་ང་དགྱེས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཁྱོད་གྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
བྱ་བ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ནས། གྲུང་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་གང་ཟག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཐེག་པ་པ་གང་བྱང་ཆེན་ལ་རྒྱུད་དུ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ཤེར་བྱིན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་
སྟོན་ན། དེའི་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་ཐོབ་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་
མང་པོའི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་།^༣ བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་
པའི་རྒྱ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་རང་གིས་བསྟོམས་པ་ལ་སོགས་པའི་
བསོད་ནམས་ཆེས་མང་པའི་མཆོན་ཉིད་ནི་གསུམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པས་སྐལ་ལྡན་གྱི་གདུལ་བྱ་གཞན་
དག་ལ་མཐོང་ལམ་དང་། སྟོམ་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྦྱེད་བྱེད་དུ་བྱུང་བསྟན་པ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༡ ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༡ ན།

^༢ ག་༣༥་བ་༥་ཐེག་པ་བ། བ་༣༩་བ་༥་ཐེག་པ་བ། ག་༣༩་བ་༥་ཐེག་པ་བ།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༡ ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༡༥༢། ར།

ཆོས་ཅན། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བྱི་མ་ཟད་སྒྲེ་བདེན་མེད་དུ་ཤེས་པའི་མཆན་
ཉིད་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སྒྲིད་པའམ་འཛོལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲིད་བྱེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པས་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་ལ་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་
བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲིབ་འཛོལ་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲིད་པར་བྱེད་
པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིབ་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ཆེན་པོ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཆོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་སྒྲིབ་ལམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་
པའི་བར་ཆད་མེད་པ་སྟེ་དེས་པའི་རྒྱ་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་མཉམ་གཞག་ཏུ་
རང་གིས་སྒོམ་པ་དང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གཞན་ལ་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་དག་
བཅོམ་པའི་བསོད་ནམས་ཆེས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གསུམ་
གྱི་སེམས་ཅན་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་དག་བཅོམ་པའི་བར་ལ་བཀོད་པ་ལས་ཀྱང་
བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གསུམ་པ་སྟོན་
པའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལས་དེ་བཞིན་གཤམ་གསུམ་པ་མི་བསྒྲིད་པའི་ཞིང་བསྟན་ནས་
སྒྲིབ་ཡང་མི་སྒྲིབ་པར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་ཆེ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་གི་རྟོག་པ་མཐའ་དག་ལུབ་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲིབ་ཀྱི་འབྲས་བུ་བསྟན་པ་ལ། མདོ་ལས་
གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
ཟད་པ་དང་སྒྲེ་བ་མེད་པ་ཤེས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གསལ་པ་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅིའི་སྒྲིབ་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཆད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མ་མཆིས་པ་

ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཀུན་དགའ་བོ་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་
ཤེས་ཕྱིན་ལ་ཆད་མ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་དོ། ཀུན་དགའ་བོ་དཔེ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ནས། ཀུན་དགའ་བོ་ཤེས་ཕྱིན་ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་
ཟད་པར་བྱ་བར་སེམས་སུ་ཟད་དེ། ཤེས་ཕྱིན་ནི་མ་ཟད་མི་ཟད་ཟད་པར་མི་
འགྱུར་ལོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་པར་བྱེད་པའི་
རྒྱ་སྟོན་པ་ལ།^༡ དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོ་བཀའ་སྩལ་
ཞལ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ལྷགས་ཀྱི་དབང་པོས་བཀའ་ནས་ཀུན་དགའ་
བོ་ལ་བཀའ་སྩལ་བ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་རི་སྟམ་དུ་སེམས། ལྷའི་དབང་པོ་འདི་ལྟ་
བྱ་དང་ལྡན་པ་ལ་ལོག་པར་སྦྲ་བའམ། གཞན་དུ་སྦྲ་བར་འགྱུར་ལོ། གསལ་པ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ལགས་སོ། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མ་ལགས་སོ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་བས་ན་ཤེས་ཕྱིན་འདི་འཁོར་
བཞི་ལ་ལེགས་པར་སྟོན། ཞེས་སོགས་གསུངས། ཟད་པ་ཤེས་པ་དང་། མི་སྦྱེ་བ་
ཤེས་པའི་བྱང་ཆེན་སྟོན་པ་ལ།^༢ དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་འདི་^༣ སྟམ་དུ་སེམས་
པར་གྱུར་ཏེ། ཤེས་ཕྱིན་ཡང་ཟབ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཟབ་ན། བདག་གིས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༥༡ ༡༥༡

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༡༦༡ ༢༡

^༣ ག་༣༦་བ་༤་འདི་སྟམ་དུ། བ་༣༢་བ་༤་འདི་རི་སྟམ་དུ། ག་༣༦་ན་མ་འདི་སྟམ་དུ།

དེ་འབྲིའོ་སྐྱམ་སྟེ། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་
སྐད་ཅེས་གསོལ་གྱི། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤེར་ཕྱིན་ནི་མི་བས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁའ་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་
མི་ཟད་པའོ། །གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་མཛོན་པར་བསྐྱབ་
པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་གཟུགས་མི་ཟད་
པའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་མཛོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། དོན་ལ་གནས་པའི་བྱང་ཆེན་བསྟན། ཉོག་པས་བཏགས་པའི་
བྱང་ཆེན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་གཅིག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་
གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་ལམ་སྤར་བ་ཤད་པའི་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་གསུམ་དང་བཅས་པར་
བཞེད་པའི་འབྲས་བུ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེས། དེའི་ལན་བསྟན་པར་
བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྟོར་བ་ལ།¹ གང་གི་དོན་དུ་མཐོང་
པའི་ལམ་རྒྱ་དེ་ལྟ་བུ་དང་བཅས་པར་བཞེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ཡིན་
ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཇི་མ་ཟད་དང་མི་སྟེ་བའི། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་ས་འཆད་པ་ལ།¹ ཉོན་མོངས་
པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༦།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༠།

འདི་ལ་ཡང་། ཉགས་འགོད་པ་དང་། རྩོགས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་
དེ་སྟོན་པ་ལ། ¹དྲི་མ་རྣམས་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་
ཅི་མ་ལོག་པར་ཉགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་
གྱི་བདག་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བརྟེན་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་། དེགས་པས་བསྐྱབ་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ²ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་དྲི་མ་སྐྱེས་པ་དང་
མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་རྣམས་ནི། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་
པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་འབྲུང་བས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཉིད་རྣམས་ནས་མཁའ་བཞིན་དུ་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རམ།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ³གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
ཆད་མ་ལ་སོགས་པས་འཐད་པའི་དངོས་པོ་མེད་པས་ནས་མཁའི་བརྗོད་བཞིན་
དུ་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས། རྣམ་
མཁའ་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་
མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཟད་པ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་གཉིས་དོན་དམ་པར་ཟད་པ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་ཉགས་པ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༦།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༧།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༩།

མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བ་གཉིས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་
པར་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་ཆོས་དབྱིངས་སྤྱོད་བྲལ་
གྱི་ངོ་མོ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྐྱེ་འགག་མེད་པ་བཞིན་
ལོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དབྱུང་མཐའ་ལས།¹ ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་
པར། །འདི་ལྟར་ཆོས་ཡོད་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཆོས་
ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་
དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱོད་བཞིན་ལོ། །དེ་
གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། དོན་དམ་པར་བདག་དང་གཞན་དང་
གཉིས་ཀ་དང་རྒྱ་མེད་གང་རུང་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱོད་
བཞིན་ལོ། །དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་
ཡང་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་མེད་པར་ཡང་མི་སྐྱེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་ཡང་མི་
སྐྱེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྤྱོད་བཞིན། དེ་ལྟར་ཡང་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པར།¹ ཡོད་པ་སོགས་
ཕྱིར་སྐྱེ་མ་ཡིན། །མེད་པ་མེད་ཕྱིར་སྐྱེས་མ་ཡིན། །ཆོས་མི་མཐུན་ཕྱིར་ཡོད་
མེད་མིན། །སྐྱེ་བ་མེད་ཕྱིར་གཞན་འགག་མེད། །ཅེས་གསུངས། དེ་གཉིས་ཆོས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། དབྱུང་མཐའ། ༢༡༩། ༥།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༢། དབྱུང་མ་ཅི། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུལ། རྩི་བཙུན་བདུན་ཅུ་པ། ༦༥། ༥།

ཅན། རོན་དམ་པར་མེད་དེ། རྟན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་བཞིན་
ནོ། །དེས་ན་དྲི་མ་ཟད་སྐྱེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་
པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆན་
ཉིད། དེ་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས། སྐབས་འདྲིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་
མཆན་ཉིད་ཡིན།

ཁོ་ན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་བཅས་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བ་འགྲིག །ཁ་ཅིག །དྲི་མ་ཟད་སྐྱེ་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་སྟུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་འདྲ་
པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག །དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་
སྐྱུ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་དགྲ་
བཅོམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལོངས་སྐྱེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་
ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་པ་ལ་སྟོང་བ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་
པ་དང་། ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་བྱང་

ལུབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ཆ་མང་།^༡ བཅོ་དང་སྐྱེ་བ་བྱང་ལུབ་ཆེ། ཞེས་
བྱང་ལུབ་ཆེན་པོའི་སྤྲུལ་སྦྱུ་བཤད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། བྱང་ལུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་སོགས་དང་། མཛོད་ལས།^༢ ཟད་དང་མི་སྦྱེ་
ཤེས་པ་ནི། །བྱང་ལུབ་དེ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། །ལུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་དེ་སྟོགས་
མཐུན། ཞེས་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༣ ཁྱི་མ་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཟད་པ་
དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་
པའི་མཆན་ཉིད། ཆོས་སྦྱུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རི་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་
ནི་བྱང་ལུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བཛོད་པར་བྱཏོ། ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
དང་། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་
རྟོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་ལ་སོགས་པ་སྦྱུ་གསུམ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་གྱི་
བདག་ཉིད་རྣམ་མཁུན་ནི་ཆོས་ཅན། བྱང་ལུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་བཛོད་དེ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྦྱུ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སོགས་སྒྲ་སྟོས་“པ་མི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༤༩༥། ༥༡། སྤྱི་དོན་ལས་
རྒྱུད་ཆ་མ་ལས་གསུངས་ཀྱང་། རྒྱུད་ཆ་མ་ལས་བཅའ་ཀྱང་མ་རྟེན་ཅིང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ན་འདྲག་པས་དེ་ཡིན་ནས་སྟུག།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། མཛོན་པ་ཀྱ། རྩོམ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༤༩། ༡༥།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་ཆ། རྩོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༤༩༥། ༩།

^༤ སྦྱུ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་དང་མ་རིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོ་རྒྱན། ༢༡༡། ༩།

^༥ ག་ཤ་ན་༢་སྒྲ་སྟོས། པ་ཤ་བ་༡་སྒྲ་སྟོས། ༡༡་༣་ན་༤་སྒྲ་སྟོས།

འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སོགས་ཁོང་ནས་སྐྱེ་ལྷག་མ་རྣམས་འདོན་པ་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། སྐྱེ་གསུམ་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། གསེར་
ཐོང་ལས།^༡ ཁ་ཅིག །འབུམ་པའི་རྒྱ་དཔེ་ལ་སོགས་སྐྱེ་མེད་པས་དེ་མ་དག་པར་
འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། སྐྱེ་ལྷག་མ་སོགས་ཁོང་ནས་བཏོན་
ཞིང་རྟོགས་དཀར་ཡང་སོགས་སྐྱེ་ཡོད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་
ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཁོ་ནར། ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་ཚུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་
ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་^༢ བ་ལ་སོགས་པ་རང་གིས་སྒྲོམ་པ། ཞེས་སོགས་
དང་། རྣམ་བཤད་ལས།^༣ བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་གནས་སྐབས་དང་མཐའི་
བྱང་ཚུབ་ཀྱི་རྒྱ་མཆོན་ཁོ་ནར་གདུལ་བྱ་དེ་དག་ལ་གནས་ལུགས་སྟོན་པའི་
ཡང་དག་པའི་ཆོག་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་ཡང་མ་ཡིན། དེ་མཐར་ཐུག་གི་དེ་
ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་གནས་
སྐབས་ཀྱི་མྱང་འདས་སུ་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་

^༡ སྐྱེ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩི་ཚོང་ཁ་པ། གསེར་ཐོང་། ༣༩༥། ༥།

^༢ ག་མ་བ་ཀྱི་ཕྱིན་པ་ལ། བ་མ་ལ་བ་ཕྱིན་ལ། ག་མ་ན་ལ་ཕྱིན་པ་ལ།

^༣ སྐྱེ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱུ། ༩༠༥། ༡།

བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་བཅོམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྲལ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དེ་མཐར་ཐུག་གི་བྱང་ཆེན་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས།^༡ མཐའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཡང་སྟོན་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་རྒྱ་^༢སྟོན་པ་ལ་ངེས་པར་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་དངོས་སྤྱི་བའི་^༣ལུགས་དགག་པ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱི་བའི་ལུགས་གཞག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་རིགས་པ་དང་འགལ་བས་དགག་པ་དང་། །ལས་སྒྲངས་དང་འགལ་བས་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་བ་གཉིས་དོན་དམ་པར་སྦྱེ་འགག་བྱེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་མི་རུང་བར་ཐལ། སྤྱི་བ་གཉིས་ལ་དོན་དམ་པར་ཟད་སྦྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་བ་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ།^༤ གང་གི་ཕྱིར་དེ་ལྟ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གང་དག་དངོས་པོ་འཇིག་པའི་བསམ་པས་ཟད་པ་ལ་ཟད་དོ་སྟུང་བས་ཤེས་པ་དང་། དངོས་པོ་མི་སྦྱེ་བའི་བསམ་པས་མི་སྦྱེ་བ་ལ་མི་སྦྱེའོ་སྟུང་བའི་ཤེས་པ་ནི་ཟད་པ་དང་མི་སྦྱེ་

^༡ སྤྱི་འབྲུམ་དཔར་ན། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྤྱི་དོ་རྒྱན། ༢༠༡། ༣།

^༢ ག་༣༤་བ་༥་སྟོན་པ་ལ། བ་༣༩་བ་༥་སྟོན་པ་ལ། ག་༣༤་བ་༥་སྟོན་པ་ལ།

^༣ ག་༣༤་བ་༥་སྤྱི་བའི། བ་༣༠་ན་༡་སྤྱི་བའི། ག་༣༤་བ་༥་སྤྱི་བས།

^༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྤྱི་བ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༥།

བདེ་ཤེས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་ཅིང་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་བརྗོད་པ་དེ་དག་ལ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཤེས་པ་དེ་རྒྱང་
བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། ཞེས་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། འགོག་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
འཆད། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༡སྐྱེས་པ་དང་མ་
སྐྱེས་པ་དག་གོ་རིམས་བཞིན་དུ་ཟད་པ་དང་སྐྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་
ཡིན་ན། དངོས་པོ་ལ་ལོག་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་
ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ནམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་སྐྱེ་བ་ནི་ཅི་ཞིག་ཟད། མི་
སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཅི་ཞིག་སྐྱེས་ཏེ། རྒྱང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་པས་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་གི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་བྱའོ་སྟུམ་
དུ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཉིན་པོ་མཐོང་ཞེས་བྱ་བའི་ལམ་
ཀྱིས་དངོས་སྟུང་བ་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཐོང་སྤང་ནམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་སྤར་
ཡོད་ཅི་ཞིག་ཟད་པར་བྱས་ཤིང་སྐྱེ་འགྱུར་མི་སྐྱེ་བར་བྱས་ནས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ནམ་
པ་ཅི་ཞིག་འཐོབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཟད་ཐོབ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེས་ཟེན་དང་
སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་མ་བྱུབ་སྟེ་འགོག་པ་མེད་པའི་སྟོས་བྲལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡིན་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་གོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༦། ༥།

པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་འདོད་ན། ཁོ་
མོ་ཅག་དབྱ་མ་པའི་གཞུང་ལུགས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པའི་རང་བཞིན་
མེད་པར་སྟོན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་དགོས་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་བདེན་
པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་ལོག་པར་ཏེ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་
ཞེན་པ་དངོས་སྤྱོད་བཟུང་གིས་བཏགས་པ་ལྟར་གྱི་དྲི་མ་ཟད་པ་དང་མི་སྐྱེ་བའི་
ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཏགས་བྱབ་སྟེ། ཁྱོད་གིས་
བཏགས་པ་ལྟར་གཉེན་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་སྟོབས་གིས་སྤང་བྱ་རྣམས་པར་
རྟོག་པ་ཤེས་སྤྱོད་དང་ཉོན་སྤྱོད་གྱི་དོ་པོ་སྤར་སྟེས་ཟེན་བདེན་པར་བྱབ་པ་ཅི་
ཞིག་ཟད་པ་དང་། སྤར་མ་སྟེས་པ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་བདེན་པར་བྱབ་པ་ནི་ཕྱིས་
མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ཅན་དེར་བྱས་པ་ཅི་ཞིག །སྟེ་བའམ་འཛོལ་སྟེ། ཟད་ཐོབ་མ་ཟད་
མི་སྐྱེ་བར་བྱས་པ་ཉིད་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟེས་ཟེན་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་ཟད་
པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་འགོག་པ་དང་། མ་སྟེས་པ་སྟེ་འགྱུར་གྱི་དྲི་མ་རྣམས་སྟེ་བའི་
གོགས་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་འགོག་པ་དང་བཅས་པ་དོན་དམ་པར་དེ་བཞིན་
ཉིད་སྟོས་བྲལ་གྱི་དོ་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ཅ་བའི་དོན་སྦྱངས་ཏེ་བཤད་བྱ་འགོད། ཅ་བའི་དོན་མདོ་ཅམ་
དུ་བསྟན། དེ་ཉིད་ཕྱི་འགྲེལ་གིས་རྒྱས་པར་འཆད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱ་མའི་
གཞུང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ།
གཟུགས་སོགས་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པར་བདེན་པར་ཡོད་པར་ཁས་
ལེན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་གིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱོད་པའི་རྣམ་

བར་རྟོག་པ་རྣམས་ཅད་དུ་སྟེ་མ་ལུས་བར་སྤངས་བར་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་
གནས་ཏེ་མི་སྲིད་བར་ཐལ། སྤྱི་བ་བ་གཉིས་ཡང་དག་བར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་
བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཆོམས་
སྟོར་བ་ལ། ཉེ་ལྷ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་བར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བ་རྣམས་བར་རྟོག་པ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོག་ས་སུ་བཅད་པས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། དབུ་མ་བ་ལས་གཞན་དངོས་སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཟུང་འཛིན་
དང་རང་རིག་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་བར་ཡོད་པ་ལ་རེ་རེར་^༡ཁས་ལེན་
ཅིང། ཉོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་བ་ཐད་བར་བཟོད་པ་གང་ཡིན་
པ་དེ་ལ་ཁོ་བོ་བྱམས་མགོན་ཀྱིས་མཆར་དུ་འཕམ་བཞད་གང་དུ་བཅིས་ཏེ། འགལ་
བ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་
ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེས་ན་སེམས་ཅམ་པས་སྤྱི་བ་བ་གཉིས་བདེན་
བྱུང་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་ཉོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་བ་སྤངས་པར་དམ་
བཅས་པ་ལ་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན་ཀྱིས་མཆར་དུ་བཅིས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། སྤྱི་བ་བ་གཉིས་བདེན་པར་བྱུང་ན་ཉོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སྤྱི་བ་བ་མ་
སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཟུག་སྟོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་མ། ༣༡༦། ༡༥།

^༢ ག་ཤེས་བ་པ་ལ་རེ་རེར། བ་༣༡ན་པ་ལ་རེ་རེར། ༡༧༠ན་༣་པ་ལ་སྟེ་དེར་ཁས་ལེན།

ཁ་ཅིག། གདོས་སྒྲི་བས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་
སྟོན་པས་སྒྲིབ་པ་སྒྲངས་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་
མཆོང་དུ་བཅིས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་ན་
སྟོན་པས་སྒྲིབ་པ་མ་སྒྲངས་དགོས་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་ན། སེམས་ཅམ་པས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར།
འདོད་མི་ཉུས་ཏེ། དེས་ཀུན་བཏགས་བདེན་མེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཁས་སྒྲངས་འགལ་
བ་དངོས་སོ། གདང་པོ་ལ། དབུ་མའི་ལྟ་བས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྟོང་ཉུས་པ་
དང་། དངོས་སྒྲི་བའི་^༡ ལྟ་བས་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྒྲངས་མི་ཉུས་པར་བསྟན་
པའོ། གདང་པོ་ལ། ཉོན་སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་དང་། ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་པལ་བ་དང་། དེ་སྟོམ་ཚུལ།
བསྟོམས་པས་བདག་ལྟ་སྟོང་ཚུལ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། བསམ་བློར་གི་རིགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་
འབེབས་^༢ ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། ཆོགས་རྒྱུན་གང་ལ་
ཡང་བཏགས་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་སྟེ། སྒྲེ་འཛིག་ཅན་
ཡིན་པའི་བྱིར། བྱིར་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་ན། སྒྲེ་འཛིག་མི་བྱེད་^༣ པས་

^༡ ག་༣༠ན་༣་སྒྲི་བའི། བ་༣༡ན་༤་སྒྲི་བའི། ག་༤༠་བ་༣་སྒྲི་བས།

^༢ ག་༣༠ན་༤་འབེབས། བ་༣༡ན་༥་འབེབས། ག་༤༠་བ་༤་འབེབས།

^༣ ག་༣༠ན་༥་བྱེད་པའི། བ་༣༡་བ་༡་བྱེད་པས། ག་༤༠་བ་༤་བྱེད་པའི།

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༡ དེ་ལ་སྤྱེ་བ་དང་འཇིག་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྟོམ་བྱུང་གི་ནལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་སྟོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་གཏན་ལ་^༢ སའ་ནས། དེའི་^༣ རྩིས་སུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་
ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོ་སྟོམ་དུ་སྟོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
ལ།^༤ བདག་མེད་དོ་སྟོམ་དུ་བསྟོམས་པས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་
བོར་ནས་དེས་དབེན་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྤྱི་
བ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡང་དག་པར་དམིགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྟོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་
ཟག་གི་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་པར་འབྱུར་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རིགས་ཅན་རྩིས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཤེས་མཐོང་གིས་
བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
བསྟོམས་པས་བདག་ལྟ་དང་དམིགས་ལུལ་ཕྱང་པོ་གཅིག་ལ་དམིགས་ཤིང་
འཇིན་སྐྱངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་སྟོན་ས་ཕྱང་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡^༢།

^༢ ག་༣༠ན་༩་མའས། བ་༣༡་བ་༣་མའས། ཀ་༩༠་བ་༩་མའས།

^༣ ག་༣༠ན་༩་དེའི། བ་༣༡་བ་༣་དེའི། ཀ་༩༠་བ་༩་དེས།

^༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡^༤།

པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༡ བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་བོར་ནས།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པ་ལ་ཞེན་པ་དང་། གཉིས་མེད་ལ་
ཞེན་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་སྟོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་
པ་དང་། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
གཉིས་སྟོང་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ། དེ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ། དེ་ལྟར་
ཉམས་སུ་སྒྲངས་པས་རྟོག་པ་སྟོང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་བླུང་གི་རིགས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་སྟོང་གཏན་ལ་འབབས་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྟོན་པོ་དང་སྟོན་
འཛིན་ཆད་མ་ཆོས་ཅན། རྣམ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟན་ཅིག་དམིགས་ངེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཏན་ལ་འབབས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
འཆད་པ་ལ།^༢ སྟོན་པོ་དང་དེའི་སྟོང་ག་ལྟན་ཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲོམ་བླུང་གི་རྣམ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་སྟོང་སྒྲོམ་ཚུལ་
ཡོད་དེ། དང་པོར་བསམ་བླུང་གི་རིགས་པས་གཉིས་སྟོང་གཏན་ལ་པབ་ནས།
དེའི་རྗེས་སུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་
ནི་སེམས་ཅམ་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་སྟེང་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༦། ༡༩།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༦། ༢༠།

འཆད་པ་ལ།^༡འདི་ནི་སེམས་ཅམ་ཁོན་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་
བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིན་པ་ལ་བདེན་ཞེན་སྒྲིག་མི་བྱས་ཀྱང་། གཟུགས་
སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་
^༢ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༣འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ལ་
མངོན་བར་ཞེན་པ་ཡོངས་སུ་མ་བོར་བས། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་མངོན་པར་ཞེན་
པ་སྤངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། རྩི་ཐོབ་དུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་བ་རྩིས་
གཞན་མེད་ན་དེ་སྤང་བའི་འཛིན་པ་མ་འབྲུལ་བ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་ངེས་པར་སེམས་
པས་འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འབྲུལ་པ་^༤འཛིན་པར་
“བསལ་ཏེ། གཉིས་སྤོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འབའ་
ཞིག་པ་འདི་ཡང་དག་པ་སྟེ་མ་འབྲུལ་པ་ཡིན་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༥གཟུང་བ་མེད་ན་འཛིན་པ་མེད་དོ་སྟུམ་དུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྩོམ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༣༡།

^༢ ག་༣༠་ན་པ་བྱ་བའི་ཆེད། བ་༣༩་ན་༣་བྱ་བའི་དོན། ཀ་༧་བ་༣་བྱ་བའི་ཆེད།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྩོམ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༣༡།

^༤ ག་༣༡་ན་༡་འབྲུལ་བར། བ་༣༩་ན་༤་འབྲུལ་བར། ཀ་༧་བ་༥་འབྲུལ་བར།

^༥ ག་༣༡་ན་༡་འཛིན་པ། བ་༣༩་ན་༥་འཛིན་པ། ཀ་༧་བ་༥་འཛིན་པ།

^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྩོམ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༣༡།

ངེས་པར་སེམས་པས་འདྲིན་པའི་རྣམ་པའི་མཆན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཅམ་
དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་འདི་ཡང་དག་པར་
ཡོད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས།

རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་པ་འདི་ལ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་སྤྲོ་མོ་རྟོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཉམ་གཞག་
ཏུ་བདེན་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་རྟོན་འབྱུང་སྒྲུ་མར་སྟོང་
སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པ་ལྟར། མཉམ་གཞག་ཏུ་གཟུང་འདྲིན་རྗེས་གཞན་གྱིས་
སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན། རྗེས་ཐོབ་ཏུ་སྟོར་སྒྲུང་དབང་པོའི་ཤེས་
པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་དབང་མ་འབྱུང་པར་འདྲིན་པ་རྫོག་ཅིང་འབྱུང་པར་སྟོང་
སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་ཏུས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་བྱིར། ཤེགས་
པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྟངས་པ་ལས་སྤྲོ་མ་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་
འབེབས་པ་དང་། བྱི་མ་འདྲིན་པ་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་བཤད་
ནས་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞིར་བཤད་དོ། །

བྱི་མ་ལ་ཡང་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱུ་དང་། དེ་རྟོགས་ནས་སྟོམ་
རྒྱུ་ལ། སྟོམ་པས་ཞེན་པ་སྟོང་རྒྱུ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱུ་ལོ་ཡོད་དེ། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབེར་ན་སྒྲུ་མ་བཞིན་
ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བྱིར། ཞེས་

འཆད་པ་ལ།^༡དེ་ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་མ་བཞིན་
དུ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། སྒོམ་བྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་ནས་གཉིས་མེད་གྱི་ཡེ་
ཤེས་བདེན་མེད་དུ་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དང་པོར་བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་དེ་
བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་པབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་མཉམ་གཞག་ཏུ་ཞི་གནས་
ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་
མ་ཡིན་པར་རྣམ་པར་བརྟག་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ཅོ་སྟེ། དུ་སྒོམ་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༢ཡང་དག་པར་ན་གཅིག་ཏུ་
དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པར་བརྟག་པའི་ངོ་བོ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་
ཅོ། །སྟེ་དུ་བསྒྲུབས་པས། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་བསྒྲུབས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་
པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།
^༣བསྒྲུབས་པའི་སྟོབས་བྱུབ་པ་ན་ཁ་ཅིག་ལ་རྟོར་བྱ་དང་དདུལ་ལ་སོགས་
པའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་མཆོན་མ་མཐའ་དག་སྤངས་པ་སྐྱེ་མ་ལྟ་བུའི་
བདག་ཉིད་དུ་སྤང་བའི་སྒོ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་སོ་སོར་དགོས་རིག་པར་བྱ་བ་ཅི་
ཞིག་ལྟར་ཡང་དག་པར་སྦྱེས་ན། རྣལ་འབྱོར་པས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིབ་པ་ཡང་དག་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༽ ༦།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༽ ༢།

^༣ ག་༣༡་བ་པ་ཡང་དག་པར་ན། བ་༣༩་བ་༥་ཡང་དག་པར་ན། ག་༤༩་བ་པ་ཡང་དག་པར་ན།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༽ ༧།

པར་སྒྲོང་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དངོས་སྒྲི་བའི་^੧ ལྟ་བུ་སྒྲིབ་པ་རྫོགས་པར་སྒྲོང་མི་རྒྱས་པར་
བསྟན་པ་ལ། ཁས་སྒྲངས་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
གལ་ཏེ་གཟུང་འཛིན་དང་། གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་
སྒྲོང་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་
ལ། ^੨ དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། བག་ཆགས་སོགས་
ཀྱི་བྱི་མ་དེ་དག་ལ་རང་རང་གི་གཉེན་པོ་བསྒྲོམས་པས་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མི་བྱེད་^੩ པར་ཐལ། དེ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་
ལ་གཞོད་པ་བྱར་མེད་པ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^੪ ཤེས་བྱའི་མཆན་ཉིད་
རྣམས་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་ན། དེའི་ཆེ་གཉེན་པོ་བསྒྲོམས་
པས་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས།
སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གསར་དུ་སྦྱེ་བ་མེད་པ་དང་། སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲང་
དུ་མེད་པའི་ངོ་བོ་འཛིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་གཉིས་བདེན་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། དཔེར་
ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་
བཀག་ཅམ་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པ་བཞིན་ལོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ^੫ “དུས་ཐམས་ཅད་དུ་

^੧ ག་ ༣༡ བ་ ༤ སྒྲི་བའི། བ་ ༣ ༣ ན་ ༡ སྒྲི་བའི། ག་ ༤ ༣ བ་ ༤ སྒྲི་བས།

^੨ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟ། སྒྲོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༡༣།

^੩ ག་ ༣༡ བ་ ༤ མི་བྱེད་པར་ཐལ། བ་ ༣ ༣ ན་ ༣ མི་བྱེད་པར་ཐལ། ག་ ༤ ༣ བ་ ༤ མི་བྱེད་ལ།

^੪ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟ། སྒྲོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༡༤།

^੫ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟ། སྒྲོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༡༣།

ནམ་མཁའ་རྩལ་མེད་པ་ཙམ་གྱི་དོ་བོ་འཛིན་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་དུ་མེད་པ་དང་།
སྤང་དུ་མེད་པའི་རང་གི་དོ་བོ་འཛིན་པའི་བྱིར། སྤྲད་ཅིག་མའི་ཆོས་ཤེས་པ་ཙམ་
གྱི་དོ་བོ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཁས་སྤངས་དང་འགལ་བ་དངོས་དེ་སྟོན་པ་ལ། བཙུན་ལྔ་
འདས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྲིབ་སྤངས་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་དང་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་
དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་ནི་ཁོ་བོ་རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱིས་
མཆོར་དུ་བཅིས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེས་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་
ལེན་ཅིང་དམ་བཅས་པའི་བྱིར་ཏེ། དངོས་སྤྲོ་བ་གཞན་དག་གིས་བཏགས་པ་
ལྟར་ན་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པ་དེ་དག་མི་ལྟོག་
པས་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། ཁྱི་མ་བདེན་པར་བྱུང་ན་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྟེན་པའི་བྱིར། གཞན་དག་གིས་དངོས་པོར་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་
བྱིན་ཅི་ལོག་མི་ལྟོག་པས། བཙུན་ལྔ་འདས་ཀྱིས་ཤེས་སྤྲིབ་པ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་དུ་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱང་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་པན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་ཁས་ལེན་པས་ཁོ་བོས་ངོ་མཆོར་
དུ་བཅིས་སོ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གང་ཟག་
གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་གྱི་ས། གཟུང་མེད་རྟོགས་པའི་དེ། འཛིན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་མ། རྩི་བཙུན་མེད་གོ་བཟང་གོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༡༩།

མེད་རྟོགས་པའི་དེ། སྟོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་དེ་བཞི་ཡོད་པའི། དང་པོ་ཉན་ཐོས་
སྟེ་བ། གཉིས་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་བ། གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་རྣམ་རྒྱུ་
བ། བཞི་པ་དབུ་མ་པ་ལ་སྦྱར་བེར་ན། གཟུང་བ་རྩལ་གཞན་མེད་པར་ཆད་
མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཛིན་པ་རྩལ་གཞན་མེད་པར་ཆད་མས་ངེས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་མ་ཁུབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། སྟོན་པོ་སྟོར་སྤང་དབང་ཤེས་ལས་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་
ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྟོར་སྤང་དབང་ཤེས་སྟོན་པོ་ལས་རྩལ་གཞན་མ་
ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་སྟོན་
པོ་དང་སྟོར་སྤང་དབང་ཤེས་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་ངེས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དེ་ལ་བཞིར་བྱེ་ནས་གཟུང་མེད་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་གཟུང་བ་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། འཛིན་མེད་རྟོགས་པ་ཞེས་པ་འཛིན་པ་རང་
བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་བྱེད། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོ་ཉན་ཐོས་སྟེ་བ།
གཉིས་པ་རང་སངས་རྒྱས། གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལྟ་བ། བཞི་པ་དབུ་མ་
པའི་ལྟ་བ་ལ་སྦྱར་བེར་བ་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅམ་པ་དང་རང་སངས་རྒྱས་
གྱི་བསྟོམ་བུའི་ལྟ་བའི་གཙོ་བོ་ལ་མཐོང་མན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྣམ་འབྱོར་གྱི་ས་ལ་བཞིར་འབྱེད་པ་དེ་མི་འཐད་དེ། གཞི་
བྱུབ་པ་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཆད་མས་བྱུབ་ན། དེ་གཞི་གཞན་གྱི་སྟེང་
དུ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་སྟོབ་ཕྱོགས་པ་ཅམ་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་རུས་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པར།^༡གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་
བ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྟོག་བདེན་མེད་དུ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེས་འཛིན་པ་
ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་དེ་བདེན་གྲུབ་
དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་མ་ཡིན་ཀུན་རྟོག་ཡོད། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་
སེམས་ཅམ་པའི་རང་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་སེམས་ཅམ་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་
པར་ཐལ། དེས་འཛིན་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྒྲིབ་
པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོས་རྣམས་
ཀྱང་ཡོད་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
གྱི་ས་ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་དང་།
གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་དེ་དང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་དང་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོམ་བྱ་བདག་མེད་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་ཏེ། སྤང་བྱ་
བདག་འཛིན་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་ན། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་བདེན་འཛིན་ཡིན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། དབུ་མ་ཆ། སྒོ་བ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་ལོ། ཀུན་བརྟུས་བཤད་སྒྲུབ། ༤༩། ༡༥།
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་མ་རྟེན།

ན། བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་ལ་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙམ་པས་བདག་འཛིན་
མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དམིགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་
ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་། སྤང་མེད་ལ་དམིགས་པའི་དེ་དང་བཞིར་ཡོད། དེ་
རྣམས་ལམ་གང་དུ་སློམ་པའང་ཡོད་དེ། ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དང་
པོ་དེ་གཙོ་བོར་སློམ། རྟོན་ཅེ་གཉིས་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་
སེམས་ཙམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་མེད་དོ་སྙམ་དུ་མཉམ་གཞག་
ཏུ་སེམས་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་སློམ། བཟོད་མཆོག་གཉིས་
གྱི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་སློམ་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། བཟོད་པའི་དགག་བྱ་ཕྱི་རོལ་གྱི་སྤང་བ་མེད་ཀྱང་། ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་ཅན་གྱི་སྤང་བ་རྫོགས་པར་མ་ཐོབ་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་
ཞུགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཆོས་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་སྤང་བ་སྤྲིངས་སྤྲིངས་པ་ཡོད་ཀྱང་། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་
གནས་སྐབས་སུ་དགག་བྱ་ཕྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྤང་བ་མེད་ཀྱང་ཤེས་པའི་བདག་
ཉིད་གྱི་སྤང་བ་སྤྲིངས་སྤྲིངས་པ་རྒྱུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ལ་སྤང་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཞེས་བྱ་ལ།

ནལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་^༡ པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ནལ་འབྱོར་
གྱི་ས་དང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་གཉིས་སྤང་མེད་གྱི་ནལ་
འབྱོར་གྱི་སའི་ནང་དུ་འདུ་བར་བྱེད། ཅེས་ཟེར་ན་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དང་
མོ་འཐད་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་གྱི་འཛིན་སྤངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་འདུས་བྱས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་གཉིས་པ་དེའི་བྱིར། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་
སུ་དགག་བྱ་བྱི་རོལ་དོན་གྱི་སྤང་བ་མེད་ཅིང་ཆོས་ཅན་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན་གྱི་སྤང་བ་བྱུབ་ནས། གཉིས་སྟོང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། དེ་ཡང་རྟོན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་སོགས་གྱི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་བཞི་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱོས་བྲལ་རྟོགས་པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། དེའི་
སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སོ་སྤྱེ་མེད་པར་
ཐལ། སྤང་མེད་རྟོགས་པའི་དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་དེ་མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་སྐབས་ནས་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ནལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་

^༡ ག་༣་ན་ན་༤་རང་རྒྱུད་བས། བ་༣་ལ་༣་རང་རྒྱུད་བས། ཀ་༤་ན་༡་རང་རྒྱུད་བའི།

སོང་། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེའི་ས་མཆམས་མཐོང་ལམ་ནས་འཛོག་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སོ་སྤྱེ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དེ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དེ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲ་
མེད་ལ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་མ་མཐའི་^੧ས་མཆམས་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱི་
ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཁྲགས་གྱི་མཁྱེན་པ་
ཟེར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་
ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་ཁྲགས་གྱི་
མཁྱེན་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་སྒྲོ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཉན་
ཐོས་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ལམ་ཁྲགས་གྱི་མཁྱེན་པ་
འདིར་བསྟན་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། འདུས་བྱས་མི་རྟག་

^੧ ག་ ੩་ ੩་ བ་ ༤་ མ་མཐའི། བ་ ੩་ ༥་ ཉ་ ੭་ མ་མཐའི། ཀ་ ༤་ ༥་ བ་ ੩་ མ་མཐའི།

པར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

རང་ལུགས་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་གྱི་
པའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁའ་བ་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སའི་མཆོན་ཉིད། དེའི་ན། རྟེན་གྱི་
སྟོན་ས། ཉན་ཐོས། རང་རྒྱལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་དང་གསུམ་དུ་^༡ཡོད། ལུལ་གྱི་
སྟོན་ས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། གཉིས་སྟོང་
རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་དང་། བདེན་སྟོང་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ས་
དང་གསུམ་དུ་ཡོད། ས་མཆོངས་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་
དུ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་དོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྲོ་བའི་ལུགས་གཞག་པ་ལ་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་འཇིག་སོགས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པར་འདོད་པའི་
ཕྱོགས་བསལ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཐར་བ་རྩོགས་བྱང་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྟོན་པའི་ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སླང་བར་
བྱལ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གནས་པའི་ཕྱོགས་ཉེ་ལུང་
རིགས་ཀྱིས་ངས་པའི་བྱུང་མཐའ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཇུག་པར་

^༡ ག་༣༩ན་མ་གསུམ་དུ་ཡོད། ལུལ་གྱི་ བ་༣༥ན་༤གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ལུལ་གྱི་ ༡༩༤ན་༡གསུམ་དུ་ཡོད།
ལུལ་གྱི།

བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲིར་བ་ལ།¹དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་
ཕྱོགས་བསལ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱོགས་བརྟན་པོར་མཛད་པས་ཐར་བ་
འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཁོ་ན་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པས་གནས་པའི་ཕྱོགས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།
གསུམ་པ་ནི།²གང་གི་བྱིར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འདི་ལ་ཡང་། སྒྲོ་སྒྲུར་
དང་བུལ་བའི་གཞི་དབྱུ་མ། སྒྲོ་སྒྲུར་དུ་མི་འཛིན་པའི་ལམ་དབྱུ་མ། ལམ་དེས་
ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་དབྱུ་མ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁམས་རང་བཞིན་
ཀྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་འདི་ལ་བདག་གཉིས་སྒྲར་ཡོད་གསར་དུ་བསལ་བར་བྱ་
བ་དང་། བདག་མེད་གཉིས་སྒྲར་མེད་གསར་དུ་གཞག་པར་བྱ་བ་རྩང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དེ། བདག་གཉིས་པོ་དེ་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་སྒྲིང་ཞིང་བདག་མེད་གཉིས་
ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་
མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་རྩང་ཟད་མེད། །ཅེས་དང་།³གང་གི་བྱིར་དངོས་པོར་
མཛོན་པར་ཞེན་པ་ལས་གྲོལ་བར་མི་འཐད་པ་དེའི་བྱིར་ཆོས་གང་ལ་ཡང་སྒྲུར་
བ་འདེབས་པ་དང་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ངོ་བོས་བསལ་བ་དང་། བཞག་པ་མ་བྱས་
པར། ཞེས་གསུངས།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོ་བ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༡།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོ་བ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༥།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོ་བ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༩། ༥།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
ཡང་དག་པའི་ལྷ་བ་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལྷ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། ཞེས་
དང་།^༡ གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀྱན་རྩིབ་ཏུ་ཡང་
དག་པར་ཡོད་པའི་ངོ་བོ་འདི་ཉིད་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་
བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་ས་
གནས་ལུགས་བསྟོམས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་
འཕང་ཐོབ་པར་འབྱུང་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡང་
དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། ཞེས་དང་།^༢ དེ་ལྟར་ན་སྦྱ་མའི་སྒྲང་པོས་སྦྱ་
མའི་སྒྲང་པོ་གཞན་ཞིག་པམ་པར་བྱས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལྡོག་པས་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ་པར་འབྱུང་རོ། ཞེས་གསུངས། དེས་ན། འདི་
ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། ཅེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་
རང་གཞུང་ཡིན་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་འདྲའི་གཞུང་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དམ་བཅད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུད་སྒྲ་མའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་
དེ་འདྲའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་

^༡ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུངས། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡།

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུངས། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༠།

ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྲལ། དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་⁹དེ་
འདྲའི་གཞུང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྲལ་གྱོ། །

གཉིས་པ་དགུས་མ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཇི་ལྟ་བུར་སྒོམ་པའི་
ཚུལ། སྤངས་¹⁰པ་ལ་དབང་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་
པའི་ཕྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། ཚུལ་
ཁྲིམས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་། བཟོད་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། བཅོམ་འགྲུས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
དང་། བསམ་གཏན་ཀྱི་པར་ཕྱིན་དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་
འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་
བྱང་ཆེན་ཕྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ཆེ་རྒྱུ་མཁའ་ཁྲེན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡེ་
ཞིང་ཕྱིན་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་པའི་
པར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་གྱོ། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཕྱིན་
པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ཞིང་རྒྱུ་མཁའ་ཁྲེན་ཉིད་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡེ་བའི་ཆོ། སེམས་
ཅན་རྒྱུ་མཁས་ལ་བྱམས་པའི་ལུས་ཀྱི་ལས་དང་། བྱམས་པའི་དག་གི་ལས་དང་།
བྱམས་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་རྟེ། དག་པའི་རྩ་བ་དེ་དག་

⁹ ག་ན་ལ་བ་ལ་བའི། བ་ན་ལ་བའི། ག་ལ་ན་བའི།

¹⁰ ག་ན་ལ་བ་ལ་ཚུལ། སྤང་བྱ་ལ་དབང་། བ་ན་ལ་བའི་ཚུལ། སྤང་བྱ་ལ་དབང་། ག་ལ་ན་ལ་ཚུལ། སྤང་བྱ་ལ་དབང་།

གྲང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་སུ་མི་བསྡོམས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་
སྤྱན་མོང་དུ་བྱས་ནས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་བསྡོམས། དེ་རི་ལྟར་
གང་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་དང་། གང་ཡོངས་སུ་བསྡོམ་དང་། གང་དུ་ཡོངས་
སུ་བསྡོམ་བའི་འདུ་ཤེས་གསུམ་མི་འདུག་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་བསྡོམ། །རབ་
འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་སྤྱན་པའི་པར་སྤྱན་ལ་གནས་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་
སྤྱན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ལུས་རྒྱུ་མ་གཞག་གི་སྡོམ་
གྱིས་མ་བསྐྱས་པས་ཞར་ལ་ཡོངས་པའི་ཆོགས་བཅད་དེ་དག་བརྗོད་ནས་རྣལ་
མཁམ་དགུས་མ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་འཆད་དོ། །ཞེས་
མཆོམས་སྟོར་བ་ལ། ཉི་ལྟར་ཞར་ལ་ཡོངས་པ་བརྗོད་ནས་རྣལ་མ་མཐོང་བའི་
ལམ་ཉིད། ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱན་པ་ལ་
སོགས་རེ་རེ་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་དངོས་དང་། དེའི་བྱེད་པ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཉི་ལྟར་པ་ལ་སོགས་པ་པ་རོལ་དུ་སྤྱན་པ་བྱུག་པོ་དག་སོ་
སོར་སྤྱན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་རེ་རེར་སྤྱ་མ་བཞིན་དུ་པན་ཚུན་བསྐྱས་པ་
གང་ཡིན་པ་སྐྱད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྤྱག་བསྐྱལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པས་
བསྐྱས་པ་འཁོར་གསུམ་རྒྱུ་མ་པར་དག་པས་རབ་དུ་བྱེ་བ་རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་ཅུ་བྱུག་

༡ བསྐྱན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་ལ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༥།
༢ བསྐྱན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་ལ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༥།

ཅན་སྐྱེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་འདིར་མཐོང་བའི་
ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཇེ་སྐྱེས་ན་འདོད་པ་དང་
ག་ཟུགས་དང་ག་ཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་པ་
སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་བ་དང་། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བརྒྱ་
ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པས། དེ་དག་གིས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་
པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་འཛོལ་བོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བྱུག་པོ་རེ་རེར་ནི་སྤྱིན་སོགས་བྱུག་
པོ་དེ་དག་པན་ཚུན་དུ་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་
མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དེ་
ཆོས་ཅན། ཅེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་སྐབས་འདིར་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ།
མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་བསྟན་མཐོང་ལམ་
ཅེ་སྟོར་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལུན་ཏེ། ཁྱོད་བསྐྱེལ་སྟོབས་
ཀྱིས་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ས་བོན་དང་བཅས་པ་
སྟོང་རུས་པ་དེ་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛོལ་པའི་ཕྱིར། མཐོང་སྤང་གཟུང་
འཛིན་ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་མ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༡། ༡༩།

ལ་ཁམས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །མཐོང་སྤང་
རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉིན་གྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་མཐོང་
ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐྱད་ཅིག་མ་བཅུ་དུག་དུ་ཡོད་ཅིང་། རྩི་ཐོབ་དུ་ཉམས་སུ་
ལེན་པའི་སྒྲོན་ས་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་ངོ་ཐོར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་སོགས་དུག་པོ་
རེ་རེ་ལ་ཡང་སྦྱིན་སོགས་དུག་དུག་སྟེ་སོ་དུག་དུ་ཡོད་དོ། །

ཁ་ཅིག །མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་དངོས་སུ་འཛོམས་གྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །དེ་སྐབས་
འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། མཐོང་
ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་
སྟེ། སྐབས་འདིར་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། །ཤེར་ཕྱིན་
སྤྲུལ་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་གསུམ་སྦྱར་བའི་
ལེགས་བཤམ་ཆེ། །ཁྱུ་དབང་རོལ་མཆོ་རྒྱས་གྱེད་སྦྱོར་བཙོན་དགེས། །མད་
བྱུང་བཤམ་སྦྱབ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །

གསུམ་པ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་བཤམ་པ་ལ། རྟོན་སྒྲོམ་ལམ། སྤང་བྱ་རྣམ་

རྟོག་པར་ཉམས་པ་ཡོན་ཏན་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་། བསྟན་བཅས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་སངས་ལོ་ལྷན་བསྐྱེད་སྤྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གསུངས་པ་ལས་འགྲོས་ནས།¹ རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སངས་ལོ་ལྷན་བསྐྱེད་སྤྱི་ཉིང་དེ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དཔེན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱར་བ་ཤད་ཅིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་གློམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་འཆད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གློམ་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་དང་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་ནི་དེ་དག་གི་རྟོག་གློམ་ལམ་རྟོགས་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་བ་ཡིན་ན་གོ་སྤྱོད་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆམས་སྦྱར་བ་ལ།² དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ལམ་བཟོད་ནས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རྟོག་གྲུབ་པ་སྟོན་ཏུ་འགོ་བ་ཡིན་ན་གོ་སྤྱོད་བས་རྟོག་གློམ་པའི་ལས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འགོ་ག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འཇུག་དགུར། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིང་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ།³ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་སྦྱར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།⁴ རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དཔེན་སྤྱི་གཏོ་མི་དགོ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༢༠༠༧། ༢༧

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༡༥། ༡༣།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ལོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༢༡༥། ༡༤།

⁴ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༢༠༠༧། ༡།

བའི་ཚོས་ཀྱིས་དབེན་པ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དཔྱོད་པ་དང་བཅས་པ་དབེན་པ་
ལས་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱབས་
ཏེ་གནས་སོ། །བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་
པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་གོ། །ཞེས་པ་ནས། འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་
གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་གོ། །འགོག་པ་
ལས་ལངས་ནས་འདྲ་ཤེས་མེད་འདྲ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་སྟོམས་
པར་འབྱུག་གོ། །ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་གོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འབྱུག་དགྲུང་། །རྣམ་པ་གཉིས་སུ་སོང་འོངས་
ནས། །ཞེས་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་
བཟུང་སྟེ་འགོག་པའི་བར་དུ་སོང་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།
བསམ་གཏན་དང་པོའི་བར་དུ་འོངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུགས་དང་མཐུན་པ་དང་།
ལུགས་དང་མི་མཐུན་པ་རྣམས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་བཞི་དང་གཟུགས་
མེད་པ་བཞི་དང་འགོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་དགྲུ་ལ་སོང་
ཞིང་འོངས་ནས། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། །སོང་བ་ཡར་སོང་དང་། །འོང་བ་མར་འོང་གཉིས་ལས། །དང་པོ་
ལ། །འགོག་པ་མ་སྟེལ་བ་དང་། །སྟེལ་བ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། །དེ་སོང་གེ་རྣམས་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སོང་གེ་བཟང་གོ་ འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༥།

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཉི་མེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༠༥། ༥།

པར་བསྐྱེདས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བྱས་ནས་ཐོད་ཀླུ་གི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གི་ཉིང་ངེ་འཛིན་
གི་ཐོད་ཀླུ་གང་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་འདོད་པས་དབེན་ནས།
བདེ་བ་ཅན་བསམ་གཏན་དང་པོ་ཉི་བར་བསྐྱབས་ཏེ་གནས་སོ། །བསམ་གཏན་
དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །དེ་
ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གི་སྤྱི་མཆེད་ལས་ལངས་ནས་འགོག་
བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་བསྟན་བཅོས་ཙེ་འབྲེལ་
གིས་ལུགས་ལ་བསྟན།

གཉིས་པ་ནི།⁹ བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་བ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་གོ། ། དེ་ལས་ལངས་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་གོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་བ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། ཞེས་
བ་ནས། འགོག་བ་ལས་ལངས་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གི་སྤྱི་
མཆེད་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་གོ། ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་བ་ལ་སྟོམས་
པར་འཇུག་གོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན། གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་
ལྔ། །ཞེས་སོགས་གིས་ལུགས་ལ་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ།¹⁰ ཡང་བསམ་
གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་བ་ལོ། །དེ་
བཞིན་དུ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གི་སྤྱི་མཆེད་གི་བར་ལས་འགོག་བ་

⁹ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༡ ཉི་མེལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེལ། ༢༡༠། ༦།

¹⁰ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༤།

ལ་སྟོམས་པར་བྱགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།⁹ དེ་འགོག་པ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་
བཞག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་མངོན་དུ་
བྱེད་དོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་
དོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་མངོན་
དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་
བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ནས་མཉམ་པར་
མ་བཞག་པའི་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ལས་ལངས་
ནས་དེ་མ་ཐག་པའི་སྟོམས་པར་འདུག་པ་ལ་དམིགས་ཏེ། འདོད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་
རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཆོམས་ཀྱི་ངོ་ཤོར་བཞག་ནས་ཐབས་མཁས་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་ལངས་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་དེ་ལྟ་བུ་དེ་མངོན་
དུ་བྱས་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་
ལའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་གཅིག་བྱ་བོར་ལ་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་
གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེ་ནས་གཉིས་པོར་
ལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་པར་མ་བཞག་པ་ལའོ། །དེ་
བཞིན་དུ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དུ་བོར་ནས་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལའོ། །དེ་ནས་མཉམ་

⁹ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ ༢༡༡ ཀྱི།

¹⁰ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་སྐྱེ་བའི་ཤེས་ཀྱི་མཆེད་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༠ ཀྱི།

པར་མ་བཞག་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ།⁹ དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་འགོག་
པའི་སྒྲོམ་ས་པར་འཇུག་པ་ལ་སྟག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲ་བའི་སྒྲོ་ནས་འགོ་བས་
ན་མི་འདྲ་བར་འགོ་བ་ཐོད་ཀྱི་སྒྲོམ་ས་པར་འཇུག་པ་ལ་དབང་བ་ཉིད་ཀྱི་
མཆོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཐོད་ཀྱི་སྒྲོམ་ས་
འཇུག་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྟླུང་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་
བྱིར། རྟགས་དེ་བསལ་བ་དེའི་མཆོད་ཉིད།

ཁ་ཅིག །སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས། དེའི་མཆོད་ཉིད་ཟེར་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་
ཅན། མཆོད་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ས་གསུམ་པ་བ་
དེས་སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་
སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀྱན་རྩོམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཆོད་ཉིད་
དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །ཐོད་ཀྱི་སྒྲོམ་ས་འཇུག་དེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་དུ་

⁹ བསྟུན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་མ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༡༥།

ཡོད་དེ། སྦྱོར་བ་མེད་གེ་ནམ་བཤྱིངས་སྦྱོར་དུ་བཏང་ནས་མཐར་གནས་སྦྱོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མ་ཐུན་ཁོ་ནར་སྦྱོམས་
བར་འཇུག་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་དེ་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྦྱོམས་འཇུག་ཆུང་དུ་ཡིན། ཐོད་
ཀྱིས་གྱི་སྦྱོམས་འཇུག་ཆུང་དུ་སྦྱོར་དུ་བཏང་ནས། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་
འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མ་ཐུན་དུ་སྦྱོམས་བར་འཇུག་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་དེ་
ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྦྱོམས་འཇུག་འབྲིང་ཡིན། ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྦྱོམས་འཇུག་ཆུང་འབྲིང་
གཉིས་སྦྱོར་དུ་བཏང་ནས། མཐར་གནས་སྦྱོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་མེས་ས་
སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མ་ཐུན་དུ་སྦྱོམས་བར་འཇུག་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་དེ་ཐོད་
ཀྱིས་གྱི་སྦྱོམས་འཇུག་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མཚན་གཞི་དང་པོ་དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བའི་སྦྱོམས་འཇུག་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྦྱོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་སྟེ། དེ་ལྟར་
གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཐོད་ཀྱིས་གྱི་སྦྱོམས་འཇུག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐོད་
ཀྱིས་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་ཉེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་གནས་
སྦྱོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་
མི་མ་ཐུན་གཉིས་ཀར་^༡ སྦྱོམས་བར་འཇུག་པའི་སྦྱོམས་འཇུག་དེ་དེའི་རིང་སྦྱོར་

^༡ ག་ན་བ་པ་གཉིས་ཀར་དུ་སྦྱོམས། བ་ན་བ་པ་གཉིས་ཀར་དུ་སྦྱོམས། ཀ་ལ་ན་ན་གཉིས་ཀར་དུ་སྦྱོམས།

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། དེ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིལ་ལྟུག་ཏུ་ཐལ། སྦྱོར་བ་སོང་གེ་ནམ་
བསྐྱེད་ས་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཐོད་ཀྱི་
གང་ཞེ་ན། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་ནས། མཐར་གནས་སྤྱི་སྒྲིལ་ལྟུག་དགྲུ་ལ་བར་
དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མ་ཐུན་ཁོ་ནར་སྤྱི་སྒྲིལ་པར་ལྟུག་པའི་སྤྱི་སྒྲིལ་
ལྟུག་དེ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིལ་ལྟུག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་
ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིལ་ཡིན་པས་ཐོད་ཀྱི་ཅམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་
བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་པོ་དེ་སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས། འགོག་སྤྱི་སྒྲིལ་དེ་འདས་ལམ་ཡིན་པར་^༡ ཐལ། དེ་འདས་
ལམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས། སེམས་གནས་པའི་ཐབས་དགྲུ་པོ་དེ་ཞི་
གནས་སུ་ཐལ། ཀྱན་བརྟམ་ལས། ^༢ ཞི་གནས་གང་ཞེ་ན། བར་ཉིང་དུ་འཛིན་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས།

ཁོ་ན་ལེ། དེ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིལ་ལྟུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིལ་
ལྟུག་ཆུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་སྤྱི་སྒྲིལ་ལྟུག་འབྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་འགོག་བ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མ་ཐུན་དུ་སྤྱི་སྒྲིལ་པར་
ལྟུག་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིལ་ལྟུག་དེ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིལ་ལྟུག་
འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲིལ་ལྟུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་

^༡ ག་ན་བ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ན་བ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀ་ལྷན་པའི་ཕྱིར།

^༢ བསྐྱེད་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱེད་སྤྱི་སྒྲིལ་པའི་ཕྱིར། མཛོན་པ་ལེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མཛོན་པ་ཀྱན་བརྟམ། ༡༩༩༩ ལ།

མ་བྱལ་སྟེ། མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྟེལ་བར་
ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་བར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དེ་སྟེལ་གཞི་སྟེལ་ཆོས་
མི་འདྲ་བར་སྟེལ་བའི་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཆུང་དུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
འདྲའི་དེ་ཆུང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་དེ་འབྲིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསམ་
གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་བ་སྟེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་^༡དུ་སྟོམས་བར་འཇུག་
པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དེ་འདྲའི་དེ་འབྲིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
སྟེལ་གཞི་སྟེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྟེལ་བའི་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱལ་བ་ཁས།

ཁ་ཅིག །སྟེལ་གཞི་སྟེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྟེལ་བའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོད་
ཀླལ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱིར་མི་འོང་གི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་
གཏན་གྱི་སྟེལ་སྟོམས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སྟོམས་ལས་ཅེ་སྦྱོར་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་ཐེག་ཆོན་གྱི་རྩིས་ལ་
མངོན་ཏོགས་ཐོད་ཀླལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐོད་ཀླལ་གྱི་ཉིང་
དེ་འཛིན་དང་མཆུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་སེམས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །སྦྱོར་བ་མེད་གེ་རྣམ་བསྐྱིངས་ཀྱི་གནས་ལ་བརྩུ་བདུན་དུ་ཡོད་
དེ། དེ་ལ་ཡར་སོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། བར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད།

^༡ ཁ་ཅན་ལ་མཐུན་དུ་སྟོམས། བ་ཅན་ལ་མཐུན་དུ་སྟོམས། ཀ་ལ་ལ་ལ་མཐུན་དུ་སྟོམས།

བར་གྱི་འགོག་པ་དང་བཅུ་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རོད་ཀྱི་ལྷ་རྩེ་དུ་འོང་གནས་
དེ་ལ་དགུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཡར་སོང་རོད་ཀྱི་གནས་ལ་བཅུ་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། ཡར་སོང་བསམ་
གཟུགས་བརྒྱད། མར་འོང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད། སྤྱི་ཅེ་ལེ་བུ་རྩེ་རྩེ་དང་
བཅུ་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མར་འོང་རོད་ཀྱི་གནས་དེ་ལ་བཙེ་བརྒྱད་དུ་
ཡོད་དེ། ཡར་སོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ། མར་འོང་མཐར་གནས་
སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྤྱིར་བ་སང་གོ་ནམ་བུ་སྤྱིར་གྱི་
གནས་ལ་བཙེ་བརྒྱད་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡར་སོང་མཐར་གནས་སྟོམས་
འཇུག་དགུ། མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་
ཡར་སོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་དེ་ཡིན་ན། དེའི་མར་འོང་
གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དང་
པོ་མ་བྱུང་ན། དེའི་གནས་དེ་ལ་ཡར་སོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་
ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡར་སོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་
འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལ་མར་
འོང་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་མར་འོང་མཐར་
གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་བྱུང་ན། དེའི་ཡར་སོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་
ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་ཅེ་ལེ་དངོས་གཞི་དེ་ཡིན་ན། དེའི་མར་འོང་གི་གནས་ཀྱི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་བྱུང་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

དེའི་གནས་དེ་ལ་བཅུ་བདུན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་བསམ་གཏན་དང་སོན་ས་
བཟུང་སྟེ་འགོག་པའི་བར་དུ་སོང་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་འགོག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་
བསམ་གཏན་དང་སོའི་བར་དུ་འོངས་ནས། ཞེས་འགོག་པ་གཉིས་བཤད་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེའི་ཡར་སོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཆན་གྱི་འགོག་པ་དང་། དེའི་
མར་འོང་གི་གནས་ཀྱི་ནང་ཆན་དུ་གྱུར་པའི་འགོག་པ་ཐ་དད་པ་གཉིས་མེད་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་ཅེའི་བྱད་ཆུང་དེ་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱལ་གྱི་གནས་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་དང་དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་འདོད་སེམས་གཉིས་ཡར་སོང་དང་མར་
འོང་གི་མཆམས་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཆམས་
བཟུང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་དེའི་གནས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་གནས་ཀྱི་ནང་ཆན་
དུ་གྱུར་པའི་སྟེལ་གཞི་ཡང་མ་ཡིན། དེ་དེའི་སྟེལ་ཆོས་^༡ མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
སོ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་སྟེལ་གཞི་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་དུ་བྱངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་དེའི་སྟེལ་ཆོས་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ།
དེའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་བྱུང་བའི་འགོག་པ་དེ་དེའི་སྟེལ་གཞི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །ས་ལྷ་པ་མན་ཆད་དུ་ཐོད་ཀྱལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་མེད་ཟེར་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐོད་ཀྱལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་

^༡ ག་པ་ན་པ་སྟེལ་ཆོས་ལ། པ་པ་ན་པ་སྟེལ་ཆོས་ལ། ༡༧༧་བ་༩་སྟེལ་ཆོས་ཡང་ལ།

འབྲུག་པའི་ས་གནིས་པ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་འཁོར་ལོའི་མདོ་
ལས། བསྐྱལ་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་ངེས་པར་འབྲུང་བའི་བྱང་ཆེན་ཏིང་ངེ་འཛིན་
ལ་ཐོད་ཀླལ་དུ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་བཅས་ཀྱིས་
བསྐྱུས་ཚུལ། ཐོད་ཀླལ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
སྐབས་འདིར་མདོ་ལས་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་མཐར་གནས་སྟོམས་
འབྲུག་དགུ་ལ་ལུགས་མཐུན་དང་ལུགས་མི་མཐུན་གཉིས་ཀར་^༡སྟོམས་པར་
འབྲུག་པའི་སྤྱིར་བ་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱིངས་དང་། དེ་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་
སྤེལ་བར་ལུགས་མཐུན་ཁོ་ནར་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་སྟོམས་འབྲུག་གཅིག་
དང་། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་
པར་འབྲུག་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྟོམས་འབྲུག་དང་། མཐར་གནས་
སྟོམས་འབྲུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མི་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་
འབྲུག་པའི་མར་འོང་ཐོད་ཀླལ་གྱི་སྟོམས་འབྲུག་གཅིག་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་དེ་
ལས་མང་བ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་དུ་མ་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགོག་དང་བཅས་པའི་སྟོམས་འབྲུག་དགུར། །རྣམ་པ་
གཉིས་སུ་སོང་འོངས་ནས། །ཞེས་དང་། ^༡བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི།
ཞེས་སོགས་ཀྱིས། སྤྱིར་བ་སེང་གོ་རྣམ་བསྐྱིངས་དེ་དངོས་སུ་བསྐྱེད། འདོད་

^༡ ག་ལ་ན་ལ་གཉིས་ཀར་དུ། བ་ལ་ན་ལ་གཉིས་ཀར་དུ། ཀ་༡༠༠ན་༡གཉིས་ཀར་དུ།

^༢ བསྐྱེད་འབྲུང་དཔེ་བསྐྱུར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༡༥།

བར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་མིན་པའི་མཆོམས་བཟུང་
སྟེ། །ཞེས་དང་།^༡འདོད་^༢པ་ན་སྟོང་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་དངོས་སུ་བསྟན། གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་
བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་བརྒྱད་བཀའ་ནས། །འགོག་པའི་བར་དུ་མི་
འདྲར་འགྲོ། །ཞེས་དང་།^༣དེའི་འོག་དུ་འགོག་པ་ལ་ལོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། མཐར་
གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྟེལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་
མར་ཁོང་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེ་དངོས་སུ་བསྟན། གཞུང་ཅ་བར་
མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྟེལ་བར་ལུགས་
མཐུན་ཁོ་ནར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་སྟོམས་འཇུག་དང་། བསམ་གཟུགས་
བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྟེལ་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་གོ་
སྟེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ལུགས་ལ་བསྟན། འབྲེལ་བར་ཡང་། སྤྲ་མ་དེ་སྟོར་བ་
སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱིངས་བསྟན་པའི་ལུགས་ལ་བསྟན་ནས། གཉིས་བ་དེ་སྟོན་བ་
ལ། །ཡང་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
ཐོད་ཀྱི་དུ་ནི་སྟོམས་འཇུག་པ། །ཞེས་དང་། འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འདྲར་
འགྲོ། །ཞེས་དང་།^༤དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས། དེ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༢།

^༢ ག་པ་བ་ཉ་འདོད་ན། བ་པ་བ་ཉ་འདོད་པ་ན། ༣༡༠༠་ན་པ་འདོད་ན།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༡༠།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༣།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྟོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༡༥།

ནམས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་དང་ཐོད་ཀྱི་སྤྱི་བཤད་དེ་བསྐྱེད་ཀྱི།

ཁ་ཅིག། གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །དྲུག་དང་བདུན་དང་
བརྒྱད་བཀལ་ནས། །ཞེས་པས་^༡མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་
སྤྱི་བསྐྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དངོས་
སྤྱི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཉ། འགོག་པའི་བར་དུ་མི་འབྲར་འགྲོ། །ཞེས་པའི་འགོག་
པ་དེ་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་རིགས་
པའམ། དེ་དེའི་སྟོམས་གཞིའི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་
མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། སྟོམས་གཞིའི་འགོག་པ་དེ་མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་གནས་
ཀྱི་དང་པོ་གང་ཞིག །འདྲིའི་སྐབས་སུ། འགོག་པའི་བར་དུ། ཞེས་རྫོགས་ཆོག་
སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས་
འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ། ཞེས་པའི་འགོག་པ་དེ་
སྟོམས་ཀྱི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་ཐམས། དེ་དེ་ལ་བྱེད་པའམ། དེ་སྟོམས་
གཞིའི་འགོག་པ་ལ་བྱེད་པ་གང་རུང་གང་ཞིག །ཕྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། སྟོམས་
གཞིའི་འགོག་པ་མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་དང་པོ་གང་ཞིག །དེའི་སྐབས་
སུ་འགོག་པ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཞེས་རྫོགས་ཆོག་སྟོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
དངོས། ཅུ་བར་འདོད་ན། དེའི་འགོག་པ་དེ་འགོག་པ་ཐ་མ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་
ཐམས། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལྟར་གཅིག་ལ་སོགས་པ་བོར་ནས། ཞེས་

^༡ ག་པ་པ་པ་ཞེས་པ། པ་པ་པ་པ་ཞེས་པས། ༡༡༠༠་བ་ལ་ཞེས་པ།

པའི་བོར་^༡དེ་འགོག་པ་ལ་མི་བྱེད་པར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་བྱེད་རིགས་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ^༢དེའི་འགོ་དྲུ་འགོག་པ་གཅིག་བོར་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། གཞུང་དེས་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་ཉེ་དངོས་གཞི་སྟོམས་
འཇུག་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་ཉེ་སྟོན་
དུ་མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་འགོ་དགོས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་
བསྟན་པ་གང་ཞིག་། འདོད་པར་གཏོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མཉམ་གཞག་
མིན་པའི་མཆོམས་བཟུང་སྟེ། །གཅིག་དང་གཉིས་གསུམ་བཞི་དང་ལྔ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐོད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་དེས་
མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པར་བཤད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། ཐོད་ཀྱི་སྟོར་བ་དང་། དངོས་གཞི་དང་། དེའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་ཐོད་ཀྱི་ཉེ་དངོས་གཞི་
སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་དོན་དུ་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་
མ་སྟེལ་བར་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐོད་
ཀྱི་སྟོར་བའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་རིང་སྟོར་དང་། ཉེ་སྟོར་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་གཉིས་པ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་

^༡ ག་༤་ན་མེས་པའི་བར། ག་༤་ན་མེས་པའི་བར། ག་༡༠༡་ན་མེས་པའི་བོར།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོང་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༡༡།

ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་ལུགས་མ་ཐུན་དང་ལུགས་མི་མ་ཐུན་གཉིས་
ཀར་^༡སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ལྟ་བུ། དེའི་གནས་ལ་བཙེ་བརྒྱད་
ཡོད་དེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ནས་འགོག་པའི་བར་དགུ། འགོག་བ་ནས་བསམ་
གཏན་དང་པོའི་བར་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་སེང་གེ་རྣམ་བསྐྱེདས་དེ་སྦོན་དུ་བཏང་
ནས། མཐར་གནས་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་ལ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་སྤེལ་བར་
ལུགས་མ་ཐུན་ཁོ་ནར་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ལྟ་བུ། དེའི་
གནས་དེ་ལ་དགུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་མཐར་གནས་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་ཡོད་པའི་
བྱིར། མདོ་ལས་འདི་ཐོད་ཀྱི་ཁྱི་སྒྲོམས་འཇུག་ཏུ་བཤད་ཅིང་དེ་དང་མ་ཐུན་
བར་གསེར་སྤེང་དུ་གསུངས་པས་འདིར་ཡང་གོང་དུ་གཞུང་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་
སུ་དེ་དང་མ་ཐུན་པར་བྱས་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོད་ཀྱི་ཁྱི་སྒྲོམས་འཇུག་དངོས་མ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཐོད་ཀྱི་ཁྱི་སྒྲོམས་འཇུག་ཡིན་ན། དེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཐོད་ཀྱི་ཁྱི་
སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་སྒྲོམས་འཇུག་ཡིན་དགོས་པ་ལ། དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་བར་དུ་གང་ཡང་མ་བཅུག་པར་མཐར་ཆགས་སུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་
སྒྲོམས་འཇུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ^༡བར་དུ་གང་ཡང་
མ་བཅུག་པའི་ཡར་སོང་ནི་དགུས་ས་བསྟན་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཐོད་ཀྱི་ཁྱི་
དངོས་གཞི་མ་ཡིན་ཏེ། སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་བ་ཐོད་ཀྱི་ཁྱི་དུ་

^༡ ག་ཇ་ན་པ་གཉིས་ཀར་དུ། བ་ཇ་ན་པ་གཉིས་ཀར་དུ། ༡༡༠༡་བ་༡་གཉིས་ཀར་དུ།

^༢ སྤྱི་འབྲུམ་དབར་མ། གསུང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་འིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ༤་༣༡ ར།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོ་ནས་
གཉིས་པའི་བར་དུ་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ནས་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཐོབ་ནས་ས་
གཉིས་པར་དེའི་དངོས་གཞི་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས། སྒྲ་བཤད་པ་དང་བཞེ་
ལས། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྦྱོར་བ་
བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྟོམས་འཇུག་གང་ཞིག །སྟེལ་གཞི་སྟེལ་ཆོས་
མི་འདྲ་བར་སྟེལ་བས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩིས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐོད་
ཀླུ་གྱི་དངོས་གཞི་སྟོམས་འཇུག་གི་མཆན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ཡར་སོང་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དང་། མར་འོང་
ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་གཉིས་ལས། སྟེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་
དང་སྟོམས་འཇུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་སྟེལ་ཆོས་འགོག་པ་དང་འདོད་སེམས་
གང་རུང་སྟེལ་ནས་ལུགས་མ་ཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩིས་
ལ་མངོན་རྟོགས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། འགོག་པ་སྟེལ་ཆོས་སུ་
བྱས་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྟོམས་འཇུག་དང་། འདོད་སེམས་སྟེལ་ཆོས་
སུ་བྱས་པའི་དེ་གཉིས་ལས། སྟེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་ལ་སྟེལ་ཆོས་འགོག་
པ་སྟེལ་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩིས་ལ་མངོན་རྟོགས། དང་
པོའི་མཆན་ཉིད། དེའི་གནས་དེ་ལ་བརྟུ་བྱུག་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྟེལ་གཞི་བསམ་
གཟུགས་བརྒྱད་དང་སྟེལ་ཆོས་འགོག་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྟེལ་གཞི་

སྒོམས་འབྲུག་དགུ་པོ་གང་རུང་ལ་^༡སྤྱེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་སྤྱེལ་ནས་ལུགས་
མ་ཐུན་དུ་སྒོམས་པར་འབྲུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། གཉིས་
པའི་མཆན་ཉིད། དེའི་གནས་དེ་ལ་བཙུག་ཡོད་དེ། དེའི་སྤྱེལ་གཞི་སྒོམས་
འབྲུག་དགུ་དང་སྤྱེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱེལ་གཞི་སྒོམས་
འབྲུག་དགུ་དང་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་པོ་གང་རུང་ལ་སྤྱེལ་ཆོས་འདོད་
སེམས་དང་འགོག་པ་གང་རུང་སྤྱེལ་ནས་ལུགས་མི་མ་ཐུན་དུ་སྒོམས་པར་
འབྲུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན།
འདོད་སེམས་སྤྱེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་དེ་དང་། འགོག་པ་སྤྱེལ་ཆོས་སུ་བྱས་པའི་
དེ་གཉིས་ལས། སྤྱེལ་གཞི་སྒོམས་འབྲུག་དགུ་ལ་སྤྱེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་སྤྱེལ་
ནས་ལུགས་མི་མ་ཐུན་དུ་སྒོམས་པར་འབྲུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་
རྟོགས། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། འདིའི་གནས་ལ་བཙུག་ཡོད་དེ། སྤྱེལ་གཞི་
སྒོམས་འབྲུག་དགུ་དང་སྤྱེལ་ཆོས་འདོད་སེམས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྤྱེལ་གཞི་
བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་འགོག་པ་སྤྱེལ་ནས་ལུགས་མི་མ་ཐུན་དུ་སྒོམས་པར་
འབྲུག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད། དེའི་
གནས་ལ་བཙུག་ཡོད་དེ། སྤྱེལ་གཞི་བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་དང་སྤྱེལ་ཆོས་
འགོག་པ་བརྒྱུད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ས་གཉིས་པ་ནས་ཡོད་ལ། ཡ་མཐའ་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་

^༡ ག་ཨ་ན་ཨ་གང་རུང་ལ་སྤྱེལ། བ་ཨ་ན་ཨ་གང་རུང་ལ་སྤྱེལ། ༡༧༠༩ན་༩་གང་རུང་སྤྱེལ།

བར་དུ་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཐོད་ཀླུ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་
ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་རྩལ་ལེགས་པར་བྱང་ནས་
འདོད་དགུར་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་
གིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
འདི་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་པ་མེད་དེ། དགའ་མགུར་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་མི་འདྲ་བར་སྤེལ་ཞིང་། རིམ་པ་འཆོལ་
བར་སྟོམས་པར་འབྱུག་པའི་དོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། ། གསུམ་པ་
ལ། ཐོད་ཀླུ་གྱི་གནས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ། གྲངས་ངེས། སྤེལ་གཞི།
སྤེལ་ཆོས། ལུ་བཞིར་བཅི་ཚུལ། སྤེལ་ཚུལ། སྤེལ་བའི་དགོས་པ་འོ། །དང་པོ་
ནི། ཐོད་ཀླུ་གྱི་གནས་ཀྱི་ནང་ཆན་གྱི་བསམ་གཟུགས་རྣམས་ནི་སྟོང་ཉིད་ལ་
གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འགོག་སྟོམས་ནི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་།
འདོད་སེམས་ནི་འདོད་པའི་གཟུགས་སོགས་སྒྲུབ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སྐྱོབ་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷན་པ་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཡར་སོང་ཐོད་ཀླུ་གྱི་གནས་ལ་བརྩུ་བྱུག་དང་། མར་འོང་ཐོད་ཀླུ་
གྱི་གནས་ལ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་དེ་རེ་རེ་ལ་སོ་སོར་སོ་བཞི་
རེ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། ཡར་སོང་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྤེལ་གཞི་དེ་ལ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་
དེ། དེ་ལ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མར་འོང་ཐོད་ཀླུ་གྱི་སྤེལ་
གཞི་དེ་ལ་དགུར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་སྟོམས་འབྱུག་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་
ནི། སྤེལ་ཆོས་དེ་ལ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་འགོག་སྟོམས་དང་། འདོད་སེམས་

གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱི།

ལྟ་བ་ནི། ཡར་སོང་གི་བསམ་གཏན་དང་པོ་དང་། མར་འོང་གི་འགོག་
བ་གཉིས་པོ་དེ་སྤེལ་གཞི་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱད་དང་། ཡར་སོང་མཐའི་འགོག་བ་
དང་། མར་འོང་མཐའི་འདོད་སེམས་གཉིས་སྤེལ་ཆོས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་སྤྱ། དེ་
ལས་གཞན་རྣམས་སྤེལ་གཞི་སྤེལ་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་སྤྱད་དང་། མཐར་
གྱིས་གནས་པའི་སྟོམས་འབྲུག་རྣམས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱ་ཡིན་ནོ། །དང་
པོ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྤེལ་གཞིར་གྱུར་པའི་ཐོད་ཀླལ་གྱི་གནས་མེད་པའི་
བྱི། གཉིས་བ་བྱུང་སྟེ། དེ་གཉིས་སྤེལ་བར་བྱས་པའི་ཐོད་ཀླལ་གྱི་གནས་མེད་
པའི་བྱི། གསུམ་བ་བྱུང་སྟེ། ཡར་སོང་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་བ་ལྟ་བུ་སྤེལ་
གཞི་དང་སྤེལ་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་བྱི། དེ་སྤེལ་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡར་སོང་
གི་འགོག་པའི་སྤེལ་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་བ་ལས་
ལངས་ནས་འགོག་བ་ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་འགོག་པའི་སྤེལ་གཞི་ཡིན་
པའི་བྱི། དེ་སྤེལ་ཆོས་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་ལས་ལངས་ཏེ་འགོག་བ་
ལ་སྟོམས་པར་འབྲུག་པའི་སྤེལ་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་འགོག་བ་དེ་
དེའི་སྤེལ་གཞི་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོ་དེ་དེ་འབྲའི་འགོག་པའི་
སྤེལ་གཞི་ཡིན་བ་གང་ཞིག །རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའི་བྱི།

དུག་བ་ལ། མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་མཐུན་པར་ཅམ་པོ་པའི་སྤེལ་ཚུལ་
དང་། བྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་སྤེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཡར་སོང་བསམ་
གཞུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་བ་སྤེལ་ཚུལ་དང་། མར་འོང་མཐར་གནས་སྟོམས་

འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་བ་གཉིས་
སྡོན་དུ་བཏང་ནས། དང་པོར་བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག །དེ་
ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ། དེ་ནས་བསམ་གཏན་གཉིས་པ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་
སྤྱིད་ཅེ་ལས་ལངས་ནས་འགོག་པ་ལ། དེ་ལས་ལངས་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལེ་བྱད་ཆུང་
མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤྱིད་ཅེ་ལེ་བྱད་ཆུང་དང་། མཆོམས་
འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་སྡོན་དུ་བཏང་ནས། འགོག་པ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག །དེ་
ནས་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་ནས་སྤྱིད་ཅེ་ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་ནས་
བསམ་གཏན་དང་པོ་ལ། དེ་ནས་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་ཆེ་སྤྱིད་ཅེ་ལེ་བྱད་ཆུང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ།
བྱང་སེམས་དབང་རྒྱལ་ཁ་ཅིག་ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་
དུ་མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་བྱས་པ་ལ་དེས་དེ་མངོན་
དུ་བྱས་ནས་དེ་རྗེས་སུ་མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་བྱས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་
རྗེས་སུ་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་མི་བྱས། མར་འོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མའི་
རྗེས་པོ་དེ་མ་ཐག་དུ་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་བྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག །དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡར་སོང་གི་ཆེ་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རྩལ་མ་
བྱང་། མར་འོང་གི་ཆེ་རྩལ་བྱང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེའི་

༡ ག་པ་ན་པ་བྱེད་བྱས་པའི། ག་པ་ན་པ་བྱེད་བྱས་པའི། ༡༧༠༩ན་ན་བྱེད་མི་བྱས་པའི།

༢ ག་པ་ན་པ་རྗེས་དེ་མ་ཐག། ག་པ་ན་པ་རྗེས་དེ་མ་ཐག། ༡༧༠༩ན་ན་རྗེས་སུ་དེ་མ་ཐག།

ཆེ་ཡར་སོང་དང་མར་འོང་གི་མཆམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་ཅན་མངོན་དུ་
བྱས་པ་མ་གཏོགས་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལ་སྒྲིམས་པར་མ་ཞུགས་
པའི་ཕྱིར་དང་། འདོད་སེམས་ཅན་མངོན་དུ་བྱས་པས་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་
བྱང་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཡར་སོང་གི་ཆེ་བྱང་སེམས་དབང་པོ་
རྒྱལ། མར་འོང་གི་ཆེ་དབང་པོ་རྣེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་
བ་མི་འཐད་དེ། བྱང་སེམས་གཅིག་ཉིད་ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་
འབྲུག་ །དེ་རྗེས་མར་འོང་གི་འགོག་པ་ལ་སྒྲིམས་པར་འབྲུག་པས། དེ་ལ་དབང་
པོ་རྣེ་རྒྱལ་གྱིས་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
ཡར་སོང་གི་འགོག་པ་ནི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྲ་བ་མཐར་
ཐུག་པ་སྤིང་ཅིའི་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་པས། དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་
ཏུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་འདོད་སེམས་
མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས། མར་འོང་གི་འགོག་པ་ཐ་མ་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་
ཀྱི་ནང་ནས་རགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་འདོད་སེམས་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བྱས་
པས། དེ་ལས་ལངས་མ་ཐག་ཏུ་མངོན་དུ་བྱེད་རུས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་འབྲིང་
བསྐྱས་གསུམ་ལས་སྤིང་ཅིའི་བྱད་རྒྱུང་མ་བཤད་པར། བློ་བརྒྱད་སྒྲིང་བར་དེ་
བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་དབང་རྣེན་པལ་ཆེ་བས་སྤིང་ཅིའི་
བྱད་རྒྱུང་བྱས་པ་ལ་མི་སྒྲིམས་པར་མཆམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་
བྱེད་རུས་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་ལས་དེ་མ་བཤད་ཅིང་། བྱང་སེམས་

དབང་རྒྱལ་གྱིས་དེ་ལ་མ་སྟོས་པར་དེ་མངོན་དུ་བྱེད་མི་རུས་པས། མི་བརྒྱད་
སྟོང་པར་དེ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མིན་ཅེའི་རྒྱད་ཚུང་བྱས་པའི་དོན་ཡང་། ཡར་སོང་
གི་འགོག་པ་ཐ་མ་ལས་ལངས་ཏེ་སྤར་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་མིན་
ཅེའི་དངོས་གཞི་ལ་དམིགས་ཏེ་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱིས་དབང་ཐོབ་ནས་ངས་པ་མེད་དེ། མཐར་གནས་སྟོམས་
འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལུགས་མཐུན་དུ་སྟོམས་པར་འཇུག་
པ་ཡང་ཡོད། བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལུགས་སྟོག་ཏུ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་སྤང་ལས།^༡ ཡར་འགོག་
པ་དང་། མར་འདོད་སེམས་སྤེལ་བ་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་དགའ་
མགུར་སྦྱོང་པས་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་མཆོན་པ་ཅམ་མོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱན་པ་ནི། བསམ་གཏན་སྤེལ་གོམས་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་རྩལ་བྱང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་^༢ འགོག་པ་
དང་འདོད་སེམས་ཁོན་སྤེལ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
དེ། འགོག་སྟོམས་^༣ དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བར་
བྱས་ནས་སྟོམས་པར་འཇུག །འདོད་སེམས་དེ་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཀྱི་

^༡ ལྷ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩི་ཚང་ཁ་བ། གསེར་སྤང་། ༩༥༠། ༥།

^༢ ག་ལྷ་ན་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ བ་ལྷ་ན་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན། ༡༡༠༥་ན་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

^༣ ག་ལྷ་ན་ན་འགོག་སྟོམས་དེ་ཁམས། བ་ལྷ་ན་ན་འགོག་སྟོམས་དེ་ཁམས། ༡༡༠༥་ན་ན་འགོག་སྟོམས་དེ་ཁམས།

ནང་ནས་རགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ལྷ་
རགས་གཉིས་སྤེལ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་རྩལ་བྱང་ཚུལ་ཆེས་ལྷག་པར་བྱུང་
པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་དང་སྤེམ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་འབགས་པས་སྦྱར་བ་སོང་གེ་རྣམ་བསྐྱེདས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་
པར་འཇུག་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཐོད་ཀྱི་ལྷ་གྱི་སྒྲོམས་འཇུག་ཐོབ་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོད་ཀྱི་ལྷ་གྱི་སྦྱར་བ་གཉིས་སྤོན་དུ་བཏང་བའི་
ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་ལྷ་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་
ཏེ། བསམ་གཟུགས་བརྒྱུད་ལ་འགོག་པ་སྤེལ་ནས་ལྷགས་མཐུན་དུ་སྒྲོམས་
པར་འཇུག་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་བྱང་
སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་དེས་ཡར་སོང་ཐོད་ཀྱི་ལྷ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་རྗེས་
སུ་སྤྱིང་ཅེའི་རྒྱད་ཚུང་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཆོམས་འཛིན་གྱི་
འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་དབང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་
མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་
དེ། མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་ལྷ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སྤྱིང་ཅེའི་རྒྱད་ཚུང་དང་མཆོམས་འཛིན་གྱི་འདོད་སེམས་སྤོན་དུ་བཏང་བའི་
ས་གཉིས་པ་བ་ཆོས་ཅན། མར་འོང་ཐོད་ཀྱི་ལྷ་དུ་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ།
མཐར་གནས་སྒྲོམས་འཇུག་དགུ་ལ་འདོད་སེམས་སྤེལ་ནས་ལྷགས་སྤྲོག་དུ་
སྒྲོམས་པར་འཇུག་པའི་བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་བཤད་པ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ། དོན་བཤད་

པ། གཉིན་པོ་མཆོན་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དེ་
བཤད་པའི་འོག་ཏུ་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྒོམ་
ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྤོང་བའི་ཕྱིར། མི་མ་བླན་ཕྱོགས་རྟོག་པ་རྣམ་པ་བཞི་
བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།^༡ དེ་ལྟར་སྒོམ་པའི་ལམ་བརྗོད་ནས་
དེ་ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར་མི་མ་བླན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཞི་བརྗོད་དགོས་པས། ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། གཟུང་རྟོག་དང་། འཛིན་རྟོག་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་སྒོམ་
སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དང་། དེ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ། མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༢ རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱིས་གནས་མང་པོར་ཡང་བསྐྱབ་པར་
བགྱི་བ་གང་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་མི་བགྱིའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་
ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རེ་ཤིག་
དང་པོར་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྐྱིབ་གཟུང་རྟོག་དགུ་པོ་དེ་འཆད་དོ། །ཞེས་མཆོམས་
སྒྱུར་བ་ལ།^༣ རེ་ཤིག་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པ་ལ། མདོར་བསྟུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་
གྱིས། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༡༩།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟུར་ན། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༥༧། ༡༩།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟུར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༣༠།

བ་ལ།¹མདོར་བསྡུས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ཡུལ། རོ་བོ། གཉེན་པོ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ནི། མདོར་བསྡུས་རྒྱས་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱིས། ཞེས་དང་།²མདོར་བསྡུས་
པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་འདི་གཅིག་
སྟེ། ཞེས་དང་།³གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་
བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། སྦྱོར་བའི་རྣམ་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་
ཅན། ཞེས་དང་།⁴སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་སྦྱོར་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་
པ་དགུའོ། ཞེས་གསུངས།

དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པ་དེ་བསྡུ་ན་གསུམ་དུ་འདུ་བ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་བྲ། ཤེས་པ་པོ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དང་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་མདོར་བསྡུས་པ་དང་རྒྱས་པ་ལ་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ།⁵“བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་
འབྱོར་དེ་དེ་བཞིན་ནོ། གྲེ་དེ་བཞིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་གྱིས་གནས་མང་
པོར་ཡང་བསྐབ་པར་བྱ་བ་སྟེ་གང་ལ་ཡང་བསྐབ་པར་བྱའོ། གྲེ་ཅིའི་བྱར་ཞེ་ན།
དེ་ནི་འདི་ལྟར་གང་ལ་བྱང་ཆེན་བསྐབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་དག་མི་དམིགས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༧། ༣།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༧། ༣།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༧། ༡༥།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༧། ༡༣།

⁵ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྡུར་མ། ༥༥། ཉེ་ཁྱེེ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉེ་ཁྱེེ། ༣༩༧། ༡༧།

སོ། །ཞེས་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་དེ་དག་མདོ་དང་རྒྱས་པར་
བསྟན་ན་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་སྒྲ་མེད་རྩོགས་བྱང་དུ་མདོན་འཆང་རྒྱ་བར་འཆལ་
བས་ཕྱིན་དུག་པོ་འདི་དག་མདོ་དང་རྒྱས་པར་ཀུན་ལྟོབ་པར་བགྱིལ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས།^༡ གལ་ཏེ་རྩི་རྒྱུད་དུ་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སློབ་ཅིང་བསྐྱབས་
ནས་ཀྱང་ཕྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་དང་། ཞེས་བ་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངས་
མེད་པ་དག་ན་སངས་རྒྱས་བཙུགས་ལྟར་འདས་གང་རྩི་ཕྱིན་ཅིག་བཞུགས་ཤིང་
འཆོ་སྦྱང་བ་དང་ཆོས་སྟོན་བ་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་བ་དེ་དག་
ལ་དགོངས་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མདོར་
བསྟུན་རྒྱས་དང་། ཞེས་དང་།^༢ མདོར་བསྟུན་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་རྩིས་
སྤྱོད་པས་ཆོས་མདོར་བསྟུན་པ་དང་། རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་
རྩིས་སྤྱོད་པས་ཆོས་རྒྱས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བསྟར་སྟེ་
བཟུང་བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་བ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་དོན་གཉིས་པ་འདི་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས། །^༣ བསྟར་བས་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་
དང་། །ཞེས་དང་།^༤ “རྩི་རྒྱུད་བཤད་པ་བཞིན་དོན་ལ་ནན་ཏན་མི་བྱེད་པས་སངས་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟུང་མ། ༢༡། ཉི་མེ་ལ། བཙུན་འདས། ཉི་མེ་ ༢༥༧། ༡།

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༡། ༣།

^༣ ག་ཀྱང་ལྟ་བུ་བཤད་སྟེ། བ་ཀྱང་ལྟ་བུ་བཤད་སྟེ། ༡༧༠༩་བ་༩་བཤད་སྟེ།

^༤ ག་ཀྱང་ལྟ་བུ་བཤད་བས། བ་ཀྱང་ལྟ་བུ་བཤད་བས། ༡༧༠༩་བ་༩་བཤད་བས།

^༥ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༡། ༤།

རྒྱལ་གྱིས་བསྐྱར་སྤྱོད་ཡོངས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ལ་བྱག་ཡོད་པའི་དང་པོ། སྦྱོར་བའི་ལམ་
མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ།¹ བྱང་ཆེན་
གང་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་པ་འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པར་རིག་
པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་མདོན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། ཞེས་
དང་། ཤེར་ཕྱིན་སྒོམ་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ལ་པན་ཡོན་འདི་དག་ཡོད་པར་རིག་
པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དུས་གསུམ་ཡོན་
ཏན་མེད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། བྱང་² བ་འགགས་པ་ཉིད་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ལམ་
གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་དང་མི་ལྟན་པས་མཐོང་བའི་
ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། མ་འོངས་པ་མེད་པ་ཉིད་གྱིས་སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་
ཡོན་ཏན་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་སྦྱོར་བའི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་
མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒོམ་པའི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་
པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ།³ གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་

¹ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མེ་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༩༩། ༤།

² བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩། ༤།

³ ག་ཀྱང་བ་ན་འབྱུང་བ། བ་ཀྱང་བ་ན་འབྱུང་བ། ཀ་ཀྱང་བ་ན་འབྱུང་བ།

⁴ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་མེ་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༩༩། ༥།

‘བར་བཟྱ། རི་ལྷར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མངོན་བར་བསྐྱབ་བར་བཟྱ། རི་ལྷར་ཤེར་
ཕྱིན་བསྐྱོམ་བར་བཟྱ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་ལ། གཟུགས་ཞི་
བ་དང་གཟུགས་རགས་བ་དང་། གཟུགས་གསོག་དང་གཟུགས་སྦྱིང་པོ་མེད་
པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱད་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ‘གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་
ཤེར་ཕྱིན་མངོན་བར་བསྐྱབ་བར་བྱ་ཟེར་བ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་
བར་བསྐྱབ་པས་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་བར་བསྐྱབ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གང་ཡང་
འདི་སྐད་དུ་རི་ལྷར་ཤེར་ཕྱིན་བསྐྱོམ་བར་བྱ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ནམ་མཁའ་སྟོང་བ་
ཉིད་དུ་སྐྱོམ་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱོམ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །ཞེས་དང་། ‘ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཞི་བ་ཉིད་
ལ་སོགས་པས་སྤྱངན་ལས་འདས་བར་སྦྱོར་བའི་ལམ་དང་། སྟོང་བ་ཉིད་མངོན་
བར་སྐྱབ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ལམ་དང་། རང་བཞིན་མེད་བར་སྐྱོམ་བར་
བྱེད་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོམ་པའི་ལམ་ལ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། འདིར་བསྟན་སྐྱོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་བ་གཟུང་རྟོག་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྐོ་ནས་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་དེ་ལ་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་གསུང་རབ་མདོར་བསྐྱས་མི་
ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། རྒྱས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་།

¹ ག་ཏ་བ་ཅ་སྟོད་པར། བ་ཏ་བ་ཅ་སྟོད་པར། ག་ཏ་བ་ན་ཅ་སྟོད་པར།

² བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༩། ཉི་ཁྱིམ། བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩༥། ༩༡

³ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོང་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༡། ༩།

སངས་རྒྱལ་གྱིས་བསྟར་བ་མེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་མེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། མཐོང་བའི་ལམ་མེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་མེད་པའི་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྒྲོམ་པའི་ལམ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༡ སྦྱོར་མ་ལྟ་བུར་བདག་གིས་འཇུག་པར་བྱའོ་ཞེས་དེ་ལྟར་འཇུག་པའི་སྟོགས་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྦྱོར་མ་ལྟ་བུར་འཇུག་བྱར་ཞེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཐོབ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་འདིར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་སྒྲོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་བཤད་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།^༢ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཡུན་རིང་པོ་ཇི་སྟེན་གཅིག་ཏུ་སྦྱད་ན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱད་པར་འགྱུར། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་དང་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡ ། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༩༩༣། ༢༡

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༤། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༡༩༩༤། ༦།

པོ་བསྟན་ནས་གཟུང་རྟོག་གཉིས་པ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་འཆད་དོ། །ཞེས་
མཆོམས་སྤྱོད་པ་ལ།^༡དེ་ལྟར་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གཉིས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། གཉིས་པ་
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་
ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ།^༢དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདི་ལ་ཡང་། རྟོག་བའི་ཡུལ། རོ་བོ། གཉེན་པོ་དང་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། སེམས་མི་སྤྱེ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་དང་།^༣དགེ་བའི་བཤེས་
གཉེན་ལ་སོགས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། གཉིས་པ། ཞེས་
དང་།^༤གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ། ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།
སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས། །འཇུག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་བཞེད་དེ། ཞེས་
དང་།^༥གནས་སྐབས་དེ་ན་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་
དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་འཇུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་
དགུའོ། །ཞེས་གསུངས།

དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་པ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༡། ༡༭

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༡། ༢༠།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༡། ༢༠།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༡། ༢༡།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༡། ༢༢།

ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^੧ བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་མི་སྐྱེ་དང་། ཞེས་དང་།^੨ དག་བའི་
བཤེས་གཉེན་ལ་སོགས་པ་དང་བུལ་བས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གཉེས་པ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ།^੩ སྤྱིང་པོ་བྱང་ཚུབ་ལ་འདུག་གི་བར་དུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོ། །དེ་
ལྟར་མངོན་པར་བསྟུབ་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཚུབ་ཀྱི། སྤྱིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་དང་། ཞེས་
དང་།^੪ སངས་རྒྱས་ལ་དཔེགས་པའི་བསོད་ནམས་བྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་མེད་
པས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། བཞི་པ་རང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཐོབ་བྱར་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ།^੫ “གསོལ་བ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ལྟར་སེམས་གཞན་ཀྱི་གོ་སྐབས་མི་འབྱེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་སྤྱད་པར་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཡིད་ལ་བྱ་བ་གཞན་

^੧ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ੩༤ ཉི་མེ་ཤ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ੩༩༤ ་ ༤

^੨ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤ ་ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཀྱི་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༡ ༥༠

^੩ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ੩༤ ཉི་མེ་ཤ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ੩༩༤ ་ ༥

^੪ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤ ་ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཀྱི་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༡ ༥༡

^੫ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ੩༤ ཉི་མེ་ཤ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ੩༩༤ ་ ༡༡

གྱི་གོ་སྐབས་མི་འབྲེད་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱད་པར་བྱཏོ། །ཤེར་ཕྱིན་མངོན་
པར་བསྐྱབ་པར་བྱཏོ། །ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱོམ་པར་བྱཏོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། ཐེག་པ་དམན་པ་ཡིད་བྱེད་དང་། །ཞེས་དང་།^༡ ཉན་ཐོས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེའི་ཐེག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རིགས་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དེའི་ཐེག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

ལྷ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་བྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ།^༢ རབ་འབྱོར་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱ་བ་མི་འདོར་
བས་རྩི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་མི་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་
ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱད་པར་བྱ། ཤེར་ཕྱིན་མངོན་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ། ཤེར་ཕྱིན་ལ་
བསྐྱོམ་པར་བྱཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྫོགས་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཡིད་མི་བྱེད། །ཅེས་དང་།^༣ ཤེར་ཕྱིན་སྐྱབ་པ་མེད་པས་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་སྐྱོམ་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༤ གསོལ་བ། བཙུག་ལྟར་
འདས་འོན་ཅི་ལགས་སྐྱོམ་པར་བྱེད་པས་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཐོབ་བཅ། བཙུག་ལྟར་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༩། ༩།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཙུག་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༩༩། ༡༥།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༩། ༥།

^༤ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཙུག་ལྟར་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༩༩། ༡༥།

དོན་འཆད་པ་ལ། སློམ་དང་། ཞེས་དང་།¹ དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
སློམ་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། བདུན་པ་སློམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་
པ་ལ།² གསོལ་པ་འོན་ཅི་ལགས་མ་བསློམས་པས་རྣམ་མཁུན་ཉིད་འཛོལ་བཅ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། རབ་འབྱེར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སློམ་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་།³ དམིགས་པ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་སློམ་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་དང་།

བརྒྱད་པ་བསློམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་མ་བསློམས་པས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།⁴ གསོལ་པ་འོན་ཅི་ལགས། བསློམས་ཀྱང་
བསློམས་ལ་མ་བསློམས་ཀྱང་མ་བསློམས་པས་རྣམ་མཁུན་ཉིད་འཛོལ་བཅ།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ་འོན་ཅི་
ལགས་བསློམས་པ་ཡང་མ་ལགས་མ་བསློམས་པ་ཡང་མ་ལགས་པས་རྣམ་
མཁུན་ཉིད་འཛོལ་བཅ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྦྱུལ་བ། དེ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་དག་ལས་ནི་ལྟོག་ཉིད་དང་། ཞེས་
དང་།⁵ དམིགས་པ་ཡང་མེད་མ་དམིགས་པ་ཡང་མེད་པས་སློམ་པ་ཡང་མེད་
སློམ་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

¹ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༥།

² བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱེ་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ་ ༩༦། ༥།

³ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༦།

⁴ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༦།

⁵ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༦།

དགུ་བ་དོན་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ།^༡ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་འོ་ན་རྣམ་མཁུན་རྩི་ལྟ་བ་འཛོལ་བར་བསྒྱི།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། གསོལ་
བ་དེ་བཞིན་ཉིད་རྩི་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཡང་
དག་པའི་མཐའ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་ནོ། གསོལ་བ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་རྩི་ལྟ་བུ་
ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྩི་ལྟ་བ་
བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྩི་བཞིན་དོན་མིན་རྣམ་རྟོག་
པ། ཞེས་དང་།^༢ ལྷན་ཅི་ལོག་ཏུ་མཛོན་པར་ཞེན་པས་དོན་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་
ཡིན་པ་ཉིད་ལ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྟོན་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་ལྟོག་^༣ བ་གཟུང་
རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྟོན་ལས་
རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཁྱོད་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནས། དོན་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་
བར་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དགུར་ཡོད་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོག་ལམ་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་
གཉིས། ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། ཐེག་དམན་གྱི་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩ ཤ། ༡།

^༢ བསྟན་འཕྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེས་ཕྱིན་ན། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༡ ཤ།

^༣ ག་ཉ་བ་འཕྱུག་པ་གཟུང་རྟོག །བ་ཉ་བ་འཕྱུག་པ་གཟུང་རྟོག །ག་ཉ་བ་འཕྱུག་པ་གཟུང་རྟོག

སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག། ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་དབང་དུ་
བྱས་པ་གཅིག། དེ་དག་ལས་སྒྲོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག། བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
གོལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་སྟེ་དགྲུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དགྲུང་པོ་དེས་
ཡུལ་དགྲུང་པོ་དེ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཡོད་དེ་དངོས་པོར་ཞེན་པའི་སྒྲོན་ས་འདི་ནི་བདག་
གི་ཐོག་བྱའོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་
སྦྱར་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་ཐོབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྤང་བར་བྱ་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འཛིན་རྟོག་བཤད་པ་ལ། རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་། བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅས་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། གསོལ་བ་བཅེས་ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་¹ ཇི་ལྟ་བུ་ལགས། ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་གཟུང་རྟོག་དང་པོ་བསྟན་ཟིན་
ནས། འཛིན་རྟོག་དང་པོ་རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དགྲུང་ཕྱེན་ས་
འཆད་དོ། ཞེས་མཆམས་སྦྱར་བ་ལ། ² དེ་ལྟར་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་འཛིན་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྦྱོད་ཡུལ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།

¹ བ་ཤན་ཏ་ཆོས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ། ག་ཀ་ཀའ་ཏ་ཏ་ཆོས་ཀྱི་རི་ལྟ་བུ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རི་ལྟ་བུ།

² བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༩། ༡༡།

‘རྩི་སྤྱོད་པར། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ལ་ཡང་རྟོག་པའི་ངོ་བོ། ཡུལ། འཛིན་སྣངས། གཉེན་པོ་དང་བཞི་ལས།
དང་པོ་ནི། འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་པོར་ཏེ། །ཞེས་པར་བྱ་བ་བསྐྱགས་པ་
ཡིན། །ཞེས་པས་འཆད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན། ཞེས་སོགས་དང་། ‘རྩི་
སྤྱོད་པར། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ‘སྤྲ་མ་བཞེན་དུ་འཛིན་
པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། བཞི་པ་ནི། ‘སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་
སྒྲུབ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པ་དགུའོ། །ཞེས་འཆད།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་དང་། ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
པའི་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཆོས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སྟོན་པ་
ལ། ‘གསོལ་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་’^༡ རྩི་ལྟ་བུ་ལགས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། བདག་གི་ཁམས་དང་སེམས་ཅན་གྱི་
ཁམས་དང་སྟོག་གི་ཁམས་དང་གང་ཟག་གི་ཁམས་རྩི་ལྟ་བུ་བ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༦།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༦།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༣།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༤།

^༥ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༦། ༤། ༡༣།

^༦ རྟོག་དུ་མཆོན་༡༠༧་ནང་ཡོད་པ་དང་མཛུངས།

སོགས་དང་།^੧གསོལ་བ་བཙམ་ལྟན་འདས་འོན་ཀྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་
བས་གཟུགས་ལ་བསྐྱབ་བ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལ་བསྐྱབ་བར་བགྱི་འཇམ།
ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། སེམས་ཅན་བཏགས་པའི་སྦྱོད་ལུལ་
དང་། །ཆོས་བཏགས་བ་དང་། ཞེས་དང་།^੨རྣམ་སྤྱོད་པར་མི་སྦྱེ་བས་
སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་བ་དང་། སྣང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་སྤྱོད་བཏགས་
བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་བ་ལ། ལུལ་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྦྱོར་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་བ་སྟོན་བ་ལ།^੩བཙམ་ལྟན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། གཟུགས་ལ་
འབྲི་བ་དང་བསྐྱན་བ་མེད་པར་བསྐྱབ་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་བ་ལ། སྦྱོར་མིན་ཉིད། །ཅེས་དང་།^੪ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་
བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་བ་ཉིད་དང་།
ཞེས་གསུངས།

གསུམ་བ་ལ། འཕགས་ལམ་དང་། བྱིས་པའི་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་
ཐབས་ཤེས་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་ཤེས་རབ་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་དང་།
ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་རབ་དུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་

^੧ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੩༧ ཉི་ཁྱིམ། བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ੩༧ ༡ ੩༠

^੨ བསྐྱན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੪༩ ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྦྱོར་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ੩੩༩ ༡༦

^੩ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੩༧ ཉི་ཁྱིམ། བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ੩༧ ༡ ༡༩

^੪ བསྐྱན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੪༩ ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྦྱོར་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ੩੩༩ ༡༧

རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ།^༡ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཉེ་དེ་ལྟར་བྱང་
ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་མི་ཆགས་མི་དམིགས་པ་
ལ་ཡང་མི་ཆགས་ན། འོ་ན་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པས་ས་ནས་ས་
ཡོངས་སུ་རྩོགས་པར་བགྱ། ཞེས་སོགས་དང་།^༢ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་
གལ་ཉེ་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་སྟེ། གང་ཡང་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སྟོད་པ་དེ་ཡང་དམིགས་སུ་མ་མཆིས་པ་ལགས་ན། ལྷ་མེད་རྩོགས་
བྱང་གི་བར་དུ་དམིགས་པར་འབྱུང་བ་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་
བགྱེལ། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཆགས་དང་རབ་འབྱེད་བདག་
ཉིད་དང་། ཞེས་དང་།^༣ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོན་པར་ཞེན་པ་མ་སྤངས་པས་
ཆོས་ལ་ཆགས་པ་དང་། རོ་ཤོ་ཉིད་མེད་པར་རྟོགས་པས་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་། ཐེག་དམན་གྱི་ཐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དངོས་
པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེའི་
དབང་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
གཉིས་སྟོན་པ་ལ།^༤ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་གཟུགས་ཀྱང་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༥༥། ༡༣།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༥༥། ༥།

^༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༩། ༡༤།

^༤ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༥༤། ༡༦།

མི་དམིགས། ཞེས་སོགས་དང་།^੧གསོལ་བ་བཙམ་ལྟན་འདས་གཤམ་ཏེ་དེ་ལྟར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་བགྱིས་བ་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་མ་བགྱིས་བ་ལགས་ན། འོ་
ན་ངེ་ལྟར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་བ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་བ་དང་། ཐེག་བ་
ཆེན་པོ་དང་ཐེག་བ་གསུམ་པོ་འདི་དག་རྣམ་པར་དགོད་པར་འགྱུར། བཙམ་ལྟན་
འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་འདུ་མ་བྱས་མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་
པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་ནི་རྣམ་པར་དགོད་པ་གང་ཡང་དམིགས་སུ་མེད་དེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། དངོས་པོར་བྱེད་དང་ཐེག་གསུམ་
དང་། །ཞེས་དང་།^੨ཆེད་དུ་བྱ་བ་མི་བྱེད་བས་དངོས་པོའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་བ་
དང་། གཟུགས་ལ་སོགས་བ་ལ་མི་དམིགས་པའི་བྱིར་ཐེག་བ་གསུམ་གྱིས་ངེས་
པར་འབྱུང་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་བ་ལ་ཡང་། ལྟ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཡོན་ཡོངས་སུ་མ་དག་བ་ལ་
རྣམ་པར་རྟོག་བ་དང་། སྟོན་^੩པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་བ་རྣམ་པར་འབྲུགས་
བ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་བ་གཉིས་སྟོན་བ་ལ།^੪གསོལ་བ་བཙམ་ལྟན་འདས་གཤམ་ཏེ་
དེ་ལྟར་སྤྲུལ་བ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ལ་བྱད་པར་མ་མཆིས་ན་ཡོན་ཡོངས་
སུ་དག་པར་ཡང་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་བ་ལ་ཡོན་བསྟབས་
བ་དང་དེའི་སྤྲུལ་བ་ལ་ཡོན་བསྟབས་བ་ནི་དེ་ལྟར་དོན་ཆེའོ། །རབ་འབྱོར་རྣམ་

^੧ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੩༤། ཉི་མེ་ཨ། བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ੩༤། ༡༥།

^੨ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༩། ༣༡།

^੩ ག་ཀ་ཅ་ན་ན་དཔྱོད། བ་ཀ་ཅ་ན་ན་དཔྱོད་པའི། ཀ་ཀ་ཀ་ན་ཀ་སྟོན།

^੪ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ੩༤། ཉི་མེ་ཨ། བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ੩༤། ༣།

གངས་དེས་ན་དེ་ལྟར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་བཅན་པར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྱལ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་གང་ཡང་མེད་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
དང་། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་
བྱས་ཤིང་ཤིང་ཕྱིན་ལ་སྤྱད་པར་བྱའོནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་མ་མཆིས་
ཤིང་མཆན་མ་མ་མཆིས་པ་ལ་རྩི་ལྟར་མིང་དང་མཆན་མས་ཐ་སྙད་དུ་མཛད།
ཅེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡོན་ཏེ་དག་པ་མ་ཡིན་དང་། སྦྱོང་པ་
རྣམ་པར་འབྲུགས་པ་ལ། ཞེས་དང་། ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་མ་ཞུགས་པ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོན་མ་དག་པ་དང་། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་དམིགས་ཏེ་སྦྱབ་པས་སྦྱོང་
པ་རྣམ་པར་འབྲུགས་པ་ལ། ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་སྤང་ཤེས་སྦྱིབ་རྗེས་འཛིན་རྟོག་
པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་པ་དབྱེ་བས་
རྣམ་པ་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་སེམས་ཅན་དུ་བཏགས་པ་ལ་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་ནས། སྦྱོང་པ་རྣམ་པར་འབྲུགས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་བར་དགུར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་ལ་རྟོག་ཚུལ་ཡོད་དེ།
ཡུལ་དགུ་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ལ་རྗེས་ཡོད་ཀྱིས་འཛིན་པ་པོའི་བདག་
གོ་སྟེ་དུ་ཞེན་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒྲིམ་ལམ་
ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྤང་བྱ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཐོབ་ལ་ཡོངས་སུ་མ་རྩོགས་པའི་

༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ལ། བཙུན་འདས། ཉི་མེ། ༩༥༥། ༡༡།

༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤིང་ཕྱིན་ཇ། སྦྱོང་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༣། ༩།

སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བཏགས་
འཛིན་རྟོག་པ་སྦྱོར་བསྟན་པ་ལ།¹ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་
འབྱོར་ཐ་སྙད་ནི་མིང་དང་མཚན་མ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་
འདི་ནི་མིང་ལ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེན་ཞིང་མཚན་མ་དང་མདོན་པར་ཞེན་པ་ལ་
ཐ་སྙད་དུ་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། མིང་དང་མཚན་མ་དེ་ལ་སྦྱེ་བ་དང་
འཛིག་པ་དང་གནས་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།
དེ་སོ་སོར་སྟོན་པ་ལ།² གསོལ་བ་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ཅེས་བྱའམ།
ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་དང་། དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་
འཛིན་རྟོག་དང་པོ་ཇས་འཛིན་རྟོག་པ་བསྟན་ནས་དེའི་འོག་དུ་འཛིན་རྟོག་གཉིས་
པ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ།³ དེ་ལྟར་དང་པོ་བསྟན་
ནས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཅེ་
འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་མདོར་བསྟན་ཀྱི་སྟོན་པ་འཆད་
པ་ལ། སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱ་ཡི། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི 367 ག།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 31 ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི 363 ག། 23

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། 44 ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། 333 ག།

བ་ནི། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་བ་ལ།^༡ མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེ་ལ་ཡང་། རྟོག་པའི་དབྱེ་བ། མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་
བ། དུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་རྣམ་པ་དགུ་ཞེས་དང་།^༢ རྣམ་
པ་དགུ་ལོ། ཞེས་འཆད། གཉིས་བ་ནི། དེ་ཡིས་རྣམ་འཛོམས་བས། སྒོམ་པའི་
ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། མི་མ་སྤུན་ཕྱོགས། ཞེས་དང་།^༣ སྒོམ་པའི་ལམ་གྱིས་
ཡང་དག་པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་དང་འབྲེལ་བ། ཞེས་སོགས་
གྱིས་འཆད། གསུམ་བ་ནི། སེམས་ཅན་བཏགས་དང་དེ་རྒྱ་ཡི། །དུལ་ཅན།
ཞེས་དང་།^༤ མི་མ་སྤུན་པའི་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་བ་གཉིས་བ་སེམས་
ཅན་དུ་བཏགས་བ་དང་། དེར་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱ་སྤང་བ་ཅམ་གྱི་དུལ་ཅན།
ཞེས་འཆད།

གཞུང་དོན་ནི། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྤྱོད་རྣམས་འཛིན་རྟོག་བ་ལས་གཞན་དེ་
བཏགས་འཛིན་རྟོག་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་དགུར་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་
དུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་བ་དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྒོམ་ལམ་ཅེ་
སྒྱུར་དང་སྤང་གཉིས་དུ་འབྲེལ་ཏེ། སྒོམ་ལམ་ཅེ་སྒྱུར་དེའི་རྣམ་པར་འཛོམས་པར་
བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དུལ་ཡང་ཡོད་དེ། སྤྱི་འཕགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དུ་ཐ་སྙད་དུ་
བཏགས་བ་དང་བཏགས་བ་དེར་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གཉིས་ཀྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༣། ༤།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༣། ༡༣།

^༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༣། ༡༡།

^༤ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༣། ༤།

ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་
གཉིས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་པ་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་རི་
ལྷར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཞེས་མཆམས་སྦྱར་བ་ལ།¹ རི་ལྷར་རྣམ་པ་དགུ་ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་
པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བདག་ཉིད་རི་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་
ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་
པ་ལ།² རྣམ་པ་ཐམས་ཅད། ཅེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ལ་ཡང་། རྟོག་པའི་ཡུལ། རོ་པོ། འཛིན་སྟངས། གཉེན་
པོ་ལོ། དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་རི་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། །ཅེས་སོགས་དང་། རྣམ་
པ་ཐམས་ཅད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མར་
བཞེད། །ཅེས་དང་།³ “སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཐ་མ། ཞེས་
གསུངས། “གསུམ་པ་ནི།⁴ “གློམ་པའི་ལམ་གྱི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། གློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༣། ༡༩།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། གློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༣། ༡༩།

³ འདི་གསུམ་པ་ཡིན་མིན་དབྱེད།

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། གློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༤།

⁵ འདི་བཞི་པ་ཡིན་མིན་དབྱེད།

⁶ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། གློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༠།

འབྲུག་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམས་པ་དགུར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འཆད།

དང་པོ་ལ་ཡང་ཡུལ་གྱི་སློན་པ་དགུ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་སྐྱབ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གསུམ། རོ་སའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག །དམིགས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་པ་གཉིས། བྱང་པར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག །སྤང་བྱའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་གཅིག །ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་བྱིད།

དང་པོ་ལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ལམ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་སྐྱབ་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་
ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་སྐྱེད་པའི་
སྐྱབ་པ་སེལ་བའི་ཐབས་ལ་ཀུན་ཏུ་ཚོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གསུམ་སྟོན་པ་
ལ།^༡ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་སྤྲོད་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་སོགས་དང་།^༢ རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སེམས་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ༩༩༩། ༡༧།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡ ཉི་མེམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ ༩༩༧། ༦།

དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་སོགས་དང་།^੧ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཅིའི་སྐད་དུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ལགས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བདག་
ཉིད་ཇི་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད། །གསུམ་གྱི་སྤྱིབ་པ་རྣམ་གསུམ་དང་། །ཞེས་
དང་།^੨ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པ་དང་། ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་
པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པ་དང་། གཞི་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིབ་པ་ལ་ཀུན་ཏུ་མྱོངས་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་སྤྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ངོ་མོ་ལ་ཀུན་ཏུ་
མྱོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^੩ གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅི་
ལགས་བྱང་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་གནས་ཏེ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བགྱིའམ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། ཤེར་ཕྱིན་འདིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་གི་ཚུལ་བྱེད་དེ་ཆོས་དེ་དག་ཀུན་ལ་ཡང་འཁོར་བ་མ་
དམིགས་པས་དེའི་ཕྱིར་ཤེར་ཕྱིན་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། ཞི་ལམ། ཞེས་དང་།^੪ ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་ཐམས་ཅད་ཞི་བའི་

^੧ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༥། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ੨༩༥། ༥།

^੨ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤྱོད་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ੩੩༥། ੧༥།

^੩ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ੨༥། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ੨༩༥། ੩།

^੪ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤྱོད་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ੩੩༥། ੧།

ལམ་ལ་ཀུན་རྟུ་མྱོངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། གཟུགས་སོགས་ཤེས་བྱ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་
ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་ཀུན་རྟུ་མྱོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་། སྤྱག་བསྐལ་
སོགས་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཀུན་རྟུ་མྱོངས་པའི་རྣམ་པར་
རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ།^༡ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་ཕྱིན་འདིར་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱང་
ཆུད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡང་ཆུད་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱང་ཆུད་དེ། ཞེས་སོགས་
དང་།^༢ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་འདིའི་དོན་སྤྱད་པས་མི་རྟག་
པའི་དོན་ཉིད་ལ་སྤྱད་པར་བྱཏོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། དེ་བཞིན་ཉིད་སོགས་དང་། མཚུངས་པར་ལྷན་དང་མི་ལྷན་དང་། ཞེས་
དང་། སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་དང་། ཞེས་དང་།^༣ གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་
བྱ་དང་། དེ་བཞིན་ཉིད་དག་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སོགས་
པ་དང་མཚུངས་པར་ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པ་ལ་ཀུན་རྟུ་མྱོངས་པ་དང་། ཞེས་
དང་།^༤ དོན་ལ་སྤྱི་རྩི་བཞིན་དུ་འདྲིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྤྱག་བསྐལ་ལ་སོགས་པའི་
བདེན་པ་ལ་ཀུན་རྟུ་མྱོངས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལམ་གཞན་དང་མི་མཉམ་ཞིང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཀུན་རྟུ་

^༡ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༥༩༩ ༡༩།

^༢ བཀའ་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༠༠ ༡༩།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟུགས་སྟོན་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩ ༩།

^༤ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟུགས་སྟོན་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩ ༩།

མོངས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།¹ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་
ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོབས་པ་ཐམས་ཅད་དང་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱང་བ་
སྟེ། ཉན། ཤེར་ཕྱིན་དེ་ནི་བདུད་དམ་བདུད་ཀྱི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་གང་ཟག་ཉན་
ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་སྤྱེད་པས་ཅན་གཞན་གྱི་བར་དང་
སྤྱིག་པའི་གྲོགས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཆོད་མི་འཕྲོག་པ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མི་མཉམ། ཞེས་དང་།² བདུད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་
བོ་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་པས་མི་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་ཀུན་ཏུ་མོངས་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས།

ལྷ་པ་སྤང་བྱ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་རང་བཞིན་ལ་མོངས་པའི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།³ གསོལ་བ་བཙམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་
མོ་འདི་ལ་དོན་དང་དོན་མ་ལགས་པ་མི་དམིགས་ན། འོ་ན་རྗེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་
ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདིའི་དོན་ལ་སྤྱད་པར་བཀྱི། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་
སྤྱུལ་བ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ཟབ་མོ་འདི་ལ་སྦྱོད་པས་འདི་ལྟར་སྤྱད་
པར་བྱའོ། །འདོད་ཆགས་བདག་གི་དོན་ཞེས། དོན་མིན་ཞེས་སྤྱད་པར་མི་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དང་། ཞེས་དང་།⁴ འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་སུ་མ་ཤེས་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཤ། བཙམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༠༡། ༥།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༥།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་མེ་ཤ། བཙམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༠༡། ༥།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༥།

དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས།
གློམ་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། ཟེར་ན། ཟེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་
འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུབ་སྟེ། ལེགས་པའི་ལམ་ནི་རྣམ་གསུམ་ལ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་
ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྤྱེས། གློམ་སྤང་ཤེས་
སྤྱིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེན་གློམ་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཇུག་པ་གཟུང་
རྟོག་དང། དེ་ལྟོག་པ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་སུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ལུལ་དུ་གྱུར་
པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
འཛིན་ལྟན་སྤྱེས། གློམ་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད། དབྱེན། དེ་
རྣམས་འཛིན་རྟོག་པ་དང། དེ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། མཆན་ཉིད་
སོགས་སྤར་བཞེན་ནོ། །

དེས་ན་མདོར་བསྡུས་པའི་གསུང་རབ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱར་
བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྤྱེས་ཆོས་ཅན། གློམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྤང་བྱ་
ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ལྟག་མ་བརྒྱད་ལ་རིགས་འགྲོ།
ཉན་ཐོས་གྱི་ཆོགས་ལམ་དུ་ཟེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མི་སྤྱེ་བར་མཐོང་ནས་དེ་ལ་
སྟོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་རྟོག་པ་ལྟན་སྤྱེས་ཆོས་ཅན། ཉགས་ཆོས་སྤར་

བཞིན། རྟེན་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་རིགས་འགྲོ། སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བཏགས་
པའི་འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྟོང་གེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་
འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆོས་ཅན། ཉགས་ཆོས་སྤར་བཞིན། རྟེན་ལྷག་མ་བརྒྱད་ལ་
རིགས་འགྲོ། ཞི་བ་བཟོད་པ་གཅིག་དུ་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་པ་ཆོས་
ཅན། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་སྤྲིབ་པ་སྟོང་བ་ལ་ཀུན་ཏུ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་
གཉིས་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་མི་ཤེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཏགས་འཛིན་རྟོག་
པ་ལ་བསྟན་བཤད་སྤྱར་ནས་རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དེ་མ་སྤྱར་བའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་བསྟན་བཤད་སྤྱར་བས་རྩས་འཛིན་རྟོག་པ་
ལ་དེ་ལྟར་སྤྱར་བར་གོ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་ཆེ་མཐོང་སྤར་
རྟོག་པ་སྤར་བསྟན་ནས་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་ཆེ་དེ་ལས་སྒྲོག་སྟེ་བསྟན་པའི་
རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་རྩིས་སུ་མཐོང་སྤར་རྟོག་པ་མི་འབྱུང་
ཞིང་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་རྩིས་སུ་སྒྲོམ་སྤར་རྟོག་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་
དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་པར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་གྱི་སྤྲ་རོལ་ཏུ་སྒྲོམ་
སྤར་རྟོག་པ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་རྩིས་སུ་བསམ་ལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་འབྱུང་
བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག།

ཁ་ཅིག །སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་སྟོར་བ་
ཉེར་བསྟོགས་ཀྱི་ལམ་དོན་གཅིག་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྟོར་གྱི་དེ་གཉིས་དོན་

༡ ག་༡༥་ན་༣་དེ་ལ་ལྷག །པ་༡༥་ན་༤་དེ་ལ་ལྷག །

གཅིག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྟོག་
སོགས་བཞི་ཆོས་ཅན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་འཇུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྟོགས་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་བ་ཁས།
རྟགས་བྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས།¹ མཛོད་ན་ལམ་ནི་རྣམ་བཞི་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་།
དེའི་འགྲེལ་པར།² སྦྱོར་བ་ནི་གང་གི་མཇུག་ཐོགས་སུ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་
སྟེ་བཤོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ །དེ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་དེ་གཉིས་འགལ་
བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོར་
བ་ཉེར་བསྟོགས་ཡིན་ན་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱ་རྟོགས་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་མཁྱེན་
གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་དངོས་ལུལ་
དུ་བྱེད་པའི་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་
སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས།³ སྐད་ཅིག་སྦྱོར་སྒོམ་པའི་སྐབས་སུ། ཇི་ལྟར་སྟེས་བུས་རྩོ་
ཚུན་རྒྱད། །ཅེས་པའི་དཔེ་ལྟར་ན་ཐག་མེད་གྱི་ཆོས་གཅིག་མཛོན་དུ་གྱུར་པ་ན་
ལྟག་མ་རྣམས་ལ་རྩོལ་མི་དགོས་པར་དཀྲུག་གཅིག་ལ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་
མཛོན་དུ་གྱུར་པའོ། །དེ་ནི་རྒྱན་མཐའི་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་ཆེ་ཡིན་གྱི། བར་ཆད་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2'4 མཛོན་པ་ཀླ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༩། 23།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 2'4 མཛོན་པ་ཀླ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་རང་འགྲེལ། 2'6 4། ༩།

³ སྟེ་འབུམ་དབར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན། 203། 2།

མེད་ལམ་པའི་ཆེ་ནི་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་ས་བཅུ་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ་རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག། དེ་རྒྱན་
མཐའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་དུ་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། མཐའི་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་མཐར་གྱིས་
སྦྱོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན།
མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་འབྲུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་
སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་བྱུབ་
སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱད་བསྡུས་ཆོས་བཟོད་དེས་མཐོང་སྤང་འབྲུག་པ་
གཟུང་རྟོག་དང་། དེ་རྩིས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀའི་ས་བོན་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེ་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཉེར་བསྡོགས་དང་། མཐོང་སྤང་ལྟོག་
པ་གཟུང་རྟོག་དང་། བརྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་དེའི་འབྲུག་པ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དུ་བཞག་པའི་བྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་
ལས།^༡ས་བོན་སྦྱོར་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤང་བའི་དབང་གིས་གཉིན་པའི་མིང་
སོ་སོར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དངོས་སུ་ན་མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དེ་ཉིད་གྱིས་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞི་ཀའི་ས་བོན་དུས་
གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱི་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་ལ་རིགས་པ་དུ་མས་

^༡ སྤྱི་འབུམ་དབང་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་མཚན་དང་མ་རིན་ཆེན། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན། ༢༠༡། ༣།

གཞོན་པར་ཤེས་པར་བྱཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་གཉེན་པོ་
མཆོན་ཚུལ་བཤད་པ་ལ།^༡ སྒྲོམ་པའི་ལམ་གྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམ་པ་བཞི་པོ་
དེ་དག་སྤང་བ་ཉིད་དུ་གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡང་དེའི་དབྱེ་བས་འཐད་དོ་ཞེས་བྱ་
བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱཏོ། །ཞེས་གསུངས། སྒྲོམ་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་
པར་རྟོག་པ་བཞིའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོ་སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་ལ་ཡང་རྣམ་པ་བཞིར་
དབྱེར་ཡོད་དེ། སྤང་བྱའི་དབྱེ་བས་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་འཐད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བརྟེན་^༢ ན་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། བསྟན་བཅས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།^༣ དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་
རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཤེར་བྱིན་ཟབ་པོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཆེ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་
ཞུགས་པ་ཡང་དགའ་བ་བགྱིད་པ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཞེས་བགྱི་བའམ། སེམས་
ཅན་དུ་གདགས་པ་ནི་གང་ཡང་མི་དམིགས་ན་དེ་དག་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་
གྱི་སྤྲད་དུ་ཆེ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་སོ། །ནས། སྦྱེས་བྱ་ལ་
ལ་ཞིག་སྤོང་པོ་སྦྱིད་པར་འདོད་དེ། སྦྱེས་བྱ་དེས་དེའི་ཅ་བ་ལ་དམིགས་པ་དེ་
བཞིན་དུ་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་དང་མེ་རྟོག་དང་འབྲས་བྱ་ལ་དམིགས་རྟེ། སྦྱེས་
བྱ་དེས་སྤོང་པོ་བསྦྱིད་^༤ པར་འདོད་པས་དུས་དུས་སུ་ཆུ་བཟན་རྟེ། ཡལ་ག་དང་།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༩།

^༢ ག་ཏ་ན་པ་བསྟན། བ་ཏ་ན་པ་བསྟན། ༡༡༡༢་བ་༤་བརྟེན།

^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༡། ཉི་ཁྱི་མ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༣༠༥། ༡༡།

^༤ ག་ཏ་ན་པ་སྦྱིད་པར། བ་ཏ་ན་པ་སྦྱིད་པར། ༡༡༡༤་ན་༣་བསྦྱིད་པར།

ལོ་མ་དང་། མེ་ཏོག་དང་། འབྲས་བུ་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་གས་པར་གྱུར། ཞེས་སོགས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་^༡གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་གས་སུ་
བཅད་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྲ་མ་མཐོང་ལམ་
ཅེ་སྦྱར་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སྒྲོམ་སྤང་གི་ནམ་རྟོག་མངོན་གྱུར་
པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་རྟོག་པ་དེ་དག་གིས་
རྒྱུར་བསྐྱས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་བརྒྱ་ཅ་^༢བརྒྱད་སྤངས་པའི་
མཐུས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་གས་པའི་རིགས་ཐམས་ཅད་
བྱང་སེམས་སྒྲོམ་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ཏི་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལ། ^༣སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་ནམ་པར་རྟོག་པ་
བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པ་དང་དུས་མཉམ་པ་ཁོ་ནར་དེ་དག་གིས་བསྐྱས་པ་ཉོན་
མོངས་པ་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་སྤངས་པས་ཡོན་ཏན་སྤུན་སྤུམ་ཆོག་གས་པ་ཐམས་ཅད་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་ལ་བརྟེན་ཏི་ཞེས་བྱ་བ་བར་
སྐབས་ཀྱི་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་དག་གིས་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། ཡམས་ནད་འདི་ནམས་ཟད་ནས་
ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་མ་འཆད་པ་

^༡ པར་མ་ལས་གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཞེས་འབྱུང་ཡང་། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ཡིན་པར་གཞུང་ཉིད་ལས་གསལ་ཏེ།
མཆོམས་སྦྱོར། ཅ་བ། འབྲེལ་བ་དང་གསུམ་ལོ།

^༢ ག་ཏ་བ་མ་བརྒྱ་ཅ་སྤངས། པ་ཏ་བ་མ་བརྒྱ་ཅ་སྤངས་བརྒྱད། ག་ཏ་མ་བ་མ་བརྒྱ་ཅ་སྤངས།

^༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྒྲོམ་དཔོན་སེང་གི་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༥།

ལ།^༡ སྒོམ་པའི་ལམ་གྱི་མཐའ་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ལ་ཡང་། གང་ལ་
 རྟེན་པ་དང་། གང་བརྟེན་པ་དང་། དཔེ་དང་། རྟེན་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། རྒྱ་
 མཆན་དེའི་དཔེ་བསྟན་པ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་མཆོག་གིས་སྤྱོད་
 བ་ཡི། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ལ་ནི། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྟེན་པར་བྱེད། །ཅེས་
 དང་།^༢ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་གནས་པ་འབྲས་བུ་རབ་ཀྱི་
 མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་དེ་དག་གིས་མཛེས་པར་གྱུར་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
 ཏུ་མངོན་ཏུ་འོང་བའི་རྣམ་པས་རྟེན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གྲིས་འཆད་
 དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་ཡི། །བདེ་སྤྱབ་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཚོགས་
 ཀུན། །ཞེས་དང་།^༣ སྤྱིང་ཐེའི་གཞན་གྱི་དབང་ཏུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་
 འགྲོ་བའི་བདེ་བ་སྦྱེད་པར་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་ཕུན་ཕུང་ཕུན་ཚོགས་པ་ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད། ཅེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཆོ་
 ཆེ་ལ་རྒྱ་པོ་བཞིན། །ཞེས་དང་།^༤ རྒྱ་མཆོ་ཆེན་པོ་ལ་རྒྱ་པོ་དག་བཞིན་ཏུ། ཞེས་
 པས་འཆད། བཞི་པ་ནི། ཡམས་ནད་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་ནི། །ཞེས་དང་། “སྒོམ་
 པའི་ལམ་ལ་གྱི་མཐའ་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རིགས་བཞི་པོ་འཆེ་བར་བྱེད་
 པ་ཉིད་གྱིས་ཡམས་ཀྱི་ནད་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་རྣམས་ཟད་ནས་གོགས་བྱེད་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། རེ་ཕྱིན་ཟ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། རེ་ཕྱིན་ཟ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༢།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། རེ་ཕྱིན་ཟ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༣།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། རེ་ཕྱིན་ཟ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༤།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། རེ་ཕྱིན་ཟ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༥།

མེད་པས། ཞེས་པས་འཆད། ལྷ་པ་ནི། ཡུན་རིང་ཡོན་ནས་དབུགས་ཕྱིན་
ལྷ། ཞེས་དང་།^༡ དགའ་བས་དབུགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས།
གཞུང་དོན་ནི། རྟེན་པར་བྱེད། ཁེས་པ་བཞད་པའི་གཞིར་བྱངས་ལ།
གང་ལ་རྟེན་པར་བྱེད་ན་ས་བཅུ་རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་
ལ་ལོ། གང་རྟེན་པར་བྱེད་ན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་བདེ་བ་མངོན་
མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་སྐྱེད་པ་ལ་མཁས་པའི་ཡོན་ཏན་སྤྱན་སྲུང་ཆོགས་པ་
ཐམས་ཅད་དོ། རྒྱལ་ཇི་ལྷར་ན་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་འབད་ཚོལ་
རགས་པ་ལ་ལྷོས་^༢ བར་མངོན་དུ་འོང་བའི་རྣམ་པས་སོ། དཔེར་ན། རྒྱ་མཆོ་
ཆེན་པོར་ཆུ་པོ་བཞི་འཁོར་དང་བཅས་པ་བབས་^༣ པ་བཞིན་ནོ། དེ་ལྷར་རྟེན་
རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲོར་ལ་རིང་དུ་གོམས་པར་བྱས་པས་
སྒྲོམ་སྤང་རྟོག་པའི་རིགས་བཞི་པོ་རྒྱད་ལ་ཉེར་འཆེ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡམས་ནད་
དང་འབྲ་བར་གྱུར་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་འདི་དག་ཟད་པར་སྤངས་ནས་ཡོན་ཏན་
དེ་དག་བརྟེན་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པས་སོ། རྒྱ་མཆོན་དེའི་དཔེ་ནི། ནད་
པ་ཡུན་རིང་ནས་ནད་ཀྱིས་གཟེར་བ་དེ་ལས་གྲོལ་ཏེ་དགའ་བས་དབུགས་ཕྱིན་
པས་ངལ་བསོས་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། དོན་དེལ་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩ །ཤར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༣།

^༢ ག༡༥ན་༣། བ༡༥ན་༣། ག༡༡༥ན་༤། འབད་ཚོལ་རགས་པ་ལ་ལྷོས་པར། ཞེས་གསལ་ཡང་རགས་པ་ལ་ལ་ལྷོས་པ་ཡིན་ནས་བཞག །

^༣ ག༡༥ན་༤་བབ་པ་བཞིན་ནོ། བ༡༥ན་༤་བབ་པ་བཞིན་ནོ། ག༡༡༥ན་༤་བབ་པ་བཞིན་ནོ། །

གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་ཐམས་ཅད་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
དེ་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཚང་ཞིང་འགལ་རྒྱུན་དང་བལ་བའི་ཕྱིར།
འགལ་རྒྱུན་དང་བལ་བའི་དཔེ་ནི། ནད་པ་རིམས་ནད་ལེགས་པར་བྱང་སྟེ་དགའ་
བས་དབྱགས་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་བཞིན་ནོ། །མ་ཐུན་རྒྱུན་ཚང་བའི་དཔེ་ནི། རྒྱ་མཚན་
ཆེན་པོར་རྒྱ་པོ་བཞི་པོ་ངང་གིས་འདུ་བ་བཞིན་ནོ། །

ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་གློམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་སེམས་
དཔའ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རང་
རྒྱུད་ལ་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བསྟན་^༡ པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཚང་
ཞིང་། ^༢འགལ་རྒྱུན་ཡམས་ནད་དང་འདྲ་བའི་ཤེས་སྤྱིབ་རྟོག་པ་ཟད་པར་སྤངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གློམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དཔའ་དེས་ཤེས་སྤྱིབ་རྟོག་པ་ཟད་པར་སྤངས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྤྱིབ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁོ་ན་རེ།
ཤེས་སྤྱིབ་རྟོག་པའི་བག་ཆགས་དང་ཤེས་སྤྱིབ་ལ་སྤང་དཀའ་སྦྱའི་བྱད་པར་མེད་
པར་ཐལ། བྱོད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ལ་བྱུང་འབྱེལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་
འཛིན་དང་བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་ལ་སྤང་དཀའ་སྦྱའི་བྱད་པར་མེད་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་མཛོན་གྱུར་པ་དང་། བདེན་འཛིན་
གྱི་ས་བོན་ལ་སྤང་དཀའ་སྦྱའི་བྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན།

^༡ ག་༡༤་བ་༡་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི། བ་༡༤་བ་༡་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི། ག་༡༡༤་བ་༣་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི།

^༢ ག་༡༤་བ་༡་མ་ཐུན་རྒྱུན་འགལ་རྒྱུན། བ་༡༤་བ་༡་མ་ཐུན་རྒྱུན་འགལ་རྒྱུན། ག་༡༤་བ་༣་མ་ཐུན་རྒྱུན་ཚང་ཞིང་།

འབར་བ་ལ་མ་བྱུང་གོ།

བཞི་བ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ལ། རོ་གོ། རྒྱ། སྤང་བྱའོ། །དང་པོ་ལ།
མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་ཡོན་ཏན་སྟོན་པའི་
སྐབས་སུ་རང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང་གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་སྐྱེད་དུ་གཞུག་གོ་
ཞེས་གསུངས་པ་ལས་འཕྲོས་ནས། ¹གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་
སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་སྒྲ་མེད་རྫོགས་
བྱང་དུ་མདོན་པར་²འཆང་རྒྱ་བར་འཆལ་བར་འདོད་པ་དེས། བསོད་ནམས་
ཅི་ཅམ་ཞིག་འཕེལ་བར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་
འབྱོར་གལ་ཏེ་སྤོང་གསུམ་གྱི་སྤོང་ཆེན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་
ཅན་རྩི་སྟེང་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པར་འགྱུར་ནས་
གངས་སུ་ཡང་མི་བཟོད་ཆར་ཡང་མི་བཟོད་བགྱང་བར་ཡང་མི་བཟོད་དཔེར་
ཡང་མི་བཟོད་རྒྱར་ཡང་མི་བཟོད་དོ། །ཞེས་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་
བསོད་ནམས་མང་པོས་མཆོན་ནས་བསྟན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དེ་སྟོན་པ་ལ། “གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་སེམས་

¹ ག་ཀྱེ་བ་ན་བར་བ་ལ་མ་བྱུང་གོ། ག་ཀྱེ་བ་ན་བར་བ་ལ་མ་བྱུང་གོ། ག་ཀྱེ་བ་ལ་མ་བྱུང་གོ། ག་ཀྱེ་བ་ལ་མ་བྱུང་གོ།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟན་མ། 34། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། 34། 35།

³ ག་ཀྱེ་བ་ལ་མ་བྱུང་གོ། ག་ཀྱེ་བ་ལ་མ་བྱུང་གོ། ག་ཀྱེ་བ་ལ་མ་བྱུང་གོ།

⁴ ག་ཀྱེ་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བསོད། ག་ཀྱེ་བ་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བསོད། ག་ཀྱེ་བ་ལ་བར་
ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བསོད།

⁵ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟན་མ། 34། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། 34། 35།

དང་པོ་བསྐྱེད་པས་ཅི་ཡིད་ལ་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ།
རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཡིད་ལ་བྱལོ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་
པོ་ནི། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྒྲུབ་གྱི་ལོག་ཏུ་བར་ཆད་མེད་^༡ པའི་ཅེ་སྒྲུབ་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། སྒྲོམ་ཅིའི་རྗེས་སུ་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་
^༢ པའི་ཅེ་སྒྲུབ་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་མཚམས་སྒྲུབ་བ་ལ། ^༣སྒྲོམ་
པའི་ལམ་གྱི་རྗེས་ལ་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཡིན་པས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིད་
དེ་འདྲིན། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོང་གསུམ་
སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་
གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། ^༤འགའ་ཞིག་གིས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་མདོ་
ཆན་དང་པོའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོང་གསུམ་སྐྱེ་བོ་ཉན་ཐོས་དང་། ཞེས་སོགས་
དང་། ^༥འགའ་ཞིག་གིས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འདྲི་བཞུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྟོན་མེད་པ་ལ་བཀོད་ནས་བསོད་ནམས་བསྐྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དཔེར་
མཛད་ནས་དེ་བས་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་བསོད་ནམས་མང་བ་ཉིད་ཀྱིས།
ཞེས་གསུངས། མདོ་ཆན་གཉིས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་

^༡ ག་ཤོན་ཉ་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུབ་འཆད། བ་ཉ་ལ་ཅ་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུབ་འཆད། ཀ་ཉ་ཤོན་ཉ་མེད་ཅེ་སྒྲུབ་འཆད།

^༢ ག་ཤོན་ཉ་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུབ་སྐྱེ། བ་ཤོན་ཉ་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲུབ་སྐྱེ། ཀ་ཉ་ཤོན་ཉ་མེད་ཅེ་སྐྱེ།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༩།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༥།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༥།

བར་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཉན་མཁུན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་སངས་རྒྱུ་
ཉིད་ཡིན་པས་སངས་རྒྱུ་ཉིད་འཐོབ་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅེས་བྲལ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་
པའི་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་ཏེ། མཁུན་གསུམ་བསྐྱུ་བསྐྱེད་པས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་
རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་གི་
འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་སྦྱང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་དེ་
བསལ་བ་དེའི་མཚན་ཉིད། མདོ་ལས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་བསོད་ནམས་
མང་པོས་མཚོན་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱང་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ས་ལ་བཀོད་པའི་དགེ་བ་དཔེར་མཛད་ནས་
དེ་བས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་བས་མཚོན་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
སྦྱོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེའི་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁུན་དེ་བསོད་ནམས་མང་
བས་དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་
གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁུན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་
རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། ཤེད་ཕྱིན་ན། སྒྲོབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པའི་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༥།

¹⁰ ག་ཤོ་བ་ཤ་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན། ག་ཤོ་བ་ཤ་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན། ༡༡༩༩། ག་ཤོ་བ་ཤ་མེད་པའི་ཅེ་སྒྲོར་ཡིན།

ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁུབ་སྟེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་
པའི་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །མཁུན་
གསུམ་བསྐྱུས་བསྐྱོམས་^༡ རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་
ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ་^༢སྐྱེད་བྱེད་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར། ཁ་
ཅིག །དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དང་
པོ་ལ་རྒྱུན་མཐའི་པར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། གཉིས་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོར་ལམ་
ཀྱིས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །ཤེས་སྒྲིབ་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེའི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་པར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཀྱན་རྩོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་གང་ཞིག །རང་འབྲས་རྣམ་མཁུན་ཉིར་ལེན་
གྱི་སྒྲོན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེད་བྱེད་དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་པར་ཆད་
མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱིས་^༣ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
རྣམ་མཁུན་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་རྒྱུན་མཐའི་པར་^༤ཆད་མེད་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པས་ཆོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་སེམས་དཔའི་

^༡ ག་ཤོ་བ་མ་བསྐྱོམས། བ་ཤོ་བ་མ་བསྐྱོམས། ཀ་ཤོ་ཤོ་ན་ཅ་བསྐྱོམས།

^༢ ག་ཤོ་བ་མ་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ། བ་ཤོ་བ་མ་རྣམ་མཁུན་སུ། ཀ་ཤོ་ཤོ་ན་ཅ་རྣམ་མཁུན་དངོས་སུ།

^༣ ག་ཤོ་བ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉིར་ལེན། བ་ཤོ་བ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉིར་ལེན། ཀ་ཤོ་ཤོ་བ་མ་ཁྱོད་ཀྱི་ཉིར་ལེན།

^༤ ག་ཤོ་བ་ཅ་བར་ཆད་མེད། བ་ཤོ་བ་ཅ་བར་ཆད་མེད། ཀ་ཤོ་ཤོ་བ་མ་བར་ཆད་མེད།

ནལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག །རང་འབྲས་ནམ་མཁུན་ཉིར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་
འབྲིན་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་
རྒྱད་ཀྱི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། བྱར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ།
མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ནམ་
མཁུན་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་^༡ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེའི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་
པའི་རྒྱད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་འཕགས་
ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཉིར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་རྒྱད་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ནམ་
མཁུན་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^༡གསོལ་བ་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ནམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། དམིགས་པ་ཇི་
ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། དབང་བསྐྱར་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། ནམ་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་
མཆིས། མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་མཆིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་
པ། རབ་འབྱོར་ནམ་མཁུན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་མཚན་ཉིད་མེད་
པ་མཚན་མ་མེད་པ་བྱེད་པ་མེད་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འབྱུང་བ་མེད་པ་སྟེ་རབ་འབྱོར་

^༡ ག་ཤོ་བ་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི། བ་ཤོ་བ་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི། ཀ་ཤོ་བ་པ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟན་པ། ༡༥༡ ཉི་མེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༣༡༥ ཟ།

གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་རྣམ་མཁྲིན་ཉིད་གྱི་དམིགས་པ་རི་ལྟ་བུ། དབང་བསྐྱར་བ་
རི་ལྟ་བུ། མཆོན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི། རབ་འབྱོར་རྣམ་མཁྲིན་ཉིད་གྱི་
དམིགས་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ། བདག་པོ་ནི་བླ་པ། རྣམ་པ་ནི་ཞི་བ་མཆོན་
ཉིད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ནི་རྣམ་མཁྲིན་ཉིད་གྱི་དམིགས་པ་ལོ། །འདི་
ནི་དབང་བསྐྱར་བ་ལོ། །འདི་ནི་རྣམ་པ་ལོ། །འདི་ནི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ་གཅིག་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་
པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་དེའི་དམིགས་པའི་ཡུལ་དང་བདག་པོ་དང་རྣམ་པ་རྣམས་རི་ལྟ་
བུ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་བསྟན་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་
བ་ལ།^༡ དེའི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བར་སྐབས་ཀྱི་
ཆོགས་སུ་བཅད་པས་དམིགས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འདི་ཡི་དམིགས་པ་དངོས་མེད་
དེ། ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་པ་འཆད་
པ་ལ།^༢ བར་ཆད་མེད་^༣ པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་འདིའི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་ནི་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་པོའི་རྒྱུན་ནི་བླ་པ་
ཡིན་ནོ། །རྣམ་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་ཞི་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གནས་འདི་ལ་ནི་གཉིང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༦། ༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༦། ༢།

^༣ ག་༣༡་ན་^༢ བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི། ག་༣༡་ན་^༢ བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི། ༣༡་༣༣་ན་^༦ བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི།

དཔག་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རབ་ཏུ་སྤྲོ་བ་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མ་རྟོགས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་^༡ གྲུག་ཀའི་རྒྱལ་བ་བརྒྱུད་མར་འབྱུང་བས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དེ་དག་
བསལ་བར་བྱ་སྟེ། འདིས་ནི་འདིའི་ཐབ་པ་ཉིད་བསྟུང་དོ་སྟུམ་ཏུ་དགོངས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་ཆོས་ཅན། བྱང་ཆོས་གསུམ་
དང་ལྡན་ཏེ། དམིགས་པའི་བྱང་པར། བདག་པའི་བྱང་པར། རྣམ་པའི་བྱང་པར་
གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྤང་པོ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་
ཅེ་སྟོར་གྱི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྟོ་འདོགས་གཅད་^༡ བར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་དེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའི་ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་གྱི་བདག་རྒྱུན་ཡིན་ཏེ།
བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་རང་དབང་ཏུ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་
མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སྤང་གི་སྟོས་པ་ཉི་བར་ནི་བ་ཉིད་དང་
ལྡན་ཏེ། སྤང་སོགས་བདེན་མེད་ཏུ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་དངོས་སྤྲོ་བས་^༡ གྲུག་ཀ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་བདེན་
གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མི་མཁས་པའི་དངོས་སྤྲོ་བས་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཐབ་

^༡ ག་ཕྱ་བ་ཀ་རྣམས་ཀྱི། བ་ཕྱ་བ་ཀ་རྣམས་ཀྱི། ཀ་ཀཕཕ་བ་ཕ་རྣམས་ཀྱི།

^༢ ག་ཕྱ་བ་ཕ་གཅད། བ་ཕྱ་བ་ཕ་གཅོད། ཀ་ཀཕཕ་བ་ལ་གཅད།

^༣ ག་ཕྱ་བ་ལ་དངོས་སྤྲོ་བ། བ་ཕྱ་བ་ལ་དངོས་སྤྲོ་བས། ཀ་ཀཕཕ་བ་ལ་དངོས་སྤྲོ་བ།

དོན་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། གཞུང་འདིའི་བར་ཅེའི་དམིགས་ཀྱིས་བསྟན་པར་ཐལ། སྒྲོར་བ་
དང་པོ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེས་ཀྱིས་མཁུན་གྱི་དམིགས་ཀྱིས་
བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཀྱིས་བ་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གྱི་དམིགས་པ་ནི། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུས་ཉིད་གྱི་བར་མེད་
དེ། ཞེས་པས་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་བསྟན་ལ། འདི་ཡི་དམིགས་པ་
དངོས་མེད་དེ། ཞེས་པས། དེའི་དམིགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། དེས་ཀྱིས་མཁུན་གྱི་དེ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེ་ནི་ཀྱིས་བ་རྒྱུན་མཁུན་ཉིད། ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་པོ། །

གསུམ་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།^༡གསོལ་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅི་
ལགས་ཀྱིས་མཁུན་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བར་ཆད་མེད་པའི་
ཅི་སྒྲོར་གྱི་ལོག་ཏུ་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་
གཉིས་ཚུལ་བཞིན་འབྲེད་པའི་སྒྲོ་ཤེས་རབ་གྱི་ནོར་ཅན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ས་
གྱིས་^༢ལོག་པར་རྟོག་པ་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་བསྐྱེད་པར་
བྱ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆམས་སྒྲོར་བ་ལ།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༤། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ། ༣༡༤། ༡༥།

^༢ ག་ཤམ་ན་པ་རྣམས་ཀྱི། པ་ཤམ་ན་པ་རྣམས་ཀྱི། ཀ་ཤམ་ན་པ་པ་རྣམས་ཀྱི།

“སྒྲིའོར་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་”^༡ལོག་པར་རྟོག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་བསལ་བས་ཉིང་འཇིན་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱ་ཞེ་ན། ཉིང་འཇིན་གྱི་ལོག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། ཞེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ།^༢ འདུས་བྱས་དང་ཞེས་སོགས་གསུངས། གསེར་སྒྲིང་ལྟར་ན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ལ་བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རབ་ཏུ་སྤྲོ་རྣམས་བརྒྱད་མར་ཤོལ། ཞེས་དང་། གནས་འདི་ལ་ནི། ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན་ནས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དམིགས་པ་འཐད་དང་། ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་གྱིས་བསྟན།

འདི་ལ་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ སེལ་བྱེད་ཀྱི་ལན། བསལ་ནས་ཉིང་འཇིན་སྐྱེ་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འདུས་བྱས་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། “དེ་བས་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྒྲོ་ཅན་གྱི་ཐུན་ཀ་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལན་གདབ་དགོས་པས། ཞེས་བསལ་ཆད། གསུམ་པ་ནི། “བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གི་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་རྣམ་པ་སྟོང་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༦། ༡༡

^༢ ག་ཤམ་ན་༣་རྣམས་ཀྱི། ག་ཤམ་ན་༣་རྣམས་ཀྱི། ཀ་ཤམ་ན་༣་རྣམས་ཀྱི།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༦། ༡༢

^༤ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༧། ༡༣

^༥ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༧། ༡༤

དུ་བསལ་བ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་ངེས་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་དག་པར་བསྐྱེད་
ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པས་འཆད། དང་
པོ་ལ་ཡང་། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་དབྱེ་གཞི། དབྱེ་བས་ངོ་བོ་བཅུ་དྲུག་། བཅུ་
དྲུག་ཏུ་འབྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན། སོ་སའི་ངོ་བོའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་
ཉིད་རྟོན་ཅན། །ཞེས་དང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟོན་ཅན། ཞེས་
འཆད། གཉིས་པ་ནི། རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། །ཅེས་དང་། ལོག་པར་
རྟོག་པ་བཅུ་དྲུག་གོ། །ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། རི་སྐྱད་བཤད་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་འཆད།

བཞི་པ་ལ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི། དང་པོ་དམིགས་པ་འཐད་པ་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས། གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས་རྣམ་
མཁྱེན་ཉིད་འབའ་ཞིག་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས་སམ། འོན་ཏེ་གཟུགས་
ཀྱང་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་ལགས། རྣམ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
དམིགས་པ་འཐད་དང་། ཞེས་དང་། འདུས་བྱས་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས།
འདི་ལ་ཡང་། ཡུལ་གང་ལ་རྟོག་པ། ཚུལ་རི་ལྟར་རྟོག་པ། དེ་ལྟར་རྟོག་
པའི་རྒྱ་མཚན། ལོག་པར་རྟོག་མཁན་གྱི་གང་ཟག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི།

¹ ག་ཤམ་ན་ཨ་དབྱེ་བས། བ་ཤམ་བ་ཉ་དབྱེ་བས། ཀ་ཉམ་ཨ་བ་ལ་དབྱེ་དོ། །

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། 31 ཉི་ཁྲི་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ 311 11

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། 41 ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོག་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། 336 11

དམིགས་པ་འཐད་པ་དང་། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བན་ཚུན་འགལ་བའི་
དོན་སྐྱབ་པས་མི་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།
འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཁམས་དག་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་
འཆད། བཞི་པ་ནི། སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་པ། ཞེས་དང་། སྤྱི་བོ་བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཞེས་འཆད། རྟོག་རྒྱལ་དང་། རྟོག་མཁན་གཉིས་ལོག་མ་
ཀྱན་ལ་སྦྱར་པོ།

གཉིས་པ་དམིགས་པ་དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ།^༡ རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་ཡང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཏུ་རིག་པར་བྱའོ། ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གང་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་ནི། དེ་ཡི་ནི། རོ་བོ་ཉིད་
ངེས་གཟུང་བ་དང་། ཞེས་དང་།^༢ དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཟུང་བ་
དང་། ཞེས་འཆད། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི།^༣ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་འཆད། ལོག་མ་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་སྦྱར་པོ།

གསུམ་པ་རྣམ་མཁུན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་
ལ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྦྱོར་གྱིས་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཉི་མེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༥༡། ༡༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་འཐར་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༡

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་འཐར་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༦། ༥༠

^༤ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཉི་མེ་མ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༣༩༥། ༥༡

ཁམས་ལ་རྣམ་པར་ལྟ་ན་དངོས་པོ་མེད་པར་ཡང་མི་དམིགས་ན་དངོས་པོ་ཡོད་
པར་ལྟ་སྒྲིམ་ཀྱང་ཅི་དགོས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་
ཀྱན་མཐུན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། ཞེས་པའོ། །¹ དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་མི་
དམིགས་པས་རྣམ་མཐུན་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་བ་བདེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།² གསོལ་བ་བཙམ་
ལྟ་འདས་ཅི་ལགས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ་དོན་དམ་པ་ཡང་
གཞན་ཞིག་ལགས་སམ། བཙམ་ལྟ་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། རབ་འབྱོར་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ཞིག་ལ་དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་ཞིག་ཅེས་
བྱ་བ་ཡང་མེད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་དོན་དམ་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། དམ་པའི་དོན་དང་ཀྱན་རྫོབ་དང་། ཞེས་དང་།³ དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཀྱན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་དང་། ཞེས་གསུངས།

ལྟ་བ་སྒྲུར་བའི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།⁴ དེ་ནས་ཆེ་ལྟ་
རབ་འབྱོར་ཀྱིས་བཙམ་ལྟ་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཙམ་ལྟ་
འདས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ཞེས་
བགྲི་ན། དེ་སྐད་དུ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོད་པ་ཞེས་པ་གང་གི་ཆོག་སྒྲུབ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙམ་ལྟ་འདས། ཉི་ཁྲི། ༣༩༦། ༡༥།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༩།

⁴ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙམ་ལྟ་འདས། ཉི་ཁྲི། ༣༩༥། ༡༥།

དྲགས་ལགས། རྣམ། གཞུགས་སྐྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བར་སྤྱོད་དེ་ཅི་ནས་ཀྱང་སྒོ་རྩམ་
པ་གཉིས་སུ་མི་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། སྤྱོད་དང་། ཞེས་དང་། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པས་
སྤྱོད་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

དྲག་པ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། བདུན་པ་ཆོས་
དཀོན་མཆོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། བརྒྱད་པ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་ལོག་
པར་རྟོག་པ་གསུམ་སྟོན་པ་ལ། རྟེན་སྤྱོད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་བ་དང་། ཆེ་ལྡན་རབ་
འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྤྱོད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་
སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བགྱི་ན་སངས་རྒྱས་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་གང་གི་
ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་
ཡང་དག་པའི་དོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྣམ། ཡང་དག་པའི་དོན་དུ་
རྟོགས་པས་དེའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ཞེས་བགྱི་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བགྱི་བ་དེ་གང་གི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་
ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་
བྱ་བ་དེ་ནི་སྐྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྒྲ་དྲགས་ལགས་སོ། །རྣམ། བྱང་ཆུབ་སེམས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༣།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༡། ཉི་ཁྱེ་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ། ༣༩༤། ༡༤།

³ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༡། ཉི་ཁྱེ་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ། ༣༩༠། ༤།

དཔལ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མིང་དང་མཆན་མ་ཙམ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔལ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་དང་། གསོལ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གང་བྱང་
ཚུབ་འདིའི་དོན་དུ་སྟོང་བ་དེ་ཅི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་ལ་སྟོང་བ་དང་། རྟོང་བ་
ཉིད་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་བ་དང་། ཉན། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོང་
པའི་བྱང་ཚུབ་ནི་ཆོས་གང་ཡང་ཆོགས་སུ་གྱུར་པའམ་འབྲིབ་པར་བྱ་བའམ་
འགོང་། བར་བྱ་བའམ་འཕེལ་བར་བྱ་བའམ་སྐྱེ་བར་བྱ་བའམ་འགག་པར་བྱ་
བའམ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་བྱ་བའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་
དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བར་གནས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། ཞེས་དང་། རྟོགས་པར་
བྱ་བ་མེད་པས་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང་། མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་
ཟད་པས་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང་། གཞུགས་ལ་སོགས་པར་དམིགས་པ་བཀག་
པས་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང་། ཞེས་གསུངས།

དགུ་བ་སྟོང་པའི་བྱང་བར་ཐབས་མཁས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་
ལ། གསོལ་བ་བཙམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པ་དང་ལྡན་པས་རྣམ་
མཁེན་ཉིད་འཛོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཐབས་དེ་གང་ལགས། བཙམ་ལྡན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་བ། བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། ཉེ་ཁྱིམ། བཙམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱིམ། ༣༣༠། ༡༡།

² ག་༡༣་བ་ཅ་འགོད་པར་བྱ། བ་༡༣་བ་ཤ་འགོད་པར་བྱ། ༡༡༡༥་བ་མ་འགོད་པར་བྱ།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༥། ༤།

⁴ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། ཉེ་ཁྱིམ། བཙམ་ལྡན་འདས། ཉེ་ཁྱིམ། ༣༣༠། ༦།

སྟེ། སྦྱིན་པའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སྦྱོང། ཉན། དེ་རྣམ་མཁའ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བ་དེ་དང་ལྡན་པས་སྦྱིན་པ་ལ་ཡང་སྦྱིན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་ལེན་པ་ལ་ཡང་ལེན་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་གཏོང་བ་ལ་ཡང་གཏོང་པའི་འདུ་ཤེས་སུ་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐབས་བཅས། ཞེས་དང་།^༡སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་མི་དམིགས་པས་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཅུ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྦྱིན་པ་ལ།^༢གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་མངོན་པར་འཆང་བྱ་བར་བགྱི་བར་རུས་སམ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ནས། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོས་ཀྱང་དེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར། དངོས་པོ་མ་མཆིས་པས་ཀྱང་དངོས་པོ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཐོབ་པ་མ་མཆིས་ཤིང་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མ་མཆིས་པ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་རྟོགས་པ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༢།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥། ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༥༠། ༡༠།

དང་། །ཞེས་^੧ བ་དང་། ^੧ དངོས་སོ་དང་དངོས་སོ་མེད་བ་དང་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་
རྟོགས་པ་བཀག་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་།
ཞེས་གསུངས།

བཅུ་གཅིག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་སྟོན་པ་ལ། ^੧ གསོལ་བ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་གྱི་སྟོས་པ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྩལ་པ། གཞུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བའམ། མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་
སྟོས་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི། ཞེས་
དང་། ^੧ སྟོས་པ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་
པ་ལ་སོགས་པར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཅུ་གཉིས་པ་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། “གསོལ་
བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གཤེད་བྱང་ཆེན་ལམ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པར་
བགྱི་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་མ་མཆིས་པ་ལ་འཇུག་པར་བགྱི། ^੧ བཅོམ་
ལྡན་འདས་འདི་ལྟར་^੨ ས་བརྒྱད་པའི་ལམ་ཡང་གཞན། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆེན་
བརྒྱད་པར་འགྱུར་ཏེ་རྒྱ་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའམ། ལན་ཅིག་ཕྱིར་

^੧ ག་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་། བ་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་། ཀ་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་།

^੨ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཞེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༤

^੩ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༣༥༡། ༡༢།

^੪ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཞེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༡༧། ༥༡།

^੫ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡། ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༣༥༡། ༥༡།

^੬ ག་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་། བ་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་། ཀ་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་།

^੭ ག་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་། བ་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་། ཀ་པ་ལ་ཞེས་པ་དང་།

འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའམ། ཕྱིར་མི་འོང་བའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པའམ། དགྲ་
བཅོམ་པ་ཉིད་ཐོབ་པའམ། རང་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པར་གྱུར་ནས་བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའི་སྦྱོན་མེད་པར་འབྱུག་པའི་གནས་དང་སྐྱབས་མེད་དེ། དེ་ནི་གནས་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལམ་བཅས་དང་། ཞེས་
དང་།^༡ ལམ་རྣམས་པར་བསྐྱོམས་པའི་འབྲས་བུ་མདོན་སྤུལ་དུ་མི་བྱེད་པས་ལམ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

བཅུ་གསུམ་པ་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། བཅུ་བཞི་པ་སྤང་བུ་
མི་མ་སྤུན་སྦྱོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སྟོན་པ་ལ།^༢ རབ་འབྱོར་འོན་ཀྱང་
འདི་ལྟར་གཟུགས་གང་ཡིན་པ་དང་། ནས། རི་ཅམ་གྱིས་ན་འཕགས་པའི་ཆོས་
འདུལ་བ་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་
ལ་ཉན་ཐོས་རྣམས་དང་། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྣལ་བ་ཡང་
མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཉེན་པོ་མི་མ་སྤུན་
སྦྱོགས་དག་དང་། ཞེས་དང་།^༣ རྟོར་བ་དང་རྒྱང་བ་མེད་པས་མི་མ་སྤུན་པའི་
སྦྱོགས་དང་། གཉེན་པོ་དག་དང་། ཞེས་གསུངས།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༡།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༤། ཉི་ཁྱེ་ཨ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱེ། ༣༩༥། ༡༤།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༢།

བཙེ་ལཱ་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་འཇོག་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་
པ་ལ།^༡ རབ་འབྱོར་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་མེད་པ་བསྟན་དུ་མེད་
པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་མཆན་ཉིད་མེད་པར་མཆན་ཉིད་གཅིག་པའི་པ་རོལ་དུ་
ཕྱིན་པ་སྟེ། ཆོས་འདི་དག་ནི་སྟོན་ཆད་ཀྱང་མཆན་ཉིད་མེད་ལ་ད་ལྟར་མཆན་
ཉིད་མེད་པས་ན་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་གྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་མི་བྱ།
མཆན་ཉིད་མེད་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། མཆན་ཉིད་དང་ནི། ཞེས་དང་། ^༢ ཆོས་ཅན་མེད་པས་ཆོས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཙུ་བྱག་པ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་འཇོག་ཉིད་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་ལོག་
པར་རྟོག་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༣ གསོལ་པ་བཙེ་ལཱ་ལྟན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མཆན་ཉིད་མ་མཆིས་ཤིང་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ལགས་ན། དེ་རི་
ལྟར་བྱང་ཆེན་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་སྟོམ་པ་མཆིས་པར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། ལྷ་
མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མཛོན་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཕྱང་པོ་
གསུམ་དུ་ཕྱང་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དུལ་གང་
ལ་རྟོག་པ། ཚུལ་རི་ལྟར་དུ་རྟོག་པ། དེ་ལྟར་རྟོག་པའི་རྒྱ་མཆན། ལོག་པར་རྟོག་
མཁན་གྱི་གང་ཟག་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། སྟོམ་པ་ལ། ཞེས་དང་། སྟོམ་པ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཙེ་ལཱ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༥། ༡༡

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་རྒྱ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་འབྱེད་པོ་ འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༩།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༩། ཉི་ཁྱིམ། བཙེ་ལཱ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༣༥། ༥། ༡

ལ། ཞེས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། སན་ཚུན་འགལ་བའི་དོན་སྒྲུབ་པས་མི་འཐད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་ཐེ་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི། རང་དང་སྤྱིའི་མཆོན་
ཉིད་མི་འཐད་པས། ཞེས་འཆད། བཞི་པ་ནི། སྒྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལོག་རྟོག་ལ། ཞེས་
དང་། སྤྱི་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་མི་ཤེས་པའི་རབ་ཏུ་སྒྲ་
བ་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་ལ། ཞེས་པས་འཆད་དོ། །

གཞུང་དོན་ནི། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ཆོས་ཅན། བཅུ་
ལྷག་ཏུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་མཁུན་གྱི་དམིགས་
པའམ་བར་ཅེའི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་དང་འདུས་མ་བྱས་
གྱི་ཁམས་དག་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་དབུ་མ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
དབུ་མ་པས་ཁྲབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབ་པའི་ཕྱིར། རང་གཞན་གྱི་
དོན་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་ཆོག་པ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་
ཅན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པ་སྟོན་དུ་བཏང་ནས་བར་ཆད་མེད་
པའི་ཅེ་སྟེར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལོག་རྟོག་བཅུ་ལྷག་
བསལ་ནས་བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མདོར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་མཁས་པར་བྱ་དགོས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༥།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༥།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༥།

ཉེ། ཀུན་རྫོབ་སློབ་ཀྱི་སྐབས་ཀ་ལ་དོན་དམ་གྱི་སློབ་སྤྲོད་ལུགས་གདམ་དགོས། དོན་
དམ་སློབ་ཀྱི་སྐབས་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སློབ་སྤྲོད་ལུགས་གདམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན། བདེན་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེ་མི་རུང་བར་འཛིན་པའི་ས་བོན་
དང་མངོན་གྱུར་པ་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པ། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྟབས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་ན། བར་ཆད་མེད་ཅེ་དེ་དམིགས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ།
དེའི་དོ་བོ་ཉིད་དམ་རྣམས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ།
བདེན་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྤྱོད་པའི་དོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྤྱོད་
པའི་རྟོན་སྟབས་འགོ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་
པ་གསུམ། སྤྱོད་པའི་བྱེད་ཆོས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། མངོན་རྟོགས་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་པ། སྤང་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ལམ་གྱི་དོ་བོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྤང་
གཉེན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་སྤྱི་འཛིན་
ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། རང་སྤྱི་འཛིན་ཉིད་སློབ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་
དང་བཅུ་བྱ་ག་ཏུ་ཡོད།

ཁོ་ན་ལ། སེམས་ཅན་པས་འདིར་བསྟན་བདེན་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདྲེ་
མི་རུང་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་
བདེན་གཉིས་དོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
ཁ་ཅིག །བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་སློབ་མངོན་གྱུར་པ་དང་ས་བོན་གང་
རུང་གིས་བསྟུས་པ། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་སྟབས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། ཟེར་
ན། བདེན་གཉིས་འགལ་བར་འཛིན་པའི་སློབ་མངོན་འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་

རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལོག་
ཤེས་སུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ་
ལོ། །ཁ་ཅིག །དེ་འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་གི་མཆན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་
འཐད་དེ། འདིར་བསྟན་བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་མི་རུང་བར་
འཛིན་པའི་སློ་མངོན་གྱུར་པ་དང་ས་བོན་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པ། འདིར་བསྟན་
བསལ་བྱ་ལོག་སྟུབ་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་གཞི་
མཐུན་དུ་འདུ་རུང་བར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བདེན་པར་
མེད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་འགལ་བར་འཛིན་པའི་སློ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་དང་
ས་བོན་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སེམས་ཅམ་པས་དེ་
གཉིས་འགལ་བར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། དེས་ཀྱན་བརྟགས་བདེན་པར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྟོར་དང་ནམ་མཁུན་གྱི་དམིགས་པ་ཆོས་
ཅན། བདེན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་ཀྱན་རྩོམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཐུན་ཀ་དང་། དེ་ཆོས་
ཅན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཐལ། རྟོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་
འགྱུར་དེ་སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་རྟོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཐུན་ཀ་ཡིན། ཞེས་ཟེར་

བ་མི་འཐད་དེ། ཐལ་འགྱུར་དེ་གཉིས་དབྱ་མ་བ་ལ་གཞིན་བྱེད་གྱི་ཐལ་འགྱུར་
ནམ་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་དངོས་སྤྱོད་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱེད་བྱག་སྤྱོད་བས་
ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། དེ་ལྟར་མདོ་སྤེལ་བས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། དེ་ལྟར་སེམས་ཅམ་
བས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། དེས་ཐལ་འགྱུར་དེའི་བྱུབ་བ་
རང་ལ་ཆད་མས་མ་བྱུབ་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེས་བྱུམ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་
ཡོད་ཅིང་། དོན་དམ་བར་མེད་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས། གང་
ལ་བཅོམ་དང་སྒོ་ཡི་གཞན། །བསལ་ན་དེ་སྒོ་མི་འཇུག་པ། །བྱུམ་ཚུ་བཞིན་དུ་
ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཡོད་དེ་དོན་དམ་ཡོད་གཞན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
བ་བྱུབ་སྟེ། དེས་སྤྱི་མཆན་བདེན་བར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་བར་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་བ་བྱུབ་སྟེ། དེས་དེ་འབྲེལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་བྱུབ་བ་རང་ལུགས་
ལ་ཆད་མས་བྱུབ་བར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་ཀུན་བརྟགས་དོན་དམ་
བར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འདིར་བསྟན་སྐྱོན་ཀ་དང་། དེའི་ལན་ལ་དོགས་བ་དབྱུད་བ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་སྐྱོན་ཀ་ལ་བཞིར་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཐལ་རྟགས་རིགས་
མ་སྟན་གཉིས་དང་། དེ་རིགས་མི་མ་སྟན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་
སྟེ། ཀུན་རྫོབ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཐལ་བར་འཕེན་བ་དང་། དོན་
དམ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་ཐལ་བར་འཕེན་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༥༥ མཛོན་བ་ཀྱ། སྒོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༤༣། ༥།

གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་
རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་ཐལ་བར་འཕེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།
འགྲེལ་བར་གཉིས་གསུངས་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། དེ་ནི་གཙོ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་
པའི་བྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་ནི་ལམ་གསུམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ།
ལམ་གཉིས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཉིད་སྤངས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་
བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་པར་བར་ཆད་མེད་ཅེའི་དམིགས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དོན་དམ་པར་ཡུལ་གཉིས་མེད་པའི་བྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི།
ས་བོན་ཆོས་ཅན། རྫོལ་སྤངས་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་སྤྲོད་
ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྤུ་གུ་སྤྱེད་པར་ཐལ། རང་ངོས་ནས་སྤུ་གུ་སྤྱེད་པའི་བྱིར།
ཞེས་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། ཐལ་འབྱུང་དེ་བྱི་ནང་ལོག་པ་ལྟ་བུའོ། །

དེས་ན་འགྲེལ་བར་བཤད་པ་རྣམས་ལ། དགུ་པ་དང་། བཅུ་པ་དང་། བཅུ་
གཉིས་པ་གསུམ་ནི་ཀུན་རྫོབ་རིགས་མི་མ་སྤུན་ཡིན་ལ། གཞན་རྣམས་ལ་ཀུན་
རྫོབ་དང་དོན་དམ་རིགས་མི་མ་སྤུན་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། ཐལ་བའི་རྩིས་སུ་འགྲོ་
སྟོག་གི་རིམ་པས་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་བྱིར། དོན་དམ་གྱི་རིགས་མི་མ་སྤུན་ཆོག་
ཟེན་ལ་མེད་ཀྱང་མཐའ་འགྲོགས་ལ་བཀོད་པའོ། །ཞེས་གསེར་སྤངས་ལས་བཤད་
པའོ། །དེས་ན་དབུ་མ་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དོན་
དམ་སྤུན་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་སྤུན་འབྲེན་ལྟར་སྤངས། ལྷན་པས་འདིར་དངོས་སུ་
བསྟན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་ཐུན་ཀའི་མཚན་ཉིད། དབུ་མ་པའི་དོན་དམ་
གྱི་ཁས་སྤངས་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་ཀུན་རྫོབ་སྤུན་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་སྤུན་

འབྲིན་ལྟར་སྤང་། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་དམ་སྟོ་ཅན་གྱི་མྱན་
ཀའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ལ། རྟོགས་དཀར། དགུ་པ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་
དང་། བརྩ་གཅིག་པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་སྤྱོད་བ་དང་། གཞན་ཐམས་
ཅད་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་ལན་འདེབས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དགུ་པ་ལ་བདེན་
གཉིས་གྱི་ལན་འདེབས་ཚུལ་དེ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་མཚུངས་པར་སྤང་བའི་
ཕྱིར་རོ། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་སྟོ་ཅན་གྱི་མྱན་ཀ་ལ་དོན་དམ་དང་། དོན་དམ་སྟོ་ཅན་
གྱི་མྱན་ཀ་ལ་ཀུན་རྫོབ་གྱི་སྟོན་ལན་འདེབས་ལ། ཀུན་རྫོབ་རིགས་མཐུན་ལ་
ཀུན་རྫོབ་དང་། དོན་དམ་རིགས་མཐུན་ལ་དོན་དམ་གྱི་སྟོན་ལན་འདེབས་
པར་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་སྤང་བ་ལས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་
གི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་
བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤང་བ་དང་རྣམ་བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་རྣམ་
པ་གཉིས་གྱི་དགོངས་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་ལྷ་དབང་
གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་ལྷ་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

སྤྱི་པ།

བསྐབས་པ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལེའུ་ཡི། །མདོ་ཡི་སྤྱི་དོན་ཅེ་སྤྱིར་མཆོན་
པའི་ཆོས། །བཞི་སྟག་གཉིས་པོ་རྩ་བས་བཀའ་བ་བཞིན། །འགྲེལ་པའི་དགོངས་
པ་རྣམ་བཤད་རྣམ་གཉིས་གྱི། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་དཀར་བའི་གནད་རྣམས་
ཀུན། །རྩི་བཅུན་མཐུན་པའི་གཏེར་གྱི་ལེགས་བཤད་རྣམས། །ཡོངས་འཛིན་

ནམས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད། །འདིར་འབད་ནམ་དཀར་གངས་ཀྱི་
ས་འཛིན་ལ། །མཆོན་མའི་མགོན་གྱི་འོད་གྱིས་ཕོག་པ་བཞིན། །གསལ་བར་
མཆོན་པའི་དུས་གསུམ་དག་ཆོགས་ནམས། །རྩི་བཙུན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་
བསྟན་པ་ནི། །སྲིད་མཐའ་བར་དུ་གནས་པར་བྱ་བྱིར་བསྟོ། །བདག་གྲུང་དེར་
ནས་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡི། །བསྟན་ལ་ཡིད་ཆེས་དད་པ་རྟེན་གྱུར་ནས། །ཐོས་
བསམ་སྒོམ་བས་ཚུལ་བཞིན་རབ་འབད་དེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་
ལྷུང་ཐོབ་ཤོག །ཤེར་བྱིན་སྤུས་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་
འགྲེལ་གསུམ་སྤྱར་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེ། །ལྷ་དབང་རོལ་མཆོ་རྒྱས་བྱེད་སྤྱོར་
བཙོན་དགེས། །མད་བྱང་བཤད་སྤྱོད་དགའ་སྟོན་རྒྱས་གྲུང་ཅིག །དགེ་ལེགས་
འཕེལ། །

གཉིས་པ་བརྟན་པ་རྒྱ་ལྟམ་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། བརྟན་པའི་
རྒྱ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ། བརྟན་པའི་ལྟམ་བྱ་
སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ།
འབྲེལ་བཀོད་པས་མཆོམས་སྤྱར་པ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་མཆོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་
རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྐབས་བསྐྱུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་
གཞག་ཏུ། ཅེ་མོར་བྱིན་དང་མཐར་གྱིས་ལ། །ཞེས་འཆད་ན། ཅེ་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་
མཐར་གྱིས་སྦྱོར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཅེ་
སྦྱོར་ཐོབ་པས་མཐེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམས་ངེས་ཅན་ཏུ་བསྐྱོམ་དགོས་
སྟེ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་ཆོས་ཅན།

དགོས་པ་ཡོད་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་སྦྱོར་བ་ལ།^༡ ཅེ་མའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་
སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱུས་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་དོན་རྣམས་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་སྒྲགས་
ནས་བརྟན་པར་^༢ བྱ་བའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་སྒོམ་པར་བྱེད་པས་མཐར་གྱིས་པའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འོག་ཞུགས་བཅུ་དྲུག་པའི་མདོར། ཆོས་ཐམས་
ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ནས་འཆང་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལས་
འཕྲོས་ནས།^༣ དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་ལྷུལ་བ་དང་། ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཉེ་དེ་
ལྟར་བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་བསམ་
གཏན་བཞི་དང་མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྡས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་^༤ བར་
འཆང་བྱ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་རི་ལྟར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལ་
བྱང་ཆེན་མཐར་གྱིས་སྦྱོད་པ་དང་། མཐར་གྱིས་སྦྱོབ་པ་དང་། མཐར་གྱིས་ནན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༤།

^༢ ག་ཉ་ན་ལ་བརྟན་པར། བ་ཉ་ན་ལ་བརྟན་པར། ཀ་ཉ་ན་བརྟན་པོར། ཆ་ལ་༣༣༡༠་བརྟན་པོར། ཉ་ཉ་ན་ལ་བརྟན་
པར། འགྲེལ་བར་བརྟན་པོར་འབྱུང་།

^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༥། ཉི་ཁྱི་ཤ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༣༩༩། ༡༩།

^༤ ག་ཉ་ན་ཉ་མངོན་འཆང་བྱ། བ་ཉ་ན་ཉ་མངོན་པར་འཆང་བྱ། ཀ་ཉ་ན་ཉ་མངོན་འཆང་བྱ། ཆ་ལ་༣༣༡༥་མངོན་འཆང་བྱ།

ཏན་དུ་བགྱི་བ། གང་གིས་སྒྲ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མངོན་པར་^༡འཆང་བྱ་བར་
འགྱུར་བའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་། མཐར་གྱིས་སྒྲ་བ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་
ནན་ཏན་དུ་བགྱི་བ་མཆིས་པར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ།
རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་
དང་། ཞེས་པ་ནས། ཤེར་ཕྱིན་དང་པར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སྦྱོར་དོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་མདོར་བསྟན་ནས། དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅ་འབྲེལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་
པ་ལ། སྤྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་
ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ^༢པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཞི་ནི། ཞེས་
སོགས་གསུངས། མདོ་ཅ་འབྲེལ་འདི་རྣམས་གྱི་དོན་བསྟུ་ན། ལམ་གྱི་མཐར་
གྱིས་པ་དང་། ལམ་བྱུང་པར་དུ་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་པ་དང་། ལམ་དག་བྱེད་
གྱི་མཐར་གྱིས་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སྤྱིན་སོགས་པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་
མཐར་གྱིས་སྦྱོར་དྲུག་ཡོད་པ་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ལ། ^༣ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་
བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་སྤྱིན་པའི་པར་ཕྱིན་

^༡ ག་པ་ན་པ་མངོན་འཆང་། པ་པ་ན་པ་མངོན་འཆང་། ཆ་ཡ་པ་པ་མངོན་འཆང་། ག་པ་བ་པ་མངོན་འཆང་། ཉི་ཁྱིར་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་ཞེས་གསལ།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྟུར་སྤྱི་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲ་བ་དཔོན་སེམྱེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༩། ༩།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྟུར་སྤྱི་ལ། ༩༩། ཉི་ཁྱི་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༩༠༩། ༡།

ལ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་བདག་ཀྱང་སྤྱིན་པ་གཏོང་། ཞེས་སོགས་དང་།^༡རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་ལ་སྤྱོད་དོ། ཞེས་སོགས་དང་།^༢རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་ཀྱང་བཟོད་པའི་པར་བྱིན་ལ་སྤྱོད་དོ། ཞེས་སོགས་དང་།^༣རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་ཀྱང་དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བཙུན་འགྲུས་ཅོམ་མོ། ཞེས་སོགས་དང་།^༤རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་ཀྱང་ཆད་མེད་པ་དང་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་གོ། ཞེས་སོགས་དང་།^༥རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བདག་ཉིད་ཀྱང་ཤེར་བྱིན་ལ་སྤྱོད་ཅིང་སྤྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་རོ། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྤྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། ཞེས་དང་།^༦པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བཞི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ནང་དུ་འདུ་བའི་བྱིར། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་སོགས་

^༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༠༣། ༡༩།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༠༣། ༡༩།

^༣ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༠༤། ༡༦།

^༤ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༠༦། ༡༩།

^༥ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ཨ། བཙུམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༠༥། ༣།

^༦ བསྟན་འཇུག་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༤།

བ་འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་དྲུག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ས་བརྩ་ཡང་དག་པར་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་བྲན་པ། ཆོས་རྗེས་སུ་བྲན་པ། དགེ་
འདུན་རྗེས་སུ་བྲན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བྲན་པ། གཏོར་བ་རྗེས་སུ་བྲན་པ།
ལྷ་རྗེས་སུ་བྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་དྲུག་ཏུ་ཡོད་པ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་
ལ།^༡རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་དང་། མཐར་གྱིས་
པའི་སྟོན་པ་དང་། མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱབ་པ་ལ་བསྐྱབས་ཏེ་སེམས་དང་པོ་
བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་ཤེས་བརྒྱུད་སྟེ་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྷན་པའི་བྱ་བས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་སོས་པས་སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་
བྲན་པ་སྟོན་མོ། །ཞེས་སོགས་དང་།^༢རབ་འབྱོར་རིམ་ལྔར་བྱང་ཆེན་ཆོས་རྗེས་སུ་
བྲན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པའི་
ཆེ་ཆོས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སྟོན་པ་ན། དགེ་བའི་ཆོས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་མི་དགེ་བའི་
ཆོས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་ལྟར་དུ་མ་བསྟན་པའི་ཆོས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད། ཅེས་སོགས་
དང་།^༣རབ་འབྱོར་རིམ་ལྔར་བྱང་ཆེན་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་བྲན་པ་སྟོན་པ་ཡིན་
ཞེ་ན། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་དགེ་འདུན་རྗེས་སུ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༠༩། ༩།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༡༣། ༡༩།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༥། ཉི་ཁྲི་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༡༣། ༡༩།

བན་པ་བསྐྱོམས་ཏེ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་འདུན་ཚུལ་ཁྲིམས་
 དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་
 ཤེས་མཐོང་བའི་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་བའི་སྤྲེས་བུ་བྱུང་བཞི་གང་ཟག་ཡ་བརྒྱད་པོ་
 དེ་དག་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་ལ་བྱེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ¹རབ་
 འབྱོར་རིམ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བན་པ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ཞེས། རབ་
 འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་བན་པ་
 སྐྱོམ་པ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་ཉམས་པ་སྦྱོན་མེད་པ། ཞེས་སོགས་དང་། ²རབ་
 འབྱོར་རིམ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་བན་པར་
 འགྱུར་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་གཏོང་བ་རྗེས་
 སུ་བན་པ་སྐྱོམ་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་གཏོང་བ་རྗེས་སུ་
 བན་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ³རབ་འབྱོར་རིམ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ལྷ་རྗེས་སུ་བན་
 པ་སྐྱོམ་པ་ཡིན་ཞེས། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེས་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ལྷ་
 རྗེས་སུ་བན་པ་སྐྱོམ་པ་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷར་སྤྲེས་པ་དང་། ཞེས་
 སོགས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་ལ་སོགས་བན་དང་
 ཆོས། །ཞེས་དང་། ⁴བན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་
 ཡན་ལག་གི་རྣམ་པ་དང་། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་སྟེ། དོན་དམ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༩༩། ཉི་མེ་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༢༡༢། ༡༥།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༩༩། ཉི་མེ་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༢༡༥། ༡༩།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༩༩། ཉི་མེ་ལ། བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༢༡༦། ༡༠།

⁴ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༥༩།ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྤྲོས་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༩། ༡༩།

པར་བྲན་པ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་གྱི་སངས་རྒྱུ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
པོ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་
པའི་ལམ་རྫོང་པར་བྱེད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ་དགོ་བ་དང་མི་དགོ་བ་དང་ལུང་དུ་
མ་བསྟན་པའི་ཆོས་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
འཕགས་པ་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་དགོ་འདུན་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་གཏོང་བ་དང་ལྷ་རྗེས་སུ་བྲན་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ།^༡རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོར་
བ་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འདོད་པ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་
སྒོམ་པ་དང་མཐར་གྱིས་པའི་སྦྱབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱ་བར་འདོད་
བས་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་ཤེས་བཟུང་སྟེ་རྣམ་མཁྲིན་དང་ལྡན་པའི་
ཡིད་ལ་བྱ་བས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ནང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་
བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། བདུད་གྱི་རིས་གྱི་ལྷ་རྣམས་གྱིས་ཚུགས་པར་
དགའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པར། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་
གྱིས་ནི། །མཐར་གྱིས་པ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། །ཅེས་དང་།^༢གཟུགས་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ཁྲིང་དུ་ཆུད་པས་རྟོགས་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདིར་མཐར་གྱིས་པའི་བྱ་བར་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་སྒོམ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱ་རྫོགས་གྱི་སྐད་ཅིག་མའི་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥། ཉི་ཁྲིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི ༩༡༥། ༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒོམ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༩༩༥། ༩༠།

ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་གོ་རིམ་
ངེས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་དེ་རྣམས་དཀྱུས་གཅིག་ལ་སྒྲོམ་པ་
དེ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ཡང་ཆོས་བཅུ་གསུམ་གྱིས་ཐེན་
པའི་སྒོ་ནས་ཆོག་པ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་མཐར་གྱིས་སྒྱུད་པ་དང་། སྒྱོར་
ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་པ་མཐར་གྱིས་སྒྲོབ་པ། མཐོང་སྒྲོམ་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་
པ་མཐར་གྱིས་ནན་ཏན་དུ་བགྱི་བ་ཡིན་ཏེ། ཉི་ལྟར་ལས། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་
པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་སྒྱུད་པ་སྒྲོས་སོ། །ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་
མཐུན་པ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་སྒྲོབ་པ་སྒྲོས་སོ། །མཐོང་བའི་ལམ་དང་
སྒྲོམ་པའི་ལམ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་ནན་ཏན་དུ་བྱ་བ་སྒྲོས་ཏེ། མངོན་
པར་ཆོག་པ་པའི་གོ་རིམ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་ནི་གསུམ་ཆར་སྒྲོས་པ་ཡིན་
མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སོ་སོ་བ་དང་བསྐྱུས་པ་ཉིད། ཅས་པའི་དོན་ལ། སྒྲོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་ཤེས་
བྱ་ངེ་སྒྲེད་པ་ལ་སོ་སོ་བ་དང་ངེ་ལྟ་བུ་ལ་བསྐྱུས་པ་ཞེས་བཤད། ཆོག་གེ་སྣང་
བར་དང་པོ་ལུགས་འབྱུང་དང་གཉིས་པ་ལུགས་སྒྲོག་ལ་བཤད། རྣམ་བཤད་
གཉིས་དང་། འབུམ་ཐག་གསུམ་པ་རྣམས་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྟན་པ་ལ་སོ་སོ་བ་དང་། སྐབས་བཞི་པར་
དེ་བརྟན་པ་ལ་བསྐྱུས་པ་ཞེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་དོ། །

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྐད་ན། ༩༥ ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་ཐོལ་སྒྲེ། ཉི་ལྟར། ༩༩༡ ༡༥།

དེས་ན་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་ཚུན་ཆད་གྱིས་བསྐྱུས་པ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན་པར་བྱིན་དྲུག་གི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་དྲུག །རྗེས་བྲན་དྲུག་གི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་དྲུག །དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་དང་བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད། སྦྱིན་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་གང་ཞིག །རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་ཚུན་ཆད་གྱིས་བསྐྱུས་པ། སྦྱིན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེས་པར་བྱིན་ལྷག་མ་ལྷ་ལ་རིགས་འགྲེལ། །སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་ཟིན་པའི། ཞེས་སོགས། སངས་རྒྱས་རྗེས་བྲན་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེས་ཆོས། དག་འདུན། ཚུལ་ཁྲིམས། གཏོང་བ། ལྷ་རྗེས་བྲན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེལ། །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་གྱི་བར་དུ་ཡོད།

ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གོ་རིམ་ངས་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ། མི་འཐད་དེ། དེ་གོ་རིམ་འཆོལ་བར་སྒྲོམ་པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟིན་པའི་ཞེས་སོགས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་

སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྒྲོམ་པའི་རྒྱན་
མཐའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ཆོས་བཅུ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ་
མཐར་གྱིས་སྦྱོར་སྒྲོམ་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་དང་འགལ་
བའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱན་གྱི་དོན་དུག་ཏུ་བསྐྱུས་པའི་སྐབས་སུ་མཐར་གྱིས་^༡སྦྱོར་
བས་མཐུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་པ་དེ་དེའི་སྒྲོམ་ཚུལ་དུ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། ^༢དེས་ན་རྟོགས་པའི་དངོས་པོ་ངེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སོ་སོ་བ་དང་
མཐའ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པའི་དོན་གཞུང་སྟོང་བར་བྱེད་པའི་མཐར་གྱིས་
པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་གོ་
རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དོན་ནི། མཐར་
གྱིས་སྦྱོར་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཡོད་དེ། བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་པ་ཤད་
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་
བཟང་གླུ་དབང་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་དུག་པའི་དཀའ་བའི་གནད་
ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །

^༡ ག་ཅ་བ་ཅ་མཐར་གྱི། ག་ཅ་བ་ཅ་མཐར་གྱི། ག་ཕ་བ་ན་མཐར་གྱིས།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་ལྷན་ལ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། སྒྲོམ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་གོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༩། ༩།

སྤྲུལ་བ།

བསྐྱབ་བ་ལ་ནི་རིམ་གྱིས་འབྲུག་པ་ཡི། །ལེའུའི་མདོ་ཡི་སྤྲུལ་དོན་མཐར་
གྱིས་བ། །མཆོན་བྱེད་ཆོས་རྣམས་གསལ་བྱེད་མཐར་གྱིས་པའི། །སྐབས་གྱི་
ཅ་འགྲེལ་དོན་རྣམས་ཇི་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བཤད་པ་རྗེ་བཙུན་མཁྱེན་
པའི་གཏེར། །གསུང་གི་གནད་རྣམས་ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་ཡི། །གསུང་ལས་
བྱུང་བ་རི་བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད། །དགེ་བས་བདག་གཞན་སངས་རྒྱས་སྦྱར་
ཐོབ་ཤོག །ཤར་ཕྱིན་སྤྲུལ་དོན་རིན་ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་
གསུམ་སྦྱར་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེ། །ལྷ་དབང་རོལ་མཆོ་རྒྱས་བྱེད་སྦྱོར་
བཙོན་དགེས། །མད་བྱུང་བཤད་སྦྱབ་དགའ་སྟོན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །དགེ་ལེགས་
འཕེལ། །

༡༡། །བརྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
 རྣམ་པའག་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིགས་བཤད་སྐལ་བཟང་སྟུང་དབང་གི་རོལ་
 མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་སྟུང་
 དོན་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་བརྟན་པའི་འབྲས་བུ་སྐད་ཅིག་སྟོར་བཤད་པ་ལ། འབྲེལ་བཟོད་པས་
 མཆོམས་སྟུར་བ་དང་། སྐད་ཅིག་མ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་རྒྱས་པར་བཤད་པ།
 སྐབས་བསྟུང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། མཐར་གྱིས་
 བ། །སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་ཇོགས་བྱང་ཆུབ། །ཅེས་འཆད་ན། མཐར་གྱིས་
 སྟོར་གྱི་རྗེས་སུ་སྐད་ཅིག་སྟོར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡོད་དེ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པའི་མཐར་གྱིས་སྟོར་ཉམས་སུ་གྲངས་
 པས། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྟོམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་
 འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། མཐར་

༡ བརྟན་འགྱུར་དཔེ་སྟུང་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། ལྷོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༥།

གྲིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གོམས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་དེ་དག་ཉིད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་སྒྲོམ་པས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། འོན་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལ་དུ་ཡོད་ཅེ་ན།
དེ་ལ་ཡང་བཞེར་ཡོད་དེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་ཏེ་ཐོག་པས་ཕྱེ་བ་བཞེར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ།¹དེ་ཡང་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་བཞེ་ཡོད་པས། ཞེས་
གསུངས། འོན་བཞེ་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་དང་། ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་
སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་
སྦྱོར་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་
ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། མཐར་ཀྱིས་སྦྱོར་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་
པའི་ཆེ་ཕྱིན་དུག་མི་དམིགས་པར་བསྒྲོམས་པར་གསུངས་པ་ལས་འསྐྱོས་
ནས། དེ་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྩལ་པ་དང་།²ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་པ་རོལ་
དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཇི་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་པ་གཅིག་གིས་པར་ཕྱིན་དུག་
པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལགས། ཞེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྦྱོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༥།

² བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༩༩། ཉི་ཁྱི་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉི་ཁྱི་ ༩༩༥། ༡༠།

ཅུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་ལགས། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་སྒྱུར་བསྟན་
ནས།^༡ བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་སྤྱན་
པ་གང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་ཞེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པས་ཡོངས་སུ་
བབྱང་བ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཆན་མ་
མེད་པ་ལ་མཆན་མ་དང་བྲལ་བའི་སེམས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་པར་བྱིན་དུག་
པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་དང་པོ་དེ་བསྟན་ནས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྒྲུབ། དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་
ཅིག་སྒྱུར་བཞིའི་ནང་ནས་དང་པོར་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཟག་མེད་གྱི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་པ་རྟོགས་པའི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་
འཆད་དོ། །ཞེས་མཆོམས་སྒྱུར་པ་ལ།^༢ དང་པོ་རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཟག་
པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་
མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེ་མཆོན་པའི་དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ། ཅུ་བ། འགྲེལ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོན་པ་
རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་དེ་སྤྲིན་པ་ལ། སྤྱན་པ་ལ་སོགས་
རེ་རེས་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོ་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ནས། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༩༡ གླ་

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ནས། ༥༩ ཤེར་བྱིན་ཇ། སྒྲོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༩༥ གླ་

ནས་འཆད་པ་ལ།¹ ལྷགས་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོར་² ། དངོས་གཅིག་དངོས་པོ་ཀུན་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད། ། དངོས་ཀུན་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དོ་བོ་ཉིད། ། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། ། དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། ། ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིད། མང་པོས་གཅིག་བསྐྱུས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་དངོས་པོ་སོ་སོར་ངེས་པར་འཛིན་པའི་བྱིན་ཅི་ལོག་དང་བྲལ་བའི་དོ་བོས་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་བར་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བསྐྱུས་པའི་བྱིར་བྱབ་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོགས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའོ། ། ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ། ཅུ་བ། འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། རི་ལྟར་ན་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མ་སྤུན་པའི་ཟག་མེད་ཐམས་ཅད་ཡུལ་དུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེས། དེ་ལྟར་དུ་འཛིག་ཉེན་ལ་གྲགས་པའི་དཔེས་སྟོན་ནོ། ། ཞེས་འཆད་པ་ལ།³ ཡང་རི་ལྟར་ན་ཟག་པ་མེད་

¹ བསྟན་འབྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༩།

² ག་པ་བ་པ་དོ་བོ་ཉིད། པ་པ་བ་པ་དོ་བོ་ཉིད། ག་པ་ན་པ་དོ་བོ་ཉིད། ལྷགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོར་ ཞེས་འབྱུང་། གསེར་བྱེད་ལས། ལུང་གིས་སྦྱབ་པ་ནི། དབྱ་མའི་ལྷགས་ལས་སྟོང་གིས་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ་དེ་ཡིས་དངོས་པོ་ཀུན་ཀྱི་རང་བཞིན་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་ཞེས་འབྱུང་བའི་བྱིད་ཀྱི། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་རང་གི་དོ་བོར་དབྱེར་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དངོས་པོ་གཅིག་གི་རང་བཞིན་དེ་དངོས་པོ་ཀུན་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་དང་དངོས་པོ་ཀུན་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་དངོས་པོ་གཅིག་གི་དོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་བྱོ། །

³ བསྟན་འབྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༠། ༡།

པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་ཟག་པ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞེ་
ན། འཇིག་རྟེན་པའི་དཔེས། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་དཔེ་དངོས་སྟོན་པ་ལ། ཇི་
ལྟར་སྦྱིས་བྱས་ཐོ་ཆུན་རྒྱད། །ཅེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ།^༡ དཔེར་ན་སྦྱིས་བྱས་
དོག་ཐབས་གཅིག་གིས་བསྟོད་ན་བཟོ་བོ་མཁས་པས་སྟོན་བཟོ་ལེགས་པར་
བྱས་པའི་མཐུས་ཐོ་ཆུན་གྱི་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་^༢ ཏུས་གཅིག་ཏུ་འགྱུལ་
བ་དེ་བཞིན་དུ། སྟོན་གྱི་སྟོན་ལས་གྱི་འཕེན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་མཐུས་
སྟོན་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་དམིགས་ན་རིགས་
མཐུན་པ་ཐམས་ཅད་མཛོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་
ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་བོ་ནི།^༣ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཇི་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཆོས་ལ་གནས་
ནས་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་བ་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་
བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཡང་དག་
པའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་ཆོས་གང་ཡང་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མཐོང་བ་མེད་
དོ། །གཟུགས་ཡང་དག་པའམ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༥།

^༢ ག་༣ན་ཉ་ཅིག་ཆར། བ་༣ན་ཅིག་ཆར། ཀ་༣བ་༣ཅིག་ཆར། ཆ་ཅེ་ཉ་ཅིག་ཆར།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༩༥། ཉི་ཁྱི་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༥༥། ༡༠།

མཐོང་དོ། །ཞེས་བ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་བ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་
དུ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་བ་ལ། མཆོམས་སྤྱར། ཅ་ག། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་
ལྟར་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་བ་ནམ་པར་སློན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་སློན་པ་རྫོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་
ཆུབ་པའི་སྦྱོར་བ་འཆད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྟེན་ལྟར་དང་པོ་བསྟན་ནས་
གཉིས་བ་ནམ་པར་སློན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཟག་བ་མེད་པར་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་
མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་བ་ནི། མདོ་དཔེ་
དོན་འཆད་པ་ལ། གང་ཆེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་བ་ནི། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་ཀྱི་སློན་པ་འཆད་པ་ལ། གང་གི་ཆེ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔས་གཉིན་པོ་བསྐྱེམས་པས་མི་མ་བུར་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བས་ན་ནམ་པར་བྱང་བའི་ཕྱོགས་ནམ་པར་སློན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ནི་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་སྟོན་ཀའི་ཆུ་བའི་འོད་བཞིན་དུ་
དཀར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱེས་པ་དེའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་ནམ་པར་
སློན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཟག་བ་མེད་པ་ནམས་རྫོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་ལྗང་སྤྱི་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༡༡།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་ལྗང་སྤྱི་ལ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༠། ༡༦།

ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲུབ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བརྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། 'དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་གྱོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་དབྱེར་མ་མཆིས་ཤིང་མཚན་མ་མ་མཆིས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་ཉིད་ལགས་ན་ངེ་ལྟར་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱལ་པོ་སྒྱིན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། བཟོད་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། བསམ་གཏན་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྒྲོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྒྲུལ་ལ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤིང་བྱིན་ལ་སྒྲོད་པའི་ཆེ་ཆེ་ལམ་ལྟ་བུའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་སྤང་པོ་ལྟ་ལ་གནས་ཤིང་སྒྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་ངོ། །ཚུལ་ཁྲིམས་སྤང་ངོ། །བཟོད་པ་སྒྲོམ་མོ། །བཙོན་འགྲུས་རྩོམ་མོ། །ཉིང་ངེ་འཛིན་སྒྲོམ་མོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོམ་མོ། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱབས་ལྟན་ལྟ་བུ་དང་། མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲུལ་པ་ལྟ་བུར་ཡོངས་སུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས།

⁹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༩༧། ཉེ་ཁྲིམས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉེ་ཁྲི ༥༩༥། 93།

གཉིས་པ་ལ་མཆོམས་སྦྱར་བ། ཅུ་བ། འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གསུམ་པ་མཆོན་
ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་
རྟོགས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྦྱོར་
བ་འཆད་དོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ¹དེ་ལྟར་གཉིས་པ་བསྟན་ནས་གསུམ་པ་
མཆོན་ཉིད་མེད་པར་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་གསུངས།
གཉིས་པ་མངོད་དེའི་དོན་འཆད་པའི་སྒྲོན་ས་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་
སྟོན་པ་ལ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་སྦྱོད་པ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ¹སྤྱིན་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་གོམས་པས་ཆོགས་གཉིས་ཉམས་སུ་སྦྱོར་བར་བྱས་ནས་
རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཉེ་བར་ལེན་པའི་བྱང་པོ་ལ་སོགས་པ་མི་ལམ་གྱི་ངོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་པར་བྱིན་བྱག་བསྐྱབས་
པས་གནས་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་པའི་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་
ཅན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་མཆོན་ཉིད་མེད་པའོ་ཞེས་
ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་པའི་ངོ་བོའི་ཆོས་རྣམས་མཆོན་ཉིད་
མེད་པ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་པས་ན། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པར་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩ །ཤེས་ཕྱིན་ན། སྒྲོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༡ །༣

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩ །ཤེས་ཕྱིན་ན། སྒྲོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༡ །༤

བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མདོ་དང་། བསྟན་བཅོས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟོག་ས་
ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་
ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་རྩི་ལྟར་ན་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་ཡང་དག་པ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་ཡོངས་སུ་བཅའ་བ་
ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་
ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་རྩི་ལམ་མི་མཐོང་། མི་ལམ་མཐོང་བ་ཡང་མི་མཐོང་། ཞེས་པ་
ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེར་བྱིན་ལ་
བསྟན་བཅོས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། མཆོམས་སྦྱར་བ། ཅ་བ། འབྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།
དེ་ལྟར་སྐད་ཅིག་སྟོར་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཆོན་
ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྟོགས་
པའི་མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་འཆད་དོ། །ཞེས་
མཆོམས་སྦྱར་བ་ལ། རྟོག་ས་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་པ་གཉིས་སུ་མེད་
པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་
མདོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མདོ་དེའི་
དོན་འཆད་པར། མི་ལམ་དང་ནི་དེ་མཐོང་ཉིད། །ཅེས་སོགས་གསུངས།

¹ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྦྱང་ན། 31 ཉི་མེ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ 213 ལྟེ།

² བསྟན་འབྱུང་དཔེ་སྦྱང་ན། 49 ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། 337 ལྟེ།

གསུམ་པ་དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ།¹ དུན་རིང་མོ་ཞིག་
ནས་བར་ཆད་མེད་པར་གཉིས་སུ་སྒྲང་བ་སྦྱོར་བ་ལ་གོམས་པ་བར་དུ་གྱུར་པས་
གཉིས་སུ་སྒྲང་བའི་བག་ཆགས་བྱང་¹ བྱང་བའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་གང་གི་
ཆེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཚུལ་དུ་མི་ལམ་ལ་གཟུང་བ་དང་མི་ལམ་མཐོང་བ་
ལ་འཛིན་པར་མི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་དེ་ཁོན་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ཁོན་སྟོགས་པས་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཛོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཚུབ་
བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མར་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
ལ་རྒྱལ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དང་། རྒྱལ་པར་སློན་པའི་སྐད་
ཅིག་སྦྱོར་དང་། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་དང་། གཉིས་སུ་མེད་
པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་རྒྱལ་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད། ཁ་ཅིག་ཟག་མེད་རྒྱལ་པར་སློན་
པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རིགས་རྒྱལ་སུ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ལ་མཛོན་དུ་བྱེད་བུས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་འབྱོར་དེ། རྒྱལ་པར་སློན་པ་མ་
ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། ཟག་མེད་རྒྱལ་པར་སློན་པའི་ཡོན་ཏན་
གྱི་རིགས་རྒྱལ་སུ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མཛོན་དུ་བྱེད་བུས་པའི་
སེམས་དཔའི་རྒྱལ་འབྱོར་དེ། རྒྱལ་པར་སློན་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་མཆོན་ཉིད།

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོ་བ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༡། ༡༩།

² ག་ལ་བ་ཅ་བྱང་བྱང། བ་ལ་བ་ལ་བྱང་བྱང། ༡༥༥། བ་ལ་ལ་བྱང་བྱང།

སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་དེ། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་སྟོང་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་རྣམས་མི་འཐད་དེ། དེ་
འདྲའི་མཐར་གྱིས་སྟོར་བ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེས་ན། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། སྐད་ཅིག་སྟོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྣམ་པར་སྤྲིན་པ་
མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་དང་། རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་དང་། མཆོན་
ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་དང་། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྟོར་དང་བཞི་
ཡོད། འཇོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་
སྤྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་མཐུན་པའི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་སྟོན་པ་ཤེས་སྤྲིབ་ཀྱི་
དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་
ཐུག་དེ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད། འཇོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་
ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་རིགས་
མཐུན་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་ཐོབ་པའི་སྟོན་པ་
ཤེས་སྤྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྟོན་པ་ཤེས་སྤྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་

རིགས་སྤྱ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། གསུམ་པའི་
མཚན་ཉིད། གཟུང་འཛིན་རྩལ་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྟོན་ས་ཤེས་སྤྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་
རིགས་སྤྱ་གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་དེ། བཞི་པའི་
མཚན་ཉིད། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ལྷན་པར་སློན་པ་
མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྱུར་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཡེ་ཤེས་དམིགས་པར་བྱ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པོ་སྟེ། དེ་དཔེ་ངོ་བོ་ཡུལ་དུ་
བྱས་པས་ཀྱང་སྤྱིན་སོགས་ནས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུའི་བར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་
ཐག་མེད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཡུལ་དུ་བྱེད་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
བྱིད། དེ་ཆོས་ཅན། བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་
ཐག་མེད་རྣམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ན་དེ་དང་
རིགས་མཐུན་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཛོན་དུ་བྱེད་ཀྱས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། སྟོན་བྱ་རྟོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་དང་ལྷན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་སྟོན་ལམ་གྱི་
དོན་གྲུབ་ཅིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་དབྱིངས་སྤྱ་ཐ་མི་དད་པའི་བྱིད། དཔེར་
ན་སྟོན་བཟོ་བོ་མཁས་པས་བཟོ་ཆུན་གྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བཅོས་པ་དེ་སྟེས་
བྱའི་རྩོལ་བས་རྟོག་ཐབས་ཀྱིས་བསྟོད་པ་ན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་འཁོར་བ་
ལྷན་ཡིན་པའི་བྱིད། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ལྷན་པར་སློན་

པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་རང་རྒྱུད་
ལ་ནམ་པར་སློན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ནམས་
རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་
ལ་ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མཆོན་ཉིད་མེད་པར་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་
ཅན། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་ཡིན་ཏེ། གཟུང་འཛིན་ཇུས་གཞན་
གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་
རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྣམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་
ཡིན་པའི་དོན་གང་ཞེ་ན། ཆོག་གསལ་ལས།^༡ རྣམ་པར་སློན་པ་ནི་གསུམ་སྟེ། ས་
དང་པོ་ལ་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ལ་མཆོན་མ་མེད་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་ཅིང་ལྷན་གྱིས་བྱུང་པར་རྣམ་
པར་སློན་པའོ། རྣམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
གཟུང་འཛིན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་རི་སྟེང་པའོ། ཟག་མེད་ནི་དེ་དག་ཟག་མེད་
མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ནི་ཟག་མེད་ཡིན་ཏེ། བྱིས་པས་བྱང་ཆུབ་མི་
ཤེས་ཀྱང་། །དེ་ཉིད་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གནས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་འཆད། རྟོགས་
དགའ།^༢ ཕྱི་རོལ་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་མངོན་པར་འདུ་མ་བྱས་པ་རྣམ་པར་སློན་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩ །ཤེས་ཕྱིན་ཉ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཆོག་གསལ། ༢༡༥། ༡༧།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩ །ཤེས་ཕྱིན་ཇ། གསེར་སྒྲིང་ག། རྟོགས་དགའ། ༢༠༥། ༡༩།

མ་ཡིན་པ་དང་།⁹ འཆང་རྒྱ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་ཤིང་རབ་
ཏུ་གྱུར་པ་ནི་རྣམ་པར་སློན་པའི་དོན་དུ་བཤད། བཤམ་པ་སྤྲ་མ་རྣམས་ས་དང་
པོ་ནས་བདུན་པའི་བར་འབད་ཚེ་ལ་ལྟོས་པས་རྣམ་པར་མ་སློན་པ་དང་། ས་
བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ནི་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པར་འབྱུང་བས་རྣམ་པར་སློན་པའོ། །ཞེས་
འཆད། དེ་ཞེག་ལུགས་དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཉིད་ལ་བྱེད་ན་ཆོས་ཉིད་ལ་
དབྱེར་མེད་པས་ས་དང་པོ་བཞག་དགོས་ལ། ཆོས་ཅན་ལ་བྱེད་ན་རྣམ་པར་མ་
སློན་པ་ལ་ཟག་མེད་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསེར་སྤོང་ལས་བཤད། ལུགས་
གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་ན་དང་པོའི་ཟག་མེད་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་
སློན་པའི་དོན་མེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྤྲད་གོས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལྟར་ན་ཡང་མི་
འཐད་དེ། མདོ་འགྲེལ་རྣམས་སུ་མཆོན་དཔེ་དང་སྟོབས་དང་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་
འཆད་པས། ས་བདུན་པ་མན་ཆད་ལ་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྐད་ཅིག་སྦྱོར་འདི་བཞི་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་ཅེས་ཡིན་པས། དུལ་
ཅན་རྣམ་པར་སློན་པ་ཡིན་མིན་མི་རུང་བས་དུལ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཅིག་གི་
དུལ་གཉིས་ཀའི་དུལ་ཡིན་པས་མདོ་བསྟན་བཅོས་ནས་བསྟན་ཆོད་ཀྱི་དུལ་
ལ་རྣམ་པར་སློན་པ་དང་། རྣམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་སྟེ། དང་
པོའི་དུལ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་བྱས་པ་མཐར་ཐུག་པ་མ་སློན་པ་དང་ཕྱི་མའི་དུལ་
ནི་རང་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་སྦྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞག་

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། གསེར་སྤོང་ག། རྟོགས་དཀའ། ༩༠༩། ༡༧།

པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལེགས་པར་བཤད་པ་གསེར་གྱི་ཐེང་བ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཐའི་སྒྲོར་བའི་ལམ་དེ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་མིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་
དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱ་དང་བདུན་ཅུ་ཅ་གསུམ་སྟོམ་
པར་བྱེད་པའི་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱབ་སྟེ། སྤྱང་པོའི་རྒྱན་ལས།^༡དེ་
ཡང་རྒྱན་མཐའི་སྒྲོར་བའི་ཆེ་ཡིན་གྱི་རྒྱན་གྱི་མཐའ་མའི་ཆེ་ཆོས་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྤང་བྱུང་པའོ། དེ་ལ། རི་ལྷར་སྟེས་བྱས་ཐོ་རྒྱན་རྒྱད། །ཅེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྟུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་
གི་བསྟན་བཅས་མངོན་པར་ཉོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་
བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་
སྐལ་བཟང་སྟུ་དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བདུན་པའི་ལེགས་
པར་བཤད་པའོ། །

སྟེས་པ།

བསྐབ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ལུ་ཡི། །མདོ་ཡི་སྟེས་དོན་སྐད་ཅིག་
སྒྲོར་བ་ནི། །མཆོན་བྱེད་ཆོས་བཞི་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡི། །རྒྱན་གྱི་སྐབས་
ཀྱི་དོན་རྣམས་ཆེས་གསལ་བར། །རི་བཞིན་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་པའི་གནད་དོན་
རྣམས། །ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྣམ་བཤད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དགོངས་པ་

^༡ སྟུ་འབུམ་དཔར་སྤྲོད་གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་མཚན་ཞེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༡༠༡། ༣།

རི་བཞིན་རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ཡི། །ཞལ་གྱི་བྱམ་བཟང་ལས་འོངས་བདུད་ཅིང་
རྒྱན། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་གསུང་བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད། །དག་བས་བདག་
དང་མཐའ་ཡས་སེམས་ཅན་ནམས། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་རྒྱར་ཐོབ་
ནས། །ས་གསུམ་འགོ་བ་འཕྲོན་པའི་དབལ་གྱུར་ཅིག །ཤེར་ཕྱིན་སྤྲུལ་དོན་རིན་
ཆེན་གསལ་བའི་གཏེར། །མདོ་རྒྱན་འགྲེལ་གསུམ་སྦྱར་བའི་ལེགས་བཤད་
ཆེ། །སྤྱད་བང་རོལ་མཆོ་རྒྱས་བྱེད་སྦྱོར་བཙོན་དགེས། །མད་བྱང་བཤད་སྦྱབ་
དགའ་སྟོན་རྒྱས་གྱུར་ཅིག །དག་ལེགས་འཕེལ། །

༡༩། བསྟན་བཅོས་མདོན་བར་ཉི་གས་པའི་རྒྱན་འབྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་
ནུམ་བཤད་ནུམ་པ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནད་གསལ་བར་བྱེད་
པ་འི་གས་བཤད་སྐལ་བཟང་ལྷ་དཔའ་གི་རོལ་མཚོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་མྱི་
དོན་བཞུགས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱེའི་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འབྲས་བུ་འོད་
པས་མཚམས་སྦྱར། ཚོས་སྐྱེ་མཚོན་གྱིད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱས་པར་བཤད། སྐབས་
བསྐྱེ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་འོག་ཏུ་འབྲས་བུ་ཚོས་
སྐྱེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མཛོན་པར་རྩོགས་
པར་བྱང་ཚུབ་པའི་སྦྱོར་བ་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
འབྲས་བུ་ཚོས་ཀྱི་སྐྱར་མཛོན་པར་རྩོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོའི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། སྐད་ཅིག་
སྦྱོར་བཞི་པའི་སྐབས་སུ་མདོ་ལས། བྱང་མེམས་གྱིས་མཚན་མ་མེད་པའི་ཚུལ་

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༢༤། ཉི་མེ་ལ། རྟོན་བ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༤༥། ༡།

གྲིས་ཡུམ་ལ་བསྐབ་པར་བྱ་བར་གསུངས་ནས་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཟག་མེད་
གྱི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་མཆོད་ཉིད་གྲིས་སྟོང་པ་ལ་བསྐབ་པར་གསུངས་པས་ངོ་
བོ་ཉིད་སྤྱི་གསུངས། བསྟན་བཅོས་གྱི་འབྲེལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ལུས་ནམ་
གཞག་ཏུ། སྐད་ཅིག་གཅིག་མཛོད་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་གྱི་སྤྱི་དང་། །ཞེས་
བཤད་ན། སྐད་ཅིག་སྤྱིར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྤྱི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོད་
གང་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་སྤྱིར་བསྐྱོམས་པས་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྤྱི་འཛོལ་པའི་རྒྱ་མཆོད་
གྲིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་། ¹ སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མཛོད་
པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནམ་པར་བསྐྱོམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་
ཆོས་གྱི་སྤྱིར་མཛོད་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན། སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྤྱི་དེ་རྒྱས་པར་
འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ། བྱེད་པ་པོ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་བཤད་
པ་དང་། བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རོ་
བོ་ཉིད་སྤྱི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱི། སྤྱི་སྤྱིའི་རང་བཞིན་
བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ནི། །ཞེས་
སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་
དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། མཆོད་ནི་སུམ་ཅུ་ཙྰ་
གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། བཞི་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གང་གིས་སྤྱིད་པ་

¹ ག་ཏ་ན་པ་སྐད་ཅིག་སྤྱིར། བ་ཏ་ན་པ་སྐད་ཅིག་སྤྱིར། ཆ་༢༢༧་ཏ་སྐད་སྤྱིར། ཀ་ཏ་ན་པ་སྐད་སྤྱིར།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱིར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྤྱི་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༥༩།

ངེ་སྤྲིད་པར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་
སྟོན་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ངེ་སྤྲིད་འདིའི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

འོན། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་སོགས་^༡ ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དེ་འཆད་
ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་
བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ་སྐད་ཅིག་སྟོར་
བཞི་པའི་སྐབས་སུ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་སེམས་
དབའ་ཆེན་པོ་མཆོན་མ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ནས། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་སྟོན་པ་ལ། རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་དང་མི་ལྡན་པ་
དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་
པ་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ་མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་
སྟེ། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་སེམས་དབའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅུ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། མདོ་དེའི་དོན་འགྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་སྐྱེ་དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་

^༡ ག་མ་ན་ཅེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ། བ་མ་ན་ཅེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ། ཆ་ཅེ་མ་མ་ཞེས་སོགས་ངོ་བོ། ག་མ་བ་མ་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་བོ།

དེ་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཞི། །ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། མཆམས་སྤྱར་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༡ དེ་ཡང་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། དང་པོ་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི། ཞེས་གསུངས། ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༢ ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་ཞེས་སོགས་གསུངས། བཀལ་ལན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༣ སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་སོ་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་། ཐུབ་པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཞི། ཞེས་པས་བྱུང་གཞི་དོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དེ་བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༤ ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཙུག་པའི་དུས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཞི། ཞེས་གསུངས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་འགྲུར། ཞེས་པས། དོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ལྷག་པའི་བྱུང་པར་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ།^༥ དྲན་པ་ཉི་ཤེས་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད། འཛིག་ཉིན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་དོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི། ཞེས་གསུངས། རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་ལ། ཞེས་པས། དེའི་བྲལ་བའི་བྱུང་པར་དེ་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལ།^༦ ཇི་མ་རྣམས་སྒོ་བྱར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། ཞེས་གསུངས། དེ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྗང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྗང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༢།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྗང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༣།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྗང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༤།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྗང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༥།

^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྗང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༦།

དག་རང་བཞིན་མཆོན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་པས། དེའི་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་དེ་བསྟན་
ནས། དེའི་དོན་འབྲེལ་བ་ལ།^༡རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་
གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ་བ་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འདི་
ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས། རོ་བོ་ཉིད་སྟེ་སྟོན་དོན་དེ་སྟོན་པ་ལ།^༢བཅོས་མ་མ་ཡིན་
པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་གསུངས། རོ་བོ་ཉིད་སྟེ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པ་དེ་འཆད་
པ་ལ།^༣འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱིས་འཐོབ་ཀྱི། ཞེས་གསུངས། ཐོབ་
ཚུལ་དེ་འཆད་པ་ལ། བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟུ་མ་ལྟ་བུས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
བྱང་ཆུབ་པ་རྣམ་པར་བསྟོམས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐར་
མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། མཐའ་དབྱང་
པ་ལ། ཁ་ཅིག །སྐད་ཅིག་སྟེར་གྱི་རྗེས་སུ་ཆོས་སྟེ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
དེ། ཆོས་སྟེ་དེ་སྐད་ཅིག་སྟེར་བསྟོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཆོས་སྟེ་
ལ་དབྱེན་བཞི་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྟེ། ལོངས་སྟེ། སྟུ་ལ་སྟེ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། ལོངས་སྟེ་དེ་ཆོས་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ།

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་སྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྟོག་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་སྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྟོག་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༤།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་སྟར་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྟོག་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༠།

^༤ ག་ན་ན་སྐད་ཅིག་སྟེར། བ་ན་ན་སྐད་ཅིག་སྟེར། ཆ་ལ་ལ་སྐད་སྟེར། ཀ་ན་བ་ན་སྐད་སྟེར།

^༥ ག་ན་ན་ལ་བཞེད་ཡོད་དེ། བ་ན་ན་ལ་བཞེད་ཡོད་དེ། ཆ་ལ་ལ་བཞེད་ཡོད་དེ། ཀ་ན་བ་ན་བཞེད་ཡོད་དེ།

ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཙུག་པོར་རང་ཐོབ་བྱེད་
ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ།
ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། གཙུག་པོར་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
སུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
གཟུགས་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བར།^༡སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ། །བསོད་ནམས་ཆོག་པ་ལས་འབྱུངས་པ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་
མདོར་བསྐྱུས་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོག་པ་ལས་འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འབས་བྱ་ཆོས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། གཙུག་པོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་
བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙུག་པོར་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་
ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་
སུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

གཞན་ཡང་ཆོག་པ་གཉིས་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐྱ་ཆོས་ཅན། གཙུག་པོར་རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོག་པ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཙུག་པོར་རང་ཐོབ་
བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་

^༡ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༤༦། རྩིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུལ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༠^པ། ༡༩།

ཕྱིར། འབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། གཙོ་བོར་དེར་གྱུར་པའི་ཚོགས་གཉིས་བསྐྱེམས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཆོས་
ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་བསྐྱེམ་བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་
གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱེམ་བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་འགྲིག་ །དེ་དེར་ཐལ། དེ་
འདྲ་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱེམ་བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པར་ཐལ། བདག་མེད་གཉིས་
ཀ་བསྐྱེམ་བུའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་འགྲིག་ །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་
བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འོངས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འབས་བྱ་ཆོས་
སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། འབས་བྱ་འབྲུབ་པའི་དུས་མཚམས་ལ་ཁ་
ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་
བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པ་དང་། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དུས་མཉམ་ཟེར་ན། བྱང་
སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་’ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་
པའི་ངང་ནས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱན་མཐའ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེས་ཤེས་བྱ་
ཇི་སྟེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་

༡ ག་ཟ་བ་༥་རྒྱན་མཐའ་བས། ག་ཟ་བ་༢་རྒྱན་མཐའ་བས། ཆ་༩༠་༥་རྒྱན་མཐའ་བས། ཀ་༩༩་༥་རྒྱན་མཐའ་བས།

‘རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་
བའི་རང་རིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྒོ་བ་ལམ་ན་སྒོ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་¹ ཅར་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་བདེན་
གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག ། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་
གཟིགས་ཤོར་རྣམ་མཁྲེན་ཡོད་དེ། སྤྱིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དེ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་
གཉིས་པ་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྤྱིས་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྤང་བ་
ནས་ཚུ་ལ་ཚུ་བཞག་པ་བཞིན་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་ཤོར་ཤེས་བྱ་ཇི་སྤྱིང་པ་
ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྤྱོད་དུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པ་
དེའི་ཆོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཇི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྲེན་
གྱིས་སྤང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཤོར་སྤང་པོ་ལྟ་བུ་གཟིགས་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། མདོ་སྤྱད་པར་² གཟུགས་
རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་གྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །འདུ་ཤེས་མཐོང་བ་མེད་ལ་
སེམས་ཡིད་མཐོང་བ་མེད། །གང་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་དང་སེམས་ཡིད་མཐོང་

¹ ག་ན་བ་༤་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས། བ་༤་ན་༡་མངོན་སུམ་རྟོགས། ག་༤་བ་༡་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས།

² ག་ན་བ་༡་གཅིག་ཅར་དུ། བ་༤་ན་༡་གཅིག་ཅར་དུ། ཆ་༤་༡༠་༡༥་ཅིག་ཆར་དུ། ག་༤་བ་༡་ཅིག་ཆར་དུ།

³ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༣༥། ཤེས་རབ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། མདོ་བསྟན་པ། ༡༥། ༦།

མེད་པ། །འདི་ནི་ཚོས་མཐོང་ཡིན་ཞེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་
པའི་གཟིགས་རྩོད་རི་སྟོད་པ་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་གཟིགས་པའི་གཟིགས་རྩོད་ཕྱང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཟིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་
ལས།^༡ དངོས་པོ་བྱས་པ་ཅན་ལ་མ་རེག་པར་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་
དུ་མཛད་པ་དེ་ཉིད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་དེའི་བྱིར་སངས་རྒྱས་ཞེས་བརྗོད་
དོ། །ཞེས་དང་། མདོ་ལས།^༢ མ་མཐོང་བ་ནི་མཐོང་བ་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་སྟོད་པ་མ་གཟིགས་པར་
ཐལ། དེས་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་རྩོད་རི་སྟོད་པ་མ་གཟིགས་པའི་བྱིར་
ཟེར་ན་མ་བྱལ།

ཁོ་ན་ལེ། ཁྱོད་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་ལྟ་བུ་
རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་རྩོད་ཁྱོད་ཡོད་པའི་
བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་རི་ལྟ་བུ་གཟིགས་པའི་
གཟིགས་རྩོད་རི་སྟོད་པ་མེད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། ཡོད་པ་ཚོས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་པ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། ༥༧། ༥༩།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེར་བསྟན་མ། ༤༥། མདོ་སྟོན་ཞི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། མདོ། ༡༤༠། ༡༥།

ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱི་ལོའི་¹ རྒྱན་ལས། ¹སངས་རྒྱས་
ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཟིགས་པའི་ངོ་
མོར་མ་བྱལ་པའི་དོན་ནི་ཞེན་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྤར་བཤད་ཟེན་རྟོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་
རྣམ་མཁའ་ཀྱིས་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་
གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་དེ་གཉིས་གཟིགས་པ་ལུང་
དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྐྱུ་བཞི་པོ་རིམ་ཅན་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་
པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དང་པོར་ངོ་མོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད།
དེ་རྗེས་ལོངས་སྐྱུ་དང་སྐྱལ་སྐྱུ་གཉིས་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐྱུ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་གཟུགས་སྐྱུ་མངོན་དུ་མ་བྱས་
པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐར་མ་ཕྱིན་པའི་
སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཆོགས་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་ཆོས་སྐྱུ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
མཐར་ཕྱིན་པ་དང་གཟུགས་སྐྱུ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་ཀ་

¹ ག་ལ་བ་ཏ་སྤྱི་ལོའི་རྒྱན། པ་ལ་བ་ན་སྤྱི་ལོའི་རྒྱན། ཆ་ལ་པ་ཏ་སྤྱི་ལོའི་རྒྱན། ཀ་ལ་བ་ལ་སྤྱི་ལོའི་རྒྱན།

² སྐྱུ་འབྱུང་དཔར་མ། གསུང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱི་དོན་རྒྱན། ༤་པ། ༦།

ཐུབ་སྟེ། རིགས་པ་རྩལ་ཅུ་པ་ལས།^༡ དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀློན། །ཞེས་སོགས་
དང་། རིན་ཆེན་ཐོང་བར།^༢ སངས་རྒྱལ་ལྷན་གྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱེ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལྷན་བཞད་ལས།^༣ སོགས་སྐྱུ་ཆོས་སྐྱུ་ལོངས་སྐྱུའི་བདག་
ཀྱེན་དང་། ལོངས་སྐྱུ་སྐྱུ་ལྱུ་ལྱུའི་བདག་ཀྱེན་ཐེད་པར་སྤྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྐྱ་བཞི་རིམ་ཅན་དུ་མངོན་
དུ་མི་ཐེད་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་སྐྱུ་རང་འབྲས་ལོངས་སྐྱུའི་བདག་
ཀྱེན་ཐེད་པ་དང་། ལོངས་སྐྱུ་རང་འབྲས་སྐྱུ་ལྱུ་ལྱུའི་བདག་ཀྱེན་ཐེད་པ་ལུང་
དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སྤྱིང་པའི་རྒྱན་ལས། ལོངས་སྐྱུ་བདག་
ཀྱེན་བྱས་ནས་མངོན་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
མཆོག་གི་སྐྱུ་ལ་པའི་སྐྱ་དེའི་ཆེ་ཆོགས་པ་གཅིག་དུ་མེད་ཀྱང་། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་
ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་སྐྱུ་ལྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་རྒྱན་
མཐའ་བས་ལོངས་སྐྱ་དང་སྐྱུ་ལྱུ་གཉིས་རིམ་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་ཐེད་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱུའ། རིགས་པ་རྩལ་ཅུ་པ། ༤༦། ༢༡

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༦། སྐྱུ་རངས་གོ། མགོན་པོ་སྐྱེ་སྐྱུའ། རིན་ཆེན་ཐོང་བ། ༣༠༥། ༡༥

^༣ སྐྱ་འབུམ་དབང་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ལྷན་བཞད་སྤྱིང་རྒྱལ། ༤༦༣། ༣།

^༤ སྐྱ་འབུམ་དབང་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ལྷན་བཞད་སྤྱིང་རྒྱལ། ༤༦༣། ༡།

འབྲེལ་^༡ བ་བྱུབ་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་ཚོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུབ། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡང་དེ་སྤྱལ་བ་པོ་མ་ཡིན། ལོངས་སྤྱད་ཡང་དེ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྤྱི། གཉིས་བ་བྱུབ་སྟེ། དེ་དེ་དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ བྱེ་བྱུག་སྤྱི་བས་^༢ ཉོན་པ་ལྟ་བུ་བ་སྤྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་
འཕགས་བ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྤྱལ་སྤྱི་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
བྱུབ་པ་འགྲིག། དེར་ཐལ། དེས་སྤྱལ་སྤྱི་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ།
དེས་རྒྱལ་པོ་གཞོན་རུ་དོན་བྱུབ་མིན་པ་ཐ་མ་པའི་གང་ཟག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆེ། དེའི་སྤྱལ་བ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱད་དང་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཆར་
གཅིག་ལ་རྟག་ལས་གྱི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།
འདོད་ན། དེའི་ཆེ་དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག དེའི་ཆེ་ན་དེ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུབ་སྟེ། དེའི་ཆེ་དེ་
འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐལ། དེ་ཡོད། དེ་འདོད་པའི་རྟེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་སྤྱལ་བར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་རྟེན་

^༡ ག་པ་ན་ན་འབྲེལ་བ། བ་པ་ན་ལ་འབྲེལ་བ། ཆ་ལ་པ་པ་འབྲེལ་བ། ག་ལ་ན་པ་འབྲེལ་བ།

^༢ ག་པ་ན་ལ་བྱེ་བྱུག་སྤྱི་བས། བ་པ་ན་པ་བྱེ་བྱུག་སྤྱི་བས། ཆ་ལ་པ་པ་བྱེ་བྱུག་སྤྱི་བས། ག་ལ་ན་པ་བྱེ་བྱུག་སྤྱི་བས།

ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཏུ་སྤྲུལ་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རི་དྲགས་ཏུ་ཏུར་སྤྲུལ་
པའི་སྤྲུལ་པ་དེ། རི་དྲགས་ཀྱི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
པ་འདོད་རྟོན་ཅན་ཏུ་སྤྲུལ་པའི་གང་ཟག་དེ་འདོད་པའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཏུད་འགྲོའི་རྟོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་ཚུ་དང་ཟམ་པ་དང་གོང་ཁྱེར་སོགས་སུ་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་པ་དེ་རྣམས་
རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་ཚུ་དང་ཟམ་པ་སོགས་སུ་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དེ་རྣམས་སུ་སྤྲུལ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འགྲིག་། འདོད་མི་རྒྱས་
ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱབ་སྟེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་ལས། སངས་
རྒྱས་སྤྲུལ་པ་དབག་མེད་པ། །སྤྲུལ་པའི་སྦྱར་ནི་འདོད་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱང་དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་
པར་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྤྱི་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པ་ཚུ་དང་ཟམ་པ་སོགས་སུ་
སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་པ་དེ་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་ཚུ་དང་ཟམ་པ་སོགས་སུ་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུལ་པ་དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་རྒྱན། ༡༩༣། ༢།

སངས་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མི་མཆུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་། དབུ་མ་འཇུག་པར་^༡ བ་སྤྱིའི་ཁྱད་བྱུང་བྱང་ཚུབ་སེམས་
དཔའ་ཅན་ས། །ལྷན་ཅིག་རྫོགས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གྲངས་འདས་དང་། །དེ་བཞིན་
སྤྱི་དང་སྤྱི་མིན་མི་དག་གྱང་། །སྤྱི་ཅིག་སྤྱི་ཅིག་ལ་ནི་སྟོན་པར་བྱས། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་ནས་རང་གི་བ་སྤྱིའི་ཁྱད་
བྱུང་ལྟེ་རེར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་འཁོར་བྱང་སེམས་གྲངས་ལས་འདས་
པས་བསྐྱོར་བ་རེ་རེ་སྤྱལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱི་
སྤྱི་སྤྱལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྤྱལ་པར་གྱུར་པའི་
རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེ་
བཞིན་དུ། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་དུད་འགྲོར་སྤྱལ་བ་སོགས་རིགས་འགྲེལ། །

རང་ལུགས་ལ། འབྲས་བུ་འབྲུབ་པའི་དུས་མཆོམས་བཤད་པ་དང་། སྤྱིའི་
ཅན་གཞག་^༢ བཤད་པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བཤད་བྱའི་ལུང་འགོད་
པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཅན་བཤད་སྤྱིར་པོའི་རྒྱན་
ལས།^༣ ས་བཅུ་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་
ཚུ་བཞག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་དེའི་
ཆེ་མཉམ་གཞག་དེའི་གཟིགས་ངོན་ཤེས་བྱ་རྩི་སྟེད་པའི་ཅན་པ་ཅུང་ཟད་གྱང་།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྟུང་མ། ༢༠༡ དབུ་མ་ལ། དཔའ་ལྷན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༥༢༦། ༡༢།

^༢ ག་༢་ན་༡་སྤྱི་ཅན་གཞག །བ་༢་ན་༣་སྤྱི་ཅན་གཞག །ག་༣་ན་༤་སྤྱི་ཅན་གཞག

^༣ སྤྱི་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ཅན་བཤད་སྤྱིར་རྒྱན། ༢༢༤། ༥།

མི་འཆར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ངོ་མོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཟད་པར་མ་སྤངས་
པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆེ་བཟ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་
པོའི་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་མ་ལུས་པ་ཐོབ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་
ཡིན་ནོ། ། རྟེན་ས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ནམ་གྲོལ་ལམ་སྦྱིས་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་
རི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་ནས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་པའི་
ངོར་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྦྱུ་བྱ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མཛོན་
སུམ་དུ་གཟིགས་པ་དེའི་ཆེ་ཤེས་སྦྱིབ་ཟད་པར་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྦྱ་མཛོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ས་
བཅུ་རྒྱན་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཆེ་མཆོན་དཔེས་སྤྱས་པའི་སྦྱ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་
འདྲ་བྱི་མ་ཆོས་སྦྱ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཆོན་ཉིད་ལྟ་ལྟོན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྟ་ལྟོན་དང་།
ངེས་པ་ལྟ་ལྟོན་གྱི་ལོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྦྱ་འབྲུག་ལ། ལོངས་སྦྱས་བདག་
ཀྱིན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་
མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྦྱ་དེའི་ཆེ་ཆོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྦྱལ་པའི་སྦྱའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ལོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྦྱ་དང་དངོས་རྒྱ་
ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་ཆུལ་དུ་ཐོབ་པར་
ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

༡ སྦྱ་འབྲུག་དཔར་སྐྱེ་གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི་ནམ་བཞད་སྟོང་རྒྱུ་ ༤༤༥༡ ཡ།

གཉིས་པ་ནི། ལམ་ལ་བསྐྱབས་པའི་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱི་ཡིན་ལ། དེ་དངོས་སུ་ཐོབ་པའི་རྟེན་^༡ནི་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་ཡིན་གྱི།
དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱི་མཐར་ཐུག་པ་དེ་གནས་ལོག་མིན་དུ་མངོན་
དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲུག་པར། ^༢ལོག་མིན་དུ་ནི་གང་གི་དོན་དུ་འབད་གྱུར་གོ་
འཕང་མཆོག་ཞི་བ། །ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་མཐར་ཐུག་མཚུངས་པ་མེད་པ་དེ་ནི་
ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན་སྐབས་འདིའི་ལོག་མིན་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག །གནས་
གཙང་ལུའི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ལོག་མིན་ལ་བྱེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལང་
གཤེགས་དང་འགལ་བའི་བྱིར། ཁ་ཅིག །སྤྱགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་
གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་རྩ་བུའི་གང་ཟག་དེས་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་པའི་མིའི་རྟེན་ལ་
ལོངས་སྤྱོད་མངོན་དུ་བྱེད་པས་དེ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་འཇམ་བུའི་སྤྱིང་གི་
^༣གནས་དེ་ལོག་མིན་ཡིན། ཞེས་སྤྱི་བ་མི་འཐད་དེ། སྤྱགས་སྒྲ་མེད་ལ་དེ་འདྲའི་
གང་ཟག་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར།
དེས་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་གང་དུ་སངས་རྒྱ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཅ་བའི་
གནས་ལོག་མིན་ནི། གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་ལས་གཞན་
པའི་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གནས་བློ་བྱེད་པ་གཞི་ལ་གསེར་གྱིས་མིག་མང་

^༡ ག་༤་ན་༢་ཐོབ་པའི་རྟེན་ནི། བ་༤་བ་༥་ཐོབ་པའི་རྟེན་ཅན་ནི། ཆ་༤༥་༡༥་ཐོབ་པའི་རྟེན་ནི། ཀ་༢་བ་༥་ཐོབ་པའི་རྟེན་ནི།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༠། དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་བྲགས་ལ། དབུ་མ་འབྲུག་ལ། ༥༤། ༡།

^༣ ག་༤་བ་༥་སྤྱིང་གི་གནས། བ་༤་བ་༥་སྤྱིང་གི་གནས། ཆ་༤༥་༥༥་སྤྱིང་གནས། ཀ་༥་ན་༥་སྤྱིང་གི་གནས།

ངེས་སུ་བྲིས་པ་སྟོན་བཅུད་ཀྱི་འབྲོར་བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་དང་ལྷན་ཞིང་
བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཁོན་བཞུགས་པའི་གནས་གཅིག་ལ་བྱེད་
པར་པལ་ཆེན་ལས་གསུངས་ལ་རང་ལུགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་ཏེ། ལང་
ག་ཤེགས་ལས།^༡གཙང་མའི་གནས་ལྷ་སྤངས་པ་ཡི། འོག་མིན་གནས་ནི་
ཉམས་དགའ་བ། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་རྒྱ། ལྷུལ་བ་པོ་གཅིག་
འདིར་སངས་རྒྱ། ཞེས་དང་།^༢འདོད་པ་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་དུ། སངས་
རྒྱས་རྣམ་པར་སངས་མི་རྒྱ། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། འདོད་
ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་མངོན་སངས་རྒྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྲིད།

དེས་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་པས་ཆོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྲས་པའི་དུས་
ཡོད་དེ། ས་བཅུད་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པ་ལ་དེས་བྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་ལ་
གཉིས་སྤང་བྱུང་ནས་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་ལྟར་དུ་སོང་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དེས་ཤེས་བྱ་རི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱེ་དུ་ར་རྫོན་པ་བཞག་པ་
ལྟར་གསལ་སིང་ངེ་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པ་དེའི་ཆེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
པས་ཤེས་སྐྱེས་ཐད་བར་སྤངས་པ། ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྲས་པ། ཆོས་སྐྱ་
མངོན་དུ་བྲས་པ། སྐྱ་ལེན་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྲིད་ཏེ། ས་བཅུད་རྒྱན་གྱི་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༥། མདོ་སྟེན་སྟོན་པ་བཙུག་པ་ལྟར་ལང་ག་ཤེགས་༤༥༥། ༥༥།

^༢ བསྟན་འཕྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༦། སྐྱེས་རབས་གེ་མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུ་བ། རིན་ཆེན་བློང་བ། ༣༠༥། ༡༥།

ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚུ་ལ་ཚུ་
བཞག་པ་ལྟར་མཉམ་བར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་¹ དེའི་གཟིགས་རྒྱུ་ལོས་
བྱེད་སྤྱིའི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་པ་དེས་བདེན་གཉིས་རོ་བོ་ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་ཟད་བར་མ་སྤངས་
པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆོ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེས། ཟག་མེད་
ཀྱི་ཡེ་ལོས་སྤྱི་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་གི་རིགས་
ཏེ་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ལོས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་རི་ལྷ་བ་མཐུན་
པའི་རྣམ་མཐུན་དང་། རི་སྤྱོད་པ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཐུན་གཉིས་ཀའི་དངོས་ཀྱི་
ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ལོས་ཐོབ་པའི་བྱིར། ས་བཅུ་རྒྱུན་གྱི་ཐ་མ་ལ་གནས་
པའི་ཆོ། རྒྱུན་མཐའ་བས་མཆོན་དཔེས་སྤྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ།
རྒྱུན་མཐའ་པའི་རྒྱུད་ལ་ལོས་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་ལམ་སྤྱོད་པའི་ཆོ། མཆོན་དཔེས་
སྤྱས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་ལོངས་
སྤྱོད་རྟོགས་པའི་སྤྱར་གྱུར་ལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་ཡང་དེ་དང་དུས་
མཉམ་དུ་མཆོན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་དང་ཡོན་ཏན་ལྷ་ལྷན་གྱི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱར་གྱུར་ཅིང་།
རྒྱུན་མཐའ་པའི་སྤྱལ་བ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དབག་དུ་མེད་བར་ཡོད་པ་རྣམས་
ཀྱང་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྤྱལ་སྤྱར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་

¹ ག་པ་ན་མཉམ་གཞག་དེའི། བ་པ་ན་མཉམ་གཞག་དེའི། ཆ་པ་ན་མཉམ་གཞག་དེའི། ཀ་པ་ན་མཉམ་གཞག་དེའི།

པས་སྐྱ་གསུམ་ཅིག་^༡ ཅར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་མཐའ་^༢ བ་དེ་དང་
རྒྱད་གཅིག་དུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྐྱས་བདག་རྒྱན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྐུལ་པའི་སྐྱ་དེའི་ཆེ་
ཆོག་པ་གཅིག་དུ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱ་དེ་ལོངས་སྐྱ་དང་དངོས་
རྒྱ་ཆོག་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་
གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་སྐུལ་སྐྱ་འགའ་ཞིག་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་
སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་མིན་དུ་ལོངས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་
དུ། དེའི་སྐུལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་བཞུགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་ཁམས་སུ་
སྐུལ་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག སྦྱོར་བཞི་བསྐྱོམས་
སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག ཁབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁ་ཅིག ལོངས་སྐྱའི་སེན་མོ་ཐངས་མདོག་ཆོས་ཅན། མཆོན་
བྱ་དར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། འདོད་ན། དེ་གཟུགས་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།^༣ དེ་
ཆོས་ཅན། གང་ཟག་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། ཁ་དོག་ཡིན་

^༡ ག་ཡ་ན་༤་ཅིག་ཅར་དུ། བ་ཡ་བ་ཡ་ཅིག་ཅར་དུ། ཆ་༤༥༦་ཉིག་ཆར་དུ། ཀ་༤ན་ཉིག་ཆར་དུ།

^༢ ག་ཡ་ན་ཡ་རྒྱན་མཐའ་བ་དེ་དང་། བ་ཡ་བ་ཡ་རྒྱན་མཐའ་བ་དེ་དང་། ཆ་༤༥༦་ཉིག་མཐའ་བ་དེ་དང་། ཀ་༤ན་ཉིག་
རྒྱན་མཐའ་བ་དེ་དང་།

^༣ ག་ཡ་བ་ཡ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བ་ཡ་བ་ཡ་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆ་༤༥༦་
ཉིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཀ་༤་བ་ཉིག་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།

པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་ནས། ཁོ་རང་གི་ལུགས་ལ། སྤྱིར་བཞི་བསྐྱོམས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་དམིགས་པ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
ཟེར་ན། ལོངས་སྤྱིའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་སུ་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱིའི་དབུ་སྒྲ་བྱང་བ་ལྟར་^༡ གནག་
ནག་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱིའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉག་
པོ་མེད་ན་ཁྱོད་མེད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། ལོངས་སྤྱིའི་ལྷགས་པ་
གསེར་མདོག་སེར་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་བ་སྤྲན་གྱི་ལྷ་ལ་ལྷགས་པ་གསེར་མདོག་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང་། སྤྱིར་བཞིའི་སྤྱ་རོལ་ཏུ་བྱང་བའི་ནམ་མཁུན་ཡང་ཆོས་
ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་
སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། བྱེད་པ་པོ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་དང་། བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་
རང་བཞིན་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། རོ་ཤོ། དབྱེ་བ། སོ་སའི་རོ་ཤོ་རོ་ས་བརྒྱང་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཤས་དུ་མ་འདུས་པའམ་ཆོགས་པ་མཐར་

^༡ ག་པ་བ་པ་བྱང་བ་ལྟར་ནག་ནག་པོ། བ་པ་ན་ཏུ་བྱང་བ་ལྟར་ནག་ནག་པོ། ཆ་ལ་པ་པ་བྱང་བ་ལྟར་ནག་པོ། ཀ་པ་
བ་པ་བྱང་བ་ལྟར་ནག་ནག་པོ།

ཐུག་པས་ན་སྐྱེའེས་བྱ་^༡བ་སྟེ། སི་སྤྱི་ཏའི་སྐད་ལ་སྤྱི་སྐད་དོད་ཀྱི་ཡེའེས་པ་
བསགས་པའམ་འཆོགས་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ཐོབ་བྱེད་གི་
ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་བཞི་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་
ཐུག། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱི་མཆོན་ཉིད།

གཉིས་པ་ལ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། ལྷར་དབྱེ་བ། བཞིར་
དབྱེ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱི་ལ་དབྱེ་བ། རང་དོན་
ཆོས་སྤྱི་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱི་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་འབྲེང་
བར། སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱི་འདིར། །བསོད་ནམས་ཆོགས་ལས་
བྱུང་བ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་ལས་
འབྱུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ལ། རང་དོན་ཆོས་སྤྱི་དམ་པ་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱི་དམ་
པ་གཉིས་སུ་ཡང་ཡོད་དེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པར། ^༡དགོ་བ་འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་
ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཏེ། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་
ལས་བྱུང་བའི། །དམ་པ་གཉིས་ནི་ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ལ། རང་དོན་དོན་དམ་པའི་སྤྱི་དང་། གཞན་དོན་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྤྱི་
གཉིས་སུ་ཡང་དབྱེར་ཡོད་དེ། རྒྱད་ཟླར། ^༡རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྤྱི་དང་

^༡ ག་པ་ན་སྐྱེའེས་བྱ་སྟེ། བ་པ་ན་སྐྱེའེས་བྱ་བ་སྟེ། ཆ་ལ་པ་སྐྱེའེས་བྱ་སྟེ། ཀ་ལ་པ་སྐྱེའེས་བྱ་སྟེ།

^༢ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་སྤྱུང་མ། ༥༥། དབྱ་མ་ཅ། མགོན་པོ་སྐུ་སྤྱུག་ རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། ༥༦། ༡༧།

^༣ བསྐྱེད་འབྱུང་དཔེ་སྤྱུང་མ། ༥༦། སེམས་ཅམ་མི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ཟླ་མ། ༤༩༠། ༡༧།

མི། རྟེན་པ་བཞེན་པ་ཀུན་རྫོབ་སྤྱི་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི། ཡང་དེ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི། འོངས་སྤྱི། སྤྱི་ལ་སྤྱི་གསུམ་དུ་ཡང་
ཡོད་དེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ་ལས།^༡ སྤྱི་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱུ་གྱི། སྤྱི་བསྤྱི་
པར་ནི་ཤེས་བྱ་སྤྱི། སྤྱི་གསུམ་དག་གིས་རང་^༢ གཞན་གྱི། རོན་འདི་ཉིན་དང་
བཅས་པར་བསྟན། །ཞེས་འོངས་སྤྱི་རང་དོན་སྤྱི་ལ་སྤྱི་གཞན་དོན་གྱི་སྤྱི་དང་།
རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཉིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱུད་ཆུང་ཡང་།^༣ དེ་
དབྱེ་ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཆོས་ཀྱི་རབ་
དབྱེ་རང་བཞིན་ལ། །སོགས་པའི་སྤྱི་གསུམ་དག་གིས་འཇུག་ །ཅེས་དང་། ཉི་
སྤྱང་ལས།^༤ དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་
རིག་པར་བྱ་སྤྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་། འོངས་སྤྱི་དུ་རྫོགས་པའི་སྤྱི་དང་། སྤྱི་ལ་
པའི་སྤྱི་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

ཡང་དེ་ལ། རང་དོན་ཆོས་སྤྱི་དང་འོངས་སྤྱི་སྤྱི་ལ་སྤྱི་གསུམ་དུ་ཡང་དབྱེར་
ཡོད་དེ། རྒྱུ་སྤྱང་ལས།^༥ །ཡུམ་གྱི་བཤད་སྤྱི་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བདག་གི་དགེ་
པའི་ས་བོན་ལས། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱི་ནི་གསུམ་པོ་ངེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལི། རྟེན་བཞེན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ། ༡༩༢། ༡༡

^༢ ག་༤ན་༤་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི། བ་༤་བ་༣་དག་གིས་རང་བཞིན་གྱི། ཆ་༤༥༢་༡༤་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི།
ག་༡༠ན་༤་དག་གིས་རང་གཞན་གྱི།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅན་ལི། རྟེན་བཞེན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆུང་མ། ༤༥༢། ༡༡

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༥། ཤེར་ཕྱིན་གྱི། །འཕགས་པ་ཐོལ་སྤྱི། ཉི་སྤྱང་། ༤༥༡། ༥།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྤྱི་བཤད་པོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱུ་སྤྱང་། ༡༢༩༤། ༤།

བར་ཐོབ་བར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ལ་ལྷར་གངས་རེས་བར་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་
ཅིག་བཞེད་དེ། ཆོག་གསལ་ལས། །ཡང་ཁ་ཅིག་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྐུ་ལ་
མངོན་བར་རྫོགས་བར་བྱང་ཆུབ་པ་ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་
འབའ་ཞིག་གི་སྣང་བའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་རི་
སྐད་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པ་དང་། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་
ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་སྣང་བའི་ལམ་དུ་གྱུར་པ་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ལ་ལོངས་
སྟོང་རྫོགས་བར་བཏགས་པ་དང་། སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ཉི་ལྔ་ལྷར་འདོད་དོ། །གཞན་དག་
ཅི་སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ལ་རྣམ་བར་སྤྲོད་པ་དང་། རྣམ་བར་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་
བས་སྐུ་ལྷར་སྟོན་བར་བཞེད་དོ། །ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ། ལོངས་
སྐུ་ཆེན་པོ། ལོངས་སྐུ་བཏགས་པ་བ། སྐུ་ལ་སྐུ་ཉི་ལྔ་དང་། ཡང་སྤྲ་མ་གཉིས་ཀྱི་
སྣང་དུ་ལོངས་སྐུ། རྣམ་བར་སྤྲོད་པའི་སྐུ་ལ་སྐུ། རྣམ་བར་སྤྲོད་པ་མ་ཡིན་པའི་
སྐུ་ལ་སྐུ་ཉི་ལྔ་ལྷར་བཤད་ལ། རྫོགས་དཀར་ཡང་། མཆོན་ཡང་དག་བར་བརྗོད་པ་
ལས། སངས་རྒྱལ་སྐུ་ལྷའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་སྒྲོས་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་ཏེ། སྐུ་ལ་པའི་སྐུའི་དབྱེ་བ་རྣམ་བར་སྤྲོད་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཞེས་
དང་། སྒོ་བ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་
དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཉི་ལྔ་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་། ལོངས་སྟོང་རྫོགས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཉ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། ཆོག་གསལ། ༢༠༠༡ ལ།

པའི་སྤྱི་དང་། སྤྱི་སྤྱི་ལོ། ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་སྒྲིག་པའི་དོ་རྒྱུས། རོ་བོ་ཉིད་
དང་། ལོངས་སྤྱོད་རྟོགས་པ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིག་པ་དང་། སྤྱི་པ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་སྤྱི་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། བཞིར་བཞེད་པ་དང་། དེ་མི་བཞེད་པའི་ལུགས་དགོད། འཐད་
པའི་ཕྱོགས་བརྟག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱན་སྒྲུང་དང་འབྲེལ་པ་འདི་གཉིས་སྤྱི་
སྐབས་བརྒྱད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་གཙོ་བོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི། ལོངས་སྤྱི། སྤྱི་སྤྱི་བཞིའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ལང་རོ་
བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་སྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། རྟེན་སྤྱི་
སྤྱི་དང་པོ་བསྟན་ནས་གཉིས་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་
དང་། དེའི་བྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྤྱི་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་
བར་ཤེས་པར་བྱའོ། ཞེས་དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་རྟོགས་དགའ་དང་། ཆོག་
གསལ་ལས་ཀྱང་གསུངས། ཤེར་འབྱུང་དང་བྱུང་ཆ་ཤིས་ཀྱང་སྤྱི་བཞིར་བཤད་
ལ། གཞོན་ཏུ་དཔལ་གྱིས་ཀྱང་སྤྱི་གསུམ་ཏུ་འདོད་པ་བཀག་ནས་བཞིར་
བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབགས་པ་གྲོལ་སྤེས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ལོ་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི། ལོངས་སྤྱི། སྤྱི་སྤྱི་

¹ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༩༩༩། ༥༡

² བསྟན་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༡༡

གསུམ་དུ་བཞེད་དེ། ཉི་མུང་ལས།^༡ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱབ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དང་མ་ཐུན་པར་ཉི་མའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས་བཤད་ཅིང་། སྤྱིང་པོ་མཆོག་ལས་
ཀྱང་།^༢མཛོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱའོ། །དེའི་དངོས་པོ་ཡང་རྣམ་
པ་བཞེ་སྟེ། སྐྱབ་གསུམ་དང་མཛོད་པའོ། །ཞེས་དང་། དེ་དང་མ་ཐུན་པར་སྐབ་
དགོངས་སུ་ཡང་།^༣དེའི་ཕྱིར་འཛིག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་
ལ་སོགས་པ་རྣམས་སྐྱབ་མ་ལྟ་བུའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་ཆོས་
ཀྱི་སྐྱ་སྟེ་བཞི་པའོ་ཞེས་གང་དུ་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་ཀྱི། རྣམ་པར་བཞག་
པ་དེ་ནི་སེང་གེ་བཟང་པོའི་རང་དབང་ལས་ཉི་མུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་འདི་
ཉིད་རང་ལུགས་སུ་ཁས་སྲུང་བར་བྱ་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་འོག་ཏུ་གངས་རེས་
ཀྱི་སྐལ་ས་སུ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ། སྐྱབ་སོ་སའི་རོ་བོ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱའོ། །དང་པོ་ལ། རོ་བོ་
ཉིད་སྐྱེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ། འོངས་སྐྱེ། སྐྱལ་སྐྱེ་དང་བཞི་ཡོད་པ་འོག་ཏུ་རང་རང་
གི་སྐལ་ས་སུ་བཤད་པར་བྱའོ། །

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ཐོལ་སྟེ། ཉི་མུང་། ༤༥༡། ༥།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༣། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། སློབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། སྤྱིང་པོ་མཆོག་ ༡༣༠༥། ༡༩།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༣། དབུ་མ་ཨ། སློབ་དཔོན་འཛིགས་མེད་འབྱུང་གནས། སྐབ་པའི་དགོངས་རྒྱུ།

༡༤༣། ༡༣།

གཉིས་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་མོ། དེའི་རྒྱ། དེ་སྤྱིར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ།
སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་
ཤེས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། བྱ་བ་སྦྱབ་
པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡར་མཁས་པ་མང་པོས་གསུངས་ཀྱང་། འཕགས་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ལས། ཤིན་ཏུ་འདུས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་བསྟུས་
ཏེ། ལྷ་གང་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་
ཤེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་།
བྱ་བ་ནན་ཏན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལྡར་གསུངས་པའི་དང་པོ་ལ་ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། ཞེས་པ་མ་གཏོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་མ་
གསུངས་པས་དང་པོ་ངོ་མོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་པར་གསེར་འཕྲིང་ལས་བཤད་པ་ལྟར་
ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྤྱི་མ་བཞིར་སྤྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་དང་མཐུན་
པར་མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་བཤད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་
སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་དེ་ལ་བརྟེན། མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོགས། །བྱ་བ་
སྦྱབ་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེའི་དོན་ནི། མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་
མི་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དུས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་
བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་སྤྱིར། མཉམ་པ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱ་
སྦྱབ་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྟེན་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་མེ་ལོང་ལྷ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན། ༡༩༢། ༡༥།

བྱེད་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་བྱད་ཆོས་ལྟ་བུའི་སློན་ས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་
ལས། ¹མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡི་མེད། །ཡོངས་སུ་མ་ཆད་ཉག་ཏུ་ལྡན། །ཤེས་བྱ་
ཀུན་ལ་མ་ཚོངས་པ། །ཉག་ཏུ་དེ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་མིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་
ནི། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་ཏེ། ང་དང་ང་ཡི་བ་
དང་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ང་ཡི་བ་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པའི་བྱད་པར། ཤར་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གྱི་སློན་ས་རིས་ཡོངས་སུ་
མ་ཆད་པའི་བྱད་པར། དུས་གྱི་སློན་ས་ཉག་ཏུ་ལྡན་པའི་བྱད་པར། ཉག་ཏུ་སློབ་
པ་དང་བྲལ་བས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཚོངས་པར་འབྱུག་པའི་བྱད་པར།
ཉག་ཏུ་ཡུལ་རེ་རེ་བ་ཁོ་²ན་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཕྱོགས་པ་མིན་པའི་བྱད་ཆོས་
རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

དེའི་སྐད་དོན་ནི། དེ་ཉིད་ལས། ³ཡེ་ཤེས་ཀུན་གྱི་རྒྱ་མཆོན་ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་
འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་འདྲ། །ཡོངས་སློང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཡེ་
ཤེས་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ཆོས་ཅན།
ཡེ་ཤེས་གྱི་འབྱུང་གནས་ཆེན་པོ་དང་འདྲ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་
རྒྱ་མཆོན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོངས་སློང་རྫོགས་པའི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཅུན་བྲམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ། ༡༩༢། ༡༩།

² ག། ༤་བ་༢་ཡུལ་རེ་རེ་བ་ཁོ་ན་ལ། བ་༡༠ན་༤་ཡུལ་རེ་རེ་བ་ཁོ་ན་ལ། ཆ་༤༠༨་ཡུལ་རེ་རེ་བ་ཁོ་ན་ལ། ག། ༡༩་
ན་༤་ཡུལ་རེ་རེ་བ་ཁོ་ན་ལ།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཅུན་བྲམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ། ༡༩༢། ༡༩།

སངས་རྒྱལ་ཉིད་ཅེས་གདགས་སུ་རུང་སྟེ། དེའི་གདགས་གཞི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མེ་ལོང་ལྟ་བུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་གཞན་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་འབྱུང་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དེ་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། འོ་སྒྲོམ་བ་དག་པ་སེམས་ཅན་ལ། མཉམ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་འདོད། མི་གནས་ཞི་བར་བྱགས་བ་ནི། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་འདོད། དུས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བྱམས་བ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་དུས་སུ་བདག་གཞན་མཉམ་བ་ཉིད་བསྒྲོམས་བ་བྱི་མས་དག་པ་ལས་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། སྤྱི་ཞི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་བྱགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། དུས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་བྱམས་བ་དང་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་དང་ལྡན་ཞིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་བ་རྗེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྡོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ནི་ངེས་པར་སྟོན་པའི་བྱིར།

སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་

⁹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱུ། ༡༩༢། ༢༠།

ལ། དེ་ཉིད་ལས།^༡སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྟག་མི་
ཐོགས། །ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱི། །གཏེར་དང་འབྲ་བ་ཁོ་ན་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་
བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་རྟག་ཏུ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་མཐུན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་གྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་
དང་གཟུངས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཀྱི་གཏེར་དང་འབྲ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དཀྱིལ་
འཁོར་རྣམས་སུ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ་^༢ ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་མཛད་ཅིང་། ཐེ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་གཅོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཆེན་པོ་འབབ་པར་མཛད་པའི་མཐུན་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱོདོན་གྱི་སྟོན་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས།^༣བྱ་
བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཁམས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སྣ་ཆོགས་ཞིང་། །དཔག་མེད་
བསམ་ཡས་སྐྱལ་བ་ཡིས། །སེམས་ཅན་དོན་ཀུན་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཞེས་བཞེད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་^༤སྣ་ཆོགས་ཞིང་།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དབེ་སྟུང་མ། ༥༠། སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༡༩༥། ༣།

^༢ ག་ཀྱང་བ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ། བ་ཀྱང་བ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ། ཆ་ལ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ། ཀ་ཀྱང་
ན་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དབེ་སྟུང་མ། ༥༠། སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༡༩༥། ༦།

^༤ ག་ཀྱང་བ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ། བ་ཀྱང་བ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ། ཆ་ལ་ལ་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ། ཀ་ཀྱང་
ན་རྩ་འབྲུལ་གྱི་འབྱོར་བ།

བྲངས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་སྤྱུལ་པས་གདུལ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་སེམས་
ཅན་གྱི་^༡དོན་སྤྱབ་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་མཁུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ཉིད་ལས། ^༡འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་སེམས་
མཉམ་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཆོས་རབ་སྟོན་ཕྱིར་དང་། །བྱ་བ་སྤྱབ་པ་ཉིད་གྱི་
ཕྱིར། །ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཤེས་བྱ་
ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་ཡང་དག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དམ་པའི་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་འཛིན་པ་དང་། སེམས་མཉམ་པ་ཉིད་སྟོམ་
པ་དང་། ཆོས་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང་། གདུལ་བྱའི་བྱ་བ་སྤྱབ་པས་
ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་གོ་ངེས་བཞིན་དུ་འགྱུར་^༡པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་ཡིན་ཏེ།
གནས་གྱུར་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སངས་རྒྱུས་
ཤུ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྔ་པོ་དང་དོན་ལྔ་པོ་ཀུན་
ལ་འཇུག་པ་དང་། ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་བཅུ་
གཉིས་འབྱུང་བའི་འབྱོར་^༢པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ཁྱོད་དབང་པོ་ལྔ་ཐུག་

ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་ཆོག་ལ།

^༡ ག་༡༠་བ་༤་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱབ། བ་༡༡་ན་༡་སེམས་ཅན་དོན་སྤྱབ། ཆ་༤༡་༡༣་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱབ།
ག་༡༣་ན་༤་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྤྱབ།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ལ། ༢༠། སེམས་ཅན་མི། རྩེ་བཙན་བྲམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་རྒྱུ། ༡༣༡། ༡༠།

^༣ ག་༡༠་བ་༤་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །བ་༡༡་ན་༣་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆ་༤༡་༡༣་བཞིན་དུ་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ག་༡༣་བ་༣་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

^༤ ག་༡༠་བ་༢་འབྱོར་བ་དམ་ལ། བ་༡༡་ན་༤་འབྱོར་བ་དམ་ལ། ཆ་༤༡་༡༣་འབྱོར་བ་དམ་ལ། ག་༡༣་བ་༣་འབྱོར་བ་དམ་ལ།

བཅས་རྣམས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་^༡མཐར་ཐུག་བའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ^༢དབང་པོ་ལྷ་ནི་གཞན་གྱུར་ན། འོན་ཀྱང་འཇུག་དང་
ཐམས་ཅད་ལ། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་། འཁྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་ནི། གནའ་མཆོན་^༣ལས་བཤད་པ་ནི་མིག་
གི་དབང་ཤེས་ལ་ཡང་ཕྱོགས་བཞི་སྟེང་ལོག་གི་ཡུལ་དུག་ལ་འཇུག་པའི་དབང་
ཤེས་དུག་ཏུ་སྒྲེན་ས་དུག་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་ཕྱོགས་བཅུ་བཅུདི་སྐྱ་བྱི་རོ་རེག་བྱ་སྟེ་
ཡུལ་བཞི་པོ་དེ་ལ་བཅུ་བཅུ་སྟེ་ཡུལ་བཞི་བཅུ་རེ་ལ་འཇུག་པས་བཞི་བཅུ་ཆོན་
པ་^༤དུག་བསྐྱེམས་པས་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་སྟེ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་
མཐོང་བ་མི་འདྲིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། རྣ་བ། སྤྲ། སྟེ། ལུས་ཀྱི་དབང་ཤེས་བཞི་ལ་ཡང་
དུག་དུག་ཏུ་སྒྲེན་ས་དུག་པོ་རེ་རེས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུ་བཅུདི་
གཟུགས་བྱི་རོ་རེག་བྱ་བཞི་དང་། གཟུགས་སྐྱ་རོ་རེག་བྱ་བཞི་དང་། གཟུགས་
སྐྱ་བྱི་རེག་བྱ་བཞི་དང་། གཟུགས་སྐྱ་བྱི་རོ་བཞི་ལ་རིམ་བཞིན་དུ་འཇུག་
པས་དེ་ལྟར་སྒྲེ་བས་བཞི་པོ་རེ་ལ་ཡང་བཞི་བཅུ་པ་དུག་ཡོད་པས་སྐྱ་མ་དང་
བསྐྱེམས་པས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐུག་བཅུ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

^༡ ག་༡༠་བ་༥་གཞན་དུ་གྱུར་པ། བ་༡༡་ན་༤་གཞན་དུ་གྱུར་པ། ག་༡༣་བ་༤་གཞན་དུ་གྱུར་པ།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྟུང་མ། ༥༠་མེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༤༩༥། ༡༥།

^༣ ག་༡༡་ན་༡་སྐྱ་ཆོན། བ་༡༡་ན་༥་སྐྱ་ཆོན། ཆོ་༤༩་༡་སྐྱ་ཆོན། ག་༡༣་བ་༥་སྐྱ་ཆོན།

^༤ ག་༡༡་ན་༥་བཞི་བཅུ་ཆོན་པ་དུག། བ་༡༡་ན་༤་བཞི་བཅུ་ཆོན་པོ་དུག། ག་༡༣་བ་༤་བཞི་བཅུ་ཆོན་པ་དུག།

སྤྱི་ཐང་པ་མཆོད་སོ་གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ལ་འདོད་ལ། འགའ་
ཞིག་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ལྷག་བཅུ་གཉིས་ལ་འདོད་ལ། རྗེ་བཙུན་ཆ་པ་
ན་ལ། དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་སྤྱི་ཀྱང་མཐོང་བ་དང་རྟོགས་པ་མེད་ཅེས་འགྲེལ་
བཤད་ལ་བྱུང་བ་མཛད་ཀྱང་། འགྲེལ་བཤད་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་ཤིང་།
གནའ་མཆོད་གྱིས་བཤད་པ་ཅུང་ཟད་མདོ་དང་མ་ཐུན་པར་སྤང་དོ།

སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལྷའི་འབྱོར་བ་དང་མ་ཐུན་པར་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་
གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱིས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་དེ་
ཉིད་ལས། ཡིད་ནི་གནས་གཞན་གྱུར་པ་ན། འབྱོར་དང་མ་ཐུན་སྤྱོད་མི་རྟོག་
པའི། ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་དྲི་མེད་ལ། འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྗེ་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་དུ་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་
ལོངས་སྤྱོད་དག་སྟོན་པའི་བཅུད་དག་པ་དང་སྤྱོད་ཀྱི་ཞིང་དག་པ་ལ་འབྱོར་བ་
དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དོན་ལྡན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་གནས་
གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱིས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དོན་
བཅས་འཛིན་པ་གཞན་གྱུར་ན། རྗེ་ལྟར་འདོད་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དང་། བརྟན་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་ལོ་བྱོན། ༡༩༥། ༡༩།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱི་ལོ་བྱོན། ༡༩༥། ༢༠།

ཕྱིར་ཞིང་ནི་དག་པ་ལ། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་དུ་ཡེ་ཤེས་དང་འཕྲིན་
ལས་རྣམས་ཀྱན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་
ཏེ། རྣམ་རྟོག་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་རྟོག་གཞན་དུ་གྱུར་ན་ནི། །དུས་རྣམས་རྟག་དུ་ཡེ་
ཤེས་དང་། །ལས་རྣམས་ཀྱན་ལ་ཐོགས་མེད་ལ། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱི་མ་མེད་པའི་གནས་ལ་ནི་གནས་ཤིང་
མི་གནས་པའི་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཀྱན་བྱང་གི་ཚོས་ཀྱན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་
གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྟེན་ནི་གཞན་
དུ་གྱུར་པ་ན། །སངས་རྒྱས་བྱི་མེད་གནས་ལ་ནི། །མི་གནས་ཐུང་ན་འདས་པ་
ཡི། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དེ་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བར་གནས་པ་དང་།
མོ་མཐོང་པའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།
འབྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༠༡ སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༩༥༡ ༡།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༠༡ སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱུ། ༡༩༥༡ ༣།

མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ འཕྲིག་པ་གཞན་དུ་
གྱུར་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། །མོ་མཐོང་ཉོན་མོངས་མེད་
པ་ལ། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཆར་འབབ་^༢ བ་སོགས་ཀྱི་བསམ་
པའི་དོན་འབྱོར་བ་དང་གཟུགས་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ་ཐོགས་མེད་དུ་འགོ་བ་
ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། རྣམ་མཁའི་འདུ་ཤེས་གནས་གཞན་དུ་
གྱུར་བ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་མཁའི་འདུ་
ཤེས་གཞན་གྱུར་ན། །བསམ་པའི་དོན་ནི་འབྱོར་བ་དང་། །འགོ་གཟུགས་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་ལ། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན། ཅན་གྲོ་མིས། གང་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མེ་མོང་ཡེ་
ཤེས་ཉིད་གྱུར་པ། །ཞེས་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ། །མཉམ་
ཉིད་ཡེ་ཤེས་བརྗོད་པར་བྱ། །སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཡིད་ཀྱི་རྣམ་
ཤེས་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དབང་པོ་ལྷ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང་། །དེ་ནི་དོན་ཀུན་
ཡོངས་འཛིན་བྱིར། །སེམས་ཅན་ཀུན་ཀྱི་དོན་དུ་ནི། །བྱ་བ་སྦྱབ་པ་ཅམ་ཉིད་
ཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་འདི་བཞིན་དུ་བཤད་པར་བྱཏོ། །དེའི་ཚུལ་
ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན། ༡༢༥། ༥།

^༢ ག། ༡༡་བ་༢་ཆར་འབབ་པ། བ་༡༢་ན་༩་ཆར་འབབ་པ། ག། ༡༥་ན་༡་ཆར་འབབ་པ།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན། ༡༢༥། ༢།

ཅན། མེ་མོང་ལྷ་བུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། གུན་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྒྱུ་
དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཉོན་
མོངས་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་
པ་མཐར་ཐིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
དབང་ཤེས་ལྡེ་ཆོས་ཅན། བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། ཇི་མ་དང་བཅས་པའི་
དབང་ཤེས་ལྡེ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།
སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་
ཉིད་སྦྱ་ཡིན་ཏེ། གནས་གྱུར་མཐར་ཐིན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཐག་
མེད་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཟེར་ན། སྦྱོན་མེད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་
མེད་ཀྱང་སྒོ་བྱར་ཇི་མས་དག་རུང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཉམ་མཁའི་རང་
བཞིན་ལ་རྩལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སྒོ་བྱར་གྱི་རྩལ་དང་བྲལ་བ་དང་། གསེར་གྱི་རང་
བཞིན་ལ་གཡའ་མ་ཞུགས་ཀྱང་སྒོ་བྱར་གྱི་གཡའ་དང་བྲལ་བ་དང་། རྩའི་རང་
བཞིན་ལ་རྩྭ་བ་མེད་ཀྱང་སྒོ་བྱར་གྱི་རྩྭ་བ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་

ཡང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས།^༡དེ་ནི་ནམ་མཁའ་རྒྱ་གསེར་ལྟར། རྩོན་མོངས་པ་ལ་
རྣམ་དག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །སངས་
རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་མེད་
དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གསུམ་ག་ཡང་ཀུན་སྣོང་
གི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབད་མེད་ལྷན་བྱུང་
ཏུ་འཇུག་པར་བྱེད་པར་དཔེའི་སྟོན་སྤྱད་སྤྱོད་མར་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་
ལས།^༡བརྒྱ་བྱིན་རྩ་སྤྱི་ཆངས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་
ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
དང་བྱེད་པ་སོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ།
གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མེད་པའི་བྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། རྩོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རི་སྤྲོད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་
དེའི་འཕྲིན་ལས་གནས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སྤྱ། གཞན་ཡང་། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་
སྤྲོད་འདིའི། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༢༠༡ སེམས་ཅམ་ལི། རྩོན་བྱེད་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་ ༡༣༩༡ ༡༧།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༢༠༡ སེམས་ཅམ་ལི། རྩོན་བྱེད་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལོ་ ༡༤༤༡ ༧།

ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
རྒྱུད་ལ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རོང་རྒྱུ་ལ་ན་རེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཤེས་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་སངས་
རྒྱུས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མེད་དེ། དག་ལྟན་ལས། མཛད་པ་དང་མཛད་པ་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུར་རྣམ་པར་བཞག། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འོན། གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་འགོད་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མེད་
པར་ཐལ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་བཀོད་ནས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པའི་
ལམ་དེ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པས་གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་མི་མཛད་པར་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའམ། ཆོས་སྐྱུ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ངོས་
འཛིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་
ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། སྐབས་བརྒྱུད་པར་སྐབས་པོ་མི་འཐད་དེ། དེར་
ལམ་ལ་སློབ་པའི་བྱ་བ་དང་བྱལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེས་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཞེས་པ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱ་བ་ཡིན་
ལ། བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱང་བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པ་དང་། གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་པའི་ཐར་
ལམ་སོགས་ནི་བྱ་བ་ལྷལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་སངས་

༡ ག་ཏ་ན་ན་ལམ་ལ་སློབ་པའི། པ་ཏ་ན་ན་ལམ་ལ་སློབ་པའི། ཆ་ལ་ཏ་ཏ་ལམ་སློབ་པའི། ག་ཏ་ལ་ཏ་ལམ་སློབ་པའི།

རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་མ་དང་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་ལ།
 བཀོད་པའི་ཆ་ནི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། རྒྱེས་བྱ་ཤིང་གཤགས་པའི་
 ཚུལ་བ་ནི་རྒྱེས་བྱ་ལ་ཡོད་ཅིང་། ཤིང་དུམ་བྱ་དུམ་བྱར་གཤགས་པའི་ཆ་ཡུལ་
 ཤིང་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་ལ་མ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ནས་
 འབྲས་བྱ་ཐུང་འདས་ལ་འགོད་པའི་བར་ཉིར་བདུན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
 ལུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་འཇུག་རྩི་ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། བཀོད་པའི་ཆ་དང་
 འགོད་པའི་ཐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉིར་བདུན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་
 རྟོན་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །

དག་དོན་ནི། གྲོག་ཅིག་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲས་ལུ་ཆོས་སྤྱུ་འཆད་པའི་སྤྱུ་
མཆན་ཡོད་དེ། གྲོག་ཅིག་སྒྲོར་བསྐྱོམས་སྒྲོབས་གྱིས་འབྲས་ལུ་ཆོས་སྤྱུ་འཆོབ་
པའི་སྤྱུ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འབྲས་ལུ་ཆོས་སྤྱུ་ཡང་ཆོས་
ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་དེ། རོ་ཤེན་སྤྱུ་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུ་ ཡོངས་སྤྱུ་ སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་
རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པོ་འོ་མ་ཉིད་སྐྱེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག་འོ་མ་ཉིད་
 སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། སྐངས་པ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་

⁹ བ་ཀ་ན་ན་ན་མིང་གསལགས་པའི། བ་ཀ་ན་བ་ན་མིང་གསལགས་པའི། རྩོུང་ཡེ་ཤ་དཔེང་གསལགས་པའི། བ་ཀ་ཀ་ཉ་
བ་ན་མིང་གསལགས་པའི།

ལོ། །གཞན་ཡང་། སྤངས་པ་བྱ་བ་གསུམ་ལྟར་གྱི་བདེར་གཤེགས་མེད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལས།^༡ རྒྱ་སྤངས་ཡོན་ཏན་
གསུམ་བདེར་གཤེགས། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་ལེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མ་རིག་པའི་གཉིད་སངས་ཤིང་ཤེས་བྱ་ལ་
སློ་བྱོས་རྒྱས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱེད་སྟེ། སྐམས་
ལས་སྐྱེས་པའི་པར་ཆོས་ཅན། མཆོ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། མཆོ་སྐྱེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་འགྲིག། གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། ཤེས་
རྒྱུད་ཉོན་མོངས་པས་གང་ཞིང་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་འགྲིག་གོ། །

ཁ་ཅིག་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སློབ་པའི་དུས་སུ་མེད་
ཅིང་ཕྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་རེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་བྱེད་སྟེ། རེས་འགའ་བའི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་དུས་འགའ་ཞིག་ན་
མེད་ཅིང་དུས་དུས་ལ་ལར་ཡོད་པའི་རྟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྟེ།

ཁ་ཅིག་། དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྤང་བྱ་སྟོབྱར་གྱི་
དེ་མ་མཐའ་དག་དང་བལ་བས་བྱ་བ་སྤང་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད། རོ་བོ་ཉིད་
སྐྱེའི་མཆོག་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་
བདེན་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༤^༢། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་པ། ༤༡༡། ༡༦།

བ་ཁས། དེར་ཐལ། ཚེས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚེས་ཉིད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་
ན། དེ་ཚེས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལ། སྒྲིན་མེད་དེ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། འགོག་བདེན་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན།
དོན་དམ་བདེན་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར།¹ འདོད་ན། སྒྲིང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཙུག་པ་
ཚེས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་བཙུག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
ཚེས་ཅན། སྒྲིང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་
ཡིན་ན། ཚེས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཚེས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཚེས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།² སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཚེས་ཉིད་
ཀྱི་ངོ་མོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་
ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཚེས་
སྤྱི་ཚེས་ཅན། དོན་དམ་³ བ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་

¹ ག་ཉ་ན་བ་༩་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བ་ཉ་ན་པ་༥་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ག་ཉ་པ་བ་ཉ་ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྒྲོབ་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༩།

³ ག་ཉ་ན་པ་དོན་དམ་བ་ཡིན་པར། བ་ཉ་ན་པ་ཉ་དོན་དམ་པར་ཡིན་པར། ག་ཉ་པ་བ་༩་དོན་དམ་བ་ཡིན་པར།

པ་འགྲིག་། རྟོན་པ་ཤྲུ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་
སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་ཏུ་འབྱེད་པ་མི་
རིགས་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་ཡིན་ན་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ^༡ འགོག་པའི་རྣམ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་
དངོས་པོ་རྣམ་པར་དག་པས། ནང་དང་ཕྱི་དང་གཉིས་ཀའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་
པ་གསུམ་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དེས་སྟོང་ཉིད་བཅུ་བྱུག་སྟོ་ལུང་གྱི་ཁྱི་མ་དང་བལ་བའི་བལ་ཆ་
ལ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་
ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་དེ་ཁྱོད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་
རིགས་ཤེས་སུ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེ་དར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ལས། ^༢ རིགས་པའི་
རྩིས་འབྲང་རོ་བོའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལུང་དེས་
རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་དེ་ཡིན་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༩༥༡། ༡༠།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༤༩། དབུ་མ་ས། སྟོབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོ། བདེན་གཉིས། ༥༤། ༤།

བདེན་མཐར་ཐུག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་
ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཁོ་ན་ལེ། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
ཕྱིར་ཉེ། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྤངས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དེ་ཆོས་ཅན། རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པ་མཐར་
ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་
ཐལ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྤྱི་བ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་སྤྱ། དེའི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མཆན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟོགས་སྤྱོད། །ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱ་མ་
ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱི་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་
གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་
པ་ཁོ་ནའི་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རྒྱུད་ཆེན་འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱུང་དེས་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱ་ཡིན་ན། སངས་
རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པས་ཁྲབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་མ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༢༠༡ སེམས་ཅན་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་ཐུབ་པ་མཐར་ཐུག་གྱི་རྒྱུད་ཆེན་མ། ༢༡༧ ༢༡༧

ཡིན་ན། ལམ་སྒྲིག་^༡ ལས། རྟེན་དམན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོ་མོ་མཛོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན་ནི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་སྐྱ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
འདྲའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་འཕགས་
པ་ཁོ་ནའི་མཛོན་སུམ་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
དེ་རྒྱད་ལྡན་ཀྱི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བདེན་སྟོང་
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
མ་བྱུང་། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱད་ལྡན་ཀྱི་སེམས་ཅན་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱད་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བདེན་སྟོང་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་བདེན་གྲུབ་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

^༡ ག་༡༯་བ་༩་ལམ་སྒྲིག་ལས། བ་༡༥་ན་༣་ལམ་སྒྲིག་ལས། ག་༡༩་བ་༣་ལམ་སྒྲིག་ལས།

^༢ སྐྱ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཅ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། ལམ་སྒྲིག་ ༡༡༦། ༣།

ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས་བྱུང་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས། ཉགས་སྤྱོད། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་བདེན་སྟོང་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ལ་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས། ཡོན་
ཉན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་
དབྱེངས་མཐར་ཐུག། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན།
རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་དང་། མྱོ་བྱར་ནམ་དག་གི་
ཆར་གྱུར་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ལྟ་བུ། གསུམ་
པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད་དོ། །

བཞི་པ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད་ལྡན་ལྡན་དང་། ཡོན་ཉན་ལྡན་ལྡན་དུ་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལྷ་མར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་སྤྱོད་
ནམས་ཀྱི་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད་ལྡན། །མདོར་ན་ཡོན་ཉན་ལྡན་དང་
ནི། །ལྡན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ལྡན་ཡང་ལྡན་ཏེ། སྤྱོད་འཛིག་དང་
བལ་བ་འདུས་མ་བྱས་པ་དང་། སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཉན་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་
པ་དང་། སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་ རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་ལྡན་ལྡན་ ༢༥༢། ༡༣།

སྤྱི་བ་པ་དང་སྟོམས་འབྲུག་གི་སྤྱི་བ་པ་གསུམ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་
འོད་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་
གྱིས་ངེས་མེད་ཅིང་ངེས་པ་བཞིན་དུ་རྣམ་པར་རྟོག་པས་རྟོག་པ་མེད་ཅིང་། རྣལ་
འབྱོར་བ་སྟེ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། རང་
བཞིན་གྱིས་ངེས་རྣམ་པར་དག་པའི་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཡང་། རྒྱུད་ཆེན་པོ་འདུས་མ་གྲུས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །མཐའ་གཉིས་དག་
ནི་རྣམ་པར་སྤངས། །ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འབྲུག་གི་སྤྱི་བ་གསུམ་ལས་
ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ། །ངེས་མེད་རྣམ་ཐར་རྟོག་མེད་དང་། །རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་
ཡིན་ཕྱིར། །ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་
བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེ་ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་ལྡན་དང་ཡང་ལྡན་ཏེ། གཞལ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན།
གངས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། ལུ་བཞིར་རྟོག་གི་བའི་སྟོམས་བསམ་དུ་མེད་
པའི་ཡོན་ཏན། མཉམ་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། ངེས་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་
ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཞལ་དུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་དང་གོ་ངེས་བཞིན་དུ་ལྡན་ཏེ། རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། གངས་མེད་པ་དང་། ཇི་
ལྟར་བཞིན་དུ་རྟོག་གི་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། སངས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༠མེས་ཚམ་ལི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་པོ། ༥༥༥། ༡༩།

^༢ ག་༡༥་བ་༡་རྣམ་ཐར། བ་༡༥་བ་༥་རྣམ་ཐར། ཆ་༩༩་ལ་རྣམ་ཐར། ག་༡༥་བ་༥་རྣམ་ཐར།

^༣ ག་༡༥་བ་༥་རྟོག་གི་བའི། བ་༡༩་ན་༥་རྟོག་གི་བའི། ཆ་༩༩་ལ་༥་རྟོག་གི་བའི། ག་༡༥་བ་༥་རྟོག་གི་བའི།

རྒྱུ་ལ་འབའ་ཞིག་གི་རྒྱུ་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་བག་ཆགས་དང་
བཅས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་དང་ལྡན་པར་བཞག་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུ་མྱུར་།^༡ གཞལ་མེད་གངས་མེད་བསམ་མེད་པ། །མཉམ་མེད་དག་
པའི་མཐར་ཐུག་པའི། །ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། །རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སྤྱུ་ལྡན་ཉེ། །རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་གངས་མེད་ཕྱིར། །རྟོག་གེའི་ཡུལ་ནི་མེན་ཕྱིར་
དང་། །འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། །གཞལ་མེད་ལ་སོགས་གོ་
རིམས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དག་དོན་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱུ་ཆོས་ཅན།
ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཉེ། ལྡན་པའི་ཁྱད་པར། བྲལ་^༢ པའི་ཁྱད་པར། རོ་བོའི་
ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱུ་ལྡན་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་སྤང་བ་ཇི་ལྟར་མོས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི།^༣ སངས་རྒྱུ་དང་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། གཞུང་འདིས། བྲལ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱུ་ནི། །ཞེས་
སོགས་བཞུལ་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། མཚམས་
སྤྱར་དུ། །དེ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས།
ཞེས་བཤད་པ་ལ། འོ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱུ་ལྡན་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱར་མ། ༢༠སེམས་ཅམ་མི། རྫོང་བཙན་བླ་མས་མགོན། རྒྱུ་མྱུར་མ། ༢༥༧། ༡༥།

^༢ ག་༡༥་བ་༥་བྲལ་པའི་ཁྱད་པར། བ་༡༦་ན་༥་བྲལ་པའི་ཁྱད་པར། ག་༣༠་ན་༡་བྲལ་པའི་ཁྱད་པར།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༣།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༡།

དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ། ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན། དང་བོ་ལྟར་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་
ཆོས་ཅན་མིན་པར་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་དང་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་གསུངས།

དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་
དད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གསུམ་དེ་དང་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལ་སྟོན་མེད་དེ། དེ་ལྟར་
བསྟན་པ་ལ་རྒྱ་མཆོན་དང་། དགོས་པ་བྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་
མ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་གྱི་སྐྱེའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། སྐྱེ་ལྷག་མ་
གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་གྱི་ངོ་བོ། ཞེས་གསུངས། དེ་གསུམ་དེ་དང་ངོ་
བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དང་ཐ་དད་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། གཤམ་
བྱའི་མོས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཡང་
དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྣང་བ་ཇི་ལྟར་མོས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བ་ནི། ཞེས་གསུངས།
དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་སངས་རྒྱུ་འཕགས་
པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དང་། འོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་
སྐྱེ་དེ་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་ལེམས་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་
དང་། མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྐྱེ་དེ་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་
སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༩།

འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ནམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་གསུམ་དེ་དང་
ངོ་མོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་བྱེད་འགོད་པ་ལ། ལུགས་ལས།^༡གང་ཕྱིར་དཔེན་
པ་དཔེན་གྱུར་ལ། །ཐ་མི་དད་པ་ཉིད་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས།

ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྤྱོད་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱུས་འཕགས་པ་ཁོ་
ནའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུག། དེར་ཐལ། དེ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་
ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་
གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཁས། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སོ་སོ་སྟེ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྤྱོད་མངོན་སུམ་དུ་ཉོགས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པར་
ཐལ། དེ་སངས་རྒྱུས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཉགས་ཁས། འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྤྱོད་མངོན་སུམ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། ལྷོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༥།

དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཉག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཉག་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཉག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་^༡ མ་ཁྲལ། དེར་ཐལ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཉག་པར་རྟོགས་པའི་
མངོན་སུམ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་མངོན་སུམ་དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཉག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་གང་ཞིག ། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཉག་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་
ལྟོས་ཀྱང་གྲུབ་བདེ་མས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཉག་
པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་སྤང་ལ་མ་དེས་ཀྱི་
སྟོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་སྤང་བ་གང་ཞིག ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱེ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཉག་པ་སྤང་
བ་གང་ཞིག ། དེ་དང་དེ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་གྲུབ་

^༡ ག་༡༩་བ་༩་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་མ་ཁྲལ། བ་༡༧་ན་༩་ཕྱིར་ན་གོང་དུ་མ་ཁྲལ། ག་༡༩་ན་༣་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

བདེ་མཆོས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། འབགས་རྒྱུད་ལ་སྤང་ལ་
མ་ངེས་ཀྱི་སློ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།¹སློ་གྲོས་ཆེན་པོས་མཐོང་ཉིད་
ལས། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སོ་སྤྱེ་དེ་ཡིན་ན་
སོ་སྤྱེ་ལས་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དགོ་སློང་ལྟས་བྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སོ་སྤྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་མ་དག་པའི་སོ་
སྤྱེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྐབས་འདིའི་ལས་
དག་པ་དེ། མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱུ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྤྱིབ་
མངོན་གྱུར་པས་དག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སྤྱ།
གཞུང་འདིས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱུ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་
མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། བོད་དུ། ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལས་
འཕྲོས་ནས། འོ་ན་ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་
མདོ་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།¹བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཐག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༤༥། ཆད་མ་ཅེ། དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ། རྣམ་འགྲེལ་ཙ་བ། ༥༣༥། ༡༥།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་ན། སྤྱོད་དཔོན་མེད་གི་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱིའི་འུ་བརྒྱད་ན། ༥༣༥། ༡༡།

སྤུལ་བ།^੧ བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤུལ་ཅུ་ཙུ་བདུན་དང་། ཆད་མེད་པ་
བཞི་དང་། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། མཐར་གྱིས་གནས་པའི་སྣོམས་པར་
འཇུག་པ་དགུ་དང་། ཟད་པར་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་བཅུ་དང་། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱེ་
མཆེད་བརྒྱད་དང་། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སློན་གནས་མཁྱེན་
པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་བྱུག་དང་། སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་། དབང་བཅུ་དང་། སྟོབས་བཅུ་
དང་། མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། བསྐྱང་བ་མེད་པ་གསུམ་དང་། བན་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པ་གསུམ་དང་། བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། བག་ཆགས་
ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་
འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་
པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། རབ་འབྱོར་འདི་དག་ནི་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྲལོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཙུ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འབྲེལ་པས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ལ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་བྱུང་བར། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་^੧ དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། དེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱད་པ་དང་པའི་སྤྱར་བསྟན་པ། ཐ་མི་
དད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་^੨ ཐ་དད་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་

^੧ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡་ཤེར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱིམ་ལྷ་བརྒྱན་མ། ༥༧། ༡༩།
^੨ ག་༡༢་བ་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། བ་༡༤་ན་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཆ་༧༢་ན་པ་རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་། ག་པ་པ་ན་པ་
རྩོད་པ་སྤང་བ་དང་།
^੩ ག་༡༢་བ་པ་འདོད་པ་དགག་པ། བ་༡༤་ན་པ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ག་པ་པ་ན་པ་འདོད་པ་དགག་པ།

དེ་དག་གི་དོན་འཆད་པའི་སྒྲི་ནས་སྤྱོད་གཉིས་པ་ཡེ་ཞེས་ཚེས་སྤྱི་དེ་སྟོན་པ་ལ།
བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེ་ཡང་རྒྱད་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མཚན་ཉིད་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཉན་ཐོས་
དང་རྟོགས་རིགས་སྤྱན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོན་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་
ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། མངོན་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ །ཅེས་པའི་བར་
གསུངས། རྒྱད་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། མཚན་ཉིད་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་མེས་
དང་རྟོགས་རིགས་སྤྱན་མོང་པའི་ཡོན་ཏན་དེ་སྟོན་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་
བཞི་དང་། །དབང་བཅུ་དང་ནི། ཞེས་གསུངས། རྒྱད་དང་མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་
བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་
དེ་འཆད་པ་ལ། སྟོབས་བཅུ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཚེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི།^༡གཞན་དག་ན་ལེ། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་ལེ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཤད།

གཉིས་པ་དེའི་བྱང་པར་ལ། ཉན་མོངས་མེད་པའི་བྱང་པར་དང་། སྟོན་
གནས་མཁྱེན་པའི་བྱང་པར་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཉན་
མོངས་མེད་པའི་ལྷ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། སངས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟུ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༥༠།

རྒྱལ་སྤོན་གནས་མཁུན་བ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུམ་བ་ལ། ཆོས་སྤྱི་
ཁྱབ་བར་^༡ལ་ཚོད་བ་སྤང་བ་དང་། ཉག་བ་ལ་ཚོད་བ་སྤང་བ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ལ། དོན་དངོས་དང་། དཔེས་བསྟུན་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་དེ་སྤོན་བ་ལ། རྒྱ་
ནི་ཡོངས་སུ་སྤོན་གྱུར་ནས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་བ་དེ་^༢སྤོན་བ་ལ།
ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པབ་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་བ་སྤོན་བ་ལ།
དེ་ལྟར་མཛད་བ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་བ། མཆོམས་སྤྱི་གྲོ་ནས་འཆད་བ་ལ། ^༣དེ་ལྟར་སྤྱད་པོ་བསྟན་
ནས་གཉིས་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་སྤྱོས་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཟག་བ་མེད་
པའི་བླ་བ་ཉི་བར་བཞག་བ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ། ཞེས་གསུངས། ཆོག་དོན་
ཀྱི་སྤོན་འཆད་བ་ལ། ^༤བླ་བ་ཉི་བར་བཞག་བ་ལ་སོགས་བ་ནས། ཞེས་བ་
ནས། སྤར་བཤད་བ་དག་ཀྱང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། བསྟུས་དོན་
ཀྱི་སྤོན་འཆད་བ་ལ། ^༥བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་བ་ལ་སོགས་བ་སྤྱོས་
བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་གནས་གྱུར་བས་^༦ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་

^༡ ག་༡་བ་༢་ཆོས་སྤྱི་ཁྱབ་བར། བ་༡་བ་༡་ཆོས་སྤྱི་ཁྱབ་བར། ཆ་༧་༣་༢༢་ཆོས་སྤྱི་ཁྱབ་བར། ག་༢༢་བ་༥་ཆོས་སྤྱི་ཁྱབ་བར།

^༢ ག་༡་ན་༡་གཉིས་བ་སྤོན་བ་ལ། བ་༡་བ་༢་གཉིས་བ་དེ་སྤོན་བ་ལ། ཆ་༧་༣་༢༧་གཉིས་བ་སྤོན་བ་ལ། ག་༢༢་བ་
༥་གཉིས་བ་སྤོན་བ་ལ།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣་༣་༣། ༩།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣་༣་༣། ༡༠།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣་༣་༦། ༡།

^༦ ག་༡་ན་༣་གྱུར་བས་ཐམས་ཅད། བ་༡་བ་༧་གྱུར་བས་ཐམས་ཅད། ཆ་༧་༣་༣་གྱུར་བས་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད།
ག་༢་ན་༣་གྱུར་བས་གྱུར་བ་ཐམས་ཅད།

³ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། ལྷོ་བ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༣།
 ⁴ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། ལྷོ་བ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༥༠།
 ⁵ ག་ཏ་ན་ཀ་ཉེ་བར། བ་ཏ་བ་ཀ་ཉེ་བར། ཁ་ལ་ལ་ཏ་ཉེ་བར། ག་ཏ་ན་ཀ་ལ་ཏ་ཉེ་བར།
 ⁶ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། ལྷོ་བ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། ཉེ་ཁྱིམ་ལྷོ་བསྟན་ཅ། ༥༤། ༡༣།
 ⁷ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཅ། ལྷོ་བ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༥༠།

རིགས་འབྲེལ་ཞིང་།^༡ ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཚད་མེད་
དང་། ཞེས་དང་།^༢ སྤྲ་མ་བཞིན་དུ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཚད་མེད་པ་ཚངས་
པའི་གནས་པ་རྣམས་དང་། ཞེས་གསུངས།^༣ རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་
པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པར་ཐར་དང་། ཞེས་དང་།^༤ རྣམ་གཟུགས་ཅན་དང་།
གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་པར་འདུ་ཤེས་པས་བྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་དང་། ལྟ་བ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལུས་ཀྱིས་མདོན་སྤྲུལ་དུ་
བྱས་ཏེ་རྩོགས་པར་བྱས་ནས་གནས་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག་དང་། རྣམ་མཁའ་
དང་རྣམ་ཤེས་དང་། ཅི་ཡང་མེད་པ་དང་འདུ་ཤེས་མེད་འདུ་ཤེས་མེད་མིན་གྱི་
སྐྱེ་མཆེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞི་དང་། འདུ་ཤེས་དང་ཚོར་བ་འགོག་པ་ཞེས་བྱ་བ་
གཅིག་སྟེ། དེ་ལྟར་རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས།^༥ མཐར་གྱིས་
གནས་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་དགྲུ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མཐར་
གྱིས་ནི། །སྟོམས་འཇུག་དགྲུ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་།^༦ གཟུགས་ཀྱི་
ཁམས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་དང་། གཟུགས་མེད་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་
བཞི་དང་། འགོག་པའི་སྟོམས་པར་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་མཐར་གྱིས་གནས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡་ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེ་ལྷ་བརྒྱན་མ། ༥༥། ༡༣།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡་ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡་ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེ་ལྷ་བརྒྱན་མ། ༥༥། ༡༣།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡་ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡་ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེ་ལྷ་བརྒྱན་མ། ༥༥། ༡༥།

^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡་ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡།

པའི་སྤྱི་མས་པར་འབྲུག་པ་དགྲ་དང་། ཞེས་གསུངས།^༡ ཟད་པར་གྱི་སྤྱི་མཆེད་
བརྒྱད་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཟད་པར་བརྒྱ་ཡི་བདག་ཉིད་དང་། ཞེས་
དང་།^༢ ས་དང་། ལྷ་དང་། མེ་དང་། ལྷུང་དང་། སྡོན་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་
པོ་དང་། དཀར་པོ་དང་། ཉམ་མཁའ་དང་། ཉམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟད་
པར་རྣམས་པ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས།^༣ ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་བརྒྱད་
དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་ནི། །རབ་
ཏུ་དབྱེ་བས་རྣམས་བརྒྱད་དང་། །ཞེས་དང་།^༤ ཉང་ག་ཟུགས་དང་ག་ཟུགས་
མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་གིས་སོ་སོར་ཆུང་དུ་དང་ཆེན་པོའི་རྣམས་པ་དག་ཏུ་
བྱེ་རོལ་གྱི་ག་ཟུགས་རྣམས་ལ་ལྟ་ཞིང་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མཐོན་ནས་ཤེས་
ཞེས་བྱ་བ་བཞི་དང་། ཉང་ག་ཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་དག་ཁོ་ནས་སྡོན་
པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་ཟེལ་གྱིས་མཐོན་ནས་
མཐོང་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པ་བཞི་སྟེ། དེ་ལྟར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྤྱི་མཆེད་རྣམས་
པ་བརྒྱད་དང་། ཞེས་གསུངས། “ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་། ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱེལ་འཕྲུ་བརྒྱན་མ། ༥༤༡ ༡༤།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༤ ༡༠།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱེལ་འཕྲུ་བརྒྱན་མ། ༥༤༡ ༡༥།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༤ ༡༣།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ ཞེར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱེལ་འཕྲུ་བརྒྱན་མ། ༥༤༡ ༡༥།

པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་^༡དང་། ཞེས་དང་།^༢པ་རོལ་གྱི་རྒྱུད་དུ་
གཏོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པའི་དགའི་རྒྱུན་དུང་འབྲེན་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་
བ་གང་ཡིན་པ་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།^༣སྟོན་གནས་མཁྱེན་
པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོན་མཁྱེན་དང་། །ཞེས་དང་།^༤ཡང་དག་
པར་མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་ཞིང་ཆགས་པ་བཙོམ་པ་ཐེ་ཚོམ་སེལ་
བར་མཛད་པའི་སྟོན་ལམ་གྲུབ་པས་འཁོར་བ་ཇི་སྟིང་པ་དང་རྣམ་པར་གྲོལ་
བ་ཇི་སྟིང་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འབྱུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་
དང་། ཞེས་གསུངས།^༥མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། མངོན་ཤེས། ཞེས་དང་།^༦སྒར་བཤད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་དུག་དང་།
ཞེས་གསུངས།^༧སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་ །ཅེས་དང་།^༨སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི་དང་།
ཞེས་གསུངས།^༩རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པའི་

^༡ ག་༡༩ན་༡ ཉོན་མོངས་མེད་དང་། བ་༡༩བ་༣ ཉོན་མོངས་མེད་དང་། ཚ་༩༥༥ ཉོན་མོངས་དང་། ག་༡༩ན་༩
ཉོན་མོངས་མེད་དང་།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༩ །ཤར་བྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༡༩།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༡ །ཤར་བྱིན་ཅ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ ཉི་ཁྲི་ལེ་དུ་བརྒྱན་པ། ༥༩། ༡༦།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༩ །ཤར་བྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༢༠།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༡ །ཤར་བྱིན་ཅ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ ཉི་ཁྲི་ལེ་དུ་བརྒྱན་པ། ༥༩། ༡༦།

^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༩ །ཤར་བྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༢

^༧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༡ །ཤར་བྱིན་ཅ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ ཉི་ཁྲི་ལེ་དུ་བརྒྱན་པ། ༥༩། ༡༥།

^༨ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༩ །ཤར་བྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༣།

^༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༡ །ཤར་བྱིན་ཅ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ ཉི་ཁྲི་ལེ་དུ་བརྒྱན་པ། ༥༩། ༡༥།

དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་། །ཞེས་དང་།¹ རྟོན་དང་
དམིགས་པ་དང་ཐུགས་དང་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བ་དག་པ་བཞི་
དང་། ཞེས་གསུངས།² དབང་བཅུ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དབང་
བཅུ་དང་ནི། ཞེས་དང་།³ ཆེ་དང་། སེམས་དང་། ཡོ་བྱད་དང་། ལས་དང་། སྦྱི་
བ་དང་། མོས་པ་དང་། སྟོན་ལམ་དང་། རྩ་འབྲུལ་དང་། ཡེ་ཤེས་དང་། ཚོས་ལ་
དབང་བ་ཞེས་བྱ་བ་དབང་བཅུ་དང་། ཞེས་གསུངས།⁴ སྟོབས་བཅུ་དང་། ཞེས་
པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྟོབས་བཅུ་དང་། ཞེས་དང་།⁵ སྤར་བཤད་པའི་སྟོབས་
བཅུ་དང་། ཞེས་གསུངས།⁶ མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
མི་འཇིགས་པ་ནི་བཞི་དག་དང་། །ཞེས་དང་།⁷ མི་འཇིགས་པ་བཞི་དང་། ཞེས་
གསུངས།⁸ བསྐྱར་བ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
བསྐྱར་བ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། །ཞེས་དང་།⁹ དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་དོན་
གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ། འདི་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀུན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ན། ༥༩།ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༣།
² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ན། ༥༩།ཤར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉེ་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱན་ན། ༥༮། ༡༩།
³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ན། ༥༩།ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༥།
⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ན། ༥༩།ཤར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉེ་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱན་ན། ༥༮། ༡༩།
⁵ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༢།
⁶ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ན། ༥༩།ཤར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉེ་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱན་ན། ༥༮། ༡༩།
⁷ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༢།
⁸ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ན། ༥༩།ཤར་ཕྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉེ་ཁྲི་ལེའུ་བརྒྱན་ན། ༥༮། ༡༩།
⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ན། ༥༩། ཤར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༩།

དུ་སྤྱོད་པ་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བསྐྱེདས་པས་བཅའ་པར་བྱའོ་སྟེ་སྟེ་
པའི་དགོངས་པ་མི་མངའོ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེད་བ་མེད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་
གསུངས།^༡ བླ་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། བླ་པ་ཉེར་བཞག་རྣམ་གསུམ་དང་། ཞེས་དང་།^༢ ཆོས་སྟོན་པ་ན་ཉན་
པར་འདོད་པ་དང་། ཉན་པར་མི་འདོད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དག་ལ་ གོ་རིམས་
བཞིན་དུ་རྩིས་སུ་ཆགས་པ་དང་། ཁོང་ཁོ་བ་དང་། གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་
ནར་བཏང་སྟོམས་སུ་བླ་པ་དང་ལྷན་པར་གནས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་བླ་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པ་རྣམ་པ་གསུམ་དང་། ཞེས་གསུངས། བསྐྱེད་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་
ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བསྐྱེད་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཞེས་
དང་།^༣ སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པའི་དུས་ལས་མི་འདའ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅེས་
བྱ་བ་བསྐྱེད་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།^༤ བག་ཆགས་ཡང་
དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བག་ཆགས་ཡང་དག་
བཅོམ་པ་དང་། ཞེས་དང་།^༥ “ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་པའི་བག་ལ་ཉལ་
གྱི་ངོ་མོའི་ས་ལོན་སྤངས་པས་བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་བཅོམ་པ་དང་། ཞེས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡-ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱེ་ལེ་ཏུ་བརྒྱན་མ། ༥༥། ༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡-ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༡།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡-ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༥།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡-ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱེ་ལེ་ཏུ་བརྒྱན་མ། ༥༥། ༣༠།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡-ཤེར་བྱིན་ཅ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༦།

གསུངས།^༡ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སྐྱེ་ལ་ཐུགས་རྗེ་
ཆེན་པོ་དང་། ཞེས་དང་།^༢ སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་ལ་ཕན་པའི་བསམ་བཤིང་ཅེས་བྲ་
བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།^༣ སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་
མ་འདྲེས་པ་བཙུག་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པ་ཁོ་ནའི་མ་
འདྲེས་ཆོས། བཙུག་བཤད་པ་གང་ཡིན་དང་། ཞེས་དང་།^༤ སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཙུག་དང་། ཞེས་གསུངས།^༥ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་
དང་། ཞེས་དང་།^༦ རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས།^༧ ལམ་
ཀྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། འགྲེལ་བར་།^༨ དང་ཞེས་བྲ་བའི་སྤྱུས་བསྐྱུས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་
སོགས་པ་སྤྱར་བཤད་པ་དག་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༡༡-ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེ་འུ་བརྒྱད་མ། ༡༤༥། ༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༡༡-ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༡༡

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༡༡-ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེ་འུ་བརྒྱད་མ། ༡༤༥། ༡

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༡༡-ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༡༤

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༡༡-ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེ་འུ་བརྒྱད་མ། ༡༤༥། ༡

^༦ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༡༡-ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༡༠

^༧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༡༡-ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྲི་ལེ་འུ་བརྒྱད་མ། ༡༤༥། ༡

^༨ ག། ༡༤-བ་༤-འགྲེལ་བར། བ་༣༠-བ་༣-འགྲེལ་བར། ཆ་༤-༡-༤-འགྲེལ་བར། ག། ༣༤-བ་༡-འགྲེལ་བར།

^༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༡༡-ཤེར་ཕྱིན་ཅ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༡༠།

མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་པོ་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱུ་
གྱི་འགོག་སྟོམས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་དེ་གི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་
དགུ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་ཟེར། དེ་ལ་
ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ལ་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་
ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེའི་རྒྱུ་ལ་འགོག་པ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུ་ལ་འགོག་སྟོམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་ཆོར་འདྲུ་^༡ རགས་པ་བཞག་པའི་
སྟོམས་འཇུག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། འགོག་སྟོམས་ཡིན་ན་ཆོར་
འདྲུ་རགས་པ་བཞག་པའི་སྟོམས་འཇུག་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དོ། །

དེས་ན་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་
ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཤེས་པ་དོན་
གཅིག །དབྱེ་ན། སྟེ་ཆོན་གྱི་སྟོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཐག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་
སྟེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་ཡོད། རྒྱས་པར་བྱེ་ན། ཅུ་བས་དངོས་སུ་བརྟན་པ་བརྒྱ་དང་

^༡ ག་ཤོན་ན་ཆོར་འདྲུ། བ་ཤོན་པ་ཆོར་འདྲུ། ཆ་ལྷོ་ཆོར་འདྲུ། ཀ་ཤོན་པ་ཆོར་འདྲུ། འདི་ལྟ་བུ་
གཞན་ཡང་སྟེང་།

ཞེ་བཞི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་པའི་དང་ཞེས་པའི་སྐྱས་
བསྐྱས་པ་གཉིས་ཏེ། བརྒྱ་དང་ཞེ་བྱུག་ཡོད་ཏེ། སྤར་བཤའ་པའི་བྱང་སྤྱོད་གས་
སོ་བདུན། ཚད་མེད་བཞི། རྣམ་པར་ཐར་པ་བརྒྱད། མཐར་གནས་སྟོམས་
འབྲུག་དགུ། ཟད་པར་གྱི་སྒྲེམ་ཆེད་བཟུ། ཟེལ་གཞོན་བརྒྱད། ཉོན་མོངས་མེད་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། སྟོན་གནས་མཐུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན། མངོན་ཤེས་བྱུག། སོ་
སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་བཞི། ལུས་དག་པ་དམིགས་པ་དག་པ་ཐུགས་དག་
པ་ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི། ཆོ། སེམས། ཡོ་བྱད།
འབྲས་བུ། སྒྲེ་བ། མོས་བ། སྟོན་ལམ། རྩ་འབྲུལ། ཡེ་ཤེས། ཆོས་ལ་དབང་
བ་སྟེ་དབང་བཅུ་དང་། སྤར་བཤའ་པའི་སྟོབས་བཅུ་དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་
དང་། སྒྲིག་སྤྱང་ཐུགས་ཡོངས་སུ་དག་པས་བསྐྱར་བ་མེད་པ་གསུམ་དང་།
ཆོས་བསྟན་པ་ལ་གྲུས་པས་ཉན་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་། མི་ཉན་པ་ལ་ཁོང་ཁྲོ་བ་
དང་། གཉིས་ཀ་འདྲེས་མ་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀས་དབེན་པའི་བྲན་པ་ཉེ་བར་
བཞག་པ་གསུམ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་རྟག་ཏུ་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་བསྟེལ་བ་
མི་མངའ་བ་དང་། སྟོགས་མ་གྱི་བག་ཆགས་ཏེ་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་
དང་། གཤམ་བྱའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྤར་བཞིན་མ་འདྲེས་
པ་བཙོ་བརྒྱད་དང་། རྩ་འབྲས་གཙོ་བོའི་ཆོས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་དང་། སྐྱས་བསྐྱས་པ་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་།

⁹ ག་ཤོན་པ་མཐུན་པ་ཉིད། བ་ཤོན་པ་མཐུན་པ་ཉིད། ཚ་ཤོན་པ་ཉིད། ཏེ་ཤོན་པ་ཉིད། ག་ཤོན་པ་ཉིད།

ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

དེས་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་ན་རྣམས་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། ཡིད་ཤེས་
ཡིན་པས་བྱུང་བ་མེད་དེ། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་མིག་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་བྱུང་སྟེ།
སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཆོས་
ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྟ་བུ་དང་རི་སྟེང་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཟིགས་པ་
མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱེད་ལས་བྱུང་བར་
ཅན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རང་འབྲས་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་
སྟོན་ནས་འོད་ཟེར་འབྱེད་པ་དང་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན།
སྣངས་པའི་བྱུང་བར་དང་ལྡན་ཏེ། ཟག་མེད་དུ་གནས་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་བྱུང་བར་དང་ལྡན་ཏེ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་
བར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་སོ་
སོར་བཞག་ན་རི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྡེ་ཆོན་དང་པོ་བཞི་པོ་དེ་སྟར་བསྟན་
ཟེན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།

ལྟ་བུ་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཞག་པ་ལ། ཟད་པར་གྱི་རོ་བོ། དབྱེ་བ།
ཉེན། སྦྱོང་ཚུལ། མཆོན་ལ། དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པའི་ཚུལ། བྱེད་ལས། སྐྱེ་མཆེད་
གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན། དེས་ཆོག་དང་དགྲ་ལས། དང་པོ་
ནི། རང་གི་བདག་རྒྱེན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་

དམིགས་ཡུལ་རི་ལྗར་བཞེད་པ་ལྟར་སྤྱོད་བར་ལུས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་རིག་
པ། ཟད་པར་གྱི་སྤྱེ་མཆེད་ཀྱི་དོ་ཤོ། དེ་ལ་ཤེས་རབ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་ཅི་རིགས་
སྤྱོད། མཛོད་འགྲེལ་ལས། དང་པོ་བརྒྱད་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བ་དང་ཐ་མ་
གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་དག་པ་བ་ལ་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཟད་པར་ས། ལྷ། མེ། ལྷང་། སྤོན་པོ། སེར་པོ། དམར་པོ།
དཀར་པོ། ཉམ་མཁལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་བཅུ་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། ཐ་མ་གཉིས་
གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་
ལས།^༡ ཟད་པར་བཅུ་པོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་སྤྱོད་ཡུལ་
ནི། །འདོད་པའོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

བཞི་པ་ནི། སྤར་སྤྱང་བ་བྱས་པས་འབྲུབ་ཚུལ་དང་། མ་བྱས་པའི་སྤྱོད་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་གོམས་པར་བྱས་པས་ནི་སོ་སོའི་དམིགས་རྟེན་མཐོང་
བ་ཅམ་གྱིས་དེ་དང་དེའི་ཉིང་དེ་འཛིན་མཛོན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། ལྷ་
སྤྱང་སོགས་སུ་ལྷ་མཐོང་བ་ཅམ་ལས་འབད་པ་མ་བྱས་པར་ཟད་པར་ལྷའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་འབྱུང་དོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་ནགས་ཀྱི་མེ་འབར་ཞིང་ཏུ་བ་འབྲུལ་བ་དང་།
ལྷང་གིས་བསྤྱོད་པའི་འོད་མ་དང་འཁྲི་ཤིང་གི་ལོ་མ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལ་ལྷང་
འདི་ནི་གནས་འདིར་རབ་ཏུ་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཀུན་ཏུ་ལྟ་བ་ཅམ་དང་། མེ་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢།༥། མཛོན་པ་ཀྱ། སྤོབ་དཔོན་དབྱིན་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༥༡། ༡༠།

ཉོག་དང་། ཁོར་བྱ་དང་གོས་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པོ་བཏིང་བ་དང་། དེ་དག་ཉིད་
སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོར་གྱུར་པ་དང་། ཚོན་མོ་སྟེང་དཔུལ་ཆ་
བའི་དགྲིལ་འཁོར་སོགས་དང་། སྐར་ཁུང་ནང་ན་ཤིང་གི་ལོ་མའི་གསེབ་ནས་ཆ་
བ་དང་ཉི་འོད་བྱུང་བས་ས་གནི་ལ་སྐྱེད་པའི་འོད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་ལྟ་བ་དང་། སྐར་
ཁུང་དང་ཅིག་པའི་བྱ་ག་མཐོང་བ་ན་རིམ་བུ་ལྟར་བར་མེ་ལ་སོགས་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་མཛོན་དུ་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ། དམིགས་ཉེན་བྱེད་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ཡིད་གཏོད་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་པོ་སོགས་ཀྱི་ཁ་དོག་གི་དབྱེ་བ་དང་བུལ་བའི་ཚུ་བྲི་མ་མེད་
པས་སྟོད་གཅང་མ་ལེགས་པར་བཀའ་བ་དང་། སྦྱུལ་ཞིང་སྟོང་པོ་དང་བཅས་
པའི་ཤིང་དུམ་བུར་གཏུབ་ནས་ཤིང་བྱང་ངམ་མགོན་ཁང་ཡང་བྱང་སྟེ་རྩེས་སུ་
མ་བྱུན་པའི་གནས་སུ་སྦྱངས་ཏེ་མཐའ་ཅིག་པས་བསྐོར་བ་ལ་མཐོ་གང་སོར་
བཞི་ཙམ་གྱི་བྱ་ག་བྱས་ལ་མེ་སྐར་ཉེ། འོག་ཏུ་ཤིང་དང་། སྟེང་དུ་བྱ་དང་། བར་
དུ་མེ་འབར་བར་བྱས་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་ཕྱོགས་གང་དུ་རྒྱུད་གིས་རེག་པར་
འགྱུར་བའི་སྐར་ཁུང་དང་ཅིག་པའི་བྱ་ག་བྱས་པ་དང་། རས་རྩ་པོ་ཆེའི་མཐེལ་
ལྟར་བརྒྱངས་པ་ལ་ནི་མཐའ་མི་མ་བྱུན་པས་བཅད་དེ། སྟོན་པོ་དང་། སེར་པོ་
དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་སོགས་བྱས་པ་དང་། བུམ་ནང་དུ་མར་མེ་སྐར་
ཉེ་ཁ་བཅད་ཅིང་བྱ་ག་མི་ཆེ་བར་བཏོད་ནས། དེའི་འོད་ཀྱིས་ཅིག་ངོས་ལ་ཕོག་
པའི་སྦྱང་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ཡུན་རིང་བར་བྱས་པ་དང་། ཅིག་པ་སྦྱུས་བྱ་
སོགས་ཀྱིས་གཡོགས་པའི་གནས་སུ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་གྱི་བྱ་ག་བཏོད་

བ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱལོ། །

གཉིས་པ་ནི། དམིགས་ཏེན་དེ་དག་མཐོང་བའི་གནས་ཡིད་དང་མཐུན་པར་
སྟན་བདེ་བ་ལ་འདུག་སྟེ། ས་ས་ཚུ་ཚུ་ཞེས་སོགས་བཙུ་བོ་སོ་སོའི་མིང་ཅམ་ལ་
དམིགས་ནས་ཡང་ཡང་གོམས་པར་བྱལོ། །

ལྷ་པ་ནི། ལྷ་བ་དང་ཚུ་བྱར་འབྲས་པའི་ཚུ་གཡོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། མེ་
ཆད་ཅིང་ཆད་ཅིང་ལྷུང་བ་དང་། འགལ་དུམ་དང་། ཐལ་བ་དང་། སོལ་བ་རྣམས་
ལ་ཅུང་ཟད་གནས་པ་དང་། འོ་མ་བསྐྱོལ་བ་པོག་མ་ཐག་པའི་རྒྱངས་པ་འབྱུལ་
བ་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་། མེ་ཏོག་སྡོན་པོ་གེ་སར་དང་སྡོང་བུ་མེད་བ་ལྟ་བུ་སྟེ།
སེར་པོ་སོགས་གསུམ་ལའང་དེ་བཞིན་ཏེ། སའམ་ཅིག་པར་སྐྱེས་པའི་འོད་
གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟར་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་གསལ་བ་དང་། ཅིག་མཐའ་ལ་
སོགས་པའི་བྱ་ག་ལྟར་སྤང་ལ་སྒྲོས་སྒྲིད་ཀྱང་མི་འཕེལ་བ་ལྟར་སྤང་བ་རྣམས་
ནི་མ་གྲུབ་པའི་མཆན་མའོ། །ནམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་ནོར་བུའི་རྒྱང་གཡལ་
དང་། རོར་བུའི་རང་བཞིན་གྱི་མེ་ལོང་གི་དགྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུ་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་
པ་ཅན་དུ་སྤང་བ་དང་། རམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དམར་
པོ་རྒྱམ་པོ་དང་། གསེར་གྱི་རྒྱང་གཡལ་དང་། དེའི་ཀ་བ་ལྟ་བུར་གནས་པ་དང་།
འདུག་པ་ལྟར་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་མཐོང་བ་དང་། དམིགས་ཏེན་ཟད་པར་གྱི་
དགྱིལ་འཁོར་ལས་འཕགས་ནས་ནོར་བུའི་རྒྱང་གཡལ་ལྟ་བུ་ནམ་མཁའ་ལ་སྤང་

སྟེ་གཞན་གསུམ་ལ་འད་དེ་ལྟར་དང་། ལྷང་བའི་ཆོགས་སྟུག་པོར་བ་ཏུ་དང་'བ་
དང་འདྲ་བར་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་བ་དང་། ཉམ་མཁའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལྟ་བུར་
གྱུར་ནས་གནས་ཤིང་ལྷོས་སྟེད་ན་ནི་འཕེལ་བར་སྤང་བ་ནམས་ཟད་པར་ཚུ་ལ་
སོགས་པ་དགྲའི་གྲུབ་པའི་མཆོན་མཛོ། །ས་ལ་སྤར་སྤྱངས་པས་འགྲུབ་ཚུ་ལ་
དང་། མ་སྤྱངས་པས་སྤྱོད་བའི་དམིགས་ཏེན་དང་། གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་མཆོན་མ་མ་
གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནི་དབྱེད་དགོས་པར་སྤང་དོ། །

དུག་པ་ནི། དེ་ལྟར་མཆོན་མ་དེ་དག་གྱུང་བའི་ཆེ་ཁ་དོག་ལ་སོ་སོར་རྟོག་
བ་དང་མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་བ་སྤངས་ཏེ། དེ་དང་དེའི་མིང་^༡ལ་གསལ་བར་
དམིགས་ནས་བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །

བདུན་པ་ནི། གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོར་གྱུར་བ་དང་། ཉམ་མཁའ་དང་ཚུ་
ལ་སར་སྤུལ་ནས་རྐང་པས་འགྲོ་བ་སོགས་བྱེད་བ་དང་། ས་ལ་བྱིའུ་འཇུལ་བྱེད་
ཅིང་སྟེང་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཚུའི་ཆར་འབེབས་པ་དང་། ས་དང་རི་བོ་སོགས་
ཚུ་བོ་དང་། རྒྱ་མཆོར་སྤུལ་བ་དང་། དུ་བ་འཇུལ་ཞིང་མེ་འབར་བ་དང་མེ་མདག་
གིས་ཆར་འབེབས་པ་དང་གང་འདོད་པ་དེ་སྟེག་པ་དང་། ལྷ་དན་ལས་འདའ་
བ་ན་ལུས་མེས་སྟེག་པ་དང་། ལྷའི་མིག་གིས་ཡུལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱང་
ལྟར་མགྲོགས་པར་འགྲོ་ཞིང་རྒྱང་གི་ཆར་འབེབ་པ་དང་། གཟུགས་སྟོན་པོར་
སྤུལ་ཞིང་སྟན་པར་བྱེད་བ་སོགས་དང་། གཟུགས་སེར་པོར་སྤུལ་ཞིང་གསེར་

^༡ ག་༢༡་བ་༥་དང་ག་ བ་༢༣་བ་༥་དང་ག་ ག་༢༤་ན་༥་དང་ག་

^༢ ག་༢༣་ན་མིང་ལ། བ་༢༣་བ་༦་མིང་ལ། ག་༢༤་ན་༦་མིང་ཅམ་ལ།

དུ་བསྐྱར་བ་དང་། གཞུགས་དམར་པོར་སྤྱལ་བ་སོགས་དང་། གཞུགས་དཀར་
པོར་སྤྱལ་ཞིང་གཉིད་སྤྱགས་⁹ རིང་དུ་བྱེད། ལུན་པ་འཛིག་པར་བྱེད། ལྷའི་མིག་
གིས་ཡུལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་དང་། གཞུགས་གསལ་བ་དང་། གཉིད་སྤྱགས་རིང་
དུ་བྱེད་པ་སོགས་དང་བསྐྱེབས་པ་རྣམས་འབྱེད་ཅིང་ས་དང་རི་བོ་སོགས་ཀྱི་
ནང་ནས་ནམ་མཁར་སྤྱལ་ཞིང་སྤྱོད་ལམ་བྱེད་པ་དང་། ཅིག་པ་སོགས་ལ་ཐད་
ཀར་འགོ་བར་བྱེད་པ་རྣམས་ཐད་པར་རྩ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ལས་སོ། །སའི་
དངོས་གཞིར་གསེར་ལ་སོགས་པ་གང་མོས་མོས་སུ་ཐད་པར་གྱིས་བསྐྱར་བ་
རྣམས་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་འབྱར་ཞིང་གསེར་ལ་སོགས་པས་ཀྱང་དེ་དང་དེའི་བྱ་
བ་བྱེད་ཀྱས་པར་བཤད་དོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། གཞུགས་དང་རེག་བྱ་གཉིས་ལ་ཐད་པར་བཞག་ནས་
གཞུགས་ཅན་གཞན་བརྒྱད་ལ་ཐད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་
ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞུགས་རེག་གཉིས་ནི་བདག་གཞན་གཉིས་
ཀ་དང་། གཞུགས་ཅན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་དང་།
དབང་པོ་ལྷ་གཞན་རྒྱད་ལ་མེད་པ་དང་། ཅི་རོ་གཉིས་གཞུགས་ཁམས་ན་མེད་
པས་མ་བཞག་ཅིང་། སྤྱ་ལ་རེགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་པས་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཞུགས་མེད་པ་ན་ནི་ནམ་མཁར་ཐམས་ཅད་དུ་འགོ་བ་དང་། རྣམ་ཤེས་
ཀྱང་ཡུལ་ཐད་པར་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་བཞག་གོ། །གཞུགས་མེད་ཕྱི་

⁹ ག་ཨན་ན་པ་གཉིད་སྤྱགས། པ་ཨན་ན་པ་གཉིད་སྤྱགས། ཚ་ལྷ་པ་གཉིད་སྤྱགས། ཀ་ཨན་བ་ཨན་གཉིད་སྤྱགས།

མ་གཉིས་ལ་མི་བཞག་སྟེ། གསུམ་པས་ནི་དམིགས་པ་གཅོད། བཞི་པས་སེམས་
ནང་དུ་བསྐྱུས་པས་མི་གསལ་བའི་བྱིར།

དགུ་པ་ནི། ཉི་ལྔ་ལ་ས། རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བྱས་པར་སྟོབས་ན་ཟད་པར་
གྱི་སྟེ་མཆེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོ། །

སྡེ་ཆོན་དུག་པ་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྟེ་མཆེད་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་
པའི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་ཟད་པར་གྱི་དམིགས་ལྷལ་རྣམས་རྩི་
ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱས་པས་རབ་དུ་བྱེ་བའི་རིག་པ།
ཟེལ་གཞོན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དཔྱེན་ནང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་
ལ་གཟུགས་ཅན་དུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྟོན་པས་བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུ་དུ་སྟེ་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་དགུ་དག་དུ་ཉྩ་ཞིང་གཟུགས་དེ་དག་
ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་མཐོང་ངོ་། །དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པའི་ཟེལ་གཞོན་
གྱི་སྟེ་མཆེད་དང་། དེའི་སྟོན་པས་བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་ཆེན་པོ་སྟེ་གཞལ་མེད་ཁང་
དང་རི་ལ་སོགས་པ་ལ་དེ་དག་གི་རྣམ་པ་ཞེས་སོགས་སྟར་བཞིན་བྱས་པའི་
དང་། བྱང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་སྟོན་པས་བྱེ་
རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུ་དུ་དང་ཆེན་པོ་ཞེས་སོགས་སྟར་བཞིན་སྟར་བ་གཉིས་
ཉིད་བྱིབས་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྟེ་མཆེད་བཞི་དང་། བྱང་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ལ་
གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པའི་སྟོན་པས་བྱེ་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ་རྣམས་ལ་

༡ བསྐྱུན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༤༥། ཤེར་ཕྱིན་ཀ། །འཕགས་པ་ཕྱོལ་སྟེ། ཉི་ལྔ་། ༤༦༡ ༥༧།

དེ་དག་གི་རྣམ་པར་ལྟ་ཞིང་དེ་དག་གིས་གྲིས་མནན་ནས་ཤེས་ཟིལ་གྲིས་མནན་
ནས་མཐོང་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སེར་པོ། དམར་པོ། དཀར་
པོ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བས་ཁ་དོག་གིས་གཞོན་གྱི་སྦྱེ་མཆེད་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དུ་ཡོད་
དོ། །ས་མཚམས་ལམ་མ་ཁྱལ་ས་ནས་ཡོད་དོ། །

འདི་དག་མདོ་ལས།^༡ བར་ག་ཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་
ག་ཟུགས་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་^༢ ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འདི་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་
རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ།

དཔེར་ན་ཡུལ་བ་ར་རྩ་སའི་རས་སུན་སུམ་ཚོགས་པ་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་
པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་བར་ག་ཟུགས་མེད་
པར་འདུ་ཤེས་པས་སྤྱི་རོལ་གྱི་ག་ཟུགས་སྟོན་པོ་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་
སྟོན་པ་འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་ཞིང་དེ་དག་གིས་གྲིས་མནན་ནས་
ཤེས་ཟིལ་གྲིས་མནན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་
ཟིལ་གྲིས་གཞོན་པའི་སྦྱེ་མཆེད་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེ་བཞིན་དུ་སེར་
པོ་དོང་ཁ། དམར་པོ་བན་དུ་རྩི་ཀའི་མེ་ཉོག། དཀར་པོ་སྐར་མ་^༣ པ་སངས་
དང་སྦྱར་ནས་གསུངས། དེ་ལ་བར་ག་ཟུགས་ནས་བལྟ་སྟེའི་བར་མདོར་བསྟན་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་སྤྱ། ༡༡། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྟ་འདས། ཉི་མེ། ༥༢༡། ༢༡།

^༢ ག་༡༢་བ་༢་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འདི། བ་༡༢་བ་༥་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འདི། ག་༡༤་བ་
༡་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་འོད།

^༣ ག་༡༢་བ་༣་སྐར་མ་བ་སངས། བ་༡༢་བ་༡་སྐར་མ་བ་སངས། ཚེ་༤༢་༡་སྐར་མ་བ་བ་སངས། ག་༡༤་བ་༥་
སྐར་མ་བ་བ་སངས།

དང་། དཔེར་ན་མན་ཆད་རྒྱས་བཤད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ཆད་
དཔེ་དང་། ཕྱིན་ཆད་དོན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་ནོ། །ཁ་དོག་སྟོན་པོ་
ནི་ལྟན་སྟེས་སོ། །སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ནི་སྦྱར་བྱུང་གི་སྟོན་པོ་ལོ། །འོད་སྟོན་པོ་
འབྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འོད་གསལ་པོ་འབྱུང་བ་སྟེ་སྦྱར་མོང་བའོ། །མེ་ཉོག་ནི་
སྟན་སྟེས་དང་རས་སྦྱར་བྱུང་གི་དཔེ་ལོ། །

བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་གཉིས་འོག་ཏུ་འཆད། དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་ནི་སྦྱར་
བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

སྟེ་ཆོན་བཅུ་གཅིག་པ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་
བྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ལུས་འདོར་ལེན་སོགས་ལ་དབང་འབྱོར་པ་ཐོབ་
བས་རབ་ཏུ་སྟེ་བའི་རིག་པ་དེ། ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་ན། ལུས་
འདོར་ལེན་ལ་དབང་ཐོབ་པའི་རྟེན་དང་། མེད་པ་ཡོད་པར་སྦྱལ་ཏེ་བསྦྱར་བ་ལ་
དབང་ཐོབ་པ་དམིགས་པ་དང་། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་གངས་མེད་པ་
ལ་འཇུག་པའི་ཐུགས་དང་། གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པ་
ཡེ་ཤེས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་བཞི་ཡོད།

སྟེ་ཆོན་བཅུ་གཉིས་པ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་བྱི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེད་འདུ་བྱེད་འདོར་བ་རྩི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་བས་རབ་ཏུ་སྟེ་བའི་རིག་པ་སུ་གནས་པའི་རིག་པ། འདིར་བསྟན་

༡ ག་༥ན་༥་མེད་པ་ཡོད་པར་སྦྱལ་ཏེ་བསྦྱར། བ་༥ལ་མེད་པ་ཡོད་པར་སྦྱལ་ཏེ་བསྦྱར། ཀ་༥ན་༥་མེད་པ་
སྦྱལ་ཡོད་པ་བསྦྱར།

དབང་གི་དོ་བོ། དབྱེ་ན། ཆེད་འདུ་བྱེད་འདོད་ལེན་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་བྱེད་
པས་བསྐྱུས་པའི་ཆེ་ལ་དབང་བ་དང་། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སེམས་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལ་འཇུག་པས་བསྐྱུས་པའི་སེམས་ལ་དབང་བ་དང་། བསམ་པ་རི་ལྟ་བ་
བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་ཉེ་བར་གནས་པར་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡོ་བྱད་ལ་དབང་བ་
དང་། ལུས་ངག་གི་ལས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཉེ་བར་བསྐྱུར་བས་བསྐྱུས་པའི་
ལས་ལ་དབང་བ་དང་། འགྲོ་བ་གང་དུ་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྐྱེ་བས་བསྐྱུས་
པའི་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་དང་། ས་སོགས་གསེར་སོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་རི་ལྟར་
མོས་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱུར་བས་བསྐྱུས་པའི་མོས་པ་ལ་དབང་བ་དང་། རི་ལྟར་
མོས་པ་བཞིན་དུ་འགྲུབ་པས་བསྐྱུས་པའི་སྒྲོན་ལམ་ལ་དབང་བ་དང་། མཛོན་
ཤེས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྩ་འབྱུང་ལ་དབང་བ་དང་། རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་ཡེ་
ཤེས་མཛོན་དུ་བྱེད་པས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བ་དང་། གསུང་རབ་ཡན་
ལག་བཅུ་གཉིས་རི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་སྒྲོན་རྒྱས་པས་བསྐྱུས་པའི་ཚོས་ལ་
དབང་བ་དང་བཅུ་ཡོད་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་གསུམ་པོ་དེ་སྤྱིན་པའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ཏེ། འོངས་སྤྱོད་བྱིན་པས་ཆེད་རྒྱུར་གྱུར་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསམ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱ་གཙོ་བོར་འཇུག་པ་
དང་། བསམ་པ་བཞིན་དུ་ཡོ་བྱད་སྤྱིན་པས་དེ་གསུམ་འབྱུང་བའི་བྱིར། ལས་
དང་སྐྱེ་བ་ལ་དབང་བ་གཉིས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་
ནམས་ལུས་ངག་གི་ལས་སྒྲོན་མེད་པ་ལ་བསམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱུལ་བ་དང་
ཚུལ་ལྡན་གྱིས་སྒྲོན་ལམ་འགྲུབ་པའི་བྱིར། མོས་པ་ལ་དབང་བ་བཟོད་པའི་

འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པའི་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་བྱིར། སྟོན་ལམ་
ལ་དབང་བ་ནི། བཅོན་འབྲས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་
བཅོན་པ་མ་བཏང་བའི་བྱིར། རྩུ་འབྲུལ་ལ་དབང་བ་བསམ་གཏན་གྱི་འབྲས་བུ་
ཡིན་ཏེ། སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞེན་མཉམ་པར་བཞག་པའི་
བྱིར། ཐ་མ་གཉིས་ཡུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་
བཞེན་དུ་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དང་འདོད་པ་དང་མཐུན་པར་མདོ་སོགས་
ལ་སྦྱར་བའི་བྱིར། བཅུ་གསུམ་པ་དང་བཅུ་བཞི་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

སྤེ་ཆན་བཅོ་ལྔ་པ་ནི། དེ་བཞེན་གཤེགས་པའི་སྦྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྦྱོད་
པ་ཉིས་སྦྱོད་མཐའ་དག་གིས་ཡོངས་སུ་དག་པ་སྟེ་དེའི་དེ་བཞེན་གཤེགས་པ་
འདི་ལ་བྱིན་ཅི་ལོག་གི་ཀྱན་སྦྱོད་ངན་པ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་
གིས་དོགས་པའི་བསྟེངས་པའམ་འདྲིགས་པས་བཅབ་སྟེ་གསང་བར་བྱའོ་སྟུམ་
པའི་དགོངས་པ་མི་མངའ་བའི་མཁྱེན་པ་གསུམ་མོ། །

སྤེ་ཆན་བཅུ་དྲུག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བླ་པ་ཉིར་གཞག་^༡གསུམ་ཡོད་
དེ། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་
ཆོས་སྟོན་པ་ན་གྲུས་པས་ཉན་པ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་མེད་པར་བླན་པ་དང་ལྡན་
པ་དང་། དེ་ལས་བཞྌག་པ་ལ་ཁོང་ཁོར་མེད་པར་བླན་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་
གཉིས་ཀ་ལ་ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀས་དབེན་པ་ཁོ་ནར་བཏང་སྟོམས་སུ་བླན་པ་

^༡ ག་ཤེན་ན་ཤ་ཉིར་གཞག ། བ་ཤེན་བ་ཤ་ཉིར་གཞག ། ཆོང་དེ་ཤ་ཉིར་གཞག ། ཀ་ཤ་ན་ཤ་ཉིར་གཞག །

དང་ཕྱན་པའི་བློ་བཟང་གཞན་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར།

སྤྱི་ཚན་བརྒྱ་བདུན་པ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུ་དུ་སྤྱར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་
དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་དགོངས་པ་ན་དེའི་དུས་
ལས་མི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་མཁྱེན་པ། བསྐྱེད་པ་མི་མངའ་བའི་ཚུལ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ།

སྤྱི་ཚན་བཙོ་བརྒྱད་པ་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱི་བག་ཆགས་
ཡང་དག་པར་བཅོས་པ་སྟེ་སྤངས་པའི་མཁྱེན་པ། བག་ཆགས་ཡང་དག་པར་
འབཅོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ།

སྤྱི་ཚན་བརྒྱ་དགུ་པ་ནི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉིན་མཚན་ལན་དུག་ཏུ་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་ལ་སོ་སོར་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་བཅེ་བ། འདིར་བསྟན་སྟེ་བ་ལ་ཐུགས་
རྩི་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ། སྤྱི་ཚན་ཉི་ཤུ་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །

སྤྱི་ཚན་ཉེར་གཅིག་པ་དང་། ཅ་བའི་དང་ཞེས་པའི་སྤྱུ་བ་སྤྱུ་བ་ལ་མ་
ཤེས་དང་སོགས་པས་གཞི་ཤེས་གསུམ་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཅ་འགྲེལ་
ནམས་ཀྱི་དོན་བསྟུ་ན། སྤར་ལྟར་དུ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་ཁྱད་པར་བཤད་
པ། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྤྱོད་ཐ་དད་པའི་
སྤྱར་བསྟན་པ། ཐ་མི་དད་པར་འདོད་པ་དགག་པ། ཐ་དད་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བ་

༡ ག་༢༧་ན་༧་ཡང་དག་པར་བཅོས་པའི། བ་༢༥་ན་༧་ཡང་དག་པར་བཅོས་པའི། ཀ་༣༡་ན་༥་ཡང་དག་པར་བཅོས་པའི།

དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བཤད་ནས། གཉིས་པ་སྟོན་པ་
ལ། གཞན་དག་ན་ཅེ།^༡ ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་
ལ་ཡང་འདོད་པ་བརྟུན་པ་དང་། དེ་དག་གི་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞན་
དག་ན་ཅེ།^༡ ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟེ། །ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་
གྱུར་རྣམ་ཀྱང་རྣམ་དག་ལ། །དེ་དག་རང་བཞིན་མཆན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་བྱ་བའི་
སྟེང་བཞིན་དུ་འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཁོ་ན་
ཁས་སྒྲངས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ནི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་སྟེ་བ་མེད་པ་ཉིད་གང་
ཡིན་པ་དེའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་ཡིན་པས་ཆོས་
ཀྱི་སྟེང་ཞེས་ངོ་བོའི་རྒྱུ་མ་ཉོར་བར་བྱས་ནས་བསྟན་ཏེ་ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་
ནས། ཆོས་ཀྱི་སྟེང་གང་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཟག་པ་
མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་
ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་འཇུག་
པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པས་འཆད།

གཉིས་པ་ནི།^༡ གཞན་དག་ན་ཅེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀྱན་
རྩིབ་ཏུ་དོན་བྱུང་པར་ཅན་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་པ། གནས་ཡོངས་སུ་གྱུར་
པས་གྱུར་ལ། ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཇུག་པ་གཉིས་སུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྟུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༣།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྟུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༣།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྟུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༡༩།

མེད་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ། གདོན་མི་ཟ་བར་ཁས་སྦང་དགོས་
པ་རྣམས་རི་ལྟར་བསྐྱས་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པས་འཆད།

གསུམ་པ་ལ་ཚེད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ནི།¹ ཁ་ཅིག་ན་ལེ། རོ་
བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱལ་བ་ནི། །ཚོས་སྤྱོད་
མཛད་པ་དང་བཅས་པ་²། །རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བཟོད། །ཅེས་བྱ་བའི་
ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་ལས་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱིའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་
ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་བྱ་བའི་སྤྱོད་མི་འབྱུང་བས་སྤྱོད་ནི་གསུམ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་
པས་འཆད།

གཉིས་པ་ནི།³ གཞན་དག་ན་ལེ། དགོས་པ་ཉི་བར་བསྟན་པའི་འཁྲུགས་ཀྱིས་
ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྤྱར་བའི་འོར་རམ། ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་སྤྱར་བའི་
ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།⁴ དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྤྱོད་བཞིར་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པས་འཆད།

དེས་ན་འདི་དག་གི་དོན་ནི། སྤྱོད་བཞིར་འདོད་པ་ལས་གཞན་འཕགས་པ་
གོལ་སྤེའི་རྗེས་འབྲང་སྤྱོད་གསུམ་དུ་འདོད་པ་དག་ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་
ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༡༦།

² ག་ཤེ་བ་པ་ལ་དང་བཅས་ཏེ། བ་ཤེ་བ་པ་ལ་དང་བཅས་ཏེ། ཆ་ལ་ཤེ་ལ་དང་བཅས་ཏེ། ག་ཤེ་ན་ཤེ་དང་བཅས་ཏེ།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༡༧།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༡༩།

བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་
དག། ཅེས་པར་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་ལྷན་
པའི་ཡོན་ཏན་དུ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེའི་ཡོན་ཏན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

འོན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་མི་འབྱུང་བར། ཆོས་ཉིད་སྐྱེ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ།
སྤེལ་སྦྱོར་གྱི་དབང་གིས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའི་སྐད་དོད་རྣམ་ཏ་ཀྱ་ཡ་ཞེས་འབྱུང་
བའི་ངོ་བོའི་རྒྱུན་ཏ་ཕྱིས་ཏེ་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། །གཞན་དག་ན་རེ། ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེས་ན་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ། ལོངས་སྐྱེ། སྐྱེ་ལ་
སྐྱེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆེན་ཉེར་གཅིག་
པོ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་བསྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་བྲིལ་ན། འཕགས་པ་གྲོལ་
སྤེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་བཞེད་ཀྱང་། དེས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་མི་བཞེད་དོ། །སྐྱེ་གསུམ་^༡འདོད་པ་ལས་གཞན་
སྐྱེ་བཞེར་འདོད་པ་དག་ན་རེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ལོངས་སྐྱེ་ལ་
གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་བཞེད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྷན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༥ཤེར་ཕྱིན་ན། སྐྱོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༣།

^༢ ག་༥ན་༥་སྐྱེ་གསུམ་འདོད་པ། ག་༥ན་༥་སྐྱེ་གསུམ་འདོད་པ། ག་༣༥བ་༥་སྐྱེ་གསུམ་དུ་འདོད་པ།

གྱི་སངས་རྒྱུ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་ཅན། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱུ་གྱི་སྤྱོད་ལ་གསུམ་པོ་དེར་གངས་རེས་པ་གང་ཞིག། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཡང་
མ་ཡིན། རོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱོད་ཡང་མ་ཡིན། སྤྱོད་སྤྱོད་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱད་པར་གསུམ་ནི། སངས་རྒྱུ་གྱི་སའི་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉིད་གཅིག་
ཚུལ་ཅན། ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྗན་ཏེ། རོ་བོའི་ཁྱད་པར་སེམས་དང་སེམས་
ལས་བྱུང་བ། སྤངས་པའི་ཁྱད་པར་ཐག་མེད་དུ་གནས་གྱུར་བ། བྱེད་ལས་གྱི་
ཁྱད་པར་ནལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྡེ་རེས་ཐོབ་ཏུ་དོན་ཁྱད་པར་ཅན་གཟུགས་
སྤྱོད་གཉིས་སུ་སྤང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོན་ས་གདུལ་བྱ་ལ་ཚུལ་སྤྱོད་པ་¹ལ་སོགས་
པས་འོད་འབྱེད་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་ཚུལ་བྱི་མ་འདིས་
འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྗན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་
རྒྱ་མཚན་བསྟན་ཏེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་མེད་ན་བདག་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར་བདག་
འབྲས་ཚུལ་སྤྱོད་པ་སོགས་མེད་པར་ཐལ་པའི་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གལ་ཏེ་ཁོ་ན་ལེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་
པར་བཞེད། །ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཚུལ་ཉིད་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱོད་བསྟན་པ་
ཉིད་གྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྤྱོད་བསྟན་པ་ཡིན་
པས། ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྤྱོད་དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་བསྐྱེད་སོ་བཟེང་ན། དེ་ལྟར་¹འོངས་

¹ ག་པ་ལ་བ་ཉ་ཚུལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་འོད་འབྱེད། བ་པ་ལ་བ་ཉ་ཚུལ་སྤྱོད་པ་ལ་སོགས་པས་འོད་འབྱེད། ག་པ་ལ་
བ་ཉ་ཚུལ་སྤྱོད་པ་དང་སོགས་པས་འོད་འབྱེད།

² ག་པ་ལ་བ་པ་དེ་ལྟར་ན། བ་པ་ལ་པ་པ་དེ་ལྟར་ན། ག་པ་ལ་པ་པ་པ་དེ་ལྟར་ན།

སྤྱལ་གཉིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བསྟན་དགོས་པས་སྤྱལ་སོགས་པར་སྟོན་མི་དགོས་
པར་འགྱུར་ཏེ། དེགས་པ་མཆུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལོངས་སྤྱལ་གཉིས་པོ་དེ་
ནལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་སྤྱལ་སོགས་པར་བཞག་སྟེ། གསུང་རབ་ལས་
སྤྱུ་གསུམ་ཏུ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས། འོན་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱུ་ཡང་
ལོངས་སྤྱལ་བཞེན་ཏུ་སྤྱུ་སོགས་སུ་བཞག་དགོས་པར་ཐལ། གསུང་རབ་ལས་
སྤྱུ་བཞེར་ཡང་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་སྟོན་པ་ལ།¹ གཞན་དག་ན་ལེ། དེ་
དག་གི་ལྟར་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

གསུམ་པ་**ཐ་དད་པ་**¹ ལ་ཚོད་པ་སྤང་བ་ལ། ཚོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། སྤྱུ་གསུམ་ཏུ་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་ན་ལེ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མཐུན་ཆད་
མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེས་དེ་ལྟར་བསྟན་ན། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་བཅས་
དང་། །ཞེས་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ཅས་པའི་སྤྱི་མཐུག་སོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ཞེས་
འབྱུང་དེགས་པ་ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། ཆོས་
སྤྱུ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
ལེ། དེ་མི་འཐད་དེ། མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་བཤད་གཉིས་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱུ་བཞེར་འདོད་པ་གཞན་དག་ནི། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མཐུག་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྤྱི་བདེན་མེད་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༡༥།

¹ དེ་བཀུགས་222ན། **ཐ་དད་པ་**ཞེས་བཤོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཡིན་སྟེ།

ཐོགས་སྤྱི་ཚཱ་སྤྱུ་མི་འབྱུང་བ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བ་བྱེད་དུ་མི་བྱང་སྟེ། དགོས་
པ་ནཱ་པ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ལུས་ནཱ་གཞག་ཏུ་སྤྱི་གསུམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སྤྱི་
ཡེ་ཤེས་ཚཱ་སྤྱུ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་སྤྱིར་ནས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དགོས་པའི་དབང་གིས་ལུས་དང་ཡན་ལག་མི་མཐུན་པ་
ཡོངས་འཛིན་དང་རྟོག་པ་བཞིན་ནོ། །ལུས་ནཱ་གཞག་ཏུ། ཚཱ་སྤྱུ་མཛད་པ་
དང་བཅས་པ། །ཤེས་ཡེ་ཤེས་ཚཱ་སྤྱུ་དེ་སྤྱི་གསུམ་གྱི་མཐུག་ཐོགས་སྤྱི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་དང་སྤྱིར་ནས་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ།
སྤྱིར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྤྱི་གཞན་གསུམ་དུ་མི་འདུ་
ཞིང་ཚཱ་སྤྱུ་ར་འདུ་དགོས་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་ཉེ་ཆེད་དུ་སྤྱི་གཞན་གསུམ་བཤད་
པའི་ལོག་ཏུ་ཚཱ་སྤྱུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱན་གྱི་ཆོགས་བཅད་སྟེ་བ་སྤྱིར་
སྤྱི་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚཱ་སྤྱུ་ཁོ་ན་དང་མཛད་པ་འཕྲིན་
ལས་བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོར་སྤྱིར་བར་བྱ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལོན་རྒྱས་བཤད་དུ་འང་མདོར་བསྟན་བཞིན་མི་འཆད་པ་ཅི་ཞེས། དེའི་རྒྱ་
མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱི་བཞི་གཙོ་བོའི་རིམ་པས་བསྟན་པ་དང་། སྤྱི་དང་པོ་གཉིས་
ཚཱ་སྤྱུ་ཚཱ་སྤྱུ་ཅན་གྱི་འབྲེལ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་པ་ཆོག་
གསལ་ལས་བཤད་དོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་གཞན་སྤྱི་གསུམ་གྱི་ཐོག་པ་ནས་སྤྱི་བཞིར་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་ཞིང་མཐུན་པར་འབྱུང་ཉེ། སྤྱི་བཞིར་
འདོད་པ་ལ་གཞིན་བྱེད་མེད་ཅིང་སྤྱི་བ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག །ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་

ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ལོངས་
སྐྱེ་སྐྱུ་མ་སྐྱེ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་འཕགས་པས་སངས་
རྒྱུ་མ་སྐྱེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་ཁས་བླངས་པའི་སྟེང་དུ་སོང་། ཞེས་
ཐེར་ཞིང་། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་བྱ་བ་ནང་
འགལ་ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་བྱང་པར་གསུམ་
ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེས་དེ་སངས་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཚོས་ཅན།
བྱོད་སངས་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ། ལོངས་སྐྱེ། སྐྱུ་མ་སྐྱེ་
གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་འཕགས་པ་
གྲོལ་སྡེ་ལ་མི་འདོད་པ་ཐལ་བར་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེས་དེ་ལ་འདོད་ལན་དོན་མཐུན་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བྱང་པར་
གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་སངས་རྒྱུ་མ་སྐྱེ་ཁས་མི་ལེན་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

གཞན་ཡང་། དེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་
ཕག་བརྒྱ་བ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཚོས་ཀྱི་སྐྱེ་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཐོང་
བར་འཆལ་བ་དང་ཤེས་པར་འཆལ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལ་
བརྩོན་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་སྐྱེ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་ལྔ་དང་

ལས།^༡གང་དག་གིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་རོ་བོ་
ཉིད་ཚོས་ཀྱི་སྐྱར་གྱུར་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་^༢དག་གྲང་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉིར་
གཅིག་པོ་དེ་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༣ཉིན་ཅིང་
འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐྱབས་སྐྱན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རིགས་
པ་དེ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པ་དང་། སྤྱལ་པའི་སྐྱབས་གཉིས་
གྲང་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་གཞུང་འདི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་ནས་དེ་འགོག་བྱེད་
ཀྱི་གཞུང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་འཕགས་མེད་གཉིས་ཀས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐྱབས་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱབས་སྐྱེས་སྐྱེས་སྐྱེས་གསུམ་དུ་འདུས་པར་བཞེད་དེ།
འཕགས་པས་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོས་གྲང་
དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱབས་སྐྱེད་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེས་བསྐྱེས་པར་
བཞེད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༤རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཚོག་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབས་

^༡ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༥ ། ཤེར་ཕྱིན་ཀྱི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ ཉི་ལྟེན་ ༤༥༡ ། ༡༥།

^༢ ག་ཤེར་བ་ན་ཡེ་ཤེས་དག་གྲང་། བ་ཤེར་བ་ལ་ཡེ་ཤེས་དག་གྲང་། ཆ་ལ་ཤེར་བ་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གྲང་། ཀ་ལ་ཤེར་བ་
ལ་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་གྲང་།

^༣ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ ། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༩༧༠ ། ༦།

^༤ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ ། ཤེར་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༧༩༦ ། ༥།

ནི་གསུམ་པོ་ཁོ་ན་ངེས་པར་ཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་
བཤད་ལས།^༡ ཟག་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སྤགས་ཀྱི་སྤྱོགས་ནས་ཀྱང་སྐུ་བཞི་བར་གསུངས་ལ།
རྒྱལ་བའི་སྤྱལ་པོ་མེད་གོ་བཟང་པོས་ཀྱང་སྐུ་བཞི་བར་མཛད་པ་ནི་དབྱེ་བསྐྱུ་
ཅམ་ཡིན་གྱི། གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འཕགས་མེད་གཉིས་སྐུའི་གངས་ངེས་ལ་རྩོད་ཚུལ་
ཡོད་དེ། འཕགས་པས་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐུ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལོངས་སྐུ་སྐུལ་སྐུ་
གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་བཞེད། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐུ། ལོངས་སྐུ། སྐུལ་སྐུ་བཞིར་གངས་ངེས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
བྱབ་སྟེ། ཉི་ལྷང་ལས།^༢ དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཟློན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་རྣམ་
བ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པས་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐུ་བཞེད་ཀྱང་། དེས་སྐུ་བས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐུ་མི་བཞེད་དེ། དེས་མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་མངོན་རྟོགས་ལ། མཁུན་གསུམ་དང་སྐྱོར་བཞི་སྟེ་བདུན་དུ་གངས་
ངེས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་ཁྱེ་རྣམ་འབྲེལ་ལས།^༣ མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་
བདུན་ཡིན་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

^༡ སྐུ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཟློན་རྣམ་བཤད་སྤྱིར་རྒྱལ། ༤༥༡ ཀ

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༥ །ཤར་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་ཐོལ་སྟེ། ཉི་ལྷང་། ༤༥༡ ཀ

^༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༥ །ཤར་ཕྱིན་ཁ། སློབ་དཔོན་རྣམ་པར་ཐོལ་བའི་སྟེ། ཉི་ཁྱེ་རྣམ་འབྲེལ། ༥༥༥ ཀ

རོང་རྒྱུ་པ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་སྤྱོད་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གསུངས་པ་དེ་
མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྤང་མཛད་ཀྱི་བཞེད་པ་བཞོད་པ་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་
གྱི་རང་ལུགས་མ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།¹ དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སོགས་
པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་།² དེ་ལྟར་སྤྱོད་པོ་བསྟན་ནས་
གཉིས་པ་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་དང་།³ དེ་ལྟར་སྤྱོད་གཉིས་པ་བསྟན་ནས། ཞེས་
དང་།⁴ དེ་ལྟར་སྤྱོད་གསུམ་པ་བསྟན་ནས་བཞི་པ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ ཞེས་གསུངས་པ་
རྣམས་སློབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་བྱིར། འདོད་ན། སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བའི་གཞུང་ཆོག་རྣམས་དེ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྟ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་
འདིས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བྱིང་པར་བཤད་ན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་
ན། འདི་ལ་མཆོམས་སྤྱར། ཅུ་བ། འགྲེལ་བ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བོད་དུ།
ཉོན་མོངས་མེད་དང་། ཞེས་བཤད་ན། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་
རེ་འཛིན་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བྱིང་པར་ཡོད་
དམ་མེད་ཅེ་ན་དེ་གཉིས་ལ་བྱིང་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་མཆོམས་སྤྱར་གྱི་སློན་ནས་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༩ །ཕར་ཕྱིན་ཟེ། སློབ་དཔོན་སངས་མེད་མེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩ ། ༡༡

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༩ །ཕར་ཕྱིན་ཟེ། སློབ་དཔོན་སངས་མེད་མེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩ ། ༡

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༩ །ཕར་ཕྱིན་ཟེ། སློབ་དཔོན་སངས་མེད་མེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩ ། ༡༠

⁴ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༥༩ །ཕར་ཕྱིན་ཟེ། སློབ་དཔོན་སངས་མེད་མེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩ ། ༣།

འཆད་པ་ལ།^༡ ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱུང་པར་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་
བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་གསུ་བཅད་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་བྱུང་
པར་ཡོད་ཚུལ་དེ་ཉོན་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷ། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། གསུམ་པ་ནི། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།^༢ ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་
མོངས་པ་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་བདག་མཐོང་བ་ལས་འགའ་ཞིག་གི་ཉོན་
མོངས་པ་སྐྱེ་བར་གྱུར་ན་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མའི་ཉོན་མོངས་པ་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་
སྔོང་བ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་ནི། མྱོང་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བོ་མཐའ་དག་གི་ཉོན་མོངས་པའི་རྒྱན་
རྒྱུ་^༣ འབྲིན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དག་དོན་ནི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་བྱུང་ལས་ཀྱི་སྒྲོན་ལས་
བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མས་མྱོང་སོགས་སུ་མིས་མཆོན་པའི་
སེམས་ཅན་གང་དག་གིས་ཉན་ཐོས་རང་ཉིད་མཐོང་བ་ན་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་སྔོང་བར་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་དེ་ཅམ་ཞིག་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན། ཕྱི་མས་ནི་སེམས་ཅན་འདི་བདག་ལ་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༣།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༢།

^༣ ག་༣༧་བ་༥་རྒྱུང་ལོ་འབྲིན། བ་༣༩་བ་༥་རྒྱུང་ལོ་འབྲིན། ཀ་༣༩་ན་རྒྱུང་ལོ་འབྲིན།

དུ་གནས་པར་མ་གྱུར་ཅིག་ཅེས་དེ་ལ་ལྷག་པར་གཞིགས་པར་བཞེད་ཅིང་གྲོང་
སོགས་སུ་གཤེགས་ནས་སེམས་ཅན་དེའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རྒྱན་གཙོད་
པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྡན་པའི་བྱིར་ཏེ། དག་ལྡན་ལས།^༡ ཉན་ཐོས་རྣམས་
ཀྱིས་གྲོང་སོགས་སུ་གང་དག་མཐོང་བར་གྱུར་པ་ནི་དེའི་ཉོན་མོངས་སྒྲི་བར་
ཤེས་པའི་ཆེ་སེམས་ཅན་མཐོང་བ་ཉིད་རྫོགས་པར་བྱེད་ཀྱི། ཉོན་མོངས་མངོན་
དུ་གྱུར་ཟེན་རྫོགས་པར་མི་བྱེད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་དང་། མཐོང་བ་མི་རྫོགས་གི་མཐོང་བ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཉོན་མོངས་རྒྱན་
གཙོད་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉོན་མོངས་མེད་པའོ། །ཞེས་བཤད། འདི་
གཉིས་ལྟར་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ནི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་གྱུར་དོགས་ནས་སེམས་
ཅན་དེ་དག་གི་བྱུང་བྱེད་ལྟོ་བར་མངོན་ལོ། །

དེས་ན། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་
བརྟེན་ནས། རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་དེ་ལ་དམིགས་པའམ་གང་ཟག་གཞན་
ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་རྒྱུང་དུ་བེལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱས་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་
བའི་དགྲ་བཙུན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
གྱི་འོ་ལོ། དབྱེ་ན། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་སུ་ཡོད། ས་
མཆོམས། རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ཐོབ་པའི་དགྲ་བཙུན་པ་མཐའ་དག་གི་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༣། ཤེས་ཕྱིན་ཏེ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་འཇམ་མེད་འབྲུང་གནས་ཞིག་ མངོན་ཉོགས་རྒྱན་
ཀྱི་འགྲེལ་བ་དག་ལྡན། ༤༥། ༡།

རྒྱུད་ལ་ཡོད་དོ། །

སངས་རྒྱལ་སྒྲོན་གནས་མཁུན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་
འདིས་སྒྲོན་གནས་མཁུན་པ་འི་བྱུང་པར་འཆད་ཚུལ་གང་ཞེན་འདི་ལ་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། གོང་དུ། སྒྲོན་མཁུན་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། སངས་རྒྱལ་གྱི་
སྒྲོན་གནས་མཁུན་པ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་
ན། དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་པར་གཞུང་འདིས་འཆད་ཅེས་མཆམས་སྒྲུར་བ་
ལ། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་གནས་ཤེས་པ་བས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྒྲོན་གནས་མཁུན་པ་བྱུང་པར་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་
བཅད་པ། ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་དེ་གང་ཞེན།
དེ་སྒྲོན་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་སྒྲོན་གནས་མཁུན་པ་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། དེའི་དོན་འགྲེལ་པ་ལ། ཉན་ཐོས་གཤེགས་པའི་སྒྲོན་གནས་
མཁུན་པ་ནི། མཆོན་མ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རང་གི་རང་གིས་འཇུག་པ་དང་། དངོས་
པོ་ལ་མཛོན་པར་མ་ཞེན་པས་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆགས་པ་དང་བྲམ་བ་
དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་སྤངས་པས་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྟེད་བར་གནས་པའི་
བྱིར་ཏྲུ་ཁྱེད་ཀྱི་གནས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་སོ་སོར་རིག་པ་བརྟེན་པས་འདི་བའི་

¹ ག་ཨ་ན་༥་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོན་གནས། བ་ཨ་ན་༦་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོན་གནས། ཆ་༤༡་སངས་རྒྱལ་སྒྲོན་
གནས། ཀ་༣༦་བ་༤་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོན་གནས།

² བསྟན་འགྲུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༡༩།

³ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་བྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༧། ༡༧།

ལན་འདེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི་
བསྐྱོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་
ཀྱི་སྟོན་གནས་མཁྱེན་པ་ལས་བྱུང་ཆོས་ལྡེའི་སྟོན་པ་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་
ཡིན་ཏེ། འབད་ཚུལ་མེད་པར་རང་གི་རང་གིས་འབྱུག་པས་ལྷན་གྱིས་བྱུང་བ།
རྒྱུ་མི་འཆད་པས་ཆགས་པ་སྤངས་པ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་འབྱུག་པས་
ཐོགས་པ་མེད་པ། འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་གཞན་དོན་དུ་གནས་པས་རྟག་ཏུ་
གནས་པ། ལྷས་པའི་ལན་ཐམས་ཅད་འདེབས་པས་རྗེ་བའི་ལན་ལྟོན་པའི་བྱུང་
ཆོས་ལྡས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་བྱིར། རི་ལྟར་ལན་ལྟོན་པ་ནི། བདེན་སྤྱོད་
ལྷས་པ་ལས། རི་ལྟར་སེམས་ཅན་ཀྱན་གྱིས་ངེས་ཆོག་གིས། །མང་པོ་དག་
གིས་དུས་གཅིག་ལྷ་ལྷས་ཀྱང་། །སེམས་ཀྱི་སྤྲད་ཅིག་གཅིག་ལ་སྤྲུགས་སྟེང་
ནས། །གསུང་དབྱངས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་ལན་ཡང་འདེབས། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་ཞེ་དུག་ལས་འདི་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་འཆད་པ་ནི་
གཞན་ནམས་ལ་ཡང་མཆོན་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྤྱོད་གཉིས་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན།
རང་གི་བདག་ཀྱིན་དུ་རྒྱུར་པའི་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཆགས་
ཐོགས་སྤངས་པས་རབ་ཏུ་སྤྱེ་བའི་མཐར་སྤྲུག་པའི་མཁྱེན་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྟོན་གནས་མཁྱེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྟོན་གྱུར་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་

འཕགས་པ་འདི་དུས་ཉུག་ཏུ་ཉེ་རིང་དང་བྲལ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངང་ལ་
བཞུགས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་དེ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་
སྤྱང་བ་དང་། གཞན་དག་ལ་དངོས་སྤྱ་མི་སྤང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་
མེད་དེ། སྐྱ་དངོས་སྤྱང་མི་སྤང་གདུལ་བྱ་རང་ངོས་ནས་སྐལ་བ་དང་ལྷན་མི་
ལྷན་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཉེ་རིང་གི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དཔེར་ན། ལྷའི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པབ་ཀྱང་ས་བོན་མ་རུལ་བ་ལ་སྦྱ་བྱ་
འབྱུང་གི། །ས་བོན་རུལ་བ་ལ་སྦྱ་བྱ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཛད་པ་
རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་
རྒྱད་ལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལ་བྱབ་བ་དང་། ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེའི་
འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྦྱེ་འཇིག་བྱེད་ཀྱང་། དེ་ལ་ཉུག་གནས་དང་ཞེས་
བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་འཁོར་བ་མ་སྣང་གི་བར་དུ་
རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར།

མཆོན་ནི་སྤུམ་ཅུ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་འདི་
དག་གིས་འོངས་སྦྱོང་རྫོགས་པའི་སྐྱ་དེ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེན། འདི་
ལ་ཡང་། མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།^༡ རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༥༡་ཤེར་བྱིན་ན། རྫོབ་དཔོན་སང་གི་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱིམ་ལྷ་བརྒྱད་མ། ༥༧་ཤ། ༢།

བ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་ཆོས་ཉིད་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐོབ་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤམ་གསལ་བ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བུ་ཆེན་པོའི་མཆན་སྤྲུལ་ཅུ་
ཅ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་
སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་ཆིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་པར་
མཛད་པར་འགྱུར་རོ། །རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྐྱབས་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པའི་སློན་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་
སྤྱི་རང་བཞིན་མདོར་བསྟན་ཀྱི་སློན་ནས་འཆད་པ་ལ། མཆན་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་དང་། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས། དེ་ཉིད་ཡོན་ཏན་གྱི་སློ་
ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། དུག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆན་དང་རུས་^༡ སྤྲུལ་
ཞབས། ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་ལ། འོན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་རྫེས་
སྤྱོད་ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དཔེ་རྒྱ་མཆན་
ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་བུ་བྱའི་མིག་ཤེས་རང་འབྲས་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱི་རྣམས་

^༡ ག་པ་ལ་བ་ཏུ་ལ་སྤྱོད། བ་ལ་བ་པ་ཏུ་ལ་སྤྱོད། ཀ་ལ་བ་པ་ཏུ་ལ་སྤྱོད།

བ་སྐྱེད་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་བྱིར། ཞེས་མཆམས་
སྐྱར་གྱི་སྐོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༡དེ་ལྟར་སྐྱ་གཉིས་བསྟན་ནས། གསུམ་པ་ལོངས་
སྐྱོད་རྩོགས་པའི་སྐྱ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་འབར་བ།
ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྐོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༢མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུའི་ངོ་བོ་ཉིད་འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱོད་ཀྱི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་ཤིན་ཏུ་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་
པ་ཉེ་བར་སྐྱོད་པའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་བཙུག་ལྟན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ལོངས་སྐྱོད་
རྩོགས་པའི་སྐྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྐོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཆན་དང་། དཔེ་
བྱད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རོ་ན། མཆན་ནི་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། ཞེས་
བཤད་ན། མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་ཡིན་ཞེས་མཆམས་སྐྱོར་
པ་ལ།^༣མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེན་བར་སྐྱབས་
ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟ་ནི། ཞེས་གསུངས། མཆན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་དེ་
དག་སོ་སོར་འཆད་པ་ལ། ཕྱག་ཞབས། ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་
དོན་གྱི་སྐོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༤སྐྱ་མ་སྐྱེལ་བ་དང་བསུ་བ་ལ་སོགས་པས་ཕྱག་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྐོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༠།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྐོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༡།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྐོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༢།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྟར་ས། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྐོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༣།

ཡངས། ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ།^༡འཆོ་བ་ལ་པན་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟིང་
པ་ཡངས་པ་ཉིད་དང་། ཞེས་གསུངས། དེས་མཆོན་ནས་ཅ་འབྲེལ་སྒྲིབ་ཚུལ་
ཞེས་པར་བྱའོ། །

འོན་མཆོན་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་དེ་གང་ཞེ་ན། དེ་མདོར་བསྟན་གྱི་སྒོ་
ནས་སྟོན་པ་ལ། འདི་ལ་མཆོན་ནི་གང་གང་གི། ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་ཀ་གཅིག་
གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ།^༡མཆོན་གང་གི་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རབ་ཏུ་རྩོགས་པས་མཆོན་སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་པོ་འདི་
དག་འབྱུང་དོ། ཞེས་གསུངས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ལྷ་མ་སྐྱེལ་ལ་
སོགས་པ་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་འཆད་པ་ལ། འོན། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་
ཅུའི་བདག་ཉིད་འདི། ཞེས་འཆད་ན། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་པོ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་
ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། ཐུབ་པའི་སེམ་མོ་ཟངས་མདོག་དང་། ཞེས་པ་ནས། སངས་
རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། ཅེས་པའི་བར་གསུངས། འོན་མཆོན་
དཔེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་
ཡོད་དེ། མཆོན་རྣམས་གཙོ་བོ་དང་། དཔེ་བྱད་རྣམས་འཁོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཁ་ཅིག་ཟེར་དོ། །དེ་ཉིད་འབྲེལ་བས་འཆད་ཚུལ་ལ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༡། ༩༡།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༩། ༩༡།

ཡང་། མཆོམས་སྤྱར་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ།¹དེ་ལྟར་མཆོན་ནམས་བརྗོད་
ནས་བར་སྐབས་གྱི་ཆོག་ས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་
གསུངས་པ། ཞེས་གསུངས། ཆོག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ།¹འདྲ་བྱེད་
ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སེན་མོ་ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་
བུ་ཉིད་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛེས་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཕྱག་དང་ཞབས་དཔལ་གྱི་བེའུ་བཟ་ཤེས་དང་གཡུང་བྱུང་འབྲེལ་བས་བརྒྱན་
པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། ཁ་ཅིག །ལོངས་སྤྱོད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་།
ལོངས་སྤྱོད་བཏགས་པ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བའི་ལོངས་སྤྱོད་སྟེ། འདི་ལོངས་སྤྱོད་མཆོན་
ཉིད་པ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཤ་
སྟག་གིས་བསྐྱོར་བའི་གཟུགས་སྤྱོད་སྟེ། འདི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་བཏགས་པ་བ་དང་
སྤྱལ་སྤྱོད་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན། འདི་ལྟ་བུའི་སྤྱལ་སྤྱོད་འདི་ལོངས་སྤྱོད་དང་དངོས་རྒྱ་
ཆོག་ས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་
སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་ཟེར་ན། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་ན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བ་
ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། རྫོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༧༩། ༡²།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། རྫོག་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༧༩། ༡༩།

བ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་སངས་
རྒྱལ་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་།
ལོངས་སྐྱེ་དེ་སར་གནས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་དུ་སྟོན་
ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། མཆོག་གི་སྤྱུལ་པའི་སྐྱེ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་
ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལོངས་
སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ས་དབྱུ་བ་མན་ཆད་ལ་གནས་
པའི་བྱང་འཕགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དངོས་སུ་མཐོང་
པའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་
བྱར་གྱུར་པའི་དེ་འདྲ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། རི་ལྟར་མོས་
བས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ནི་སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་
ལ་སོགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་
འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་སྤྱུལ་སྐྱེ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱུལ་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་ལོངས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་སྐྱེ་ངེས་པ་མཆོན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྤྱས་པ་དང་། གནས་
ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ་དང་། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་འཕགས་ཤིག་སྟག་
གིས་བསྐྱོར་བ་དང་། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུངས་པ་

¹ ག་༣༠་བ་༩་མངོན་སུམ་གྱི། བ་༣༡་ན་༡་མངོན་སུམ་དུ། ཆ་༤༥་༡༢་མངོན་སུམ་གྱི། ༡༤༠་ན་༣་མངོན་སུམ་གྱི།

དང་། དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་གཞུགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དང་ཐ་མ་གཉིས་སྒྲ། བར་པ་གསུམ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་སྤྱི་ཡིན་སྤྱི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཡིན་སྤྱོད་དོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ས་བརྩུ་བ་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འགྲེལ་བར་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་བརྩུ་བ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་དང་ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། མཆོན་གཞི་བརྩུང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱི་ཡིན་ན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བས་མ་ཁྲབ་སྟེ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དེ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་རྒྱལ་བ་མི་འཇུགས་པ་སོགས་ལོངས་སྤྱོད་བཞད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཆོས་ཅན། འོག་མིན་ཀྱི་ཏེན་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་ཀྱི་ཏེན་ཅན་ཀྱི་གང་ཟག་ཏུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེ་བ་ཅན་དེ་གཞུགས་ཁམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཁམས་གསུམ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་པའི་ཞིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱི་ཡིན་འཁོར་ཀྱི་བྱང་སེམས་དེ་ས་བརྩུ་བ་ལ་གནས་པའི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། ལྷོ་བ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་ལོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༥། ༡༥།

བྱང་སེམས་ཁོན་ལ་བྱེད་རིགས་ཏེ། གཞུང་མང་པོ་ལས་ས་བཙུ་བ་ལ་གནས་
པའི་བྱང་སེམས་ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། འགྲེལ་བ་ཤད་ཆོག་གསལ་ལས་ཀྱང་དེ་དང་
མཐུན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་པོ། ་དེས་མཚོན་ནས་གཞན་
ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་ཅམ་ཡིན་གྱི་སངས་
རྒྱས་རང་སྣང་ལ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་གཏན་ནས་
མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།
མ་བྱུབ་ན། སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོན་པེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་རྡོར་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་མེད་པ་
དེ་དེ་གཉིས་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟིགས་རྡོར་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་
ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་ཇི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྐྱ་རུ་ར་
བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་ཟེར་ན།
གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གང་ཟག་སུ་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱས་པ་ཡིན་ནམ། དེ་
གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྦྱིན་
པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱང་བ་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་
ལས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་

གོམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་གང་ཟག་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་མི་
སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། གཞུགས་སྤྱོད་གཉིས་གང་ཟག་སྤྱོད་གང་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་
མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། སྤྱོད་མེད་དེ། ས་བཅུ་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་
པའི་ཆོགས་གཉིས་གོམས་པར་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱུན་
ཆད་ནས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འབང་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་
ཡིན་ཅོད་ཞིན། འོན་ཀྱང་འཕེན་གྱིས་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་དུ་རིག་པ་ཡོད་ཀྱི་དེ་པན་
ཆད་ན་མེད་པར་ཁས་ལྗངས་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། གང་ཟག་ལྟས་ཤིན་ཀྱི་གཏོང་སེམས་དང་
སྤོང་སེམས་མཐར་ཐུག་པ་ན། དེ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་གྱུར་པའི་མཆོད་སྤྱོད་
ཆེ་རིང་བ་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་པར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ།
གཞུགས་སྤྱོད་གཉིས་གཤུག་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཞུགས་སྤྱོད་གཉིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དག་སྤྱོད་དེ་
དག་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་བུ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའི་ཉལ་ས་ཡང་
དག་ཏུ་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། དམ་བཅའ་དེར་ཐལ། སུམ་བརྒྱ་
པར། གང་དག་ང་ལ་གཞུགས་སྤྱོད་མཐོང་། གང་དག་ང་ལ་སྤྱོད་ཤེས་ལ། ། ལོག་
པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་པ་སྟེ། སྤྱོད་པོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༤༩། དཀོན་བཅེགས་ཅ། སྤོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། སུམ་བརྒྱ་ལ། ༤༥༡། ༢།

ན་མ་བྱལ་སྟེ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱལ་མིན་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ལུང་དེ་
འདྲན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེ་གསུང་བ་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་
རྒྱལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ན་བེམ་པོས་བསྐྱས་པའི་
རྒྱལ་ཕྱ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ཡོད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། དེ་མེད་པར་
ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དེ་གདུལ་བྱའི་སྤང་ངོར་གཟུགས་སྐྱར་སྤང་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དེ་གདུལ་བྱ་ལ་གཟུགས་སྐྱར་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱིང་
པའི་རྒྱན་ལས།^༡ མཆོག་གི་སྐྱལ་པའི་སྐྱ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་བ་
འགའ་ཞིག་ལ་མཆོན་དཔེས་སྤྱས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་སྤང་བ་དགའ་ལྡན་
གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་བས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་བ་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་པ་དང་།

དེས་ན་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་བྱས་ནས་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་ནམ་པར་གཞག་བ་ཡིན་གྱི། བེམ་པོས་བསྐྱས་པའི་རྒྱལ་
ཕྱ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བེམ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་
རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན།

^༡ སྐྱ་འབུམ་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་མེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༩༥༣། ༡

དེ་གཉིས་རྣམས་མཐུན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་
ཁོ་ནའི་མཛོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། །

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་ཡིན་
ན། བེ་རྒྱུ་ཅའི་ས་གཞི་གཅང་མ་ལ་ཤར་བའི་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་དེ་བརྒྱ་
ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། གཏུལ་བྱའི་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྤྱོད་སྤང་བའི་གཟུགས་
སྤྱོད་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། ཁྲབ་པར་ཐལ། རྒྱུད་ཁྲུལ་^༡ རི་
ལྟར་བེ་རྒྱུ་ཅའི་ས་གཞི་གཅང་མ་ལ། །ལྟ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་
བ་བཞིན། །དེ་བཞིན་འཕྱོ་བའི་ས་གཞི་གཅང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྤྱོད་
ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེས་
བེ་རྒྱུ་ཅའི་ས་གཞི་གཅང་མ་ལ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་བཞིན་དུ།
གཏུལ་བྱ་ལས་དག་པའི་མིག་ཤེས་ལ་གཟུགས་སྤྱོད་སྤང་བ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་དེ་ལོངས་སྤྱོད་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་
ཁྲུལ་མུལ་^༡ གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །སྤྱལ་བ་གསེར་གྱི་གཟུགས་
ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལུང་དེས་ཁྲུལ་བས་བདག་རྒྱུན་
བྱས་ནས་རྒྱའི་ནང་དུ་ཁྲུལ་བའི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་བཞིན་དུ། ལོངས་སྤྱོད་
བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་གཏུལ་བྱ་ལས་དག་པ་ལ་སྤྱལ་སྤྱོད་སྤང་བ་འཆར་བ་དེ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། གློ་མེས་ཅན་གྱི་རི་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲུལ་མ། ༤༢༧། ༡༧།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། གློ་མེས་ཅན་གྱི་རི་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲུལ་མ། ༤༢༧། ༡༧།

བརྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། མཚན་གྱི་སྤྱལ་སྤྱིའི་བྱད་བཞིན་དེ་ལོངས་སྤྱིའི་
བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རུས་ཏེ། བྱད་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལོངས་སྤྱི་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་
འབྲེལ་པ་བྱུབ་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་དེ་ལོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་ཟེར་ན། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལོངས་སྤྱིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤྱལ་སྤྱིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལོངས་སྤྱིའི་གནས་ལོག་མིན་དེ་གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་ཆོན་གྱི་
ལོག་མིན་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། ལོངས་སྤྱིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །གནས་གཙང་ལྗེའི་ནང་ཆོན་དུ་སྤྱར་
པའི་ལོག་མིན་གྱི་ཆེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉར་
འགྲུའི་ཕྱིར་མི་འོང་ལོག་མིན་མཐར་ཐུག་འགྲོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ལོངས་སྤྱི་བཞུགས་པའི་གནས་ལོག་མིན་དེ་གཟུགས་ཁམས་མ་
ཡིན་ཏེ། ལོངས་སྤྱི་དེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ཆེན་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱུབ་

¹ ག་ ༣༥་བ་ ༤་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ། བ་ ༣༤་ན་ ༥་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་
ཐལ། ག་ ༤༥་བ་ ༥་བྱད་བཞིན་ཡིན་པར་ཐལ།

² ག་ ༣༥་ན་ ༧་དེ་སྤྱལ་སྤྱིའི། བ་ ༣༤་ན་ ༣་སྤྱལ་སྤྱིའི། ག་ ༤༥་བ་ ༤་དེ་སྤྱལ་སྤྱིའི།

ན། གཟུགས་ཁམས་གྱི་རྟེན་ལ་སྤྱེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་
པ་དེའི་ཕྱིར། བྱམ་སྟེ། རོངས་སྤྱེའི་རྒྱད་ལ་སྤྱེའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་
ལ་རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་མཆོག་སྤང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ན་བི་
རོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། རྟེན་
འི་དང་རོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། ཁམ་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གཟུགས་ཁམས་ན་མི་དགོ་བ་མེད་པར་
ཐལ། མཛོད་ལས། རྟེན་ལས་འགྱུར་གཉིད་མི་དགོ་རྣམས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་
དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་དེ། རྩོན་མད་དེ། གཟུགས་ཀྱི་སས་བཟུས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་མེད་བ་ལུང་
དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་སྤྲ་མ་ལ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་སོ། །གཞན་
ཡང་། གཟུགས་ཁམས་ན་སྤྱེའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་སྤྱེའི་རྣམ་ཤེས་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་བར་སྤྱིད་ཀྱི་རྟེན་ལ་སྤྱེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་
པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟ་བུ་དེ་གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྤྱེའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བླ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་བར་སྤྱིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་སྤྱེ། མཛོད་ལས། མི་
སྤྱོད་དེ་མི་ཀྱི་བཤོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

⁹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲར་མ། ༥༦། སེམས་ཅམ་རྟེ། འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། གྲན་བཏུས། ༡༩༡། ༣༡།

༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱར་མ། ༥༩ མངོན་པ་གྲ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིན་གཉིན། མངོན་ཅ་བ། ༡༡། ༩།

༩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲར་མ། ༥༧ མཛོན་པ་གྲ། སྟོན་དཔོན་དབྱེ་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༡༩༡ ལ།

རང་ལུགས་ལ། འོངས་སྐྱེལ་མཆོན་ཉིད། མཆོན་གཞི། བྱང་ཆོས་ཡོན་
ཏན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེས་པ་ལྷ་དང་ལྷན་
པའི་མཐར་ཐུག་པའི་གཟུགས་སྐྱེ། འོངས་སྐྱེལ་མཆོན་ཉིད། དེས་པ་ལྷ་ཡང་
ཡོད་དེ། གནས་དེས་པ་འོག་མིན་སྐྱེག་པོ་བཞུགས་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། འཁོར་
དེས་པ་བྱང་འཕགས་ཤུག་གིས་བསྐྱོར་བ། ཆོས་དེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
འབའ་ཞིག་གསུངས་པ། སྐྱེལ་དེས་པ་མཆོན་དཔེ་གསལ་རྫོགས་ཀྱིས་སྐྱས་པ།
དུས་དེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཆོག་གསལ་ལས། གཞན་གང་དག་ལས་འོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ལྷ་
ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེལ་པའི་སྐྱེལ་
འོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱར་བཏགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། འོངས་
སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་དག་པའི་གཞིར་བྱུང་བ་ན་ནམ་ཡང་མུ་
ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་སྐྱད་ཅིག་མའི་རྒྱན་ཅན་ཉིད་དུ་ནི་གནས་པར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་པ་ལྷ་འཇམ་མཉམ་གྱི་ཡང་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་ཕྱོགས་
རེ་ཅམ་བསྟན་པ་སྤྱི་བསྟན་ནས་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་
བསྐྱེམས་ནས་སྟོན་པའི་ཆོད་ལྷན་གྱི་གཞུང་མེད་དེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཐང་
ལས། འདི་ལ་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་ནི། དོན་བསྐྱེས་སྟོན་མེད། དེས་པ་བཞི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཉ། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འབྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། ༤༥༡། ༣།

² སྐྱེལ་འབུམ་དབར་མ། གསུང་འབུམ་ཆ། རྩི་ཅོང་ཁ་བ། གསེར་ཐང་། ༥༠༦། ༥།

སྟེ་འཁོར་དང་ནི། །གནས་དང་སྟོན་པ་ཚོས་སུ་སྟེ། །ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་མཐོང་
ལ། འདིས་ནི་ཁུངས་མི་སྤྱབ་ཅིང་དེར་མ་ཟད་ཐེག་བསྐྱུས་ལྟར་ན་དེ་ལ་གཞོད་
པ་ཡང་སྤང་བས་དབྱུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཐེག་བསྐྱུས་ཀྱི་
གཞོད་པ་ནི། ཐེག་བསྐྱུས་ལས་རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་འོངས་སྐྱར་བཤད་པས་
སོ། །སྐྱབས་འདིའི་མདོས་ཀྱང་གནས་ངེས་པ་མ་གཏོགས་ངེས་པ་བཞི་བསྟན་
ལ། ཅུ་བར་སྐྱེ་ངེས་པ་དང་ཚོས་ངེས་པ་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་འགྲེལ་
པར་དེའི་སྟེང་དུ་འཁོར་ངེས་པ་དང་གསུམ་དངོས་སུ་བསྟན་ཏོ། །

འདིའི་འཁོར་གྱི་བྱང་འཕགས་དེ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། གཞུང་ཁ་ཅིག །ས་
བརྩ་པ་ལ་གནས་པ། ཞེས་འབྱུང་ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོས་
ཀྱང་བཞེད་ལ། ཉི་སྤང་དང་ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ནི།¹ བྱང་ཆེན་ས་ཆེན་པོ་ལ་
བཞུགས་པ་རྣམས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་མ་གསུངས་ལ། རང་ལུགས་ནི་ས་ཐོབ་
པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས། ས་བརྩ་
པ་ལ་གནས་པ། ཞེས་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱན་སྤང་ལས། བྱང་ཆེན་ས་ལ་བཞུགས་
པ་རྣམས་དང་། ཞེས་དང་། བེར་སྟོན་དང་གྲགས་ཆར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་
ཅིང་། དག་ལྟར་ལས་ཀྱང་། བྱང་སེམས་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རྫོགས་པར་
འོངས་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་དང་མཐུན་པར་དཔལ་ལྡན་ཆེ་
བས་ཀྱང་བཞེད་དེ། རྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས།² སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༤༥ བེར་ཕྱིན་ཀ །འཕགས་པ་ཐོལ་སྟེ། ཉི་སྤང་། ༤༧༡ ར།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༤༥ དབྱ་མ་གྱི་དཔལ་ལྡན་ཆེ་བ་གྲགས་པ། རྐྱབས་འགོ་བདུན་ཅུ་པ། ༤༤༦ ར།

གཟུགས་སྐྱེ། །མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་རབ་འབར་ཞིང་། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལས་
སྣ་ཆོགས་གཟུགས། །རང་མོས་དབང་གིས་འཛིན་པར་བྱེད། །བསོད་ནམས་
ཆོགས་ནི་དཔག་མེད་ལས། །བྱུང་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །ས་བརྩུ་ལ་ནི་
གནས་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྐྱུར་གཟིགས་སོ། །འདི་དེ་ཆོས་རྩོགས་ལོངས་
སྟོན་ལས། །རྒྱལ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱང་’ བྱའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་རྒྱལ་བ་དོན་རྩེ་འཆང་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ལ། རྒྱུད་མྱེད་གསུངས་ཚུལ་དང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་གྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ལོངས་སྟོན་རྩོགས་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་ལྟ་དང་ལྟན་ཏེ། སྐྱེ་སྟོན་
པ་དང་། གསུང་བརྗོད་པ་དང་། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་གསུམ་དང་།
དེ་དག་ལ་འབད་ཚུལ་གྱི་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། རྒྱུད་ཐ་དད་པ་ལྟ་
བུ་དུ་མར་སྤང་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་བྱད་པར་ལྟ་དང་ལྟན་པའི་
ཕྱིར། ཏགས་དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དང་ངེས་སྣ་ཆོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྩོགས་
པར་ལོངས་སྟོན་པའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག །གསུང་གི་ཆོས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་
སྤང་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དག་
པའི་རྒྱ་མཐུན་པའི་བྱད་ཆེན་རྣམས་དང་། བརྒྱད་ནས་རིགས་ཅན་གསུམ་གའི་
འགྲོ་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་

’ ག་༣༩ན་༤་སྤྱད་བྱའོ། །བ་༣༥་བ་༡་སྤྱང་བྱའོ། །ཆ་༥༠༡་༥་སྤྱད་བྱའོ། །ག་༩༩་བ་༣་སྤྱད་བྱའོ།

ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་ནམ་ཉིག་མེད་ཅིང་གཏུམ་བུའི་འདོད་
པ་རིམ་ལ་བཞེན་དུ་ཡོངས་སུ་སྒྲོང་བར་མཛད་པའི་བྱིར། ལུ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་
བཞེན་གྱི་ནོར་བུའི་མ་གུན་པའི་ངོ་བོ་དང་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཚོན་
སྣ་ཚོགས་དང་འཕྲད་པ་ན་ནོར་བུ་དེ་རང་གི་ཁ་དོག་དངོས་མ་ཡིན་པར། ཚོན་
དེ་དང་དེའི་ཁ་དོག་ཏུ་སྒྲུང་བ་ལྟར། རང་གི་བསམ་པ་སྣ་ཚོགས་པའི་འགོ་བའི་
རྒྱུ་སྣ་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་དག་ཡོངས་སྤྱོད་རང་གི་སྤྱད་དོས་མ་ཡིན་
པར་སྣ་ཚོགས་སུ་སྒྲུང་ཡང་སྒྲུང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སྤྱི་ཡོན་པའི་བྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། བརྗོད་སྟོན་མཛད་རྒྱུ་མི་འཆད་དང་། མཛེན་
པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་མིན་སྟོན་ལ། །འདིར་ནི་སྣ་ཚོགས་
ནམ་ལྟར་བརྗོད། །རིམ་ཚོན་ནི་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །ནོར་བུ་དེ་དངོས་མིན་སྒྲུང་
ལྟར། །དེ་བཞེན་འགོ་རྒྱུ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །བྱུང་བ་དག་དེ་དངོས་མིན་པར་
སྒྲུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ཚོས་ཅན། རྒྱད་ཚོས་བྱུག་དང་
ལྟན་ཏེ། ཁམས་ཀྱན་ཏུ་ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་ཡོངས་སུ་སྤྱད་
པའི་བྱིར་པར། བེའུ་ཅའི་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་གི་བྱིར་པར། དབང་པོའི་ཏོག་ལ་
སོགས་པའི་མཚན་གྱི་བྱིར་པར། ཆེ་ཆུང་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིའི་བྱིར་པར། རྫོ་
གྲོས་མི་ཟད་པ་ལ་སོགས་པ་ཚོས་ལ་རྫོགས་པར་ཡོངས་སྤྱོད་པའི་བྱིར་པར།

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྗང་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷ་མ། ༢༥༡། ༥།

མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དག་གི་ཐ་དད་པའི་བྱུང་པར་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས།^༡ ཡོངས་སྤྱོད་རྩོགས་པ་ཁམས་ཀྱན་
ཏུ། འཁོར་ཡོངས་སྤྱད་དང་ཞིང་དང་མཆོན། །སྤྱད་ཆོས་རྩོགས་ཡོངས་སྤྱོད་
དང་། །མཛད་པ་དག་གི་ཐ་དད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། རོ་བོ། དབྱེ་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་མཆོག་ཏུ་
བསྐྱབ་བ། ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་
པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་མཆོན་པར་བྱེད་བཤམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་དག་གི་གོ་བྱེད་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་
དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་ལས།^༢ ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱོད་མཐོང་ན། །སྦྱེས་
བྱ་དམ་པ་ལེགས་པར་མཐོང་། །མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རབ་དང་བར། །མཛད་
པ་ཁྱོད་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀྱན་བརྟུས་
ལས།^༣ མཆོན་དང་དཔེ་བྱུད་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་མཛད་ཅེ་ན། མཐོང་
མ་ཐག་ཏུ་སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༤༩༥། ༣།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༤༩༦། ༡༡།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། འཕགས་པ་རྩོགས་མེད། ཀྱན་བརྟུས། ༣༤༧། ༢།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་ལས།
རང་གི་བདག་སྐྱོན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་སྤྱིས་བྱ་དམ་པར་མཚོན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་
གྱི་ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་བཟང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
བརྟེན་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་གྱི་ཡོན་ཏན་རྣམ་དག་གཏུལ་
བྱ་གཞན་དག་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དཔེ་
བྱད་གྱི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། འོན་མཚན་དཔེ་འདི་དག་གཟུགས་ཤེས་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་ཟེར་ན་འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་རྣམས་
ལ་ཤེས་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆར་གྱུར་པའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་དུ་མ་
ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གང་ཞེ་ན། བསམ་
གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པའི་སྤྱི་སྟོན་པ་
དང་ཡང་དག་པར་འགྱུར་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་
དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་
དང་། དེ་དག་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་སྤྲིན་པའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
གསུངས།

ཁ་ཅིག །དེ་རྣམས་ཤེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། མཚན་དཔེ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་

༡ བསྐྱོན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༢༠། སེམས་ཅན་གྱི་ འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༡། ༢༡།

རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་མི་རྒྱས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་དེ་རྣམས་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་
སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་རྣམས་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་ཅི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་
གཟུགས་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་
མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་འོག་ཏུ་སྐྱབ་བོ། །དང་
པོ་ལ་དབྱེ་ན་སོ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་འཁོར་ལའི་མཆོན་
དང་། རུས་སྒྲལ་གྱི་ལྟོ་བཞིན་ཞབས་མཐེལ་མཉམ་པ་དང་། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་
སོར་མོ་རྣམས་དང་པ་ལྟར་དུ་^༡བར་འབྲེལ་བ་དང་། ཕྱག་ཞབས་རྣམས་འཇམ་
ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་དང་། ཕྱག་ཞབས་ཀྱི་རྒྱབ་བཞི་དང་སྐག་པའི་ཐལ་གོང་
གཉིས་དང་ལྟག་པའི་རྒྱབ་སྟེ། བདུན་ཤས་ཁངས་ཏེ་མཐོ་བ་དང་། སོར་མོ་རྣམས་
རིང་བ་དང་། ཞབས་མཐེལ་གྱི་བཞི་ཆ་ཕྱིར་འཕགས་པའི་རྟིང་པ་ཡངས་པ་དང་།
སྐྱ་ཆེ་ཞིང་བྱང་བ་དང་། ཞབས་ཀྱི་ལྷ་དང་ལོང་བུ་ཆེར་མི་མངོན་པ་དང་། སྐྱའི་
སྐྱ་རྣམས་རེ་རེ་ནས་གུན་དུ་ཕྱོགས་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། ཞབས་ཀྱི་བྱིན་པ་རྒྱུ་
ཞིང་རྒྱས་པར་རི་དྲགས་ཨེན་ཡའི་འདྲ་བ་དང་། ཕྱག་རིང་ཞིང་མཐོས་པ་དང་།

^༡ ག་༣༥་བ་༤་ལྟར་དུ་བར་འབྲེལ། བ་༣༧་ན་༡་ལྟར་དུ་བར་འབྲེལ། ཆ་༥༠་ན་༡་ལྟར་དུ་བར་འབྲེལ། ག་༤༤་བ་༡་
ལྟར་དུ་བར་འབྲེལ།

ཟངས་ཀྱི་མདོག་ལྟ་བུ་དང་། སེན་མོའི་མདོག་སྒྲུབ་པ་དང་། སེན་མོ་ཤང་ཤོང་
མེད་པར་མཐོ་བ་དང་། སོར་མོ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་དང་། སོར་མོ་རྣམས་རྒྱས་པ་
དང་། སོར་མོ་བྱེན་གྱིས་སྤྲ་བ་དང་། ལུས་ཀྱི་ཅ་བྱེན་ས་མི་མདོན་པ་དང་། ཅ་ལ་
མདུད་པ་མེད་པ་དང་། ཞབས་ཀྱི་ལོང་བུ་ཆུང་བ་མི་མདོན་པ་དང་། ཞབས་རིང་
བྱང་མེད་པར་མཉམ་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། སེང་གའི་སྐབས་སུ་ག་ཤེགས་པ་དང་།
སྤང་ལོ་ཆེའི་སྐབས་སུ་ག་ཤེགས་པ་དང་། ངང་པ་སྐར་ནམ་མཁར་ག་ཤེགས་པ་
དང་། ལྷ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྲ་འདྲན་པར་འདོད་པའི་གནས་
སུ་ག་ཤེགས་པ་དང་། གཡས་ཕྱོགས་སུ་སྟོག་ཅིང་ག་ཤེགས་པ་དང་། མཛེས་
པར་ག་ཤེགས་པ་དང་། མི་གཡོ་བར་ག་ཤེགས་པ་དང་། ཤ་རྒྱས་ཤིང་འབྱིང་
ལེགས་པས་སྐྱེ་འབྲེལ་བག་ཆགས་པ་དང་། གཙང་ཞིང་དག་པས་སྐྱེ་བྱིདོར་
བྱས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྐྱེ་རིང་བྱང་དང་སྤྲ་སྟོམ་སོགས་ཐད་ཀར་མ་འཆོལ་བས་
རིམ་པར་འཆོམས་པ་སྟེ་བཅུ་དང་། སྐྱེ་རྣམ་པར་དག་པས་གཙང་བ་དང་། སྐྱེ་
འཇམ་པ་ཉིད་དང་། སྐྱེ་རྣམ་པར་དག་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དང་། མཆོན་རྩོགས་
པ་དང་། སྐྱེའི་ཁྱོན་ཆེ་ཞིང་ཁོ་ལག་ཡངས་པ་དང་། གོམ་པ་ཆེ་ཆུང་མེད་པས་
སྟོམས་པ་དང་། སྐྱེན་གཉིས་ར་རི་སོགས་མེད་པར་དག་པ་དང་། སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་
གཞོན་ཤ་ཅན་དང་། སྐྱེ་ཤ་ལྷུ་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་ཤ་རྒྱས་པ་སྟེ་བཅུ་དང་།
སྐྱེ་ཤ་མི་སྟོད་པས་སྐྱེ་ཤིན་ཏུ་གིམ་པ་དང་། དུག་ཞབས་སོགས་ཡན་ལག་དང་
སོར་ཆོགས་སོགས་ཉིང་ལག་རིང་བྱང་སོགས་ཆ་བྱེད་པས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་
འབྲེས་པ་དང་། གཞེགས་པ་སྟོ་བྱར་གྱི་དྲི་མའི་རབ་རིབ་མེད་པར་རྣམ་པར་

དག་པ་དང་། སྤྱི་ཕྱལ་ཁྲིམ་པ་དང་། སྐད་^༡ སྐབས་འཆོམ་པས་སྤྱི་སྐབས་ཕྱིན་
པ་དང་། ཞེད་པ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བས་སྤྱི་མ་རྟོངས་པ་ཉིད་དང་། སྤྱི་ཕྱལ་བྱང་
རེ་བ་མཐོ་དམན་མེད་པ་དང་། ལྟེ་བ་གཉིད་ཟབ་པ་དང་། ལྟེ་བའི་རི་མོ་གཡས་
ཕྱོགས་སུ་འབྱེལ་བ་དང་། སྤྱོད་ལམ་ཀུན་ནས་མཛེས་པ་དང་ལྡན་པ་སྟེ་བརྟུ་
དང་། སྒོ་གསུམ་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་གཙང་བ་དང་། སྤྱི་ལ་སྟེ་བ་དང་^༢ ཉན་བགས་མེད་
པ་དང་། ཕྱག་ཤིང་བལ་ལྟར་འཇམ་པ་དང་། ཕྱག་གི་རི་མོ་མདངས་གསལ་
བ་དང་། ཕྱག་གི་རི་མོ་ཟབ་པ་དང་། དེ་རིང་བ་དང་། ཞལ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བ་
དང་། ཞལ་ལ་གཟུགས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་མཚུ་བེམ་པ་ལྟར་དམར་བ་
དང་། ལྡགས་མཉེན་པ་དང་། ལྡགས་སྒབ་པ་སྟེ་བརྟུ་དང་། ལྡགས་དམར་བ་
དང་། གསུང་འབྲུག་གི་སྤྱོད་ལྡན་པ་དང་། གསུང་སྟན་ཅིང་མཉེན་ལ་འཇམ་པ་
དང་། མཆེ་བ་ཁྲིམ་པ་དང་། མཆེ་བ་རྫོབ་དང་། མཆེ་བ་དཀར་བ་དང་། མཆེ་བ་
རིང་ཐུང་མེད་པར་མཉམ་པ་དང་མཆེ་བ་ཕྱིན་གྱིས་སྒྲ་བ་དང་། འདས་གཟིངས་
མཐོ་བ་དང་། འདས་སྐབས་སོགས་གྱིས་དག་པའི་གཙང་བ་སྟེ་བརྟུ་དང་།
སྤྱན་ཡངས་པ་དང་། རྩི་མ་མཛེས་ཤིང་སྤྱུག་^༣ པ་དང་། སྤྱན་དཀར་ནག་མ་
འདྲེས་པར་འབྲེས་ཤིང་བསྐྱའི་འདབ་མ་རྩོགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྤྱིན་ཚུགས་རིང་
བ་དང་། སྤྱིན་མ་འཇམ་པ་དང་། སྤྱིན་མ་སྤྱུམ་པ་དང་། སྤྱིན་མའི་སྤྱི་རིང་ཐུང་མེད་

^༡ ག་༣༤་བ་༥་རྟེན་སྐབས། བ་༣༥་བ་༥་རྟེན་སྐབས། ཚ་༥༠༥་མེད་སྐབས། ག་༥༥་བ་༥་རྟེན་སྐབས།

^༢ ག་༣༤་བ་༤་སྟེ་བ་དང་ནག་པགས། བ་༣༥་ན་༡་སྟེ་བ་དང་ནག་པགས། ག་༥༥་བ་༤་སྟེ་བ་དང་ནག་པགས། ཅ་
བར་མེ་བ་གནག་པག།

^༣ ག་༣༥་ན་༡་མཛེས་ཤིང་སྤྱུག་པ། བ་༣༥་ན་༤་མཛེས་ཤིང་སྤྱུག་པ། ག་༥༥་བ་༤་མཛེས་ཤིང་སྤྱུག་པ།

བས་མཉམ་བ་དང་། རྒྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་བ་དང་། སྙན་རིང་ཐུང་དང་ཆེ་ཆུང་
མེད་བར་མཉམ་བ་དང་། སྐྱ་ལ་འབྲུག་བ་བྱེད་བ་སོགས་སྙན་གྱི་དབང་པོ་མ་
ཉམས་བ་སྟེ་བཅུ་དང་། དབྱལ་བ་ལེགས་བར་འབྲེས་བས་སྐྱ་མཆོམས་ལེགས་
བར་དོད་བ་དང་། དབྱལ་བ་དབྲེས་ཆེ་བས་རྒྱས་བ་དང་། དབྱ་གདུགས་ལྟར་
ཤིན་ཏུ་རྒྱས་བ་དང་། དབྱ་སྐྱ་བྱང་བ་ལྟར་གནག་བ་དང་། དབྱ་སྐྱ་བར་མཆོམས་
མེད་བར་སྟུག་བ་དང་། དབྱ་སྐྱ་འཇམ་བ་དང་། དབྱ་སྐྱ་མ་འཇིངས་བ་དང་། དབྱ་
སྐྱ་མི་རྩལ་ཅིང་མི་བཞོར་བ་དང་། དབྱ་སྐྱ་བྱི་ཞིས་བ་དང་། རྒྱག་དང་ཞབས་
ཀྱི་མཐེ་བོང་ལ་རྩོུ་ལེ་རི་མོ་ལྟ་བུ་དཔལ་གྱི་བེུ་དང་དེ་གཉིས་ཀྱི་མཐེལ་ལ་རི་
མོ་བྱ་བཞི་པའི་བག་ཤིས་དང་དེའི་མཐའ་སྲིན་ལག་ལ་སོགས་པའི་ཞབས་ན་རི་
མོ་བདུན་གཡས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྒྱན་གཡུང་བྱང་འབྲེལ་བས་བསྟན་བ་དང་བཅུ་
སྟེ་བརྒྱད་ཅུར་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔལ་བེུ་ཐུགས་ན་ཡོད་པར་གསུངས་བ་ཡང་
ཡོད་དོ།

གསུམ་བ་ལ། ཁོ་ན་ལེ། མཆན་དཔེ་འདི་དག་ཡོངས་སྟོང་རྩོད་རྩོགས་སྟུ་དང་
སྟུར་ནས་བཤད་བ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་ལྷན་པུ་མཐོང་ན་ཆོམ་བྱེད་ཡོན་ཏན་
གང་། །སུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ། །སྟུལ་བ་ཆོས་ལ་རྩོགས་བར་ནི། །ཡོངས་
སྟོང་རྩོགས་སྟུ་གཉིས་ལ་བརྟེན། །ཞེས་གསུངས། མཆན་སོ་གཉིས་པོ་དེ་ཡོངས་
སྟུ་སྟུལ་སྟུ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་བྱིར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྟུལ་སྟུ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྟུང་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷན་མ། ༢༦༥། ༡༣།

ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་མཆོན་དཔེ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོད་པའི་རྣམ་སྤྱོན་གྱི་འབྲས་
བྱུང་དོས་ནི་ལོངས་སྤྱིའི་མཆོན་དཔེ་ཡིན་པས་ན་དེ་རྣམས་ལོངས་སྤྱི་དང་སྦྲུང་
ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་། རིན་ཆེན་ཐེང་བར།^༡འཁོར་ལོས་སྦྲུང་བ་ཐམས་
ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་པར་འདོད་མོད་ཀྱི། །དག་དང་མཛེས་དང་གསལ་བ་
ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཆར་མི་མོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་
ལས།^༢ཐུབ་མཆོན་ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྫོགས་པས་འཕགས་པ་
ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལོན། མཆོན་དང་། དཔེ་བྱད་གཉིས་ལ་བྱུང་པར་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེ་གཉིས་
ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དེ། མཆོན་བཟང་རྣམས་གཙོ་བོ་དང་། དཔེ་བྱད་རྣམས་འཁོར་
ཡིན་པས་གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཙོ་འཁོར་དུ་འགྱུར་ཚུལ་
ཡང་ཡོད་དེ། སེན་མོ་ཐངས་མདོག་ནས་སོར་མོ་བྱིན་གྱིས་སྤྲ་བའི་བར་གྱི་
དཔེ་བྱད་བྱུག་ནི། བྱུག་སོར་རིང་པའི་མཆོན་གྱི་འཁོར་དང་། དབུ་རྒྱས་པ་
དང་། དབུ་སྒྲ་བུང་བ་ལྟར་གནག་ནས་བྲི་ཞིས་པ་དང་ལྗན་པའི་བར་གྱི་དཔེ་བྱད་
བྱུག་དང་བདུན་ནི། གཙུག་ཏིར་དང་སྤྱ་བྱེན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་། སྤྱ་གཡས་སུ་
འབྲེལ་པའི་མཆོན་གྱི་འཁོར་དང་། དབུལ་བ་འབྲེས་པ་དང་དབྲེས་ཆེ་བ་གཉིས་
དང་འཤངས་མཐོ་བ་དང་དག་པ་གཉིས་ཏེ་བརྒྱུད་ཀྱི་དཔེ་བྱད་རྣམས་ནི་མཛོད་
སྤྱིའི་མཆོན་གྱི་འཁོར་དང་། སྤྱན་ཡངས་སོགས་སྤྱན་གྱི་དཔེ་བྱད་བཞི། སྤྱན་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༦། སྤྱིས་རབས་གཉིས་པོ་མགོན་པོ་ཆུ་སྤྱུལ། རིན་ཆེན་ཐེང་། ༣༠༦། ༦།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༥། མཛོན་པ་ཀྱུ། སྤོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཆ་བ། ༡༣། ༡༦།

ཚུགས་རིང་བ་སོགས་བཞི་དང་བརྒྱད་ནི་སྤྱན་མཛོན་མཐོང་ལྟ་བུའི་མཆོན་གྱི་
འཁོར་དང་། རྩི་མ་སྤྱག་པའི་དཔེ་བྱད་ནི་རྩི་མ་^༡ པའི་རྩི་མ་ལྟ་བུའི་མཆོན་གྱི་
འཁོར་དང་། གཞིགས་པ་སྤྱི་བ་མེད་དག་པ་ལ་སྤྱན་མཛོན་པར་འཇུག་པ་ཞེས་
ཟེར་རོ། །སྤྱན་མཉམ་སོགས་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་བྱད་ནི་འབྲམ་པ་སེང་གའི་འབྲ་བའི་
འཁོར་དང་། ཞལ་ཏུ་ཅང་མི་རིང་བ་སོགས་གཉིས་དང་། ལྷགས་མཉེན་སོགས་
གསུམ་སྟེ་ལྷ་ནི་ལྷགས་རིང་བ་དང་རོ་བོ་བའི་མཆོག་མཁུན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་
དང་། གསུང་འབུག་གི་སྤྱོད་དང་། འཇམ་མཉེན་རྣམས་ཆངས་དབྱངས་ཀྱི་འཁོར་
དང་། མཆེ་བ་རྒྱུམ་པ་སོགས་མཆེ་བའི་ལྷ་ནི་ཤིན་ཏུ་དཀར་པ་སོགས་ཆེམས་
ཀྱི་མཆོན་བཞིའི་འཁོར་དང་། ཅ་མི་མཛོན་པ་དང་། མདུད་པ་མེད་པ། ལོང་བུ་
མི་མཛོན་པ། སྤྱོད་གཞོན་ཤ་ཅན། བྱག་འཇམ་པ་བྱག་རིས་ཀྱི་གསུམ་སྟེ་བརྒྱད་
ནི། བྱག་ཞབས་འཇམ་ཞིང་གཞོན་ཤ་ཆགས་པ་དང་ཞབས་ལོང་མི་མཛོན་པའི་
འཁོར་དང་། ཞབས་མཉམ་པ་ནི་བྱིན་པ་ཨེ་བྱའི་འབྲ་བ་དང་། རུས་སྤལ་ཞབས་
ཀྱི་འཁོར་དང་། སེང་གེ་སོགས་གཤེགས་སྟབས་བདུན་དང་གོ་མ་སྟོ་མས་དང་
བརྒྱད་ནི་སོར་མོ་བྲ་བས་འབྲེལ་བ་དང་རྟིང་བ་ཡངས་པ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་དང་།
སྤྱོད་འབྲེལ་བག་ཆགས་པ་ནས། དག་པའི་བར་བདུན་དང་། མཆོན་རྫོགས་པ། ཁོ་
ལག་ཡངས་པ། སྤྱོད་མ་ཞུམ་པ་སོགས་གསུམ་དང་། ཡན་ལག་རྣམ་འབྲེས་སྤྱོད་
རྒྱུམ་པ་ནས། བྱལ་བྱང་རེ་^༢ པའི་བར་བཞི་དང་། ཀུན་ནས་ལྟ་བུ་སྤྱག་པ་ནས།

^༡ ག་༣༧་བན་རྩི་མ་པའི། ག་༣༨་བན་རྩི་མ་པའི། ག་༣༩་བན་རྩི་མ་པའི།

^༢ ག་༣༩་ན་མཉམ་བྱང་དེ་བའི། ག་༤༠་ན་མཉམ་བྱང་དེ་བའི། ཆ་༥༠༩་ན་མཉམ་བྱང་དེ་བའི། ག་༥༡༠་ན་མཉམ་བྱང་དེ་བའི།

སྟེ་བ་གནག་བག་མེད་པའི་བར་གསུམ་སྟེ་བཙུང་དགུ་ནི། སྤྱི་ཆེ་ཞིང་བར་བ་
བདུན་མཐོ་བ། གསེར་མདོག་འདྲ་བ། བགས་^༡ བ་སྒྲུབ་བ། དབྱང་མགོ་ལྷུ་
བ། ཐལ་གོང་རྒྱས་བ། རོ་སྟོད་སེང་གེ་འདྲ་བ། རྒྱ་ཞེང་གའ་བ་རྣམས་ཀྱི་འཁོར་
དང་། རྟེ་བ་ཟབ་བ་དང་། གཡས་སུ་འབྲིལ་བ་གཉིས་གསང་གནས་སྤྱབས་སུ་
རྒྱབ་པའི་འཁོར་དང་། ཕྱག་རིང་ཞིང་རྒྱས་བ། ཕྱག་རིང་ཞིང་མཛེས་པའི་འཁོར་
དང་། དཔལ་བེུ་དང་བཟ་ཤིས་ཉ་གཡུང་བྱང་འབྲིལ་བ་སོགས་ནི་འཁོར་ལོའི་
མཆོན་དང་བར་བས་འབྲེལ་བའི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞེ་བ་ཤར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལས་ནི། སྟོན་སྟོན་པའི་གནས་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་ལ་
སྟེལ་བསྐྱུ་ལ་སོགས་བ་བྱས་བ་ནས། ཁོང་ཁོ་བ་ལ་སོགས་བ་མེད་པར་བརྟམས་
པའི་དབང་པོ་གཉིས་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོའི་མཆོན་
ནས། རྩི་མ་བའི་རྩི་མ་ལྟ་བུའི་བར་མཆོན་སོ་གཉིས་དང་། འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་
ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མཛེས་པར་གྱུར་པའི་
བར་བརྒྱད་ཙུལ་གོམས་པར་བྱས་པས་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཙུ་བྱུབ་པར་བཤད་
ལ། དེ་དང་མཐུན་པར་འབྲེལ་བ་འདིར་ཡང་བཤད་དོ། །མདོ་སྐལ་བཟང་ལས་
ནི་མཆོན་སོ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ཡང་པར་ཕྱིན་བྱུག་གི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བར་བཤད་
ཅིང་། དེ་ཡང་མཛོད་སྤྱུ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན། ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་། གཡས་སུ་
འབྲིལ་བ་དང་། སྤྱི་ཆེ་ཟེལ་གྱིས་མི་ཅོན་བ་དང་། བར་ན་ལྷ་གསུམ་ལ་སོགས་

^༡ ག་༣༩ན་༤་སྤྱགས་པ་སྒྲུབ། བ་༣༩ན་༤་སྤྱགས་པ་སྒྲུབ། ཀ་༤༩ན་༥་སྤྱགས་པ་སྒྲུབ། ཅ་བ་ལས། བགས་པ་སྒྲུབ་
བ་ཞེས་གསལ།

བ་རིང་བར་གནས་བ་དང་། འིན་ཏུ་འབྲིལ་ཞིང་ལེགས་བར་གནས་བ་དང་།
འོད་མཐའ་ཡས་བས་ཁྱབ་བ་རྣམས་རིམ་བཤྭར་པར་བྱིན་བྱུག་གི་འབྲས་བུར་
གསུངས་སོ། །

དེས་ན་རང་རྒྱལ་སོགས་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བཅུ་འགྲུར་གྱི་ཆོགས་
ཀྱིས་བྱབ་པའི་བ་སྤྱི་བྱ་ག་གཅིག་འབྲུབ་ལ། བ་སྤྱི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་
པའི་བསོད་ནམས་བཅུ་འགྲུར་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་དཔེ་བྱད་གཅིག་འབྲུབ་བ་
དང་། དཔེ་བྱད་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་བཅུ་འགྲུར་གྱིས་མཆོན་
གཅིག་འབྲུབ་བ་དང་། མཆོན་ཐམས་ཅད་འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་སྟོང་
འགྲུར་གྱི་ཆོགས་ཀྱིས་མཛོད་སྤྱི་འབྲུབ་བ་དང་། མཛོད་སྤྱི་སྟེད་པའི་བསོད་
ནམས་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱར་བསྐྱར་བའི་ཆོགས་ཀྱིས་གཙུག་གཏོར་འབྲུབ་ལ། དེ་
སྟེད་པའི་བསོད་ནམས་བྱེ་བ་འབྲུམ་ཕྱག་བརྒྱར་བསྐྱར་ནས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུངས་དབྱངས་ཡན་ལག་བྱུག་ཏུ་འབྲུབ་བ་ཡིན་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་
ལས།^༡ བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པས། རི་ལྟར་སངས་རྒྱས་མཆོན་
འབྱུང་བ། །ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་ལུང་བསྟན་ལས། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་
གསོན། །རང་སངས་རྒྱས་ཀུན་འབྱུང་བ་དང་། །སྟོབ་དང་མི་སྟོབ་ལས་འབྱུང་
དང་། །འཛིག་རྟེན་མ་ལུས་ཀུན་བསོད་ནམས། །འཛིག་རྟེན་བཞིན་དུ་དཔག་
མེད་གང་། །དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པར་གྱུར་བ་ཡི། །བ་སྤྱི་བྱ་ག་གཅིག་འབྲུབ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༦། རྟེན་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུལ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༠༦། ༡༦།

སྟེ། །སངས་རྒྱས་བ་སྤྱི་བྱ་གནི། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འབྲ་བར་འབྱུང་། །བ་
སྤྱི་བྱ་ག་ཐམས་ཅད་ནི། །སྦྱེད་པར་བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་དག་
བརྒྱུར་ནི་བསྐྱར་བ་ཡིས། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད། །བསོད་ནམས་
རི་སྦྱེད་དེ་སྦྱེད་ཀྱིས། །རྒྱལ་པོ་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་ནི། །རེ་རེ་མཐར་ཕྱིན་དེ་ལྟ་
བུར། །བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུང། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་
དག། །འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་ཆོགས་གང་ཡིན། །དེ་དག་བརྒྱུར་ནི་བསྐྱར་
བ་ཡིས། །སྦྱེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཚན་གཅིག་གོ། །མཚན་ནི་སྤྲུལ་ཏུ་འབྲུབ་པའི་
རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་པ། །དེ་དག་སྟོང་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིས། །ཆ་
བ་ཉ་འབྲའི་མཛོད་སྤྱོད། །མཛོད་སྤྱོད་ཡི་ནི་བསོད་ནམས་དག། །སྟོང་ཐག་བརྒྱུར་
ནི་བསྐྱོམས་བ་ཡིས། །སྤྱི་གཙུག་ལྟར་ནི་མི་སྣང་བ། །སྦྱོབ་པའི་གཙུག་ཏོར་
སྦྱེད་པར་བྱེད། །གཙུག་ཏོར་བསོད་ནམས་བྱེ་བའི། །བྲངས་མེད་རྒྱ་ཆེན་བཅུ་
པོ་དག། །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་སྒྲ་དབྱངས་ནི། །ཡན་ལག་བྲུག་ཏུ་སྦྱེད་པའི་
མཚོག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཇེ་བཙུན་ཆ་བ་ན་ལེ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་
དཔེ་དེ་ནམས་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནམས་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་བཅའ་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དབུ་སྒྲ་
བྱང་བ་ལྟར་ན་གཤེད་ན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་གསུངས།

འོན། བཅའ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་དེ་ནམས་བཅའ་པོ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། །ཕྱི་དོན་བཅའ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འབྲེལ་པར་སྟོན་
པོ་དང་དེའི་སློང་ག་ལྟ་བུ་གཅིག་དམིགས་པ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སེམས་ཁོ་ན་
ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ནི་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
དེ་རྣམས་བེམ་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདུལ་བྱ་ལས་
དག་པའི་དབང་ཤེས་ལ་མཆོན་དཔེར་ཤར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
ཁོ་ན་རེ། གདུལ་བྱའི་དབང་ཤེས་ལོག་ཤེས་སུ་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
མཆོན་དཔེ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གདུལ་བྱ་ལས་དག་གིས་མཆོན་དཔེར་སྤང་
བའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ། དེ་རྒྱལ་ཕྱོད་བསགས་པའི་གཟུགས་སུ་མེད་དེ། འོངས་
སྤྱེལ་འབྱུང་བཞེས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ཆུང་། འབྱུང་
མེད་གཟུགས་སྟོན་ལྟ་དང་གཏམ་བཟང་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྤྱེལ་སྤྱིའི་མཆོན་དཔེ་རྣམས་བེམ་པོ་ཡིན་ཏེ། སྤྱེལ་སྤྱིའི་གདུང་རུས་རིང་བསྐལ་
སོགས་ཁ་དོག་དབྱིབས་བསྐྱས་ཀྱིས་གཟུགས་སུ་ཆོད་མས་བྱལ་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བེམ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་
བསྐྱས་ཀྱིས་གཟུགས་ཡིན་ན་བེམ་པོ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སྤྱེལ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ལ་བེམ་པོས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་བེམ་པོས་བསྐྱས་
པའི་རྒྱལ་ཕྱོད་བསགས་པའི་གཟུགས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །སངས་

¹ བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་སྤྱུང་མ། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་མེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༡༦། ༥༡།

² བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་སྤྱུང་མ། ༥༡། སེམས་ཙམ་ལ། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆུང་མ། ༥༥༥། ༥།

རྒྱས་ཀྱི་མཚན་དཔེ་གང་རུང་ཡིན་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་
སྟེ། མཚན་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་སྐྱེས་བྱ་ཆེན་པོར་མཚོན་བྱེད་
དང་། དཔེ་བྱུང་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལྡན་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་ནང་ན་ཡོན་ཏན་བྱུང་པར་
ཅན་ཡོད་པ་དག །གཞན་ལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་བྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཚན་
དཔེ་དེ་རྣམས་ལ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་དང་། སྦྲ་དང་། ཇི་དང་།
རེག་བྱའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྟེ། གཉིས་པ་
བྱུབ་སྟེ། གསུང་ཆངས་དབྱངས་ཀྱི་མཚན་བཟང་དེ་དེ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཏྲགས་
སྟེ། གསུམ་པ་བྱུབ་སྟེ། དབུ་སྐྱ་བྱི་ཞེས་པོ་སྐྱེས་བྱའི་ཡིད་འཕྲོགས་པར་བྱེད་པའི་
མཚན་བཟང་ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པ་བྱུབ་སྟེ། དབུ་སྐྱ་འཇམ་པའི་མཚན་བཟང་
ཡོད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་གོང་དུ་ཀྱན་བརྟུས་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་ལྟར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་
ན། འདི་ལ་རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་མཚོག་སྤང་། །ཞེས་པའི་མཚན་བཟང་དེ་ཤེས་པ་
ཡིན་པར་བཞེད་དམ་སྟེ་མོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལྡགས་ཤེས་
ལ་རོ་མི་ཞེས་པ་ཞེས་པར་སྤང་ཞེ་ན། རེ་ཞིག །རོ་མི་ཞེས་པ་རོ་ཞེས་པར་སྤང་བ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤང་བ་ལྟར་བྱུབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
ལྡགས་ཤེས་ལ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུབ་པའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལ་སྤང་བ་གང་ཞིག །དེ་ལ་
སྤང་བ་དེ་ལ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུབ་པའི་བྱིར། མ་བྱུབ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
ལྡགས་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤང་བ་ཁྱོད་ལ་སྤང་བ་ལྟར་བྱུབ་པར་ཐལ། མ་

འབྲུལ་^༡པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་འདོད་ན། རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་ཞིམ་པ་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

དེས་ན་ལུང་དེའི་དོན་ནི། གང་ཟག་པལ་པའི་ལྷགས་ཤེས་ལ་རོ་མི་ཞིམ་
པར་སྒྲུང་བའི་རོ་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་ལྷགས་ཤེས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཞག་པ་
ན་དེའི་ཐུགས་རྩིའི་དབང་གིས་གནས་གྱུར་ནས་རོ་ཞིམ་པའི་མཆོག་དུ་གྱུར་
པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྟ་ཆས་ཀྱི་ནས་རུལ་བ་བཞེས་
པའི་ཆེ་ཀུན་དགའ་བོས་སེམས་ཁྲལ་བྱས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོམས་ཀྱི་
བར་ནས། ནས་རུལ་བ་བཏོན་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་བྱིན་པས་དེས་ཐོས་པ་
དང་སྒྲར་མ་སྟོང་བའི་རོ་ཞིམ་པ་གཅིག་སྟོང་^༢པ་བཞིན་ནོ། །འདི་ལ་བརྟེན་ནས་
དབྱེད་པར་བྱ་བ་མང་དུ་སྒྲུང་ཡང་མང་^༣དུ་དོགས་པས་རེ་ཞིག་བཞག་གོ། དེས་
ན་མཆན་དཔེ་དེ་རྣམས་པལ་ཆེ་བ་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱང་པོས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ཞིང་།
རོ་མཆོག་སྒྲུང་བའི་མཆན་ནི་ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་དགོས་སམ་དབྱེད་
པར་བྱལོ། །

ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྐྱའི་མཆན་དཔེ་རྣམས་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་རྣམས་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་དངོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་
ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་

^༡ ག་ཅེན་ཉ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ། བ་ཅེན་ཉ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ། ག་ལྟ་བུ་མ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ།

^༢ ག་ཅེན་ན་སྟོང་བ། བ་ཅེན་ན་ལྟོང་བ། ག་ལྟ་བུ་ཅུང་བ།

^༣ ག་ཅེན་ན་མང་དོགས། བ་ཅེན་ན་མང་དུ་དོགས། ག་ལྟ་བུ་མང་དོགས།

སློན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ཟག་
བཅས་ཀྱི་རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་དགོས་པ་ལུང་
དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ།^༡དེ་ལ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་
མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པར་སློན་
པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་
དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་བྱུང་སྟེ།
རྒྱུད་ལྷན།^༢བལ་དང་རྣམ་པར་སློན་པའི་འབྲས་བུ་ནི། །ཡོན་ཏན་དབྱེ་བས་དྲུག་
ཅུ་བཞི་འདི་དག་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། སྦྱོར་བ་བཞི་པོ་རྣམ་སློན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱེ་རྣམ་སློན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། རྣམ་སློན་གྱི་རྒྱ་ལ་
མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་
ལས།^༣རྣམ་སློན་རྒྱ་ནི་མི་དགེ་དང་། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། འཁོར་བས་བསྐྱུས་པའི་རྣམ་སློན་གྱི་རྒྱ་
ལ་དེ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་པ་ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གང་གིས་སྲིད་པ་རྗེ་སྲིད་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། གཞུང་འདིས་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སངས་ཤེས་པའི་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༩། ༦།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷན། ༤༦༠། ༡༣།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༤། མཛོད་པ་ཀྱུ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། མཛོད་ཅན། ༡༣། ༥།

སྤྱལ་སྤྱུ་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཡང་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་
དང་། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།^༡རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་འདི་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི། ཆོས་དེ་
དག་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་བྱས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མདོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་མཐའ་མེད་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དག་བཅོས་པ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་
སྤྱ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱིན་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མཛད་དེ། རབ་འབྱོར་དེ་
ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་
པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གོང་དུ་གསུངས་པའི་ཐག་མེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་
ཐོབ་པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྱལ་པ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཅུ་བས་བསྟན་ཚུལ་དང་། འགྲེལ་པས་འཆད་ཚུལ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་དེའི་དོན་བཤད་པའི་སྒྲོན་སྤྱུ་བཞི་པ་སྤྱལ་སྤྱུ་དེ་འཆད་
པར་བྱེད་པ་ལ། གང་གིས་སྲིད་པ་རི་སྲིད་བར། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་
གསུངས། གཉིས་པ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཡོངས་རྟོགས་བཅས་
དང་། །དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྤྱལ་པ་ནི། །ཞེས་འཆད་ན། ཡོངས་སྤྱིའི་རྩིས་སུ་
སྤྱལ་སྤྱུ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་དེ་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཡོངས་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡ཤེར་བྱིན་ག སྒྲོབ་དཔོན་སངས་བཟང་པོ། ཉི་མེད་འཕྲུལ་བུ་དམ། ༥༢༡ ར།

སྤྱི་གཞུང་གི་འཕེལ་ལ་རང་འབྲས་སྤུལ་སྤྱི་སྤང་བ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར་སྤྱི་
བཞིའི་རིམ་པ་འདི་ལྟར་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དེ་རྟེན་དང་
སྤྱི་སྤྱལ་མ་གསུམ་པོ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དང་པོར་བསྟན། སྤྱི་གསུམ་
གྱི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚས་སྤྱི་རང་འབྲས་ལོངས་སྤྱིའི་བདག་ཤེན་དང་། ལོངས་
སྤྱིས་ཀྱང་རང་འབྲས་སྤུལ་སྤྱིའི་བདག་ཤེན་བྱེད་པས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་གསུམ་དམན་མཆོག་གི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་
འཆད་རིགས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཚས་སྤྱི་དེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་
སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྤྱི་དེ་སར་གནས་གྱི་བྱང་མེས་
ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན། མཆོག་གི་སྤུལ་སྤྱི་དེ་སོ་སྤྱི་
ལས་དག་ཡན་ཆད་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་མཆོམས་
སྤྱོར་བ་ལ།^༡ དེ་ལྟར་སྤྱི་གསུམ་བསྟན་ནས། བཞི་བ་སྤུལ་པའི་སྤྱི་བྱིས་པའི་སྤྱི་
བོ་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་བ། ཞེས་གསུངས།

ཆོག་དོན་གྱི་སྤྱོད་སྤང་འཆད་པ་ལ།^༢ ལྷ་ཀྱང་སྤུལ་པ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་
སྤྱི་གང་གིས་འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་པར་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སེམས་
ཅན་རྣམས་གྱི་འདོད་པའི་དོན་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་སྤྱི་དེ་ནི་རྒྱན་
ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྟན་འདས་གྱི་སྤུལ་པའི་སྤྱི་རྒྱན་མི་

^༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། རྫོགས་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༧། ༣།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། རྫོགས་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༧། ༤།

འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། འདིའི་སྐབས་སུ་ཁ་ཅིག་ དེས་པ་ལྔ་དང་མི་
ལྔ་ན་པའི་གཟུགས་སྐྱ་མཐར་ཐུག་སྐྱལ་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ །གཟུགས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། དེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྔ་ན་པ་གང་ཞིག་ །གཟུགས་སྐྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་མ་བྱུང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འོངས་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་པ་ལྔ་
དང་ལྔ་ན་པའི་གཟུགས་སྐྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེས་པ་ལྔ་དང་ལྔ་ན་པ་
གང་ཞིག་ །གཟུགས་སྐྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དངོས། འདོད་ན། དེ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འོངས་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྐྱལ་སྐྱ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ །དེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྔ་ན་པའི་གཟུགས་སྐྱ་མཐར་ཐུག་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཡིན་ན་སྐྱལ་སྐྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱལ་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེས་པ་ལྔ་དང་མི་ལྔ་ན་པའི་གཟུགས་
སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱལ་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ།^༡ འདོད་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཞེས་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་དགོན་
མཆོག་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱབས་

^༡ ག་༤༡་བ་ན་སྐྱལ་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། བ་༤༢་བ་༤་སྐྱལ་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ག་༥་ན་བ་ན་དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱལ་སྐྱ་ཡིན་
པར་ཐལ།

གནས་མཐར་ཐུག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།^༡ མཐར་ཐུག་གི་སྤུལ་སྤུ་ཡིན་
པར་ཐུག། སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པ་ཁས། དེར་ཐུག།
སངས་རྒྱུ་སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་བྱ་བ་ན། སངས་
རྒྱུ་ཆོས་ཅན། དགོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐུག། སངས་རྒྱུ་དགོན་མཆོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉམས་ཁས། ཆོས་ཅན་སོང་།

ཁ་ཅིག །འོངས་སྤུལ་གང་རུང་གང་ཞིག །དེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟ་པའི་
གཟུགས་སྤྱ་དེ་སྤུལ་སྤུའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་བ་དང་། གནས་འོག་མིན་སྤུག་པོ་
བཀོད་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་སྤུལ་སྤུ་ཡོད་ཟེར་བ་ནང་འགལ་ཏེ། དེ་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐུག། སྤུལ་སྤུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེར་ཐུག། དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེས་པ་ལྟ་ལྟ་བུ་གཟུགས་སྤྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་^༢ ། དེས་
པ་ལྟ་དང་ལྟ་བ་གང་ཞིག །གཟུགས་སྤྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། དེ་
འཁོར་དེས་པ་བྱང་འཕགས་ཤིག་སྤུག་གིས་བསྐྱོར་བ་གང་ཞིག །དེ་གནས་འོག་
མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས། ཆོས་དེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུངས།
དུས་དེས་པ་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས། སྤྱ་མཆོན་དཔེ་གསལ་
རྫོགས་ཀྱིས་སྤུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་བ་སྟེ། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་པའི་
སོ་སྟེ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་བྱ་བ་ན། འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་སོ་སྟེ་ཡོད་པར་ཐུག།

^༡ ག་༤༡་བ་ན་འདོད་ན། མཐར་ཐུག་གི་ལ་༤༣་བ་པ་འདོད་ན། མཐར་ཐུག་གི་ལ་༥༣་བ་ན་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
མཐར་ཐུག་གི།

^༢ ག་༤༡་བ་པ་ལྟ་བུ་ཕྱིར། ལ་༥༣་བ་པ་ལྟ་བུ་ཕྱིར་ཏེ།

མ་གྲུབ་པ་གང་ཞིག དེ་གནས་ལོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་གཞུགས་སྐྱེ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། གཉིས་པ་དངོས། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་ཆོས་
དངོས་སུ་ཉན་པའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
གྲུབ་ཐོབ།

གཞན་ཡང་། དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་སྐྱེ་དེའི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་ལོངས་སྐྱེའི་
སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་སྐྱེ་བཞུགས་པའི་གནས་
དེ་ལོངས་སྐྱེ་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་ལོངས་སྐྱེ་
གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། གནས་ལོག་མིན་
ཁོ་ནར་བཞུགས་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། ལོངས་སྐྱེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་
པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་སྐྱེ་དེ་གནས་ལོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པར་
ཐལ། དེ་གནས་ལོག་མིན་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁ་ཅིག །ལོངས་སྐྱེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་
ཀྱི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་སྐྱེ་མེད་དེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་དང་ལོངས་
ལོངས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་ནས། དེ་རྩིས་སྐྱེ་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་

༡ ག་༤ན་ན་འདོད་ན། དེ་དང་ལོངས་སྐྱེ་གཉིས་ལ། པ་༤ན་ན་འདོད་ན། དེ་དང་ལོངས་སྐྱེ་གཉིས་ལ། ག་༥ན་
༤དེ་འབྲེལ་སྐྱེ་སྐྱེ་དེ་དང་ལོངས་སྐྱེ་གཉིས་ལ།

ཕྱིར་ཟེར་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ¹སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་བྱེ་བྲག་ལག་ལེག་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱ་དང་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱ་དང་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཐོབ་པའི་སྤྱལ་སྤྱ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཚོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་པའི་སྤྱལ་སྤྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། བྱང་དེའི་སྤྱ་ལོགས་དེ་མ་ཐག །ལོངས་སྤྱས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བརྟུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱ་དེའི་ཆོ་ཚོགས་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་བྱེ་བྲག་ལག་ལེག་ཞེས་པའི་ཀྱང་སྤྱ་སྒོས་པ་ལ་དགོས་ཀྱས་གང་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ལོངས་སྤྱ་མཛོན་དུ་བྱས་མ་ཐག་པའི་ཆོ་དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་བྱུར་པའི་སྤྱལ་སྤྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས།

ཁ་ཅིག །སྤྱལ་སྤྱ་དེ་ལོངས་སྤྱའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ཀྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་བྱང་པའི་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་བསགས་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྤྱ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་འཁོར་

¹ སྤྱ་འབྲེལ་དཔར་མ། གསུང་འབྲེལ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༢༠༡ །

བསྐྱོར་བའི་སངས་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། གཞུགས་སྐྱེ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཉ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བྱང་འཕགས་ལ་དངོས་སུ་སྣང་
བའི་སངས་རྒྱས་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། དར་རྒྱུ་གི་རྩིས་འབྲང་
ཁ་ཅིག །མཆོག་གི་སྐུ་སྐྱེ་དེ་ཡོངས་སྐྱེའི་གཞུགས་བརྟན་ཡིན་ཟེར་ན། མཆོག་
གི་སྐུ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། གཞུགས་བརྟན་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོངས་སྐྱེའི་གཞུགས་
བརྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་སྣང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པའི་སློལ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་འདིག་རྟེན་རང་ག་པས་རྟོགས་ཀྱས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་མཛོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་སོ་སྐྱེ་ཡོད་^༡ བ་གང་ཞིག །ཁྱོད་
གཞུགས་བརྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞུགས་བརྟན་དེ་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པའི་སློལ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པར་འདིག་རྟེན་རང་ག་པས་རྟོགས་ཀྱས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་དེ་རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སློལ་སྣང་བ་ལྟར་
མ་གྲུབ་པར་འདིག་རྟེན་རང་ག་པས་རྟོགས་ཀྱས་པར་ཐལ་ལོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྐུ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་^༢ སྐུ་མ་ཡིན་པ་སོགས་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ།

རང་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད། དེ་བྱེད་པ། རྒྱལ་བའི་
སྐུ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་བཤད་པ། དེས་གདུལ་བྱ་སློན་གྲོལ་ལ་
འགོད་ཚུལ་བཤད་པལོ། །དང་པོ་ནི། དེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟ་བུ་པས་རབ་དུ་བྱེད་པའི་
མཐར་ཐུག་པའི་གཞུགས་སྐྱེ་དེ། སྐུ་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད།

^༡ ག་ལ་བ་པ་པ་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བ་ལ་བ་པ་སོ་སྐྱེ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ག་པ་པ་པ་སོ་སྐྱེ་མེད་པ་གང་ཞིག །

^༢ ག་ལ་བ་པ་སྐུ་སྐྱེ། བ་ལ་བ་པ་སྐུ་སྐྱེ། ག་པ་པ་སྐུ་སྐྱེ་བ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེན། བཟོ་བོ་སྤུལ་སྤྱ། སྤྱེ་བ་སྤུལ་སྤྱ། བྱང་ཚུབ་ཆེན་
པོའི་སྤུལ་སྤྱ་སྤྱེ་གསུམ་དུ་པལ་ཆེ་བས་བཞེད་ལ། ཀུན་མཁྱེན་བྱ་^༡སྟོན་སོགས་
དང་བདག་གི་ཁྲ་མ་རིན་པོ་ཆེས་ནི། དེའི་སྟེང་དུ་ཟུང་ན་ལས་འདས་པ་སོགས་
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྤུལ་
སྤྱ་སྤྱེ་བཞིར་མཛད། དང་པོ་ནི། དྲི་ཟའི་རྒྱལ་པོར་བ་དགའ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་དྲི་
ཟའི་པི་ཤང་ལེན་པའི་གཟུགས་སུ་སྤུལ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རི་དྲགས་རུ་རུར་སྤུལ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་དང་། རྒྱལ་བ་མི་འཁྲུགས་པ་ལྟ་
བུ། བཞི་པ་ནི། ^༢སྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་
ལས། ^༣བཟོ་དང་སྤྱེ་བ་བྱང་ཚུབ་ཆེ། །ཟུང་ན་འདས་པ་རྟག་སྟོན་པ་^༤། །སངས་
རྒྱལ་སྤུལ་པའི་སྤྱ་འདི་ནི། །རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ། །ཞེས་དང་། དེའི་
འགྲེལ་པར། “སྤུལ་པའི་སྤྱ་དེ་ནི་རྟག་རུ་འདུལ་བའི་དོན་དུ་པི་ཤང་ལེན་པ་ལ་
སོགས་པ། བཟོ་དང་སྤྱེ་བ་དང་། མདོན་པར་རྟོགས་པར་བྱང་ཚུབ་པ་དང་། ཟུ་
ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པ་དག་གིས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་

^༡ ག་ཅན་ཀྱི་བྱ་སྟོན། བ་ཅེན་ཅེན་བྱ་སྟོན། ཆ་ཤེན་ཀྱི་སོགས། ཀ་ཤེན་ཀྱི་སོགས།

^༢ ག་ཅན་ཀྱི་སྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །བ་ཅེན་ཀྱི་སྟོན་པ་ཤུག་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཀ་ཤེན་པ་བདག་ཅག་གི་
སྟོན་པ་ལྟ་བུའོ། །

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་པི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མཁོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱན། ༤༣༢། ༤།

^༤ ག་ཅན་ཀྱི་རྟག་སྟོན་པས། བ་ཅེན་ཀྱི་རྟག་སྟོན་པ། ཀ་ཤེན་པ་རྟག་སྟོན་པས།

^༥ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་པི། འཕགས་པ་སོགས་མེད། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ། ༡༣༠༢། ༢༡།

ཕྱིར། གཞན་གྱི་དོན་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆོག་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱཏོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་གཅིག་
ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གང་དང་གང་འདོད་པའི་
དངོས་པོ་སྤྱོད་ཆོག་པ་ལ་སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱང་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱུས་པ་དཔག་མེད་པ། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མཆོག་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་བསྐྱུ་ན་བཅུ་
གཉིས་སུ་འདུ་ལ། འདི་ལ་ཡང་མདོ་བསྐྱུ་བཅོས་རྣམས་སུ་འབྲེན་ཚུལ་དུ་མ་
ཞིག་བྱུང་སྟེ། མདོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་པ་ཡང་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་
ཀྱི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་བགྱངས་ལ། དེའི་དོན་ནི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བར་
གཟེགས་ནས་དམ་པའི་ཆོས་བསྐྱུས་པ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་རྒྱལ་པའི་མཛད་པ་
ཞེས་བྱཏོ། །རིན་ཆེན་སྒྲེང་བར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡུམ་འདུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་
སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་བྱོན་ནས་སྤྱིར་འཛུལ་བྱའི་སྤྱིར་དུ་འབྱོན་པ་ན་ལྟ་རྣམས་
ཀྱིས་རི་རབ་ལ་བེད་ཏུ་བྱའི་ཐེམ་སྒྲས་བཅུ་གསུམ་པ་སོགས་ལྟ་བུས་ཀྱི་མཛད་པ་
ཡང་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཏུ་འབྲེན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྤྱིར་
པོའི་དབང་དུ་གྱུར་པ་རྣམས། །གཤེགས་དང་བསྐྱུས་དང་རོལ་བ་དང་། །རེས་
འབྱུང་དགའ་བ་སྦྱོད་པ་དང་། །བདུད་སྤྱི་བཅོམ་དང་བྱང་ཆུབ་དང་། །དེ་བཞིན་

༡ བསྐྱུ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་པ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་ལྟེ། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱན། ༡༩༩༡ གྱུ་

སྤྱལ་ས་བབས་བ་དང་། །ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐུ་ངན་ལས། །འདས་བ་སྟོན་
པའི་མཛད་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ཆེན་ཀྱི་སྤྱལ་ས་མེ་ཆེན་པོས་
འཛིག་ཏེན་མཁྱེན། །འཛིག་ཏེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱལ་ས་མ་
གཡོས་བར། །སྤྱལ་ས་པའི་རང་བཞིན་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱིས། །སྤྱེ་བ་མཛོན་བར་སྤྱེ་བ་
དང་། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། །སྤྱལ་ས་སུ་ཞུགས་དང་བལྟམས་
བ་དང་། །བཟོ་བའི་གནས་ལ་མཁམས་བ་དང་། །བཙུན་མོའི་འཁོར་དབྱེས་རོལ་
བ་དང་། །དེས་འབྱུང་དགའ་བ་སྤྱོད་བ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་པོར་གཤེགས་
བ་དང་། །བདུད་སྤེ་བཙུམ་དང་རྫོགས་བར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
དང་། །ཐུ་ངན་འདས་བར་གཤེགས་མཛད་ནམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་
ནམས་སུ། །སྤིད་བ་ཇི་སྤིད་གནས་བར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་ལ། །འདིའི་དོན་
དར་ཁྲིཀ་ཏུ། །སྟོན་བ་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་བ་དེ་མཛད་བ་བཙུག་ཏེས་
ཀྱི་དང་པོར་འཕྲེན་པའི་ཚུལ་གཅིག་དང་། །སྟོན་བ་དམ་བ་ཏོག་དཀར་དུ་སྤྱེ་བ་
བཞེས་པའི་སྤྱེ་བ་མཛོན་བར་སྤྱེ་བའི་མཛད་བ་དེ་མཛད་བ་དང་པོར་འཕྲེན་པའི་
ཚུལ་གཅིག་དང་གཉིས་སུ་གསུངས་པས། །རང་ལུགས་སྤྱི་མ་ལྟར་འཕྲེན་བ་
ཡིན་ཏེ། །བདག་ཅག་གི་སྟོན་བ་འདི་སྟོན་བམ་ཟེའི་ཁྲིའུ་ཆུ་མར་གྱུར་བ་དེ་ཆེ་
འཕོས་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་དམ་བ་ཏོག་དཀར་དུ་སྤྱེ་བ་བཞེས་བ་ནི་མཛད་བ་
དང་པོ་སྤྱེ་བ་མཛོན་བར་སྤྱེ་བའི་མཛད་བ་དང་། །དགའ་ལྡན་ནས་སྤང་པོ་ཆེ་ཐལ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཙམ་ལྟ། རྫོག་ཀྱུངས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་ཀྱི་ ༢༥༡ ། ༢༥

དཀར་གྱི་གཞུགས་ཀྱིས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་བྱོན་པ་ནི་མཛད་པ་གཉིས་པ་དགའ་
ལྷན་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ་དང་། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་ཡུམ་གསོ་སྦྱོང་ལ་གནས་
པའི་ཆེ་སློ་གཡས་པ་ནས་ཞུགས་ཏེ་མངལ་དུ་སྒྲ་བ་བཅུ་ཇོགས་པར་བཞུགས་
པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་གསུམ་པ་སྟུམས་སུ་ཞུགས་པའི་མཛད་པ་
དང་། དེ་ནས་བཟ་ཤིས་ལུ་སྤྱིའི་ཆལ་དུ་ཡུམ་གྱི་སློ་གཡས་པ་ནས་བསྟུམས་ཏེ་
སྟ་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ཀ་ཤི་ཀའི་རས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་སྒྲངས་ནས་སྟ་
ཞུས་གསོལ་བ་སོགས་མཛད་པ་བཞི་པ་བསྟུམས་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་
སྟ་ཅལ་སོགས་བཟོ་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གནས་མཐའ་དག་ལ་མཁས་པར་བྱས་
པ་ནི་མཛད་པ་ལྔ་པ་བཟོ་བའི་གནས་ལ་མཁས་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་ས་
འཆོ་མ་ཁབ་དུ་བཞེས་ཏེ་བཅུན་མོ་རྣམས་དང་ཅེ་དགས་རོལ་པའི་ཚུལ་བསྟན་
པ་ནི་མཛད་པ་དྲུག་པ་བཅུན་མོའི་འཁོར་དགུས་རོལ་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་
ནས་མཆོད་རྟེན་རྣམ་དག་གི་བྱང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱང་བར་མཛད་པ་
ནི་མཛད་པ་བདུན་པ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་ཆུ་བོ་ནི་རྩ་
ནའི་འགམ་དུ་ཉིལ་འབྱ་བཞི། རྒྱ་ཡུག་འབྱ་བཞི། འབྲས་འབྱ་དྲུག་རྣམས་ལ་
བརྟེན་ནས་ལོ་དྲུག་དཀར་སྤྱད་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་བརྒྱད་པ་
དཀར་བ་སྤྱད་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྤྱིང་ལོ་སྟེ་ཡང་དག་པར་
ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་ཇོགས་པར་འཆང་བྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར་དུ་མ་ག་ཏ་དོ་རྩི་གདན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་གཤེགས་ནས་སྟོད་
ལ་དགའ་རབ་དབང་ལྷག་ལ་སོགས་པའི་བདུད་བཙུམས། བྱང་ལ་མཉམ་པར་

བཞག་པར་མཛད་པ་ནི་མཛད་པ་དགུ་པ་བྱང་ཆུབ་སྤྲིང་པོར་གཤེགས་ཏེ་བདུད་
སྤེ་བཅོམ་པའི་མཛད་པ་དང་། འཕྲེན་ཚུལ་སྤེ་མ་ལྟར་ན་འདི་སོ་སོར་གཉིས་སྤུ་
འཕྲེན་ནོ། །དེ་ནས་ཐོ་རངས་ཀྱི་ཆ་ལ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བའི་
ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་བཅུ་པ་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མཛད་པ་དང་། དེ་
ནས་ཡུལ་སྤྱོད་རྒྱ་མཚོ་སྤེ་སོགས་སྤུ་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་གསུངས་པ་ནི་མཛད་པ་
བཅུ་གཅིག་པ་ཆོས་འཁོར་བསྐྱོར་བའི་མཛད་པ་དང་། དེ་ནས་གྲོང་སྤྲེང་རྩ་
མཆོག་ཏུ་སེམས་ཅན་ཉག་འཛིན་ཅན་རྣམས་སྤྱོད་བ་བསྐྱེད་དེ་ལས་ལ་བཅོན་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་སྤྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་པ་ནི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པ་སྤུ་
ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

འོན་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་མཛད་དམ་ཟེམ་ཅན་དུ་མཛད་
ཅེན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སྤྱིར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ཅིག་
ཅར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མི་མཛད་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ཉིད་དུ་སྤྱེ་
བ་མངོན་པར་སྤྱེ་བའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཞན་དང་
གཞན་དུ་དགའ་ལྡན་ནས་འཕྲོ་བའི་མཛད་པ་ནས། སྤྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་
མཛད་པ་སྟོན་པའི་བར་རྣམས་དུས་མཉམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྤེའི་རྒྱན་
ལས། ¹དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ལ་ལར་སྤྱོད་མང་བརྒྱ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །ལ་
ལར་སྤྱེ་བ་མི་མངའ་ལ་ལར་སྤྱེ་བའི་སྤྱོད་པ་སྤྱ་ཆོགས་དང་། །ལ་ལར་བྱང་

¹ ག་ཅེ་བ་ཀ་ཡུལ་སྤེ་རྒྱ་མཚོ་སྤེ་མི། བ་ཅེ་པ་ཅེ་ཡུལ་སྤེ་རྒྱ་མཚོ་སྤེ་མི། ཆ་པ་ཉེ་ལྷ་ཡུལ་སྤེ་རྒྱ་མཚོ་སྤེ་མི། ཀ་པ་ཨ་ན་པ་ཡུལ་སྤེ་རྒྱ་མཚོ་སྤེ་མི།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་མ། 20། སེམས་ཅན་མི། རྫོགས་ཀྱི་ཁམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱན། 194། 19།

ཆུབ་དང་ནི་ལ་ལར་དེ་ནི་ཐུང་ན་འདས་སྟོན་ཀྱང་། །དེ་ནི་གནས་དེ་ལས་ཀྱང་
རྣམ་པར་གཡོ་མི་མངའ་ལ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་མཛད། །ཅེས་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་པར་ཡུལ་འབྱུག་པ་
བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་སེམས་ཅན་ལ་
ལ་དག་གིས་^༡ནི་འཁོར་བ་འདི་ཉིད་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱིས་
ནས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་དང་།
ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དཀའ་བ་སྤྲད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སྣོད་པོར་འགྲོ་བ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྣོད་པོ་ལ་འདུག་
པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བདུད་བཅོམ་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་མངོན་
པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་ཆངས་པ་དང་བརྒྱ་
བྱེད་དང་འཇིག་རྟེན་སྦྱང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། ལ་ལ་དག་
གིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་སོགས་དང་། དགོངས་འགྲེལ་
ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སྦྱུལ་པའི་སྦྱས་དང་
པོ་དག་འཕྲན་གྱི་གནས་ནས་བབས་པ་ནས་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཐུང་ན་ལས་
འདས་པ་ཆེན་པོ་^༢སྟོན་པའི་བར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ལ་
སོགས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན། ཞེས་དང་། དཔལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་

^༡ ག་༤༤་བ་པ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་ལ་དག་གི། བ་༤༤་ན་པ་སེམས་ཅན་ལ་ལ་དག་གི། ཆ་༥༡་པ་སེམས་ཅན་ལ་ལ་
དག་གི། ཀ་༥༢་བ་ལ་སེམས་ཅན་ལ་ལ་དག་གི།

^༢ ག་༤༥་ན་པ་ཆེན་པོ། བ་༤༤་ན་པ་ཆེན་པོ། ཀ་༥༤་ན་པ་ཆེན་པོ།

པས་ཕྱོགས་བཅུ་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁམས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་སྐྱུ་པ་ནམ་
མཁའ་མཐས་གཏུགས་པ་རབ་འབྱམས་རྒྱ་མཚོ་ཐམས་ཅད་དུ་འདི་གཉིས་ཀྱི་
ཁམས་རེ་རེ་དང་། སྤྱི་རེ་རེ་དང་། སྤྱི་ཁྱོན་ཅམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དགའ་ལྷན་གྱི་
གནས་ནས་འཆི་འཕོ་བ་དང་། ལྷམས་སུ་འདུག་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་ས་
པའི་རབས་ཐམས་ཅད་དུ་འདྲ་བའི་སྤྱན་གྱིས་བྱབ་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་
ཅིག་ཅར་ཀུན་ཏུ་སྤྲང་རྒྱུ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་ཞིང་འདི་ཉིད་དུ་
དགའ་ལྷན་དུ་སྤྱི་བ་མཛོན་པར་སྤྱི་བའི་མཛད་པ་ནས། ཁྱོད་ཁྱེད་རྩ་མཚོ་ག་
ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་བར་རྣམས་རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་
ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤུལ་སྤྱ་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སྤྱི་གོལ་ལ་
འགོད་པའི་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་སྤུལ་པ་དང་
འཆོས་པར་མི་རྟོག་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱི་བ་དག་མེད་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོས་བསྟན་
པའི་སྤྱོད་ས་སྤྱི་བ་བསྤྱིད་དེ། རིམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་
པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ཆ་མཐའ་མི་རྟོག་སྤྱག་བསྐྱེད་
བདག་མེད། ཞི་བའི་སྤྱི་ཡིས་ཐབས་མཁྱེན་པས། སྤྱི་དག་གསུམ་སེམས་ཅན་སྤྱི་
བསྤྱིད་ནས། མྱ་ངན་འདས་ལ་རབ་འདུག་མཛད། ཅེས་སོགས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༢༠༡ སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལ་འགོད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ། ༢༡༡ ༡༢།

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་མིན་འདིའི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་
འདིས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བྱ་བ་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་འཆད་ན་
འཆད་ཚུལ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་^༡དང་། བསྟན་བཅོས་
གྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྐད་ཅིག་སྟོར་བཞིའི་སྐབས་སུ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་མཆན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པར་གསུངས་པ་ལས་
འཕྲོས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། ^༢དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་
གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་
གྱིས་སྟོང་བ་རྣམས་ལ་འདི་དག་ནི་དག་པའི་ཆོས་སོ། །འདི་དག་ནི་འཛིག་ཉེན་
པའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་སོགས་རྣམས་པའི་ལན་དུ་རབ་འབྱོར་འདི་ལ་གྱིས་བ་ཐོས་
བ་དང་མི་ལྡན་བ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ནི་མི་ལམ་ཡང་དམིགས་ལ། མི་ལམ་མཐོང་བ་
ཡང་དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ནས། དེ་ལ་སྦྱོན་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་བ་ཡོངས་
སུ་རྩོགས་བ་དེས་བྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་བཅད་ཅིང་གཏུབ་ཀྱང་བདག་ལ་སུ་ཡང་
གཏུབ་བམ་བཅད་དོ་སྟམ་པའི་སེམས་མི་འབྱུང་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོར་
བསྟན་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ^༣རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སྦྱོན་གྱིས་འཛིག་ཉེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས།

^༡ ག་༤༥ན་པ་གསུངས་ཚུལ། བ་༤༦་བ་ན་གསུངས་ཚུལ་དང་། ག་༥༤་བ་༡་གསུངས་ཚུལ།

^༢ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྟུང་མ། ༢༡། ཉི་ཁྱི་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༤༡༩། ༤།

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྟུང་མ། ༢༡། ཉི་ཁྱི་ལ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༠༡། ༡༢།

གཉིས་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་དང་། ཅ་བ། འབྲེལ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་
ལ། བཤད་ཅིན་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་དང་། འཆད་འབྲུར་གྱིས་མཚམས་སྦྱར་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།¹ དེ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་བསྐྱོམས་པའི་
སྟོབས་ལས་བྱུང་བ་སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་ཡེ་ཤེས་ལ་སོགས་
པ་ལ་ལྟོས་ནས་རབ་ཏུ་བཏགས་པའི་སྤྱི་གསུམ་བསྟན་ནས། ཞེས་འཆད། དོན་
ནི། དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་བཏགས་པ་སྟེ་སྟོས་རི་ལྟར་མོས་པ་བཞིན་དུ་བྱེ་བའི་སྤྱི་
གསུམ་བསྟན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུམ་
དུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱེ་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར་ཏེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིའི་བདག་ཉིད་དོན་
དམ་བཤེན་པ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་
དུ་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྤྱི་དང་། དེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱང་
སེམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མཚན་དཔེར་སྤྲང་བ་སྦྱེད་པའི་རྣམ་པ་ལ་
² ལྟོས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་དང་། དེ་ལ་མོས་པ་ཅན་དང་ཅུང་ཟད་བསྐྱོམས་པས་ཉན་
ཐོས་དང་སོགས་པས་སོ་སྤྱིའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་སྦྱུལ་བ་སྦྱེད་པའི་རྣམ་
པ་ལ་ལྟོས་ནས་སྦྱུལ་སྤྱོད་བཏགས་ནས་བསྟན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི།³ ཀྱུན་
རྫོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པར་སྤྲང་བ་སྦྱེད་
པའི་སྟོན་པ་དོན་བྱ་བ་མཛད་པས་ན། གདུལ་བྱའི་སྤྱི་བོའི་སྤྲང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་

¹ བསྟན་འབྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༧། ༩།

² ག་ལ་པ་པ་རྣམས་པ་ལ་ལྟོས། པ་ལ་པ་རྣམས་པ་ལ་ལྟོས། ཚ་པ་པ་རྣམས་པ་ལ་ལྟོས། ག་པ་པ་རྣམས་པ་ལ་ལྟོས།

³ བསྟན་འབྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། རྫོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༧། ༡༩།

ལས་དེའི་བདག་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འཆད། དོན་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱབས་གསུམ་བསྟན་ཟིན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སྐལ་བ་དང་ལྷན་
པའི་གདུལ་བྱའི་དག་པའི་སྤང་བ་ལ་བརྟེན་བ་སྟེ་དེའི་ངོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་
འཕྲིན་ལས་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་དེའི་བདག་པོའི་རྒྱུ་བྱས་བ་ལས་
བྱང་བ་རྣམས་ནི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་དེའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་
པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁོན་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་པའི་
སྐྱེ་དང་། སོགས་པས་སྤྱལ་སྤྱར་སྤང་བ་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱེད་པའི་སློན་ནས་དེ་
དག་གི་དོན་བྱ་བ་མཛད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། དུས་ཀྱི་སློན་ནས་མདོར་བསྟན། དབྱེ་བའི་སློན་ནས་རྒྱས་པར་
བཤད། གངས་ཀྱི་སློན་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་
འཁོར་བ་རྩི་སྤྱད་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདོད། །ཅེས་འཆད།
གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ན་
འདས་ལ་འགོད་བ་སྟེ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ཆོས་
ཀྱི་སྐྱེ་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི། །རྣམ་པ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་བཞེད། །ཅེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་དབྱེ་བ། དེའི་དུས། དེའི་པ་དེས་གཞན་ཡང་
མཆོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། །དང་པོར་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་བྱང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། །ཞེས་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་སྤྱང་། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༩།

² བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་སྤྱང་། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༩། ༣།

པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་ནི།¹དེ་ལྟར་ན་ཚོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཞིན་དུ་འདིའི་འཕྲིན་ལས་ནམ་པ་ཉི་ཤུ་ཙ་བདུན་ཡང་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་བཞེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།¹སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་ལས་བསྟན་པའི་གོ་རིམ་བསྟན་པའི་རིམ་པས་ལྷག་མ་བར་གྱི་ཚིག་གི་དོན་ནམས་ཀྱི་གོ་རིམ་ཡང་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་བྱ་སྟེ། ཚིག་མངས་སུ་དོགས་པས་བདག་གིས་ནི་མ་བྲིས་སོ། །ཞེས་འཆད།

འདིའི་སྐབས་སུ་འབགས་པ་ལྟར་ན་སྤྱི་འཕྲིན་ལས་དང་། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། གཞུང་གིས་བསྟན་ཚུལ། འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ། འཕྲོས་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་ཆེན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱོད་བདག་ཆེན་བྲས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ནམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྤྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བྱ་བ་ལུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་སུ་ཡོད། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། ལམ་གྱི་ཉེན་ལ་འགོད་པ་ནས་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་བར་ཉར་བདུན་དུ་ཡོད། ས་མཆོམས། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། གསུམ་པ་ནི། མདོ་ཚན་དང་པོས་འཕྲིན་ལས་མདོར་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་འདིའི། །ལས་ནི་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས།

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩ །ཤར་ཕྱིན་ན། སློབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༡ ། ༥།

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩ །ཤར་ཕྱིན་ན། སློབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་གོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༡ ། ༥།

དེས་ན་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་པོ་དེ་ལ་ཡང་། གདུལ་བྱ་ལས་ཀྱི་རྟེན་ལ་
འགོད་པ་དང་། ལས་ལ་འགོད་པ་དང་། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱི་བྱ་འབྲིང་གི་བསམ་པ་ཐར་པ་དོན་
གཉེར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་སྟོན་པ་ལ། མདོ་ལས།^༡རབ་འབྱོར་ངས་འདི་
ནས་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་འཛིག་རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ན་ཤར་ཕྱོགས་
ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲའི་སྤྱང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་དག་ན་བྱང་ཆེན་དག་ཆེད་
དུ་བསམས་ཏེ་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་དག་ཏུ་འདོང་ཞིང་སེམས་ཅན་དཔྱལ་
བའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞི་བར་བྱས་ནས། རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་ཀུན་བརྗོད་
པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་རྩེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་ཆོ་འབྲུལ་རྣམ་པ་གསུམ་
པོ་དེ་དག་གིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་ཆོས་སྟོན་ཅིང་
རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞི་བར་
བྱས་ཏེ། ཀུན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་རྩེས་སུ་བསྟན་པའི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་
ཆོས་སྟོན་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། འཕགས་པའི་ཆོས་འཛིག་རྟེན་པའི་སྤྱན་པ་ལ་
བཀོད་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་འགྲོ་བ་ལྗེའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཞི་བར་མཛད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་བསྟན་
ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། ཞེས་དང་།^༢དང་
པོར་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དང་བཟང་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་མདོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པར་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། ཉི་ཁྱི ༥༠༡ ༡༩༡

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩ ༡

གནས་པའི་མཚན་ཉིད་འགྲོ་བ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། ཚེགས་ལམ་ལ་འགོད་པ། སྤྱིར་ལམ་ལ་འགོད་པ། མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ། སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ། བསྐྱ་བ་བཞི་ལ་འགོད་པ། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ་འགོད་པ། གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པ། སྤྱིད་པ་ལ་འགོད་པ། དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་པ་དང་ལྔ་ལས།

དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།^༡རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་གྱི་སྤྱིན་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ཡང་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཚར་མཛད་ཏུ་བྱུང་བའི་ཚུལ་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བསྐྱ་རྣམ་བཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། ཞེས་དང་།^༢སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱ་བའི་དངོས་སོ་བཞི་ལ་བཀོད་དེ། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་ལས།^༣རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་བྱང་ཆེན་ཤེར་བྱིན་ལ་སྤྱིད་པའི་ཆེ་བྱང་ཆེན་གཞན་དག་ལ་འདི་སྐད་ཏུ་འདོམས་ཤིང་འདི་སྐད་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ་ཁྲིད་ཚུར་ཤོག་ཡི་གེ་མདོན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མཁས་པར་གྱིས་ཤིག །ཡི་གེ་གཅིག་ལ་མཁས་པར་གྱིས་ཤིག །ཡི་གེ་གཉིས་ནས་ཡི་གེ་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༡ ཉི་མེ་ཤ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༥༡༦། ༡།

^༢ བསྐྱ་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩ ཤེར་བྱིན་ཟེ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༧༥། ༡༠།

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༡ ཉི་མེ་ཤ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉི་མེ་ ༥༧༧། ༡༥།

བཞི་བཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་མཁས་པར་གྱིས་ཤིག་ཤེས་པ་ནས། འདི་ནི་སྒྲ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་བར་ཞེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་
ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བཤད་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་བཅས་པ་ཡི། །རྣམ་པར་བྱང་བ་རྩོགས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ¹ཐོས་
པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པས་མི་མ་སྤྲོད་པའི་སྤྱོད་པ་དང་གཉེན་པོ་
དོར་བ་དང་སྤངས་བར་བྱ་བའི་སྟོན་པ་རྩོགས་པར་མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས།
གསུམ་པ་ནི། ²རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་མཐོང་མཁན་པོ་འཇམ་སྤྱི་མཐོང་
མཁན་པོའི་མཆོན་བྱ་མཁས་པ་ཞིག་གིས་རྩིས་ཀྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་
ཏེ། གཟུགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཆོགས་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། སྤངས་པའི་གཟུགས་སམ། ཞེས་
པ་ནས་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྦྱོན་པར་བྱེད་ཀྱང་
སེམས་ཅན་དུ་མི་དམིགས་སེམས་ཅན་དུ་གདགས་པ་ཡང་མི་དམིགས་སོ་
ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་རྣམས་དོན་
རྩི་བཞིན་གྱིས། །དོན་དང་། ཞེས་དང་། ³སྤྱི་མ་མཁན་བཞིན་དུ་རྩིས་སུ་ཆགས་
པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་དཔེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཏེ་གཞན་གྱི་
དོན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཉིད་རྩི་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ལ་བཀོད་དེ།
ཞེས་གསུངས། བཞི་པ་ནི། ⁴དེ་བདག་ཀྱང་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ཡིན། གཞན་སྦྱིན་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡།ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥། ༡༡།

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༡། ཉི་ཁྱི་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༤༡། ༩༡།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥། ༡༣།

⁴ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༡། ཉི་ཁྱི་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༤༡། ༩༡།

དབྱིངས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར། སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་པར་བྱེད་
པར་མི་འགྱུར། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། རབ་
འབྱོར་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་དེ་སྟོན་རི་ལྷོ་ཕྱིས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བར་དུ་ཡང་དེ་
བཞིན་ཡིན་པས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ་ཐབས་མཁས་
པས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྟོན་གྱི་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་མེད་
པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟེ་བར་འགྱུར་བ་ལྟ་གཤམ་
འོང་། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རང་བཞིན་གྱིས། སྟོང་
པ་ཉིད་དང་། ཞེས་དང་། རྟེན་ས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
གོམས་པ་ལའོ། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། ¹རབ་འབྱོར་དེ་བཞིན་གཤམ་པའི་སྤྱལ་པས་དག་སྟོང་
ངམ་དག་སྟོང་མཁའ་དག་བསྟེན་ནས་དག་བསྟེན་མ་ལ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བ་ཁྲིག་
ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མར་རྒྱན་དུ་ཆོས་བསྟན་ན། རབ་འབྱོར་དེ་ཅི་སྟུང་དུ་སེམས།
སྤྱལ་བ་དེ་དག་ལ་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྐལ་བ་
ཡོད་དམ། ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་དེ་ཡང་ཉེ་བར་ཞི་བ་སྟེ་ཆོས་གང་ཡང་
འཕེལ་བའམ་འགྲིབ་པར་བྱེད་པའམ་སྐྱེ་བའམ་འགག་པའམ་ཀྱན་ནས་ཉོན་
མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བའམ་ཐོབ་པའམ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་
མེད་དོ། ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། གཉིས་ཟད་དང་། ཞེས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྟར་ན། ༥༥། ཤེར་ཕྱིན་ན། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༡༥།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྟར་ན། ༥༥། ཉི་ཁྲི་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༩༠༥། ༡།

¹ བསྟན་པ་ལྟར་དཔེ་ལྟར་ལ། ༥༥། མེར་ཁྱིམ་ཁ། མཐོང་དཔོན་མེར་མོ་བཟང་མོ། བཟོལ་བ་དོན་གསལ། ༣༧། ༡༩།

༩ ག་༤་བ་༣་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར། བ་༤་བ་༥་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར། ག་༥་བ་༣་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར།

⁶ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྲད་མ། ༥༩། ཞེད་ཕྱིན་ན། མཆོག་དཔོན་ལེད་པེ་བཟང་པོ། རྟེན་པ་དོན་གསལ། ༩༧། ༩༧།

པ་ལ་འགོད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི།^༡ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་དོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱུག་
ལ་སྦྱོད་པ་དང་། སྦྱོང་པ་ཉིད་བཅུ་བཞི་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྲུལ་
ཅུ་ཅ་བདུན་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་
པའི་ཆེ་ཐབས་མཁས་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྒྲོན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡང་དག་པར་འབྱུག་གོ། ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་། ཞེས་
དང་།^༢ དེ་བཞིན་ཏུ་རིམས་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བྱུག་པ་ལ་ཤེས་པ་
དང་། ཤེས་བྱའི་དངོས་པོར་མངོན་པར་མ་ཞེན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཆོས་ཐམས་ཅད་
དམིགས་སུ་མེད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། གསོལ་ལ།^༣ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐབས་མཁས་པ་གང་གིས་
བྱང་ཆེན་ཆོས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མེད་པར་མཐོང་ནས་སྒྲོན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་འབྱུག་པའི་ཐབས་མཁས་པ་དེ་གང་ལགས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་སྦྱོད་པའི་ཆེ་ཆོས་གང་ཡང་གང་ལ་ཐོགས་པར་འགྱུར་པའི་དངོས་པོ་འཕ།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༩༩། ཉི་མེ་ཤ། སྦྱོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༣༡། ༡།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྒྲོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༩།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༩༩། ཉི་མེ་ཤ། སྦྱོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༣༤། ༢།

གང་ལ་ཐོགས་པར་འགྱུར་ནས། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་པའི་
ཆེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་དེ། སེམས་ཅན་ལ་ལ་ཞིག་
དམིགས་པར་བྱས་ཤིང་གདུལ་བར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་གང་ཡང་མི་
དམིགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལུས་ཅན་
རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤྱིན་དང་། །ཞེས་དང་། རྒྱུ་ལྟ་བུ་ས་བདུན་པ་ལ་ཐབས་
ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་
ལའོ། །ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ། སྤྱོད་པ་བྱུང་པར་ཅན་ལ་འགོད་པ་དང་། བདེན་འཛིན་མཛོན་ཏུ་
བྱུར་པ་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུ་ལྟ་བུ་ཆེ་ལྟན་རབ་འབྱོར་
ཀྱིས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྟན་འདས་བྱང་
ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་གང་ལ་སྤྱད་དེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྱིན་པར་
བྱ་བ་དང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བགྱི་བའི་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ལམ་གང་ལགས། བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར་འདི་
ལ་བྱང་ཆེན་སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ། སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་
ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད། ཅེས་པ་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱིས་ནས་ཆོས་རྣམས་པར་འགོད་པར་
བྱས་ཤིང་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན།

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་སྟེ། ༥༥། ཤེས་ཕྱིན་ན། སྤྱོད་པ་དོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༥།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་སྟེ། ༥༥། ཉེ་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། ཉེ་ཁྱིམ། ༤༤། ༡༡།

དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི། །ཞེས་དང་། རྟོགས་སྟོབས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། རབ་འབྱོར་དེ་ལ་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་ལ་སྟོང་པས་འདི་ལྟར་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འདི་ལྟར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། མངོན་པར་འདུ་བུ་བ་མ་གཏོགས་པར་འདི་ལ་ཆོས་གང་ཡང་ངོ་ཐོ་ཉིད་ཀྱིས་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་སུ་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་བསྐྱེད་དེ། ལམ་དེས་སེམས་ཅན་འཁོར་བ་ལས་ཡོངས་སུ་ཐར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། མངོན་པར་ཞེན་པ་རྒློག་པ་དང་། །ཞེས་དང་། རྟོགས་དེ་ཉིད་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤངས་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས།

ལྷ་བ་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། གསལ་བ། “བཙེམ་ལྡན་འདས་ཅི་
ལགས། སྤྱིས་པར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ལགས་
སམ། བཙེམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བ་ནས།
སངས་རྒྱས་ཕྱིན་ཆད་དེ་བཞིན་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་ཆོས་

⁹ བསྟན་པ་ལྟར་དཔེ་ལྟར་ལ། ༡༣། ཤེར་ཕྱིན་ན། རྩོམ་དཔོན་ཤེར་གེ་བཟང་གོ། རྩོམ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༦།

༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྲར་མ། ༢༤། ཉི་མེ་མ། རྟོན་བ་བཙམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༤༧། ༢༠།

༩ ག་༩་བ་༣་ཐར་པར་བྱེད་དོ། །བ་༥༠་བ་༧་ཐར་པར་བྱེད་དོ། །ཀ་༩་མ་བ་༩་ཐར་པར་བྱེད་དོ། །

⁶ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱར་ལ། ༥༡། ཤེར་མེན་ན། མཐོང་དཔོན་མེད་ལོ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ཤ།

“བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྲར་མ། ༣༤། ཉི་མི་ཨ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མི་ ༤༥། ༡༡།

ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཞེས་བྲལ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་། ཞེས་དང་། ¹དེའི་རྗེས་ལ་ས་དགུ་བ་ལ་
སྟོན་ལས་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཐུས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།

དུག་པ་ལ། ས་བརྩ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ། སྤྱི་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ལ།
སྤྱི་བ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གསུམ་ལས། དང་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་དག་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། ²རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་³། བཙུག་ལྷན་འདས་
གལ་ཏེ་ཚོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་དབེན་པ་ལགས་ན་རི་ལྟར་བྱང་ཆེན་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བགྱི། བཙུག་ལྷན་འདས་གྱིས་བཀའ་
སྤྱུལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་ཉི་ཤེས་
བཟུང་སྟེ། བདག་དང་གཞན་གྱི་ལུས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་དང་། དག་གི་གནས་
ངན་ལེན་དང་། ཡིད་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་སྟེ། དེ་ཡོངས་སུ་དག་
པར་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས།
ཟླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཞིང་། །རྣམ་པར་
དག་དང་། ཞེས་དང་། ⁴དེའི་འོག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་སྤྱི་ལོ་ ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟུ་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༩།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་སྤྱི་ལོ་ ༩༩། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༥། ༣། ༡༡།

³ ག་ལ་ ༤༥། ༥། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བ་ ༥༡། ༣། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ཚ་ ༥༩། ༥། རབ་འབྱོར་གྱིས་
གསོལ་བ། ག་ ༤༥། ༣། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།

⁴ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་སྤྱི་ལོ་ ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟུ་སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༡༠།

ས་བཅུ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྤྲོ་ཆོག་ས་བ་རྣམ་པར་དག་བ་ལ་བཀོད་ནས།
ཞེས་གསུངས།

གཉིས་བ་ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་བ་ལ་འབོད་པ། གཞན་དོན་
སྤྱན་གྲུབ་ལ་འབོད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སྤྲུག་མ་རྩོག་ས་བ་ལ་འབོད་བ་དང་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།^༡དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་བ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་
འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ངེས་བ་ཞེས་
བགྱིའམ་མ་ངེས་བ་ཞེས་བགྱི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་
འབྱོར་བྱང་ཆེན་ངེས་བ་སྟེ་མ་ངེས་བ་མ་ཡིན་ནོ། །གསོལ་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་
པོའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་པོའམ་སྤང་པོ་གང་དུ་ངེས་བ་ལགས། བཅོམ་
ལྡན་འདས་གྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤང་
པོའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་པོར་ངེས་བ་མ་ཡིན་གྱི། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆེན་
ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་པོར་ངེས་བའོ། །ཞེས་བ་ནས། དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་ཡོངས་སུ་
འཇིན་བ་ནི་ཐབས་ཤིན་ཏུ་མཁས་བ་སྟེ། དེ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེའོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་བ་ལ། ངེས་བ་དང་། ཞེས་དང་།^༢ཡང་དེ་ཉིད་
ལ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོག་ས་བའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡང་དག་པར་རྩོག་ས་བའི་བྱང་
ཆུབ་ཏུ་སོ་སོར་ངེས་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༡ ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༩༤༧ ར།

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༩ ཤེར་ཕྱིར་ང། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༤༠༡ ༡༩༡

གཉིས་པ་ནི།¹ བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཚུལ་དཀར་པོ་གང་དང་གང་ལ་
གནས་ཤིང་དེ་དང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མཁས་པ་བགྱིད་ཀྱང་ལས་དེ་ལྟ་བུས་མི་
གོས་པར་བགྱིད་པ་ལགས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་
འབྱོར་ཤེར་ཕྱིན་ལ་གནས་ཤིང་བྱང་ཆེན་ཐབས་མཁས་པ་ལ་སྤྱོད་དེ། ཐབས་
མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ཚུགས་བརྩེ་རེ་རེ་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྤྱང་
གི་བྲེ་མ་སྟེད་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀྱང་དེས་དེ་ལ་གང་ཡང་རེག་
པར་འགྱུར་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་གྲངས་དེས་ན་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་
ལ་གནས་ཤིང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་མཁས་པ་ལ་སྤྱད་པར་རེག་པར་བྱའོ། །ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཆད་མེད་
དང་། །ཞེས་དང་།² ཚུགས་བརྩེའི་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
དང་འཛིག་ཏེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ་ཉི་བར་འགོ་བ་
ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཀོད་དེ། །ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི།³ དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་ཅིང་
ཆོས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་གནས་ཏེ་ཚུགས་བརྩེའི་ཚུགས་རེ་རེའི་འཛིག་
ཏེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྲེ་མ་སྟེད་དག་དུ་མཆི་བ་དང་། །འཛིག་ཏེན་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༡༩། ཉི་མེ་ཤ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༩༩། ༩།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༤༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྤྱོད་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༡༣།

³ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༡༩། ཉི་མེ་ཤ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ་ ༤༩༠། ༡༡།

གྱི་ཁམས་དེ་དག་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་ཇི་སྟེད་ཅིག་བཞུགས་
ཤིང་འཆོ་སྐྱོད་བ་དང་། ཆོས་སྟོན་བ་དེ་དག་ལ་བསྟེན་བཀུར་^༡ བྱེད་བ་དང་ཆོས་
ཉན་ཅིང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་དག་ལ་དགོ་བའི་རྩ་བ་བསྐྱེད་པའི་
མངོན་པར་ཤེས་པའི་བ་རོལ་ཏུ་བྱེན་བ་མངོན་པར་བསྐྱབས་པ་ལགས། དེ་སྐད་
ཅེས་གསོལ་བ་དང་། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆེ་^༢ དང་ལྡན་བ་རབ་འབྱོར་ལ་
འདི་སྐད་ཅེས་བཀའ་སྤྲུལ་གྱི། །རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཤིང་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་
པའི་ཆེ་ཕྱོགས་བཅུའི་ཕྱོགས་རེ་རེའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་སྤྱང་གི་བྱེ་
མ་སྟེད་དེ་དག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་དོ། །ཞེས་བ་ནས། ལམ་གྱི་ཡན་
ལག་དང་མི་ལྡན་པའི་བྱང་ཆེན་ལ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱས་
བསྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་། །ཞེས་དང་། ^༣ འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་
ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཏུ་ཉི་བར་འགོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་བཀོད་དེ།
ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་སྲིད་པ་ཐ་མ་ལ་འཁོད་པ་ལ། རུས་པའི་བྱང་པར། རྟོགས་པའི་
བྱང་པར། སྤངས་པའི་བྱང་པར། དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་འཁོད་པ་
དང་བཞི་ལས། དང་སོ་ལ། བྱང་ཆུབ་འབྲེན་པར་བྱེད་པ་ལ་འཁོད་པ་དང་། ལས་

^༡ ག་ལོ་མ་མ་བསྟེན་བྱེད། བ་ལ་ན་མ་བསྟེན་བྱེད། ག་ལ་ན་མ་བསྟེན་བཀུར་བྱེད།

^༢ ག་ལོ་བ་མ་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར། བ་ལ་ན་མ་ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར། ག་ལ་ན་མ་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར།

^༣ བསྟེན་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩ཤིང་ཕྱིན་མ། སྟོན་དཔོན་མེད་གོ་བཟང་གོ། འཕྲིན་པ་དོན་གསལ། ༣༥༡ ༡༥།

‘ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།¹ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ།
བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆེན་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བགྱིས་
ཤིང་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་
པར་འཆང་བྱ་བར་འགྱུར་བའི་ལམ་དེ་དག་གང་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་དགེ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་བྱང་ཆེན་གྱི་
ལམ་གྱི་ཡན་ལག་གོ། །ཞེས་བ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་ཆེན་དང་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱང་
པར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཡན་
ལག་ཁྱེད་དང་།² དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་བཤུ་དེ་ཉིད་³ བྱང་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རང་གི་
ངོ་བོ་བྱང་ཆུབ་མཐའ་དག་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། ཞེས་གསུངས། གཉིས་བ་ནི།⁴ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་
བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་
བ་ལགས་ན། རང་གི་མཆན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལ་འདི་ནི་སེམས་
ཅན་དཔྱལ་བའོ། །ཞེས་བ་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱད་པ་སྤྱོད་ཅིང་སྒྲ་
ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་

¹ ག་༥༠་བ་༥་ལམ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ། བ་༥༣་ན་༦་ལས་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ། ༡༧་བ་༣་ལམ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༡། ཉི་ཁྱི་ལ། ལྷོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༠༣། ༡༡།

³ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༡༦།

⁴ ག་༥༡་ན་༣་དེ་ཉིད་ལ་བྱང་པར་གྱི། བ་༥༣་བ་༡་དེ་ཉིད་བྱང་པར་གྱི། ༡༧་བ་༥་དེ་ཉིད་ལ་བྱང་པར་གྱི།

⁵ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༡། ཉི་ཁྱི་ལ། ལྷོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༠༦། ༥༠།

རྒྱལོ། །མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་རྒྱུ་ལྗེ་འཁོར་བ་ལས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འགྲོལ་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། ལས་རྣམས་ནི། །རྒྱུ་མི་ཟ་དང་། ཞེས་དང་། ལས་དང་འབྲས་
བྱར་འབྲེལ་བ་^༡ རྒྱུ་མི་ཟ་བ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ལ། བདེན་བཞི་མཛོང་བ་རི་ལྷོད་བརྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་།
འཁོར་འདས་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རི་ལྷོ་བརྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་
པོ་ནི། ^༢ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ་^༣ ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གཤམ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་སྟོང་བ་ལགས་ན་རི་ལྷོ་བྱང་ཆེན་ལྷན་མེད་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
ཏེ། རྒྱུ་ལྗེ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་འབྲེལ་བ་ལགས། བཅོམ་ལྷན་འདས་
གྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ལྷན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་
རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཏེ་སྤྲུག་བསྐྲུལ་
དང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཀྱན་འབྱུང་དང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་འགོག་པ་དང་སྤྲུག་བསྐྲུལ་འགོག་
པར་འགྲོ་བའི་ལམ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་རྟོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་
དུ་ཡང་དག་པ་རི་ལྷོ་བ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱིས་མི་ཤེས་མི་མཛོང་
བས་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྟོན་ཅིང་ཐབས་མཁས་པས་སེམས་ཅན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༡༩།

^༢ ག་༥༡་ན་༩་འབྲེལ་བ། བ་༥༣་བ་༩་འབྲེལ་བ། ཆ་༥༣་པ་༡༩་འབྲེལ་བ། ཀ་༩་ན་༩་འབྲེལ་བ།

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཉི་ཁྱི་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༢༡༡། ༥༩།

^༤ ག་༥༡་ན་༩་གསོལ་བ། བ་༥༣་བ་༥་གསོལ་བ། ཀ་༩་ན་༣་གསོལ་བ།

ནམས་ལ་ཚོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ།
བདེན་མཐོང་དང་། །ཞེས་དང་།^༡ དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་
ཉོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི།^༢ རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་དེ་
ལྟར་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ནམས་ཀྱི་ཚོས་མཉམ་པ་ཉིད་གང་ལགས་པ་དེ་ཉིད་དད་པའི་
ཇེས་སུ་འབྲང་བ་ནམས་དང་། ཚོས་ཀྱི་ཇེས་སུ་འབྲང་བ་ནམས་དང་བརྒྱད་པ་
ནམས་དང་རྒྱན་དུ་ཞུགས་པ་ནམས་དང་ལན་ཅིག་ཕྱིར་འོང་བ་ནམས་དང་ཕྱིར་
མི་འོང་བ་ནམས་དང་དག་བཅོམ་པ་ནམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ནམས་བྱང་
ཆེན་ནམས་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་པ་ཉིད་ལགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་
མཆོན་ཉིད་མི་འདྲ་བའི་ཚོས་འདི་ལྟ་སྟེ། གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་དང་། ཞེས་པ་
ནས། འདུས་བྱས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་བར་བྱེད་ཅིང་། འདུས་བྱས་
ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱེངས་སྟོང་བ་ཡིན་
ཡང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དབྱེངས་སུ་འགོད་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་པ་
རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཐར་ཐུག་པར་རིག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་ལ། །ཐ་དད་ཡོངས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ན། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༡༩།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༩༩། ཉི་མེ་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༢༤༩། ༡༣།

སྤྱི་ལོས་དང་། །ཞེས་དང་། ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་དང་།
འདུས་མ་བྱས་ཐ་མི་དད་པར་ཡོངས་སྤྱི་ལོས་པ་ལ་བཀོད་ནས། ཞེས་གསུངས།
འདི་འདིར་བཤད་པ་ནི་དོན་འབྲེལ་དབང་བཅན་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་གཞི་
ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྟེན་སྒྲུབ་ཆེན་བྱམས་པས་
བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །བཅོམ་ལྷན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལགས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེའི་
ཆེ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱོབ་
པར་འཆལ་བས་གཟུགས་ལ་རྩི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བགྱ། ཞེས་པ་ནས། མི་རྟག་
པ་ལ་རྟག་པའི་འདུ་ཤེས་སྤྱི་གྲུབ་པ། སྤྱི་གཟུགས་པ་ལ་བདེ་པའི་འདུ་ཤེས་སྤྱི་
གྲུབ་པ། བདག་མེད་པ་ལ་བདག་གི་འདུ་ཤེས་སྤྱི་གྲུབ་པ། མི་སྤྱི་གཟུགས་པ་ལ་སྤྱི་
པའི་འདུ་ཤེས་སྤྱི་གྲུབ་པ་དངོས་པོ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་དངོས་པོ་ལས་
རྣམ་པར་འགྲོལ་རྟོ། །ཞེས་པས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ནི་སྤངས་པ་དང་། །ཞེས་དང་། ལྷོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འདུས་བྱས་དང་། ཞེས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་སྒྲུབ་ཀྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཅི་ལགས།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩ །ཡེར་ཕྱིན་ཟ། སྦྱོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༡ །

² བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༩ ། ཉི་ཁྱི་ལ། སྦྱོབ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༩ ། ༣།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩ །ཡེར་ཕྱིན་ཟ། སྦྱོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༡ ། ༡༤།

⁴ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༩ ། ཉི་ཁྱི་ལ། སྦྱོབ་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱི་ ༥༩ ། ༤།

གྲིས་པ་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་རྣམས་ལ་དངོས་པོར་ཞེན་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་པ་
དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་དེ་བཞིན་མ་ཉོར་བ་དེ་བཞིན་ཞེས་བགྲི་བ་མ་མཆིས་སམ།
དེ་སྟེ་མ་མཆིས་ན་ནི་མངོན་པར་འདྲ་བའི་དབྱིད་པར་ཡང་ངེ་ལྟར་འགྱུར། ལྷག་ལས་
དེས་ཀྱང་ལྷལ་རྒྱུད་ལྗེ་འཁོར་བ་ལས་ཅི་སྟེ་མི་འགྲོ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྲིས་
བཀའ་སྒྲུལ་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་མ་གཏོགས་པར་གང་ལ་གནས་ཏེ། གྲིས་པ་སོ་སོ་
སྒྲེ་བོ་རྣམས་ལས་མངོན་པར་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ནི་ཚུང་དུ་ན་སྒྲུབ་ཅི་
མའི་ཆ་ཤས་གཤགས་པ་ཅུམ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་བ་ནས། ཇི་ལྟར་ཡང་དག་
པར་མཐོང་བ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་འགྱུར་བ་མེད་
པ་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་
བར་གྲིས་བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། ཞེས་
དང་།¹ ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞི་མེད་པར་སྤངས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཞེས་གསུངས།

བཞི་པ་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཚས་སྒྲུབ་རྒྱ་ཚོགས་འི་མས་རྣམ་
པར་བྱང་བ་ལ་འགོད་པ། སྟོ་བྱར་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་ཚོགས་ལ་འགོད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི།² དེ་ནས་ཆེ་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྲིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་
སྤང་ཅེས་གསོལ་ཏོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཡང་དག་པ་མཐོང་བ་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་
མོངས་པར་འགྱུར་བའམ་རྣམ་པར་བྱང་བར་གྱུར་པ་མ་མཆིས་པ་དེ་བཞིན་དུ།
ཡང་དག་པ་མ་མཐོང་བ་ལ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བར་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་མེང་གི་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༩༠།

² བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༩༩། ཉི་མེ་ལ། ལྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་མེ། ༥༩། ༡།

འགྲུར་བ་མ་མཆིས་ཏེ། ཞེས་བ་ནས། དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་ཅིང་སྒྲོམ་སུ་མེད་བ་སྟེ་
སྒྲུ་དང་ཆོག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལམ་ལས་འདས་པའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
བསྟན། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པར་བྱང་དང་། ཞེས་དང་། ^༡རང་བཞིན་གྱིས་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་རྣམ་པར་བྱང་བ་
དང་། ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། གསོལ་བ། ^༡བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་
ལམ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་བརྟན་ལྟ་བུ་མིག་ཡོར་ལྟ་བུ་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུ་སྒྲུ་ལ་བ་ལྟ་
བུ་ལགས་ན། རི་ལྟར་བྱང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་མེས་ས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་
ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། ཞེས་བ་ནས། དེ་དག་ལ་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་
བ་གཞན་གང་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་
ལ། ཆོགས་དང་ནི། ཞེས་དང་། ^༢ཐེ་མ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་བྱང་
བའི་རྒྱུ་འོ་ཆོགས་དང་། ཞེས་གསུངས།

གསུམ་པ་ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་མི་གནས་པའི་སྤང་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་ས་ལ་འགོད་པ་ནི། ^༣གསོལ་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཅེས་སྟོང་བ་ལགས།
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ་^༤། འདུ་ཤེས་ཐམས་ཅད་ནི་སྟོང་སྟེ། རབ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༢༠།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༥༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༡། ༡།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོབ་དཔོན་སངས་པོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༠། ༢༡།

^༤ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༥༩། ཉི་ཁྲི་ཨ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི་ ༢༥༤། ༣།

^༥ ག་༥༩་བ་༦་བཀའ་སྤྲུལ་བ་༥་ཅ་ན་༥་བཀའ་སྤྲུལ་བ། ཆ་༥༩༤་༢་བཀའ་སྤྲུལ་བ། ༡༦་༤་ན་༡་བཀའ་སྤྲུལ་བ།

འབྱོར་ལ་ལ་ཞིག་གིས་སྤྲུལ་བ་ཞིག་སྤྲུལ་བ་ན་དེ་ལ་གང་སྟོང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་
དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་གང་ཡང་ཡོད་དམ། གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་དེ་ནི་
མ་ལགས་སོ། །ཞེས་བ་ནས། དེ་ལ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྟོང་
བ་ཉིད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་རེ་སྐྱན། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་
ནས། དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཟུང་ན་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཞེས་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་ཟུང་ན་ལས་འདའ་བ་ལ་བཀོད་པར་མཛད་དེ། ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་དེ་སོང་ནས།

འཕགས་པ་ལྟར་ན་སྤྲུལ་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ལ། ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་། ལམ་
གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཚེགས་ལམ། སྟོར་ལམ།
མཐོང་ལམ། སྐྱོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་བསམ་པ་ཕུན་
ཚོགས་ལ་འགོད་པ། གཞན་རྒྱད་སྟེན་གྱི་སྟོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ།
བདེན་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འགྲོ་ཞུམས་ཞི་
བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་བསམ་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱུ་ཞུམ་བཞི་ལ་འགོད་
པ་དང་། །ཞེས་བསམ་འཆད། གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་
དང་། །ཞུམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་བསམ་འཆད།

གཉིས་པ་ལ། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ། གཞན་རྒྱད་སྟེན་གྱི་
སྟོར་བ་ཕུན་ཚོགས་ལ་འགོད་པ། ལྟ་བུ་ཞུམ་པར་དག་པ་ལ་འགོད་པ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། སེམས་ཅན་ཞུམས་དོན་ངེ་བཞིན་གྱིས། །དོན་དང་། ཞེས་བསམ་འཆད།
གཉིས་པ་ལ། དངོས་དང་། གཉིས་དོན་གྱི་སྟོང་པ་ལ་འགོད་པ་གཉིས་ལས། དང་

པོ་ནི། བ་རོལ་ཕྱིན་དུག་དང་། ཞེས་བས་འཆད། གཉིས་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལམ་
དང་། ཞེས་བས་འཆད། གསུམ་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས། སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཞེས་
བས་འཆད། གསུམ་བ་ནི། གཉིས་ཟད་དང་། ཞེས་བས་འཆད།

བཞི་བ་ལ། ས་གཉིས་བ་སོགས་གཉིས་ལ་འགོད་པ། བཞི་བ་སོགས་
གསུམ་ལ་འགོད་པ། ས་བདུན་བ་ལ་འགོད་པ། བརྒྱད་བ་ལ་འགོད་པ། དགུ་བ་
ལ་འགོད་པ། ས་བརྩ་བ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བརྟ་དང་། ཞེས་བས་འཆད།
གཉིས་བ་ནི། དམིགས་བ་མེད་བ་དང་། ཞེས་བས་འཆད། གསུམ་བ་ནི། ལུས་
ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤོང་དང་། ཞེས་བས་འཆད། བཞི་བ་ལ། ལམ་གསུམ་
ཤེས་བའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་པ། བདེན་འཛིན་ཞི་བ་ལ་འགོད་པ། སངས་རྒྱས་
དགོན་མཆོག་བཏགས་བ་བ་ལ་འགོད་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པའི་སྦྱོར་
བ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི། ཞེས་བས་
འཆད། གཉིས་བ་ནི། མངོན་བར་ཞེན་བ་སྒྲོག་བ་དང་། ཞེས་བས་འཆད། གསུམ་
བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་། ཞེས་བས་འཆད། བཞི་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞིང་། རྣམ་
པར་དག་དང་། ཞེས་བས་འཆད།

ལྷ་བ་ལ། རང་ཉིད་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་བ་ལ་འགོད་པ། གཞན་རྒྱུད་སྤྲིན་
བ་ལ་འགོད་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ངེས་བ་དང་། ཞེས་བས་འཆད།
གཉིས་བ་ནི། སེམས་ཅན་དོན་དང་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་བས་འཆད། དུག་བ་
ལ། ས་བརྩ་བས་བསྐྱུས་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཚུལ་ལ་འགོད་པ། རྟོགས་བ་
གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བ་ལ་འགོད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་

བ་དང་། བཅུད་དག་པའི་སྤང་བ་དང་། འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས།
དང་པོ་ནི། ས་བཅུ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཆེ་ཉིང་དེ་འཛིན་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་
བཅུ་ཐོབ་པའི་རྗེས་ལ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱད་
པར་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ། ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་
གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་བཅུའི་རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱེད་པོ་ཆེ་དུ་མས་སྦྱས་པའི་
གདན་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་སྟོང་གསུམ་འབྱུང་ཕྱག་བཅུའི་རྒྱལ་གྱི་གངས་དང་
མཉམ་པའི་བསྐྱེད་པོ་གང་བའི་སྤང་བའི་སྤང་བ་འབྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ལ། དེ་ནས་
རང་ཉིད་གདན་དེ་ལ་འཚམས་ཤིང་རྒྱུན་དུ་འབབ་པར་འདུག་ལ། འཁོར་གྱི་
བསྐྱེད་པོ་ས་དགུ་པ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་བཞུགས་པས་བསྐྱོར་ཉེ་འདུག་པའི་
སྤང་བ་འབྱུང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། བྱང་སེམས་དེའི་ཞབས་མཐེལ་གཉིས་དང་
དུས་མའི་ལྷ་ང་གཉིས་དང་ལྟེ་བ་དང་རྩི་བ་ལོགས་གཉིས་དང་ཕྱག་མཐེལ་གཉིས་
ལས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་སྟོས་པས་རིམ་བཞིན་
དུ་ཡི་དྲགས་དང་། དཔྱུལ་བ་དང་། དུད་འགོ་དང་། མི་དང་། ལྷ་དང་། ལྷ་མ་
ཡིན་གྱི་གནས་ཐམས་ཅད་སྤང་བར་བྱས་ནས་སྦྱག་བསྐྱེད་ཐམས་ཅད་ཞི་བར་
བྱེད་དོ། །ཕྱག་པ་གཉིས་དང་རྒྱབ་མགུལ་གཉིས་དང་ཞལ་གྱི་སྟོན་ལོད་ཟེར་
གངས་མེད་པ་འབྱུང་ཕྱག་བཅུ་བཅུ་སྟོས་པས་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་བཅུའི་
ཉན་ཐོས་དང་། རང་རྒྱལ་དང་། སེམས་དང་པོ་བསྐྱེད་པ་ནས་ས་དགུ་པའི་བར་
གྱི་གནས་གསུམ་པ་ནམས་སྤང་བར་བྱས་ཤིང་ཆོས་སྤང་བའི་སྟོན་དང་། ཞི་བའི་
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་སྟོན་ཚུལ་དང་། ཤེས་རབ་དང་ཐབས་མཁས་པའི་ཚུལ་ཡང་

རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཉེ་བར་སྐྱབ་གོ། །

གཉིས་པ་ལ། མཆོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
བྱང་སེམས་དེའི་མངོན་སྲུ་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་སྐབས་བརྒྱ་སྟོས་
པས་ཚྱོགས་བརྒྱའི་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མཉན་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་
པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་སྣང་བར་བྱས་ཏེ། དེ་དག་གི་ལུས་ལ་རྒྱབ་པར་བྱེད་
དོ། །བྱང་སེམས་དེའི་སྒྱི་གཙུག་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་སྟོང་གསུམ་གྲངས་
མེད་པ་འབྱུང་སྐབས་བརྒྱའི་རྒྱལ་དང་མཉམ་པ་འཕྲོས་ནས་ཚྱོགས་བརྒྱའི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྣང་བར་བྱས། འཛིག་རྟེན་ལན་
བརྒྱར་བསྐྱོར་ནས་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་འོད་ཟེར་གྱི་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་
བྱས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱས་ནས། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐེལ་དུ་རྒྱབ་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་དབང་
བསྐྱར་བ་ནི། ཚྱོགས་བརྒྱའི་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་དེ་
དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་ལ་བབས་པར་གཟིགས་ནས་ཚྱོགས་བརྒྱ་ནས་ས་དབྱུ་
པ་མན་ཆད་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་མཐའ་ཡས་པ་འོངས་ནས། བྱང་སེམས་
དེ་ལ་ལྷ་ཞིང་མཆོད་དེ། ཉིང་དེ་འཛིན་སྟོང་སྐབས་བརྒྱ་བརྒྱལ་སྟོམས་པར་འཇུག་
གོ། །བྱང་སེམས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔལ་བཅུ་དང་དྲེ་རྩ་དང་
བཟ་ཤིས་ལས་བདུད་ཀྱི་དགྲ་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་
གཅིག་འཁོར་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་པ་འབྱུང་སྐབས་བརྒྱ་བརྒྱུད་དང་བཅས་པ་བྱང་
སྟེ། ཚྱོགས་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱས། ཆོ་འབྲུལ་ལྷ་མེད་པ་བསྟན་ཏེ། བྱང་སེམས་

དེའི་དཔལ་བེའུ་དང་རྩི་རྩི་དང་བཟླ་ཤིས་རྣམས་སུ་རིམ་བཤ་བཞིན་དུ་བྱལ་
བས། བྱང་སེམས་དེའི་མཐུ་སྟོབས་སྤར་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་
རོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྲུ་ནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་
པའི་མཛོད་ཤིས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་གཅིག་འཁོར་འོད་ཟེར་གྲངས་
མེད་པ་འབུམ་ཐམས་ཅད་བཅུ་དང་བཅས་པ་བྱང་སྟེ་ཕྱོགས་བཅུ་ཐམས་ཅད་སྤར་
བར་བྱས། འཇིག་རྟེན་ལན་བཅུ་བསྟོར་ནས། ངན་སོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱུག་
བསྐལ་ཞི་བར་བྱས་ཤིང་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་བྱང་སེམས་
དེའི་སྤྱི་བོར་བྱལ་ལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་འཁོར་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་བྱལ་
པར་འགྱུར་ཞིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་གིས་ཕྱོག་མ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་
སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་རེ་འཇིན་སྟོང་ཐམས་ཅད་བཅུ་བཅུ་འཕྲོལ་ཅིང་། འོད་ཟེར་དེ་དག་
ཀྱང་བྱང་སེམས་དེའི་མགོ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བྱལ་བར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་
གི་སྟོན་རྩི་རྩི་བཅུན་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་པོས་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ལ་བསྟོད་པའི་
ཆོགས་བཅད་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་མང་དོགས་ནས་མ་བྱངས་སོ། །

ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡི་འཕྲིན་ལས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཅ་འབྲེལ་ལས། ཆོས་སྤྱིའི་
འཕྲིན་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཉེར་བདུན་དུ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་གདུལ་བྱ་ལམ་གྱི་
རྟེན་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ནས་ལམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཐུང་འདས་ལ་འགོད་
པའི་བར་ཉེར་བདུན་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་དང་ཐ་མའི་ཞེས་

༡ ག་༥༥་ན་༡་བཅོང་ཁ་བ། བ་༥༦་ན་༡་བཅོང་ཁ་བ། ཀ་༡༠་བ་༥་བཅོང་ཁ་བ།

སོགས་ལ། འབྲེལ་བ་འདིར་དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཐ་མར་འཕྲིན་ལས་ལ་
ས་མཆོམས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་བརྗོད་ནས་བར་བ་དོན་བདུན་ཅུ་ལྟ་མ་རྣམས་ཀྱི་
ས་མཆོམས་དངོས་སུ་མི་སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རོག་མཐའ་གཉིས་ལ་
བརྟེན་ནས་བར་བ་རྣམས་ཀྱང་གོ་བུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་སྒྲོམ་
པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་འཕྲིན་ལས་འཇུག་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། རྒྱུད་ཁྲ་མ་ལས་གསུངས་
ཚུལ་དང་། མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་གསུངས་ཚུལ། འཇུག་ཚུལ་དེ་དཔེས་སྐྱབ་བ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དང་། རྒྱན་
མི་འཆད་དུ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་^༡། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་བ་དང་། སོ་སོར་
བཤད་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཐུབ་བ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་དུས་རྟག་ཏུ་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་གང་གི་རྒྱུད་
ལ་ཐབས་གང་གིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་ཡུལ་གང་དུ་དུས་གང་གི་
ཆེ་འདུལ་དགོས་པའི་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་བ་ལ་འབད་ཅོལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུད་ཁྲ་མར།^༢ གང་
གི་གང་གིས་འདུལ་བ་ཡི། །བྱ་གང་གང་དུ་གང་གི་ཆེ། །དེ་ཡི་རྣམ་རྟོག་སྐྱེ་མེད་
ཕྱིར། །ཐུབ་བ་རྟག་ཏུ་ལྷན་གྲུབ་ཀྱིས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ།

^༡ ག་༥༥་ན་༥་འཇུག་ཚུལ་གཉིས། བ་༥༦་བ་༩་འཇུག་ཚུལ་གཉིས། ཀ་༢་༡་ན་༣་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ལས།

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྐྱར་ན། ༢༠། སེམས་ཅན་མེད་ཆེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཁྲ་མ། ༢༩་༥། ༦།

རིགས་དང་ས་པོན་ལ་སོགས་པ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི་གང་གི་རྒྱུད་ལ་འདུལ་
བའི་ཐབས་མང་པོ་གང་དག་གིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་དགོས་པ་
དང་ཡུལ་གང་དུ་ནི་དུས་གང་གི་ཆེ་འདུལ་དགོས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འབད་ཚེ་ལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྒོ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལྟན་བྱུང་བ་ཉེ་འདུག་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ གདུལ་བྱའི་ཁམས་ནི་གང་ཞིག་གི། འདུལ་བའི་
ཐབས་མང་གང་དག་གིས། གདུལ་བྱའི་བྱ་གང་གང་དུ་ནི། གང་ཆེ་ཡུལ་དང་
དུས་དེ་དག་ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད། སྤྱི་འོན་བསྐྱུ་བའོ། གང་
པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འདུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་འབྲིན་པ་དང་། ངེས་འབྲིན་དེའི་ཉེན་དང་། ཉེན་
དེའི་འབྲས་བྱ་དང་། འབྲས་བྱ་དེ་ཡོངས་སུ་འཛིན་བྱེད་དང་། འབྲས་བྱ་དེ་ཐོབ་པ་
ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་བ་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉན་པོ་རྒྱུན་ཞུས་
ལ་འབད་ཚེ་ལ་ཀྱི་རྣམ་ཏོག་མེད་པར་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འདུག་པའི་ཕྱིར་
ཉེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ ངེས་འབྲིན་དེ་ཡི་ཉེན་པ་དང་། རྟེན་འབྲས་དེ་ཡི་ཡོངས་འཛིན་
དང་། རྟེན་སྤྱི་བ་དེ་སྤོང་བྱེད་ལས་ནི། རྣམ་པར་ཏོག་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དོན་བྱུག་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དཔེ་བྱུག་བཞེད་པ་དང་། དཔེ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆཱ་མ། ༤༤༥། ༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆཱ་མ། ༤༤༥། ༡༠།

དོན་ཆོས་མ་ཐུན་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེས་པར་འབྲིན་པ་ནས།
ཁྱེན་གྱི་^༡ པར་དྲུག་པོ་དེ་ཡང་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་པོ་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
དེས་པར་འབྲིན་བྱེད་དང་། ཆོག་གས་གཉིས་པོ་དེ་བྱང་ཆེན་དེས་པར་འབྲིན་བྱེད་
དེའི་ཉོན་ནམ་རྒྱ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོག་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ནི་དེ་གཉིས་
ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་དང་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་དེ་བྱང་ཆུབ་ཆེན་
པོ་དེ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཀྱི་སྤྱིབ་
པ་དང་། སྤྱིབ་པ་དེ་རྣམས་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་ཁྱེན་དང་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་
ཁྱེན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། དེས་
པར་འབྲིན་པ་ས་བཅུ་སྟེ། ཆོག་གས་གཉིས་དག་ནི་དེ་ཡི་རྒྱ། །དེ་འབྲས་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་ཡིན་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན། །དེ་སྤྱིབ་མཐའ་
ཡས་ཉོན་མོངས་དང་། །ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་སོ། །དུས་ཀྱན་དུ་ནི་དེ་
འཛོམས་པའི། །ཁྱེན་ནི་སྤྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པའི་གནས་དྲུག་པོ་དེ་
རྣམས་དཔེ་རིམ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དྲུག་པོ་དེ་དག་རྣམས་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ་རྒྱ་མཆོ་དང་ཉི་མ་དང་ནམ་མཁའ་དང་གཏེར་དང་སྤྱིན་དང་རྒྱང་

^༡ ག་༥༥་བ་༩་ཁྱེན་གྱི། བ་༥༥་ན་༥་ཁྱེན་གྱི། ཆ་༥༣༩་ཉ་༩་ཁྱེན་གྱི། ཀ་༥༡་བ་༩་ཁྱེན་གྱི།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་ས། ༥༡། སེམས་ཅན་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆཱ་ས། ༤༩༥། ༡༣།

བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡གནས་དྲུག་པོ་ནི་
འདི་དག་རྣམས། གོ་རིམ་ངེ་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཉི་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་
གཏེར། སྤྲིན་དང་རྒྱུང་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ས་བཅུ་བ་དེ་རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲས་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱས་རྒྱས་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ཤེས་རྒྱ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ལྡན་ཕྱིར་ས་རྣམས་རྒྱ་
མཚོ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་གཉིས་པོ་དེ་ཉི་མ་དང་འབྲས་སྟེ།
དེ་གཉིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེར་འཆོའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༣སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེར་འཆོའི་ཕྱིར། ཆོགས་གཉིས་
དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱལ་ཆེན་པོ་ནི་ནམ་མཁའ་
དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༤རྒྱ་ཆེ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་ཕྱིར། བྱང་རྒྱལ་ནམ་
མཁའི་ཁམས་བཞིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་རྒྱལ་ཏུ་འགྱུར་རུང་གི་
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ནི་གཏེར་དང་འབྲས་སྟེ། དེ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པ་
ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་རུང་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་པེ། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༤༥། ༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་པེ། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༤༥། ༡༦།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་པེ། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༤༥། ༡༧།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་པེ། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༤༥། ༡༨།

ལས།^༡ ཡང་དག་རྫོགས་སངས་ཚོས་ཉིད་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་གཏེར་
དང་འབྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དང་
ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་ནི་སྤྱིན་དང་འབྲ་སྟེ། དེ་ནམས་སྟོ་
བྱར་བ་དང་། བསྐྱེབ་བྱ་ལ་བྱབ་པ་དང་། བདེན་པའི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྱུབ་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ སྟོ་བྱར་བྱབ་དང་མ་གྱུབ་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་སྤྱིན་
ཚོགས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱགས་རྩེ་མི་ཟད་
པ་རྒྱུད་དང་འབྲ་སྟེ། དེ་སྤྱིབ་པ་དེ་འཛོར་བར་ནི་ཉི་བར་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༣ དེ་འཛོར་བར་ནི་ཉིར་གནས་ཕྱིར། །སྤྱགས་རྩེ་མི་ཟད་རྒྱུད་དང་
འབྲ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་
ཏེ། །ས་བརྩ་དང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་རྒྱན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་
ངེས་པར་འབྱུང་བ་གཞན་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་རྒྱུའི་བྱུང་པར་དང་། བདག་
དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་པར་ཚོས་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པར་གཟིགས་
ནས་བྱང་རྒྱབ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་གཉིས་ཏེ་གཞན་དོན་རྒྱན་
མི་འཆད་པའི་ངོ་མཐུང་བྱུང་པར་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉི་བའི་ཉོན་མོངས་པ་
བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་འཛོམས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱན་སྤྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་སྟེ་

^༡ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་མི། རྩེ་བརྩན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་རྒྱུ་མ། ༤༤༥། ༢༠༡

^༢ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་མི། རྩེ་བརྩན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་རྒྱུ་མ། ༤༤༥། ༢༠༡

^༣ བསྐྱེད་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་མི། རྩེ་བརྩན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་རྒྱུ་མ། ༤༤༦། ༡༡

གཞན་དོན་རྒྱལ་མི་འཆད་པའི་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་དང་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མ་
མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྩོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གིས་
ངེས་འབྱུང་དང་། །བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་གཟིགས་དང་། །མཛད་པ་
ཡོངས་སུ་མ་རྩོགས་ཕྱིར། །འཁོར་བ་སྤིད་དུ་མཛད་མི་འཆད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མདོ་སྤེའི་རྒྱལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ལྟན་བྱུ་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་
དང་། རྒྱལ་མི་འཆད་དུ་འཇུག་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་གྱི་
འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྟན་བྱུ་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷའི་རྩ་བོ་
ཆེ་དག་མ་བརྟུངས་པར་ཡང་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་མཐུས་ཆོས་གྱི་སྟོན་བཞེ་
སོགས་སྟོན་པའི་སྐྱ་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བར་བྱེད་པ་དང་། འོར་བུ་རིན་པོ་ཆེས་འབད་
ཚོལ་མེད་པར་རང་གི་འོད་ཀྱན་ཏུ་སྟོན་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་འབད་
ཚོལ་གྱི་གཞོ་དང་རྣམ་ཉོག་གི་རྒྱ་བ་མེད་པར་གདུལ་བྱ་ལ་དམ་པའི་ཆོས་འཆད་
ཅིང་པན་བདེ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་རང་གིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྤེའི་
རྒྱལ་ལས། ¹རྩི་ལྟར་རྩི་དག་མ་བརྟུངས་པར། །སྐྱ་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་
བཞིན་རྒྱལ་བ་གཞོ་མེད་པར། །བཤད་པ་དག་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་། །རྩི་ལྟར་འོར་
བུ་འབད་མེད་པར། །རང་གི་འོད་ནི་སྟོན་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་གཞོ་
མེད་པར། །དེ་བཞིན་མཛད་པ་ངེས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་མི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེའི་རྒྱལ། ༡༩༡། ༡༥།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ལ་སྒོད་བཅུད་གྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་
པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་སྒོད་བཅུད་གྱི་འཛིག་ཉེན་གྱི་བྱ་བ་སྤྲ་མ་ཉམས་པ་སྟེ་
འཛིག་ཅིང་བྱི་མ་བྱུང་བ་སྟེ་འཆགས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་
གྱི་དབྱེདས་ལས་མ་གཡོས་པར་གདུལ་བྱ་པན་བདེ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་རྒྱན་མི་འཆད་པར་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྗེ་ལྟར་མཁའ་ལ་
འཛིག་ཉེན་གྱི། །བྱ་བ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་སྤང་། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱེདས་ན་
ཡང་། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད། །རྗེ་ལྟར་མཁའ་ལ་རྟག་ཏུ་ནི། །བྱ་བ་
ཉམས་ཤིང་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱེདས་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱལ་
འཕྲིན་ལས་སྒྲུ་ཞིང་འབྲི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་ཐམས་ཅད་སེམས་
ཅན་གྱི་པན་བདེ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཅིག་ཏུ་འབྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་འདུས་མ་
བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། རྣམ་མཁའ་ཉི་མའི་
དགྱེལ་འཁོར་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་ཤར་ཡང་འོད་ཟེར་རྣམས་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དུ་
འཕྲེས་ཤིང་ལོ་ཤོག་སྒྲིན་པ་དང་། འདམ་སྒྲུལ་པ་དང་། ཀྱུ་ལྷ་དུ་ཁ་བྱམས་པར་བྱེད་
པའི་བྱ་བ་འཕྲེས་པ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱལ་གྱི་ཚུལ་སྒྲུ་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བའི་དབྱེ་
བ་མེད་ཅིང་། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་གྱིས་གདུལ་བྱའི་པན་བདེ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༢༠༡ སེམས་ཅན་མི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྲིའི་རྒྱན། ༡༩༩༡ ༡༩༡

སྐྱབ་ཅིང་སྐྱག་བསྐལ་སེལ་བར་བྱེད་པར་མཛད་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྩི་ལྟར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། འོད་ཟེར་དཔག་
ཏུ་མེད་འདྲེས་ཤིང་། རྟག་ཏུ་བྱ་བ་གཅིག་ལ་འཇུག། འཛིག་རྟེན་ལ་ཡང་སྤང་
བར་བྱེད། རྟེན་བཞིན་ཟག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། སངས་རྒྱལ་དཔག་ཏུ་མེད་
འདྲེས་ཤིང་། མཛད་པ་གཅིག་ནི་མཛད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་མཛད་པར་
འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ། བསྟན་བཤད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་རྣམས་
ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཏུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། བརྒྱ་
བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཟུགས་སྐྱེ་ལྷན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་
འཆད་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ལྷན་རྩི་པོ་ཆེའི་དཔེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་ལྷན་གྲུབ་
རྒྱུན་མི་འཆད་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཆར་སྤྲོན་གྱི་དཔེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་
ལྷན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། ཆངས་པའི་སྐལ་པའི་དཔེས་སངས་
རྒྱལ་གྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་དང་། ཉི་མའི་དཔེས་སངས་རྒྱལ་
གྱི་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། རོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེའི་དཔེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ལྷན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་
འཆད་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། སྐྱབ་རྟེན་གྱི་དཔེས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གསུང་གི་གསང་
བ་ལྷན་གྲུབ་རྒྱུན་མི་འཆད་ཏུ་འབྱུང་བ་དང་། རྣམ་མཁའི་དཔེས་སངས་རྒྱལ་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅན་ལྟེན་རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱུ། ༡༩༣། ༡༧།

ཀྱི་སྤྱི་གསར་བ་ལྟན་གྲུབ་རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ས་གཞི་རིན་པོ་
ཆའི་དཔེས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉེན་སྲུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་འབད་མེད་ལྟན་གྲུབ་རྒྱུ་
མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བ་དེ་མཆོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་ཁྲ་མའལ།¹ བརྒྱ་ཕྱིན་ར་
སྤྱིན་ཆངས་པ་དང་། ཉི་མ་ལོར་བྱ་རིན་ཆེན་བཞིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྱི་
བརྟན་བཞིན། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་དགྲུ་ལས། དང་པོ་གཟུགས་སྤྱི་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་དཔེས་མཆོན་
ཚུ་ལ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱི་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་གཟུགས་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་ཕྱིན་ཀྱི་ལུས་གཅིག་ཉིད་བེ་རྒྱུའི་ས་གཞི་གཙང་
མ་དུ་མར་གཟུགས་བརྟན་རེ་རེ་འཆར་བ་ལྟར། འགྲོ་བ་ཐ་དད་པ་མང་པོའི་དད་
སོགས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤང་བ་དག་པ་ལ་གཟུགས་སྤྱི་སྤང་བ་འཆར་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་ཉིད་ལས།² རྗེ་ལྟར་བེ་རྒྱར་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་
བརྟན་སྤང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ། །སྤུབ་པའི་
དབང་པོའི་སྤྱི་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པ་ལྷའི་ར་པོ་ཆའི་དཔེས་བསྟན་པ་
ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལྷའི་ར་པོ་ཆེ་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤུམ་ཅུ་ཅ་
གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་གནས་དག་ན་ལྷའི་ར་པོ་ཆེ་རྣམས་མ་བརྒྱངས་པར་
སྤོན་ཀྱི་སྤོན་ལམ་ལ་སོགས་པ་ལས་དཀར་པོའི་མཐུ་ལས་ཚོས་ཀྱི་སྤོམ་བཞི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུ་ཁྲ་མ། ༢༤༦། ༥།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུ་ཁྲ་མ། ༢༤། ༡༥།

ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ལྟར། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་
འདས་ནམས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པའི་འབད་ཚོལ་ནམ་རྟོག་མེད་པར་འགོ་བ་རང་
རང་གི་ལས་དང་སྐྱལ་བ་དང་འཆོམ་པར་ཆོས་སྟོན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས།^༡ རི་ལྷར་ལྷ་ན་ལྷ་ནམས་ཀྱི། །རྩ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་། །དེ་བཞིན་
འཛིག་རྟེན་ཐུབ་པའི་ཆོས། །གསུང་བ་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ཐུགས་ཆར་སྤྱིན་གྱི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་
ཆར་སྤྱིན་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྱིན་འཁྲིགས་པ་ལས་
འཛིག་རྟེན་གྱི་ལོ་ཐོག་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ཆུའི་ཆར་ས་ལ་
རྒྱན་དུ་འབེབས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྩིས་ལས་ཀྱང་འགོ་བའི་
དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་གི་རྒྱར་གྱུར་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆར་རྒྱན་མི་འཆད་
པར་འབད་ཚོལ་གྱི་ནམ་རྟོག་མེད་པར་འབབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ རི་
ལྷར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་སྤྱིན། །ལོ་ཐོག་སྤུན་སུམ་ཆོགས་པའི་རྒྱ། །རྒྱ་ཡི་སྤར་
པོ་འབད་མེད་པར། །ས་ལ་རྒྱན་དུ་འབེབས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུགས་རྩིས་
སྤྱིན་ལས་ནི། །རྒྱལ་བའི་དམ་ཆོས་རྒྱ་ཡི་ཆར། །འགོ་བའི་དགེ་བའི་ལོ་ཐོག་
རྒྱ། །ནམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་སྤྱོད་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། རི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ཆཱ་མ། ༤༦༡ ། ༦།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། རི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ཆཱ་མ། ༤༦༢ ། ༦།

ཚངས་པའི་དབེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་དང་གསུང་གི་
འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཚངས་པའི་སྤྱི་ལ་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དབེར་ན་ཚངས་
པ་དེ་རང་གི་གནས་ནས་འཕོ་བ་མེད་པར་ཡང་སྤྱི་གནས་གཞན་དང་གཞན་
དུ་ཚངས་པའི་སྤྱི་ལ་བ་དུ་མ་འབད་མེད་དུ་སྟོན་པ་ལྟར། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་
རྣམས་ཀྱང་ཚོས་ཀྱི་སྤྱི་ལས་མ་གཡོས་པར་འདྲིལ་ཉེན་གྱི་ཁམས་རྣམས་སྤྱི་
སྤྱི་ལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ལ་བ་དཔག་དུ་མེད་པ་དག་གིས་
དམ་པའི་ཚོས་འབད་བ་མེད་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རི་ལྟར་
ཚངས་པ་ཚངས་པ་ཡི། གནས་ལས་འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །ལྟ་ཡི་གནས་
ནས་ཐམས་ཅད་དུ། །སྤང་བ་འབད་མེད་སྟོན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐུབ་པ་ཚོས་
སྤྱི་ལས། །སྤྱི་དང་མེད་པར་ཁམས་ཀྱན་དུ། །སྤྱི་ལ་ལྷན་རྣམས་ལ་འབད་མེད་
པར། །སྤྱི་ལ་བ་དག་གིས་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་སྤྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མའི་དབེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དབེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
གྲིས་གདུངས་པའི་ཆེ་དུས་གཅིག་དུ་བརྒྱ་ཁ་འབྱེད་པ་དང་། ཀྱ་མུ་ཉ་ཁ་ཟུམ་
པར་བྱེད་པ་དང་། ལོ་ཐོག་སྟེན་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དུས་གཅིག་
འབྱུང་ཡང་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་ལ་ཚུ་སྟེས་བྱེ་བར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཀྱ་མུ་
ཉ་ཟུམ་པར་བྱེད་པའི་སྟོན་དེ་དང་དེ་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་བཞིན་

༡ བསྟན་འགྲུར་དབེ་སྤྱད་མ། ༢༠༡ སེམས་ཅམ་མི། རི་བཙན་བྲམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༢༠༡ ༡༥།

དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་འཆམ་
པར་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པའི་ཆོས་སྟོན་ཀྱང་
གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལས་དབང་གིས་མངོན་མཐོ་དང་འགའ་ཞིག་ལས་དབང་
གིས་ངེས་ལེགས་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དེ་
དང་དེའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པར་འབད་མེད་སྟུན་བྱུང་ཏུ་འབྱུང་བའི་བྱིར་
ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྩི་ལྟར་ཉི་མས་གདུངས་པའི་དུས་གཅིག་ཆེ་ཉིད་ལ། །པད་
སོགས་རྒྱས་དང་ཀྱ་ཐུ་ཏ་ནི་རབ་ཟུམ་པ། །ཚུ་སྐྱེས་བྱེད་དང་ཟུམ་པའི་ཡོན་
ཏན་སྟོན་དག་ལ། །ཉི་མ་རྟོག་མེད་འདིར་ནི་འཕགས་པའི་ཉི་དེ་བཞིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

དུག་པ་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་དང་འབྲ་བ་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཟས་གོས་སོགས་དོན་དུ་
གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ན་རང་རང་གི་འདོད་པ་རྣམས་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཀྱང་ཁོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་དེ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་སོ་སོར་
སྐྱོང་བར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གདུལ་
བྱ་ལ་ཆོས་གསུངས་པའི་ཆེ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་ཐ་དད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་
རང་གང་མོས་ཀྱི་ཆོས་སྣ་ཆོགས་པ་ཐོས་པར་འགྱུར་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་མ། ༢༠། སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༢༡། ༡༠།

པ་ལ་གདུལ་བྱ་འདི་ལ་ཚོས་འདི་བསྟན་པར་བྱའོ་སྟུང་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་
མེད་པར་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ རི་ལྟར་ཡིད་
བཞིན་ལོར་བྱ་ནི། རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། སྤྱོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་
ཀྱི་ནི། །བསམ་ཀུན་སོ་སོར་རྫོགས་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་
བཞིན་ལ། །བརྟེན་ནས་བསམ་པ་ཐ་དད་རྣམས། །སྤྲ་ཚོགས་ཚོས་ནི་ཐོས་
འགྲུང་ཡང་། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྣམ་མེ་རྟོག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་གསུང་གི་གསང་བ་སྤྲ་བརྟན་གྱི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུང་གི་གསང་བ་སྤྲ་བརྟན་དང་འབྲ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲ་
བརྟན་གྱི་སྤྲ་ནི་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་
རྒྱ་བ་མེད་པ་དང་། འབད་ཚོལ་གྱི་གཞོ་མེད་པ་དང་ཕྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་པ་
ལྟར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ཡང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་
བྱེད་ལས་བྱུང་བ་དང་། རྣམ་རྟོག་གི་རྒྱ་བ་མེད་པ་དང་། འབད་ཚོལ་གྱི་གཞོ་
མེད་ཅིང་ཕྱི་དང་ནང་ན་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འབྲུག་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༢ རི་ལྟར་སྤྲ་བརྟན་གྱི་ནི་སྤྲ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་
བ། །རྣམ་པར་རྟོག་མེད་གཞོ་མེད་པ། །ཕྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། །དེ་བཞིན་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་
པར་རྟོག་མེད་གཞོ་མེད་ཉིད། །ཕྱི་དང་ནང་ན་གནས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་སྤྱད་ན། གླུ་མེས་ཚལ་ལྷོ་ཞེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༧༡། ༡༡

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་སྤྱད་ན། གླུ་མེས་ཚལ་ལྷོ་ཞེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༧༡། ༢༠

པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་སྐྱའི་གསང་བ་ནམ་མཁའ་དཔེ་ས་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱའི་གསང་བ་ནམ་མཁའ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཐོག་ས་བཅས་ཀྱི་རེག་བྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ཅིང་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་དང་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱ་མིན་པ་དང་གཟུགས་མེད་པ་དང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ནམ་མཁའ་ལ་མཐོ་དམན་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་མཐོང་བ་ཡོད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་ལ་མཐོ་དམན་སོགས་མེད་པ་བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ཡང་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་མཐོ་བ་དང་། འགའ་ཞིག་ལ་དམའ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་བྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ ཅུང་ཟད་མེད་ཅིང་སྤང་བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་རྟེན་མེད་པ། །མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་འདས་པ། །གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མེད་པ་ཡི། །མཁའ་ལ་རྩི་ལྟར་མཐོ་དང་དམའ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །དེ་བཞིན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ལ། །མཐོང་ཡང་དེ་ནི་དེ་ལྟར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དགྲ་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་^༢ ས་གཞི་རིན་པོ་ཆའི་དཔེ་ས་བསྟན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་ནི་ས་གཞི་རིན་པོ་ཆ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ས་གཞི་རིན་པོ་ཆའ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་ལྷན་པ། ༢༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་པ། ༥༢། ༣། ༣།

^༢ ག་༥༤་བ་༢། སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་གཞི། །བ་༤༡་ན་༤། སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་ས་གཞི། །ཆ་༥༤༠་༣་༣། སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་གཞི། །ག་༢༡་ན་༤། སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་གཞི།

ཀྲང་ལོ་ཐོག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་བ་ཀྲན་ས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་འཕེལ་བ་དང་
བརྟེན་པ་དང་ཡངས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འབད་
ཅོལ་གྱི་ནམས་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་
ནམས་ནི་མ་ལུས་པར་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།¹ རྩེ་ལྟར་ས་
ལ་སྤྱི་བ་ཀྲན། རྟོག་མེད་ས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། །འཕེལ་དང་བརྟེན་དང་ཡངས་
འགྱུར་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ས། །ནམ་རྟོག་མེད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས། །འགྲོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། །མ་ལུས་པར་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོར་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་འབད་ཅོལ་གྱི་
གཞུང་མེད་ཅིང་ཀྲན་སྤོང་གི་ནམ་རྟོག་མེད་པར་བཅེ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་
ནས་དམ་ཚུལ་སྤྱད་བྱས་རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་གསུངས་པས་སྐལ་ལྷན་ནམས་ཀྱིས་
མདོན་པར་མཐོ་བ་དང་ངེས་པར་ལེགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
སྟེའི་རྒྱན་ལས།² འཛིག་རྟེན་ཀྲན་ལ་ཉིན་མཆན་དུ། །ལན་བྱག་ཏུ་ནི་སོ་སོར་
གཟིགས། །ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། །པན་དགོངས་བྱོད་ལ་ཕྱག་འཆལ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་འཕྲོས་དོན་ནི། ཁོ་ན་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་
གསུམ་གྱི་གསང་བ་ནོར་བུ་སོགས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་ཤེས་
བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ཤེས་བྱེད་ཡོད་དེ། མདོ་སྟེ་དུ་མ་ལས་གསུངས་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆཱ་ས། ༤༥། ༦།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་ན། ༥༠། སེམས་ཅམ་ལི། རྩེ་བཙན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེ་རྒྱན། ༡༡༩། ༥།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྤྱི་གསང་བ་ནི། དཔེར་ན་^༡ བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྷགས་
འཆངས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྲར་མི་མཐོང་ལ་སྤྱི་ཆད་མེད་ཅིང་
མཐའ་ཡས་ཀྱང་བདག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐའ་ཡོངས་སུ་བཅའ་
བར་བྱའོ་སྙམ་སྟེ། རང་གི་ལུས་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྱིམ་བཞི་སྟོང་དུ་སྤྱལ་ཏེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་ལ་བལྟས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱི་དཔག་ཆད་
འབུམ་སྤག་བྱག་ཙུ་ཅ་བརྒྱད་པར་མཐོང་ནས། དེ་ནས་དེས་རང་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་
སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་སྟོང་གི་ཕྱོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གྲུའི་སྤྱང་སྤག་
བརྒྱའི་བྲེ་མ་སྟེང་འདས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བསྐྱེད་ཅན་དུ་ཕྱིན་ཏེ་བལྟས་
ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྲར་མཐོང་མ་རྒྱས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྤྱི་ཆད་དམ་སྤྱིའི་མཐའ་མཐོང་བར་མ་རྒྱས་པར་གསང་བ་བསམ་གྱིས་
མི་བྱབ་པའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུང་གི་གསང་བ་ནི། ^༢མོ་འཁྱུ་འགལ་
གྱི་བྱ་ཆེན་པོས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་ཆད་བརྟག་པའི་ཕྱིར་དུ་རི་
རབ་གྱི་ཅེ་མོར་ཕྱིན་ཏེ་འདུག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དེ་འབྲར་ཐོས།
དེ་ནས་རང་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མི་མཐོང་
གྱི་རྒྱབ་ཕྱོགས་གྱི་རི་ལ་འཕགས་ཏེ་སྤྱིང་བཞི་ལས་ཀྱང་འདས་ཏེ། ཁོར་ཡུག་
ལས་འདས་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་བར་གྱི་ཁོར་ཡུག་གི་ཐོམ་ལ་འདུག་ན་ཡང་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༣༥། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་
མདོ། ༣༩༠། ༡༩།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་མ། ༣༥། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་
མདོ། ༣༩༠། ༩།

དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དེ་འདྲར་ཐོས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
མ་ཐུང་དང་རང་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་བྱ་བ་ཕྱོགས་ལོགས་སུ་སངས་རྒྱས་
གྱི་ཞིང་གང་གྲུའི་སྒྲུང་དགུ་བཅུ་ཙམ་དགུའི་ཤེ་མ་སྟེད་འདས་པ་ན། འཛིག་ཏེན་
གྱི་ཁམས་འོད་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བར་ཕྱིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་འོད་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུང་བཟེད་གྱི་ཞབས་སྐྱུག་གི་གདུ་བུ་ལ་འཆག་ཅིང་
འདུག་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་སྔ་མ་རྩེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཐོས་པར་
རྒྱས་པར་མདོད་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུགས་གྱི་གསང་བ་ནི། མདོ་
དེ་ཉིད་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཐུགས་ལ་བརྒྱུག་པ་མི་མངའ། ཐུགས་ལ་
རྟོག་པ་མི་མངའ། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དག་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཚུལ་སྐྱེ་ཚུལ་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་མི་འཆད་པ་བཞིན་དུ་
ཁྱོད་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་འཁོར་བ་རྩེ་སྟོན་གནས་
གྱི་བར་དུ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྐབས་བསྐྱུ་བ་ནི། ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་
བསྟན་བཅོས་མདོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་བཤད་
རྣམ་པ་གཉིས་གྱི་དཀའ་བའི་གནས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་
བཟང་སྒྲུ་དབང་གི་རོལ་མཚན་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་ལེགས་པར་
བཤད་པའོ། །

⁹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྤྲུང་ན། ༣༤། དཀོན་བཅེགས་ཀ །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པའི་མདོ། ༣༤༦། ༡༥།

གཉིས་པ་བར་མ་ལ་དད་པ་ལ་བྱུག་ཏུ་བྱེ་བ་ལ། མཆོམས་སྦྱར། ཅུ་བ།
འབྲེལ་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི།^༡ རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་
ཕན་གདགས་པར་དེ་ལྟར་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས། ཡང་
གཞན་ཏུ་རྣམ་པར་བཤད་པ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། མཆོན་ཉིད་དེ་ཡི་
སྦྱོར་བ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། གསུམ་པ་ནི།^༢ དང་པོར་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་ནི་མངོན་པར་
མཆོན་པའི་གནས་ཉིད་ཡིན་པས་མཆོན་ཉིད་དོ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

དོན་ནི། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ་བརྒྱད་ཏུ་བྱེ་ནས་བསྟན་པའི་འོག་
ཏུ། དོན་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་གྱིས་
སྦྱོས་པ་བར་མ་ལ་དགའ་བ་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

མངོན་རྟོགས་རྒྱུ་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བྱུག་ཏུ་བསྐྱུ་བར་བྱང་
སྟེ། མཆོན་ཉིད་དེ་གཏན་ལ་དབབ་བྱ་མཐེན་པ་གསུམ། ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བ་
བཞི་དང་། རྣམ་མཐེན་ཏེ་འབྲས་བུ་ཆོས་སྦྱོང་དང་བྱུག་ཏུ་འབྲས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པ་ལ་མངོན་རྟོགས་གསུམ་ཏུ་དབྱེ་བ་ལ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། བར་མ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་
^༣ པར་དེ་ལྟར་དོན་བསྐྱུས་པ་བྱུག་གིས་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་བཤད་ནས། ཡང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྦྱང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥། ༡༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྦྱང་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥། ༡༢།

^༣ ག་༦༡ན་༦་ཕན་གདག། བ་༦༣་བ་༥་ཕན་གདག། ཁ་༥༢་༣་༡་ཕན་གདགས། ༡༡་༥་ན་ཕན་གདགས།

མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བའི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་གདགས་པར་གཞན་དུ་
ནམ་པར་བཤད་པ། ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། དུལ་ནི་ནམ་པ་གསུམ་པོ་
རྒྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།^༡ དང་པོར་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་
ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ནི་འདུག་པའི་དུལ་
གྱི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད།

དོན་ནི། མདོར་ཉོགས་ཀྱི་རིམ་པ་དུག་ཏུ་བསྡུས་ནས་གསུངས་པའི་འོག་ཏུ་
དོན་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་གྱི་སྒྲིམ་
པ་མདོར་བསྡུས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་བརྩེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་
པའི་བྱིར། མདོར་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་
བར་བྱང་སྟེ། དུལ་ལ་འདུག་པ་མཐེན་གསུམ། ཉམས་ལེན་སྦྱོར་བཞི། འབྲས་
བྱ་ཆོས་སྒྲ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་བརྩམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་ལ། གཞུང་གཟུགས་པ་
དང་། དགེ་བ་བསྟོ་བ་དང་། ཁེངས་བསྐྱེདས་པ་དང་། ཉོགས་པའི་དུས་ཀྱི་བྱང་
པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། ཀྱན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དང་། དགོས་པ་དང་།
བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་གཞུང་གཟུགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོན་པེ། ཀྱན་གྱི་
རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །ཞེས་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱན་འདི་ལ་རྒྱས་འབྲིང་
གི་དོན་ཆང་བར་སྤང་ཡང་བསྡུས་པའི་དོན་མ་ཆང་སྟེ། བསྡུས་པར་སེམས་

^༡ གསུམ་པ་ཞེས་མིགས་ལ་ཡང་གོང་འོག་བསྡུར་ན་གསུམ་པ་འདྲེད་འདུག་སྟུང་།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྤྱད་པ། ༥༩ །ཤེར་ཕྱིན་ཟེ། སྒོ་བ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༩ ། ༡༥།

བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་གདམས་ངག་དྲུག་གི་མདོ་ལ་སོགས་པ་མི་སྣ་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན། དེའི་ལན། རོན་ལ་བྱུང་བར་མེད་བར་རྗེས་འགོ་དང་། ལྷོག་
འགྲེལ་སྒྲོན་ས་བསྟན། དེ་ལ་རྫོས་སྒྲོན་སྣང་བ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ལ་
ལ་ལས་དོན་གཞན་ལས་ཆོག །གཞན་ལས་རྣམ་གྲངས་མིང་གིས་ཉ། །མཁས་
པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཀུན་ལ། །དོན་བསྟུས་དེ་ཅམ་ཤེས་བར་བྱ། །ཞེས་བས་
འཆད། རོན་ནི། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མདོན་རྟོགས་
རྒྱུ་ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱུ་དུ་བཤོལ་ཉ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུས་
གསུམ་ལས་བསྟན་པའི་མདོན་རྟོགས་འགྲེལ་བ་འདིར་རྒྱུ་ཀྱིས་བརྗོད་བར་
བསྟུབས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་ལ་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །རིམ་པ་ལེགས་པར་བསྟུས་
མ་ཡིན། །ཞེས་བས་འཆད། རོན་ནི། རྟེན་ལ་ཡིན་ན། ཡུམ་བསྟུས་བས་མདོན་
རྟོགས་བརྒྱུད་བསྟན་པ་མིན་ན་ཡུམ་བསྟུས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུམ་རྒྱས་
འབྲིང་གཉིས་ལས་བསྟན་པའི་མདོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཆང་བར་བསྟན་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་མདོན་རྟོགས་བརྒྱུད་བརྗོད་བྱར་མ་བསྟུས་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས།

གསུམ་པ་ནི། རྟེན་ལ་བསྟུས་སོགས་རབ་དབྱེ་བས། །བྱུང་བར་ཡོད་པ་ཁོ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥། ༩།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥། ༩།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྟར་མ། ༥༩། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥། ༩།

ནང་ཟད། །ཅེས་པས་འཆད། དོན་ནི། འོན་ཏེ་ས་པར་འབྱུང་རོལ་ན། ཡུམ་རྒྱས་
འབྱིང་བསྐྱས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ན་ཁྱད་པར་མེད་
མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་གསུམ་ལ་དོན་ལ་རྒྱས་བསྐྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་
དོན་སྟོན་པའི་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། འཕགས་པ་རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེ་ཡི། །མཐུ་ཡིས་དོན་¹
མཐོང་སྟོན་ནས་ནི། །གོ་བར་སྤྱིར་ཆོག་དང་ནི། །ངག་སོགས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་
པར། །ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། ཁོ་ན་དེ། བསྟན་བཅོས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་
ཡུམ་ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་བྱུང་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲེལ་བ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་
རྟོགས་མི་བྱས་ཏེ། མདོ་སྡེ་གསུམ་པོ་འདིར་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ན། སྟོན་མེད་དེ།
འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་འགྲེལ་བ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་པའི་²མཐུས་བསྟན་བཅོས་
ཀྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོའི་ཆོག་དང་ངག་དང་
དོན་ལ་སོགས་པས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དང་བསྟན་བཅོས་སྦྱོར་བ་མ་བྱས་པར་
ཆོག་ཉུང་དུས་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞུང་
དོན་གོ་སྤྱི་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ³མཁན་པོ་ཡང་དག་རྣམ་སྤྱང་མཛད། །སྤྱི་མ་བཟང་ལ་
ཕྱག་འཆའ་ནས། །ཆོག་ལེའུར་བྱས་པའི་འགྲེལ་གསལ་བ། །འདི་ནི་སེང་གོ་

¹ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་སྤྱུང་མ། ༥༡། ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་ འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༣། ༥།
² ག་༤༡ན་༣་དོན་མཐུན། བ་༤་༣་བ་༡་དོན་མཐུན། ཀ་༡༠ན་༣་དོན་མཐུན།
³ ག་༤༡ན་༥་བྱས་པའི་མཐུས། བ་༤་༣་བ་༣་བྱས་པའི། ཀ་༡༠ན་༩་བྱས་པའི་མཐུས།
⁴ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་སྤྱུང་མ། ༥༡ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་ འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥༣། ༥།

བཟང་པོས་བྱས། །ཞེས་པས་འཆད། རོན་ནི། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྤང་བྱས་
ཤིང་། །ཞེས་འཆད་ན། མཁས་པ་གང་གི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་རི་ལྟར་
དུ་འཆད་ཅེ་ན། སློབ་དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོ་ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་བརྩམ་བའི་བྱ་
བ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། མཁན་པོ་ཡང་དག་ནས་སྤང་མཛད་སོགས་མཁས་
པ་སྤྲ་མའི་མན་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟོས་^༡ གྱི་དོན་རྟོགས་པ་དེ་ཉིད་ཁྱོད་གྱིས་
འབྲེལ་ཚུང་འདིར་རྒྱས་པར་བཀྲལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་དགོ་བ་བསྟོ་བ་ནི། ^༢དེ་བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །དགོ་བ་
བདག་གིས་གང་ཐོབ་པ། །དེ་ཡིས་སྦྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི། །བདེ་གཤེགས་ཤེས་
རབ་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་པས་འཆད། རོན་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་འབྲེལ་བ་དེ་
བསྐྱབས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་གཞན་དོན་དུ་བསྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་
ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དགོ་བ་མི་ཟད་ཅིང་སྤྲ་མེད་བྱང་ཚུབ་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་
བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ཁེངས་བསྐྱུངས་པ་ལ། རོངས་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། དེ་ལ་
བཟོད་པར་གསོལ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ^༣ཤེས་རབ་མི་གསལ་བསྟན་
བཅོས་ཀྱི། །སྤྱི་རོལ་གྱུར་བདག་གང་ན་ཞིག །འཕགས་སྟོའི་^༤སྟོན་ཡུལ་བདག་

^༡ ག་༤་ན་བ་ཉ་ནས་བསྟོས། ག་༤་ན་བ་༤་ནས་བསྟོས། ག་༤་ན་བ་༣་ནས་བསྟན་བཅོས།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་ལྟར་མ། ༤༩། ཤིང་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥། ༣། ༤།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་ལྟར་མ། ༤༩། ཤིང་ཕྱིན་ཇ། སློབ་དཔོན་སང་གོ་བཟང་པོ། འབྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༥། ༣། ༡༡།

^༤ ག་༤་ན་བ་༤་འཕགས་པའི། ག་༤་ན་བ་ཉ་འཕགས་པའི། ཆ་༥་༤་ཉ་འཕགས་པའི། ག་༤་ན་བ་༥་འཕགས་པའི།
འབྲེལ་བར་འཕགས་སྟོའི་སྟོན་ཡུལ་བདག་ཉིད་ཆེ་ཞེས་གསལ།

ཉིད་ཆེ། །བསྟན་བཅོས་དོན་ནི་གང་ན་ཡིན། །ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། བདག་གི་ནི། །སྟོད་ཡུལ་མིན་ཡང་། །ཞེས་འཆད་ན་ཡུལ་དོན་ཁྱོད་གི་མངོན་སུམ་གི་སྟོད་ཡུལ་དུ་མ་གྱུར་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་གང་དེ་ཁྱོད་གི་མངོན་སུམ་གི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ན། དེ་སུའི་མངོན་སུམ་གི་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། །ཁོ་པོ་ཤེས་རབ་མི་གསལ་ཞིང་བསྟན་བཅོས་གི་དོན་ཁོ་པོའི་མངོན་སུམ་གི་ཡུལ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གི་དོན་དེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་རྣམས་གི་མངོན་སུམ་གི་སྟོད་ཡུལ་ཡིན་ལ། །ཁོ་པོ་ཅག་སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ¹འོན་ཀྱང་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་ལ། །རང་དང་གཞན་གི་དོན་གི་རོལ། །བདག་གིས་འབད་བགྱིས་ནོངས་པ་ལ། །སྒྲེ་བོ་མཁས་རྣམས་བཟོད་པར་མཛོད། །ཅེས་པས་འཆད། བདག་དོན་ནི། །བསྟན་བཅོས་གི་དོན་མཐའ་དག་ཁོ་པོའི་མངོན་སུམ་གི་སྟོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་འགྲེལ་བ་བྱས་པ་ལ་ནོངས་པ་བྱུང་བ་མཁས་པ་རྣམས་གིས་བཟོད་པར་མཛོད་རིགས་ཏེ། དེ་ལྟ་མིན་ཡང་རང་གཞན་ལ་ཕན་གདགས་པའི་བསམ་པས་འགྲེལ་བ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། ¹ཀྱི་མ་གཞུང་ལུགས་སྣ་ཆོགས་གིས། །དུབ་པ་བདག་གི་ངལ་བསོའི་གནས། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པའི་ལུགས། །རིང་མོ་ཞིག་ནས་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་པས་འཆད། དོན་ནི། །སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཆོས་ཅན།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྐྱུར་ན། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། །སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༣། ༡༣།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་སྐྱུར་ན། ༥༩། ཤེས་ཕྱིན་ཟེ། །སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༥༣། ༡༤།

འགྲེལ་བ་རྩོམ་རིགས་ཏེ། གཞུང་ལུགས་སྤྱོད་ཆོགས་ལ་ངལ་བ་དུ་མ་བྱས་པས་
ངལ་བ་སོའི་གནས་སུ་གྱུར་བ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་
མཁས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་
བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་
བཟང་པོས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ། འདི་ལོ་བཤ་གང་གིས་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཞེན། རྒྱ་གར་གྱི་
མཁན་པོ་བིཏུ་ཀ་ར་པ་ཟླ། ཞེས་པ་རིག་པའི་འབྲུང་གནས་འོད་ཟེར་རམ། རིག་
བྱེད་འོད་ཟེར་དང་། བདག་ཅག་གངས་རིའི་ཁོད་པ་རྣམས་ཀྱི་མིག་གཅིག་ལུ་
ཆོག་དོན་གཉིས་ཀའི་ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་བན་རྟེ་དཔལ་བཅེགས་རྒྱུ་ཏེ་ཞེས་
མཆོན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེས་རྒྱ་སྐད་ལས་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ཆོག་དོན་
གཉིས་ཀ་དག་པར་ལྷས་ཏེ། འཆད་ཉན་གྱིས་ཀྱང་གཏན་ལ་པབ་པའོ། །སྐད་
གྱིས་ཏེ་དུས་ཕྱིས་ཀྱི་བརྗེ་ཏ་གོ་མི་ནི་བཅུན་པའམ་དགོ་བསྟན་འཆི་མེད་ལ་
སོགས་པ་དང་། ལོ་རྒྱུ་བ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་
པའི་བདག་ཉིད་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆོས་རྗེ་རྟོག་མེད་ཤེས་རབ་
གྱིས་ཀྱང་སྤར་ལྟར་བསྐྱར་ཏེ་ལེགས་པར་གཏན་ལ་པབ་པའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མན་ངག་གི་བསྟན་བཅོས་མཛོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་
པ་དང་བཅས་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་སྤང་བ་དང་རྣམ་
བཤད་སྟོང་པོའི་རྒྱན་ཅས་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས་གསལ་བར་བྱེད་

པ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་གླུ་⁹ དབང་གི་རོལ་མཆོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོངས་འཛིན་
དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འགྲོས་ལྟར་ཟིན་བྲིས་སུ་བྱས་པ་འདིས་ཀྱང་བསྟན་པ་
དང་སེམས་ཅན་ལ་པན་བ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་གྱུར་ཅིག །

སྤྱིས་པ།

བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱའི་ལེའུའི་མདོ་ཡི་ནི། །ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་
ཞུགས་འབྲས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་བཞི་ཆེས་གསལ་
བར། །འཆད་བྱེད་སྐབས་ཀྱི་ཅ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་ནི། །རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་
རྣམ་བཤད་རྣམ་གཉིས་ཀྱི། །དཀའ་བའི་གནས་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་
བ། །རྗེ་བཙུན་དམ་པས་ལེགས་པར་བཤད་པ་རྣམས། །ཡོངས་འཛིན་དམ་
པའི་གསུང་བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད། །མདོར་ན་རབ་འབྱོར་ལེའུ་ནས་བཟུང་
སྟེ། །བསྐྱབ་པའི་འབྲས་བྱའི་ལེའུའི་བར་དག་གི། །མདོ་ཡི་སྤྱིས་དོན་རྒྱན་གྱིས་
བཀའ་བ་ཡི། །མདོར་རྟོགས་རྣམ་བརྒྱད་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་དོན། །བཙུ་ཕྱག་
བདུན་པོ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་ཡི། །མཆོན་ཉིད་གངས་ངེས་གོ་རིམ་ལ་སོགས་
པ། །ཅ་འགྲེལ་དོན་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཡི། །རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་
ཀྱི་དཀའ་བའི་གནས། །དགོངས་པ་རི་བཞིན་རྗེ་བཙུན་སྤྲ་མ་ཡིས། །གཟིགས་
ཤིང་གཞན་ལ་ལེགས་པར་འདོམས་པ་ཡི། །གསུང་གི་བདུན་ཅི་གང་གྲུའི་ཚུ་
རྒྱན་ནི། །ཡོངས་འཛིན་དམ་པའི་ཞལ་གྱི་བྱས་བཟང་ལས། །བྱུང་བཞིན་ཡི་

⁹ གཏེ་ན་བ་ཉ་ལྷུང་དབང་། བ་ཆ་ལ་ཆ་ལྷུང་དབང་། ཆ་ཕ་ལ་ཆ་ལྷུང་དབང་། ཀ་ལ་ཆ་ལ་ལྷུང་དབང་།

གེར་བཀོད་པའི་དགེ་བ་འདིས། །རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ཕྱོགས་བཅུར་རྒྱས་པ་
དང་། །བསྟན་འཛིན་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་བཏན་ཅིང་། །ལུས་ཅན་ཀུན་ལ་
ཕན་བདེ་འབྱུང་གུར་ཅིག །བདག་ཀྱང་སྐྱེ་ཞིང་སྐྱེ་བར་རྒྱལ་བ་ཡི། །བསྟན་ལ་
ཡིད་ཆེས་དད་པས་རབ་ཞུགས་ཏེ། །གཅིག་ཏུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་ལ་བཅོམ་པ་
དང་། །ལས་འབྲས་སེམས་ཤིང་མང་དུ་ཐོས་པ་སོགས། །རྣམ་པར་དཀར་བའི་
བྱ་བ་མ་ལུས་པ། །ཡར་ངོའི་རྩེ་ལྷོ་རབ་ཏུ་རྒྱས་གུར་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་
བའི་གོ་འཕང་ལྷུང་ཐོབ་ནས། །འགྲོ་རྣམས་སྤིད་པའི་མཚོ་ལས་སྒྲོལ་བར་ཤོག །

༄༅། རྗེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོ་དེ་གསུང་

དེ་ལྟ་བུ་བཞིན་ཡི་གེར་བཀོད་བསྐྱབས་བརྟུན་

བའི་སྤྱི་དོན་བཀྲགས་སོ། །

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བཀོད་པས་
མཆོམས་^༡ སྦྱར་བ། ལེའུ་འེ་གཞུང་བཤད་པ། སྐབས་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་འཆད་
པ་ལ། སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཚུབ་པ། ཞེས་སོགས་
གསུངས། གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། ལེའུ་དང་པོ་བདུན་གྱི་སྐབས་སུ་
རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཉམས་སུ་སྒང་བར་བྱ་བའི་ཡུམ་མཁུན་
པ་གསུམ། དེ་ཉམས་སུ་ལེན་བྱེད་གྱི་ཐབས་སྦྱོར་བ་བཞི་གཏན་ལ་ཐབ་པ་
ལས། འོ་ན་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དེས། ཐབས་སྦྱོར་བ་བཞིའི་སྒོ་
ནས། ཡུམ་མཁུན་པ་གསུམ་ཉམས་སུ་སྒངས་པ་ལས། །ལམ་གོང་མ་རིམ་བུ་
ཞིག་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བའི་རྗེས་སོགས་དེ་མ་ཐག་
དུ་འབྲས་བུ་ཚོས་སྐྱ་མངོན་དུ་བྱེད་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེན་བཞི་ཡོད་ཅེས་ལེའུ་ལྔ་

^༡ ག་ཉ་ན་ཉ་འཆོམས། པ་ཉ་ན་ཉ་འཆོམས།

ཕྱིའི་འབྲེལ་བ་གོད་པའི་སྒོ་ནས་མཆོམས་སྦྱར་ཏེ། འཆད་པ་ལ་གཞུང་འདི་བྱང་།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱིའི་དོན། གཞུང་གི་དོན། རང་ལུགས་ངེས་
པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་ལ་མཐའ་དབྱེད་བལྟོ། །དང་པོ་ལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྦྱིའི་
མཆོན་ཉིད། དེ་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའི་ནམ་གཞག། །དེ་གང་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་
གནས། གནས་དེར་འབྲས་བུ་བྱུང་བའི་དུས་མཆོམས། བྱུང་བའི་འབྲས་བུ་
ཆོས་སྦྱིའི་དབྱེ་བ། སྦྱ་དེ་དག་གང་དང་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་དབྱེད་པ། སྦྱ་དེ་དག་
རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འཛོག་ཚུལ། དེ་དག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་པ། ཞར་ལ་
བྱང་ཆེན་རྒྱས་པར་བཤད་པ། །དེ་དག་ལ་ཅོད་པ་སྤོང་བ་དང་བཅུ།

དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་
བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྦྱིའི་
མཆོན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ནམས་དོན་གཅིག་ །ས་
མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། གཉིས་པ་ནི། བསྐྱལ་ཆེན་གངས་
མེད་དུ་མར་ཆོགས་གཉིས་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསགས་པས་སྦྱིབ་གཉིས་སྤངས་
པའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྦྱ་འཛོལ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། །དཀའ་སྤྱོད་དཔག་
མེད་བརྒྱ་ཐུག་དང་། །དཔག་མེད་དགེ་བ་བསགས་པ་དང་། །དཔག་ཅུ་མེད་
པའི་དུས་དང་ནི། །དཔག་མེད་སྦྱིབ་པ་ཟད་པའི་ཕྱིར། །སྦྱིབ་པ་ཀུན་གྱི་ནི་མེད་
པ། །ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་འཛོལ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རིན་

༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༩༠༡ ༡༦།

ཆེན་ཐེང་བ་ལས།^੧ སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྤྱུ་འདིར། །བསོད་ནམས་
ཆོགས་ལས་བྱུང་བ་སྟེ། །ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་དེ་མདོར་བསྟུན། །རྒྱལ་པོ་ཡེ་ཤེས་
ཆོགས་ལས་འབྱུངས། །ཞེས་དང་། རིགས་བ་དྲུག་ཅུ་བ་ལས།^੨ དགེ་བ་འདི་
ཡིས་སྤྱེ་བོ་ཀུན། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་བསགས་ཤིང་། །བསོད་
ནམས་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱུང་བའི། །དམ་བ་གཉིས་པོ་ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་གསུངས་
པའི་བྱེད།

གསུམ་པ་ནི། བར་བྱེན་ཐེག་པར་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ནི། དང་
པོར་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་སྤྱུག་པོ་བཞོད་པ་ཁོ་ནར་སངས་རྒྱ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་དེ་འདོད་པའི་ཆེན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཆེན་ལ་གསར་དུ་སངས་
རྒྱལ་བ་^੩མི་སྲིད་པའི་བྱེད། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་ལས། རིན་ཆེན་སྤྱེ་ཆོགས་
མཛེས་པ་ཡི། །འོག་མིན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱལ་
དེར་འཆང་རྒྱ། །སྤྱལ་བ་པོ་གཅིག་འདིར་འཆང་རྒྱ། །ཞེས་པ་དང་། སྤྱུག་པོ་
བཞོད་པའི་མདོ་ལས།^੪ སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་འོག་མིན་དུ། །སངས་རྒྱལ་
མ་གྱུར་འདོད་ཁམས་སྟ། །སངས་རྒྱལ་མཛད་པ་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་པ་དང་།
རྒྱུད་རྗེ་རྗེ་ཅེ་མོ་ལས། གཙང་མའི་གནས་འདི་སྤངས་པ་ན། །འོག་མིན་གནས་ནི་

^੧ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༦ སྤྱིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུག་ རིན་ཆེན་ཐེང་ག། ༣༠༥། ༡༤།

^੨ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༥། དབུ་མ་ཙ། མགོན་པོ་སྤྱུ་སྤྱུག་ རིགས་བ་དྲུག་ཅུ་ག། ༤༦། ༡༡།

^੩ ག་པ་བ་ཉ་རྒྱལ་ག། བ་པ་བ་ཉ་རྒྱལ་ག།

^੪ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༩ མདོ་སྤྱེ་ཅ། སྤྱོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། ལང་ཀར་གཤེགས་པ། ༣༩༥། ༤།

^੫ བཀའ་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༠ མདོ་སྤྱེ་ཅ། སྤྱོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས། སྤྱུག་པོ་བཞོད་པའི་མདོ། ༣༩། ༡༡།

ཉམས་དགའ་ཡོད། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཆང་རྒྱ། །སྤྲུལ་བ་པོ་གཅིག་
འདིར་འཆང་རྒྱ། །ཞེས་བ་དང་། །ལང་ག་ཞེགས་ལས།^༡ འདོད་བ་ཁམས་དང་
ག་ཟུགས་མེད་དུ། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་འཆང་མི་རྒྱ། །ག་ཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱི་འོག་མིན་དུ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་དེར་འཆང་རྒྱ། །ཞེས་བ་དང་། །སྤྲུལ་
འགྲོ་བདུན་ཅུ་བ་ལས།^༢ འོག་མིན་གཞལ་ཡས་ཁང་དུ་ཁྱི། །དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱ་
བར་བཞེད། །ཅེས་བ་དང་། །སློབ་དཔོན་ངག་དབང་གྲགས་པའི་འཆི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
དཔལ་ལྷན་སྤྲུག་པོ་བཀོད་བ་ཉིད་དེ་དཔ་ཟུགས་རྒྱུད་ཀྱང་། །དགའ་ལྷན་སྤྲུ་
པོའི་དོན་མཛད་ཕྱིར་ནི་དཔ་བ་ཉོག་དཀར་གྱུར། །ཞེས་བ་དང་། །འབྲུག་བ་ཙྰ་
འགྲལ་ལས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན། འོག་མིན་དེ་གང་ན་ཡོད་སྟུང་ན། བཀས་བཅད་བར་པར། འོག་མིན་
གནས་གཙང་མའི་འོགས་ཞིག་ན་ཡོད་དེ། །སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་སྤྱི་ལས། འོག་
མིན་ཞེས་བྱ་བ་མིང་ལྷན་བཏགས་ཏེ། དེ་དག་གི་ཕྱོགས་ན་གནས་གཙང་མའི་
རིགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཡོད། དེར་འབགས་བ་ཉིད་འབང་ཞིག་གནས་སོ། །དེ་དག་
གི་སྤང་ན་དབང་ལྷག་ཆེན་པོའི་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་གནས་ཡོད་དེ། དེར་ས་བཅུ་
བ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྤྱིད་བ་ཐ་མ་བ་ཁོན་སྤྲུ་བ་བཞེས་
བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་བ་དམིགས་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་
ཡིན་ནོ་ཞེས་བ་དང་། །རིན་ཆེན་སྒྲ་ཆོགས་མཛེས་བ་ཡི། །འོག་མིན་གནས་ནི་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ མདོ་སྡེ་ག །སྟོན་བ་བཅོམ་ལྷན་འདས། །ལང་ག་ག་ཞེགས་པ། ༤༥༥། ༡༣།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༦༥ དབུ་མ་གྱི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། །སྤྲུལ་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ། ༤༩༢། ༡༡།

ཉམས་དགའ་བ། གཙང་མའི་གནས་ཀྱི་སྤྲང་བཞུགས་ན། ཞེས་པ་དང་། གཙང་
མའི་གནས་ནི་སྤངས་པ་ན། འོག་མིན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་ཡོད། ཁྱེས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་འོག་མིན་སྒྲུག་པོ་བཀོད་པ་དེ་ཉིད། གནས་གཙང་མའི་འོག་མིན་
པལ་པ་དེའི་སྤྲང་ན་གྲོང་ལས་དགོན་པའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པར་བཤད་ཅིང་། སློབ་
དཔོན་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས། གཞི་དང་སྤྲང་པོ་མེ་རྟོག་གིས་བརྒྱན་པའི་
ཞིང་ཁམས་ཉིད་ཡོངས་སྒྲིའི་ཞིང་དུ་བཞེད་ཅིང་། དེ་ན་བཞུགས་པའི་རྣམ་སྤྲང་
གངས་ཅན་མཆོ་རྒྱལ་དེ་ཡང་ཡོངས་སྒྲིའི་བཞེད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཁམས་
ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྤྲིང་བཞི་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱལ་སྤོང་གསུམ། དེ་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱལ་
རབ་འབྲམས་ཀྱི་མཆོམས་སྤྲོར་གཅིག །དེ་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱལ་རབ་འབྲམས་
ཀྱི་རྒྱད་བར་པ་གཅིག དེ་བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱལ་རབ་འབྲམས་ཀྱི་རྒྱད་གཅིག །དེ་
བྱེ་བ་སྤྲག་བརྒྱལ་མེ་རྟོག་གི་གཞིའི་སྤྲང་པོ་རྒྱན་བཀོད་པ་སྟེ། དེ་རབ་འབྲམས་
རྒྱ་མཆོ་གཅིག་གི་ཆད་ཡང་ཡིན་ནོ། །རྣམ་སྤྲང་གི་ཞིང་ཁམས་དེ་ཡང་རྣམ་སྤྲང་
གངས་ཅན་མཆོའི་ཕྱག་གི་རྒྱལ་སྤྲན་གཅིག་ལ་གནས་པར་མདོ་པལ་པོ་ཆེ་
ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཞིང་ཁམས་དེ་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། ཁ་ཅིག ཁྱི་མཛེད་
འདི་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བཅུ་གསུམ་འདས་པའི་འོག་ན་ཡོད་དེ། རྣམ་སྤྲང་
དེའི་ཕྱག་གི་སྤྲང་བཟེད་ཀྱི་ནང་དུ་བསྐྱའི་སྤོང་བུ་ཆེན་པོ་པད་འདབ་ཉེར་ལྔ་ཡོད་

¹ ག་ན་ན་ན་ཡོངས་སྒྲིའི། བ་ན་ན་ཡོངས་སྒྲིའི།

² ག་ན་ན་ན་དོ། །བ་ན་ན་ཡོད།

³ བསྐྱའི་འབྲུང་དཔེ་བསྐྱའི་མཁུ་ལ། ༡༩ ཤེར་བྱིན་ཀྱི། དཔལ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན། འབྲེལ་བཤད་ཆོག་གསལ། ༢༠༣། ༢།

པའི་པད་འདབ་རེ་རེའི་སྟེང་དུ་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རེ་རེ་ཆགས་པས་འདི་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་བཅུ་གསུམ་པ་ཡིན་ཞིང་། སྤར་བ་འད་པའི་ཞིང་ཁམས་དེ་ནི་རྣམ་
སྤར་དེའི་བྱ་ག་གི་རྒྱལ་ཐོན་གཅིག་ལ་གནས་པར་བའད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།

བཞི་བ་ནི། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་དེར་བྱང་སེམས་འོག་མ་རྣམས་བསྐྱལ་བ་
བྱངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་བསགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་ནས་དུས་
རེ་ཞིག་ན། བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པར་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་བ་བཞེས་
པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་བཞེས་པའི་ཆོ་ནམ་ཞིག་ན། བྱང་སེམས་དེའི་རྒྱུད་ལ་
ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནམ་སྐྱེས་པ་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ཡང་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་ལམ་དེ་ཉིད་ལ།
ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་པའི་རྣམ་པ་བྱུང་བྱང་ཡང་མི་འཆར་ཏེ། དེས་བདེན་གཉིས་ངོ་ཤོ་
ཐ་དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་བད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བདེན་འཛིན་
བད་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དེའི་ཆོ་བཀའ་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉར་
གཅིག་འཛོལ་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གནས་པ་ཡིན་ལོ། །

དེས་ན་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རང་གི་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པར་ཤེས་
སྒྲིབ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཆོ། ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་པ་ལ་གཉིས་སྤང་
བྱུང་ནས་རྒྱལ་རྒྱ་གཞག་དུ་སོང་བའི་ཡེ་ཤེས་དེའི་གཟིགས་ངོ་ཤོ་ཤོ་
རི་སྟེང་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་དུ་སྐྱུ་དུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་
གཟིགས་པ་དེའི་ཆོ། ཤེས་སྒྲིབ་བད་པར་སྤངས་པ་དང་། བདེན་གཉིས་ངོ་ཤོ་ཐ་
དད་དུ་འཛིན་པའི་བྱི་མ་བད་པར་སྤངས་པ་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་

བྱས་པ་དང་། ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཁོར་བྱ་བ་ཡིན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
བས་ཆོས་སྐྱེ་མངོན་དུ་བྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་
དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་བརྩ་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་
མཆན་དཔེ་རྗེས་མཐུན་པས་སྤྲས་པའི་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འབྲེལ་མ་ཆོས་
སྐྱེ་ཐོབ་པའི་ཆེ་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟོན་དང་། ཡོན་ཏན་ལྟ་ལྟོན་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
བྱུང་བ་ཅིང་། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ངེས་པ་ལྟ་ལྟོན་གྱི་ལོངས་སྟོན་རྫོགས་སྐྱེ་
ཡང་བྱུང་ལ། ལོངས་སྐྱེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་མཛད་པ་བརྩ་གཉིས་ཀྱི་སྐོ་
ནས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེ་ནི། དེའི་ཆེ་ཆོགས་
པ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པའི་སྐྱེའི་བྱེད་འགའ་ཞིག་
ལོངས་སྐྱེ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱུང་
པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་
ལས།^༡ ས་བརྩ་རྒྱན་གྱི་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་ཚུལ་
རྒྱ་གཞག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་དེའི་ཆེ་མཉམ་
གཞག་དེའི་གཞིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་པའི་རྣམ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཆར་ཏེ།
ཞེས་པ་ནས། འབྲེལ་བ་བྱུང་པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱཏོ། ཞེས་པའི་
བར་གསུངས།

^༡ སྐྱེ་འབྲེལ་དཔལ་ལྷན་གསུང་འབྲེལ་ལ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༩༩༥། ༩།

ལྷ་པ་ནི། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། བཞིར་དབྱེ་བ། ལྷར་
དབྱེ་བ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་སྐྱ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་
སྐྱ་དང་། ཆོས་ཉིད་གྱི་སྐྱ་གཉིས་སུ་ཡང་དབྱེ་རུང་སྟེ། སྐྱ་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་
དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་པོ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ་
སྤང་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གསུམ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་རང་དོན་ཆོས་སྐྱ་དང་། གཞན་
དོན་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སུ་དབྱེར་རུང་སྟེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས།^༡ ཆོས་ཀྱི་
སྐྱ་དེ་མདོར་བསྟུ་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། རིགས་པ་བྱལ་ཅུ་པ་ལས།^༢ དག་བ་
འདི་ཡིས་སྐྱེ་བོ་ཀྱང། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ། རང་དོན་
དོན་དམ་པའི་སྐྱ་དང་། གཞན་དོན་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྐྱ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྒྱད་
ཟླ་མ་ལས།^༣ རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐྱ་དང་ནི། །དེ་ལ་བཞེན་པ་ཀྱན་
རྫོབ་སྐྱ་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་དོན་བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་སྐྱ། གཞན་དོན་སྐྱོབ་པའི་སྐྱ་གཉིས་སུ་དབྱེར་རིགས་ཉེ།
ཆད་མའི་མདོ་ལས།^༤ ཆད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེར་
གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་བྱལ་འཆལ་ནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལ་རང་
དོན་དོན་དམ་པའི་སྐྱ་དང་། གཞན་དོན་བདེའི་སྐྱ་གཉིས་སུ་ཡང་དབྱེར་རུང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༦ སྐྱེས་རབས་གོ། བཞོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུ་བ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༠༥། ༢༡

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥ དབྱེ་མ་ཙ། བཞོན་པོ་སྐྱ་སྐྱུ་བ། རིགས་པ་བྱལ་ཅུ་པ། ༥༦། ༢༡

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བུམ་མཐོན། རྒྱད་ཟླ་མ། ༤༦༡། ༡༢༡

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥ ཆད་མ་ཙ། སྐྱོབ་དཔོན་སྐྱོགས་སྒྲང། ཆད་མའི་མདོ། ༣༡། ༢༡

སྟེ། རྒྱུད་ཆ་མ་ལས།^੧ བདག་ཉིད་ཀྱི་ནི་འབྲེང་པའི་གནས། །དམ་པའི་དོན་གྱི་
སྒྲིཡིན་ཏེ། །དང་སྟོང་རྣམས་ཀྱི་བད་ཡི་སྒྲི། །པ་རོལ་ལུན་སུམ་ཆོགས་པའི་
གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིང་།

གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲི་དེ་ལ་གསུམ་དུ་ཡང་དབྱེར་ཡོད་དེ། ཟབ་པ་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲི། རྒྱ་ཆེ་བ་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པའི་སྒྲི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མཆོག་
གི་སྒྲིལ་པའི་སྒྲི་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིང་ཏེ། རྒྱུད་ཆ་མ་ལས། །དེ་དབྱེ་ཟབ་དང་
རྒྱ་ཆེ་དང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡོན་ཏན་གྱི། །ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རང་བཞིན་
ལ། །སོགས་པའི་སྒྲི་གསུམ་དག་གིས་འཇུག །ཅེས་དང་། འདི་དག་གངས་
བཞིན་ཟབ་པ་དང་། །རྒྱ་ཆེ་བདག་ཉིད་ཆེ་ཞེས་བྲ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱ་
ལས།^੨ སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲི་དབྱེ་བ། །རང་བཞིན་ལོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་
དང་། །གཞན་ནི་སྒྲིལ་པའི་སྒྲིཡིན་ཏེ། །དང་པོ་གཉིས་པོའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་
དང་། །སྒྲི་གསུམ་དག་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྒྲི་བསྐྱུས་པར་ནི་ཤེས་བྲ། །སྒྲི་
གསུམ་དག་གི་རང་བཞིན་གྱི། །དོན་འདི་རྟེན་དང་བཅས་པར་བསྟན། །ཞེས་
པ་དང་། །ཉི་མུང་ལས།^੩ ད་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲི་བརྗོད་པར་བྲ། བ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྣམ་པ་
གསུམ་དུ་རིགས་པར་བྲ། །ཞེས་པ་དང་། འབྲེལ་ཆེན་ལས།^੪ །ཡུམ་གྱི་བཤད་

^੧ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༦༠། ༡༥།

^੨ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༥༢། ༡༡།

^੩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྒྱུད་ཆ་མ། མདོ་སྟེ་རྒྱ་ ༤༩༢། ༡།

^੪ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ ཤེས་བྱིན་ཀྱི། འཕགས་པ་ཤོལ་སྟེ། ཉི་མུང་། ༤༥༡། ༥།

^੫ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེས་བྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ། འབྲེལ་ཆེན། ༡༢༩༦། ༤།

སྐྱར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་བདག་གིས་ཐོབ་པའི་དགེ་བའི་ས་བོན་ལས་རྣམ་པ་
ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བྱུང་བའི་སྐུ་ནི་གསུམ་པོ་ངེས་པར་ཐོབ་པར་ཤོག། །ཅེས་པ་
དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གིས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལོངས་
སྤུལ་པའི་སྐུ་གསུམ་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་སྐུ་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་
པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་བཞེར་དགེར་རུང་སྟེ། རྣམ་པ་བཞེར་ནི་ཡང་དག་
བཟོད། །ཅེས་པ་ནི། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་སོགས་པའི་དགེ་བས་རྣམ་པ་
བཞི་ཡིན་པས། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་དང་། དེའི་བྱིར་སྟོགས་གཞན་ནས་
སྐུ་བཞེར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། སྟོང་
པོ་མཆོག་ལས་ཀྱང་།^༡ མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེའི་ངོ་བོ་
ཡང་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལྟར་དགེ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དེ་ལྟར་དགེ་^༢ རུང་སྟེ། མཆོན་
བཟོད་ལས།^༣ སངས་རྒྱས་སྐུ་ལྟའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།
འོན་སྐུ་ལྟ་པོ་ངེས་འཛིན་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་བཤེས་ན་རེ། ས་
བཙུ་པ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ཁོན་ལ་སྤང་བའི་ལོངས་སྐུ་ཆེན་
པོ་དང་། ས་བཙུ་ག་ཡན་ཆད་ཁོན་ལ་སྤང་བའི་སྐུ་ལ་ལོངས་སྐུར་བཏགས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩ ཤེར་བྱིན་ཐ། སྟོབ་དཔོན་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། སྟོང་པོ་མཆོག་ ༡༩༠༢། ༡༩།

^༢ ག་ལ་བ་པ་དགེར། བ་༥ན་པ་དགེ།

^༣ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༢ རྒྱུད་འབུམ་ ༡༡། སྟོན་པ་བཅོས་ལྟན་འདས། མཆོན་བཟོད། ༩། ༩།

བ་གཅིག་དང་། སྐལ་སྐྱུ་དང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱུ་ནམས་ཡིན།
 ཞེས་གསུངས་། རྟོགས་དགའ་མཁན་པོས་ནི་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱུ།
 ཡོངས་སྐྱུ། སྐལ་སྐྱུ་ལ་ནམ་པར་སློན་པའི་སྐལ་སྐྱུ་དང་། ནམ་པར་སློན་པ་མ་
 ཡིན་པའི་སྐལ་སྐྱུ་གཉིས་སུ་སྟེན་ས་ལྟར་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་པ་བཤད་ཆེག་
 གསལ་ལས། ཡོངས་སྐྱུ་དེ་རྟོགས་པའི་སྐྱུ་ལ་མཛོན་པར་བྱང་
 རྒྱལ་པ་ས་བརྒྱུ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་འབའ་ཞིག་གི་སྣང་བའི་ལམ་ཏུ་
 བྱུང་པ་ཡོངས་སྐྱུ་དེ་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་དེ་སྣང་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནམས་་
 གྱི་གཞིར་བྱུང་བ་དང་། ས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པ་ལ་གནས་པའི་སྣང་
 བའི་ལམ་ཏུ་བྱུང་པ་སྐལ་པའི་སྐྱུ་ལ་ཡོངས་སྐྱུ་དེ་རྟོགས་པར་བཏགས་པ་
 དང་། སྐལ་པའི་སྐྱུ་སྟེ་སྐྱུ་ལྟར་འདོད་དོ། །གཞན་དགའི་སྐལ་པའི་སྐྱུ་ལ་ནམ་པར་
 སློན་པ་དང་ནམ་པར་སློན་པ་མ་ཡིན་པའི་དབྱེ་བས་ལྟར་སློན་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་བྱིད།

ཟླ་བ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ས། རོ་པོ་ཉིད་སྐྱ་དང་། ཆོས་སྐྱ། ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲེ། ཆོས་སྐྱའི་དབྱེ་བ་གསུམ་དང་། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱ། སྐྱལ་
 པའི་སྐྱ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམ་ལྟར་བཞེད་དོ། ཟླ་བ་དཔོན་སྒྲེག་པའི་དེ་རྗེས། རོ་
 པོ་ཉིད་སྐྱ། ཡོངས་སྐྱ། རྣམ་སྟོན་གྱི་སྐྱལ་སྐྱ། སྐྱལ་སྐྱ། ཆོས་སྐྱ་རྣམས་ལ་བཞེད།

⁹ ག་པ་ལྔ་ལྔ་གསུང་། ག་པ་ལྔ་ལྔ་གསུང་།

༡ བསྐྱེད་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༡༩ ཞེ་ཕྱིན་ན། དཔལ་ཚོས་ཀྱི་བཞེས་གཉེན། འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ། ༡༩༩༡ ཀ

རྟོག་གི་སྤང་བ་ལས།^༡ མཆོན་ཡང་དག་པར་བརྟེན་བ་ལས། སངས་རྒྱས་སྐུ་
ལའི་བདག་ཉིད་ཅན། །ཞེས་སྟོས་བ་དེ་ཡང་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། སྐུ་ལ་བའི་
སྐུའི་དབྱེ་བ་ནམ་པར་སྟོན་པའི་སྐུ་ཡིན་པའི་བྱིར་དོ། །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར།
སྐུ་ལ་སྐུ་ལ་ནམ་པར་སྟོན་མ་སྟོན་གཉིས་སུ་བྱེན་ས་གོང་དུ་བཤད་བ་ལྟར་ལྟར་
བཞེད་དོ། །

དུག་པ་ནི། སྐུ་དེ་ནམས་གདུལ་བྱ་གང་དང་གང་གི་ཡུལ་ཡིན་པ་བསྟན་བ་
ནི། ཆོས་སྐུ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་
ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་དང་། ཆོས་སྐུ་རྗེས་མཐུན་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་
ཡུལ་དུ་བྱེད་བྱས་ལ། མོས་པས་སྟོན་བ་ཡང་དོན་སྐྱི་ཅམ་ཡུལ་དུ་བྱེད་བྱས་
སོ། །དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་གཉིས་ལས། རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་དོ་བོ་
ཉིད་སྐུ་ནི། རྟོན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་བྱང་སེམས་ནམས་གྱིས་
གྱང་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་བྱས་ལ། སྟོ་བྱར་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
པའི་དོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་
ཡིན་ཏེ།^༢ རྒྱད་ལྔ་མ་ལས། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་བྱིར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་
གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་ཏེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་མེད་པའི་བྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཇ། སྟོན་དཔོན་གསེར་གླིང་པ་ཆོས་ཀྱི་ཐགས་པ། རྟོག་གི་སྤང་བ། ༩༩༣། ༡༡།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱད་ལྔ་མ། ༤༥༥། ༩༡།

ལོངས་སྐུ་ནི་ས་བཙུ་བ་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་
ཡུལ་དུ་འདོད་པ་དང་། ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་
པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། དབྱ་མ་བ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་
གྱིས་ལོངས་སྐུ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་། སྐུ་ལ་སྐུ་བྱང་པར་ཅན་
ཅིག་ལ་ལོངས་སྐུར་བཏགས་པ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་དང་པོ་ནི།
བྱང་སེམས་ས་བཙུ་བ་བ་ཡན་ཆད་ཁོ་ནའི་ཡུལ་དུ་འདོད།

གཉིས་པ་ནི། ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདོད། དེས་ན་
འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །འཕགས་
སེང་གཉིས་ལ་སོགས་པ་པལ་ཆེར་རྣམས་ཀྱིས་ལོངས་སྐུ་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་
སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་དེ། ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་
གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ལ་ས་བཙུ་ག་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། འགྲེལ་བ་ལས།^༡ བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་ས་བཙུ་ལ་
བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཐབས་ཅིག་ཏུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་
ཀྱི་ ཞེས་པ་དང་། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༢ བྱང་ཆེན་ས་བཙུ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་།
ཞེས་པ་དང་། དག་ལྟོན་ལས།^༣ བྱང་སེམས་ས་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྫོགས་པར་
ལོངས་སྤྱོད་པས་ན་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའོ། །ཞེས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤེས་ཕྱིན་ཇ། སྒྲོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སྒྲོན་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༢༥། ༣། ༡༣།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༣ ཤེས་ཕྱིན་ཉ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཤེན་ཆེན་འབྲུང་གནས་ཞེས། དག་ལྟོན། ༢༤༡། ༡༣།

དང་། གྲགས་ཆར་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཤིང་། སྐབས་འཁོ་བདུན་ཅུ་པ་
ལས།^༡ ལོངས་སྐྱ་དེ་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་དཔག་མེད་ལས། །བྱུང་བ་དེ་ནི་
རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ། །ས་བཅུ་ལ་ནི་གནས་རྣམས་ཀྱིས། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྐྱ་གཟིགས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཉི་ཁྱི་རྣམ་འགྲེལ་གཉིས་ལས་ནི་བྱང་ཆེན་
ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས། ཞེས་པ་ཅན་མ་གཏོགས་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་
ཡང་། ལོངས་སྐྱ་དེ་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འདོད་པ་
ཡིན་ནོ། །སྐུལ་སྐྱ་ལ་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱ་ནི། རྟོད་ཡན་ཆད་ནས་ནམ་འདོད་དུ་
མཐོང་ཞིང་། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་དུས་པལ་ཆེར་མཐོང་སྟེ། རྒྱན་སྒྲང་
ལས། དེ་ལྟར་མཐོང་དཀའ་བྱུང་པ་ཡང་དག་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཡོད་དེ། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་མདོ་ལས། ལྷའི་བྱ་གང་དག་གིས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་ན་མེད་པར་ཡང་
དག་པར་རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་སྐུལ་སྐྱ་སོགས་ནི། གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབ་པ་ན་
སྐྱེ་རི་ལྟ་བུས་འདུལ་བའི་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྐྱར་སྒྲང་བ་ཡིན་ཏེ། མདོན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥ དབུ་མ་གྱི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། སྐབས་འཁོ་བདུན་ཅུ་པ། ༤༥༦། ༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥ ཤེས་ཕྱིན་ཁ། འཕགས་པ་ཤོལ་སྟེ། ཉི་ཁྱི་རྣམ་འགྲེལ། ༤༣༩། ༣།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠། སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོ། མདོ་སྟེ་རྒྱ། ༤༤། ༡༤།

^༤ དཔེར་བསྟར་མ། ༥༡། ཉི་ཁྱི་ཁ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ལམ་ཤེས་ཀྱི་མདོ། ༣། ༦།

ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བརྒྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ འདྲི་ཉིད་སྐྱེ་སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལེས་བྱ་ལ་
མྱོ་མ་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར། ཞེན། འོན། འདྲི་ཉིད་སྐྱེ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན། དེ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཅ
བར་འདོད་ན། སྐངས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ གཤམ་གསུ་གཉིས་གདུལ་བྱའི་གཞན་སྣང་ཅ་མ་ཡིན་གྱི། སངས་
རྒྱལ་རང་སྣང་ལ་མེད་པ་དང་། སངས་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་བསྐྱུས་ཟེར་
ན། འོན། ལེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཤམ་གསུ་གཉིས་གཏན་མེད་པར་ཐལ། དེ་
གཉིས་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡེ་ལེས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
གཤམ་གསུ་གཉིས་སངས་རྒྱལ་རང་སྣང་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་
ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱལ་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་
པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཟིགས་དོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །ཞེན་མི་འཐད་དེ། སངས་
རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཤམ་གསུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ལེས་ཀྱིས་གཤམ་གསུ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་
ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་གཤམ་གསུ་གཉིས་
མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དེའི་ངང་ནས་ལེས་བྱ་ཐམས་

ཅད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།⁹ དེ་ནས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་ཤེས་བྱ་ངེ་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྤང་བྱུང་ནས་ཚུ་ལ་ཚུ་
གཞག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་རོང་ཤེས་བྱ་ངེ་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐིལ་
དུ་སྐྱུ་བྱ་ར་བཞག་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་གང་ཟག་སྐྱ་གང་གིས་ཀྱང་རྒྱུད་ཀྱིས་མ་
བསྐྱས་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་ཡིན། དང་པོ་
ལྟར་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་། ཚུ་ལ་བྲིམས་སྤང་
བ་སོགས་རང་རྒྱུད་ལ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཐོབ་པ་
མི་སྟོན་པར་ཐལ། བསོད་ནམས་གྱི་རིགས་བསྐྱེམས་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་
ཐུག་གང་ཟག་སྐྱ་གང་གི་ཡང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ས་བཅུའི་རྒྱན་མཐའི་བར་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་སྦྱིན་
སོགས་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་
ཆད་པའི་ཆ་ནས། དེ་བཞིན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པའི་རང་བཞིན་འབའ་ཞིག་ཏུ་
འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་འཆི་ཁ་ཚུན་ཆད་རིག་པ་
འགྱུར་གྱི། །ཤིན་པ་རིག་པ་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བར་འདོད་པའི་ལུགས་དེ་རང་
ལུགས་སྐྱ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདི་ནི་འཕགས་

⁹ ལྷ་ལྷིའི་དཔར་ལ། གསུང་འབྲས་ལ། རྒྱལ་ཆབ་ཟླ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན། ༢༤༥། ༢།

བའི་མཉམ་གཞག་ན་སྒྲོ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡང་ལེགས་པར་བཀག་གོ། གཤམ་
ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། ཞེན། འོན། གང་ཟག་ལྟ་
སྤྱོན་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་དང་།^༡ སྤོང་བའི་སེམས་པ་སོགས་གོམས་པ་རབ་
གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ན། དེ་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་མཆོད་སྤྱོན་ཡང་ཆེ་རིང་བའི་
མཐར་ཐུག་པ་དང་། འོངས་སྤྱོད་ཆེ་བའི་མཐར་ཐུག་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་བར་
འདོད་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལས་བྱས་པ་
རྒྱུད་ཐོས་པ་དང་། ལས་མ་བྱས་པ་དང་སྤྲད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
མེད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པའི་ཆེ་སྒྲོ་ཟད་ཆོས་ཟད་དུ་སོང་
བར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །འོངས་
སྤྱོད་གཉིས་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། རྩི་རྩི་གཅོད་པ་ལས།^༢ གང་དག་ང་ལ་
གཞུགས་སུ་མཐོང་། གང་དག་ང་ལ་སྤྲར་ཤེས་པ། འོག་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་
པ་ཡི། །སྤྱོ་བོ་དེ་དག་ང་མི་མཐོང་། །སངས་རྒྱས་ནམས་ནི་ཆོས་ཉིད་སྟེ། །འདྲེན་
པ་ནམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན། རྩིན་པ་ལྟ་བུ་
པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དག་
སྟེ་བ་དེ་དག་སྟེ་བའི་སྤྱོས་བྱ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་མ་^༣ ཡིན་པར་སྟུབ་པར་བྱེད་

^༡ ག་པ་བ་ཏ་སྤོང་། བ་པ་བ་ན་སྤོངས།

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༣༧ ཤེས་རབ་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱི་སྤྱོན་པ་བཅོམ་ལྟན་འདས། རྩི་རྩི་གཅོད་པ། ༣༧༧ ག།

^༣ ག་པ་བ་ཇ་དག་སྟེ་བའི་རྩིས་སུ་པ་རོལ་པོ་ཀུན་རྩི་བ་མ་ཡིན་པར་སྟུབ། ག་པ་བ་པ་དག་སྟེ་བའི་སྤྱོས་བྱ་པ་རོལ་པོ་
ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་སྟུབ།

དགུ་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་དོན་རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ཁྲ་མའི་འགྲེལ་པར།¹ དེ་ཡང་མདོར་བསྟུན། དོན་རྣམ་
པ་བརྒྱད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །དོན་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་གང་
ཞེ་ན། ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་ནས། དག་ཐོབ་བྲལ་བ་རང་གཞན་དོན། །དེ་ཉིད་
ཐབ་དང་རྒྱ་ཆེ་དང་། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡང་ནི། །རི་སྤྱི་དུས་དང་རི་ལྟ་
ཉིད། །ཅེས་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར།¹ འདི་ལྟ་སྟེ། རོ་པའི་དོན་དང་། རྒྱའི་དོན་
དང་། འབྲས་བུའི་དོན་དང་། ལས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྷན་པའི་དོན་དང་། འཇུག་
པའི་དོན་དང་། ཏྲག་པའི་དོན་དང་། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་དོན་དང་། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ནི། རྒྱུད་ཁྲ་མ་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅོམ་མི། འཕགས་པ་ཤོགས་མེད། ལུང་རྒྱ་མཐི་འཁྲེལ་བ། ༡༠༩༣། ༣།

ལས།^༡ རོ་ཤོ་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་དང་། །ལས་དང་ལྷན་ལ་འཇུག་པ་དང་། །དེ་ཏྟལ་
ཁྱེས་མ་མི་བྱལ་ཉིད་ཀྱིས། །སངས་རྒྱས་ས་ནི་མཉམ་པར་བཞག། །ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་འཆད་ཀྱང་། །འདིར་ཉ་ཅང་མང་བར་འགྱུར་བས་རྒྱས་པར་རྒྱད་སྒྲ་མ་
སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཅུ་པ་རྩྱུ་ལྔ་པ་ལྟར་ཞེ། །ཁོ་ན་ལྟེ་ རོ་ཤོ་ཉིད་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། །མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ།
འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པའི་བྱིར། །བྱལ་པ་ཁས། །འདོད་ན། །འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་བྱིར། །འདོད་ན། །འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་
བྱིར་ན། །མ་བྱལ་སྟེ། །དེ་ཆོས་ཅན། །འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ། །འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་
ཡིན་པའི་བྱིར། །འཁོར་གསུམ། །ཁོ་ན་ལྟེ། །ལོངས་སྐྱེའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་
ཅན། །འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་པར་ཐལ། །མཆན་ཉིད་དེའི་བྱིར། །འདོད་ན། །སངས་
རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། །འདོད་པའི་བྱིར། །འདོད་ན། །སྐྱེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་
ཐལ། །འདོད་པའི་བྱིར། །འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་
ཏེ། །ཁ་དོག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། །འོ་ན། །ལོངས་སྐྱེའི་དབུ་སྐྱེ་བུང་བ་ལྟར་ནག་
དེ། །ནག་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། །ལོངས་སྐྱེའི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་དེ་དམར་པོ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། །དེ་ཁ་དོག་ཡིན་པའི་བྱིར། །རྩ་བར་འདོད་ན། །དེ་ཆོས་ཅན། །ནག་པོ་
མེད་ན་ཁྱེད་མེད་དགོས་པར་ཐལ། །ཁྱེད་ནག་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། །འདོད་ན། །ནག་
པོས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། །དེར་ཐལ། །དེའི་བྱིར།

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༠ སེམས་ཅམ་ལི། རྩི་བཅུན་བུམས་མགོན། རྒྱད་རྒྱུ་ལ། ༥༥ ན། ༢༡

^༢ ག་པ་ན་པ་དེ་ཏྟལ་ལ། བ་པ་ན་པ་དེ་ཏྟལ།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་པགས་པ་གསེར་མདོག་དེ་སེར་
པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དམར་པོ་དང་ནག་པོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་བ་སྤྲན་ལྷ་ལ་པགས་པ་གསེར་མདོག་མེད་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་མཚན་བཟང་སོ་གཉིས་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་
ཡང་། བ་སྒྲང་ཁ་པོ་ཁ་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སེན་མོ་བངས་མདོག་དམར་པོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་དང་ཁ་དོག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་
པར་ཐལ་ལོ། །

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་
བ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མ་དག་པའི་ལུས་རྟེན་ལ་གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འབ་སྟེ། ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན།
མ་དག་པའི་འཛིག་རྟེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་དེ་
ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། ཅ་བར་མ་འབ་སྟེ། གཟུགས་ཁམས་ཡིན་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་
དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཁམས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་
འོག་མིན་ཡིན་ན། ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་
ཀྱི་འོག་མིན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་ཡིན་ན།
གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་
ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། གསར་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་འོག་མིན་

སྤྱག་པོ་བཀོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་དཔོན་
འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེ་ལ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་
པའི་ཐ་སྙད་མཛད་ཅིང་། མདོ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། འདོད་
ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་དེར་འཆང་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། གནས་གཙང་ལྗེ་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མདོ་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་ལས། གཙང་མའི་གནས་ནི་
སྤངས་པ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འོངས་སྤྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཕྱིར་མི་འོང་ཡོད་
པར་ཐལ། གསར་དུ་འཆང་བྱ་བའི་གནས་འོག་མིན་སྤྱག་པོ་བཀོད་པ་དེ་
གནས་གཙང་ལྗེ་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་ལ་བྱེད་རིགས་པ་གང་
ཞེས། གནས་གཙང་ལྗེ་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཕྱིར་མི་
འོང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སུ་ཉེ་བར་འགོ་བའི་ཕྱིར་མི་འོང་འོག་མིན་མཐར་
ཐུག་འགོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། འོངས་སྤྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
བྱ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་པས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མདོན་
དུ་མ་བྱས་པར་ཐལ། དེས་དེ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཆོས་སྤྱི་མདོན་དུ་བྱེད་པ་
དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཡང་དག་པའི་མཐའ་
མདོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་ལ་སྤར་ལྡང་མི་སྲིད་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་

བྱིར་ཉེ། དེ་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྷང་མི་སྲིད་པ་ནི་གང་ཞིག །དེས་དེ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་ལས་ལྷང་བར་བྱའོ་སྒྲིམ་པའི་འཕེན་པ་སྟོན་
དུ་མ་བཏང་བའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ངང་ནས་རྣམ་མཐུན་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་གང་
ཞིག །རྣམ་མཐུན་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སྦྲར་ལྷང་མི་སྲིད་པས་ཁྲབ་
བའི་བྱིར། ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟར་སྦྲ་བ་རྣམས་ནི། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་
དག་པའི་མཐའ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཅུང་ལ་བྱས་ནས་དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དོན་དེ་ལ་
སྦྲར་མི་ལྷང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས།
འཐད་པར་དཀའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡིན་ནོ། །

ཁོན་པེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྦྱ་བཞི་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་དང་པོར་ཆོས་སྦྱ་མངོན་དུ་བྱེད། དེ་རྗེས་ལོངས་སྦྱ། དེ་
རྗེས་སྦྱལ་སྦྱ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་བྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པོ་རྒྱན་ལས། འོགས་
སྦྱས་ཆོས་སྦྱས་ལོངས་སྦྱའི་བདག་རྒྱུན་དང་། ལོངས་སྦྱས་སྦྱལ་སྦྱའི་བདག་རྒྱུན་
བྱེད་པ་སྤྱད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ལྷང་དེའི་དོན་ནི།
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྦྱས་རང་འབྲས་ལོངས་སྦྱའི་བདག་རྒྱུན་དང་། ལོངས་སྦྱས་རང་
འབྲས་སྦྱལ་སྦྱའི་བདག་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལྷང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའས།
ཡང་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྦྱས་རང་འབྲས་ལོངས་སྦྱ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་ངོར་

¹ སྦྱ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆ་བ་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༥༥ ན།

² སྦྱ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆ་བ་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༥༦ ན། ༣།

རང་འབྲས་ལོངས་སྤྱི་སྤང་བ་སྤྱེ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱི་སྤང་རང་འབྲས་སྤྱི་སྤྱི་
འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དོར་རང་འབྲས་སྤྱི་སྤྱི་སྤང་བ་སྤྱེད་ཅེས་པའི་དོན་
དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྤྱི་མཛོན་དུ་
བྱས་གཟུགས་སྤྱི་མཛོན་དུ་མ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ཤེས་རྩོགས་ནས། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོག་ཤེས་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། བྱམ་སྒྲེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་ཤེས་རྩོགས་པ་དང་། ཆོས་སྤྱི་མཛོན་དུ་བྱས་
པ་དུས་མཉམ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོག་ཤེས་རྩོགས་པ་དང་། གཟུགས་སྤྱི་མཛོན་
དུ་བྱས་པ་གཉིས་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བ་འདི་ཡིས་སྤྱེ་བོ་ཀྱུན། །ཞེས་
སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། ཆོག་ཤེས་རྩོགས་པར་མ་
བྱས་པའི་སངས་རྒྱུ་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། རྣམ་བཤད་ལས།⁹ ལོངས་སྤྱི་སྤང་བདག་རྒྱུན་བྱས་ནས་མཛད་
པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་གདུམ་བྱ་རྩེས་སུ་འཛིན་པའི་མཆོག་གི་སྤྱི་པའི་སྤྱི་
དེའི་ཆེ་ཆོག་ཤེས་པ་གཅིག་ཏུ་མེད་ཀྱང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྤྱི་པའི་སྤྱི་པའི་བྱེ་བྱག་
འགའ་ཞིག་ལོངས་སྤྱོད་རྩོགས་པའི་སྤྱི་དང་དངོས་རྒྱུ་ཆོག་ཤེས་པ་ཆར་གཅིག་
ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱམ་པའི་ཚུལ་དུ་ཐོབ་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱི་དང་དངོས་རྒྱུ་ཆོག་ཤེས་པ་ཆར་གཅིག་

⁹ སྤྱི་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱུ། ༩²། ༡

ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་བའི་སྤྱལ་སྤྱུ་མེད་བའི་བྱིར། མ་བྱལ་ན། བྱང་
སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱལ་སྤྱུ་ཅིག་ཅར་དུ་མཛོན་དུ་བྱེད་པར་
ཐལ། མ་བྱལ་བ་དེའི་བྱིར། བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་དེ། ཡོངས་སྤྱོད་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་
བ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བྱལ་བའི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྤྱལ་
བ་པོའི་སངས་རྒྱས་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་
བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མེད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་དེ་
ཡང་དེ་མ་ཡིན། ཡོངས་སྤྱོད་དེ་ཡང་དེ་སྤྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་བ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་སྤྱོད་གཉིས་བ་དེར་ཐལ། ཡོངས་སྤྱོད་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱལ་སྤྱུ་
དང་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཟེར་ན། ཅ་བར་མ་བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་
སྤྱུ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་སྤྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་བ་ཡོད་པས་བྱལ་བ་བྱེ་
བྱག་སྤྱོད་བས་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བྱལ་བ་དབུ་མ་བས་ཁས་ལེན་པའི་
བྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། བྱེ་བྱག་སྤྱོད་བ་གཞིར་ཞོག། ཁྱོན་བ་ལྷ་ཡ་ཐུབ་བ་
ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྤྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱལ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། སྤྱལ་སྤྱུ་
མཆོན་གཞི་ཞིག་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྒྱལ་བུ་དོན་བྱལ་དང་།
སྤྱུ་བུ་དམ་བ་ཏོག་དཀར་པོ་སོགས་དེ་སྤྱལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་བ་མ་
ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་འཕགས་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱལ་བུ་
དོན་བྱལ་དེ་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་བ་སོ་སོ་སྤྱོད་པོ་སྤྱིད་བ་ཐ་མ་བ་ཞིག་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་ཉེ། མཛོད་ལས།^༡ ཉོན་དང་བསེ་རུ་བྱང་ཆུབ་བར། །བསམ་གཏན་
མཐའ་སྟན་གཅིག་ལ་ཀྱན། །དེ་ཡི་སྟོན་དུ་ཐར་ཆ་མཐུན་^༢། །ཞེས་པ་དང་། སྒྲེ་
མཐའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའ་ལ། །ཡོན་ནི་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་
དང་། རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ་ལས། སོ་སོ་སྒྲེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འངས་སྐྱ་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་
ཀྱིས་འབྲེལ་པའི་སྤྲུལ་སྤྱུ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བ་འོག་
མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེའི་སྤྲུལ་པ་ཁམས་འོག་
མའི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་རྣམས་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེའི་སྤྲུལ་པ་ཁམས་འོག་མའི་
རྟེན་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམས་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྤིང་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྤིང་པ་ཐ་མ་པའི་སྤྲུལ་པ་ཁམས་འོག་མའི་རྟེན་
ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་ཉོན་པ་དང་པོར་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆོ། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་བོང་ལས་རུས་སོགས་
སངས་རྒྱས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བརྟེན་
ནས་ཁ་ཅིག །འདོད་པའི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་ཟེར་ན། མི་འཐད་
དེ། པར་ཕྱིན་པའི་སྤྱི་སྐད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་
བ་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ། དེའི་སྤྲུལ་པ་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་པ་རྣམས་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ་ཉེ་ལུ་མཛོད་པ་ཀྱུ། སྟོན་དཔོན་དབྱིན་གཉེར། མཛོད་ཆ་གཤམ་༢༡།༡༤།

^༢ ག་ཤོན་ཆ་འཐུན། པ་ཤོན་པ་ཤོན་ཆ་མཐུན།

འོག་མེན་གྱི་ཉེན་ལ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་
ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐབས་བརྒྱད་པར་ཆོས་སྒྲུ་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ནས་དེ་བཤད་བྱ་
རགས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་
སྒྲ། སྒྲུལ་སྒྲ། འོངས་སྒྲ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་དུ་ཡང་ཉི་ལྔ་འཕགས་པ་
ནི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་སྟེ།
རོ་བོ་ཉིད་སྒྲ་དང་འོངས་སྒྲ་དང་། སྒྲུལ་པའི་སྒྲ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་
ནི་ཉི་ལྔ་འཕགས་པའི་མཆན་སྒྲར་གྱི་གཞུང་དོན་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། ལུས་རྣམ་གཞག་
ཏུ། སྐད་ཅིག་གཅིག་མདོན་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། །ཆོས་ཀྱི་སྒྲ་དང་ཞེས་སྐད་ཅིག་
མའི་སྒྲོར་པའི་རྗེས་སུ་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྒྲ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། འབྲས་
བྱ་ཆོས་སྒྲ་དེ་སྐད་ཅིག་སྒྲོར་གྱི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་འབྲུང་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་
དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེན། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲ། འོངས་
སྒྲ། སྒྲུལ་སྒྲ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་རང་ལུགས་ངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་
ཅིག །སྒྲོར་བཞི་བསྐྱེམས་སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག །འབྲས་
བྱ་ཆོས་སྒྲའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒྲོར་བཞིའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁེན་ཆོས་

⁹ དཔེ་བསྐྱར་མ་བསྐྱན། ༤༩ ཤེས་བྱེན་གྱི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་ལྔ་ད། ༤༡༡་པ།

ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། སྦྱོར་
བཞིའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱེལ་སྦྱོར་སྦྱོར་གྱིས་
ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྦྱེའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན།
མཁའ་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱེལ་པའི་སྤྲ་ལོགས་སུ་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁའ་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ཁོངས་སྦྱོར་བཞུགས་པའི་ལོག་མིན། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལོག་མིན་
ལ་མི་བྱེད་ཟེར་ན། ལོ་ན། གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་ལོག་མིན་དུ། ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་
ལ་ཁོན་རེ། ཁོངས་སྦྱོར་དེ། གཟུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་གནས་ལོག་
མིན་དེ་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལོག་མིན་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་
ཏེ། གཟུགས་ཁམས་ན་ལྗེའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ལྗེའི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་རོ་ཞིམ་པོར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོན་རྟོགས་རྒྱན་
ལས། འདི་ལ་རོ་མི་ཞིམ་པ་འང་རོ་མཆོག་སྒྲུང་། ཞེས་པ་དང་། འདུལ་བ་ལུང་
ལས། གཞུང་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁ་ཟས་པལ་པ་ལ་ཁོངས་སྦྱོད་ན་དེ་ཡང་དེ་
ལ་རོ་བརྒྱར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་ན་བློ་རྩོམ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བརྟུས་ལས། ཁམས་ཀྱི་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། འདུལ་བ་ལ། སྦྱོན་པ་བཙོམ་ལྡན་འདས། འདུལ་བ་གཞི། ༣༩༥། ༦།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་ན། བཤེས་པ་ཅན་ལ། འཕགས་པ་རྟོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༡༩༣། ༡།

ཕྱིར། རི་དང་རོ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། དེ་ན་སྤྱི་ཚུལ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྟེ་
ཚུལ་པར་ཤེས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། གཞུགས་ཁམས་ན་མི་དགེ་བ་མེད་པར་ཐལ། མཛོད་ལས།^༡ དེ་ལས་འགྲོད་
གཉིད་མི་དགེ་ཚུལས། །བསམ་གཏན་དང་པོ་དག་ན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། ལྲབ་པ་ཁས། ཁོ་ན་རེ། སྒྲོན་མེད་དེ། གཞུགས་ཁམས་ཀྱི་སས་བསྐྱས་
ཀྱི་མི་དགེ་བ་མེད་པ་ལྟར་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། ལྟར་སྒྲ་མ་ཡང་དེ་དང་མཚུངས་
སོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ན་མི་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞུགས་ཁམས་ནས་ཤི་
འཕོས་ནས་དཔྱལ་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་ཁ་མའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། གཞུགས་ཁམས་ན་སྤྱི་ཚུལ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
གཞུགས་ཀྱི་བར་སྤིང་གི་ཉེན་ལ་སྤྱི་ཚུལ་པར་ཤེས་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་
འདྲའི་བར་སྤིང་བ་དེ་གཞུགས་ཁམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཏེ། དེ་
འདྲ་བ་དེ་རི་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་སྤིང་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྲབ་སྟེ། མི་ལྟོག་དེ་ནི་རི་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འབྲས་
བྱ་འབྲུབ་པའི་དུས་མཚེས་ལ། ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་བདེན་
གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆོ། ཚུལ་སྤྱི་ཐོབ་པར་འདོག་ཟེར་
ན། ཤེས་བྱ་ཚོས་ཅན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་
ཅར་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

^༡ བསྐྱར་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥ མཛོན་པ་ཀླ། སྒྲོབ་དཔོན་དབྱིན་གཉེན། མཛོད་རྩ་བ། ༡༡ བ།

ན། དེས་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱད་ལ་རྒྱན་མཐའ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོན་རེ། སློབ་ལམ་ན་སློ་གཅིག་གིས་བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་
དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་གང་ཟག་གཅིག་གིས་
བདེན་གཉིས་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
རེ་ཞིག་མ་བྱལ།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་
མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དེས། ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་
གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་རི་སྟེང་བ་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་སྦྱར་དུ་ར་བཞག་པ་
ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཆེ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་ཆོས་སྐྱོབ་
པར་འཇོག་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། རི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རི་ལྟ་
བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་རི་སྟེང་བ་གཟིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྤང་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་གཟིགས་པའི་གཟིགས་
ངོར་སྤང་སོགས་གཟིགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་ལྟ་བ་རྟོགས་
པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་སྤང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤང་སོགས་ཀྱི་
གནས་ལུགས་གཟིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་

ཏེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལས།¹ གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཆོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་
ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས།² དེ་ནས་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྒྲིམ་པའི་ཆེ། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱ་བ་ནས་ཆུ་
ལ་ཆུ་བཞག་ཏུ་སོང་བ་དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་
ལག་མཐིལ་དུ་སྒྱུ་རུ་ར་བཞག་པ་ལྟར་མདོན་སྲུང་གཟིགས་པ་དེའི་ཆེ། ཞེས་
གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་ལྟ་
བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་མདོན་སྲུང་དུ་
མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། རི་ལྟ་བུ་རྟོགས་པའི་
རྣམ་མཁུན་གྱིས་རི་ལྟ་བུ་ཙེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་
ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་གཟིགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས།³ སངས་རྒྱུ་མི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་
ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གཟིགས་པའི་ངོར་མ་གྲུབ་པའི་དོན་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་སྤར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་
དེས། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་གཟུགས་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༡ ཞིབ་རྒྱུད་སྟོང་པ། ཤེས་བྱིན་ཀ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མདོ་སྤྱད་པ། ༢༡༥
༥།

² ལྷ་ལྷིའི་དཔར་མ། གསང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆོས་ཐེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱལ། ༤༤༥། ༥།

³ ལྷ་ལྷིའི་དཔར་མ། གསང་འབྲུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆོས་ཐེ། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱལ། ༤༥༥། ༦།

སྐྱ་གཉིས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ལུང་དོན་སྤར་དང་འབྲ།
ཁོ་ན་དེ། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱིས་ཇི་སྟེང་བ་མ་གཟིགས་པར་
ཐལ། དེས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཅོར་ཇི་སྟེང་བ་མ་གཟིགས་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ།

གཞན་ཡང་། ཁྱོད་དོན་དམ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་རྣམ་
མཁུན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཅོར་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
ཐལ་འགྲུར་ལ་བྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཅོར་ཇི་
སྟེང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། ཤེས་བྱ་དེ་དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཅོར་ཡོད་པར་
ཐལ། དོན་དམ་བ་དེ་དེས་དེ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཅོར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མཆོམས་སྦྱོར་གྱི་གཞུང་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་།སྐྱད་ཅིག་སྦྱོར་གྱི་རྩིས་སྤྱོད་སྤྱོད་
སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཆོས་སྤྱོད་སྐྱད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་བ་བསྐྱོམས་
སྦྱོབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་བཞི་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་
སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཞིག་
ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གཞུགས་སྤྱོད་གཉིས་པོ་དེ་ཆོས་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུགས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
བསྐྱོམས་སྦྱོབས་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
བྱས་ཏེ། གཙོ་བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱོམས་སྦྱོབས་གྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་གཉིས་ཀར་

ཁྲབ་པ་ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས།¹སངས་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱེ་
ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱེ་
ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་མ་ཐོབ་པར་ཐལ།
གཙོ་བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
པ་ཁས། དེ་དར་ཐལ། གཙོ་བོར་རང་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ།

གཞན་ཡང་། གཙོ་བོར་ཆོགས་གཉིས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
སངས་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེམས་སྟོབས་
ཀྱིས་མ་ཐོབ་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེམས་སྟོབས་
ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཙོ་བོར་ཆོགས་གཉིས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་
ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། གཞན་ཡང་། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཆོས་ཅན།
གཙོ་བོར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་
པར་ཕྱིན་དུག་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གཙོ་བོར་པར་ཕྱིན་དུག་
ཉམས་སུ་གླངས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ།

ཁ་ཅིག །སློབ་ལམ་ན་པར་ཕྱིན་དུག་བསྐྱེམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སློབ་ལམ་
ན་རྣམ་མཁུན་སློབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ལམ་སློབ་པ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་རྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སློབ་པ་ཡོད་པའི་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༦ རྩིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱུ་བ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༠^པ། ༡༩།

ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། རྣམ་མཁུན་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་རྣམ་རྩོགས་སྦྱོར་བ་
ཡོད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁུན་སྟོམ་པའི་རྣམ་རྩོགས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་
སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ^༡སྟོ་སྟོང་རྩེའི་^༢ངོ་བོར་སྐྱེད་པ་ལ་སྟོང་རྩེ་སྟོམ་ཞེས་བ་ལྟར།
མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཤད་པའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་སྟོམ་བ་ཡིན་གྱི། མིག་
ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་
ན་ལེ། གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཆོས་ཅན། ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྲབ།

གཉིས་པ་ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ་ལ། བྱེད་པ་པོ་སྐྱའི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པ་དང་། བྱ་བ་ཐོན་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་འཆད་
པ་ལ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལོ། །ཞེས་བ་ནས། ཐུབ་པའི་སྐུལ་སྐྱ་རྒྱུན་མི་
འཆད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་
རི་སྟོང་འདིལ། །ཞེས་བ་ནས། རྣམ་བཤད་ལྟ་བུ་བུ་བཞིན། །ཅེས་པའི་བར་
གསུངས།

འོ་ན། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལོ། །ཞེས་བ་ནས། ཐུབ་པའི་སྐུལ་སྐྱ་རྒྱུན་
མི་འཆད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་སྟམ་ན། ཉེ་འཕྲོས་
ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཆོམས་སྦྱར་གྱི་སྐྱབས་སུ། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་
སོགས་པའི་དབྱེ་བའི་རྣམ་བཤད་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས།

^༡ སྐྱ་འབུམ་དབང་སྟེ། གསང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆོས་རྩི། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱུ། ༥༣༡། ༥།

^༢ ག་༡༣་ན་ཆོན་པོལ། ག་༡༣་ན་ཆོན་པོལ།

ཚུལ་རིམ་ལྔ་འཛོམས་ན། གཞུང་འདིས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྲ་བའི་གདུལ་བུའི་
འབྲས་བུའི་སྐྱབས་སུ་བྱུང་བའི་སྐྱབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱུང་
བའི་འབྲས་བུ་ཆོས་སྒྲུབ་ཀྱི་ལ་དབྱེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ། ལོངས་
སྒྲུ། སྒྲུལ་སྒྲུ་རྣམས་སུ་ཡོད་ཅེས་བསྟན་པ་ལ། འོན། སྒྲུ་བཞི་སོ་སའི་རོ་བོ་རིམ་
བུ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་སྟོན་པ་ལ། ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཐུབ་པའི་
སྒྲུལ་སྒྲུ་རྒྱན་མི་འཆད། །ཅེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་བྱུང་།

འོན། གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲུ་བཞི་སོ་སའི་རོ་བོ་སྟོན་ཚུལ་རིམ་བུ་ཡིན་
ཞེ་ན། དེ་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་
ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟན་གྱི་སྟོན་ས་བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྒྲུ་དང་པོར་འཆད་པར་བྱེད། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་
པ་ནས། རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉིད་གཅིག་གི་སྟོན་གི་སྐྱེ་བ་གཉིས་
སྤངས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆ་དང་། སྟོན་བྱུང་
རྣམ་དག་གི་ཆ་རྣམས་ཤོར་དུ་རོ་བོར་ཉིད་སྒྲུར་བསྟན་པ་ལ། འོན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་ཐག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྒྲུ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུ་གཉིས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྒྲུ་
བསྟན་བུའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་འཆད་པར་བྱེད། མཆན་ནི་སྟུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་
དང་། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་
གྱིས་ལོངས་སྒྲུ་མཆན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ས་མདོར་བསྟན། མཆན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་

རྒྱལ་པོ་བཞད་པའི་ཆ་ནས་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་སངས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་གསུམ་པོ་
འཆད་པར་བྱེད། གང་གིས་སྤིང་བ་དེ་སྤིང་བར། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་
གིས་སྤྱལ་སྤྱོད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པའི་སྤོན་སྤྱལ་སྤྱོད་ཅིང་སངས་རྒྱལ་
གྱི་སྤྱོད་བཞི་པར་འཆད་པར་བྱེད།

ཐོན། རོ་བོ་ཅིང་སྤྱོད་དང་པོར་འཆད་པའི་སྤོན་སྤྱལ་སྤྱོད་བཞིའི་རིམ་བཤེས་
ལྟར་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེན། དེ་ཡང་། རོ་བོ་ཅིང་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་
སྤྱལ་མ་གསུམ་གྱི་ཉེན་དང་། དེ་གསུམ་དེ་ལ་བརྟེན་བ་ཡིན་པའི་རིམ་བཤེས་
ལྟར་དུ་བཞད་པས་ཉེན་དང་བརྟེན་པར་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་ཡོད། དེར་
མ་ཟད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་གཞན་
དོན་སྤྱོད་ཆོགས་ཡིན་ཀྱང་། དེ་སྤྱོད་པ་ལ། རང་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་དེ་མ་ཐོབ་
པར་གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་དེ་སྤྱོད་པར་མི་བྱས་པས། དང་པོར་རང་དོན་སྤྱོད་
ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་རོ་བོ་ཅིང་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་གཉིས་པོ་དེ་དང་པོར་
འཆད་པར་བྱེད། རང་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་ཐོབ་ནས། གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་སྤྱོད་
བྱས་ཤིང་སྤྱོད་ཀྱང་དགོས་པས། དེའི་རྩིས་སུ་གཞན་དོན་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་
བསྐྱས་པའི་གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་པོ་དེ་འཆད་པར་བྱེད། དེ་ཡང་ལོག་
མིན་དུ་དང་པོར་ལོངས་སྤྱོད་མཛོན་དུ་མཛད་ནས། དེས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས། འདོད་ཁམས་སོགས་སུ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་སོགས་གདུལ་བྱ་རང་
རང་གི་བསམ་བཤེས་དང་མཐུན་པའི་སྤྱལ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་པ་སྤྱོད་པ་ཡིན་པས། དང་
པོར་ལོངས་སྤྱོད་བཞད་ནས། དེའི་རྩིས་སུ་སྤྱལ་སྤྱོད་བཞད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སྐབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། སྐབ་པའི་སྒྲུལ་སྒྲུ་རྒྱུན་མི་
 འཆད་ཅེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་སུ། མདོ་ལས་གསུངས་
 ཚུལ། དེ་བརྟན་བཙུག་གིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཉི་ལྔ་དང་ཉི་མེ་ལེ་བྱ་
 བརྒྱད་པའི་ལུགས་བཤད་པ་དང་། རྒྱུན་སྤང་དང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་
 ལུགས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དུམ་འདི་ནི་མ་མཆིས་པའི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་
 པའོ། །ཞེས་པ་ནས། མི་ལམ་མི་དམིགས་མི་ལམ་མཐོང་བ་ཡང་མི་དམིགས་
 སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྒྲོར་བཞེས་མཁུན་གསུམ་གྱི་རྣམ་བ་སྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་
 པར་བརྟན་ནས། དེས་དེ་སྒོམ་པའི་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྒྲུ་དེ་འཆད་པ་ལ། རབ་
 འབྱོར། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་འབྲས་བྱ་ཆོས་སྒྲུའི་
 མདོ་རྣམས་གསུངས། རྟེན་ཡང་རབ་འབྱོར། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་
 བུ་དངོས་པོ་དང་མི་ལྟན་པ་དངོས་པོ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་གིས་
 སྟོང་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཏུ་ཡོངས་སུ་དག་པར་གྱུར། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྱི་
 རང་བཞིན་ནི་གང་ཡིན་པ་མཆོན་ཉིད་གཅིག་པོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཆོན་ཉིད་མེད་པ་དེ་
 བྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུག་པ་ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
 རྣམས་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། རབ་འབྱོར་གིས་གསལ་
 པ། བཙུག་ལྟན་འདས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་གྲུང་གང་ལགས། བཙུག་

⁂ བསྐྱར་བསྐྱར་དཔེ་བསྐྱར་ལ། ༥༡། ཤེས་ཕྱིན་ཅ། སྒྲོག་དཔོན་མེད་ཤེ་བཟང་པོ། ཉི་ཁྱི་ཤེ་ཕྱ་བསྐྱར་ལ། ༥༢། ཅ།

༩ ག་ཉེ་བ་ཉ་དངོས་དང་། བ་ཉེ་བ་༣་དངོས་དང་།

⁹ བསྟན་པ་ལྟར་དཔེ་བསྟན་པ། ༥༡། ཤེས་ཐུན་ཅ། རྫོག་དཔོན་སེར་གེ་བཟར་པོ། ཉི་ཁྱིམ་ཕུ་བསྟན་པ། ༥༢། ༡༠།

ཐུན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་པ། རབ་འབྱོར། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་
སྤུལ་ཅུ་ཅཱ་བདུན་དང་། ཚད་མེད་པ་བཞི་དང་། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ།
འདི་དག་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་བྲལ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་མདོ་རྣམས་
ཀྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟན།^༡ རབ་
འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་ཤིང་། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཐོབ་
ནས་སྒྲ་ན་མེད་པར་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཏེ།
རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་ཐམས་ཅད་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་
ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲིས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་
སྤུལ་ཅུ་ཅཱ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུས་བརྒྱན་པ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་མཆོག་ལ་སྦྱོད་
པ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་དགའ་བ་དང་བདེ་བ་དང་། ཆོས་པ་དང་རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྟོན་
པར་འགྱུར་པོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལོངས་སྒྲུ་དེ་ཉིད་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན།^༢ རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་པ་དང་། ཆོས་དེ་
དག་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་
ཏུ་སངས་རྒྱས་ནས། ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དཔག་ཏུ་མེད་པར་
དུས་ཐམས་ཅད་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ །ཤེས་ཕྱིན་ཅ། སྒོ་བ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། ཉི་མེ་ལེུ་བརྒྱད་མ། ༥༢༩ ་༡།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ །ཤེས་ཕྱིན་ཅ། སྒོ་བ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། ཉི་མེ་ལེུ་བརྒྱད་མ། ༥༢༩ ་༢།

པའི་སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱལ་བ་སྤྲོ་ཆོག་ས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་སྟེ། བྱང་
 ཆེན་འདི་ལྟར་ཡུམ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འོག་ནས་འཆད་
 འགྱུར་གྱི་ཐོན་ལས་གྱི་མདོ་རྣམས་གྱི་རིམ་པ་བཞེན་དུ་སྤྱལ་སྤྱོ་མདོར་བསྟན་
 དང་། རྒྱུ་བཤད་གཉིས་གྱི་སྟོན་ནས་བསྟན་པར་འདོད། གཉིས་པ་རྒྱན་སྤང་
 དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་ལུགས་ནི། རབ་འབྱོར། གཞན་ཡང་། ཟག་
 པ་མེད་པའི་ཆོས་མི་ལམ་ལྟ་བུ་ཞེས་སོགས་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོ་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་བཤད།
 རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་
 གང་ལགས། ཞེས་སོགས་གྱིས་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོ་རྒྱུ་རྒྱུ་པར་བཤད། རབ་
 འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབས་^༡ཤིང་། ཞེས་སོགས་གྱིས་འོངས་སྤྱོ་
 རྒྱུ་པར་བཤད། རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདིར་སྟོན་པ་ནི་ཞེས་སོགས་
 གྱིས། སྤྱལ་སྤྱོ་རྒྱུ་པར་བཤད། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཐོན་ལས་གྱི་མདོ་
 རྣམས་གྱིས་སྤྱལ་སྤྱོ་ཐོན་ལས་གྱི་སྟོན་ནས་རྒྱུ་པར་བཤད་པར་མི་འདོད་པར་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོ་ཐོན་ལས་དེ་ཉིད་རྒྱུ་པར་བཤད་པར་འདོད།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་དག་བསྟན་བཅོས་གྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། ཉི་ལྟང་ཉི་མེ་
 རྣམ་འགྲེལ། ཉི་མེ་ལེ་ལྟ་བུ་བརྒྱད་པ་སོགས་གྱི་འཆད་ཚུལ་དང་། རྒྱན་སྤང་དང་།
 འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་གྱི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ཆན་དང་པོ་གཉིས་
 གྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། ལུགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཉག་པ་ཞེས་ཀྱང་

^༡ ག་༡༥་ན་ན་སོགས་གྱི་ པ་༡༥་ན་ད་སོགས་གྱིས།

^༢ ག་༡༥་ན་ན་སྐབས། པ་༡༥་ན་ད་སྐབས།

བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། འོངས་སྐྱའི་མདོ་དཔེ་དོན་བཤད་པ་
ལ། མཆན་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་། །ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱལ་དཔེ་བྱད་
བཟང་པོར་བཞེད་ཅེས་པའི་བར་གསུངས། མདོ་ཆན་བཞི་པ་དང་། འོག་ནས་
འཆད་པ་ལྟར་གྱི། ཐེན་ལས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཆད་པ་ལ། གང་གིས་སྤྲོད་
པ་རྩི་སྤྲོད་བར། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཉི་ལུ་བདུན་དུ་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་
གསུངས།

གཉིས་པ་ནི་མདོ་ཆན་དང་པོའི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་
ནི། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གསུངས། མདོ་ཆན་གཉིས་པའི་དོན་འཆད་
པ་ལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། རྟག་པ་ཞེས་
ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། མདོ་ཆན་གསུལ་པའི་དོན་
འཆད་པ་ལ། མཆན་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་ཙ་གཉིས་དང་། །ཞེས་པ་ནས། །སངས་རྒྱལ་
དཔེ་བྱད་བཟང་པོར་བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས། མདོ་ཆན་བཞི་པའི་
དོན་འཆད་པ་ལ། གང་གིས་སྤྲོད་པ་རྩི་སྤྲོད་བར། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་
གསུངས། འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་གྱི་ཐེན་ལས་ཀྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱི་དོན་འཆད་
པ་ལ། དེ་བཞེད་འཁོར་བ་རྩི་སྤྲོད་འདིའི། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཉི་ལུ་བདུན་དུ་
བཞེད། །ཅེས་པའི་བར་གསུངས་པར་བཞེད་དོ། །

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་
སྟུ། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་སྐྱབས་འདིར། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ནི། །ཞེས་
སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་གིས། རབ་འབྱོར་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་མི་

ལམ་ལྟ་བུ། ཞེས་སོགས་མདོ་ཆན་དང་པོའི་དོན་བཤད་པའི་སློན་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་
སྤྱི་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་རྩ་བའི་བསྟན་ཚུལ་དང་།
འགྲེལ་བའི་བཤད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་བྱུང་ཆོས་གསུམ་ལྟ་
གྱི་སློན་ནས་མདོ་དཔེ་དོན་དུ་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ནི་ཞེས་སོགས་
ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱུང་། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ནི། ཞེས་པས་བྱུང་གཞིའི་ངོ་བོ་ཉིད་
སྤྱི་དེ་བསྟན། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག་ཤོབ་བྱུང་། ཞེས་པས་འདིའི་ལྟ་
པའི་བྱུང་པར་དེ་བསྟན། རྣམ་ཀུན་རྣམ་དག་པ། ཞེས་པས་བྲལ་བའི་བྱུང་པར་
དེ་བསྟན། དེ་དག་རང་བཞིན་མཆན་ཉིད་ཅན། ཞེས་པས་དཔེ་ངོ་བོའི་བྱུང་པར་
དེ་བསྟན།

གཉིས་པ་ནི་ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཞེས་སོགས་མཆ་མས་སྤྱར་གྱི་སློན་ནས་
འཆད་པ་ལ། དང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེ་ཉིད་ཆིག་དོན་གྱི་སློ་
ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ།¹ ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ནི། ཞེས་པ་ནས། ལྟ་བུས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
པའི་བར་གསུངས། བཀལ་ལན་གྱི་སློན་ནས་འཆད་པ་ལ།² སྤྱི་ལྟག་མ་གསུམ་
པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་ནས། ཐ་དད་པར་རྣམ་པར་གཞག་
གོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།

འོན། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་ཆིག་

¹ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༡། ༡༥།

² བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༣། ༡།

དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་རི་ལྷ་བུ་ཞེ་ན། བྱད་གཞི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་
བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས། སྤུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། །ཞེས་པ་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་
འཆད་པ་ལ། སྤུང་བ་སངས་རྒྱས་བཙུང་ལྡན་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ནི། ཞེས་
པ་འདི་བྱང་། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ལྡན་པའི་བྱད་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས། ཟག་པ་མེད་
པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་བྱུང་ཞེས་པ་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ཡན་
པ་ཉི་བར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་བྲལ་བའི་བྱད་པར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས། རྣམ་ཀུན་
རྣམ་དག་པ། །ཞེས་པ་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ¹དེ་མ་རྣམས་སྒྲོ་བྱར་
བ་ཉིད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་དག་ཅིང་། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་བྱད་
པར་བསྟན་པའི་སྒྲོན་ས། དེ་དག་རང་བཞིན་མཆན་ཉིད་ཅན། །ཞེས་པ་ཆིག་
དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། ²རང་བཞིན་དཔེན་པའི་མཆན་ཉིད་ཅེས་པ་ནས་
སྒྲེ་བ་མེད་པའི་རོ་བོ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དེའི་སྒྲ་དོན་
དེ་འཆད་པ་ལ། ³བཙུང་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ཞེས་པ་འདི་བྱང་། དེ་ལས་
གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་ཅེ་ན། འདས་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་ཅེས་འཆད་པ་
ལ། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལས་གྱིས་ཐོབ་ཀྱི་ཞེས་གསུངས། ཐོབ་ཚུལ་དེ་
འཆད་པ་ལ། བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་ཐོབ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ ཞེར་ཕྱིན་ཅ། སྒྲོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༢།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ ཞེར་ཕྱིན་ཅ། སྒྲོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༣།

³ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ ཞེར་ཕྱིན་ཅ། སྒྲོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་ལོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༩། ༡༤།

བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེ་ཉིད་བཀའ་ལན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཆད་པ་ལ། སྤྱི་
ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཞེས་པ་ནས། ཐང་དང་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་།
དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་
སྤྱི་ཉིད་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། རོ་བོ་
ཉིད་སྤྱི་འཆམ་ཉིད། དབྱེ་བ། དེས་ཆོག །ས་མཆམས། བྱང་ཆོས། རྩོད་པ་
སྤྱོད་བ་དང་བྱུག །དང་པོ་ནི། དག་པ་གཉིས་ལྷན་གྱི་དབྱིངས་མཐར་སྤྱག་དེ། རོ་
བོ་ཉིད་སྤྱི་འཆམ་ཉིད། གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་
བྱུང་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དང་། སྤྱོད་བར་རྣམ་དག་གི་ཆར་བྱུང་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བཤེན་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་
རྒྱུན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་སྤྱག་པའི་སྤྱི་
ཡིན་པས་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཞེས་བྱ་སྟེ། དཔེར་ན་འཛིག་ཉེན་ན་མ་བཅོས་པ་ལ་
རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ས་མཆམས་ནི། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ན་ཡོད། ལྷ་པ་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་དེ་བྱང་ཆོས་དུ་མ་དང་ལྷན་
ཏེ། དེ་མཆམ་ཉིད་ལྷ་དང་ལྷན། ཡོན་ཏན་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མ་
ལས། ¹དེ་ལ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ནི། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་འཆམ་ཉིད་ལྷ། །མདོར་
ན་ཡོན་ཏན་ལྷ་དང་ནི། །ལྷན་པ་ཉིད་དུ་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ ཤེར་ཕྱིན་ན། སྤོབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། ༣༩༣། ༩།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷ་ན། ༤༥༥། ༡༣།

དེ་མཆོན་ཉིད་ལྟ་དང་ལྟན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་གནས་འཇིག་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་འདུས་
མ་བྱས་པ། སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ངོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ། སྟོ་སྦྲུང་གི་
མཐའ་གཉིས་སྤངས་པ། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱིབ་པ་གསུམ་
ལས་ངེས་པར་གྲོལ་བ། རང་བཞིན་གྱི་འོད་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་པ།
རང་བཞིན་གྱི་ངི་མ་མེད་ཀྱང་། སྟོ་འདོགས་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣལ་
འབྱོར་པ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་།
རང་བཞིན་གྱི་ངི་མ་རྣམས་པར་དག་པའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
རྒྱུད་ཆ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་རྣམ་དབྱེར་མེད། །མཐའ་གཉིས་དག་
ནི་རྣམ་པར་སྤངས། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་སྟོམས་འཇུག་གི་སྤྱིབ་གསུམ་ལས་
ནི་ངེས་གྲོལ་ཏེ། ངི་མེད་རྣམ་པར་རྟོག་མེད་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་
ཡིན་ཕྱིར། །ཆོས་དབྱིངས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། །དག་པའི་ཕྱིར་ན་འོད་གསལ་
བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོན་ཏན་ལྟ་དང་ལྟན་ཏེ། གཞལ་དུ་མེད་
པའི་ཡོན་ཏན། གངས་ཀྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། བསམ་དུ་མེད་པའི་ཡོན་
ཏན། ཉམས་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན། དག་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོ་རིམས་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱི་ཆོད་བརྒྱུད་དུ་
མེད་པས་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། གངས་ཀྱི་གནས་གཞན་དུག་ཅུས་བཟང་དུ་མེད་
པས་གངས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩི་བྱེད་ཀྱི་སྦྲུང་རྟོག་པའི་རྩིན་གྱི་ལུ་བཞིར་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༥༢། ༡༩།

བསམ་དུ་མེད་པས་རྟོག་གཏེ་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་འབའ་
ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་སྤྱི་བ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་ལས།^༡ གཞལ་མེད་གངས་མེད་བསམ་མེད་པ། མཉམ་
མེད་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པའི། ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ཡང་དག་པར། རོ་བོ་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱུ་ཐུན་ཏེ། རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར་དང་གངས་མེད་ཕྱིར། རྟོག་གཏེ་ཡུལ་ནི་
མིན་ཕྱིར་དང་། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་ཕྱིར། གཞལ་མེད་
ལ་སོགས་གོ་རིམས་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ནི། ཁ་ཅིག སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་
ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཆོས་དབྱིངས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བྱུང་བ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིའི་དབྱིངས་དེ་
དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
པའི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག རོ་
བོ་ཉིད་སྤྱུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར། སངས་རྒྱས་པའི་དུས་འབའ་ཞིག་
ཏུ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོན་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
འདོད་ན། དེས་འགའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་པར་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཆེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེ་མ། ༤༥༢། ༡༤།

ཐལ། དེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། དེར་ཐལ། བྱ་བ་དེས་འགའ་
བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བྱ་བ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ། བྱ་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྩིས་སུ་འགོ་
ལྷོག་བྱེད་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བྱ་བ་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོགས་ན། བྱ་བ་
པའི་ཆོས་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དངོས་པོ་དེས་འགའ་བ་དང་། འདུས་མ་
བྱས་དེས་འགའ་བའི་བྱེད་པར་མ་བྱེད་པའི་སྦྱོར་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྡོ་ཁང་བ་གསར་དུ་ཞིག་པ་དེ་ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ནས་
ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་ན། གཞི་གྲུབ་ན། ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་སྡོ་གསར་དུ་ཁང་བ་ཞིག་པ་དེ། མི་རྒྱལ་བ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེས་འགའ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེར་
ཐལ། དེ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་མེད་པར་སྡོ་འདི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་ཕྱི་རོ་གསར་དུ་ཁང་བ་ཞིག་པ་དེ་ཡང་སྡོ་འདི་དུས་སུ་ཡོད་དམ་མེད། ཡོད་
ན་ཕྱི་རོ་སྡོ་འདི་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། མེད་ན་ཕྱི་
རོ་གསར་དུ་ཁང་བ་ཞིག་པ་དེ། དེས་འགའ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྡོ་འདི་དུས་ན་
མེད་པར་ཕྱི་རོ་འདི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཁས།

ཁ་ཅིག་ རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲུག་འགྲེལ་
དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། རྟེན་བཞིན་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མདོ་བརྗོད་པ་ལས།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རང་

༡ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གྲགས་པ། འབྲུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། ༢༩༥། ༩།

ཐུག་དཔྱད་པའི་རིགས་ཤེས་ཆད་མའི་ཉིད་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་
བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་ལུས་
ཡིན་བྱིར། །དཔག་ཡས་ཡོན་ཏན་ཀུན་ལྡན་བྱིར། །རིག་པའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་བོའི་
བྱིར། །སྐྱོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སྐྱར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན།
ཅ་བར་མ་ཐུབ། ལུང་དེས། རང་བཞིན་རྣམ་པར་དག་པའི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་
ཉིད་སྐྱ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་པའི་རིག་ཤེས་ཆད་མའི་ཉིད་དོན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཐུབ་སྟེ། འབའ་ཞིག་བག་ཆགས་བཅས་སྤངས་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། ཟེར་ན་ལུང་དོན་བཤད་ཟེན་རྟོ། །འདོད་མི་བྱས་ཏེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པས་ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་
སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་པས་མ་ཐུབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་
གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་
མངོན་སུམ་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ཡིན་པས་མ་ཐུབ་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་
པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྟེན་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་གྲང་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དོན་དམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མཛོན་སྤྱི་ལྟར་དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་
སྤྱི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཟེར་ན་
མ་ཁྲབ། འོ་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་
དགོས་པར་ཐལ། དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། དེར་
ཐལ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅུ་བར་
འདོད་ན། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་
གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྤྱི། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བདེན་སྟོང་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་རྒྱུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་
ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བདེན་པར་མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱུ་
མེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་
བདེན་པས་སྟོང་པ་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་རྟོག་
ཆོས་སྤྱི་གྲུང་པའི་ངོ་མ་དང་བཅས་པའི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཞིག །གནས་

འགྱུར་བ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། རང་
བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུར་འགྱུར་རུང་ཞིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

གཉིས་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ཆོས་ཅན། བྱད་ཆོས་གསུམ་དང་
ལྡན་ཏེ། ལྡན་པའི་བྱད་པར། བྲལ་བའི་བྱད་པར། ངོ་བོའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། ལྡན་པའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་དང་
ལྡན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་བའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། སྤྱིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། ངོ་བོའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་ཏེ། བདེན་པས་སྟོང་བའི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་
མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་པོ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྩ་ལ་དང་ལྡན་པའི་
བྱད་པར། སྤྱིབ་གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་
པས་བྲལ་བའི་བྱད་པར། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་དག་དོན་
དམ་པར་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་བའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ནལ། བདག་ཉིད་ཅན་
ཀྱི་ངོ་བོའི་བྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། བྲལ་བ་ལ།

ཁོ་ན་རེ། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་གྱུར་ཞེས་པའི་གཞུང་
འདིས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུའི་ཡོན་ཏན་
ཏུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་དོན་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་

པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། འདོད་ན། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དངོས་སུ་བསྟན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞུང་འདི་དང་། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་
ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པའི་གཞུང་འདི་གཉིས་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་
མཐར་ཐུག་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སྤྱི་བ་གཉིས་སྤངས་པའི་སྤངས་
པ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཉིད་
ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཁ་ཅིག །དབྱིངས་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་སྤང་བྱ་
སྒོ་བྱར་གྱི་འི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་འདུས་མ་བྱས་
གྱི་སྤྱི། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། རང་དོན་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་
དེར་ཐལ། མཆན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་འབྲལ་བ་ལོ། །འདོད་མི་
རུས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ལྟ་བུས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་
མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན།
དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་
བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ། འགོག་བདེན་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན། ཟེར་ན། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྱི་བ་ཉིད་མ་རྟོགས་

པའི་ཉན་ཐོས་དབྱ་བཅོས་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། བྱས་བ་ལ། ཁོ་ན་
རེ། བྱས་བ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་
ཡིན་ན། རོན་དམ་བདེན་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། ཁྱོད་རོན་དམ་བདེན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་བ་ཁས། འདོད་ན། བྱས་
བ་ཆད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སོ་སོ་སྤྱོ་བོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།
དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁྱོད་འགོག་བདེན་དང་གཅིག་གང་ཞིག ། ཅེས་སོགས་ཞིབ་
ཆ་བྱལོ། །

ཁ་ཅིག ། བྱས་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
ན། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་
བདེན་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། ཅ་བའི་མཚན་ཉིད་ལ་སྦྱོན་འཕེན་བ་
ལ། ཁ་ཅིག ། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། མཚན་
བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞིག ། དེ་སྤང་
བྱ་སྟོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དེ་དེ་དང་བཅས་བ་མ་ཡིན་
ཏེ་དེའི་རྒྱད་ལ་སྟོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། དེའི་རྒྱད་
ཀྱི་འགོག་བདེན་དེ་སྟོ་བྱར་གྱི་ངི་མ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་སྟོ་བྱར་ངི་བྲལ་གྱི་འགོག་བ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱན་མཐའ་བས་སྟོ་བྱར་ངི་

༡ ག་༡༥་བ་༥་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི། ག་༡༥་བ་༦་མངོན་སུམ་རྟོགས་པའི།

བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ཐོབ་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་
བཤད་པས། སློ་བུར་བྱི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐར་བྱས་ནས། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སློ་བུར་གྱི་བྱི་མ་
དང་མ་བྲལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་ཀྱི་གཟིགས་ལོར་རང་ཉིད་བྱི་མ་མཐའ་དག་
དང་བྲལ་བ་ལྟར་སྤང་ཡང་བྱི་མ་མཐའ་དག་དང་མ་བྲལ་བའི་རྒྱན་པ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་
ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་དེ་དང་བྲལ་བར་ཐལ། དེ་
བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར་ཟེར་ན་
མ་བྲལ། མ་བྲལ་ན། དེར་ཐལ། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་འགོག་བདེན་མཐར་བྱལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན།
མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། འགོག་བདེན་མཐར་
བྱལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། བྱས་པ་ལ། ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན།

⁹ སྤྱོད་འབྲས་དཔར་མ། གསང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྤྱི་དོན་རྒྱན། ༥༥༡ ན།

འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། འགོག་བདེན་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤངས་
པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་ཁྲལ། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་མཐར་ཐུག་པའི་གང་ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན། བྱམ་པ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་
ཉིད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། དྲག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན།
ཆོས་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་
གསལ་ཁས། ཁ་ཅིག་། དྲག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ཞིག་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་
ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ན་ཆོས་ཉིད་ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །བྱམ་པ་ལ། ཁོ་ན་དེ།
སྟོན་པ་ལྟ་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་སྐྱ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན།
རོ་བོ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག་། སྤྱིབ་གཉིས་མ་ལུས་པ་སྤངས་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་འདུས་
མ་བྱས་ཀྱི་སྐྱ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐྱ་ཆོས་ཅན།
རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། གཟུགས་

སྤྱི་གཉིས་པོ་དེ་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་དམ་པར་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་ན། དེ་
ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་པས། ཞེས་པའི་
གཞུང་འདི་ལས་འཕྲོས། ཚུལ་རིམ་ལྟར་འཕྲོས་ན། འདིའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་བཞིའི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པ་ལ།

ཁོན་པེ། འོན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་
ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ནམ། རོ་བོ་གཅིག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་
གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་
པར་ཐལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་
ཀྱི་སྤྱི་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། དེའི་ལན་སྟོན་པ་ལ་
གཞུང་འདི་བྱུང་། དེས་ན་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་
ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་རིགས་པས་ཀྱང་བྱུང་། ལུང་གིས་
ཀྱང་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ཤིང་རྩ་
ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ལྟའི་ལུགས་ལས། སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་ཤེས་པ་ལས། །གཞན་
གྱི་འགའ་ཡང་ཡོད་མིན་ཏེ། །གང་ཕྱིར་དབེན་པ་དབེན་གྱུར་ལ། །ཐ་མི་དང་
པ་ཉིད་ཏུ་འདོད། །ཅེས་བདེན་བྱུབ་ཀྱིས་དབེན་པ་བདེན་བྱུབ་ཀྱི་དབེན་པར་
གྱུར་པའི་ཆོས་ཅན་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ན་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དེ་དང་ཐ་དད་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།

གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྟན་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་
མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དང་། འོངས་སྐྱེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡན་ཆད་ཁོ་
ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དང་། མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེད་མོ་སྐྱེ་ལས་དག་ཡན་
ཆད་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེས་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཉིད་གྱི་སྐྱེ་
དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ལ། སྐྱེས་ལྷག་མ་གསུམ་པོ་དོན་
དམ་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེ་དེ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མིན་ཀྱང་ཐ་
དད་དུ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་འཆད་པ་ལ། ཡང་དག་པའི་ཀྱན་རྩིབ་དུ་སྤང་བ་ངེ་
ལྟར་མོས་པས་རབ་དུ་ཕྱེ་བ་ནི། ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་དགོས་པ་
འཆད་པ་ལ། སངས་རྒྱལ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་
པའི་སྟོང་ཡུལ་དུ་ནམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། ཤེས་བྱེད་
ཀྱི་ལུང་འགོད་པ་ལ། གང་ཕྱིར་དབེན་པ་ཞེས་སོགས་བྱུང་། རྒྱ་མཚན་དང་
དགོས་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་ལ་དེ་དང་ཐ་མི་དད་ཀྱང་ཞེས་སོགས་བྱུང་།

རྩིད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེས་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཁོ་
ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེ་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྱལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། འཕགས་པ་ཁོ་ནས་རྟོགས་
པར་ཐལ། འཕགས་པ་ཁོ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས།

མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འཕགས་
པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་རྟོགས་པའི་སོ་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པའི་སོ་སྤྱོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་
སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པ་གང་
ཞིག །དེ་དང་དེ་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ་
དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་རྟག་པ་མ་ཡིན་པར་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་
གྱིས་སྟོང་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་གང་
རུང་ལ་མ་བྱུང་གོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པ་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདག་མེད་དུ་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་
ལམ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་
མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་
སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མི་རྟག་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་

བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་ཁྲབ། ཁོ་
ན་རེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་
ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལོངས་སྐྱའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པ་གང་
ཞིག །ལོངས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་
ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པའི་འབྲས་བུར་བྱུར་བའི་མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་ལས་རྩིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
ལ། ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱ་གསུམ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་
གྱི་སྟོང་ཡུལ་དང་། ལོངས་སྐྱ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་སྟོང་མངོན་
སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ། མཆོག་གི་སྐུལ་སྐྱེ་དེ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ཁོ་
ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོང་ཡུལ་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེའི་ཡུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རྟག་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ལོངས་སྐྱ་དེ་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སྟོང་མངོན་སུམ་
གྱི་སྟོང་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲེལ་སྟོ་
དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། དེ་དང་རྟོག་

པའི་གཞི་^༡མ་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་དེ་སངས་རྒྱུ་མ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་མངས་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འདྲའི་མངས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་གཞལ་ཡིན་པས་མ་ཁྲུབ་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེའི་དངོས་གཞལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་དངོས་གཞལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་དངོས་གཞལ་དུ་གྱུར་པའི་བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་མ་སྤྱོད་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པའི་སྐྱབས་འདིར། བྱང་རྒྱུ་ཕྱོགས་མ་སྤྱོད་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཉུག་པ་ཞེས་ཀྱང་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ^༡རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། བཙུག་ལྷན་འདས་ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མདོའི་དོན་བཤད་པའི་སློན་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་འཆད་ན་འཆད་ཚུལ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་

^༡ ག་ཕྱུ་བ་ཀ་འཕུན། བ་ཕྱུ་བ་ཀ་འཕུན།

^༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཕྱིན་ཅ། ༤༡། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་ལོ་ཉི་ཤེས་བརྒྱུད་མ། ༢༤༡། ༡༠།

སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དེའི་བྱུང་བར་དང་། དེ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་
ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་སྐྱེ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ། ཐ་དད་དུ་མི་འདོད་པ་
དགག་པ། ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་འཆད་པ་ལ། བྱང་
ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་
ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་བྱུང་།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། གཞུང་ཙམ་བའི་བསྟན་ཆུལ། འགྲེལ་བས་འཆད་
ཆུལ། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་ནམ་གཞག་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ལ་ཡུལ་རྟོགས་ཆུལ་གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། ཇི་
ལྟ་བུ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་ཐུག་དང་། ཇི་སྟེད་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐར་
ཐུག་དང་གཉིས། རྫོགས་པའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་སོགས་
ལྷ། སྡེ་ཆན་གྱི་སློན་ནས་དབྱེ་ན། ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་ དེ་ལ་
རྒྱས་པར་དབྱེ་ན། ཡེ་ཤེས་བརྒྱ་དང་ཞེ་དྲུག་ནམས་སུ་དབྱེ་བའི་སློན་ནས་མདོ་
དེའི་དོན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་དབང་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ན། ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་^༡ མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་མཆན་ཉིད་
དབང་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རྟོགས་རིགས་ཐུན་མོང་
བའི་ཡོན་ཏན་འཆད་པ་ལ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀྱི་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་

^༡ ག་པ་ན་ན་ན་ཐུན་མོངས། བ་པ་ན་ན་ན་ཐུན་མོངས།

ནས། མངོན་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག། ཅེས་པའི་བར་བྱང་། མཚན་ཉིད་དབང་
བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བྱང་སེམས་དང་རྟོགས་རིགས་སྤྱན་མོང་བའི་
ཡོན་ཏན་དེ་འཆད་པ་ལ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དག་བཞི་དང་། དབང་བཅུ་དང་
ནི་ཞེས་པ་འདི་བྱང་། མཚན་ཉིད་དབང་བཅན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སངས་
རྒྱལ་གྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་སྡེ་ཆན་དེ་འཆད་པ་ལ། ལྟོབས་བཅུ་
དང་། ཞེས་པ་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་བྱང་།

འོན། སྡེ་ཆན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདྲིག་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། ལམ་གྱི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་ཆན་བདུན། ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་
ཆན་བཅུ་གསུམ། དེ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་ཆན་གཅིག་བཞག་པའི་
ཕྱིར། དང་པོ་བཞག་སྟེ། ལམ་གྱི་དོ་མོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བྱང་སྤྱོགས་སོ་
བདུན། ལམ་གྱི་བྱང་པར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆད་མེད་བཞི། མངོན་ཤེས་དུག་
མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགྲ། རྣམ་ཐར་བརྒྱད། ཟད་པར་བཅུ། ཟེལ་གཞོན་
བརྒྱད་གྱི་སྡེ་ཆན་བཞག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞག་སྟེ། རྣམ་བྱང་གི་ཡུལ་བདེན་
བཞིའི་གནས་ལུགས་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བྲན་པ་ཉིད་གཞག་བཞི།
དེ་ལས་སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་འཛིན་གྱི་ཆ་ནས། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་
བཞག་ཅིང་། རྣམ་བྱང་གི་རྒྱུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དབང་པོ་ལྷ་དང་སྟོབས་ལྷ་
བཞག་ཅིང་། རྣམ་བྱང་དངོས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་བདུན།
འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལམ་གྱི་བྱང་པར་
གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་ཆན་དུག་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ།

དེ་ཡང་། གཞན་དོན་གྱིས་བྱ་བ་ལྟར་བྱ་བ་དང་དུ་བྱས་ནས་ཆད་མེད་
བཞི། མདོན་ཤེས་བྱ་ག་གི་སྡེ་ཆོན་གཉིས་བཞག། རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྦྱབ་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྤྱི་མ་བཞི་བཞག་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྟོམས་
འདུག་གི་བྱ་བ་ལྟར་བྱ་བ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མཐར་གནས་སྟོམས་འདུག་
དགྲ། སྟོམས་འདུག་དེ་ལ་རང་སའི་ཉོན་མོངས་དག་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
རྣམ་ཐར་བརྒྱད། རྣམ་ཐར་གྱི་དམིགས་པ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་ཟེལ་གཞོན་བརྒྱད། ཟེལ་གཞོན་གྱི་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་ཟད་པར་བཅུ་བཞག་པའི་བྱིར།

ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་བཅུ་གསུམ་བཞག་པ་
ཡིན་ཏེ། རང་དོན་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྡེ་ཆོན་བཅུར། གཞན་
དོན་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་བྲག་བཞག་པའི་བྱིར། དང་
པོ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་ལྷ།
རང་དོན་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་ཆོན་གཉིས་བཞག་
པའི་བྱིར། དང་པོ་ལྷ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཤེས་
བྱ་མཐོན་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དུལ་ཤེས་བྱ་ལ་ཆགས་ཐོགས་སྤངས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོན་པའི་ཆ་ནས་སྟོབས་བཅུ་དང་། ཡོན་ཏན་འོག་མ་རྣམས་
དང་མ་འདྲེས་པའི་ཆ་ནས། མ་འདྲེས་པ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱི་སྡེ་ཆོན་གཉིས་བཞག་
པའི་བྱིར། རང་དོན་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
སྡེ་ཆོན་གསུམ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞན་གྱིས་བརྩི་རྩི་

མི་རྒྱུས་པའི་ཆ་ནས། མི་འཛིགས་པ་བཞི། རང་གི་འབྲས་བུ་རྩི་ལྟར་འདོད་པ་
བཞིན་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་ཆ་ནས། དབང་བཅུ་དང་། དག་པ་བཞིའི་སྡེ་ཚན་
བཞག་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྡེ་
ཚན་གཉིས་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ངོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བག་ཆགས་
ཡང་དག་བཅོམ་པ་དང་། དེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། སྤང་བ་མེད་པ་
རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་སྡེ་ཚན་བཞག་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་གཞན་དོན་མཐར་ཐུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐུག་བཞག་པ་
ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་གྱི་བསམ་པ་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་དང་། གཞན་དོན་གྱི་དུས་
ལས་འདས་པའི་བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཆོས་ཉིད་གྱི་སྡེ་ཚན་གཞན་དོན་དུ་
འདུག་པའི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། སློན་གནས་མཁྱེན་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། གཞན་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི།
གདུལ་བྱའི་རྒྱ་དུ་ཉོན་མོངས་མི་འབྱུང་བའི་བྲན་པ་ཉི་བར་བཞག་པ་གསུམ་
གྱི་སྡེ་ཚན་བཞག་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལམ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས་མཁྱེན་པ་གསུམ་གྱི་སྡེ་ཚན་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་
ནས་གཞི་ཤེས་དང་། ལམ་ཤེས་བཞག་ །ལམ་གྱི་འབྲས་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ནས།
རྣམ་མཁྱེན་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་པ་ཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་མཆོམས་སྤྱད་

གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༡དེ་ལྟར་སྐྱོད་དང་པོ་བསྟན་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས།
 ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། གྲན་པ་ཉི་པར་བཞག་པ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་
 བོ་ཞེས་པ་ནས། སྒར་བཤད་པ་དག་གྱང་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་། བསྐྱུས་
 དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༢བྱང་ཚུབ་གྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པ་ལ་སོགས་པ་
 ཞེས་པ་ནས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཁ་ཅིག་གི་འོ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་། བཀལ་ལན་གྱི་
 སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།^༣གཞན་དག་ནི། ཐུབ་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ནི་ཞེས་པ་ནས། སྐྱོ་
 ནི་གསུམ་ཁོ་ན་འོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་པའི་བར་བྱང་། དགོས་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་
 འཆད་པ་ལ།^༤གཞན་དག་ན་ལེ། དགོས་པ་ཉི་པར་བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཞེས་
 པ་ནས། མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་།

གསུམ་པ་ལ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན། མཐའ་དབྱུད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས། གནས་འགྱུར་རྒྱས་པར་
 བཤད་པ། ཚེད་པ་སྒྲོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བ་དང་རི་སྟེང་པ་ལ་ལྟོས་
 ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད། དེ་
 དང་རྣམ་མཐུན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུན་པ། འབྲས་བུ་ཤིང་ཕྱིན། རྣམ་མཐུན་གྱི་
 ཤེས་རྣམ་རྣམས་དོན་གཅིག ། གཉིས་པ་ནི། དུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེ་
 བ། རི་ལྟ་བ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་དང་རི་སྟེང་པ་མཐུན་པའི་ཡེ་ཤེས་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤིང་ཕྱིན་ཟ། སྐྱོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༣། ༤།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤིང་ཕྱིན་ཟ། སྐྱོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༡།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤིང་ཕྱིན་ཟ། སྐྱོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༣།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ ཤིང་ཕྱིན་ཟ། སྐྱོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༣༦། ༥༠།

ཆོས་སྐུ་གཉིས། ལྷོག་པའི་སྒྲོན་ས་དབྱེན་ཡེ་ཤེས་ལྷ། ལྷེ་ཚན་གྱི་སྒྲོན་ས་དབྱེན།
ཐག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷེ་ཚན་ཉེར་གཅིག། རྒྱས་པར་དབྱེན། མཐའ་དང་སྤྲས་
བསྟན་པའི་མཐེན་པ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་བརྒྱ་དང་ཞེ་བྱུག་ཡོད། དེ་ལྟར་ཡེ་
ཤེས་ལྷ་ཡོད་དེ། འཕགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བྱ་བའི་མདོ་ལས། ཤིན་ཏུ་
འདུས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནི། རྣམ་པ་ལྡན་བསྟུས་ཏེ་ལྷ་གང་ཞེན། ཆོས་ཀྱི་
དབྱིངས་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་
ཡེ་ཤེས་དང་། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བ་ནན་ཏན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

འོན། ཡེ་ཤེས་དེ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རིམ་བུ་ཡིན་ཞེན། ཀྱན་གཞི་འདོད་པའི་
སེམས་ཙམ་པ་སོགས་འགའ་ཞིག་གིས། མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཡེ་
ཤེས་བྱི་མ་བཞི་བོ་དེ་རིམ་པ་བཞིན་བྱ་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད་དང་། ཡིད་
ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། དབང་ཤེས་རྣམས་གནས་འགྲུར་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་
ཤེས་ལ་འདོད། ཀྱན་གཞི་མི་འདོད་པའི་དབུ་མའི་ལུགས་ལ། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ངོ་བོ་
གཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་བྱ་འདོད། མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ཐ་སྟད་མ་གསུངས་ལ། ཡེ་ཤེས་བྱི་མ་བཞི་བོ་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
ལ། མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས།¹ མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བརྩ་
གསུངས། དེ་ཡང་མེ་ལོང་ལྷ་བྱའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱད་ཆོས་ལྷ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ།

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཙམ་ལི། རྩི་བརྩན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེ་རྒྱན། ༡༩༥། ༡༥།

ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པ་དང་། ཡུལ་ཡོངས་སུ་མ་ཆད་པ་དང་། སངས་
རྒྱུ་ལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་ལྷན་པ་དང་། ཤེས་བྱ་རི་ལྟ་བུ་དང་། རི་
སྟོན་པ་ལ་མ་ཆོངས་པར་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་འབྱུག་པ་དང་། རྟག་ཏུ་ཡུལ་རེ་རེ་
བ་དེ་ཁོ་ན་ལ་མཛོན་དུ་སྟོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཆོས་རྣམས་དང་ལྷན་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ང་ཡི་མེད། ཡོངས་སུ་མ་ཆད་རྟག་ཏུ་
ལྷན། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་མ་ཆོངས་ལ། རྟག་ཏུ་དེ་ལ་མཛོན་སྟོགས་མིན། ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་རྟེན་
བྱེད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས། བན་ཚུན་རྟེན་
དང་བརྟེན་པ་ཡིན་ཉེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་མི་གཡོ་བ། ཡེ་ཤེས་
གསུམ་མི་དེ་ལ་བརྟེན། མཉམ་པ་ཉིད་དང་སོ་སོར་རྟོག། བྱ་བ་སྦྱབ་པ་ཁོ་ན་
ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འབྱུང་བས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་བྱེད་པར་ཅན་དང་ལྷན་ཉེ། ཡེ་ཤེས་ཕྱི་མ་གསུམ་
གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པས་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་དང་འབྲ་བ་དང་། སངས་
རྒྱུ་ལ་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལོངས་སྐུར་
གདགས་སུ་བྱུང་སྟེ། དེ་ལོངས་སྐུའི་གདགས་གཞི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅམ་ཤི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟོན་རྒྱུ། ༡༣༥། ༡༦།

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅམ་ཤི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟོན་རྒྱུ། ༡༣༥། ༡༧།

ནམ་བཤད་ལས།^੧ དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གདགས་པའི་གཞིར་
བྱས་ནས། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་
བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ཡེ་ཤེས་བྱི་མ་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་ཏེ་རྣམ་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་བའི་
བྱིར། དེ་ཉིད་ལས།^੨ ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་བྱིར། ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་
ཆེན་པོ་འདྲ། འཛངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཡེ་ཤེས་གཟུགས་
བརྟན་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
ཅན། རྒྱ་མེད་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱོམས་པས་བྱི་མ་
དག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཀྱན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཉམ་
ཉིད་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ཏེ། སྤིང་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པར་ཞུགས་པའི་མཐར་
ཐུག་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱེད་པར་ཅན་དང་
ལྡན་ཏེ། དུས་རྣམ་ཀྱན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་ཅིང་།
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་ཏུ་སྐུའི་སྤྱང་བ་སྟོན་པའི་བྱེད་ལས་
དང་ལྡན་པའི་བྱིར། དེ་ཉིད་ལས།^੩ མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་སེམས་ཅན་ལ། བསྐྱོམ་
པ་དག་པ་ལ་འདོད་དོ། མི་གནས་ཞི་བར་ཞུགས་པ་ནི། མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་
ཡིན་པར་འདོད། དུས་རྣམ་ཀྱན་ཏུ་བྱམས་པ་དང་། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དག་

^੧ སྐུ་འབྱུང་དཔར་མ། གསང་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྗེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱ། ༤༡༥། ༤།

^੨ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱ། ༤༣༧། ༡༤།

^੩ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱིའི་རྒྱ། ༤༣༧། ༡༥།

^੪ ག་ཤལ་བ་ལ་ཀྱན་དུ། བ་ཤལ་བ་ལ་ཀྱན་དུ།

དང་ལྷན། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་མོས་པ་བཞིན། །སངས་རྒྱས་སྐྱེ་ངེས་པར་
སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རོ་བོའི་
བྱང་པར་དང་ལྷན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་བཞེད་པ་ཅམ་གྱིས་མཁུན་པ་འཇུག་
པས་ཉག་ཏུ་ཐོགས་པ་མི་མངའ་བའི་མཁུན་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་ཏེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་གཟུངས་རྣམས་ཀྱི་གཏེར་
དང་འབྲ་བ་ཁོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྷན་
ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྣམས་སུ་འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་
སྟོན་པའི་སྟོན་པ་དད་པར་བྱས་ནས། དེ་རྗེས་ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་
བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་^༡ བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^༢སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཉག་མི་ཐོགས། ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་
གཟུངས་རྣམས་ཀྱི། །གཏེར་དང་འབྲ་བ་ཁོན་ཡིན། །འཁོར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
རྣམས་སུ་ནི། །འབྱོར་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་མཛད་པ། །ཐེ་ཆོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་
པ་ཡི། །ཆོས་ཆེན་ཆར་ནི་རབ་ཏུ་འབེབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། བྱ་བ་
སྐྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་ལས་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྷན་ཏེ། སྐྱ་ལྔ་ཆོགས་
པ་བྱངས་དབག་ཏུ་མེད་པ་གདུལ་བྱ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་སྐྱལ་པའི་སྟོང་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཀུན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ^༣བྱ་

^༡ ག་པ་བ་ཆ་སྟོན། ག་པ་བ་ཆ་སྟོན།

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༠ སེམས་ཅན་ནི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟོན་རྒྱལ། ༡༢༡། ༣།

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༠ སེམས་ཅན་ནི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟོན་རྒྱལ། ༡༢༡། ༤།

བ་བྱུབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཁམས་རྣམས་ཀྱན་ཏུ་སྤྲོ་ཆོག་པ་ཤིང་། །དཔག་མེད་
བསམ་ཡས་སྐྱུལ་བ་ཡི། །སེམས་ཅན་ཀྱན་དོན་སྐྱབ་པའོ། །ཞེས་^༡ གསུངས་
པའི་བྱིར། ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་འབྲུག་གེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། སློབ་པ་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐེ་སྒྲོན་ལ་ཐོས་བསམ་རྒྱ་ཆེར་བྱས། དེའི་དོན་བསྒྲུལ་ས་
བ་ལ་བརྟེན་ནས། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ། བདག་གཞན་ཆགས་སྤང་ཉེ་
རིང་མེད་པར་བསྒྲུལ་ས་པས་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ། གསུང་རབ་ཡན་ལག་
བརྩ་གཉིས་ཀྱི་ཆོག་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཟུང་ཁིང་གདུལ་བྱ་གཞན་ལ་དཔེ་
མཐུད་མ་བྱས་པར་བསྟན་པས། སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ། གཞན་གྱི་
ཆོས་སྐྱབ་པའི་དོན་བྱས་པས། བྱ་བྱུབ་ཡེ་ཤེས་དེ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། ^༡འཛིན་པའི་བྱིར་དང་སེམས་མཉམ་བྱིར། །ཡང་དག་ཆོས་རབ་སྟོན་
བྱིར་དང་། །བྱ་བ་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར། །ཡེ་ཤེས་བཞི་པོ་ཡང་དག་འབྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ས་མཆོམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ན་ན་ཡོད། བཞི་པ། གཞན་
འབྱུར་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ^༡དབང་པོ་ལྷ་རྣམས་གཞན་
ལྟར་ན། །དོན་ཀྱན་འཇུག་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བརྩ་གཉིས་
འབྱུང་། །འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འབྱུང་། །ཡིད་ནི་གཞན་དུ་གྱུར་པས་

^༡ ག་པ་ལྷ་ན་ཅེས་གསུངས། ག་པ་ལྷ་ན་ཅེས་གསུངས།

^༢ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ག་པ་ལྷ་ན་ཅེས་གསུངས། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༢༡ ག་པ་

^༣ བསྟན་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་ན། ག་པ་ལྷ་ན་ཅེས་གསུངས། མདོ་སྡེའི་རྒྱན། ༡༢༢ ག་པ་

ན། །འབྱོར་དང་མཐུན་སྤྱོད་མི་རྟོག་པའི། །ཡེ་ཤེས་ཤིན་ཏུ་བྱི་མེད་ལ། །འབྱོར་
པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དོན་བཅས་འཛིན་པ་གཞན་གྱུར་ན། །རི་ལྷར་
འདོད་བཞིན་ལོངས་སྤྱོད་དག། །བསྟེན་ཕྱིར་ཞིང་ནི་དག་པ་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་
པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ནམ་རྟོག་གཞན་དུ་གྱུར་ན་ནི། །དུས་རྒྱུས་རྟག་ཏུ་ཡེ་
ཤེས་དང་། །ལས་རྒྱུས་ཀྱན་ལ་ཐོབ་མེད་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །བརྟེན་ནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ན། །སངས་རྒྱས་བྱི་མེད་གནས་ལ་
ནི། །མི་གནས་ཁྱེད་འདས་པ་ཡི། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །འཁྲིག་
པ་གཞན་དུ་གྱུར་ན་ནི། །སངས་རྒྱས་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། །མཐོང་སྤང་
ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ནམ་མཁའ་འདུ་
ཤེས་གཞན་གྱུར་ན། །བསམ་པའི་དོན་ནི་འབྱོར་པ་དང་། །འགྲོ་གཟུགས་རྒྱས་
པར་འབྱེད་པ་ལ། །འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་བྱི་
མེད་པའི། །གནས་ནི་གཞན་གྱུར་དཔག་མེད་ལ། །བསམ་ཡས་བྱ་བ་སྦྱབ་པ་
ཡི། །འབྱོར་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས།

དེ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་གོ་བདེ་བར་བརྟེན་ན། །བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤྲུག་སྤུངས་པ་
ཆོས་ཅན། །ཁྱོད་ཀྱི་མིག་སོགས་དབང་པོ་ལྟ་དོན་ཀྱན་ལ་འདུག་པ་དང་ལྟ་པོ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་པག་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །བྱང་ཆུབ་པའི་
འབྱོར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། །དབང་པོ་ལྟ་པོ་ཐག་བཅས་གནས་གཞན་
དུ་གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་པག་བཅུ་གཉིས་
ནི། །སྣ་མཆོན་ལས། །མིག་དབང་སོགས་ལ་སྟོགས་དུག་ཏུ་སྤྱེ་ལ། །དུག་པོ་རེ་རེ་

ལ་བཅུ་བཅུར་བྱེ་ནས། མིག་གིས་ཤར་གྱི་གཟུགས་མཐོང་བར་བཞག་ལ། སྤྱི་
དེ་རོ་རིག་བྱ་བཞི་དང་། སྤྱོགས་ལྷག་མ་དགུ་ལ་ཡང་བཞི་བཞི་སྟེ་བཞི་བཅུ་ དེ་
བཞིན་དུ་སྤྱོགས་ལྷ་ལ་ཡང་བཅུ་བཅུར་བྱེ་ནས་བཞི་བཅུ་བཞི་བཅུར་བྱེ་སྟེ། དེ་
ལྟར་བཞི་བཅུ་ཐག་དྲུག་བསྐྱེམས་པས་ཉིས་བརྒྱ་དང་བཞི་བཅུ་སྟེ། ཅ་བ་སྣ་ལྟེ་
ལུས་ལ་ཡང་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་སོར་བས། དེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་⁹པས་བརྒྱ་
ཐག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང་སྟེ། སྤྱོགས་ལ་ཤར་སོགས་དྲུག་བྱེ་ནས། མིག་དབང་
སོགས་ལ་བཅུར་བྱེ་བས། སྤྱོགས་བཅུར་དོན་འདུག་རང་མ་རྟོགས། ཡོན་
ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་སོ། ཞེས་གསུངས། གླུང་ཐང་བ་སོགས་མཆོན་སོ་
གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་ལ་འདོད། འགའ་ཞིག་ས་དང་པོར་འཕྲོ་བ་པའི་
ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཐག་བཅུ་གཉིས་ལ་འདོད། འོན་ཀྱང་སྣ་མཆོན་གྱི་བཤའ་བ་མདོ་
དང་ཅུང་ཟད་མཐུན་པར་སྤྲང་རོ། །

སྟོན་བ་ཤུ་ག་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་ལྷ་པོའི་འབྱོར་བ་དང་འཐུན་པར་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤིན་དུ་དེ་མ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་གཞན་དུ་
གྱུར་པའི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་བྱིད། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་
དུ་ཟུག་གོས་ལ་སོགས་པའི་མོངས་སྤྱོད་དག་ཐོབ་པའི་བཅུད་དག་པ་དང་། སྟོན་
གྱི་ཞིང་དག་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། དོན་ལྷ་དང་དེ་འཇིན་པའི་

⁹ ག་ཤ་བ་ཆ་བརྟེན། བ་ཤ་བ་ལ་རྟེན།

ཤེས་པ་དང་བཅས་པ་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། དུས་དང་ནམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྟག་ཏུ་ཡི་ཤེས་དང་ཐིན་
ལས་ནམས་ཀྱན་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་རྟོག་དུས་གཞན་དུ་གྱུར་པས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་བུ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཇིག་མེད་པའི་གནས་ལ་གནས་
ཞིང་། མི་གནས་པའི་སྤངས་ལས་འདས་པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་
པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བྱང་གི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གནས་
གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གཟི་འོད་ཀྱིས་བདེ་བར་གནས་པ་དང་། མཐོང་བའི་ཆེ་ཉོན་མོངས་མེད་
པ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། འཕྲིག་པའི་འདོད་ཆགས་གནས་གཞན་
དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁའ་མཛོད་ཐོབ་པས་
བསམ་པའི་དོན་འབྱོར་བ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དང་། གཟུགས་རྣམ་པར་
འབྱེད་པ་སྟེ། རི་བོ་ཆེ་སོགས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འགྲོ་བ་ལ་འབྱོར་བ་དམ་པ་ཐོབ་
པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁའ་འདུ་ཤེས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཐུག་
པའི་སྐྱེས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྟུན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དཔག་ཏུ་མེད་ཅིང་བསམ་གྱིས་མི་ཁྲབ་པའི་གདུལ་བུའི་
དོན་སྦྱབ་པའི་འབྱོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཐོབ་པར་འདོད་དེ། ལོང་དུ་བཤད་
པ་དེ་ལྟར་འཇིག་མེད་པའི་དབྱིངས་གནས་གཞན་དུ་གྱུར་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐྱེས་
བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལུ་པ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ཆོས་ཅན།
སྤོང་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་
གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྤོང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འབགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན།
འདོད་པ་ཁོན་ཡིན་བྱས་པ་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། སྤོང་ཁས་ལེན་མཁན་
གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། རྣམ་ཡོད་ཆོས་གསུམ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། སྤོང་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐལ་འགྱུར་བ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་དབྱེ་ཆོས་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། དང་པོ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ལ་ཕྱི་མ་བཞི་
ནི་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཅན་གོ་མིས་
ཀྱང་། གང་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་^༡ གྱུར་པ། །དེ་
ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགའ་ཞིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྲབ་སྟེ། གསེར་འཕྲེང་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཡིན་པ་ལ་དགོངས། ཕྱི་མ་སྤྱི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སེམས་ཅན་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། འགྱུར་བར་ཐལ། ཟག་མེད་དུ་འགྱུར་པའི་

^༡ ག་ན་པ་བ་ལ་གཉིས། བ་ན་པ་བ་ལ་གཉིས།

ཕྱིར། ཞེན་སྐྱོན་མེད་དེ། ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་ཀྱང་། སློ་བུར་
ཀྱི་འི་མས་དག་པ་ན། ཟག་མེད་དུ་གྱུར་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣམ་
མཁའི་རང་བཞིན་ལ་རྒྱལ་མེད་ཀྱང་། སློ་བུར་ཀྱི་ཁྱག་ན་སོགས་དང་བྲལ་བ་
དང་། གསེར་གྱི་རང་བཞིན་ལ་གཡའ་མེད་ཀྱང་། སློ་བུར་ཀྱི་གཡའ་དང་། ཚུའི་
རང་བཞིན་ལ་རྩྭ་པ་མེད་ཀྱང་། སློ་བུར་ཀྱི་རྩྭ་པ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་ཡིན་ལོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཕྱོགས་
སོ་བདུན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་
པ་ལ་ལྷོས་ནས་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་
དུ་བསྐྱུ་ན། སངས་རྒྱལ་^༡ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིར་གཅིག་ཆོས་ཅན།
རྟགས་དང་བསྐྱུ་བ་བྱའི་ཆོས་སྤར་བཞིན། ཉི་ལྷང་ལྷར་ན། སངས་རྒྱལ་^༢ཀྱི་སའི་
ཟག་མེད་ཀྱི་སྤེ་ཆོན་ཉིར་གཅིག་གི་སྟེང་གི་དག་པ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ཡིན་ཏེ། དག་པ་གཉིས་ལྷན་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་ཀྱི་སྐྱུ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གསུམ་པ་མཐའ་བཅད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཟག་བཅས་གནས་གྱུར་མཐར་
ཕྱིན་པའི་རིག་པ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུའི་མཆོན་ཉིད། ཁ་ཅིག །བདེན་གཉིས་མངོན་
སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་རིག་པ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུའི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་བ་རྣམས་ལ། སྐྱོན་རྫོང་འཕེན་པ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་

^༡ ག་ཤ་ན་ཉ་སངས་རྒྱལ་སའི། ག་ཤ་ན་ཉ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སའི།

^༢ ག་ཤ་ན་ཉ་སངས་རྒྱལ་ཀྱི་སའི། ག་ཤ་ན་ཉ་ཉ་སངས་རྒྱལ་སའི།

མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་པར་ཐལ། མཚན་
ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་སྒྲ། འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་བྱལ། འདོད་ན། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་རྒྱང་
འབྲེལ་ལས་རྒྱང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལྷན་ཏེ། རང་གི་སྤྱན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་རྒྱང་བའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རིག་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྤྱོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྣམ་མཁུན་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་དེ་དེ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལས་ཉམས་
སུ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་འགྱུར་རྒྱང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁ་ཕྱིར་ལྷན་གྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱལ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ལམ་གསུམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་
ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཡིན་
ན་དེ་མ་ཡིན་དགོས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་ཡིན་ན་འང་དེ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་
ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཤེས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་པར་ཐལ།
མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་མཁུན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ལས་སྤྱར་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཡིད་དབང་ལས་སྤྱར་
པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་རིག་གི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་གི་རང་རིག་ཡིན་ན་ཁ་ཕྱིར་
ལྷས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རང་
རིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར། དེས་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་
པ་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་
གནས་སྐབས་ན་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཟག་བཅས་གནས་སྤྱར་པའི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་དེ། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཟག་བཅས་དེ་གནས་སྤྱར་
མཐར་ཐུག་པའི་ཆེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་སྤྱར་ཟེན་བར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་བཅས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཟག་བཅས་ཉིར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་
ན། ཟག་བཅས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། ཟག་བཅས་ཡིན་ན། ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་རུང་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱར་འགྱུར་
རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གང་ཟག་རང་སྐྱ་སྤྱབ་པའི་
རྣམས་ཡོད་དུ་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་རང་སྐྱ་སྤྱབ་པའི་རྣམས་

ཡོད་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆོག་པ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་
དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་
སྐུར་འབྱུར་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་འབྲེལ་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་རོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འབྱུར་རུང་ཡིན་
པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་གྱིས་⁹ནི། །སྟོམས་འཇུག་
དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སྟུ།
ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་འཕོག་སྟོམས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དེ་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་གྱིས་ནི། །སྟོམས་
འཇུག་དགུ་ཡི་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདིའི་དོན་ལ། ཁ་
ཅིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐར་གནས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་
སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་
ན། འོ་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕོག་སྟོམས་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་
པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་འཕོག་སྟོམས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་

⁹ ག་ཤེན་ཀྱི། བ་ཤེན་ཀྱི།

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོག་སྟོམས་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་
ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། ཡིད་ཀྱི་ནམ་པར་ཤེས་པ་རགས་པ་རྒྱུད་ལ་མི་
ལྷན་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་
རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དེ་རགས་པ་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་
ལུགས་ནི། མཐར་གཏས་སྟོམས་འཇུག་དགུ་ལ་སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་རུས་
པ་ཐོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པ་དེའི་དོན་ནོ། །

ཟད་པར་བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་ལ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། ཞེས་
པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན། མཐའ་དབྱེད་པའོ། གང་པོ་ལ། ཟད་པར་གྱི་
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དོ་བོ། དབྱེ་བ། སེམས་རྟེན། སྤངས་ཚུལ། མཆོན་མ། དེ་ཡིད་
ལ་བྱེད་ཚུལ། བྱེད་ལས། སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལ་ཟད་པར་མི་འཛིག་པའི་རྒྱ་མཆོན།
དེས་ཆིག་བཤད་པ་དང་དགུ།

དང་པོ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་
གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས། རང་གི་དམིགས་པ་ས་སོགས་བརྩ་པོ་གང་རུང་
གི་རང་ལུལ་ལ་བྱུང་པར་སྟོབ་བྱེད་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་དུ་
དམིགས་པ་དེ། ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དོ་བོ་ཡིན།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཟད་པར་སའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་འབྱུང་བ་ལ་
བརྟེན་པ་བཞི། ཟད་པར་སྟོན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་འབྱུང་འབྱུང་ལ་བརྟེན་
པ་བཞི། ཟད་པར་ནམ་མཁའི་ཉིང་དེ་འཛིན། ཟད་པར་ནམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་

ཉེ་བཅུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མཛོད་ལས།^༡ ཟད་པར་བཅུ་ལྟོ་བརྒྱད་མ་ཆགས། །བསམ་གཏན་མཐའ་ན་སྒྲིད་ཡུལ་ནི། །འདོད་པའོ་གཉིས་ནི་གཟུགས་མེད་དག། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་པ་དང་། བ་མ་གཉིས་གཟུགས་མེད་དང་པོ་གཉིས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པ་གོང་མ་ཡང་འདོད་དགོས་ལ། སྤྲོད་པོ་རྒྱན་དུ་འང་དེ་ལྟར་བཤད་ཅིང་། ཉི་ལྔ་ལས་ནི།^༢ ཟད་པར་བཅུ་ག་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་བཞི་ག་ལ་བརྟེན་ནས་འཛོལ་པར་བཤད་དོ། །

བཞི་ག། སྤྲ་སྤྲངས་པ་བྱེད་སྤྲོད་པ་དང་། མ་སྤྲོད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྤྲ་སྤྲངས་པ་བྱེད་སྤྲོད་པ་ནི། ས་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་རྟེན་མཐོང་བ་ཅམ་ལས། དེ་དང་དེའི་ཉིང་འཛིན་སྤྲེ་བ་ཡོད་དེ། སྤྲོན་ཁ་དོག་ལེགས་མཐོང་གིས། ལུང་པ་ལ་སྤྲོན་པོ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་མོད་ལ་ཟད་པར་སྤྲོན་པའི་ཉིང་འཛིན་སྤྲེས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྤྲ་སྤྲངས་པ་བྱེད་མ་སྤྲོད་པ་ནི། ཟད་པར་གྱི་ཉིང་འཛིན་གསར་དུ་སྤྲེས་པའི་ཆེ། ས་སྤྲམ་ཞིང་འཁོད་སྟོམས་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲོད་པར་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ། ལུང་དེ་སྤྲེད་པའི་ཆེ་ལྟར་བཟེད་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོད་ཅི་མ་མེད་པར་ཆུ་དངས་ཤིང་བསམ་པ་སྤྲུགས་ཏེ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲོད་པར་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༩ མངོན་པ་ཀླ། སྤྲོད་པོ་ན་དེ་བྱིན་གཉེན། མཛོད་ཙ་བ། ༥༡། ༡༠།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ ཤེས་བྱིན་ཀ། ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེ། ཉི་ལྔ་ད། ༤༥། ༥།

བྱེད། མེད་དེ་སྦྱེད་པའི་ཆོ། ཤིང་རྩང་ངམ་མགོན་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ནང་དུ་
སྦྱུ་ཞིང་སྦྱིང་པོ་དང་བཅས་པའི་ཤིང་དུམ་བུར་གཏུགས་ནས་སྦྱངས་ཏེ། མཐའ་
ཅིག་པས་བསྐྱོར་བ་ལ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་གྱི་བུ་ག་བྱས་པར་མེ་སྦྱར་ནས།
འོག་ཏུ་བྱད་ཤིང་སྦྱིང་དུ་བུ་ག་བར་དུ་མེ་འབར་བ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱོང་བར་
བྱེད། རྒྱང་གི་དེ་སྦྱེད་པའི་ཆོ་ཅིག་པའི་ངོས་ཀྱི་བུ་ག་ལས་རྒྱང་རྒྱང་བ་རང་གི་
ལུས་ལ་རེག་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད། སྔོན་པོའི་དེ་སྦྱེད་པའི་ཆོ་
རས་སྔོན་པོ་རྩ་བོ་ཆེད་མཐིལ་ལྟར་གྱིས་སྦྱངས་པ་ལ། མིག་སྔོན་སྔོན་པོ་སོགས་
གང་ཡང་རྩང་བའི་ཆོན་གྱིས་འཕོ་བ་དང་། མི་འཕོ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱས་ནས་
དེའི་མཐའ་ཁ་དོག་མི་མཐུན་པས་བཅད་པ་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱོང་བར་བྱེད།
སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་ལ་དེ་བཞིན་ཏེ། སྔོན་པོའི་གནས་སུ་
སེར་པོ་སོགས་བཞག་པ་ནི་བྱད་པར་རོ། །དེ་དང་མཐུན་པར་འདུལ་བའི་མདོ་
ལས་ཀྱང་། ཟད་པར་གྱི་མཚན་མ་མདོན་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། གནས་ཁང་གི་ཅིག་པ་
དག་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་ནམ་པ་བཞི་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། བམ་མཁའི་དེ་སྦྱེད་
པའི་ཆོ། བུམ་ནང་དུ་མར་མེ་བཅུག་སྟེ་བུ་ག་ཏ་ཅང་མི་ཆེ་བ་གཏུགས་ཏེ། དེ་
ལས་མར་མེད་འོད་རྒྱང་བ་ཅིག་པའི་ངོས་ལ་ཕོག་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་སྦྱོང་
བར་བྱེད། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་དེ་སྦྱེད་པའི་ཆོ་རང་གི་གནས་ཁང་ལ་སོགས་པའི་ནང་
དུ་རེ་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་བུབ་སྟེ། དེ་ལ་མཐོ་གང་སོར་བཞི་ཙམ་གྱི་བུ་ག་བཏོལ་ཏེ་

༡ ག་ཤེ་བ་པ་མགོན། བ་ཤེ་བ་པ་འགོན།

དེ་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་དེ་དག་གི་དམིགས་རྟེན་ཡིན་ནོ།

ལྷ་པ། མཚན་མ་ལ། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་འཛིན་པའི་མཚན་མ་དང་། གྲུབ་པའི་རྟགས་སྤང་བས་མཚན་མ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ས་ཚུ་སློ་ཅན་དང་། གཡང་ས་^༡ ཅན་ལ་སོགས་པར་སྤང་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་མེ་རྟག་གི་མཐེལ་ལྟར་སྤང་བའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་ཟད་པར་སྤང་བའི་ཆེ་འཛིན་ལ་ཡང་། ཚུ་ལྷ་བ་ཅན་དང་། རྟག་མ་ཅན་ལ་སོགས་པར་མཐོང་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོར་བྱའི་སྤྲང་གཡལ་ལྟར་སྤང་བའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་ཡིན། མེ་ཆད་ཅིང་གཡོ་བ་དང་དུ་བ་སོགས་དང་འབྲེས་པ་ལྟར་སྤང་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྣམ་མཁའ་ལ་གནས་པའི་སྒྲ་བ་དམར་པོ་སྒྲུབ་པོ་དང་། གསེར་གྱི་སྤྲང་ལྟར་སྤང་བའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་ཡིན། འོ་མ་སྒྲོལ་བ་^༢ སོགས་མ་ཐག་པའི་སྤྲང་ས་བ་ལྟར་ཆད་ཅིང་གཡོ་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རིན་པོ་ཆེའི་མེ་ལོང་གི་མཐེལ་ལྟར་སྤང་བའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་ཆད་ཡིན། སྒྲོན་པོ་དེ་ལ་ཡང་། ལྷ་རྒྱ་ལའི་ལོ་མ་དང་། ཡལ་ག་སོགས་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དམིགས་རྟེན་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལ་འབགས་ཏེ། རྟོར་བྱའི་སྤྲང་གཡལ་ལྟར་སྤང་བའི་ཆེ་གྲུབ་པའི་མཚན་མ་ཡིན། དེས་སེར་པོ། དམར་པོ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་མ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ནམ་མཁའ་དེ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཕྱི་ལོ་སྤྱི་ལྟོ་དོན་གྱི་སྤྲང་སྤྲང་གྱི་མེ་ལལ་བ་ལྟར་སྤང་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་

^༡ ག་༣༠ན་༤་གཡང་ས་ཅན། ག་༣༠ན་༤་གཡང་ས་ཅན།

^༢ ག་༣༠བ་༡་ཐག་མ་ཐག །བ་༣༠བ་༡་ཐག་མ་ཐག །གསེར་བྱེད་ལས། འོ་མ་སྒྲོལ་བ་སོགས་མ་ཐག་པའི་སྤྲང་ས་བ་ལྟར་སྤང་བའི་ཆེ་མ་གྲུབ་པ་དང་།

བ་དང་། དམིགས་རྟེན་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ། གཟུགས་ཐམས་
ཅད་ནམ་མཁས་བྱབ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཆེ་བྱབ་བའི་མཆོན་མ་ཡིན། རྣམ་ཤེས་
ཀྱི་དེ་ལ་དམིགས་རྟེན་དེ་ཉིད་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ། གཟུགས་ཐམས་ཅད་
སྤང་བ་འཐུག་པོས་བྱབ་བ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཆེ་བྱབ་བའི་མཆོན་མ་ཡིན། ས་ལ་
སྤང་སྤྱོད་བ་བྱས་བ་དང་། མ་བྱས་བ་ཡང་སྤྱོད་བའི་དམིགས་རྟེན་དང་། བྱབ་མ་
བྱབ་ཀྱི་མཆོན་མ་ལ་སོགས་བ་དངོས་སུ་མ་གསུངས་བ་ནི། གོ་སྤྱོད་བ་དགོངས་
བ་ཡིན་གྱི་མེད་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་གོང་དུ་བཤད་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་བྱིད།

བྱག་བ་ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་
དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་དངོས་གཞི་གང་དུང་ལ་བརྟེན་ནས། སྤང་གྱི་དམིགས་
རྟེན་དེ་དག་ལ་དམིགས་ཏེ། ཁ་དོག་སོ་སོར་རྟོག་བ་དང་། མཆོན་མ་ཡིད་ལ་བྱེད་
བ་སྤངས་ཏེ། ས་ས་རྩ་རྩ་ཞེས་སོ་སོའི་མིང་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་ཡང་དང་ཡང་
གོམས་བར་བྱས་བས་ནམ་ཞིག་ན་རི་ལྟར་འདོད་བ་བཞིན་ས་དང་རྩ་ལ་སོགས་
བ་རང་ཡུལ་མ་ཡུལ་བར་སློ་རྒྱས་ཤིང་སྤང་སྤྱད་རྒྱས་བ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་བྱབ་བ་
ཡིན་ལ། ས་རྩ་སློ་ཅན་ལ་སོགས་སྤང་བའི་ཆེ་མ་བྱབ་བ་ཡིན་ནོ། །

བདུན་བ་བྱེད་ལས་ནི། ཟད་བར་བཅུ་པོ་དེའི་བྱེད་ལས་སོ་སོར་བཤད་དུ་
ཡོད་དེ། རིམ་བ་བཞིན་དུ་དང་པོ་ས་རྩ་དང་བར་སྤང་སོགས་སུ་སའི་དཀྱིལ་
འཁོར་སྤུལ་ཏེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ནས་མང་པོ་གྱུར་^༡ བ་དང་། མང་པོར་གྱུར་ནས་

^༡ ག་༣༡ན་༡་འབྲུག་ བ་༣༡ན་༡་འབྲུག་

གཅིག་ཏུ་གྱུར་བ་དང་། ཉམས་མཁའ་དང་ཚུ་ལ་སར་སྐྱུལ་ནས་རྒྱ་ལ་ས་ལྟོ་བ་
དང་། ས་ལ་བྱི་ཁྱ་འཇུ་ལ་བྱེད་ཅིང་སྤྱོད་ཏུ་བྱུང་བ་དང་། གཉིས་པས་ངན་སོང་
གི་གནས་སུ་ཚུའི་ཆར་འབེབས་བ་དང་། ས་དང་རི་བོ་སོགས་རྒྱ་ཆར་སྐྱུལ་བ་
དང་། གསུམ་པས། རང་གི་ལུས་ལ་དུ་བ་འབྲུལ་ཞིང་མེ་འབར་བ་དང་། བདུད་
ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་སླེག་བ་དང་། ལྷག་མེད་དུ་འདས་བ་ན་རང་གི་ཕུང་པོ་རྩིང་
བ་སླེག་བ་དང་། བཞི་པས་ནམ་མཁའ་ལ་རྒྱུང་ལྷར་སློགས་མེད་དུ་རྒྱག་བ་དང་།
བདུད་ཀྱི་གཞལ་མེད་ཁང་གཞོམ་བ་དང་། ལྷ་པས། ལུས་སྡོན་པོར་སྐྱུལ་ནས་
བདུད་ཀྱི་གནས་རྣམས་སུན་པར་བྱེད་བ་དང་། དུག་པས། གཟུགས་སེར་པོར་
སྐྱུལ་ནས་གསེར་དུ་བྱེད་བ་སོགས་དང་། བདུན་པས། གཟུགས་དམར་པོར་
སྐྱུལ་བ་སོགས་དང་། བརྒྱད་པས། གཟུགས་དཀར་པོར་སྐྱུལ་ནས་རྒྱགས་
གཉིད་རིང་དུ་བྱེད། ལུན་པ་འཛིགས་པར་བྱེད། དགུ་པས། སོགས་པའི་སྐྱིབ་བ་
རྣམས་འབྱེད་ཅིང་། ས་དང་རི་བོའི་ནང་དུ་ནམ་མཁའ་སྐྱུལ་ནས་སྤྱོད་ལམ་བཞི་
བྱེད་བ་དང་། བརྒྱ་པས་ཅིག་པ་ལ་ཐལ་བྱུང་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་བྱེད་པའི་བྱེད་
ལས་དང་ལྷན་པའི་བྱིར།

བརྒྱད་པ་ནི། སྤྱིར་སྤྱོད་མཆོད་བརྟུ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྤྱོད་
མཆོད་ལ་ཟད་པར་སྡོན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་བཞི། དེག་བྱའི་སྤྱོད་མཆོད་ལ་
ཟད་པར་སའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སོགས་བཞི། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་ལ་ཟད་པར་ནམ་
མཁའི་ཉིང་དེ་འཛིན། ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་མཆོད་ལ་ཟད་པར་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་
རྣམས་བཞག་ནས། སྤྱོད་མཆོད་གཞན་སྤྱི་དོན་གསུམ། མིག་ན་བ་སྣ་ལྟེ་ལུས་

གྱི་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་ཟད་པར་མི་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཟད་པར་ཞེས་
པའི་དོན་ཁྲབ་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱེ་མཆེད་གཞན་བརྒྱད་པོ་དེས་
ཁྲབ་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། གསལ་དེས་རིགས་པ་དེ་ལ་དེས་ཁྲབ་པར་
བྱེད་རྒྱས་ལ། དབང་པོ་ལྷའི་རིགས་འདྲ་མེད། གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་གཟུགས་ལ་
དྲི་རོའི་རིགས་མེད། སྐྱ་ལ་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་མེད་པས་ཁྲབ་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་
པའི་ཕྱིར།

དགུ་པ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་དང་། གཟུགས་མེད་ཀྱི་
དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་དམིགས་རྟེན་ས་སྐྱམ་ཞིང་འཁོད་
སྟོམས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་ནས། འཛིག་རྟེན་གྱི་ས་ལ་སོགས་པའི་
ཁྲབ་པར་སྟོ་རྒྱས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་ཟད་པར་ཞེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་
དེ། ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་དམིགས་པས་ས་སོགས་མི་ཟད་པར་ཁྲབ་པར་སྟོ་རྒྱས་
པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྫོང་པའི་ཕྱིར་ཉ། ཉི་ལྟང་ལས། རྒྱན་མི་འཆད་པར་
ཟད་པར་སྟོ་བས་ན་ཟད་པར་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་
དོན་ལྟར་བཞེན་ནོ། །

གསུམ་པ། མཐའ་དབྱེད་པ་ལ། ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་
བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་ས་སོགས་བཅུ་པོ་གང་རུང་གི་ལུལ་ཁྲབ་པར་སྟོ་བར་
རྒྱས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྟན་དང་བཅས་པ་དེ་ཟད་པར་གྱི་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༩ ཤེས་ཕྱིན་ཀ འབགས་པ་གྲོལ་སྤྱེ། ཉི་ལྟང་། ༢༠༠༡ ལྟ།

ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། རང་གི་སེམས་རྟེན་གཟུགས་
མེད་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ།
དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཟད་པར་ནམ་མཁའ་དང་རྣམ་ཤེས་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཉེ། རྣམ་བཤད་ལས།⁹ དང་པོ་བརྒྱད་བསམ་གཏན་བཞི་ག་དང་། ཐ་མ་
གཉིས་ནམ་མཁའ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་བརྟེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་གྱི་དངོས་གཞི་གང་རུང་ལ་
བརྟེན་ནས་དམིགས་པ་ས་སོགས་བཅུ་པོ་གང་རུང་གི་ཡུལ་ཁྲབ་པར་སློབ་ར་
བྱེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་འདི། ཟད་པར་
གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཆན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ས་བདུན་པ་པའི་རྒྱུད་གྱི་
ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ལྟར་སློབ་ར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཤེས་རབ་དང་མཚུངས་ལྡན་
རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབྲའི་ཤེས་
རབ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ལ་རིགས་འབྲའི་རྒྱུན་མེད་བྱས་པ་ལ། དེ་ཡོད་
པར་ཐལ། སྒྲའི་རྒྱུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སྒྲའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་པོ། །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་གྱི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་ན།

⁹ སྒྲ་འབྲམ་དཔར་ས། གསང་འབྲམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱན། ༤༥/༥༡ ༥༡

འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྲབ་བྱས་པ་ལ།

ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་གཞི་ཀོང་རུས་དཀར་པོས་
ཁྲབ་པར་སྐྱལ་པའི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་མ་འབྲུལ་པར་ཐལ། དེ་ས་གཞི་ཀོང་རུས་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་ལ་མ་
འབྲུལ། དེ་ཀོང་རུས་ལ་ཡང་མ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེས་ས་གཞི་
ཀོང་རུས་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་སྐྱལ་པ་དེའི་ཆོམ་ན། ས་གཞི་ཀོང་རུས་ཀྱིས་ཁྲབ་པའི་
ཕྱིར། དེས་དཔག་ཆད་བརྒྱའི་ཁྱོན་ཅམ་གྱི་ས་གཞི་ཀོང་རུས་ཀྱིས་ཁྲབ་པར་
སྐྱལ་པའི་ཆོམ་ན། དཔག་ཆད་བརྒྱའི་ཁྱོན་ཅམ་གྱི་ས་གཞི་ཀོང་རུས་ཀྱིས་ཁྲབ་
པའི་ཀོང་རུས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །གསེར་ལ་དེའི་ཕྱིར། ཅ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་
ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ས་གཞི་གསེར་གྱིས་ཁྲབ་པར་སྐྱལ་
པའི་ཟད་པར་གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ། གསེར་ལ་མ་འབྲུལ་པའི་ཕྱིར་ན། རེ་ཤིག་མ་
ཁྲབ། ཁོ་ན་ལ། དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འབྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་
ན། མ་ཁྲབ། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ལོ། །

ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ནི། །རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནམ་བརྒྱད་
དང་། །ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ། སྐྱི་དོན་དང་།
གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པའི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་དབྱེ་ན། ནམ་
པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དབྱེ་བས་དང་། ཁ་དོག་ཟིལ་གཞོན་བཞི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དང་པོ་བཞི་ནི། བྱང་ལྡན་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་ཅན་
དུ་འདུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་རྒྱུ་དུ་ནམས་ལ་དེ་དག་གི་ནམ་

བར་ལྟ་ཞིང་། གཟུགས་དེ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས་ཤིང་། ཟེལ་གྱིས་
 མནན་ནས་མཐོང་སྟེ་དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་བར་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དང་པོ་ལོ། །ཆུང་
 འུལ་གནས་སུ་ཆེན་པོ་སྤྱར་ནས། གཞན་དེ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱར་བ་ནི་གཉིས་
 པ་ལོ། །ནང་ལྟ་འབྱོར་བ་རང་ཉིད་ལ་གཟུགས་མེད་དུ་འདུ་ཤེས་པ་ལི་སྟོན་ནས་
 ཞེས་སྤྱར་ནས། ཆུང་ཆེ་གཉིས་རེ་རེ་བྱས་པ་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་པོ་སོ་སོར་ཞེས་པ་
 ཡང་དོན་དེལོ། །དེ་ལ་ཆུང་དུ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཡིན་ལ། དེའི་བཟང་
 འཛུགས་ལེ་ལྟ་གཟུགས་ལ་བྱ་ཞིང་། ཆེན་པོ་ནི་ཁང་པ་གཞལ་མེད་ཁང་རི་ལ་
 སོགས་པ་སྟེ། དེའི་ཁ་དོག་མཛེས་སྤྱད་ནི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་ལ་བྱའོ། །ཤེས་
 པ་ནི་ཞི་གནས་དང་མཐོང་བ་ནི་སྟག་མཐོང་ཡིན། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པ་ནི་ཟེལ་
 གྱིས་མནན་ནས་མཐོན་དུང་མཐོན་པའི་ང་རྒྱལ་མེད་པར་བསྟན་པ་ལོ། །ཕྱི་མ་
 བཞིན་སྤྱར་སྟེ། གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ལ་ལྟ་བ་ན། ལྟ་འབྱོར་བ་རང་ལ་གཟུགས་
 ཅན་གྱི་འདུ་ཤེས་མི་བྱེད་པར་གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས། སྟོན་པོ་
 དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་དང་། དཀར་པོ་དག་ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་ཤེས།
 ཟེལ་གྱིས་མནན་ནས་མཐོང་། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་གྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་རེ་རེའི་མཐར་
 སྤྱར་བ་བཞིལོ། །ཁ་དོག་ཟེལ་གཞོན་མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། བར་གཟུགས་
 མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ། ཁ་དོག་སྟོན་པོ།
 སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་ནམས་ལ་འདྲི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་
 ཟུང་མའི་མེ་ཏོག་གཟ། ཡུལ་ཤར་ཤ་སའི་རས་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་སྟོན་པོ། ཁ་
 དོག་སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། བར་

གཟུགས་མེད་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས། ཕྱི་རོལ་གྱི་གཟུགས་སྟོན་པོ། ཁ་དོག་
སྟོན་པོ། སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ། འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་རྣམས་ལ་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་
ཟེལ་གྱིས་མཉན་ནས་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་འདུ་ཤེས་པར་གྱུར་པ་འདི་ནི་ཟེལ་གྱིས་
གཞོན་པའི་སྟེ་མཆེད་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་བཞིན་དུ། སེར་པོ་ལ་དོང་
ཀླུ་མེ་ཏོག་དང་། དམར་པོ་ལ། བན་རྒྱ་རྩི་^༡ བ་ཀླུ་མེ་ཏོག་དང་། དཀར་པོ་ལ་
སྐར་མ་པ་སངས་སྐུར་ནས་སྟོན་པའི་འདོན་པ་བསྐུར་ནས་གསུངས་སོ། །དོན་
ནི་ནང་ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟ་སྟེ་ཞེས་པའི་བར་མདོར་བསྟན་དང་། དེ་མན་ཆད་
རྒྱས་བཤད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡན་ཆད་དཔེ་དང་། དེ་ཕྱིན་ཆད་དོན་
ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་པོ་ནི་མདོར་བསྟན་དང་།

ཁ་དོག་སྟོན་པོ་ལྟན་སྟེས་སོ། །སྟོན་པོ་ལྟ་བུར་སྟོན་པ་ནི། སྐུར་བྱུང་གི་
སྟོན་པོའོ། །འོད་སྟོན་པོ་འབྱུང་བ་ནི། དེ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོན་པའི་འོད་གསལ་
པོ་འབྱུང་བ་ཐུན་མོང་ངོ་། །མེ་ཏོག་ལྟན་སྟེས་དང་། རས་ནི་སྐུར་བྱུང་གི་
དཔེའོ། །སྐྱིར་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཚུལ་ལ། ཆེ་བས་རྒྱུང་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་
དང་། སྟོབས་ཆེ་བས་རྒྱུང་བ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། སྤར་སྤར་བ་མི་སྤར་
བར་བྱས་ནས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། ཉན་མོངས་སྤངས་པ་ལྟ་བུའི་སྟན་
འབྱེན་པས་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་དང་། རྩི་བོས་བྱན་ལ་དབང་བྱེད་པས་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་ཡོད་པ་ལས། འདིར་ནི་གསུམ་པ་དང་ལྟ་བས་

^༡ ག་རྩ་བ་པ་རང་གཤི། ག་རྩ་བ་པ་རང་གཤི།

^༢ ག་རྩ་བ་པ་རྩི། ག་རྩ་བ་པ་རྩི།

བསྐྱུས་པའི་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའོ། །

སྐལ་མ་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན། སངས་རྒྱུས་གྱི་ས་ཁོ་ན་
ན་ཡོད། སྤྱིར་ཟེལ་གཞོན་གྱི་སྤྱི་མཆེད་ཅུ་མ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་ཡོད།
གཉིས་པ་གཞུང་དོན་སྤར་བཞིན་ཡོད་ནོ། །

གཞན་དག་ནི། ལུ་བ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ནི། །ཞེས་སོགས་ནས། ལྷ་
ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་⁹ ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་བཞུལ་ལན་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་
འབེབས་ན། དེའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་གཉིས། སྤྱི་གསུམ་ལས་ཐ་
དད་དུ་མི་འདོད་པ་དང་། འདོད་པ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྤར་གྱི་ཆོགས་
བཅད་སྤྱི་གཉིས་ཀ་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པའི་ཆོགས་བཅད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་
བརྗོད་པ། དེ་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་གཉིས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། གཞན་དག་
ནི། ལུ་བ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ནི། །ཞེས་པ་ནས། འཇུག་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་
གསུངས།

གཞུང་དོན་ནི། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྱེ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་ནུམས་གྱི་ལུགས་
ལ། ལུ་བ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་མདོར་བསྟན།
ལྷ་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཞེས་སོགས་གྱིས་དེ་རྒྱུས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། ལུ་བ་
པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ནི། །ཞེས་སོགས་གྱིས། ཟག་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྤྱི་ཆན་ཉེར་
གཅིག་པོའི་སྤྱི་དག་པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་མཐར་ཐུག་དེ། རོ་

⁹ ག་ན་ན་ན་ལ་འཐུན། བ་ན་ན་ན་ལ་འཐུན།

པོ་ཉིད་སྐྱར་བསྐྱབ་ནས། འོ་ན། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་དེ་གང་། དེའི་ཆོས་ཉིད་དོ་པོ་ཉིད་སྐྱུ་ཡིན་ཚུལ་དེ་རི་ལྷ་བྱ་ཡིན་ཞེས། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཉིད་དང་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་པོ་དོས་བཟུང་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས། ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉེར་གཅིག་གི་སྟེང་གི་དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐུའམ། དོ་པོ་ཉིད་སྐྱར་བསྐྱབ།

འོ་ན། སྐབས་འདིར། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་མི་འབྱུང་བར། ཆོས་ཉིད་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་འབྱུང་རིགས་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་ཀས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོ་པོ་ཉིད་སྐྱུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ་སྐབས་འདིར། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་ཆོག་བསྟུ་བ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱུའི་སྐད་དོད་ཀྱི་རྣམ་ཏ་ཀྱ་ཡ་ཞེས་པའི་དོ་པོའི་རྒྱུན་མི་མཛོན་པར་བྱས་ནས། རྣམ་ཏ་ཀྱ་ཡ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་། རྣམ་ཆོས་དང་ཏ་ཉིད་ཀྱ་ཡ་སྐྱུ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ལོ། །དོ་པོའི་རྒྱུན་མི་མཛོན་ཀྱི་ཞེས་པ་ཡང་། ཏ་དེ་རྣམ་དབྱེ་དང་པོ་དོ་པོ་ཅམ་སྟོན་པའི་རྒྱུན་ཡིན་པས། ཏ་དེ་ལ་དོ་པོའི་རྒྱུན་ཞེས་བྱའོ། །

དེས་ན། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་ཆོས་སྐྱུ་དེ་ཟག་མེད་

⁹ ག་ན་ན་བ་པ་ལ་དོད། བ་ན་ན་བ་པ་ལ་དོད།

¹⁰ ག་ན་ན་བ་པ་ལ་མི་ཞེས། བ་ན་ན་བ་པ་ལ་མི་ཞེས།

གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉེར་གཅིག་བསགས་པ་ལ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་གྱི་སྤྲི་
ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་དེས་ཆོས་ཉིད་གྱི་སྤྲི་ལ་ཆོས་གྱི་སྤྲི་ཞེས་ཆིག་
བསྟུ་བ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཆོས་གྱི་སྤྲི་ཞེས་བརྗོད་
པ་ཡིན། །ཞེས་པས། རོ་བོ་ཉིད་སྤྲི་མ་བསྟན་པའལ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྲི་དེ་ཟག་མེད་
ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་བསགས་པ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
བྱིར། འདོད་ན། དེས་རོ་བོ་ཉིད་སྤྲི་དེ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར་རོ་བོ་ཉིད་སྤྲི་སྟོན་བྱེད་གྱི་གཞུང་ཆིག་མེད་པར་
ཐལ། ཆོས་གྱི་སྤྲི་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་པས་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེས་དེ་
མ་བསྟན་ན། ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྲི་མི། །ཞེས་པས་ཀྱང་། དེ་མ་བསྟན་དགོས་
པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
བསགས་པ་ལ་འདོད་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྤྲི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉེར་གཅིག་བསགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཁོན་རེ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྲི་ཁྱོད་ལ་སྤྲི་ཞེས་རྗོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་
བསགས་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྒྱབ་སྟེ། སྤྲི་སྐད་དོད་བསགས་པ་ལ་འཇུག་
པའི་བྱིར། ཞེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྤྲི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསགས་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཁྱོད་
ལ་སྤྲི་ཞེས་རྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སྟོན་སྟོབ་ལམ་དུ་ཆོགས་གཉིས་
བསགས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་རྗོད་པའི་བྱིར། དེ་འགྲེལ་བ་རྣམས་ལ་

༡ ག་ན་ཅ་ན་༡ རོ་བོ་སྤྲི། ག་ན་ན་བ་༡ རོ་བོ་སྤྲི།

ཉེར་བཏགས་ཞེས་པ་དང་། ཉེར་གདགས་ཞེས་པ་སྐྱེའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་དང་།
གདགས་པ་དང་རྫོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་སྐྱ་བཏགས་པ་བར་
བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཉི་སྒྲུང་ལས། རྒྱུན་བྱིས་པ་བསྟན་པའི་
བྱིར་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ནི། ཆོས་ཀྱི་
སྐྱའི་ཞེས་བྱས་ནས། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱའི་དོན་གྱིས་ནི་
བསགས་པ་ལ་ཡང་འགྲོ་བས་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ། །དེས་
ན་སྐྱ་ཞེས་རྫོད་པ་ནི། སྟོན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཉེ་བར་
གདགས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་བྱུང་པར་མེད་ཀྱང་
འགྱུར་ཉི་མེ་རྒྱུ་འགྲེལ་དེ་ཉིད་ལས། གད་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་བྱིས་པས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་
སྐྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ་ཞེས་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་ཆོས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་
ཞེས་བྱས་ནས། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་བཀག་པར་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱའི་དོན་བསགས་པ་
ལ་ཡང་འགྲོ་བས་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞན་དག་ན་ཅེ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཞེས་པ་ནས། ཞེས་ཟེར་
རོ་ཞེས་པའི་བར་བཞེན་ཚད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཚུལ་ནི། བྱུང་པར་གསུམ་ལྟན་གྱི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་
རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལོངས་སྐྱ་སྐྱ་སྐྱ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པ་གང་ཞིག །དེ་དེ་གསུམ་
སོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱུང་པར་གསུམ་དང་ལྟན་ཏེ། བྱེད་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩ ཤེས་བྱིན་ཀ། ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། ཉི་སྒྲུང་། ༤༥༩། ༥།

ལས་ཀྱི་བྱང་པར་རང་འབྲས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སུ་སྒྲུབ་བ་སྐྱེད་པའི་སྒོ་ནས་
ཆོས་སྟོན་པ་དང་། འོད་ཟེར་འགྲེད་པ་ལོགས་བྱེད་པ་དང་། བྲལ་བའི་བྱང་
པར་ཐག་བཅས་ནམས་གནས་འགྱུར་ནས་ཐག་ཐད་དུ་གྱུར་པ་དང་། རོ་བོའི་
བྱང་པར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་
ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱར་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྲས་ནས་བསྟན་མི་དགོས་
ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་བསྟན་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་ཡང་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྤྱི་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ས་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱས་པའི་
ཕྱིར། ཞེ་ན། འོ་ན་སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པའི་
ལོངས་སྐྱ་སྐྱལ་སྐྱ་གཉིས་ཀྱང་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྲས་ནས་བསྟན་མི་དགོས་
པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་བསྟན་པས། ལོངས་སྐྱ། སྐྱལ་སྐྱ་གཉིས་ཀྱང་བསྟན་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ས་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་
གྱིས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ལོངས་སྐྱ་སྐྱལ་སྐྱ་གཉིས་བདེན་
པས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར། བྲས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ།
སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར། ལོངས་སྐྱ་སྐྱལ་སྐྱ་གཉིས། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལས་ལོགས་
སུ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྲས་ནས་བསྟན་དགོས་ཏེ། གསུང་རབ་ལས། ལོངས་
སྐྱ་སྐྱལ་སྐྱ་གཉིས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་ལས་ལོགས་སུ་བཞད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན་

⁹ ག་ན་ཅ་བ་ཅ་འགྱུར་གཤམ་ན་ཅ་བ་ན་འགྱུར་བ།

སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡང་། རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལས་ལོགས་སུ་
བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་དགོས་པར་ཐལ། གསུང་རབ་ལས་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐུ་གསུམ་ལས་ཐ་དད་པའི་སྐུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུང་རབ་
ལས་སྐུ་བཞིར་ཡང་བརྫོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རི་ལྟར་བསྐྱུ་ཞེས་ཟེར་
པོ། ཞེས་པའི་མཛུགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༡ ཉེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་
གང་ཡིན་པ། རྟེན་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། ཁེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས། ཆོས་
ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་སྐུ་བསྟན་པ་ཉིད་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ནི་རིགས་
པ་མཚུངས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁོངས་སྟོང་རྫོགས་པ་དང་། སྐུ་ལ་པའི་སྐུ་ཉིད་
བྱང་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
པོ། འོན་ཏེ་གསུང་རབ་ལས་བརྫོད་པའི་ཕྱིར་དེ་དག་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཀུན་
རྫོབ་ཏུ་བསྟན་ཏོ། ཞེས་འདོད་ན། རིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་
བདག་ཉིད་ཅན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་འགྱུར་
པོ། ཞེས་གསུངས།

དེས་ན་འཕགས་མེད་གཉིས་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
པའི་སྐུའི་གངས་ངེས་དང་གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་ལ་རྩོད་དེ། སློབ་དཔོན་ནི། བྱང་
ཚུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་བསྟན་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྲུང་མ། ༥༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སློབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༩༥༡། ༦༡

བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྟན་ན། དེ་སངས་རྒྱུ་གྱི་སྦྱོར་རིམ་བསྟན་
ཏེ། བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་བཞེད། འཕགས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ན་
ལུས་ནམ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་མཐུག་སོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཆོས་
སྤྱོད་ཞེས་པའི་སྤྱོད་འབྱུང་དགོས་པ་ལས་དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བས། སྐབས་བརྒྱུད་
པའི་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ལ་ཡང་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་གྱུར་པའི་སྤྱོད་
ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་གསུམ་ཁོ་ནར་བཞེད། དེས་ན་འཕགས་པའི་ལུགས་ལ།
བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆད་མེད་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་
བསྟན་ཀྱང་བསྟན་བྱེད་གཙོ་བོར་མི་བཞེད་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞི་ཆོས་
ཅན་ཤེས་པའི་བྱིར་དུ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་
ན་འཕགས་པའི་གཉིས་ཀས་སྤྱི་གངས་ངེས་ཅམ་ལ་རྩོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
གཉིས་ཀས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་གཉིས་སུ་འདུས་པར་ཡང་བཞེད་གསུམ་དུ་འདུས་
པར་ཡང་བཞེད། བཞིར་འདུས་པར་ཡང་བཞེད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱོད་མཆོན་བཟང་པོ་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱུད་
ཅུ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྦྱོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱུ་གྱི་སྦྱོར་ཀྱི་ལ་
རོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་ལོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་གཞིར་གངས་ངེས་པ་གང་
ཞིག་ཤེད་བཞི་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུག། དེ་ལ་བྱུག་པ་ཡོད་
པར་ཐལ། གཞུང་གི་དོན་སྤྱོད་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལ་བྱུག་པ་ཡོད་པའི་བྱིར་
ཟེར་ན། གོང་དུ་མ་བྱུག་མཆོམས་ལ་མི་མཚུངས་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་མཆོན་བཟང་

པོ་སྤུམ་ཅུ་སོ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་སོ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་
ལོགས་སུ་འདྲེན་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་
ཆོན་ཉིད་གཅིག་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལས་ལོགས་སུ་འདྲེན་རིགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་རྣམ་གཞག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འབ་པ་ཁས།

ཁ་ཅིག །འཕགས་སེང་གཉིས་སྤྱི་གངས་ངེས་ལ་མི་ཅོད་དེ། སྤྱོད་དཔོན་
གྲང་འཕགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གཞུང་གི་བསྟན་ཚུལ་
ལ་མི་ཅོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་
འདིས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་བསྟན་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཉི་མྱང་དང་། རྒྱ་
མྱང་གཉིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་པོ་སྤྱི་གངས་ངེས་ལ་ཅོད་དེ།
དང་པོས་^༡ སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་སོགས་གསུམ་པོ་དེར་གངས་
ངེས་པར་བཞེད། རྒྱ་མྱང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྤྱོད་སོགས་བཞིར་གངས་ངེས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་གཞུང་གི་
བསྟན་ཚུལ་ལ་ཅོད་དེ། དང་པོས་བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངོ་
བོ་ཉིད་སྤྱོད་བསྟན་པའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པར་བཞེད། རྒྱ་མྱང་གི་ཆེད་
དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་བསྟན་པའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་
པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཁ་ཅིག །དེ་མི་འཐད་དེ། གདུལ་བྱ་དེ་གཉིས་
ཀྱིས་སྤྱི་གངས་ངེས་ལ་མི་ཅོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་

^༡ ག་༣༥་བ་༥་པོས། བ་༣༥་བ་༩་པོ།

ལ་གཉིས་སུ་གངས་ངེས་མ་ངེས་ལ་མི་ཚོད། གསུམ་དུ་གངས་ངེས་མ་ངེས་ལ་
མི་ཚོད། བཞིར་གངས་ངེས་མ་ངེས་ལ་མི་ཚོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དང་པོ་དེར་
ཐལ། གདུལ་བྱ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་ནམས་རང་དོན་ཆོས་སྤྱོད་
དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་གཉིས་སུ་འདུས་པར་བཞིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་
མ་གཉིས་པོ་དེས་ཤེས་ཀྱས་སོ། །

ཁ་ཅིག ། ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱུ་གི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན།
སངས་རྒྱུ་གི་སྐྱེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་ཡང་མ་ཡིན། ལོངས་སྐྱེ་ཡང་
མ་ཡིན། སྐྱེ་སྐྱེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་འཕགས་པས་སངས་རྒྱུ་གི་
སྐྱེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་བསྟན་པར་ཁས་བླངས་པ་ལ་སོང་ཟེར་
ཞིང་། འཕགས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་ན། འོན་ཏེ་འདྲའི་ཐལ་
འགྱུར་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་འཕགས་པས་འདོད་ལན་དོན་མ་ཐུན་མི་ཐེབས་པར་
ཐལ། ཁྱོད་གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་པའི་སྐྱབས་ནས་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གང་
ཞིག ། འཕགས་པ་གཞུང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱེ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
འཕགས་པས་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱུ་གི་ཡེ་ཤེས་དེ། སངས་
རྒྱུ་གི་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྤྱོད་ཁས་ལེན་པར་ཐལ་སོ། །

གཞན་ཡང་། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱོད་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེས་སྟོང་སྟག་
བརྒྱ་པའི་མདོ་ལས། གཟུགས་གྱི་སྐྱེ་དང་། ཆོས་གྱི་སྐྱེ་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་
མ་སྟོང་པར་འཆལ་ཞིང་། ཤེས་པར་འཆལ་བའི་ཤེས་རབ་གྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པ་

ལ་བསྐྱབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེས་དེ་ཁས་ལེན་
པར་ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆོན་ཉིད་གཅིག་ །ཡེ་ཤེས་
ཆོས་སྐྱར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྒྲུང་ལས།^༡ ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་འབྲུང་གང་
ཡིན་པ། །དེ་ཉིད་ཁྱོད་ནི་སྟོང་པར་བཞེད། །ཅེས་བྱ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་གཞུང་འདི་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེའི་བཞེད་པ་བསྐྱར་ནས་དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་
གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབས་གནས་
ཡང་དག་ལ་ལོག་ལྟ་མངོན་གྱུར་ཏུ་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་མེད་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལ། དེས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐྱ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
བཅུན་པ་གྲོལ་སྡེས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་མེ་རྣམ་
འབྲེལ་ལས། མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡིན་ཕྱིར། །ཤེས་རབ་པ་རོལ་
ཕྱིན་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ཉི་མེ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་ལུགས་
ལ། སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་མེད་པ་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ །ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སྟོབ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་གོ། རྒྱན་སྒྲུང་། ༡༩༥༡། ༦༡

ལུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཕགས་སེང་གཉིས་སྤྱི་གངས་ངེས་ལ་མི་ཚེད་པར་ཐལ། སློབ་
དཔོན་གྱིས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་སོགས་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྱེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་
གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་དམ་བཅའ་^༡ ཡང་དག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། ཁྱོད་དམ་བཅའ་
གང་ཞིག །འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྱེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། འཕགས་
པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་པ་ཡི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་འཕགས་
པ་གྲོལ་སྤྱེ་ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་
བྱུང་མཐའ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྤྱོད་ རྒྱང་ངེས་
རྣམ་འབྱེད་ལས། ^༢རིགས་པ་དང་འགལ་བའི་བྱུང་མཐའ་ཁས་ལེན་ན་སྤྱོད་པ་པོ་
ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱར་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེར་
ཐལ། དེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་འདོད་པ་གང་
ཞིག །དེ་ལྟར་གངས་ངེས་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
བྱུང་། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་ལེ། འཕགས་སེང་གཉིས་སྤྱི་གངས་ངེས་ལ་མི་ཚེད་པར་ཐལ། སློབ་

^༡ ག་༣༩་བ་༩་དམ་བཅའ་དེ་དམ་བཅའ། བ་༣༩་བ་༩་དམ་བཅའ། དམ་བཅའ།

^༢ སྤྱོད་འབྲུམ་དབང་ལ། གསུང་འབྲུམ་ལ། རྗེ་ཙོང་ཁ་ཤ། ལེགས་བཤད་སྤྱིང་གོ། ༩༩༧། ༩༧།

དཔོན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་དེ་ལ་ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་བའི་སྐྱེ་གསུམ་དུ་གངས་
ངེས་བར་ཁས་ལེན་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱུང་། མ་བྱུང་ན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སྐྱེ་ལ་དེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་བའི་ཕྱིར་ཉེ། བདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས།^༡ སྐྱེ་གསུམ་
དག་གི་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ཆ་མ་ལས།^༢ རིགས་འདི་གཉིས་
ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །སྐྱེ་གསུམ་ཐོབ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་
ཆེན་ལས།^༣ ཡུམ་གྱི་བཤད་བྱར་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་གསུངས་བའི་
ཕྱིར། འདིའི་ལན་ལ། གསེར་འཕྲེང་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ཆོས་སྐྱེ་ལོངས་སྐྱེ་
སྤྱུལ་སྐྱེ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་བ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད། ལྷིང་པོ་རྒྱན་ལས་ནི།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་རོ་བོ་ཉིད་སྟེ། ལོངས་སྐྱེ་སྤྱུལ་སྐྱེ་གསུམ་དུ་འདུས་
“བ་ལུང་དེའི་དོན་དུ་འཆད། རྣམ་བཤད་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྤེ་ཆོན་
ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི། ལྷགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནས་
ཀྱང་སྐྱེ་བཞི་བར་གསུངས་ལ། རྒྱལ་བའི་སྤྲུལ་སྤོ་སོ་སྟེ་བཟང་པོས་ཀྱང་སྐྱེ་བཞི་
བར་མཛད་པ་ནི་དབྱེ་བསྐྱེ་ཅམ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་པར་བཞེད་པ་
ནི་མིན་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །འཕགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་བར་

^༡ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། བདོ་སྤེ་རྒྱན། ༡༣༥། ༡༡

^༢ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆ་མ། ༤༡༡། ༡༡

^༣ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༤༡ ཞེས་ཕྱིན་ ཆ། ལྷོ་བ་དཔོན་མེད་གེ་བཟང་པོ། འགྲེལ་ཆེན། ༡༢༩༦། ༤།

^༤ ག་༣༢་ན་“འདུས་བཤད་པ་༣༢་ན་“འདུས་བཤད་

^༥ སྐྱེ་འབུམ་དབང་མ། གསུང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། རྣམ་བཤད་ལྷིང་རྒྱན། ༤༢༡། ༡

འདྲིན་པའི་སྒོ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྒྱུ་ལ་དེ་
སྒྱུ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་འདྲིན་པའི་སྒོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་སྒྱུ་གསུམ་
དུ་གྲངས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་ན། དེ་སྤང་བྱ་ཀྱན་བཏགས་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མཐོང་སྤང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དེ་ཚུལ་ཅན། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེས་ཁྱོད་སྤངས་པར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་
སྤངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤེ་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པའི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱང་འཕགས་གང་
ཞིག དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་
ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་གི་མར་འདྲིན་པའི་སྒོ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་
ཐལ། དེའི་རྒྱུ་ལ་དེ་འབྲའི་སྒོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་
འཕགས་ཀྱི་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐར་ལམ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རང་
དང་དུས་མཉམ་དུ་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་སྒོ་དེ་ལོག་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ།
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ་འབྲའི་སྒོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱུང་
སྟེ། མཉམ་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཐར་

ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རྟེན། རྩི་བཅུན་གྱི་སྐྱབ་བཞིར་
མཛད་པ་ནི། མཁན་སོ་ཡང་དག་རྣམས་མཛད་ཀྱི་བཞེད་པ་བཀོད་པ་ཡིན་
ཀྱི། སྐྱབ་དཔོན་རང་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཟེར། འོན། དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་
སྐྱུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམས་བ་བཞི་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་སྐྱབ་དཔོན་གྱི་
རང་གཞུང་རྣམས་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྐབས་བརྒྱད་པའི་འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་གཞུང་རྣམས་སྐྱབ་དཔོན་གྱི་རང་
གཞུང་རྣམས་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། འདོད་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་སྐྱབ་
དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་རྣམས་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། ཁྱོད་ཀྱི་གཞན་དག་ན་
རེ་ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྲུར་དེ། འཕགས་པ་གྲོལ་
སྡེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འབྱུག་པར་ཐལ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་གཞུང་
དེའི་ཕྱོགས་སུ་སྐྱབ་བ་སོ་གང་ཞིག །དེའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པའི་ཐལ་འགྲུར་དེ་
ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏགས་དང་སོ་ཁས། འདོད་ན། འཕགས་
པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་དེ་ཆོས་མཐུན་གྱི་ཚོལ་བས་ཆར་
གཙོད་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་
འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་རྩི་བཅུང་རྣམས་ལ་ཐལ་འགྲུར་ཡང་དག་ཏུ་སོང་ཞེས་སྐྱབ་
དཔོན་སམ་དབྱེད་པར་བྱལོ། །

གསུམ་པ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཚོད་པ་
དང་། སྐྱུ་མི་འབྲུག་གཉིས་སོ་སོར་བསྟན་ཀྱང་ཆོག་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པའི་

ཉེས་པ་མེད་པའོ། གང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་ཟེ། རོ་བོ་ཉིད་ལོངས་རྫོགས་
བཅས་དང་། །ཞེས་པ་ནས། སྤྱི་ནི་གསུམ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་ཟེར་རོ་ཞེས་པའི་བར་
བྱུང་། གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། གཞན་དག་ན་རེ་དགོས་པ་ཉི་བར་བསྟན་པའི་
ལྷགས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། མི་འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་
བྱུང་། དང་པོའི་སྐབས་སྤྱི་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས། ཐུབ་པའི་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ནི། །ཞེས་
པས། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་
མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྟན་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ། འཕགས་པ་དང་དེའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་
ཅིག །ལུས་ནམ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་སྤྱིའི་མཐུག་ཐོག་དེ་མ་ཐག་
ཏུ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཞེས་འབྲུང་རིགས་པར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཞེས་
སོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་
བྱུང་ན་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐབས་གཞན་བདུན་ལ་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་
བཤད་སྤྱར་བའི་ཆོག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྐབས་བརྒྱད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དགོས་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་སོགས་རོ་བོ་ཉིད་
སྤྱིའི་རྒྱས་བཤད་ཡིན་པ་ནི་ལུས་ནམ་གཞག་ཏུ་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པ་ཐུབ་པའི་
རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ནི། །ཞེས་དང་། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་⁹མ་ཐུན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀས་ཐུན་
མོང་དུ་འཆད་དོ། །

⁹ ག་ན་པ་བ་ཉ་འཐུན། བ་ན་པ་ཉ་འཐུན།

བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་བརྒྱུད་པར་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱེད་ལ། རོ་བོ་
ཉིད་སྐྱུ། རོངས་སྐྱུ། སྐལ་སྐྱུ་གསུམ་ཁོ་ནར་གངས་ངེས་ཏེ། སྐབས་བརྒྱུད་པས་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་མ་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱང་
ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྐྱེད་པའི་བྱིར་ཏེ། ལུས་རྒྱུ་གཞག་ཏུ་རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐྱའི་མཛུགས་
ཐོགས་དེ་མ་ཐག་ཏུ། ཆོས་སྐྱུ་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་འབྱུང་བ་གང་ཞིག་ཀྱང་ཆུབ་
ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་
ནས་བསྐྱེད་ན། སྐྱེད་ཉོན་བྱེད་ཀྱི་ལུས་རྒྱུ་གཞག་གི་ཆོག་ཅིག་ཡོད་དགོས་
པའི་བྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། དེ་འབྱུང་ན་ལུས་རྒྱུ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཆོས་སྐྱུ་
བཅས་དང་། །ཞེས་འབྱུང་རིགས་པ་ལས་མི་འབྱུང་པའི་བྱིར་ཞེས་ཟེད།

གཉིས་པ་ལན་ནི། གཞན་དག་ན་རེ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། འདིའི་དོན་
རྒྱན་སྤང་ལྟར་ན། བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མ་ཐུན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་
བསྐྱེད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྐྱེད་ན་ལུས་རྒྱུ་གཞག་ཏུ། རོ་བོ་ཉིད་ཅེས་
པའི་སྐྱའི་མཛུགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཞེས་པའི་སྐྱ་མི་འབྱུང་བར། ཆོས་སྐྱུ་
མཛད་པ་དང་བཅས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་སེམས་སེམས་བྱུང་རྒྱུ་གཞན་གསུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་མཆོན་ཉིད་སྐྱོར་སྐྱུ་བའི་ཆེད་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་དང་མཛད་པ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྐྱར་ནས་

བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་དང་པོ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་སྤང་ལས།¹ ཆོས་
སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གྱི་བྱ་བ་མཛད་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་སེམས་དང་
སེམས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་བར་ཁས་སྤངས་དགོས་པ་ནམས་རི་ལྟར་ཞེས་
པའི་འཁུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉག་ས་གཉིས་ཀ་ཁེགས། ཆོས་སྤྱི་མཛད་པ་
དང་བཅས་པ། ཞེས་སྟོས་པ་དེ། ཆོག་བར་སྦྱོར་སྤྱི་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རོ་བོ་ཉིད་ཆོས་སྤྱི་དང་བཅས། ཞེས་སྤྱི་རྒྱ་ཆོག་རྫོང་པ་མི་བདེ་བའི་
ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་དང་མཛད་པ་གཉིས་སྟོན་ཅིག་ཏུ་སྤྱི་རྒྱས་བསྟན་པ་
ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་གྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་
བདག་རྒྱུན་ཉག་ས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་
བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྒྱ་སྤང་ལས།² གཞན་དག་ནི་ཉེ་
བར་བསྟན་ཅིན་པའི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཆོག་ལེའུར་བྱས་པ་སྤྱིར་བའི་རོང་
བྱས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོན་དང་མཛད་པར་སྤྱིར་བའི་ཕྱིར་དེ་སྐད་གསུངས་པ་
ཡིན། དེའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་གཞན་ནས་སྤྱི་བཞིར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དང་མི་
འགལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་སྟོན་དཔོན་གྱི་འཁུགས་ལ། ཆོས་སྤྱི་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། ཞེས་
པའི་ཆོས་སྤྱི་སྤྱི་སྤྱི་དངོས་པོ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་སྤྱི་དང་
སྤྱི་བཞིའི་དབྱེ་གཞིར་གྱུར་པའི་ཆོས་སྤྱི་ཅམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱི་གཉིས་ཀར་

¹ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སྟོན་དཔོན་སངས་ལེ་བཟང་གོ། རྒྱ་སྤང་། ༡༩༢༡ ན།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡ ཤེས་ཕྱིན་ཆ། སྟོན་དཔོན་སངས་ལེ་བཟང་གོ། རྒྱ་སྤང་། ༡༩༢༡ ན།

དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་སྟོབས་མཐུན་^༡ཞེས་སོགས་ཀྱིས་^༢ ཡེ་
ཤེས་ཆོས་སྐྱབས་པའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་བསྟན་ན། ལུས་རྣམ་གཞག་དྲུ་
ངོ་བོ་ཉིད་ཅེས་པའི་མཐུག་ཐོགས་སུ་ཆོས་སྐྱབས་ཞེས་འབྱུང་དགོས་པའི་སྟོན་མེད་
དེ། བོང་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟགས་ཀྱི་
སྟོབས་ནས་སྐྱབས་པའི་བཤད་པ་དང་མཐུན་ཏེ། རྒྱུ་འདིར་སྐྱབས་པའི་བཤད་པ་
ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་ཅིང་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབེ་བྱང་བར་ཅན་བཤད་པ་ལ། ཉོན་མོངས་མེད་པའི་བྱང་
བར། སྟོན་གནས་མཐུན་པའི་བྱང་བར་གཉིས་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། ཉན་
ཐོས་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ།
སངས་རྒྱས་སྟོན་གནས་མཐུན་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གསུངས།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་མཐའ་ཅད་ཟད་དཔུང་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་
འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོན་གནས་
མཐུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་པོ་ཅུ་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་
པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དང་། སྟོན་གནས་མཐུན་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ལས་བྱང་
བར་དུ་འཕགས་པར་རྩ་བར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྡེ་
ཚན་ཉེར་གཅིག་པོ་གཞན་རྣམས་དེ་ལྟར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཡིན་ཟེར་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདི་གཉིས་དབུས་ཀྱི་གསལ་བྱེད་ཡིན་

^༡ ག་༣༩ན་ཅ་འཐུན། བ་༣༩ན་ཅ་འཐུན།

^༢ ག་༣༩ན་ཅ་སོགས་ཀྱི་ བ་༣༩ན་ཅ་སོགས་ཀྱི།

པས་ཐོག་མཐའ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་དུ་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ལས་བྱང་པར་དུ་
འཕགས་ཚུལ་གང་ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག་ །དེ་ལྟར་བྱང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡོད་དགོས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཟག་ལ། གང་
ཟག་གཞན་གྱིས་དམིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྐྱེད་པའི་དམིགས་རྒྱུན་མི་བྱེད་པ་
ཅམ་དང་ལྷན་ཞིང་། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་
པའི་གང་ཟག་ལ་གཞན་གྱིས་དམིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པ་རྒྱུན་གཙོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པ་ལ་དམིགས་ཏེ་གང་
ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་ཉོན་མོངས་རྒྱུན་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཁྱོ་
རྒྱུན་ལྷན་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་དམིགས་ཏེ་
གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་དེའི་སྐྱེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་འབྱེན་པའི་སྒོ་ནས་
མཚམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱས་པ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ།
ཉོན་མོངས་སྐྱེ་བ་རྒྱུན་བཅད་དེ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱུས་འཕགས་པ་ལ་
གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་དམིགས་ནས་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་པ་རྒྱུན་གཙོད་པ་ནི་
ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ། དེ་ལྟར་རྒྱུན་
གཙོད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར། འོན་ཀྱང་། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱུས་འཕགས་པ་ལ་

དམིགས་ནས་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་ཁོང་ཁྱོད་རྒྱུན་ལྡན་དུ་སྦྱིས་པ་མེད་པར་
ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་དེ་ལ་ངན་སེམས་ཀྱིས་ཁྲག་སྤྲང་
བའི་སྒོ་ནས་མཆོས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་
ཆེ་དགེ་སྦོང་ལྟས་ཀྱིན་དེ་དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཉན་ཐོས་སྡེ་
པས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་ཉོན་
མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་མ་བཞག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
འཐད་པའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་
ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པའི་དོན་ཡོད་དེ།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་
ཟག་ལ། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་དམིགས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྦྱེ་བ་མགོ་གཞོན་རྒྱས་
པ་ཙམ་དང་ལྡན་ཡང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་བྱུང་
ནས་འབྱེན་རྒྱས་པའི་རྒྱས་པ་དང་མི་ལྡན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་
ཀྱི་དཔེ་དེ་ལྟར་རྒྱས་པར་མ་ཟད། ཅིག་ཤོས་བྱུང་ནས་འབྱེན་པའི་རྒྱས་པ་དང་
ལྡན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་
བར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་གདུལ་
བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་བྱུང་ནས་འབྱེན་པ་ལ་དུས་ཉག་ཏུ་
བསྐྱེལ་བ་མི་མངའ་བའི་སྤྲུགས་རྩི་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་གྲུབ་
སྟེ། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ།

སངས་རྒྱུ་ལ་འཕགས་པས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་སོགས་བྱང་ནས་འབྲིན་
པའི་ཐབས་མ་ཞོར་བར་སྟོན་པ་གང་ཞིག། །སངས་རྒྱུ་ལ་འཕགས་པ་དེ་དེ་ལྟར་
སྟོན་པ་ལ་དུས་ཉག་ཏུ་བསྟེལ་བ་མི་མངའ་བའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཁས།

གསུམ་པ་རྩྭ་སྤྱོད་ནི། ཆོས་སྤྱི་ཉག་¹ པ་ལ་རྩྭ་པ་སྤྱོད་བ་དང་། འབྲེལ་²
ཉག་གཉིས་ཀ་ལ་རྩྭ་པ་སྤྱོད་བ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐུབ་པ་
སངས་རྒྱུ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་དོས་
སུ་སྤྱང་བའི་སྟོན་པ་དེའི་དོན་བྱེད། འགའ་ཞིག་ལ་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་
དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དུ་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ལ་དམིགས་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡང་ཡང་གོམས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་
སྤྱིས་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩྭ་པ་བཞེད་པའི་སྟོན་པ་རྩྭ་
པའི་མཆོམས་སྤྱར་བ་དེ་འཆད་པ་ལ། ཉག་ཏུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་ལ་བཞུགས་ན་ཡང་། ཉག་ཏུ་དེ་ལྟར་དོན་མི་མཛད། ཅེས་གསུངས།

དེའི་ལན་ལ་སེམས་ཅན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱིས་བྱེད་པར་ལ་སྟོན་པ་
དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་དོས་སུ་མི་སྤྱང་བ། དཔེ་
དོན་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཞེད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་
དོས་སུ་སྤྱང་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱུ་ལ་སྤྱོད་དོས་སུ་

¹ ག་ལོ་ན་ལྔ་བཅུ་གསུམ་པ་ལོ་ན་ལྔ་བཅུ་གསུམ་པ་

² ག་ལོ་ན་ལྔ་བཅུ་གསུམ་པ་ལོ་ན་ལྔ་བཅུ་གསུམ་པ་

སྤང་བའི་སྒོ་ནས་དོན་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་
དངོས་སུ་སྤང་བའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་ཅུ་མ་བསགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ། རྒྱ་ནི་ཡོངས་སུ་སྤོན་གྱུར་ནས། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
འདྲིའི་ཤྱགས་བསྟན་འགྲེལ་པས་ཁ་བཀའ་བ་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་
སུ་མི་སྤང་བའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་སུ་མི་
སྤང་བ་དེ་སངས་རྒྱས་ལ་ཐུགས་རྗེ་མེད་པ་དང་ཉེ་རིང་གི་དབང་གིས་མ་ཡིན་
ཏེ། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་དངོས་སུ་སྤང་བའི་དགེ་ཅུ་མ་བསགས་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རོག་ལྟ་ཅན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་འཛིག་རྟེན་དུ་བྱོན་ཀྱང་
ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ལ་ཆོས་དངོས་སུ་མི་ཉན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་
དངོས་སུ་མཐོང་ནས་ཆོས་ཉན་པའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྟོགས་
དཀའ་ལྟར་ན་བརྒྱ་ཕྱིན་དང་། འདུས་པ་ལྟར་ན། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྟ་
རྒྱུས་ཀྱིས་གོས་རྒྱ་མཆོར་བཅུག་སྟེ་སྐྱགས་ནས་ཆར་འབབས་པ་ན། ས་བོན་
རུལ་བ་སོགས་ལ་སྐུ་གྲུ་མི་སྐྱེ་ཞིང་། མ་རུལ་བ་ལ་སྐུ་གྲུ་སྐྱེ་བ་ནི་ཆར་གྱི་ཉེས་
པ་མིན་པར་ས་བོན་རང་ཉིད་ཀྱི་ཉེས་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལན་དཔེ་
དང་བཅས་ཏེ་འཆད་པ་ལ། ལྷ་ཡི་རྒྱལ་པོས་ཆར་པབ་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་
གསུངས།

གཉིས་པ་ཁྲབ་ཏུ་གཉིས་ཀ་ལ་ཚོད་པ་སྤོང་བ་ལ། ཁོ་ན་དེ། ཡེ་ཤེས་
 ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཁྲབ་པ་ཞེས་རྫོང་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སངས་
 རྒྱས་ཁོ་ནའི་རྒྱད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རྟག་པ་ཞེས་རྫོང་
 པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྐྱེ་འཇིག་གྲེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚོད་པ་བཞོད་
 པའི་མཆོམས་སྦྱོར་བ་འཆད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ནལ་
 འབྱོར་པ་སོ་སོར་དེས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་སྐྱད་ཅིག་དེ་དེ་ལ་འབྱུང་བ་རི་
 ལྟར་ཁྲབ་པ་དང་། རྟག་པ་ཞེས་ཀྱང་རྫོང་ཅེན་ཞེས་གསུངས། དེའི་ལན་ནི་ཡེ་
 ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྲབ་པ་ཞེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་མཇུག་
 པ་དང་ཕྱིན་ལས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཞེས་རྫོང་པའི་
 རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་བར་བཞུགས་ཀྱང་མི་ཐད་པའི་སྐྱེ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་མཇུག་པ་རྒྱ་ཆེའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། །

མཆོན་ནི་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། སྟོབ་དཔོན་
 ཀྱི་འབྲེལ་པའི་སྐབས་འདིར། མཆོན་ནི་སྤུམ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་
 ཀྱིས། རབ་འབྱོར་ཡུམ་འདི་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོའི་དོན་བཤད་
 པའི་སྟོན་ས། མོངས་སྐྱུ་འཆད་ན། དེའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞི་ན། འདི་ལ་ཅ་བས་
 བསྟན་ཚུལ་དང་། འབྲེལ་པས་འཆད་ཚུལ་གཉིས་ལས།

¹ ག་༤༠་བ་༩་བྱུང་བཏགས། བ་༤༠་བ་༥་བྱུང་བཏགས།

དང་པོ་ནི། འོངས་སྐྱེ་དེ་ཉིད་རྟགས་ངེས་པ་མཆན་བཟང་པོ་སྐྱེ་ཅུ་ཅ་
གཉིས་དང་། དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་སྐྱེས་པ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་པ། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་
གིས་བསྐྱོར་བ། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་སྟག་པོ་བཞེད་པ་ཁོ་ནར་བཞུགས་
པ། དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་རྩི་སྟོང་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པའི་ངེས་པ་ལྟ་
དང་ལྟན་པར་དངོས་སུ་བཤད་པའི་སྟོན་པ་མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། མཆན་
ནི་སྐྱེ་ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་ཐེག་ཆེན་ཉེ་བར་
འོངས་སྟོད་ཕྱིར། །ཐུབ་པའི་འོངས་སྟོད་རྩི་གས་སྐྱར་བཞེད། །ཅེས་པས།
འོངས་སྐྱེའི་ངེས་ཆོག་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་བྱད་གཞིའི་འོངས་སྐྱེ་དེ་བསྟན།
མཆན་ནི་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས་འོངས་སྐྱེ་དེ་ཉིད་མཆན་སོ་
གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བརྒྱད་ཅུ་སྐྱེས་པའི་བྱད་པར་དེ་བསྟན། ཐེག་ཆེན་ཉེ་
བར་འོངས་སྟོད་ཕྱིར། །ཞེས་པས། འོངས་སྐྱེ་དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་
ཞིག་གསུང་བའི་བྱད་པར་དེ་དངོས་སུ་བསྟན། གནས་ངེས་པ་དང་། དུས་ངེས་
པ་གཉིས་ལྷགས་ལ་བསྟན། འཁོར་ངེས་པ་ལྷགས་ལ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད། འགྲེལ་
པས་ཁ་བཀང་ནས་འཆད་པ་ལ། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ས་བཅུ་པ་
ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་དང་། ཐབས་གཅིག་ཏུ་ཞེས་གསུངས། མཆན་ནི་སྐྱེ་
ཅུ་ཅ་གཉིས་དང་། །ཞེས་བཤད་ན། དེ་དག་གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དག་རྒྱས་

༡ ག་༡༡་ན་༡་བཞི། བ་༡༡་ན་༡་བཞི།

པར་འཆད་པ་ལ། ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆན་དང་། །ཞེས་སོགས་ལོ་ལོ་
ཀ་ལྷ་གསུངས། མཆན་འདི་དག་རྒྱ་ཅི་ལས་བྱང་སྟུང་ན། འདི་དག་རྒྱ་མེད་པ་
དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱ་སྒྲ་མ་སྦྱེལ་བ་
སོགས་གཙོ་བོར་བསེད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་ལས་འབྲུག་པར་མདོ་ལས་བཤད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། འདི་ལ་མཆན་ནི་གང་གང་གིས། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། འོན་མཆན་ནམས་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། དཔེ་བྱད་ནམས་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་
ན། དེ་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ། ཐུབ་པའི་སེན་མོ་བཅངས་མདོག་དང་། །ཞེས་ལོ་
ལོ་ཀ་བཅུ་གཉིས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། གཞུང་འདི་མཆམས་སྤྱར་གྱི་སྒྲོན་ས་སྤྱིར་འཆད་པ་ལ། དེ་
ལྟར་སྤྱོད་གཉིས་བསྟན་ནས། གསུམ་པ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱོད་གསུགས་ཀྱི་
སྤྱི་ལོ་བོ་ཉིད་མཆན་དང་དཔེ་བྱད་བཅང་པོ་འབར་བ་ཞེས་གསུངས། མཆན་
ནི་སུམ་ཅུ་ཞེས་སོགས་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། མཆན་སུམ་ཅུ་རྩ་
གཉིས་དང་དཔེ་བྱད་བཅང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་ལོ་བོ་ཉིད་འདི་ནི་ཞེས་གསུངས། ཕྱག་
ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆན་དང་ཞེས་སོགས་མཆམས་སྤྱར་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་
ལ། མཆན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་པོ་དེ་དག་གང་དག་ཅིག་ཡིན་ཞེན་ཞེས་གསུངས།
དེ་དག་ཆིག་དོན་གྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། སྒྲ་མ་རྒྱལ་པ་དང་ཞེས་
སོགས་གསུངས། དེས་འོག་མ་རྒྱལ་པ་ཡང་ཤེས་ཀྱས།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན། མཐའ་བཅད་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱོད་བཤད་པ། ཡོན་ཏན་གྱི་

ཁྱད་པར། ཅོད་པ་སྒྲོང་པ་དང་ལྷ། དང་པོ་ནི། དེས་པ་ལྷ་ལྟན་གྱི་གཟུགས་
སྐྱེ་མཐར་ཐུག་དེ། ལོངས་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད། ལོངས་སྐྱེ་དེ་དེས་པ་ལྷ་ལྟན་ཡིན་
ཏེ། དེ་གནས་དེས་པ་ལོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། འཁོར་དེས་པ་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ཁོ་ནས་བསྐྱོར་བ། ཆོས་དེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ཁོ་ན་གསུང་བ།
སྐྱེ་དེས་པ་མཆོན་དཔེ་གསལ་རྩོགས་ཀྱིས་སྤྲུས་པ། དུས་དེས་པ་འཁོར་བ་རྩི་
སྤྲེལ་མ་སྒྲོང་བར་དུ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་སྟེ། སྤྱལ་སྐྱེ་ནི་མ་དག་པའི་ཞིང་
དུ་འབྱོན། ཉན་ཐོས་དང་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་ཆོས་སྟོན། དེ་ཡང་ཐེག་པ་གསུམ་
གའི་ཆོས་སྟོན། བྱ་རི་དྲགས་གཟིངས་ཟམ་པ་སོགས་ལ་སྤྱལ། བྱ་རན་ལས་
འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་སྐྱ་གདུང་རིང་བསྐལ་སོགས་ཀྱིས་སྤྱལ་པ་ཡང་
སྟོན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། སྟོན་པ་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་ལ་རིང་བསྐལ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱལ་སྐྱེ་ལྷ་
རན་ལས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་ནས། མཆོན་དཔེའི་རིགས་འདྲ་རྒྱན་ཆད། སྐྱ་གདུང་
རིང་བསྐལ་སོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན།
གསེར་འོད་ལས།^༡ མཐོ་རིས་གནས་སུ་བསྟེགས་པའི་ཕྱིར། ཁམ་ཞིག་རི་བོང་
རྩ་རྒྱལ་ལས། །སྤྲེལ་ནི་ལེགས་པར་བྱས་ལྟར་བ། །དེ་ཆེ་རིང་བསྐལ་ཡོད་
པར་འགྱུར། །ཞེས་རྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་དཔེའི་སྟོན་པ་རིང་བསྐལ་མེད་པར་
བསྟན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༩། རྒྱུད་འབུམ་པ། སྟོན་པ་བཙུམ་ལྟན་འདས། གསེར་འོད། ༩༡༩། ༡༣།

གཞན་ཡང་། ཁོ་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་རིང་བསྐྱེད་མེད་པར་ཐལ།
 དེ་ལ་རིང་བསྐྱེད་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཤུག་ཐེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ སྤྱོད་པ་
 རུས་པ་ཐེད་ན། རིང་བསྐྱེད་འབྱུང་བར་ག་ལ་འབྱུང། ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་ན། སྟོན་མེད་དེ་དེའི་སྤྱོད་པ་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ཤུག་ལས་
 བྱུང་བའི་རིང་བསྐྱེད་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱིར་རིང་བསྐྱེད་མེད་པའི་དོན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་འོངས་པའི་གདུལ་བྱ་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཕྱིར་དུ་
 ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པས་རིང་བསྐྱེད་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་དེའི་
 མཛུགས་^༢ ཐོགས་སུ། ^༣ གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་འདུལ་བའི་ཕྱིར། ཐབས་ཀྱིས་རིང་
 བསྐྱེད་བཞག་པར་མཛད། རེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདག་ཅག་
 གི་སྟོན་པ་ལ་རིང་བསྐྱེད་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རིང་བསྐྱེད་དེ་ཡོན་ཏན་གྱི་སྟོབས་
 ཀྱིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། སྟོན་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིང་
 བསྐྱེད་ནི། ཡོན་ཏན་སྟོབས་ཀྱིས་བྱུང་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལ་ཤུག་ཐེད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་
 ཐལ། དེའི་སྤྱོད་པ་འཕྲུལ་སེམས་ཀྱིས་ཐེད་བྱུང་བའི་མཆོམས་མེད་ཀྱི་ལས་བྱུང་
 བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ལ་ཤུག་ཡོད་དེ། སྤྱི་གནས་
 བཞིའི་ནང་ནས་རྩལ་སྤྱོད་མཆོག་ཡིན་ཀྱང་། མངལ་དུ་སྤྱོད་པ་བཟུང་ནས་ཤོ་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། རྒྱུད་འབྲུམ་པ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། གསེར་འོད། ༢༠༡ ༡༩།

^༢ ག་ཡན་པ་འཛུགས་པ་ཡན་པ་འཛུགས་པ་

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། རྒྱུད་འབྲུམ་པ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། གསེར་འོད། ༢༠༡ ༡༩།

ཁྲག་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངེས་པ་ལྟའི་སྐབས་
ཀྱི་འོག་མིན་དང་འཁོར་གྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་གོང་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་ཀྱས་
ཤིང་། མཆོན་དཔེའི་རྣམ་གཞག་ནི་འོག་དུ་འཆད་དོ། །

འོ་ན་འོངས་སྐྱེ་ངེས་པ་ལྟ་དང་ལྟན་ཞེས་བྲངས་པ་འདི་མཛད་
དང་། རྒྱ་འགྲེལ་ཆོད་ལྟན་དག་ལས་དངོས་སུ་གསལ་བར་བཤད་པ་ཡོད་
དམ་ཞེ་ན་ཁ་ཅིག །སྐབས་འགྲོ་བདུན་ཅུ་པ་ལས།^༡ སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་
གཟུགས་སྐྱེ་ནི། །མཆོན་དང་དཔེ་བྱད་རབ་འབར་ཞིང་། །སྐྱེ་བོ་རྣམས་ལ་སྣ་
ཆོགས་གཟུགས། །རང་མོས་དབང་གིས་འཛིན་པར་བྱེད། །བསོད་ནམས་
ཆོགས་ནི་དབག་མེད་ལས། །བྱང་བ་དེ་ནི་རྒྱལ་བའི་སྲས། །ས་བརྩལ་ནི་
གནས་རྣམས་ཀྱི། །དེ་ལྟ་བུ་ཡི་སྐྱར་གཞིགས་སོ། །འདི་དེ་ཆོས་རྫོགས་འོངས་
སྦྱོང་ལམ། །རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱད་^༢ བྱ་འོ། །ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་
ཁོ་ན་ལ། །གནས་པའི་སློབ་སངས་རྒྱས་བརྗོད་^༣ ། །འོག་མིན་གཞལ་ཡས་
ཁང་དུ་ནི། །དེ་ཉིད་མཛོན་སུམ་བྱ་བར་བཞེད། །རྣམ་པར་རྟོག་དེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི། །གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་རྣམས་ཡང་དག་འབྱུང་། །སྐྱུལ་པའི་སྐྱེ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་
པ། །ས་ཡི་སྙེང་དུ་སྟོན་པར་བྱེད། །ཅེས་པ་འདིས་ངེས་པ་ལྟ་ལྟན་དུ་དངོས་སུ་
བསྟན་པར་འོས་ཀྱང་། དུས་ངེས་པ་བཤད་པ་མི་སྣང་ལ། དོན་བསྐྱུས་སྟོན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༥ དབུ་མ་གྱི། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་ཞགས་པ། སྐབས་འགྲོ་བདུན་བརྩ་པ། ༤༩༦། ༣།

^༢ ག་ལ་བཤད་སྦྱང་། བ་ལ་བཤད་སྦྱང་།

^༣ ག་ལ་བཤད་སྦྱང་། བ་ལ་བཤད་སྦྱང་།

མེད། རྒྱུ་ལྡན་པ་བཞི་སྟེ་འཁོར་དང་ནི། གནས་དང་སྟོན་པ་ཆོས་སྤྱི་སྟེ། ཞེས་པ་
 ཅུ་མ་གཏོགས་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་དུ་མ་བཤད། རྒྱུ་ལྡན་པ་ རྒྱུ་ལྡན་པ་གཉིས་
 ཅུ་ལྷན་པ་སོགས་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་མ་བཤད། གསེར་འབྲེང་ལས་ནི་ལོངས་
 རྒྱུ་ལ་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་དུ་གསུངས་པ་དབྱེད་གཞིར་མཛད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། ¹འདི་
 ལ་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་དུ་སྤྱོད་པ་ལ་ནི། རོན་བསྐྱུས་སྟོན་མེད། ²དེས་པ་བཞི་སྟེ། འཁོར་
 དང་གནས་དང་སྟོན་པ་ཆོས་སྤྱི་སྟེ། ཞེས་པ་ཅུ་མ་ལས་མ་མཐོང་བས། འདིས་
 བེ་ཁྲུངས་མི་བྱུང་ཅིང་། དེར་མ་ཟད་ཐེག་བསྐྱུས་ལྟར་ན། ལོངས་སྤྱོད་ལ་དེས་པ་
 ལྷ་ལྷན་དུ་སྤྱོད་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་ཉིད་ལས། རྒྱུ་ལ་བཤོད་དཔག་མེད་ལ་ལོངས་
 རྒྱུར་གསུངས་ཤིང་། དེས་ན་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་དུ་ཆེས་མི་འཐད་པའི་བྱིར། ཞེས་
 གསུངས་སོ། རྟོང་པོ་རྒྱུ་ལས་དེས་པ་ལྷ་ལྷན་མང་དུ་གསུངས་ཤིང་།
 རོན་ཐོབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་ཡིན་ཏེ། འཁོར། གནས། རྒྱ་སྟོན་
 བ། གསུང་། ཆོས་དེས་པ་སྟེ་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་དེའི་སྟེང་དུ། དུས་དེས་པ་
 འཇུག་པ་ལས་བཤད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ³འགྲོ་གྲོལ་བར་དུ་འཇིག་རྟེན་
 འབྱོར་སྤྱད་ཏེ། ཞེས་པ་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་བཅུ་ལྷན་ལ་གནས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡན་ཆད་ཁོ་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༣ ཞེས་ཕྱིན་པ། དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས། རོན་བསྐྱུས་སྟོན་མེད། ༡༣༣༩། ༩།

² རྒྱུ་ལྡན་དབང་པ། གསུང་འབྲུམ་ཆེ་ཆོང་ཁ་བ། གསེར་ཐེང་། ༡༠༦། ༥།

³ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༣ ཞེས་ཕྱིན་པ། དཔལ་མར་མེ་མཛད་ཡེ་ཤེས། རོན་བསྐྱུས་སྟོན་མེད། ༡༣༣༩། ༩།

⁴ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༠ དབྱུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུ་བཤགས་པ། དབྱུ་མ་འཇུག་པ། ༡༩༡། ༡།

⁵ ག་ཅ་ན་ཅ་ཞེས། པ་ཅ་ན་ཅ་ཞེས།

ན་ལ་སྤང་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོན་པོ་གཅིག་དང་། ས་བཅུ་གའི་བྱང་སེམས་ཡན་
ཆད་ལ་སྤང་བའི་སྤྱལ་སྤྱོད་བྱང་པར་ཅན་ཞིག་^༡ ལ་ཡོངས་སྤྱོད་བཅུ་གས་པའི་
ཡོངས་སྤྱོད་བཅུ་གས་པ་བ་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད། ཅེས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་
བཤེས་གཉེན་གྱིས་གསུངས།

གསུམ་པ་ནི། རྟོག་མེན་དུ་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་དོན་ལྡན་གྱི་ཆོས་
ཅན། བྱང་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་ཆོན་པའི་
ཆོས་ལ་རྟོགས་པར་ཡོངས་སྤྱོད་པས་ན། དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་
ལྷ་མ་ལས། ལྷ་ཆོག་ཆོས་ལ་རྟོགས་ཡོངས་སྤྱོད། ཅེས་དང་། མདོ་རྟོགས་
རྒྱལ་ལས། ཐེག་ཆོན་ཉི་ལྔ་པར་ཡོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། ཞེས་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱལ་
ལས། ^༢སྤྱོད་དང་ཆོས་རྟོགས་ཡོངས་སྤྱོད་དང་། ཞེས་དང་། དཔལ་ལྷན་ལྷ་བས་
ཀྱང་། འདི་དེ་ཆོས་རྟོགས་ཡོངས་སྤྱོད་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། མདོ་སྟེ་རྒྱལ་ལས་
གསུངས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུད་ལྷ་མར། ^༣སྤྱོད་དང་ཆོས་ལ་རྟོགས་
ཡོངས་སྤྱོད། འབྲུག་བཞིན་ཆོས་ནི་སྤང་ཕྱིར་དང་། འབྲུགས་རྩེ་དག་པའི་རྒྱ་
མ་ལུན་པ། འཕྲོ་དོན་རྒྱལ་མི་འཆད་ཕྱིར་དང་། རྣམ་པར་རྟོག་མེད་ལྷན་གྱུབ་
པར། འདོད་པ་རི་བཞིན་ཡོངས་སྤྱོད་ཕྱིར། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་རྒྱ་འཕུལ་

^༡ ག་ཅ ༣ ན་༥ ཅིག བ་ཅ ༣ ན་༥ ཅིག

^༢ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེ་རྒྱལ། ༤༣༧། ༤།

^༣ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅམ་མི། རྩེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷ་མ། ༤༤༡། ༡།

གྲིས། རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་ནམ་པར་གནས། བརྗོད་དོན་མཆོན་རྒྱུ་མི་
འཆད་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་མེད་པ་དང་། རྟེན་ལོ་འོ་མི་སྟོན་ལ། འདིར་
ནི་སྣ་ཆོགས་ནམ་ལྔར་བརྗོད། རྟེན་ལྔར་ཆོན་ནི་སྣ་ཆོགས་གྲིས། རྟོན་བྱ་དེ་
དངོས་མེན་^༡ ལྔར་ལྔར། རྟེན་བཞིན་འགྲོ་རྒྱུ་སྣ་ཆོགས་པས། རྟུབ་བདག་དེ་
དངོས་མེན་པར་སྤང་། ཞེས་གསུངས། དེའི་དོན་གོ་བདེ་བར་བརྗོད་ན། ལོངས་
སྤྱོད་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་དང་གསུང་བརྗོད་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། སང་
ངེས་སྣ་ཆོགས་པའི་ཆོས་ལ་རྫོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་
ཡིན་པ་གང་ཞིག་གསུང་ཆོས་རྒྱུ་མི་འཆད་པར་སྤང་བའི་གཟུགས་སྤྱོད་མཐར་
ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་རྒྱ་མཐུན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་རིགས་ཅན་
གསུམ་གའི་འགྲོ་དོན་རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་མཛད་པའི་གཟུགས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། འབད་ཚེ་ལ་གྱི་ནམ་རྟོག་མེད་ཅིང་། ལྷན་གྲུབ་གྱི་ཡོན་
ཏན་ལྡན་ཏེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་པོ་དེ་ལ་འབད་ཚེ་ལ་གྱི་ནམ་
རྟོག་མེད་ཅིང་། ལྷན་གྲུབ་གྱི་སར་གདུལ་བྱའི་འདོད་པ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ལོངས་
སྤྱོད་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ལུས་མཐུའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་
སྟོན་ས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྤང་ཡང་། བདེན་པར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡིད་བཞིན་གྱི་རྟོན་
བྱ་ལྟ་བུའི་དོ་བོ་ལུས་པ་སྣ་ཆོགས་སུ་སྤང་ཡང་སྤང་བ་ལྟར་དུ་མ་གྲུབ་པ་བཞིན་

^༡ ག་ཅན་བ་ན་ཡིན། པ་ཅན་བ་ན་ཡིན།

དུ་རྩེ་འབུམ་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལ་རྩོགས་པར་ལོངས་སྤྱོད་པའི་རྣམ་པར་གནས་ནས་སྣ་ཆོགས་སུ་སྒྲིང་ཡང་སྒྲིང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་པར་ལྷ་དང་ལྷན་ཏེ། གསུང་བརྗོད་^༡ པ་དང་། སྐྱེ་ཉོན་པ་དང་། ཐུགས་མཛད་པ་རྒྱན་མི་འཆད་པ་དང་། དེ་གསུམ་ལ་འབད་ཚེ་ལྱི་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་དང་། སྣ་ཆོགས་སུ་སྒྲིང་ཡང་སྒྲིང་བ་ལྟར་མེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་ནི་སྣ་ཆོགས་པ་སྟེ་རྣམ་པ་ལྷན་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། བོང་དུ་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རོར་བུ་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་སུ་མ་གྲུབ་ཀྱང་། ཆོན་སྣ་ཆོགས་ཀྱིས་ཁ་དོག་སྣ་ཆོགས་སུ་བསྐྱུར་བའི་རོར་བུ་དེ་རང་གི་ཁ་དོག་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྒྲིང་བ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་མཚུངས་ལྷན་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་པོ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལོངས་སྤྱོད་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལོངས་སྤྱིའི་ང་ཅམ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཡིན་ན་ལོངས་སྤྱི་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། བྱོད་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ། བྱོད་ལོངས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐེར་ན་མ་ཁྱབ། དེར་ཐལ། ལོངས་སྤྱིའི་མཆོན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལོངས་སྤྱིའི་ང་ཅམ་གྱི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཐེར་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱོད་ཡིན་ན། ངོ་མོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་དགོས་པར་

^༡ ག་ཅེན་ཏེ་རྩོད། པ་ཅན་བ་ཤ་རྩོད།

ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྲལ། ཁྱོད་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སངས་རྒྱལ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ཤོངས་སྤྱི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ།
དེ་ལོངས་སྤྱི་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ཤོངས་སྤྱི་བདག་ཡིན་ན། ལོངས་སྤྱོད་
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་མ་གྲུབ་ན་བྱུང་བེད། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ལོངས་
སྤྱི་ང་ཡིན་ན། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱི་བདག་ལ་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ང་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་
རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲུར་པའི་རི་དྲགས་རུ་རུའི་ང་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
རྟགས་གྲུབ་^༡སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་རྒྱུད་གྱི་ང་དེའི་ཆེ་དེའི་དུས་ན་རི་
དྲགས་རུ་རུར་གྲུར་ཏོ་སྟེ་དུ་འཛིན་པའི་སྟོན་གནས་རྗེས་བྱས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་
དེ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། སྤང་ཡུལ་གང་ལ་ཡང་མ་འཁྲུལ་པའི་
ཆོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ང་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
ཡིན་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྤྱི་བྱ་སྤྱི་བྱེད་ཀྱི་ང་ཡིན་ན། སྤྱི་བྱ་སྤྱི་བྱེད་
ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་གྱི་ངར་འཛིན་སྟོན་སྤྱི་བྱ་དམིགས་ཡུལ་

^༡ ག་ལེ་བ་ཤ་སྤྱོད་སྟེ། ག་ལེ་ན་ཤ་གྲུབ་སྟེ།

དུ་གྲུང་པའི་ང་ཡིན་ན། སྤྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་
དམིགས་ལུལ་དུ་གྲུང་པའི་ང་དེ་ལ། སྤྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་
གྲུང་པའི་སྤྱེ་བ་ལྷ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ང་གཅིག་དང་། ཆེ་
འདིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ང་གཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྤྱེས་ཡིན་ན། ཆེ་འདིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྤྱེས་
བུ་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཁོན་ལ་དམིགས་པས་^༡ མ་བྱབ་པ་ལྷར་བསྐྱབས་
ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིང་གི་ཉིན་དུས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་རིང་གི་ལྷ་
རྩི་དུས་ཁོན་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རིང་གི་ཉིན་
དུས་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དེ་དེ་རིང་གི་ལྷ་རྩི་དང་ཕྱི་རྩི་གཉིས་ཀ་འཛིན་པའི་ཤེས་
པའི་ཆ་ཤས་དང་བཅས་པའི་ཆ་རྒྱུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁོན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲུང་པའི་རི་དྲགས་རྩ་
རུའི་ང་དེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱི་བ་པ་སྤངས་པའི་
གང་ཟག་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲུང་པའི་རི་དྲགས་རྩ་རུའི་ང་དེ། སྤྱི་བ་པ་སྤངས་
པའི་གང་ཟག་གི་ང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྱུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་བ་པ་སྤངས་
པའི་ང་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱབ་སྟེ། སྤྱེས་བུ་ལྷས་
བྱིན་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གྲུང་པའི་རི་དྲགས་རྩ་རུའི་ང་དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་འགྲོའི་
ང་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་གྱི་ང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པ་ཁས། དེར་

^༡ ག་ལེ་བ་པ་ལ་འཛིན་པ་ལེ་བ་པ་ལ་འཛིན་པ།

ཐལ། སྐྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་གྱིས་ཆེ་སྒྲིལ་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངའོ་སྐྱེས་དུ་འཛིན་
པའི་སྐྱེས་བུ་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པར་
གྱུར་བའི་ང་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་འབྲའི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ང་དེ་ལ་འགྲོ་
བ་རིགས་དྲུག་ཀའི་ང་ཅི་རིགས་ཡོད་པའི་བྱིར། རྒྱུ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཆོ་
ལས། ལྷས་བྱིན་གྱིས་དུས་སྤྱི་བདག་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ངའོ་སྐྱེས་དུ་འཛིན་
པའི་དམིགས་པའི་གཞིར་གྱུར་བའི་བདག་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཞུགས་པའི་ང་
ཅེས་ཡིན་པས། ལྷ་ལ་སོགས་པའི་ལུས་སྤངས་དུས་ཀྱི་འགྲོ་བ་སོ་སོ་བའི་བདག་
རྣམས་ནི་སྤྱི་མའི་བྱེ་བྲག་རེ་རེའོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

དེས་ན་ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལོངས་སྤྱོད་བདག་ཡིན་
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ཡིན་པར་
ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་ཡོད་པར་
ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལོངས་སྤྱོད་བདག་ཡིན་པའི་བྱིར།
རྟགས་ཁས། ཟེར་ན། མ་བྱུག་འདོད་ན། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་
བྱིར། གཞན་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་ལ་བྱབ་པ་
ཡོད་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། ལོངས་སྤྱོད་བདག་ཡིན་
པའི་བྱིར། ཟེར་ན། མ་བྱུག་འདོད་ན། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་ཆོས་ཅན།
དེར་ཐལ། དེའི་བྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡིན་

པར་ཐལ། མོངས་སྐྱུ་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཁོན་རེ། གང་
ཟག་གི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། གང་ཟག་གི་ང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་
ཟག་གི་བདག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ཡང་ཁོན་རེ། གང་ཟག་གི་
བདག་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་ང་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ང་ཡིན་ན་བདག་ཡིན་
དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། དངོས་པོའི་རྟག་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་
ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཆོས་ཉིད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟག་པའི་
དངོས་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །

ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆན་དང་རུས་སྤལ་ཞབས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་
སྐབས་སུ། མཆན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། མཆན་དཔེའི་དབྱེ་བ། བྱེ་བ་
སོ་སོའི་དོན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེ་གཞན་རྣམས་ལས་མཆོག་ཏུ་སྒྱུབ་པ།
མཆན་དཔེ་དེ་དག་འབྱུང་ཚུལ། དེ་དག་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ། གཙོ་འཁོར་གྱི་བྱང་
པར་དང་གནས་ཚུལ། སྐབས་འདིར་མཆན་དཔེ་རྣམས་ལོངས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་དུ་
བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན། དེས་ཆོག །ས་མཆམས་དང་བཅུ།

དང་པོ་ནི། རང་གི་བདག་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིའི་
སེམས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཉིད་སྦྱེས་བྱ་དམ་པར་མཆོན་པར་བྱེད་པའམ། དེའི་
ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཞན་དག་གིས་གོ་བྱེད་^༡ གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་རྣམ་
དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་

^༡ ག་ཅེ་པ་བ་ལ་འབྱེད། བ་ཅེ་པ་ཅ་འབྱེད།

སྐད་དུ་ཡང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།^༡ ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་བྱིད་མཐོང་ན། སྦྱིས་
བྱ་དམ་པར་ལེགས་པར་འཆོལ། མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་རབ་དང་བར། མཛད་
བ་བྱིད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས།^༢ མཐོང་ན་ཆེས་
བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཞེས་བྱ་བ། །ཞེས་དང་། ཀུན་བརྟུས་
ལས།^༣ མཚན་དང་དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་ཅི་བྱེད་ཅེ་ན། མཐོང་མ་
ཐག་ཏུ་སྦྱིས་བྱ་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་ཡིད་ཆེས་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མཚན་དཔེ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། མཚན་ལ། ཕྱག་
ཞབས་འཁོར་ལོས་མཚན་པ་སོགས་སོ་གཉིས། དཔེ་བྱད་ལ་སེན་མོ་བངས་
མདོག་སོགས་བརྒྱད་ཅུ་སྟེ་བསྟན་པའི་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྒྱུད་
ལྷ་མར།^༤ མགྱིན་པ་རྩེ་མེད་དུང་འབྲ་དང་། །ཞེས་མགྱིན་པ་དུང་འབྲ་མཚན་
དུ་གསུངས་ལ། །ཁ་ཅིག །མཚན་དཔེ་འདི་རྣམས་ལ་ཤེས་པའི་ཆར་གྱུར་པ་
དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཆར་གྱུར་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་བརྟུས་^༥ “ལས།^༦ མཚན་དང་
དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་རྣམས་གང་ཞེ་ན། བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་དང་
དཔེ་བྱད་བཟང་པོས་བརྒྱན་པའི་སྐུ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པ་ཡང་དག་པར་འབྱོར་བའི་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་སྟེ། རྩེ་བཙུན་བུམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༡༡༡ ༡༡

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་སྟེ། རྩེ་བཙུན་བུམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷ་མ། ༤༤༧ ༡༣

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤ སེམས་ཅམ་སྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། ཀུན་བརྟུས། ༢༡༩ ༥

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་སྟེ། རྩེ་བཙུན་བུམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷ་མ། ༤༤༣ ༢༠

^༥ ག་༤་ན་ཉ་ཀུན་བརྟུས་ལས། བ་༤་པ་༥་ཀུན་བརྟུས་ལ།

^༦ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༤ སེམས་ཅམ་སྟེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད། མདོན་པ་ཀུན་བརྟུས། ༢༡༡ ༢༡

ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་
པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་
པར་སྒྲིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲབ། ལུང་དེའི་དོན་ནི།
མཆོན་དཔེ་དེ་རྣམས་རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་དང་། སེམས་
བྱུང་རྣམས་ལས་བྱུང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན།

གསུམ་པ་ནི། རྣམ་བཤད་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །བཞི་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་ནི། འཁོར་ལོས་སྐྱར་རྒྱལ་གྱི་
མཆོན་དཔེ་སོགས་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་ཏེ། དེ་ནི་དག་པ། མཛེས་པ།
གསལ་པ། རྩོགས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ་ལས།^༡ འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །འདི་དག་ཡོད་
པར་འདོད་མོད་ཀྱི། །དག་དང་མཛེས་དང་གསལ་བ་ནི། །སངས་རྒྱས་རྣམས་
ཀྱི་ཆར་མི་མོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མཛོད་ལས།^༢ སྤྱབ་མཆོན་
ཡུལ་ན་གནས་པ་དང་། །གསལ་ལ་རྩོགས་པས་འཕགས་པ་ཡིན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། དེ་རྣམས་འགྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་
ལ་སོགས་པའི་དགེ་ཅ་སྤྱོད་གསལ་ཅིག་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་བཅུར་བསྐྱེས་པའི་དགེ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༤ སྤྱིས་རབས། ལོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྐྱབ། རིན་ཆེན་ཐེང་བ། ༣༠༦། ༦།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༤ མཛོན་བ་ཀྱ། སྤྱོད་དཔོན་དབྱིན་གཉེན། མཛོད་ཅ་བ། ༡༣། ༡༦།

ཅས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་གཅིག་འབྲུག། དེ་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་
 ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱོམས་པ་བརྒྱུ་བ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་དཔེ་བྱད་གཅིག་འབྲུག། དེ་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་ཕྱོགས་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱོམས་པ་བརྒྱུ་བ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་མཚན་བཟང་པོ་གཅིག་འབྲུག། མཚན་
 ཐམས་ཅད་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་སྤྱི་ལྷོ་དོན་སྤྱི་ལྷོ་དོན་
 ཀྱི་མཛོད་སྤྱི་ལྷོ་དོན་འབྲུག། དེ་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་སྤྱི་ལྷོ་དོན་
 གཙུག་ཏོར་ལྷ་མོ་མཛོད་པ་དེ་འབྲུག། དེ་འབྲུག་བྱེད་ཀྱི་དགོ་ཅ་འབྲུག་ཐམས་
 བརྒྱུ་བ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ལྷོ་དོན་གསུང་གཅིག་
 འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་ཏེ། རིན་ཆེན་ཐང་བ་ལས།¹ བསོད་ནམས་བསམ་གྱིས་
 མི་བྱུང་ལས། །དེ་ལྷ་སངས་རྒྱས་མཚན་འབྲུང་བ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལྷ་
 ཆེན་ལས། །རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གསོན། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལས་
 ལྷ་དང་། །སྤྱི་དང་མི་སྤྱི་ལས་ལྷ་དང་། །འཛིན་ཏེན་མ་ལུས་ཀྱི་
 བསོད་ནམས། །འཛིན་ཏེན་བཞིན་ཏུ་དཔག་མེད་གང་། །དེ་བཅུར་བསྐྱེས་པར་
 ལྷ་པ་ཡིས། །བ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་གཅིག་འབྲུག་སྟེ། །སངས་རྒྱས་བ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་
 བྱེད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འབྲུག་པས་འབྲུང་། །བ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་ཐམས་ཅད་བྱེད་
 བྱེད་པའི་བསོད་ནམས་གང་། །དེ་དག་བརྒྱུ་བ་ལས། །དཔེ་
 བྱད་བཟང་པོ་གཅིག་ཏུ་བཞེད། །བསོད་ནམས་འཛིན་ཏེ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་ཀྱི། །རྒྱལ་པོ་དཔེ་

¹ བསྐྱེད་འབྲུག་དཔེ་བསྐྱེད་མ། ༢༩ རྒྱུས་རབས། གོ། མགོན་པོ་ལྷ་སྤྱི་ལྷོ་དོན་ཐང་བ་ ༣༠༦། ༡༦།

བྱད་བཟང་པོ་ནི། །གཅིག་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་དེ་ལྟ་བུར། །བརྒྱད་ཅུའི་བར་དུ་འབྱུང་
བར་འབྱུར། །དཔེ་བྱད་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུ་དག། །འབྲུབ་པའི་བསོད་ནམས་
ཆོག་གས་གང་ཡིན། །དེ་དག་བརྒྱུད་ནི་བསྐྱུར་བ་ཡིས། །སྤྲེས་བྱ་ཆེན་པོའི་མཆོན་
གཅིག་གོ། །མཆོན་ནི་སྤུམ་ཅུ་འབྲུབ་པའི་རྒྱ། །བསོད་ནམས་རྒྱ་ཆེན་གང་ཡིན་
པ། །འདི་དག་སྟོང་དུ་བསྐྱུར་བ་ཡིས། །ཆ་བ་ཉ་འབྲེལ་མཛོད་སྤྲོལ། །མཛོད་སྤྲོ་
ཡི་ནི་བསོད་ནམས་དག། །སྟོང་སྤྲུག་བརྒྱུད་ནི་བསྐྱེམས་པ་ཡིས། །སྤྲི་གཙུག་
བལྟར་ནི་མི་སྤྲང་བ། །སྤྲོབ་པའི་གཙུག་ཏོར་སྤྲེད་པར་བྱེད། །གཙུག་པོར་བསོད་
ནམས་བྱེ་བ་དག། །འབུམ་སྤྲུག་བརྒྱུད་ནི་བསྤྲེས་པ་ཡིས། །གངས་མེད་རྒྱ་ཆེན་
བཅུ་པོ་དག། །སངས་རྒྱས་གསུང་གི་སྤྲོ་དབྱངས་ནི། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་སྤྲེད་
པའི་མཆོག་ །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

དྲུག་པ་དེ་དག་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་ཡོད་དེ། མཆོན་རྣམས་གཙུག་པོ་ཡིན་པས་
རེ་རེ་ཡང་པར་ཕྱིན་དྲུག་དྲུག་གི་རྒྱ་ལས་འབྱུང་བར་མདོ་བསྐྱལ་བཟང་ལས་
གསུངས་པའི་བྱིད། དེ་ཡང་སྤྲིན་མཆོམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྲོ་ལྟ་བུ་ལ་མཆོན་ན།
ཁ་དོག་དཀར་བ་དང་། བཏང་ན་གཡས་སུ་འབྲེལ་བ་དང་། དཔའ་ཞིང་ཟེལ་
གྱིས་གཞོན་པ་དང་། བརྒྱུད་ན་ཁྱ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་འབྱུང་བ། ཤིན་ཏུ་
འབྲེལ་ཤིང་ལོགས་པར་གནས་པ། འོད་མཐའ་ཡས་པས་ཁུབ་པ་རྣམས། རིམ་
པ་བཞིན་དུ་པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་འབྲས་བུར་གསུངས་པའི་བྱིད་ཏེ། ལུས་ཀྱི་མདོ་
ལས་སྤྲོ་མ་སྤྲེལ་བ་སོགས་མཆོན་རྣམས་འཛོལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱར་གསུངས་སོ། །

བདུན་པ་ནི། མཆོན་དཔེ་རྣམས་ལ་གཙུག་པོར་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ།

མཚན་རྣམས་གཙོ་བོ་དང་། དཔེ་བྱད་རྣམས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་འཁོར་
 ཏུ་གནས་ཚུལ་དེ། སོར་མོའི་གསུམ་དང་སེན་མོའི་གསུམ་སྟེ་དཔེ་བྱད་བྱག་
 བོ། བྱག་སོགས་བྲ་བས་འབྲེལ་བའི་འཁོར་དང་། དབུ་རྒྱས་པ་དང་དབུ་སྐྱ་བྱག་
 སྟེ་བདུན་ནི་གཙུག་ཏྲར་དང་། སྤྱ་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་དང་།
 དབུ་ལ་བའི་གཉིས་དང་སྟོན་མའི་བཞི་དང་ཤངས་ཀྱི་གཉིས་ཏེ་བརྒྱད་ནི་མཛོད་
 སྤྱིའི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བརྒྱད་པ་ནི། ཁོན་རེ། མཐོང་ན་ཆོས་བྱེད་ཡོན་ཏན་གང་། །སུམ་ཅུ་ཙ་
 གཉིས་ཞེས་བྱ་བ། །སྤྱལ་བ་ཆོས་ལ་རྩོགས་པར་ནི། །ལོངས་སྤྱོད་གཟུགས་སྤྱ་
 གཉིས་ལ་བརྟེན། །ཞེས་མཚན་དཔེའི་ཡོན་ཏན་རྣམས། །ལོངས་སྤྱོད་དང་སྤྱལ་སྤྱ་
 གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་ཡོན་ཏན་ཏུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། །སྐབས་འདིར།
 བྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཚན་དང་ཞེས་པ་ནས། སངས་རྒྱས་དཔེ་བྱད་བཟང་
 སོར་བཞེད་ཅེས་པའི་བར་ལོངས་སྤྱིའི་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པར་འཆད་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དོགས་པ་དེའི་སྤྱོན་མེད་དེ། གསེར་འབྲེང་ལས།^༡ ལོངས་
 སྤྱིའི་མཚན་དཔེ་རྣམས་ནི། སྟོན་སྟོབ་ལམ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་རང་གི་རྒྱར་
 རྒྱར་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསགས་པའི་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་
 འབྲས་བུ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱལ་སྤྱིའི་མཚན་དཔེ་རྣམས་ནི་དེའི་བདག་སོའི་འབྲས་བུ་
 ཅོམ་ཡིན་པ་དང་། དེར་མ་ཟད་སྤྱལ་སྤྱི་དེ་ལོངས་སྤྱིའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་པར་

^༡ སྤྱ་འབྲས་དཔར་མ། གསུང་འབྲས་ཆ། རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། གསེར་མེད། ༥༧༡། ༡།

གསུངས་པས། འདིར་མཆན་དཔེ་རྣམས་ལོངས་སྤྱི་ཡོན་ཏན་དུ་གསུངས་པ་
ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

དགུ་བ་ནི། ཐུབ་པའི་ཕྱག་ཞབས་འཁོར་ལོས་མཆན་པ་སོགས་སོ་གཉིས་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆན་ཞེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྡོན་སློབ་ལས་དུ་
སླ་མ་སྤྱེལ་བ་སོགས་བྱས་པའི་མཆན་མཐུན། འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་
གྱིས་དེ་ལྟར་རྫོང་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པའི་སེམས་མོ་ཟངས་མདོག་སོགས་བརྒྱད་ཅུ་པོ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དཔེ་བྱད་ཅེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དཔེ་དང་ཆ་བྱད་
འབྲ་བས་དེ་ལྟར་རྫོང་པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔེ་དང་ཆ་བྱད་འབྲ་ཚུལ་
ཡོད་དེ། དཔེ་ལས་དོན་གོ་སྤྱོད་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ལས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་
ལྡན་གྱི་གང་ཟག་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་སོགས་སུ་
གོ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་ དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མཆན་ཞེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་སྤྱེལ་བུ་ཆེན་པོར་མཆོན་པར་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་རྫོང་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དཔེ་བྱད་ཅེས་རྫོང་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།
གཞན་རྒྱུད་ལ་གོ་བར་བྱེད་པས་ན། དེ་ལྟར་བརྫོང་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་མི་འཐད་
དེ། དེ་དག་མཆན་དཔེའི་ངེས་ཆོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་རྣམས་མཆན་
དཔེའི་བྱེད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཅུ་བ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སོ་སོ་སྤྱོ་བོ་ལས་དག་ཡན་ཆད་ལ། མཆན་

དཔེ་ཐེས་མཐུན་པ་ཡོད་ཀྱི་དེ་མཚན་ཉིད་པ་སངས་རྒྱུ་གི་ས་ཁོན་ལ་^༡ཡོད།
གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་
པའི་སྐབས་འདིར། གང་གིས་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་པ་ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་
གིས། ^༢རབ་འབྱོར་གཞན་ཡང་ཡུམ་འདི་ལ་སློབ་པ་ན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་
འཆད་པའི་སློན་ནས། སྤུལ་སྤྱུ་རྒྱུ་པར་བཤད་ན། དེ་ནི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། འདི་ལ་
ཙུ་བས་བསྟན་ཚུལ། འགྲེལ་བས་བསྟན་ཚུལ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། མཚོག་གི་སྤུལ་པའི་སྤྱུ་དེ་ཉིད་ཉན་རང་དང་སོ་སོ་སྤྱེ་བོ་ལས་
དག་ཡན་ཆད་ལ་སྤང་ཞིང་། དེ་དག་ལ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་པའི་
སློན་ས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་བར་རྒྱུན་ཆགས་སུ་བཞུགས་ཞེས་སྟོན་པའི་སློན་ས་
མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། གང་གི་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་བར་ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞུང་འདི་མཚམས་སྤྱར་གྱི་སློན་ས་འཆད་པ་ལ། ^༣དེ་ལྟར་
སྤྱུ་གསུམ་བསྟན་ནས། བཞི་པ་རང་གི་བསམ་པ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་འགྲོ་བ་རྒྱུན་སྤྱོད་
ཆོག་པས་ཁྱབ་པ་དག་ཡོངས་སྤྱུ་དེ་རང་གི་དངོས་མ་ཡིན་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་བཤད།

གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྤྱོད་རྒྱུན་ལས། ཡོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་ཁམས་ཀུན་

^༡ ག་ཙུ་བ་༤་ན་ན། ག་ཙུ་བ་༥་ན་ལ།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༡ །ཤར་ཕྱིན་ན། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ་ཉི་མེད་ལྟ་བུ་དཔྱད་ན། ༥༤ ། ༡༥།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༩ །ཤར་ཕྱིན་ན། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་གོ་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༤༥ ། ༣།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠ །སེམས་ཅན་གྱི་རྗེ་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱོད་རྒྱུ། ༥༩༥ ། ༣།

ཏུ། །འཁོར་ཡོངས་སྤྱད་དང་ཞིང་དང་མཆན། །སྤྱད་དང་ཆོས་རྩོགས་ལོངས་སྤྱོད་
དང་། །མཛེས་པ་དག་གིས་ཐ་དད་དོ། །རང་བཞིན་སྤྱི་མཉམ་པ་དང་། །སྤྱི་ཞིང་
དེ་དང་འབྲེལ་བ་དང་། །དབྱེས་དབྱུར་ལོངས་སྤྱོད་བསྟན་པ་དང་། །ལོངས་སྤྱོད་
རྩོགས་འབྱོར་རྒྱར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས། དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་གོ་སྤྱི་བར་
བརྩོན་ན། ལོངས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། བྱད་པར་དེ་བྱུག་དང་ལྷན་ཏེ། གུན་ཏུ་བཟང་པོ་
ལ་སོགས་པའི་འཁོར་སྤྱད་པའི་བྱད་པར། བེ་རྒྱུ་ལ་སོགས་པའི་ཞིང་གི་བྱད་
པར། འདོད་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་གྱི་བྱད་པར། ཆེ་ཆུང་ལ་
སོགས་པའི་སྤྱི་བྱད་པར། རྫོ་བྱོས་མི་ཐད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྩོགས་པར་
ལོངས་སྤྱོད་པའི་བྱད་པར། མཛད་པ་ཐོན་ལས་དག་གིས་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་
དང་ལྷན་པའི་བྱེད།

ཁ་ཅིག་གིས་མཆན་ཉིད་ལ། དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་ལོངས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དུས་
ངེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྤྱད་མ་སྤོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་
དེའི་བྱེད། དེར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་བྱེད། འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་བར་དུ་
བཞུགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱེད། འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་དུས་སུ་བཞུགས་
པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་བྱུག། ལོ་བརྒྱ་བྱུང་པར་ངེས་པའི་སྤྱི་མ་ཐག་པའི་
དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་བྱེས་པ་ཆོས་ཅན། ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་བཞུགས་པར་ཐལ།
ཆོས་ཅན་དེའི་བྱེད། འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་བར་དུ་བཞུགས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱེད། འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་དུས་སུ་བཞུགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱེད།
འཁོར་གསུམ།

ཡང་ཁོ་ན་ལེ། འཁོར་བའི་འབྲས་བུར་གྱུར་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། དུས་
འཁོར་བ་རི་སྤྱོད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་དུས་སུ་བཞུགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྱལ། འོན། རི་སྤྱོད་འཆོའི་དང་ཉིན་ཞག་ཏུ། །སྟོམ་པ་ཡང་དག་སྤང་བར་
བྱ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་དུ་གནས་པའི་སོ་
ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁོ་ཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། ཁོ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་སྤྱོད་འཆོའི་བར་དུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སང་ཉིན་གྱི་དུས་སུ་གནས་པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ།

ཁོ་ན་ལེ། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ།
མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་པ་ལྗེའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྗན་པའི་གཟུགས་
སྤྱོད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་སྤྱོད་མཐར་ཐུག་གི་དེས་པ་ལྗེ་སོ་དེ་
གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལོངས་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། གོང་འདིར་མ་བྱལ། འོན། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་
དེ་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུང་བ་སོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་
འབའ་ཞེག་གསུང་བ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་པ་ལྗེའི་ནང་ཆོན་གྱི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་ཆོས་འབའ་ཞེག་གསུང་བ་དེ། གཞན་དོན་གཟུགས་སྤྱོད་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འབའ་པ་ཁས།

ཁོ་ན་ལེ། ལོངས་སྤྱོད་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་
ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་

ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གང་ཐག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་
འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བར་ཐལ་ལོ། ། ཟེར་ན། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་
གཟུགས་སྐྱའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། དེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྐྱ་ཡིན་
པར་ཐལ། གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་གང་ཐག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་པ་ཁས། ཉགས་དེར་ཐལ། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཐག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཉ། མདོ་ལས།^༡ བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་གྱི། །ཞེས་སོགས་
དང་། སེམས་དུལ་བས་ནི་ལེགས་པ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་
ལས། །ཁོ་ཐོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྟོད་དུ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྤྱོད་ངོས་
སྤྱ་འདོགས་ཉ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་འདོད་ན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་
སེམས་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བར་ཐལ་ལོ། །

ཁོ་ན་དེ། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུང་བ་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་ཆོས་ཅན། མཆོན་
ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། ཐེག་
དམན་གྱི་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་།
མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་
ལམ་ཉམས་སྤྱ་ལེན་ཚུལ་སྟོན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་དེ། ལོངས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་སྟར་ན། ༥༡། མདོ་སྟེ་ས། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཆེད་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ས། ༢༡༠༡ ག།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་སྟར་ན། ༥༡། དཔུ་མ་ན། སྤྱོད་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད། རྟོག་གི་འབར་བ། ༢༠༠༡ ག།

སྐྱ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། འོངས་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཏུས་ཏྲག་ཏུ་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གི་ཏུས་
སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་གནས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ། འདོད་
མི་ཏུས་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ན་རེ། འོངས་སྐྱ་ཡིན་ན། སྐྱ་ངེས་པ་མཚན་དཔེ་གསལ་ཇོགས་ཁོ་ནས་
སྐྱས་པས་མ་བྱལ་བར་ཐལ། འོངས་སྐྱ་དེ་སྤྱ་ཆོགས་སྐྱ་སྤང་བའི་ཕྱིར།^༡ ཇི་ལྟར་
ཆོན་ནི་སྤྱ་ཆོགས་ཀྱི། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་དང་། གསུམ་པ་མཐའ་བཅད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་འོངས་
སྐྱའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འོངས་སྐྱ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ངེས་པ་
ལྷ་ལྷན་གྱི་གཟུགས་སྐྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཤི་སྟག་གིས་བསྐྱོར་བར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་
དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་འཁོར་དུ་སྐྱར་པའི་ཆོར་བ་
ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འཁོར་དུ་སྐྱར་པའི་ཆོར་བ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། མ་བྱལ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་འཁོར་དུ་སྐྱར་པའི་ཆོར་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། ཁྱོད་གཙོ་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འོངས་སྐྱའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཛོན་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་ ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༩༡ ༢།

སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འོངས་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྒྲེ། འོངས་སྐྱུ་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་བྱང་
འཕགས་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱུ་མ་འཕགས་པ་
ནང་པན་ཚུན་ཁོ་ནའི་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་
ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐྱུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྐྱུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རང་དོན་ཆོས་སྐྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་
རེ། དེ་འོངས་སྐྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། འོངས་སྐྱུའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་
བཅའ་བའི་ཆེ། འོངས་སྐྱུ་རྟེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། དེ་
རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། འོངས་སྐྱུའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ། འོངས་སྐྱུ་ཡིན་པར་
ཐལ། འོངས་སྐྱུའི་མཆོན་གཞི་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། གཞན་
ཡང་། དེ་འོངས་སྐྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འོངས་སྐྱུའི་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་
ན་མ་ཁྱབ། དེའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ། འོངས་སྐྱུའི་ང་ཅམ་གྱི་མཆོན་
གཞི་དང་། འོངས་སྐྱུའི་ང་ཅམ་དེ། འོངས་སྐྱུའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། ལམ་རིམ་ལས་དེ་དག་གི་ལུགས་ལ་ཡང་ལམ་སྒྲོམ་པ་ལོ་དང་འཁོར་བར་
འཁོར་མཁན་སོགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་དོན་ང་ཅམ་དང་། ང་དེའི་མཆོན་
གཞིར་ཀུན་གཞི་སོགས་འཇོག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཤེས་དགོས་སོ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོངས་སྐྱུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་

དེ། འོངས་སྤྱི་འཛམ་གླིང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འོངས་སྤྱི་འཛམ་གྱི་མཆན་གཟི་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འོངས་སྤྱི་འཛམ་
ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་འོངས་སྤྱི་ལྷན་སྒྲིལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་
ཁུབ་བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་དེ། དེ་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འོངས་སྤྱི་ལྷན་སྒྲིལ་གྱི་
ཕུང་པོ་དེ། འོངས་སྤྱི་འཛམ་གླིང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁུབ། མ་ཁུབ་ན། དེར་
ཐལ། དེའི་ཕུང་པོ་ལྷ་ག་དེའི་འཛམ་གླིང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཚུལ་ཅན།
འོངས་སྤྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་ན། འོངས་སྤྱི་འཛམ་གླིང་ཡི་བ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། འོངས་སྤྱི་འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་དེ། འོངས་སྤྱི་འཛམ་གླིང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁུབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། འོངས་སྤྱི་ཕུང་པོ་ལྷ་ག་འོངས་སྤྱི་འཛམ་གླིང་ཡི་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོངས་སྤྱི་ཚུལ་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་
འདུ་བྱེད་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ནི། ཐུབ་པའི་རྒྱལ་སྤྱི་ ཞེས་སོགས་གསུངས། འདི་ཉིད་ཚིག་དོན་
གྱི་མྱོན་པ་འཆད་པ་ལ།¹ རྒྱུ་ཐུབ་པ་ལ་² སོགས་པའི་གཞུགས། གང་གིས་
འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་བར། ཞེས་སོགས་གསུངས།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སྤྱི་ སྤྱི་དོན་གཞུང་དོན་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་སྤྱི་མཆན་ཉིད། དབྱེ་བ།³ དེས་ཚིག་ མཆོག་

¹ བསྟན་འགྲུལ་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༩ ཞེར་ཕྱིན་ན། རྒྱལ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༤༡ ག།

² ག་༥༠ན་༥ ཐུབ་པ་ཞེས་པའི་གཞུགས། ག་༥༥ན་༥ ཐུབ་པ་ཞེས་པའི་གཞུགས།

³ ག་༥༠ན་༦ མཆོན་ཉིད། དེས་ཚིག་ ག་༥༠ན་༥ མཆོན་ཉིད། དེས་ཚིག་

གི་སྤྱལ་སྤྱིའི་མཛད་པའི་གཙོ་བོ་རྣམས་བཅུ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ནས་དེ་དག་གི་
རྣམ་གཞག་མདོ་ཙམ་ཞིག་བཤད་པ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་གྲོལ་ལ་འགོད་
པའི་ཚུལ། དེ་རྣམས་ལ་ཚོད་བ་སྤོང་བ་དང་བྱུག།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་ལོངས་སྤྱོ་ཡིན་པ་མེད་པ་གང་
ཞིག །དེས་པ་ལྟ་དང་མི་ལྟ་བུའི་གཟུགས་སྤྱོ་མཐར་བྱུག་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་
སྤྱལ་སྤྱོ་དང་། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱལ་སྤྱོ་དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པར་
རྟོགས་དཀའི་སྤང་བ་ལས་བཤད།

ཡང་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོ་བོ་སྤྱལ་སྤྱོ། སྤྱོ་བ་སྤྱལ་སྤྱོ། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་
མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱོ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། མདོ་སྤྱོ་རྒྱན་ལས། བཟོ་དང་སྤྱོ་དང་
བྱང་ཆུབ་ཆེ། །སྤྱང་ན་འདས་པ་ཉག་སྟོན་པ། །སངས་རྒྱས་སྤྱལ་པའི་སྤྱོ་འདི་
ནི། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཐབས་ཆེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་
ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་པར་གྱུར་པའི་བཟོ་བོ་
པེ་ཤོ་ཀམ་དང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དེ་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་རབ་དགའ་གདུལ་བའི་
ཕྱིར་དུ་དེ་ཟེའི་པེ་ཤང་བརྟུང་བའི་གཟུགས་སུ་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་
པ་ནི། སྟོན་པ་བྱ་རི་དྲགས་སོགས་སུ་སྤྱལ་པའི་དེ་ལྟ་བུ་དང་། དགའ་ལྡན་གྱི་རྟོན་
ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་བྱམས་པ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤུག་

༡ བསྐྱེད་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠ མེམས་ཙམ་མི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤྱོ་རྒྱན། ༡༩༢། ༩།

ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། འདི་ལ་དག་ཞིང་གི་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་པ་དག་པའི་ཞིང་གི་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད།

‘ཁོར་མ་ཏ་ཀ་ལ་སྤྱལ་སྤྱོད་སྒྲུ་དེས་པར་འགྱུར་བ་སྒྲུ་རྒྱུ་མི་བརྟན་པས་ན་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡང་ན། དེས་པར་གནས་གཞན་དུ་སྤྱལ་ཞིང་སྤྱོད་པས་ན་སྤྱལ་སྤྱོད་ལོ། །

བཞི་པ་ནི། མཆོག་གི་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་མཛད་པ་རྣམས་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་ཡོང་། འདིར་གདུལ་བྱ་གངས་ལ་དགའ་བ་རྗེས་སུ་གཟུང་བ་དང་། གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་ཉེ་བར་བཟུང་བ་ནི། མདོ་དང་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ཆད་ལྡན་རྣམས་སུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མཛད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་རྣམས་གྱིས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་ཡང་སྤར་བཤད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་གནས་དེས་པ་འོག་མིན་དུ་བཞུགས་ནས། ཞིང་ཁམས་གཞན་དུ་གཤེགས་མི་སྲིད་པས། དག་མ་དག་གི་གདུལ་བྱ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་དོན་མཉམ་ཉིད་དུ་མཛད་པའི་བྱིར་དུ་ཡོངས་སྤྱོད་དེ་ཉིད་འོག་མིན་དུ་ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་རང་ནས་འཛུལ་སྒྲིང་བྱེ་བ་ཐག་བརྒྱར་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་བྱེ་བ་ཐག་བརྒྱར་སྤྱལ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་སྤྱོད་ཆོག་པའི་དོན་འཁོར་བ་རྗེ་སྲིད་གནས་ཀྱི་བར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལྷན་མ་ལས།¹ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཛིག་ཅེན་མཁྱེན། ཞེས་པ་ནས། སྲིད་པ་རྗེ་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། ཞེས་པའི་

¹ ག་༥༠་བ་༩་པ། གསུམ་པ་ཞེས་མི་གསལ་ཡང་གོང་འོག་བསྟར་ན་གསུམ་པ་རེད་འདུག་སྟེ།

² བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷན་གྱི་ ༤༩། ༤།

བར་གསུངས་ཤིང་། སྤྱག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས།^༡ སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
འོག་མིན་དུ། །སངས་རྒྱས་མ་གྱུར་འདོད་ཁམས་སུ། །སངས་རྒྱས་མཛད་
པ་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་དང་། འཆི་བསྐྱེད་ལས་གྲང་།^༢ དཔལ་ལྷན་སྤྱག་པོ་བཀོད་
པ་ཉིད་དུ་དོན་དམ་སྤྱགས་ཆུད་ཅིང་། །དགའ་ལྷན་སྤྱེ་བོའི་དོན་མཛད་ཕྱིར་ན་
དམ་པ་ཉོག་དགར་གྱུར། །དེ་ནས་འདིར་ནི་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཤུགས་ཉོག་གྱུར་
གང་། །ཞེས་དང་། རྒྱུད་ཅེ་མོ་ལས། ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་འཆང་
ཟུ། །སྤྱལ་བ་པོ་གཅིག་འདིར་འཆང་ཟུ། །སྤྱལ་བའི་སྤྱོད་ནམས་བྱང་ཆུབ་པ། །ས་
ཡི་སྤེང་དུ་སྟོན་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་སྤག་བརྒྱར་མཆོག་གི་སྤྱལ་བའི་སྤྱོད་གྲེ་བ་སྤག་
བརྒྱ་སྤྱལ་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་ན། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ཚུལ་གྲེ་བ་སྤག་བརྒྱ་སྟོན་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་འཛམ་བྱ་གླིང་གི་ཞིང་
གཅིག་ཏུ་གཤུལ་བྱ་སྤྱན་མོང་བའི་ངོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། འཛམ་བྱ་གླིང་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་སྤྱོད་བལྟམས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་
པ་ན། ཁ་ཅིག་ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁ་
ཅིག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཛད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་ཏུ་བྱིས་ན་གནས་པའི་མཛད་
པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ་འཛམ་བྱ་གླིང་འདིར་མྱ་
ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་སྟོན་པའི་འོག་ཏུ། སྤྱེ་བ་ཁ་ཅིག་འདོད་པ་ལྟར། བཅ་རིག་

^༡ བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠ མདོ་སྤྱི་ཆ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། སྤྱག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ༣༤ །

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༡༧། རྒྱུད་འབུམ་ཤ། །དག་གི་དབང་སྤྱག་གསུང་པ། འཆི་བསྐྱེད་ ༡༥༦ ། ༣།

རྒྱན་ཆད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ལྷུ་ལ་བ་རྣམས་ལོག་མིན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་བསྐྱུས་
ནས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གཤི་དོན་མི་མཛད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་དུས་
ཇི་སྲིད་འཁོར་བ་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་ཡང་སྟོན་
པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།¹མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ནི་ཅིག་ཅར་ལ་ལར་སྟོ་
མང་བརྒྱ་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །ལ་ལར་སྟེ་བར་མི་སྤྲང་ལ་ལར་སྟེ་བའི་
སྟོད་པ་སྤྲ་ཆོགས་དང་། །ལ་ལར་བྱང་ཚུབ་ཐམས་ཅད་ལ་ལར་དེ་ནི་སྤྲ་ངན་
འདས་སྟོན་ཀྱང་། །དེ་ནི་གནས་དེ་ལས་ཀྱང་རྣམས་པར་གཡོ་མི་མངའ་ལ་ཐམས་
ཅད་མཛད། །ཅེས་དང་། བྱེ་བ་བརྒྱད་ཅུར་རྒྱལ་བ་ཉིད། །སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་
བསྟན་ཀྱང་ཀྱང་། །ད་དུང་ཆོག་པའི་འདུ་ཤེས་གསལ། །བྱང་ཚུབ་མཆོག་ཏུ་
ཐུགས་ཀྱང་འཇུག་ཅེས་དང་། ད་དུང་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད་པས། །དེ་དང་དེར་
ནི་དངོས་བསྟན་ཏེ། །ད་དུང་དུ་ཡང་འབྲེན་པ་ཁྲོད། །སངས་རྒྱས་མང་པོ་སྟོན་
པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་འཛམ་གླིང་གྲེ་བ་སྤྲག་བརྒྱར་སྟོན་པ་གྲེ་བ་སྤྲག་བརྒྱ་ཡོད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། རྒྱལ་པོ་ཐམས་གཙང་མ་དང་། །ཡུམ་སྤྱོ་མ་ལྷ་མཛེས་མ་གྲེ་བ་སྤྲག་
བརྒྱ་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། དེར་སྟོན་པ་ཤུ་གྲུ་ཐུབ་པ་གྲེ་བ་སྤྲག་བརྒྱ་ཡོད་པ་
གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན་རྒྱལ་པོ་ཐམས་གཙང་མའི་སྤྲས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་
པོ་ཐམས་གཙང་མ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་གང་ཐག་རང་ག་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་

¹ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠ མེམས་ཅན་གྱི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༡༩༡། ༡༡།

མ་དེར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་རྒྱད་ལས།
འཇམ་དཔལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཐམས་གཙང་མར་གྱུར་ཏོ། །འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་ནི་ལྷ་
མོ་ཆེན་མོ་སྐྱུ་འཕྲུལ་དུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། འཇམ་བྱའི་
སྒྲིང་གཅིག་ཏུ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་པའི་ངོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་
སྟོན་པར་མཛད་ཀྱང་། གདུལ་བྱའི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་སྤང་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་
དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་བྱལ་པའི་མདོ་
ལས།^༡ འཇམ་དཔལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ལ་དག་གིས་
ནི་འདི་ཉིད་དུ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། བྱིས་ནས་མདོན་པར་འབྱུང་
བ་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་ལ་གནས་པ་དང་། ལ་ལ་དག་
གིས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྲོང་སྟོར་འགྲོ་བ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་
སྤྲོང་སྟོར་འདུག་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བདུན་བཙེམ་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས་
ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དེའི་སྐྱུ་འདོམ་གང་བར་མཐོང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་རྒྱང་
གྲགས་གཅིག་ཅུ་མཐོང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་དེའི་སྐྱུ་སྤྲིད་དུ་དཔག་ཆད་བྱེ་
བ་ཕྱག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གངས་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་མཐོང་། ལ་ལ་དག་གིས་
ནི་དེ་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྷ་བྱུ་ནས། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་ཡིད་བཞིན་གྱི་ཁོར་བུ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཁ་དོག་ལྷ་བྱའི་བར་དུ་མཐོང་ངོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བཞུགས་ལ་
ཞེན་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་སྐྱུ་གཅིག་ཏུ་སྤྲས་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡ མདོ་སྡེ་ནི་སྟོན་པ་བཙེམ་ལྡན་འདས། ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་བསམ་གྱིས་མི་
བྱལ་པའི་མདོ། ༣༠༧

རིང་བསྐྱེད་འགོད་པར་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
སངས་རྒྱས་ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་ཐུངས་ལས་འདས་
ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་པ་དང་། ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཤུག་སྐྱབ་པའི་
བསྟན་པ་ལྷུ་ལ་པར་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་ཡོངས་སུ་ཐུངས་ལས་འདས་
ནས་བསྐྱེད་པ་བཅུ་དང་། ཉི་ཤུ་དང་། འབྲམ་ཐུག་བཅུ་དང་བཞི་བཅུ་དང་གྲེ་བ་
ཐུག་ཐིག་བརྒྱ་ལྷུང་ལོན་པར་ཤེས་སོ། །ལ་ལ་དག་གིས་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་
ཤུག་སྐྱབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་བརྫོད་དུ་ཡང་
མེད་པའི་བརྫོད་དུ་ཡང་མེད་པ་གང་ཞིག་ལོན་པར་ཤེས་ཀྱང་དེས་ནི་མི་རྟོག་
གོ། །ནམ་པར་མི་རྟོག་སྟེ། འོན་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་སྐྱབ་པ་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་སེམས་
ཅན་གྱི་བསམ་པའི་དབང་གིས་བྱ་བ་འདི་ལྟ་བུ་འབྱུང་ངོ། །

པལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཛིག་རྟོག་གི་ཁམས་
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ནམ་མཁའི་མཐར་གཏུགས་པ་རབ་འབྲམས་རྒྱ་
མཆོ་ཐམས་ཅད་འཛིག་རྟོག་གི་ཁམས་རེ་རེ་བ་དང་། སྤྱི་རེ་རེ་བ་དང་། སྤྱིའི་
ཁྱོན་ཅམ་རེ་རེ་ལ་ཡང་། དག་འལ་ལྷན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་། ལྷམས་སུ་
འབྱུག་པ་དང་། ཞེས་དེ་ནི། སྤྱིས་པའི་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷན་གྱིས་སྐྱབ་
པས་ནམ་པར་མི་རྟོག་བཞིན་དུ་ཅིག་ཅར་དུ་ཀྱན་དུ་སྒྲུང་ངོ་ཞེས་གསུངས། ལྷང་
འདི་ནམས་ཀྱིས་གཏུལ་བྱ་སོ་སོའི་ངོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཅིག་
ཅར་དུ་སྟོན་པ་ཡོད་པ་ཡང་བསྟན་ཏོ། །

མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་འདི་དག་སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་སེམས་གང་གི་

མཛད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས། ཐེག་ཆེན་པའི་ལུགས།
དེ་ལས་གཞན་པའི་ལུགས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གུན་བརྟམ་ལས།^༡ བསམ་
གྱིས་མི་བྱལ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་
ན་གནས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མངོན་པར་རྫོགས་པ་བྱང་ཆུབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།
ཡོངས་སུ་སྤྱད་ན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།
སྤྱོད་ལ་བདུད་བརྟམ་པའི་ཚུལ་མན་ཆད་ཀྱི་མཛད་པ་ནི། བྱང་སེམས་སོ་
སྟེའི་མཛད་པར་འདོད་ཅིང་། རོ་རངས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་
མཛད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དེ་བྱིན་ཆད་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མཛད་པ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་
པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་ལ་མཚོན་ན། འདི་ཉིད་སྟོན་བསྐྱལ་པ་
དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱ་རོལ་ནས། སངས་རྒྱས་ཟེན་པས་ཞིང་འདིར་མཛད་པ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཐོག་མ་དགའ་ལྡན་དུ་ལྟེན་བྱ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་
པོར་སྟེ། བ་བཟུང་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཞིང་འདིར་རིམ་པ་བཞིན་
དུ་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། སྟོན་
པ་འདི་ཉིད་སྟོན་བསྐྱལ་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱ་རོལ་ནས་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༩ སེམས་ཅམ་ཟི། འཕགས་པ་རོགས་མེད། གུན་བརྟམ། ༡༢༧ ན།

ཏོག་ཅེས་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་པར་གསུངས་ཤིང་། དམ་ཚེས་བརྒྱ་དཀར་པོ་
ལས།^༡ བསྐལ་བ་བྱེ་སྟོང་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པ། །དེ་ཡི་ཆད་ནི་ནམ་ཡང་མེད་
པ་ནི། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་རབ་འདི་ནི་ངས་ཐོབ་སྟེ། །ང་ནི་རྟག་ཏུ་ཚེས་གྲང་རབ་
འཆད་དོ། །ཞེས་དང་། སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས།^༢ སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
འོག་མིན་དུ། །ཞེས་སོགས་དང་། དག་དབང་གྲགས་པའི་འཆི་སྤྲུལ་ས།^༣ དཔལ་
ལྷན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ཉིད་དུ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་
པའི་འགྲེལ་བར།^༤ བཅོམ་ལྷན་འདས་འོད་སྤང་གི་དུས་ན་བྲམ་ཟེའི་བྲེལ་སྤྲུལ་
ཆངས་པར་སྟོད་པ་ལ་གནས་པ་སྤྲུལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་དགའ་
ལྷན་དུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་པོར་སྦྱེས་པ་དང་། དེ་ནས་ཟས་གཙང་གི་སྤྲུལ་དོན་
བྱུང་བར་བསྟན་པ་དང་། ཁབ་ན་བཞུགས་པ་དང་། ཁབ་ནས་ངེས་པར་བྱུང་
ནས་རི་ཕྱག་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་འཆོལ་བ་ལ་ཞུགས་པ་དང་།
རིམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཚེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་
བྱང་ན་འདས་པ་ཆེན་པོའི་བར་དུ་སྤྲུལ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་
བྲམ་ཟེའི་བྲེལ་སྤྲུལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་པས་དེས་སྤྱིའི་
བྱ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་འགྲུབ། དེ་བྱུང་བས་མཛད་པ་བཅུ་

^༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༡ མདོ་སྟེན་ཆ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། དམ་ཚེས་བརྒྱ་དཀར་པོའི་མདོ། ༢༩༩། ༦།

^༢ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ མདོ་སྟེན་ཆ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། སྟུག་པོ་བཀོད་པའི་མདོ། ༣༤། ༡༡།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། རྒྱད་འབྲམ་ཤ དག་གི་དབང་གྲགས་གསལ། འཆི་བསྤྲུལ། ༡༩༦༡། ༣།

^༤ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༡། སེམས་ཙམ་སྟེ། ཚེས་པ་པོའི་མཆོན་མི་གསལ། རྣམ་བཤད་རིགས་པའི་འགྲེལ་
བ། ༡༣༢༩། ༡༩།

གཉིས་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་བཤེས་གཉིན་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། དཀའ་བ་སྤྱད་པའི་
དུས་སུ་ནམ་སྟོན་གྱི་ལུས་ཚུ་བོ་ན་རྩ་ནའི་འགམ་དུ་བཞག་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ལུས་འོག་མིན་དུ་བྱིན་ནས་འོངས་སྐྱར་སངས་རྒྱས་ནས་སྤར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལུས་
དཀའ་བ་སྤྱོད་པའི་ལུས་ལ་ཞུགས་ནས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སྤྱིང་པོར་གཤེགས་པ་
ལ་སོགས་མཛད་པས་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་མན་ཆད་བྱང་སེམས་དང་། དེ་ཡན་
ཆད་སངས་རྒྱས་སུ་འདོད་ལ། ལོ་རྒྱུ་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོའི་སྤྲུགས་ལོག་སུན་
འབྲིན་དུ་དེ་ལྟར་བཞད་ལ་དབུ་མ་པ་ཆོས་ཀྱི་བཤེས་གཉིན་གྱིས། འོག་མིན་དུ་
སངས་རྒྱས་ནས་འདིར་མཛད་པ་སྟོན་པ་བྱབ་པ་འདི་ལྟ་བུ་དང་། འདོད་ཁམས་
ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་
གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་ལྟར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་པོའི་
སྤྱལ་སྤྱུ་དེ་ཡིན་ན་དགོ་སྤྱོད་ཡིན་པས་བྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་ཡིན་
དགོས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ཞིང་དེ་ཡིན་ན། འཛམ་བུའི་སྤྱིང་མ་ལས་མ་
བྱབ་སྟེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སངས་རྒྱས་འོད་དཔག་མེད་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ཚུལ་སྟོན་པ་པོ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཉ། དེ་འདོད་ཁམས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཁམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་
མ་ཡིན་ཉ། དེ་སྟོན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དབའ་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྟོན་ལམ་
དང་དགོ་ཅ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་བསགས་པའི་མཐུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

འོན་དེ་ལྟར་མཛད་པ་མཛད་པའི་ཐོག་^༡ མ་གང་ནས་ངོས་འཛིན་བ་ཡིན་
སྟུང་ན། རྒྱ་ཆེ་རོལ་བ་ལས། དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བའི་མཛད་པ་
མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་འཕྲེན་པར་མཛད་དེ། འགྲེལ་བ་འདི་ཉིད་དུ་
དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ནས་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་བ་ཞེས་དང་།
མདོ་སྤེ་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། རྒྱད་བླ་མའི་འགྲེལ་བར། སྤྱི་བ་མདོན་པར་སྤྱི་
བའི་མཛད་པ་དེ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མར་འཕྲེན་པར་མཛད་དོ། །དེ་
ལྟར་ན་མཛད་པ་བཅུ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ་སྟུང་ན། མི་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་ན།
ལྷུ་མས་སུ་ཞུགས་པ་དང་སྤྱི་བལྟམས་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེ་ལྟར་ཡིན་ན་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གངས་འཕྲེན་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། རིན་
ཆེན་ཐེང་བ་ལས། ལྷ་རྣམས་ཀུན་ལས་བབས་པ་དང་། །ཞེས་ལྷ་ལས་བབས་
པའི་མཛད་པ་དུས་སུ་འཕྲེན་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་གྲོང་བྱེད་སྤྱི་བཅུ་ཞེས་
བྱ་བའི་གྲོང་བྱེད་ཆེན་པོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ་དུ་ཡུམ་
འདུལ་བ་ལ་བྱོན་ནས། དེ་ནས་མར་ལམ་བུ་རྒྱ་རྒྱ་ཐེམ་སྐྱས་ལ་བྱོན་པ་ལས་ལྷ་
ལས་བབས་ཤིང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་རྒྱལ་བ་ལ་མཁས་པ་
ཞེས། མཛད་པ་གཅིག་ཏུ་འཕྲེན་ཏེ། ཆོས་དོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ན་རྒྱལ་བའི་ཚུལ་
བསྟན་ནས་སེམས་ཅན་ལ་ཆོས་སྤོང་གི་ལས་མི་འགྱུར་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། གསེར་འོད་ལས། ^༢སངས་རྒྱས་སྤངས་ཡོངས་མི་འདལ། །ཆོས་

^༡ ག་ཡ་༣་བ་༡་ཐོག་སྤྱི་བ་ཡ་༣་ན་༢་ཐོག་སྤྱི་བ་

^༢ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༩། རྒྱུད་འབྲུམ་པ། སྟོན་བ་བཅོམ་ལྡན་འདས། གསེར་འོད། ༤༡། ༡།

གྲང་རྒྱལ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །གདུལ་བྱ་རྣམས་ནི་འདུལ་བའི་ཕྱིར། །ཡོངས་སུ་
ཟུང་ན་འདས་པ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །མཛེད་པ་བཅུ་གཉིས་སོ་
སའི་རྣམ་གཞག་ནི། རྒྱ་ཆེ་རོལ་པ། འདུལ་བ་ལུང་། མཛེན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་
མདོ། གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱཏོ། །

ལྷ་པ་ནི། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུས་གདུལ་བྱ་རྣམས་སློན་གྲོལ་ལ་འགོད་ཚུལ་
ཡོད་དེ། དེས་སེམས་ཅན་རྣམས་སྲིད་པ་གསུམ་ལ་སྟོློ་བ་བསྐྱེད་ནས་ཟུང་ན་
འདས་ལ་འདུན་པར་མཛེད་པ་དང་། ཐེག་དམན་དུ་ཞུགས་པ་སྟོན་ནས་ཐེག་
ཆེན་དུ་སློན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པའི་སྟོན་ས་
གདུལ་བྱ་སློན་གྲོལ་ལ་འགོད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། མི་
རྟག་སྤྱུག་བསྐལ་བདག་མེད་དང་། །ཞི་བའི་སྤྱ་ཡི་ཐབས་མཁྱེན་པས། །སེམས་
ཅན་སྲིད་གསུམ་སྟོློ་བསྐྱེད་ནས། །ཟུང་ན་འདས་ལ་རབ་འཇུག་མཛེད། །ཞི་
བའི་ལམ་ལ་རབ་ཞུགས་པ། །ཟུང་ན་འདས་ཐར་འདུ་ཤེས་ཅན། །དམ་ཆོས་
བསྐྱེད་ཀར་ལ་སོགས། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིས། །དེ་དག་རར་འཛིན་
ལས་བསྟོན་སྟེ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་ཡོངས་བཟུང་བས། །ཐེག་པ་མཆོག་ལ་
སློན་མཛེད་དེ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་དང་མཐུན་པར་གཟུངས་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས་གདུལ་བྱ་
བཀྱི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །མདོར་ན་སྤྱིའི་འོད་དང་འོད་ཟེར་

༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷ་མ། ༤༡༩། ༡༢།

གྲིས་རེག་པ། སྤྱི་མཐོང་ཐོས་བློ་རེག་ཅམ་གྲིས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་གྲོལ་ལ་
འགོད་ཀྱས། གསུང་ཆོག་ས་སྤྱི་བཅད་པ་རེ་རེས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་དཔག་ཏུ་
མེད་པ་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་ཀྱས། སྤྱགས་ཉིང་རེ་འཛིན་གཅིག་ལ་
མཉམ་པར་བཞག་པས་ཀྱང་། གདུལ་བྱ་ལ་ཕན་བདེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཉིང་ཀྱས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱལ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་
ཆད་པའི་དུས་མི་སྤྱི་དེ། དུས་འཁོར་བ་རི་སྤྱི་མ་སྤོང་གི་བར་དུ་མཇད་པ་
བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྤོན་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་རྒྱན་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི།
ཁ་ཅིག་། །རེས་པ་ལྷ་དང་མི་ལྷན་པའི་གཞུགས་སྤྱི་མཐར་ཐུག་། མཆོག་གི་སྤྱལ་
སྤྱི་མཆོན་ཉིང་ཐེར་ན། སྤྱི་བ་སྤྱལ་སྤྱི་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
ཉིང་དེའི་ཕྱིར། ཏྲགས་གསལ་གཉིས་ཀ་བྱུ་བ་སྤྱི་ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་། དེ་
སྤྱལ་སྤྱི་མཆོན་ཉིང་ཐེར་ན། གཞུགས་སྤྱི་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་
ཐལ། མཆོན་ཉིང་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། །རེས་པ་ལྷ་དང་ལྷན་པ་དང་མི་ལྷན་པའི་
གཞུགས་སྤྱི་མཐར་ཐུག་གང་རུང་ཡིན། ལྷན་པའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
དེར་ཐལ། གཞུགས་སྤྱི་མཐར་ཐུག་གང་ཞིག་། །རེས་པ་ལྷ་དང་ལྷན་མི་ལྷན་གང་
རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་། །བྱང་མེམས་ས་བཅུ་པ་བས་བ་སྤྱི་ཁྱུང་བྱར་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་
ཆོས་ཅན། གཞུགས་སྤྱི་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེ་

འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་། དེར་ཐལ།^༡ བ་སྤྱིའི་ཁུང་བྱར་བྱང་རྒྱལ་མེམས་
ནམས་དང་། །ལྷན་ཅིག་རྩོགས་སངས་རྒྱལ་སྤྱི་གངས་འདས་དང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཁ་ཅིག་འདས་པ་ལྡ་དང་མི་ལྷན་པས་རབ་ཏུ་བྱེ་བའི་རིགས་
སྤྱ་གནས་པའི་གཟུགས་སྤྱར་དམིགས་པ། སྤྱལ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར། དེ་
ཤིག་འབདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ལོངས་སྤྱི་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
དེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་གཟུགས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པའི་ལོངས་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ལོངས་སྤྱི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་།
བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་ལོངས་སྤྱི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་ན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པའི་སྤྱལ་སྤྱི་ཡིན་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག་འདིར་མ་བྱུང་ཟེར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་
ལོངས་སྤྱི་དང་དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་ཆར་གཅིག་ལ་རག་ལས་ཀྱི་འབྲེལ་པ་གྲུབ་
པའི་སྤྱལ་སྤྱི་དེ་ཡང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཟེར་རྒྱལ་པོར་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་སྤྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༠ དབུ་མ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱ་བ་གསལ་བ། དབུ་མ་འཇུག་པ། ༡༩༩༡

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་
པའི་སྒྲུལ་སྒྲུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུལ་སྒྲུ་དེ་ནམས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དང་
དུས་མཉམ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་དང་པོར་འོག་མིན་དུ་ལོངས་
སྒྲུ་མཛོན་དུ་བྱས་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས་འཛུམ་
བུའི་གླིང་གྲེ་བ་ཐག་བརྒྱར་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་གྲེ་བ་ཐེར་འབྱམ་འགྲེད་ལུས་ཤིང་
‘འགྲེད་པར་གྲེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་རྒྱ་མ་ལས།¹ དག་ལས་ཉིད་དང་ཉི་
ནམས་ལས། །འཛིག་ཉེན་རྒྱལ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་འཛུམ་བུའི་གླིང་འདིར་འཆང་བྱ་ཚུལ་སྟོན་ཟེན་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་སྒྲུལ་བ་པོ་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་
པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ས་བཙུ་བ་བས་བ་སྒྲུའི་ཁྲང་བྱར་སྒྲུལ་བའི་སྒྲུལ་
སྒྲུ་དེ་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། དེ་བཞིན་དུ། སྒྲུལ་
སྒྲུ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་སྒྲུལ་བ་པོའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཟེར་བ་
དང་། སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་བདག་སྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་
པའི་ལོངས་སྒྲུ་ཡོད་པས་ཁྲབ་ཟེར་བ་ནམས་ལ་སྟོན་གོང་མ་ནམས་ཀྱིས་ཤེས་
ལུས་ཀྱང་མཆོག་གི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ལ་དེས་ཁྲབ་པོ། ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུལ་
བ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་པས་ཁྲབ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

¹ ག་༥༥་ན་མ་ཅིང་། བ་༥༥་བ་མ་ཅིང་།

² བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། 20 སེམས་ཅན་གྱི་ རྒྱུད་རྒྱ་མ། 46༥། 24།

སྤྱལ་པའི་གཞིངས་དང་ཟམ་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། སྤྱོད་འབྲུག་ལས།^༡ བརྒྱལ་འདོད་ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་དང་ནི། །གཞིངས་དང་
ཟམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བྱས་སྟེ། མདོ་སྟེ་རྒྱན་
ལས།^༢ སངས་རྒྱལ་སྤྱལ་པ་དཔག་མེད་པ། །སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་འདོད་པ་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱལ།

ཁ་ཅིག །གཞོན་ཅུ་དོན་གྲུབ་དང་མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས་
མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དག་སྤྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོག་
གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་ཆོས་ཅན། མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་རབ་ཏུ་གྱུར་བའི་མཛད་པ་བསྟན་ཟེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་
པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ཅུས་ཏེ། དེའི་ནང་ཆོན་དུ་
གྱུར་པའི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་མཛད་པ་སྟོན་པ་ལ་མཛོན་དུ་ཕྱོགས་པ་འཇམ། སྟོན་
བཞིན་པའི་གང་ཟག་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཛད་པ་དེ་མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱོད་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཟེར་ན་མ་བྱལ།

ཁ་ཅིག །བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་རི་དྲགས་རུ་རུར་སྤྱལ་པའི་སྤྱལ་པ་དེ་རི་
དྲགས་རུ་རུ་ཡིན་ཟེར་ན། འོན་པར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དུད་འགོར་སྤྱལ་པའི་དུད་
འགོ་དེ་དུད་འགོ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༤༡ དབུ་མ་ལ། སྤྱོད་འདོན་འཛུགས་སྤྱོད་འབྲུག་། ༤༤༣། ༡༥།

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྟེ་རྒྱན། ༡༣༡ །

འདྲའི་དུད་འགྲོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་དེ་ཟག་བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་
ཕུང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དུད་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཁྱོད་
སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲུལ་སྒྲུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། དེ་རི་དྲགས་རུ་རུ་ཡིན་པར་
ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྲལ། དེར་ཐལ། དེས་སྒྲུལ་པའི་ཉན་ཐོས་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། སྒྲུ་མའི་རྟ་རྟ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྲལ་བ་ཁས།
དེར་ཐལ། སྒྲུ་མའི་བྱེད་ལས་སྒྲ་ཆོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲུ་མའི་རྟ་རྟར་
བྲལ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྒྲིག་རྒྱུ་ཆུ་ཆུར་བྲལ་པར་ཐལ་ལོ།

ཁ་ཅིག་། གཟུགས་སྒྲུ་གཉིས་སངས་རྒྱུས་མ་ཡིན་ཟེར་ན། སྒྲར་བགགས་
ཟེན་ཅིང་ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན། སངས་རྒྱུས་ཡིན་ན་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུ་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱུས་སུ་འགྱུར་རུང་གི་
རིགས་ཡིན་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྒྲར་འགྱུར་རུང་གི་རིགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་དགོས་པར་
ཐལ་ལོ། །

གཞན་ཡང་། སྟོན་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་སངས་རྒྱུས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་
བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱུས་ཡིན་པར་ཐལ།
ཁྱོད་སངས་རྒྱུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱུས་སོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལ་ཆོས་མ་ཐུན་གྱི་ཆོལ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེས་
མི་འཇིགས་པ་བཞི་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་ལེ། བེ་
རྒྱུ་ལྷའི་ས་གཞི་གཅང་མ་ལ་ཤར་བའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་དེ་བརྒྱ་བྱིན་ཡིན་

པར་ཐལ། གདུལ་བྱ་ལས་དག་གི་སྤང་བ་ལ་ཤར་བའི་གཟུགས་སྐྱེ་དེ་སངས་
རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྟེ། རྒྱུད་ལྷན་མར་^༡ རྩི་ལྷར་བྱེད་སྤང་སྤྱོད་གཞི་གཙང་མ་
ལ། །ལྷ་དབང་ལུས་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་སེམས་ས་
གཞི་གཙང་མ་ལ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྐྱེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་འཆར། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི། བྱེད་ལྷན་སྤང་སྤྱོད་གཞི་གཙང་
མ་ལ་བརྒྱ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་འཆར་བ་བཞིན་དུ། གདུལ་བྱ་ལས་དག་གི་
སྤང་བ་ལ། གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བ་འཆར། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། །དབང་ན་
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་དེ་ཉིད་གདུལ་བྱ་ལས་དག་ལ་གཟུགས་སྐྱེ་གཉིས་སུ་འཆར་
ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་ཉིན་མཆོན་དུས་དྲག་ཏུ་
སུ་ནི་སྟོན། སུ་ནི་མ་སྟོན། སུ་ནི་མཛོན་མཐོང་སྟོན། སུ་ནི་ངེས་ལེགས་ཀྱི་སྟོན།
སུ་ནི་རྒྱུ། སུ་ནི་དར། རྩི་ལྷར་འདུག་སྟེ་དུ་མཁུན་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག་གིས་
གཟིགས་པ་ན། དེ་ལྷར་སྟོན་དུ་གྱུར་པ་དང་། འདུལ་བའི་དུས་ལ་བབས་པའི་
གདུལ་བྱ་གཟིགས་པའི་ཆེ། དེ་ལྷར་གཟིགས་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེ་གཟུགས་
མ་ཡིན་ཀྱང་། རྣམ་མཁར་འཇའ་ཆོན་ཤར་བ་བཞིན་དུ་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་
སྐྱེ་སྤང་བའི་སྤང་བ་འཆར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་སྟོང་པོ་རྒྱན་ལས། ^༢ ཡེ་ཤེས་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱེ་ཉིད་སོ་སོ་སྐྱེ་པོ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་མཆོན་དཔེས་སྤྱོད་པའི་གཟུགས་ཀྱི་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅམ་པི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ལྷན། ༤༤༢། ༡༢།

^༢ རྒྱུ་འབུམ་དབང་མ། གསང་འབུམ་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩི། རྣམ་བཤད་སྟོང་རྒྱན། ༤༢༣། ༡།

སྐྱར་སྣང་བ་ཞེས་དང་། ¹དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གདགས་པའི་གཞིར་
བྱས་ནས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ²ཀུན་
རྩོད་ཏུ་ཉོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཚས་ཀྱི་སྐྱ་ཉིད་ཀྱི་ལོངས་སྟོང་རྩོད་རྩོགས་པའི་སྐྱ་
དང་། སྐྱ་ལ་པའི་སྐྱ་ལ་སོགས་པར་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སློན་ནས་ཞེས་དང་། ³ཁྱེད་
ལས་ཁྱད་པར་ཅན་རང་འབྲས་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་བ་བསྐྱེད་པའི་སློ་
ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་སྣང་བ་འཆར་བ་ཡིན་ཏེ།
མཁས་པའི་དབང་སོ་རྣམས་ཀྱིས་མཐིག་གཅིག་ཏུ་རྒྱལ་བ་ཀུན་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྩར་
སྒྲིག་གི་གར་ཀྱི་རྣམ་པར་རོལ་བ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡང་ཡོད་པའི་
ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཁྱད་། མེངས་སྐྱ་དེ་ཡི་ཤེས་
 ཆོས་སྐྱའི་གཟུགས་བརྒྱན་དང་། བཙུག་གི་སྐྱལ་སྐྱ་དེ་མེངས་སྐྱའི་གཟུགས་
 བརྒྱན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བཙུག་གི་སྐྱལ་སྐྱའི་བྱད་བཞིན་དེ་མེངས་སྐྱའི་བྱད་
 བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྒྱན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
 ཕྱིར། འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། བྱད་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁོ་ཀ་དེ། བཙུག་གི་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་དེ་ལོངས་སྐྱུའི་གཟུགས་བརྒྱན་ཡིན་པར་ཐལ།

⁹ སྒྲིལ་བྱུང་དཔར་མ། གསལ་འབྱུང་ཁ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེ། རྣམ་པ་གད་སྤྱིང་རྒྱུ། ༤༧༥ །

⁹ སྐྱེ་འབྱུང་དབང་ལ། གསང་འབྱུང་ལ། རྒྱལ་ཆོབ་ཟེ། རྣམ་བཤད་སྙིང་རྒྱལ། ༥༡༤། ༣།

༩ སྒྲུ་འབྲུམ་དཔར་མ། གསར་འབྲུམ་ཁ། ཟུལ་ཚབ་རྗེ རྣམ་པ་འད་སྤྱིར་ཟུན། ༤༩༠ ན།

རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས།^༡ རྩི་དང་ནམ་མཁའ་^༢ གཟུགས་བརྟན་བཞིན། དེ་མཐོང་བ་ནི་
ནམ་པ་གཉིས། །ཞེས་དང་།^༣ གཟུགས་བརྟན་གྱི་ནི་རང་བཞིན་ཕྱིར། །སྤྱལ་བ་
གསེར་གྱི་གཟུགས་ལྟ་བུ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། དཔེར་
ན། རྩི་དང་གི་སྒྲ་བའི་གཟུགས་བརྟན་དེ་ནམ་མཁའ་སྒྲ་བས་བདག་ཀྱིན་བྱས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་དགོས་པ་བཞིན་དུ་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་དེ་ཡང་ཡོངས་
སྤྱུ་བདག་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་དགོས་པས། ཐོག་མར་འོག་མིན་
དུ་ཡོངས་སྤྱུ་མཐོན་དུ་མཛད་ནས། དེ་རྩིས་འདོད་ཁམས་སུ་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་
མཐོན་དུ་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ལོ། །

དེ་བཞིན་འཁོར་བ་རི་སྟོང་འདིའི། །ཞེས་སོགས་གྱི་གཞུང་འདིས་བྱ་བ་
འཕྲིན་ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་ན། འོན་གཞུང་འདི་གང་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་
སྟེ་ན། འདི་ལ་འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་འདི། གང་གི་སྟོང་བ་རི་སྟོང་བར། །ཞེས་སོགས་ལས་
འཕྲོས། རྩི་ལ་རྩི་ལྟར་དུ་འཕྲོས་ན། གཞུང་འདིས་བྱུང་བ་མཚོག་གི་སྤྱལ་སྤྱུ་
འཁོར་བ་རི་སྟོང་བར་རྒྱུ་མི་འཆད་དུ་བཞུགས་པར་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན། དེའི་
འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཀྱང་འཁོར་བ་རི་སྟོང་བར་རྒྱུ་མི་འཆད་པ་ཡིན་ནམ། ཞེ་ན།
དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་བྱུང་། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཞེས་པ་སྤྱལ་སྤྱུ་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༤༥། ༡༤།

^༢ ག་༥༤་བ་༥་རྩི་གཟུགས་བཞིན། ག་༥༤་བ་༣་གཟུགས་བརྟན་བཞིན།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༥༡། ༡༥།

དང་འབྲེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞུང་འདི། དེ་ཉིད་ཟད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ལས་
འབྲོས། ཚུལ་རི་ལྟར་འབྲོས་ན། གཞུང་འདིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དེ་ཉིད་འཁོར་བ་
རི་སྤྱོད་བར་བཞུགས་ཀྱང་ཟད་པ་མེད་པའི་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་བསྟན་པ་ལ། འོ་ན།
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་དུ་^༡རྒྱན་མི་འཆད་པ་ཡིན་
ནམ་སྟམ་ན། དེ་ལྟར་ཡིན་ཞེས་སྟོན་པ་ལ་གཞུང་འདི་བྱུང་།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ། འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་པོ་མདོ་ལས་གསུངས་
ཚུལ། དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས།
སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བཞིའི་སྐབས་སུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་^༢མཆན་
ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བར་གསུངས་པ་ལས་འབྲོས་ཏེ། ^༣ཆེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་
ཀྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་ཅིས་གསོལ་ནོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་མི་ལམ་ལྟ་བུར་དངོས་པོ་མ་མཆིས་པ། དངོས་པོ་མ་མཆིས་པའི་ངོ་
བོ་ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་བ་ལ་འདི་དག་ནི་དག་བའི་ཆོས་སོ། །འདི་
དག་ནི་མི་དག་བའི་ཆོས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཞུས་པ་ཡིན་ལ། མདོ་འདིས་བདེན་
བར་མེད་པ་མི་ལམ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ལ་དག་སྤྱིག་དང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་མི་འཐད་སྟམ་པའི་དོགས་པ་ཁོངས་ནས་བསྐྱངས་པ་ལ། དེའི་ལན་

^༡ ག་༥༥་ན་༤་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཆད་པ་༥༥་ན་༡་དེ་བཞིན་དུ་མི་འཆད།

^༢ ག་༥༥་ན་༥་ལྟ་བུར་རིགས་མཆན་ཉིད། ག་༥༥་ན་༣་ལྟ་བུར་རིགས་མཆན་ཉིད།

^༣ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥་ ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྱི ༤༥༥ ༤།

དུ།^༡བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱིས་པ་སོ་སོའི་
སྤྱོ་བོ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་ནི་མི་ལམ་ཡང་དམིགས་ལ་མི་ལམ་མཐོང་བ་ཡང་
དམིགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ལན་གྱི་མདོ་འདིས། མ་རིག་པའི་གཉིད་
གྱིས་ལོག་པའི་སྤྱོ་བོ་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་
འབྱམས་པ་དང་། མ་རིག་པའི་གཉིད་ལས་སད་པའི་གང་ཟག་གིས་མི་ལམ་གྱི་
ཤེས་པ་ལྟ་བུའི་བདེན་འཛིན་གྱི་འབྲུལ་པ་བཅད་ནས་ལམ་བསྐོམས་པས་མུང་
འདས་འཐོབ་པར་འགྱུར་བས་བདེན་པར་མེད་པ་ལ་ལས་འབྲས་དང་། འཁོར་
འདས་ཀྱི་ནུམ་གཞག་ཆེས་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྤང་
ལས།^༢མི་ལམ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་བརྒྱམས་པས་འཁོར་བའི་མི་ལམ་
ལ་དགོངས། མི་ལམ་མཐོང་བ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བས་འདས་པ་འཕགས་པའི་
གང་ཟག་ལ་དགོངས་སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

འོན། ཐར་འདོད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྣམས་མུང་འདས་ཀྱི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་
ཚུལ་དེ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེས། ཐུབ་པ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་^༣གདུལ་
བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་སྤྱིབ་བྱི་རོལ་གྱི་བྱི་མ་རྒྱས་བཟུ་བ་ལྟར་ཡང་བྱར་མེད། གདུལ་
བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲིག་བསྐྱེད་བྱུག་གིས་ཆེར་མ་འདོན་པ་ལྟར་ཡང་བྱར་མེད།
གདུལ་བྱ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེས་པའི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྣམས་

^༡ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༩༥ ཉི་ཁྲི་ལ། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ཉི་ཁྲི། ༤༩༡ པ།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༤༩ ཤེས་ཕྱིན་ཀ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྤྱེ། ཉི་སྤང་། ༤༩༤ ན།

^༣ ག་ཡ་པ་བ་༤་གྱི། བ་ཡ་པ་བ་༩་གྱི།

ཐེན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་པར་ཡང་བྱར་མེད་པས།
དེས་ན་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ངོས་ནས་
ཆོས་བསྟན་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་དགོས་
པས། སྐུ་རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་དད་པར་བྱས། ཐུགས་ཀྱན་ཏུ་བརྗོད་པའི་
ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་ཁམས་དང་། བསམ་པ་དང་། དབང་
པོ་དང་། བག་ལ་ཉལ་གྱི་རིམ་པ་བརྟག། །གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་གྱིས་
རང་རང་གི་བསམ་པ་དང་མ་ཐུན་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་སྟོན་པས་ལམ་ལ་འབྲིང་
དགོས། ཞེས་སྟོན་པ་ལ།^༡ རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་
འཛིག་རྟེན་ལ་རྣམ་པར་གཟིགས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གྲུའི་
སྤྱང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དག་ཆེད་
ཏུ་བསམས་ཏེ། སེམས་ཅན་དཔྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱལ་ཞི་བར་བྱས་ནས།
རྩུ་འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། ཀྱན་བརྗོད་པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། རྗེས་སུ་བསྟན་
པའི་ཆོ་འབྲུལ་དང་། ཞེས་པ་ནས། བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྲུལ་བ། མི་
མཉམ་པ་རྣམས་པ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱང་ན་ལས་འདས་པ་སྟེ་ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། དེ་ཡང་ཞུ་བ་དང་ཞུས་ལན་གྱི་མདོ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐུའི་འཕྲིན་ལས་མདོར་བསྟན། རབ་འབྱོར་ངས་འདི་ནས་ཞེས་པ་མན་ཆད་
ཀྱིས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་པོ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

^༡ བཀའ་འབྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༩༥ ཉི་ཁྱིམ། སྟོན་པ་བཙུག་ལྷན་འདས། ཉི་ཁྱིམ། ༢༠༡། ༡༥།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་ལ། ཅ་བས་བསྟན་ཚུལ་
 དང་། འགྲེལ་བས་བཤད་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། འཕགས་པའི་ལྷགས་དང་།
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལྷགས་གཉིས། དང་པོ་ནི། མཆོག་གི་སྤྱལ་སྤྱི་འཕྲོ་ལས་ཀྱི་སྟོ་
 རས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྟོ་ནས། མདོ་དཔེ་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་
 བ་ཇི་སྟེད་འདིའི། །ཞེས་སོགས་བྱུང་། དེ་ཡང་དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་སོགས་
 ཆོག་ཀྱང་གཉིས་ཀྱིས་སྤྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོ་ལས་དུས་ཀྱི་སྟོ་ནས་མདོར་བསྟན། འགྲོ་
 རམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོ་ལས་དབྱེ་བའི་
 སྟོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ཡི་འཕྲོ་ལས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་
 སྤྱལ་སྤྱིའི་འཕྲོ་ལས་གངས་ཀྱི་སྟོ་ནས་མཐུག་བསྟུ་བ་གསུམ་ཀྱི་སྟོ་ནས་འཆད་
 པར་བྱེད། དེས་ན་སྐབས་བརྒྱད་པ་འདིར། རོ་བོ་ཉིད་སྟུ། ལོངས་སྟུ། སྤྱལ་སྟུ།
 གསུམ་པོ་མདོར་བསྟན་དང་། རྒྱས་བཤད་གཉིས་གཉིས་སུ་འདོད་པས། འཕྲོ་
 ལས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་ཀྱང་སྤྱལ་སྤྱི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྤྱར་བས་སྤྱིའི་རྣམ་
 གཞག་ལས་མཛད་པ་འཕྲོ་ལས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཟུར་དུ་སྟོན་མི་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱའི་ཐོག་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སློན་ས་
མདོ་དག་གི་དོན་འཆད་པ་ལ། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་སོགས་བྱང་། དེ་ཡང་
དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས། ཡེ་ཤེས་ཚོས་སྐྱའི་
འཕྲིན་ལས་དུས་ཀྱི་སློན་ས་མདོར་བསྟན། འགྲོ་རྒྱལ་ས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡེ་

⁹ ག་པ་ལྔ་མ་ཉེ་ཡང་དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་སོགས། ག་པ་ལྔ་མ་ཉེ་ཡང་འཁོར་བ་ཞེས་སོགས།

ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་དབྱེ་བའི་སྒྲོན་ས་རྒྱས་པར་བཤད། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་
ཞེས་སོགས་ཀྱིས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་གངས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་མཐུག་
པ་ལྟ་བུ་བཤུམ་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པར་བྱེད།

གཉིས་པ་འགྲེལ་པས་བཤད་ཚུལ་ནི། དོན་ནི་ཞེས་སོགས་མཆོམས་སྤྱར་
ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་རོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུའི་བདག་ཉིད་བསྐྱེམས་པའི་
སྟོབས་ལས་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཉིད་ཆོག་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ།
དང་པོར་འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ས་ལ་སྤྱ་
ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད། ཅས་པའི་བར་དུ་བྱུང་།

བསྐྱས་དོན་ཀྱི་སྒྲོན་ས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བཞིན་དུ་འདིའི་
འཕྲིན་ལས་རྣམས་སྤྱ་ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ། སྤྱི་དོན། གཞུང་དོན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཆོམས། འཕྲིན་ལས་འཐུག་ཚུལ། འཕྲིན་ལས་འཐུག་
ཚུལ་དེ་སྐྱབ་པ་དང་ལྟ། དང་པོ་ནི། རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་རྟོགས་
པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་སམ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།
འཕགས་པ་ལྟར་ན་རང་འཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་སྐྱལ་སྐྱས་བདག་རྒྱུ་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད།

ཁྱེད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ།

གཉིས་པ་ནི། དབྱེན། ལམ་གྱི་རྟེན་མངོན་མཐོ་ལ་འགོད་པ་ནས། ལམ་གྱི་
འབྲས་བྱེས་ལེགས་ལ་འགོད་པའི་བར་ཉེར་བདུན་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་དབྱེན། ཞི་
རྒྱས་དབང་བླ་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་བཞི། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་
རྣམ་པ་གསུམ། ལྷན་གྱིས་བྱལ་བ་དང་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་འཕྲིན་ལས་རྣམ་པ་
གཉིས། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་རྣམ་པ་གཉིས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལམ་མ་ཞུགས་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཁ་ཅིག །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱས་བདག་རྟེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་
རྣམ་པར་དཀར་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། བྱེད་པ་པོ་ལ་ཡོད་པའི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་
པའི་བྱིར། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་
ཅིག །རང་རྒྱ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱས་བདག་རྟེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱང་བའི་
རྣམ་པར་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་
ན། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་མེས་ས་ས་བརྩུ་བ་བའི་བྲལ་
བ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཞི་
མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་བཞི་
དང་བྲལ་བའི་བྱང་མེས་ས་ས་བརྩུ་བའི་བྲལ་བ་དེ། བྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤངས་པ་

དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཉེ། དེའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་
མི་བྱས་ཉེ། ཁྱོད་ཉག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཞི་པ་ལ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་
གསུངས་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ་འཕྲིན་ལས་སྟུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུག་ཚུལ་དང་།
རྒྱན་མི་འཆད་ཏུ་འབྱུག་ཚུལ་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། གང་གི་གང་གིས་འདུལ་བ་
ཡིས། །བྱ་གང་གང་ཏུ་གང་གི་ཆེ། །དེ་ཡི་རྣམ་ཉོག་སྤྱེ་མེད་བྱིར། །ཐུབ་པ་ཉག་
ཏུ་སྟུན་གྱིས་གྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དོན་ནི་ཐུབ་པའི་འཕྲིན་ལས་དུས་
ཉག་ཏུ་སྟུན་གྱིས་གྲུབ་པར་འབྱུག་སྟེ། སེམས་ཅན་གང་གི་རྒྱུད་ལ་ཐབས་གང་
གིས་གདུལ་བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་གི་ཆེ། འདུལ་དགོས་པའི་འཕྲིན་ལས་སྟུབ་
པ་ལ་འབད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་ཉོག་སྤྱེས་པ་མེད་པའི་འཕྲིན་ལས་ངང་གིས་འབྱུག་པའི་
བྱིར། ཞེས་པའོ། རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། གདུལ་བྱའི་ཁམས་ན་གང་ཞིག་གི་ །གདུལ་
བྱའི་ཐབས་མེད་གང་གང་གིས། །གདུལ་བྱའི་བྱ་གང་གང་ཏུ་ནི། །གང་ཆེ་ཡུལ་
དང་དུས་དེ་དག། ཅེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། རང་དང་ས་སོན་ལ་སོགས་པའི་
ཁམས་ནི། གང་གིས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་ཐབས་མེད་པ་གང་དང་གང་གིས། གདུལ་

¹ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས་སྟུན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། ༤༦༥། ༦།

² བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་ན། ༥༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས་སྟུན་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས། ༤༦༥། ༦།

བྱ་འདུལ་བའི་བྱ་བ་གང་དགོས་པ་དང་། ཡུལ་གང་དུ་ནི་དུས་གང་གི་ཆེ་འདུལ་
དགོས་པའི་ཡུལ་དང་དུས་དེ་དག་རིམ་བུ་བཞིན་དུ་འབད་ཅོལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་སྒོ་
ནས་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འདུག་ཅེས་བཤོ།

གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྤྱི་འོ་དོན་བསྟུ་
བཤོ། དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རེས་འབྲིན་དེ་ཡི་སྟོན་པ་དང་། དེ་འབྲས་དེ་ཡི་
ཡོངས་འཛིན་དང་། དེ་སྤྱི་བ་དེ་གཅོད་རྒྱུ་ལ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་ངེས་པར་འབྲིན་པ་དང་། རེས་
འབྲིན་དེ་སྟོན་པ། སྟོན་པ་དེའི་འབྲས་བྱ་དང་། འབྲས་བྱ་དེའི་ཡོངས་འཛིན་
དང་། འབྲས་བྱ་དེ་འཕྲོ་བ་པ་ལ་གོགས་བྱེད་ཅིང་སྤྱི་བ་པ་དང་། སྤྱི་བ་པ་དེ་གཅོད་
པའི་རྒྱུ་ལ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད། ཅེས་པས་གསལ་ལོ།

གཉིས་པ་ལ་དོན་བྱག་ངོས་བཟུང་བ། དཔེ་བྱག་འགོད་པ། དཔེ་དོན་ཆོས་
མཐུན་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། རེས་པར་འབྲིན་པ་ས་
བཙུ་སྟེ། ཆོགས་གཉིས་དག་ནི་དེ་ཡི་རྒྱ། དེ་འབྲས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཡིན་
ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་འཛིན། དེ་སྤྱི་བ་མཐའ་ལས་ཉོན་མོངས་
དང་། ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་བག་ཆགས་སོ། །དུས་ཀྱན་ཏུ་ནི་དེ་འཛོམས་
པའི། རྒྱུན་ཅི་ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། རྒྱལ་བའི་
ཐུགས་རྩི་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བ་གཉིས་འཛོམས་གིང་། ཆོགས་གཉིས་

༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུ་རྒྱ་མ། ༤༦༥༡ ༡༡

བསགས་ཏེ། ས་བཙུ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་འཕྲིན་ལས་སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འདུག། ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི།^༡དེ་ཉིད་ལས། གནས་དྲུག་པོ་ནི་འདི་དག་རྣམས། གོ་རིམས་
ཱི་ཇི་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཉི་མ་དང་ནི་ནམ་མཁའ་གཏེར། སྤྱིན་དང་རྒྱང་བཞིན་
ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། འཕྲིན་ལས་རྒྱན་མི་འཆད་དུ་འདུག་
པའི་གནས་དྲུག་པོ་ནི། འདི་དག་རྣམས་གོ་རིམས་བཞིན་དུ། རྒྱ་མཚོ་དང་། ཉི་
མ་དང་། རྣམ་མཁའ་དང་། གཏེར་དང་། སྤྱིན་དང་། རྒྱང་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་
བྱའོ། ཞེས་པའོ། དེ་ཉིད་ལས། ཤེས་ཆུ་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་དང་། ལྷན་ཕྱིར་
ས་རྣམས་རྒྱ་མཚོ་བཞིན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉིར་འཆོའི་ཕྱིར། ཆོགས་
གཉིས་དག་ནི་ཉི་མ་བཞིན། རྒྱ་མཚོ་མཐའ་དང་དབུས་མེད་ཕྱིར། བྱང་
ཆུབ་ནམ་མཁའི་ཁམས་བཞིན་ནོ། ཡང་དག་རྫོགས་སངས་ཆོས་ཉིད་
ཕྱིར། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་གཏེར་དང་འབྲ། སྤྱོད་བྱེད་སྤྱོད་པ་གྲུབ་
ཕྱིར། དེ་ཡི་ཉོན་མོངས་སྤྱིན་ཆོགས་བཞིན། དེ་ཐོབ་དེ་ནི་ཉིར་གནས་
ཕྱིར། སྤྱུགས་རྗེ་མི་ཐད་རྒྱང་དང་འབྲ། ཞེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། ས་བཙུ་པ་
རྣམས་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚོ་དང་འབྲ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་དང་
ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། ཆོགས་གཉིས་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན།

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༢༥། ༡༥།

^༢ ག་༦༠ན་༡་གོ་རིམས་རྗེ་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་དང་། བ་༥༤་བ་༥་གོང་མས་རྗེ་བཞིན་རྒྱ་མཚོ་དང་།

^༣ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༠ སེམས་ཅན་ལི། རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་སྒྲ་མ། ༤༢༥། ༡༥།

ཉི་མ་དང་འབྲས་ལྷོ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་འཆོ་བའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། བྱང་ཚུབ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། ཉམ་མཁའ་ཁམས་དང་འབྲས་ལྷོ། ཡོན་ཏན་
རྒྱ་ཆེན་པོ་མཐའ་དབུས་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཆོས་ཅན། གཏེར་དང་
འབྲས་བུ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བྱུང་དེ་ཉིད་ཀྱི་གནས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་དེའི་ཉོན་མོངས་ནི། སྤྱིན་ཆོགས་དང་འབྲས་ལྷོ། སློ་བུར་བ་
དང་སྤྱིབ་བྱ་ལ་བྱབ་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། ལྷན་པ་རྩེ་མི་ཟད་
པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུད་དང་འབྲས་ལྷོ། སྤྱིབ་པ་དེ་འཁོར་བུ་ཉེ་བར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ལས། གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་འབྱུང་
དང་། བདག་དང་སེམས་ཅན་མཚུངས་གཟིགས་དང་། མཛེད་པ་ཡོངས་སུ་མ་
རྫོགས་ཕྱིར། འཁོར་བ་སྤྱིད་དུ་མཛེད་མི་འཆད། ཅེས་གསུངས་ལ། དོན་ནི། ས་
བཅུ་དང་ཆོགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་རྒྱན་གཞན་གྱི་དབང་གིས་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་ནི། གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྱེན་པ་དང་། དེའི་རྒྱུ་དཔེ་གཉིས་བསྐྱན་
པས། གཞན་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་བྱུང་པར་བསྐྱན། བདག་དང་སེམས་ཅན་
མ་ལུས་པར་མཆོག་གི་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པར་གཟིགས་པས་བྱང་ཚུབ་
དང་སེམས་ཅན་གྱི་དཔེ་གཉིས་བསྐྱན་པས། གཞན་དོན་རྒྱན་མི་འཆད་པའི་ངོ་

༡ བསྐྱན་འགྱུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༦༦ ན།

བོད་ཀྱི་བུ་པོ་བསྟན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཐུགས་རྗེ་མཐའ་ཡས་པའི་དཔེ་གཉིས་
ཀྱིས་གཞན་དོན་དུ་ངེས་པར་འབྲིན་པ་དང་། མཛད་པ་ཡོངས་སུ་མ་རྒྱུགས་པར་
གཞན་དོན་མི་འཆད་པའི་འབྲས་བུའི་བྱང་པར་བསྟན་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་མདོ་སྤེལ་བྱས་ལས་གསུངས་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་ལས།^༡ ཇི་ལྟར་ར་
དག་མ་བརྒྱུད་པར་། སྤྲེའི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱལ་བ་བཟོ་མེད་
པར། །བཤད་པ་དག་ནི་ཀྱན་ཏུ་འབྱུང་། །ཇི་ལྟར་ལོར་བུ་འབད་མེད་པར། །རང་
གི་འོད་ནི་སྟོན་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བཟོ་མེད་པར། །དེ་བཞིན་
མཛད་པ་ངེས་པར་སྟོན། །ཞེས་པས་འཕྲིན་ལས་སྟུན་བྱུང་ཏུ་འཇུག་ཚུལ་དེ་
བསྟན་ནོ། །དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་མཁའ་ལ་འཛིག་རྟེན་གྱི། །བྱ་བ་རྒྱུན་མི་འཆད་
པར་སྤང་། །དེ་བཞིན་ཐག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། །རྒྱལ་བའི་མཛད་པ་
རྒྱུན་མི་འཆད། །ཇི་ལྟར་མཁའ་ལ་རྟག་ཏུ་ནི། །བྱ་བ་ཉམས་ཤིང་འབྱུང་བ་
ལྟར། །དེ་བཞིན་ཐག་མེད་དབྱིངས་ན་ཡང་། །སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་སྤྱེ་ཞིང་
འབྲི། །ཞེས་པས་འཕྲིན་ལས་རྒྱུན་མི་འཆད་དུ་འཇུག་ཚུལ་དེ་བསྟན། །འདྲུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་ངོ་བོ་མི་འབྲ་བའི་བྱང་པར་མེད་པ་བཞིན་དུ། །སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལ་ངོ་བོ་མི་འབྲ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། །ནམ་མཁའ་ཉི་མའི་
དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་ཤར་ཡང་འོད་ཟེར་རྣམས་ནམ་མཁའ་དེ་ཉིད་དུ་
འདྲེས་ཤིང་ལོ་ཉོག་སྟོན་པ་དང་། །འདམ་བསྐྱམས་པ་དང་། །བསྐྱེད་རྒྱས་པར་བྱེད་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅམ་ལི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱན་ ༡༣༩ ༡༥

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅམ་ལི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེལ་རྒྱན་ ༡༣༩ ༡༥།

པ་དང་། གུ་མུང་ཁ་ཟུམ་པར་བྱེད་པའི་བྱ་བ་རྣམས་འདྲེས་པ་བཞིན་དུ། སངས་
རྒྱུ་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་འཕྲིན་ལས་སྦྱབ་པ་དང་། སྤྱག་
བསྐལ་སེལ་བར་བྱེད་པ་མཛད་པ་གཅིག་ཏུ་འདྲེས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།^༡ རྩི་ལྟར་
ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི། འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་འདྲེས་ཤིང་། རྟག་ཏུ་བྱ་
བ་གཅིག་ལ་འཇུག རྡེག་རྟེན་ལ་ཡང་སྤང་བར་བྱེད། རྟེན་བཞིན་ཟག་མེད་
དབྱེངས་ན་ཡང་། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་དཔག་ཏུ་མེད་འདྲེས་ཤིང་། མཛད་པ་གཅིག་
ནི་མཛད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་མཛད་པར་འདོད། རེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱུ་པར་བཤད་པའོ། རང་པོ་ནི།^༢ བརྒྱ་བྱིན་
རྩིན་ཆངས་པ་དང་། ཉི་མ་སྦྱར་བྱེད་རིན་ཆེན་བཞིན། རྟེན་བཞིན་གཤེགས་
པ་སྦྲ་བརྟན་བཞིན། རྣམ་མཁའ་དང་ནི་ས་བཞིན་ནོ། རེས་གསུངས་ལ། རོན་
ནི། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་དང་། ལྷའི་རྩ་པོ་ཆེ་དང་། སྤྱིན་གྱི་དཔེ་གསུམ་གོ་རིམ་
བཞིན་དུ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་སྦྲ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་གྱི་རོ་བོ་གསུམ་མཆོན་
པར་བྱེད། ཆངས་པས་སྦྱལ་པའི་སྦྲ་གསུང་གཉིས་ཀྱིས་འཕྲིན་ལས་མཆོན་
པར་བྱེད། ཉི་མས་སྤྱགས་གྱི་འཕྲིན་ལས་མཆོན་པར་བྱེད། རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་
དང་སྦྲ་བརྟན་དང་ནམ་མཁའི་དཔེ་གསུམ་གྱིས་སྤྱགས་གྱི་གསང་བ། གསུང་
གི་གསང་བ། ལྷའི་གསང་བ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་མཆོན་པར་བྱེད། ས་ཆེན་
པོའི་དཔེ་སྤང་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱི་རྟེན་སྤྱགས་རྩི་ཆེན་པོ་གནས་འཁྱུར་མཐར་

^༡ འཁྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྡེ་རྒྱན། ༡༩༣། ༡༥།

^༢ བསྟན་འཁྱུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི། རྩི་བཅུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་རྒྱ་མ། ༤༦༦། ༤།

བྱིན་པ་དེ་མཆོན་པར་བྱེད། ཅེས་པ་ལོ། །

གཉིས་པ་ལ་སྐུ་ལྔ་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་ཀྱི་དཔེས་བསྟན་པ་ལ།^༡ ཇི་ལྟར་
བེ་རྒྱུ་དག་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ས་སྟེང་འདིར་གྱུར་ཏེ། །དག་བྱིར་ལྷ་ཡི་དབང་
པོ་དེར། །ལྷ་ཡི་བྱ་མེད་ཆོགས་དང་བཅས། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དོན་
བསྟུན། །རང་རྒྱུད་ཀྱི་དད་པའི་དབང་པོ་ལ་མ་དད་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱི་མ་རྣམ་
པར་དག་པས། གཟུགས་སྐྱེའི་སྤང་བ་འཆར་ཞིང། དེ་ཉིད་འཐད་པའི་བྱིར། དམ་
པའི་ཆོས་སྐྱུད་པས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ།
དཔེར་ན། བེ་རྒྱུའི་ས་གཞི་གཙང་མ་ལ་ཤར་བའི་བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གཟུགས་བརྟན་
མཐོང་བ་ལས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་བྱིར། བསྟན་གནས་
སོགས་ཀྱི་དགོ་བ་སྐྱུད་པས། བརྒྱ་བྱིན་གྱི་གོ་འཕང་སྤར་དུ་འཐོབ་པར་འགྱུར་
གྱི་ཞེས་པ་ལོ། །གསུང་ལེགས་པར་འདོམས་པ་ལྷན་རྒྱུ་ཆེ་བོ་ཆེའི་དཔེས་བསྟན་
པ་ནི།^༢ ཇི་ལྟར་ལྷ་ནང་ལྷ་རྣམས་ཀྱི། །སྟོན་གྱི་དཀར་པོའི་མ་ཐུ་ཡིས་ནི། །འབད་
དང་གནས་དང་ཡིད་གཟུགས་དང། །རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་བཞིན་དུ། །མི་ཉག་
སྤྱག་བསྐྱེད་བདག་མེད་དང། །ཞི་བའི་སྐྱ་ཡིས་ཐབས་མཁའི་ཞེས་པས། །ལྷ་རྣམས་
ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང། །ཆོས་ཀྱི་རྣམ་ཉི་སྐྱེའ་བྱེད་ལྟར། །ཞེས་སོགས་
གསུངས། དེའི་རོ་བོ་སྟོན་གྱིས་དཔེས་བསྟན་པ་ནི།^༣ ཇི་ལྟར་དབྱར་གྱི་དུས་ན་

^༡ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། གླ་མེས་ཅན་གྱི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༦༦། ༦།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། གླ་མེས་ཅན་གྱི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༦༧། ༧།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་ན། གླ་མེས་ཅན་གྱི། ཇི་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༦༨། ༨།

སྤྲིན། །ལོ་རྟོག་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་པེ་རྒྱ། །ཆུ་ཡི་ཕུང་པོ་འབད་མེད་པར། །ས་
ལ་རྒྱན་ཏུ་འབེབས་པ་ལྟར། །ཞེས་གསུངས། དེའི་སྤྲིན་དང་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས།
ཆོངས་པའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ^༡རྩི་ལྟར་ཆོངས་པ་ཆོངས་པ་ཡི། །གནས་ནས་
འཕོ་བ་མེད་བཞིན་དུ། །སྤྲེའི་གནས་ནས་ཐམས་ཅད་དུ། །སྤང་བ་འབད་མེད་
སྟོན་པ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་སྤྲིན་གྱི་འཕྲིན་ལས་ཉི་མའི་དཔེས་
བསྟན་པ་ནི། ^༢རྩི་ལྟར་ཉི་མས་གདུངས་པའི་དུས་གཅིག་ཆེ་ཉིད་ལ། །པད་སོགས་
རྒྱས་དང་ཀུ་མུད་དེ་ཁ་ཟུམ་ལྟར། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེའི་སྤྲིན་གྱི་
གསུང་བ་ཡིད་བཞིན་གྱི་རོར་བུའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ^༣རྩི་ལྟར་ཡིད་བཞིན་
རོར་བུ་ནི། །རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ། །སྤྲོད་ཡུལ་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི། །བསམ་ཀུན་སོ་སོར་རྫོགས་ཕྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་ཡིད་བཞིན་
ལ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གསུང་གི་གསུང་བ་སྤྲ་བརྟན་^༤གྱི་དཔེས་བསྟན་
པ་ནི། ^༥རྩི་ལྟར་སྤྲ་བརྟན་གྱི་ནི་སྤྲ། །གཞན་གྱི་རྣམ་རིག་ལས་བྱུང་བ། །རྣམ་
པར་རྟོག་མེད་བཟོ་མེད་ལ། །བྱི་དང་ནང་ན་མི་གནས་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། །སྤྲེའི་གསུང་བ་རྣམ་མཁའི་དཔེས་བསྟན་པ་ནི། ^༦རྩི་ལྟར་མེད་ཅིང་

^༡ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་གྱི་སྤྲིན་གྱི་སྤྲིན་ལ། ༤༡༡ ༡༩

^༢ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་གྱི་སྤྲིན་གྱི་སྤྲིན་ལ། ༤༡༡ ༡༠

^༣ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་གྱི་སྤྲིན་གྱི་སྤྲིན་ལ། ༤༡༡ ༡༡

^༤ ག་༤༡་བ་༢་སྤྲ། ག་༤༡་བ་༢་སྤྲ།

^༥ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་གྱི་སྤྲིན་གྱི་སྤྲིན་ལ། ༤༡༡ ༡༠

^༦ ག་༤༡་བ་༢་སྤྲ། ག་༤༡་བ་༢་སྤྲ།

^༧ བསྟན་འགྲུང་དཔེ་བསྟར་མ། ༢༠ སེམས་ཅན་གྱི་རྩི་བཅུན་གྱི་སྤྲིན་གྱི་སྤྲིན་ལ། ༤༡༡ ༡༡

སྤང་བ་མེད། །དམིགས་པ་མེད་ཅིང་བརྟེན་མེད་ལ། །མིག་གི་ལམ་ལས་རབ་
འདས་པ། །གཟུགས་མེད་བསྟན་དུ་མེད་བ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟེན་ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་དཔེས་བསྟན་བ་ནི། ^੧ རྩེ་ལྟར་ས་ལ་སྤྱེ་བོ་
ཀྱུན། །རྟོག་མེད་བ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་། །འཕེལ་དང་བསྟན་དང་ཡོངས་འགྱུར་
ལྟར། །དེ་བཞིན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་པ། །སྤྲ་ཆོགས་མེད་བ་ལ་བརྟེན་
ནས། །འཁྲོ་བའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་ནི། །མ་ལུས་བ་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་
གསུངས། དེ་ནམས་ཀྱི་དོན་བསྟུས་ནས་འཆད་བ་ལ། ^੨ འབད་རྩྱལ་བདེ་བར་
བྱ་བ་འགལ། །བྱེད་བ་མཐོང་མེད་དེ་བས་ན། །གཏུལ་བྱའི་ཐེ་ཆོམ་གཅོད་པའི་
ཕྱིར། །དཔེ་ནམས་དགུ་ནི་བསྟན་བ་ཡིན། །ཅེས་གསུངས། མདོར་ན། །རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་ནམས་འབད་རྩྱལ་གྱིས་བཟོ་མེད་ཅིང་ཀྱུན་སྤྲོད་གི་ནམ་
རྟོག་མེད་པར་བཅེ་བ་ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ལ་བརྟེན་ནས། །དམ་པའི་ཆོས་ལྷན་
བྱུང་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་གསུངས་བ་ལས་སྐལ་ལྷན་ནམས་ཀྱི་མདོན་པར་མཐོ་བ་
དང་། །དེས་པར་ལེགས་པའི་གོ་འཕང་བཟང་པོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ^੩ དགེ་བ་བློ་
རྒྱུ་འབྲས་པའི། །སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་མཐོང་བའི་རྒྱ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་དང་། ^੪ མདོ་སྤེ་རྒྱན་ལས། །འཛིག་རྟེན་ཀྱན་ལ་ཉིན་མཆོན་དུ། །ལན་བྱག་ཏུ་ནི་
སོ་སོར་གཞིགས། །ཐུགས་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ། །པན་དགོངས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་

^੧ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་ལི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༥༥ ༦།

^༢ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་ལི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༥༥ ༧༠།

^༣ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་ལི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། རྒྱུད་ཆེན་མ། ༤༥༥ ༧༥།

^༤ བསྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྟུང་མ། ༥༠ སེམས་ཅམ་ལི། རྩེ་བཙུན་བྱམས་མགོན། མདོ་སྤེ་རྒྱན། ༤༤༤ ༥།

འཆའ་ལོ། ཞེས་རང་ཉིད་སྐལ་བ་དང་ལྷན་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་
སྒྲིའི་སྤང་བ་དངོས་སུ་མཐོང་བའི་སྒྲོན་ས། དམ་པའི་ཆོས་སྟོན་པའི་མཛད་པ་ལྷན་
བྱལ་ཏུ་རྒྱན་མི་ཆད་ཏུ་འབྱུག། ཅེས་བསྟན་པའི་བྱིར།

དེ་དག་ལ་ཁོན་དེ། ཐུགས་གསུང་སྒྲིའི་གསང་བ་རྣམས་ཞོར་བུ་དང་། སྒྲ་
བརྟན་དང་། ལམ་མཁའ་དབེས་བསྟན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་ལ་ལུང་ཆད་མའི་
ཤེས་བྱེད་མེད་པའི་བྱིར། ཞེན་མ་བྱལ་སྟེ། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་
མདོ་ལས།^༡ ཞི་བའི་སྒོ་བྲོས། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིའི་གསང་བ་གང་
ཞེ་ན། ཞི་བའི་སྒོ་བྲོས། འདི་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་མི་དགོངས་ཤིང་རབ་
ཏུ་མི་རྟོག་པར་སྒྱུད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཏུ་སྟོན་ཏེ། རིགས་ཀྱི་བྱ། དེ་ལ་
སྤྲ་དང་མི་ཁ་ཅིག་འདུག་པ་གཙོ་བོར་བྱས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་བཞུགས་པར་མཐོང་ཞེས་པས་^༢ རིགས་ཀྱི་བྱ། ཁྱོད་གལ་ཏེ་ཤུགས་འདི་
ཉིད་དང་། ཟུ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་འདི་སྟེད་ཀྱིས་གང་གྲུའི་སྤང་གི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་
བསྐལ་པར་སྟེད་གི་བྱོགས་སུ་འོངས་སུ་ཟེན་ཀྱང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེའི་སྒྲིའི་
མཐའ་རྟོགས་པར་མི་རུས་སོ། །རིགས་ཀྱི་བྱ། གང་ཡང་དཔེ་བཞག་པ་རི་སྟེད་
པ་དེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤང་པོ་དཔེར་བྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་
དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང་། སྒྲ་

^༡ བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་ན། ༣༩ དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པའི་མདོ། ༣༥༧། ༦།

^༢ ག་ཅན་བ་ཤ་མཐོང་ཞེས་པས་ན། བ་ཅན་བ་ཤ་མཐོང་ཞེས་པ་ན།

དང་། གསུང་དང་། སྤྱགས་དང་། གཟུགས་དང་མཚན་གྱི་དཔེར་བྱ་བའི་དཔེ་
འགོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱུར་བ་འདེབས་
པའོ། །དཔེ་གཅིག་ནི་མ་གཏོགས་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་ཞེས་
སོགས་དང་། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གི་གསང་
བ་དང་། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་དག་པ་གང་ཞེ་ན། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། གང་གི་རྒྱབ་
མོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་
མངོན་བར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། གང་གི་རྒྱབ་མོ་ལེན་པ་མི་མངའ་བར་ཡོངས་
སུ་སྤྱངན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་བར་དུ་དེ་ལས་ཐ་ན་ཡི་གེ་འབྲུག་ཅིག་
ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། ། རྒྱུ་གལ་གྱི་བྱ། གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་
གི་ཚད་ཀྱི་མཐའ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བར་སེམས་པ་དེ་ནི་ནམ་མཁའི་ཚད་ཀྱི་
མཐའ་ཡོངས་སུ་འཆོལ་བར་སེམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ནམ་མཁས་
ཅི་ཙམ་ཐུབ་པ་དེ་ཙམ་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་གིས་ཐུབ་པོ། །ཞེས་
སོགས་དང་། ཞི་བའི་སྒོ་གྲོས། དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱགས་ཀྱི་གསང་
བ་དང་། སྤྱགས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་
ན། གཟུགས་མེད་པ་ན་སྦྱོད་པའི་ལྷའི་བྱའི་རིགས་སུ་སེམས་ཅན་གང་དག་
སྦྱེ་བ་དེ་དག་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དམིགས་པ་གཅིག་གིས་བསྐླལ་བ་བརྒྱད་ཁྲི་

⁹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩ དགོན་བརྗེགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཙུམ་ལྟན་འདས། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་
པའི་མདོ། ༣༩༥། ༦།

¹⁰ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༩ དགོན་བརྗེགས་ཀྱི་སྒྲོན་པ་བཙུམ་ལྟན་འདས། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཐུབ་
པའི་མདོ། ༣༩༣། ༧།

བཞི་སྟོང་གནས་ཀྱང་ཉིང་རེ་འཛིན་ངེ་སྟེང་^༡ འཛོའི་མཐར་མ་སྟུག་གི་བར་དུ་དེ་
དག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་མི་འབྲང་སྟེ། དེ་
ནས་ཤི་འཕྲོས་ནས་ངེ་ལྟར་བསགས་པ་ལྟར་སྟེ་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏོ། །ཞི་བའི་
སྟོ་གོས་དེ་ལྟར་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཡང་མི་གནས་པ་
སྟེ། གང་གི་རུབ་མོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྒྲན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པ་སངས་རྒྱས་པ་དང་། གང་གི་རུབ་མོ་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྤང་ལོ་ལྷག་མ་མེད་པའི་སྤང་ན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་
སུ་ཡོངས་སུ་སྤང་ན་ལས་འདའ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དུ། དེའི་སྟུགས་ལ་རྟོགས་
པ་མི་མངའ། སྟུགས་ལ་འགྱུར་བ་མི་མངའ། སྟུགས་ལ་འཁྲུལ་པ་མི་མངའ་
ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷང་དོན་མདོར་བསྟུན། སངས་རྒྱས་བཙུ་
ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐྱའི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལྷགས་ཀྱི་འཆང་ཞེས་བྱ་བས་དེའི་སྤྱི་གཙུག་དང་སྤྱི་ཆད་གཞལ་ལོ་སྟུང་ནས་
རང་གི་ལུས་དཔག་ཆད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་དུ་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་ནས། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ལ་བསྟན་པ་ན། དེས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་འབུམ་
སྟུག་དུག་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་པར་མཐོང་ནས། སྤང་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་སྟུང་དང་།
རང་གི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་སྟོང་སྟོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་
གང་གྲུའི་སྤྱང་བྱེ་བ་སྟུག་བརྒྱའི་བྱེ་མ་སྟེད་འདས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་པརྩ་

^༡ ག་༤ ན་ན་ཆོའི་པ་༤ ན་ན་ཆོའི།

ཅན་ཞེས་བྱ་བར་བྱིན་ནས་བལྟས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་
སྤྱི་གཙུག་དང་། སྐུའི་ཆད་ཀྱི་མཐའ་མ་རྟོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྐུའི་གསང་བ་དང་
ལྡན་པའི་བྱིར། དེའི་གསུང་གི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་བ་དང་ལྡན་ཏེ།
‘མོ་འུ་གལ་གྱི་བྱ་ཆེན་པོས་དེའི་དགྱིལ་འཁོར་དཔག་པར་འདོད་ནས། རི་རབ་
ཀྱི་ཅེ་མོར་བྱིན་ནས་ཉན་ནའང་། དཔེར་ན། འདོམ་གང་ཙམ་གྱི་ནང་ན་འདུག་
པའི་གསུང་བཞིན་དུ་ཐོས། ཡང་ཉིང་དེ་འཛིན་རྩ་འབྲལ་གྱི་སྟོབས་’¹ ཀྱིས་མི་
མཐེད་འདིའི་ཕྱོགས་ལོགས་ཀྱི་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཐོམ་
ལ་འདུག་ནས་ཉན་ན་ཡང་། སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཐོས་སོ། །སྤྲེལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
མ་ཐུ་དང་རང་གི་རྩ་འབྲལ་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གང་གྲུའི་
སྤྱང་དགུ་བཅུ་ཅ་དགུའི་བྲེ་མ་སྟེད་འདས་ཏེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འོད་ཟེར་
ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་བྱ་བར་བྱིན་ནས་ཉན་ནའང་སྔ་མ་བཞིན་དུ་ཐོས། དེ་ནས་
བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་གྱིས་མི་མཐེད་འདིར་བྱིན་ཏེ། བཙུམ་ལྡན་
འདས་ལ་ཕྱག་འཆའ་བསྐྱོར་བ་བྱས་ནས། བཙུམ་ལྡན་འདས་བདག་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་གསུངས་དབྱངས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་རྟོགས་འཆའ་དེ་སྤྱིད་དུ་
མཆིས་པས། བདག་འོངས་པ་ཅན། འོངས་པ་འཆགས་སོ། །བཙུམ་ལྡན་འདས་
དེ་སྤྱིད་རིང་དུ་མཆིས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ནི་འདི་ན་རི་ཙམ་དེ་

¹ བཀའ་འགྱུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༣༥། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙུམ་ལྡན་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་
པའི་མདོ། ༣༧༦། ༢།

² ག་ཇ་༣་བ་༡་རྩ་འབྲལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱི་མི་འཐེད། ག་ཇ་༣་བ་༡་རྩ་འབྲལ་གྱི་སྟོབས་མི་འཐེད།

ཅམ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའི་གསུང་གི་གསང་བ་དང་ལྡན་
པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ། འཕགས་པའི་ལུགས་དང་། སློབ་དཔོན་གྱི་
ལུགས་གཉིས། དང་པོ་ལ་དུས་ཀྱི་སློན་ས་མདོར་བསྟན་པ། དབྱེ་བའི་སློན་ས་
རྒྱས་པར་བཤད་པ། གངས་ཀྱི་སློན་ས་མཐུག་བསྟུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་
ནི། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དག་དོན་ནི། མཆོག་གི་སྤྱུལ་
སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་རྒྱན་མི་
ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆོགས་ལམ་ལ་འགོད་པ། སྦྱོར་ལམ་
ལ་འགོད་པ། མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ། སློམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་དང་བཞི། དང་
པོ་ལ། བསམ་པ་སྤྱན་ཆོགས་ལ་འགོད་པ། གཞན་རྒྱུད་སློན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་
འགོད་པ། བདེན་བཞི་ཆོགས་པའི་ལྟ་བ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི།
འགྲོ་ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་ནི། བསྟུ་རྒྱུ་ཞེས་པས་འཆད། གསུམ་པ་
ནི། ཀུན་ནས་ཞེས་པས་འཆད། གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ་བསམ་པ་
སྤྱན་ཆོགས་ལ་འགོད་པ། རང་རྒྱུད་སློན་བྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་པ། ལྟ་བ་རྒྱུ་
དག་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་རྒྱུ་ཞེས་
པས་འཆད། གཉིས་པ་ལ། དཔོན་དང་། གཉིས་དོན་གྱི་སྦྱོད་པ་ལ་འགོད་པ་

གཉིས། དང་པོ་ནི། སར་བྱིན་དྲུག་དང་ཞེས་བས་འཆད། གཉིས་བ་ནི། སངས་
རྒྱུ་ལམ་དང་ཞེས་བས་འཆད། གསུམ་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་སྣང་བ་ཉིད་
དང་ཞེས་བས་འཆད། གསུམ་བ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་བ་ནི། གཉིས་ཟད་དང་
ཞེས་བས་བཤད། བཞི་བ་སྒྲིམ་ལམ་ལ་འགོད་བ་ནི། ཧི་མ་མེད་བ་ལ་སོགས་
བ་གཉིས་ལ་འགོད་བ། ས་བཞི་བ་སོགས་གསུམ་ལ་འགོད་བ། ས་བདུན་བ་
ལ། ས་བརྒྱད་བ་ལ། ས་དབྱུ་བ་ལ། ས་བརྩ་བ་ལ་འགོད་བའོ། །དང་པོ་ནི།
བརྟུང་དང་ཞེས་བས་བཤད། གཉིས་བ་ནི། དམིགས་བ་མེད་བ་དང་ཞེས་བས་
བཤད། གསུམ་བ་ནི། ལུས་ཅན་ཞེས་བས་བཤད། བཞི་བ་ལ། ལམ་གསུམ་
གྱི་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ་འགོད་བ། བདེན་འཛིན་ཞི་བ་ལ་འགོད་བ། སངས་
རྒྱུ་དཀོན་མཆོག་བཏགས་བ་བ་ཐོབ་བ་ལ་འགོད་བ། སངས་རྒྱུ་གྱི་ཞིང་
དག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་འགོད་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་
ནི། ཞེས་བས་བཤད། གཉིས་བ་ནི། མཛོན་པར་ཞེན་བ་སྒྲོག་བ་དང་ཞེས་བས་
བཤད། གསུམ་བ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་ཞེས་བས་བཤད། བཞི་བ་ནི། སངས་
རྒྱུ་ཞིང་། རྣམ་པར་དག་བ་དང་ཞེས་བས་བཤད། ལྷ་བ་ས་དབྱུ་བ་ལ་འགོད་
བ་ལ། རང་སངས་རྒྱ་བར་ངེས་བ་དང་། གཞན་སྤྲིན་པར་བྱེད་བ་ལ་འགོད་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ངེས་བ་དང་ཞེས་བས་བཤད། གཉིས་བ་ནི། སེམས་ཅན་དོན་
ནི་ཆད་མེད་དང་ཞེས་བས་བཤད། དྲུག་བ་ས་བརྩ་བ་ལ་འགོད་བ་ལ། ས་བརྩ་
བས་བསྐྱས་པའི་བཤེས་གཉིན་བསྟེན་ཆུལ་ལ་འགོད་བ་དང་། རྟོགས་བ་གོང་དུ་
འཕེལ་བ་ལ་འགོད་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་བསྟེན་སོགས་ཡོན་ཏན་

དང་ཞེས་པས་བཤད། གཉིས་པ་ལ། བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པ།
ལས་འབྲས་རྒྱུ་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པ། བདེན་བཞི་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ། ཕྱིན་
ཅི་ལོག་བཞི་ཟད་པ་ལ། གཞི་མེད་པ་ལ། རྣམ་བྱང་རྫོགས་པ་ལ། ཆོགས་རྫོགས་
པ་ལ། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་བརྒྱད། དང་པོ་བྱང་ཚུབ་
ཡན་ལག་ཅེས་པས་བཤད། གཉིས་པ་ནི། ལས་རྣམས་ནི་རྒྱུ་མི་ཟ་ཞེས་པས་
བཤད། གསུམ་པ་ནི། བདེན་མཐོང་དང་ཞེས་པས་བཤད། བཞི་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ནི་སྤངས་པ་དང་ཞེས་པས་བཤད། ལྷ་པ་ནི། དེའི་གཞི་མེད་པའི་རྩི་ལ་དང་
ནི་ཞེས་པས་བཤད། རྟལ་པ་ནི། རྣམ་པར་བྱང་དང་ཞེས་པས་བཤད། བདུན་པ་
ནི། ཆོགས་དང་ནི་ཞེས་པས་བཤད། བརྒྱད་པ་ནི། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་
པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀླང་བ་གཉིས་ཀྱིས་^༡བཤད། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་དན་འདས་
ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཞེས་པས་བཤད། གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཡི་འཕྲིན་ལས་
ནི། །ཞེས་སོགས་ཀླང་བ་གཉིས་ཀྱི་བཤད།

གཉིས་པ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ནི། དུས་ཀྱི་སྟོན་མཛོད་བསྟན། དབྱེ་
བའི་སྟོན་རྒྱས་པར་བཤད། གངས་ཀྱི་སྟོན་མཐུག་^༢བསྟུ་བ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་འཁོར་བ་ཞེས་པས་བཤད། དག་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་
ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་མི་ཆད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱང་རྒྱན་མི་
ཆད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་གནས་

^༡ ག་༩༩བ་༩་ཀྱིས། བ་༩༩བ་༩་ཀྱི།

^༢ ག་༩༩བ་༩་འཇུག། བ་༩༩བ་༩་འཇུག།

བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། ལམ་ལ་འགོད་པ། ལམ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཆོག་མཆོག་ལམ་ལ། སྤྱིར་ལམ་ལ། མཐོང་ལམ་ལ། སྒོམ་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་བསམ་བ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པ། བསྐྱ་བཞི་ལ། བདེན་བཞི་ཤེས་པ་ལ། གཞན་དོན་གྱི་བསམ་བ་ལ། སྤྱོད་པ་ལ། དོན་གཉིས་སྐྱབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་ལྔ་པ། དང་པོ་ནི། འགྲོ་ལྷན་མཉམ་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་དང་།¹ འབྲེལ་པ་ལྟར། འགྲོ་བ་བཟང་པོ་དང་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཆད། དག་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་བ་སྤྱན་ཆོག་མཆོག་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་བདེ་འགྲོ་དང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྐྱ་ལྷན་མཉམ་ཞི་ལ་འགོད་པ་དང་། །ཞེས་དང་། མཐུག་ཏུ་ཐུང་བ་འདས་ལ་འགོད་པ་སྟེ། །ཞེས་འགོད་སྤྱོད་གཉིས་ནི། ཐོག་མ་དང་ཐ་མའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་ལྷན་མཉམ་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་པའི་སྐྱས་འོག་མ་ཉེར་ལྔ་པ་ལ། འཕྲིན་ལས་ཀྱི་འགོད་པ་ཤེས་བྱེད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདིའི་ཐད་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས།² འདིས་ལམ་གྱི་རྟེན་ལ་འགོད་པ་ཡང་བསྐྱན་མོད་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་བསྐྱན་ཏི་ཞེས་གསུངས། འགྲོ་

¹ བསྐྱན་འགྲུང་དཔེ་བསྐྱར་མ། ༥༩ཤེར་ཕྱིན་ཟ། སྒོམ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ། འབྲེལ་པ་དོན་གསལ། ༣༩༥། ༩།

² སྐྱེས་འབྲས་དཔར་མ། གསང་འབྲས་ཁ། རྒྱལ་ཆབ་རྩེ། རྣམ་བཤད་སྤྱིང་རྒྱན། ༢༡༥། ༩།

ནམས་ཞེས་པའི་གཞུང་འདིས། གདུལ་བྱ་ལས་ཀྱི་རྟེན་ལ་འགོད་ཚུལ་གང་ཞེ་
ན། ཚུལ་ཡོད་དེ། འོག་གི་འགོད་ཅེས་པ་འདིར་ཡང་སྦྱར་ནས། འགོད་ཅེས་པ་
བཤད་པའི་གཞིར་བྲངས། གང་གིས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སོ། །གང་དུ་
ན་གདུལ་བྱའོ། །གང་ལ་ན་ཐར་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་
ན། རན་སོང་གསུམ་དང་། ལྷ་མིའི་འགོ་བ་ནམས་ཀྱི་སྤྱག་བསུལ་རབ་ཏུ་ཞི་བའི་
འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་སློན་ནས་སོ། །དེ་ཡང་རན་སོང་བ་ནམས་ལ་ནི། སྐྱེ་རྒྱ་
འབྲུལ་གྱི་ཆོ་འབྲུལ་བསྟན་ནས་མོས་པའི་ཆེ་དེ་དག་གི་བསམ་པ་བརྟགས་ནས་
དེ་དང་མ་བྱུན་བར་བསྟན་པས་སྐྱེས་གནས་དེ་དག་ལས་ཐར་བར་བྱས་ནས་
ལྷ་དང་མིའི་རྟེན་བྱད་པར་ཅན་ལ་འགོད་ཅིང་། བདེ་འགོ་ལ་ནི་འདོད་ལྷ་ཡུལ་
ལ་སྲིད་པས་སྤྲོས་པ་ནམས་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་མེ་འབར་བར་བྱས་ནས་འདུ་
བྱེད་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་སྟོན་པ་དང་། ཁམས་གོང་མའི་ལྷ་ཆངས་
པའི་ལྷ་བས་བཅིངས་པ་ནམས་ལ་ཆོས་ནམས་སྟོང་པར་བསྟན་པས་ལྷ་དན་དང་
བྲལ་བར་བྱེད་པ་དང་། མི་ནམས་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་། བསྐྱབ་གཞི་བཟུང་བ་
ལ་སྦྱར་ནས་རྒྱད་སྟོད་རུང་དུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་འདྲིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས།^༡ རབ་
འབྱོར་ངས་འདི་ནས་ཞེས་སོགས་གསུངས། དེ་ཡང་ཐར་ལམ་དངོས་སུ་སྐྱེ་
བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ལྷ་མི་གང་རུང་དགོས་ཏེ། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་ལས།^༢ ལྷ་དང་
མི་ཡི་ཐེམ་སྐྱས་ལ། །བརྟེན་ན་ཐར་པ་འདི་ན་འདུག །ཅེས་དང་། རིན་ཆེན་སྲིང་

^༡ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༥༥ ཅེས་ཤིང་། སྟོན་པ་བཅོས་ལྷན་འདས། ཅི་ཞི། ༢༠༡། ༡༥

^༢ བསྟན་འགྲུར་དཔེ་བསྟར་མ། ༡༡༤། ལྷ་ཆོགས། སྟོན་དཔོན་ལྷ་སྤྱན། ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ། ༡༣༠༡། ༩

བ་ལས།¹དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཆོས། །ཕྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་འབྱུང་
བའོ། །གང་ཕྱིར་མངོན་པར་མཐོ་ཐོབ་ནས། །རིམ་གྱིས་ངེས་པར་ལེགས་པ་
འོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་མི་དེ་ཡང་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་
ཞིག་དགོས་ཏེ། མི་དགེ་བ་ཅུ་སྟོང་གི་རྟེན་བཟང་པོ་གཅིག་རྟེན་དུ་སྒྲག་ཅིང་། ཟར་
བ་དང་ཟམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པའི་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་མ་རྟེན་ན།
ཟར་ལམ་བཟོད་པའི་ས་ཆོད་ཆེ་འདིར་མི་འོང་བས་རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་ཞིག་
དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟེན་མཆན་ཉིད་ཆང་བ་དེ་སེམས་ཅན་ལ་འཆེ་བ་སྤངས་པ་ལ་
སོགས་པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་རྒྱ་བརྒྱད་ལས་བྱུང་བའི་ཆེ་ཕུང་པོ་ཆང་བ་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། དེ་བརྒྱད་དང་
ལྡན་ན་རང་གཞན་གྱི་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱ་རྣམ་²ཞེས་པས་འཆད། དག་དོན་ནི། ཡེ་ཤེས་ཆོས་
སྐུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་བསྐྱ་བཞི་ལ་འགོད་དེ་སེམས་ཅན་འཁོར་
དུ་མ་བསྐྱས་པ་སྐྱད་པར་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱ་བའི་དངོས་པོ་བཞི་ལ་
འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་ཡང་། སྟོབ་དཔོན་རྟ་
དབྱངས་ཀྱིས། སྤྲིན་པའི་གཡལ་མོས་ལེགས་པོས་ནས། །སྙན་པར་སྤྱི་བའི་
གཏམ་བྱས་ཏེ། །དོན་སྟོད་པ་ཡི་བག་པབ་ནས། །དོན་མཐུན་གྲོས་ཆེན་ངེས་
པར་གདབ། །ཅེས་གསུངས། གསུམ་པ་ནི། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བཅས་པ་

¹ བསྐྱན་འབྱུང་དཔེ་བསྐྱར་ན། ༢༤། སྤྲིས་རབས་གོ། མགོན་པོ་ཁྱུ་སྤྱུལ། རིན་ཆེན་ཐེང་ག། ༢༡༤། ༢།

² ག་༤་བ་༢་བསྐྱ་རྣམས་ཞེས་པས་འཆད། ག་༤་བ་༢་བསྐྱ་རྣམས་ཞེས་པས་འཆད།

ཡི། རྣམ་པར་བྱང་བ་རྟོགས་པ་དང་། ཞེས་གསུངས། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
གདུལ་བྱ་བདེན་བཞི་ཤེས་པར་འགོད་པར་མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཐོས་
བྱུང་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྒྱ་འབྲས་སྤྱད་ཀུན་གཉིས་
དོར་བྱ་དང་། རྣམ་པར་བྱང་བ་རྒྱ་འབྲས་འགོག་ལམ་གཉིས་སྒྲུབ་བྱར་རྟོགས་
པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ནི། སེམས་ཅན་རྣམས་
དོན་ངེ་བཞིན་གྱི། ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་གཞན་
དོན་གྱི་བསམ་པ་ལ་འགོད་པའི་ཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྦྱོར་
མཁན་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྤང་ཉེ་རིང་མེད་པའི་སྒོ་ནས། བྲམས་
སོགས་ཆད་མེད་བཞི་ལ་འགོད་པའི་ཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། ལྷ་བ་ནི། བ་
རོལ་བྱིན་དུག་དང་། ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྦྱོད་པ་
ཁྱད་པར་ཅན་ལ་འགོད་པའི་ཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། འཁོར་གསུམ་བདག་མེད་དུ་
རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་དུག་ལ་འགོད་
པའི་ཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། དུག་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་ལམ་དང་། ཞེས་པས་
བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་དོན་གཉིས་སྦྱབ་པའི་གཞི་ལ་འགོད་པའི་
ཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་གང་སྦྱབ་ཀྱང་ངེས་པར་དགོས་
པའི་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་ལམ་སྟེ། དག་བ་བཅུའི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་ཕྲིན་ལས་
མཛད་པའི་བྱིར། དེ་ནས་དང་། དེའི་རྗེས་ལ་དང་། དེའི་འོག་ཏུ་ཞེས་པ་དུས་ནས་
གྱི་ཆེ་མཛད་ན། དེ་ནས་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ཏེ།

གཉིས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི། རྟོར་བ་ཉིད་དང་།

ཞེས་བས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྦྱོར་ལམ་ལ་འགོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱོར་
བ་ཉིད་འཛིག་རྟེན་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་སྒྲོམ་བཞིན་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
མཛད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་མཐོང་ལམ་ལ་འགོད་པ་ནི། གཉིས་ཟད་དང་། ཞེས་བས་བཤད།
དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྦྱོར་ལམ་ལ་བཀོད་པའི་རྗེས་ལ་མཐོང་ལམ་ལ་
འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། གཉིས་སྒྲུབ་གི་སྦྱོར་བ་ཟད་པའི་སྒྲོན་ས། སྦྱོར་
ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར།

བཞེ་བ་སྒྲོམ་ལམ་ལ་འགོད་པ་ལ། ས་གཉིས་བ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ། ས་
དུག་པ་ལ། ས་བདུན་པ་ལ། ས་བརྒྱད་པ་ལ། ས་དགུ་པ་ལ། ས་བརྟུ་པ་ལ་
འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་དུག །དང་པོ་ནི་བཅད་དང་། ཞེས་བས་བཤད། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་གཉིས་བ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་མཛད་དེ། ཆོས་རྣམས་མིང་བཅས་བཞག་ཅིང་། དོན་དམ་པར་མེད་པར་
རྟོགས་པའི་ས་གཉིས་བ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་
པའི་བྱིར། གཉིས་བ་ནི། དམིགས་བ་མེད་པ་དང་། ཞེས་བས་བཤད། དེ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་དུག་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ཤེས་
རབ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པའི་སྒྲོན་ས་ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་པར་མི་
དམིགས་པར་རྟོགས་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། གསུམ་
པ་ནི། ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་ཡོངས་སྤོང་དང་། ཞེས་བས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན།

རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་བདུན་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ཐབས་ཀྱི་
པར་ཕྱིན་ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པའི་སློན་སྤྲུལ། ལུས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སུ་སྤྲིན་
པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ལ་སྤྱོད་པ་བྱུང་བར་
ཅན་ལ་འགོད་པ། བདེན་འཛིན་མཛོན་གྱུར་བ་ཞི་བ་ལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལམ་དང་ནི། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
གདུལ་བྱ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ལྷོ་བས་ཀྱི་པར་ཕྱིན་
ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་པའི་སློན་སྤྲུལ་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལམ་པར་ཕྱིན་དུག་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ནི། མཛོན་པར་ཞེན་པ་བརློག་པ་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
གདུལ་བྱ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། བདེན་འཛིན་མཛོན་
གྱུར་པ་ཟད་པར་བཅོམ་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
མཛད་པའི་ཕྱིར། ལྷ་པ། ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་དང་། །ཞེས་
པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་དགུ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་མཛད་དེ། ས་དགུ་པས་བསྐྱུས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར།

དུག་པ་ལ། ས་བརྒྱུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པ། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་
ཐོགས་པ་ལ་འགོད་པ། སྤིང་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཞིང་རྣམ་དག་པ་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་བརྒྱུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་

མཛད་དེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ས་བརྩ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་འོད་ཟེར་ཆེན་
པོའི་དབང་བསྐྱར་ནས་སྟོད་བརྩུང་གི་ཞིང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པ་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། འོ་ན། ས་བརྩ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་འོད་ཟེར་
ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཚུལ་དེ་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་སྤྱང་བས་འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་
ཚུལ། མཛོད་པས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཚུལ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྟོད་དག་
པའི་སྤྱང་བ། བརྩུང་དག་པའི་སྤྱང་བ། འཕྲིན་ལས་སྐྱབ་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་
པོ་ནི། བྱང་སེམས་ས་དགུ་བ་དེས་ས་བརྩ་བ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་ཉིང་རེ་འཛིན་
གངས་མེད་འབྲུམ་ཕྲག་བརྩ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས། དེ་མ་ཐག་དེ་ལས་ལངས་
ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་བྱད་པར་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པར་བྱས། དེ་ཐོབ་མ་ཐག་ཏུ་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་ཕྲག་བརྩའི་
རྒྱ་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱེའི་གདན་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཆོགས་པས་སྤྲས་པ། དེའི་
འཁོར་དུ་སྟོང་གསུམ་འབྲུམ་ཕྲག་བརྩའི་རྒྱ་གྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་བསྐྱེའི་
གདན་སྤང་བར་བྱས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་དབུས་གྱི་བསྐྱེའི་གདན་གྱི་སྟེང་
དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རང་ཉིད་གདན་དེ་དང་འཆོམ་ཞིང་རྒྱེན་དུ་བབ་པར་
བཞུགས། འཁོར་གྱི་བསྐྱེའི་རྣམས་གྱི་སྟེང་དུ་ས་དགུ་བ་མན་ཆད་གྱི་བྱང་སེམས་
ལ་ཉྟག་བཞུགས་པས་བསྐྱོར་བར་བྱས། གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཆེ་བྱང་སེམས་དེའི་
ཞབས་མཐེལ་གཉིས། དུས་མོའི་ལྷ་དང་གཉིས་རྩེ་ལོག་དང་ལྷེ་བ་གཉིས། དུག་
མཐེལ་གཉིས་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་གངས་མེད་འབྲུམ་ཕྲག་བརྩ་བརྩ་སྟོས་པས་
རིགས་དུག་ཀའི་གནས་རྣམས་སྤང་བར་བྱས་ནས། དེ་རྣམས་གྱི་སྤྱག་བསྡུལ་ཞེ་

བར་བྱས། བྱང་སེམས་དེའི་སྤྲལ་གཉིས་དང་རྒྱབ་མགྲུལ་གཉིས་དང་ཞལ་ནས་
འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་འབུམ་སྤྲལ་བཅུ་བཅུ་སྟོས་པས་རིམ་བ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་
དང་། རང་རྒྱལ་དང་། བྱང་སེམས་ས་དགུ་བ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་གནས་རྣམས་
སྤང་བར་བྱས། ཆོས་སྤང་བའི་སྟོང་དང་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ཤེས་རབ་དང་།
ཐབས་ལ་མཁས་པའི་ཚུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་རིམ་བ་བཞིན་ཉེ་
བར་སྐྱབ་པར་བྱེད། གཉིས་པ་ལ། མཆོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས།
དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་དེའི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་འབུམ་སྤྲལ་
བཅུ་བཅུ་སྟོས་པས་བདུད་ཐམས་ཅད་ཟེལ་གྱིས་མནན། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་
བྱང་སེམས་རྣམས་སྤྱན་བྲངས། དེ་དག་གི་ལུས་སུ་བྱུབ་པར་བྱས། དེ་ནས་བྱང་
སེམས་དེའི་སྤྱི་གཙུག་ནས་སྟོང་གསུམ་གྲངས་མེད་འབུམ་སྤྲལ་བཅུའི་རྒྱལ་
དང་མཉམ་པའི་འོད་ཟེར་སྟོས། རྟོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྤྱན་བྲངས།
འཇིག་རྟེན་ལན་བཅུར་བསྐྱོར་ནས་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་མཆོད། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་བྱས། འོད་ཟེར་དེ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་
མཐེལ་དུ་བྱུབ་པར་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཐམས་ཅད་
གྱིས་བྱང་སེམས་དེ་དབང་བསྐྱར་བར་དུས་ལ་བབ་པར་གཟིགས་ནས། རྟོགས་
བཅུ་ནས་ས་དགུ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་མཐའ་དག་འདུས་ཏེ། བྱང་སེམས་
དེ་ལ་བཟླ་ཞིང་མཆོད། ཉིང་རེ་འཛིན་སྟོང་སྤྲལ་བཅུ་བཅུ་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
སོ། །བྱང་སེམས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་རྣམས་གྱིས། མགིན་པ་དང་། རྟོགས་ཀ་
ནས་དཔལ་བེུ་དང་། རྟོ་རྟོ་དང་། བཟ་ཤིས་ལས་བདུད་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་

ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་ཟེར་གྲངས་མེད་འབྲུམ་སྤྲལ་བ་ཅུ་དང་བཅས་
པ་སྤྱད་བ་དེ། རྟོགས་བཅུར་སྤང་བར་བྱས། ཆོ་འབྲུལ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསྟན།
བྱང་སེམས་དེ་ལ་དཔལ་བེའུ་རྡོ་རྗེ་བཟུ་གིས་རྣམས་རྒྱབ་པས། མཐུ་སྟོབས་
ལྷག་པར་འཕེལ་ལོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་སྤྱོད་ནས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་འོད་ཟེར་འཁོར་འོད་ཟེར་
གྲངས་མེད་འབྲུམ་སྤྲལ་བ་ཅུ་དང་བཅས་པ་སྤྱད་སྟེ། རྟོགས་བཅུ་ཐམས་
ཅད་སྤང་བར་བྱས། འཛིག་རྟེན་ལན་བཅུ་བསྟོར། རན་སོང་གི་སྤྲལ་བསྐལ་ཞི་
བར་མཛད། བདུད་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མཚན་ནས། བྱང་སེམས་དེའི་སྤྱི་ཐོར་
རྒྱབ་ལ་འཁོར་གྱི་འོད་ཟེར་རྣམས་འཁོར་གྱི་སྤྱི་ཐོར་རྒྱབས་སོ། །འོད་ཟེར་དེ་
དག་ཐོག་མ་ཐག་ཏུ། བྱང་སེམས་འཁོར་དང་བཅས་པས་སྟོན་མ་ཐོབ་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་སྟོང་སྤྲལ་བ་ཅུ་བཅུ་ཐོབ་ཅིང། འོད་ཟེར་དེ་དག་ཀྱང་བྱང་སེམས་དེའི་
དབུ་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འབབ་པར་གྱུར་ཅིང། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་རྣམས་ཀྱི་
བྱང་སེམས་དེ་ལ་རང་གང་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་གནས་དང་། དུས་དང་། མཚན་
མ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི། འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ། །ཞེས་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟེ་བ་གཅིག་ཐོགས་ལ་འགོད་པ་ལ། སྟེ་བ་ཕྱི་མར་འཆང་རྒྱ་བར་
ངེས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། གཞན་དོན་ལྷན་གྲུབ་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལྷག་
མ་རྗེ་གས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ངེས་པ་དང་། ཞེས་
པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྟེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་

བ་ལ་འཁོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། སྐྱེ་བ་གཉིས་པ་ཁོ་ནར་ཡང་དག་པར་
རྩིགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་འཁོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཆད་མེད་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་
ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ས་བརྩས་བསྐྱས་པའི་གཞན་དོན་སྦྱོན་བྱུང་ལ་
འཁོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། རྩིས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་
ཆད་མེད་པའི་དོན་བྱེད་ཆུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པ་ལ་འཁོད་པའི་འཕྲིན་
ལས་མཛད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱེན་སོགས་ཡོན་ཏྲ་
དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་
སྐྱལ་མ་རྩིགས་པ་ལ་འཁོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་དུ་ཉི་བར་འཁོད་པ་དང་། སེམས་ཅན་སྟོན་
པ་དང་། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏྲ་ལ་འཁོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
མཛད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་རྩས་པའི་བྱང་པར། རྩིགས་པའི་བྱང་པར། སྤངས་པའི་བྱང་
པར། དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འཁོད་པའི་བྱང་པར་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། བྱང་
ཆུབ་འདེན་པར་བྱེད་པ་ལ་འཁོད་པའི་འཕྲིན་ལས། ལས་རྒྱུད་མི་ཟ་བ་ལ་འཁོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་། །ཅེས་པས་བཤད།
དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྤྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ལ་འཁོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་
དེ། རང་གི་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཡན་ལག་དེ་རང་གི་འབྲས་བུ་བྱང་
ཆེན་མཐར་ཐུག་དེ་ཉིད་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་འདེན་པར་བྱེད་པའི་འཕྲིན་

ལས་ལ་འགོད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལས་རྣམས་ནི་ཆུད་མི་ཟ་བ་དང་། །ཞེས་
པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྤྱིད་པ་ཟ་མ་པ་ལ་འགོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། མངོན་མཐོང་དང་ངེས་ལེགས་ཀྱི་ལས་དང་འབྲས་བྱ་དང་
འབྲེལ་བ་ཆུད་མི་ཟ་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཇི་སྟེང་པ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པ་ལ་
འགོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེན་མཐོང་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་
ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཇི་སྟེང་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། བདེན་
པ་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་འགོད་པའི་
འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་པ་
ལ། །ཐ་དད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
གདུལ་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་རྟོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་ལ་འགོད་པར་མཛད་དེ། ཇི་ལྟ་བ་འཁོར་
འདས་བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར།

’གསུམ་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་ཟད་པ་ལ་འགོད་པ་དང་། དེའི་གཞི་ཟད་
པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་སྤང་བ་
དང་། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྤོབས་པ་སྤུན་ཆོགས་
ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་དུ་འཛིན་པའི་ཉོན་
སྤྲིབ་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེའི་

’ ག་༤ ལ་ན་གཉིས་པ་ནི། ག་༤ ལ་ན་གཉིས་པ་ནི།

གཞི་མེད་པའི་ཚུལ་དང་ནི། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་
སྤངས་པ་བྱུང་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བཞི་པ་
བསྐྱེད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་སྤངས་པ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་
མཛད་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལ། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ཆོས་སྐྱེའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པ། རྫོ་
བྱར་རྣམ་དག་གི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་
པར་བྱང་དང་། ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་དག་པའི་
རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་རྫོ་བྱར་བྱི་བྱལ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ལ་འགོད་
པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོགས་དང་ནི། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
གདུལ་བྱ་དག་པའི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། སྒྲིབ་གཉིས་
བྱལ་བའི་རྫོ་བྱར་གྱི་བྱི་བྱལ་གྱི་རྒྱ་ཆོགས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་
པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལས་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་འགོད་པ་ནི། ལྷ་འདས་ལ་འགོད་
པ་སྟེ། །ཞེས་པས་བཤད། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཐར་བ་ལྷ་འདས་
ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་དེ། སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་མི་གནས་པའི་ལྷ་
འདས་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་མཛད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཀྱི་
སྐྱེ་ཡི་ཞེས་སོགས་གསུངས། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱེའི་འཕྲིན་ལས་ལ་དོན་གངས་

ནམ་པ་ཉི་ཤུ་ཅ་བདུན་དུ་མདོ་ལས་བཤད་དེ། བོད་དུ་བཤད་པ་ལྟར། ཆོག་པ་
ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དུག །སྒྲིབ་ལམ་ལ་གཅིག །མཐོང་ལམ་ལ་
གཅིག །ས་གཉིས་པ་ནས་ལྷ་པའི་བར་ལ་གཅིག །ས་དུག་པ་ལ་གཅིག །ས་
བདུན་པ་ལ་གཅིག །ས་བརྒྱད་པ་ལ་གཉིས། ས་དགུ་པ་ལ་གཅིག །ས་བརྒྱ་པ་
ཐོབ་མ་ཐག་པ་ལ་གཅིག །སྒྲེ་བ་གཅིག་ཐོག་པ་ལ་གསུམ། སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པ་
ལ་འགོད་པ་བརྒྱད། མི་སྒྲོབ་ལམ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་གཅིག་སྟེ་ཉེར་བདུན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བསྟུན་དོན་བཤད་པ་ལ། དོན་དུག་ཏུ་བསྟུན་པ་དང་དོན་གསུམ་
དུ་བསྟུན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་
བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ། བསྟུན་དོན་བརྒྱད་དུ་བཤད་ནས། དོན་གྱི་
སྒྲོས་པ་འབྲིང་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་བསྟུན་དོན་དུག་ཏུ་བསྟུན་ནས་འཆད་
པ་ལ། མཚན་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲིབ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས། གཉིས་པ་དོན་
གྱི་སྒྲོས་པ་མདོར་བསྟུན་པ་ལ་དད་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་
བསྟུན་དོན་གསུམ་དུ་འཆད་པ་ལ། དུལ་ནི་ནམ་པ། །ཞེས་སོགས་གསུངས། ཅེ་
བསྟུན་དོན་གསུམ་ལ་སོ་སོར་དད་པའི་གང་ཟག་ལ་ཆོག་དོན་ཡན་ལག་རྒྱས་
བཤད་བརྟན་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་བརྟན་པར་བཤད་པ་དང་
འགའ། དགོས་ན་རྒྱས་འབྲིང་བསྟུན་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་སོ་སོར་དབྱེ་བ་
མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། །འོན་ཏེ་དེ་ལ་དབང་པོ་རྟོ་རྩལ་གྱི་བྱང་
པར་ཡོད་དེ་ཞེས་ཟེར་ན། སྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་ཤིང་། དུམ་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་

ཡང་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་ག་བྱེད་པར་གསུངས་པས། དབང་པོ་ནོ་རྒྱལ་གྱི་རིམ་
པ་དགུ་ངེས་པར་ཁས་སྒྲུང་དགོས་སོ། །ཞེན། ཁ་ཅིག །མངོན་པར་རྟོགས་པའི་
ངོ་བོ་ངེས་པ་དང་། བྱངས་ངེས་པ་དང་། གོ་རིམ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་པ་ལ་དད་པའི་གང་ཟག་
གསུམ་ག་ལ་ཆོག་དོན་རྒྱས་པར་བསྐྱེད་དགོས་པ་ལ་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་གསུམ་གྱི་ཆོག་རྒྱས་བསྐྱུས་ལ་དགའ་
བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དབང་པོ་ནོ་འབྱེད་རྒྱལ་གསུམ་གྱིས་བྱེད་པར་གསུངས་པ་
ཡིན་ལ། ཡུམ་རེ་རེ་ལ་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་གསུམ་དུ་མཛད་པ་ནི་དབང་པོ་
ནོ་རྒྱལ་གྱི་བྱེད་པར་མ་ཡིན་ཡང་། དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་འབྱེད་བསྐྱུས་པ་ལ་
དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ།
ཡུམ་རེ་རེ་ལ་བསྐྱུས་དོན་གསུམ་གསུམ་དུ་མཛད་པ་ནི་དོན་གྱི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་
འབྱེད་བསྐྱུས་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ན། དེ་གདུལ་
བྱ་དབང་པོ་ནོ་རྒྱལ་གྱི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་རེ་རེ་ལ་
བསྐྱུས་དོན་གསུམ་གསུམ་དུ་མཛད་པ་དེ། བསྐྱུས་དོན་ལུས་ནམ་གཞག་གི་
ཆོག་མང་ཉུང་གི་བྱེད་པར་ཅམ་དུ། ཟད་པ་ཡིན་ན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང་། འབྲས་
བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཅེས་བསྐྱུས་དོན་གཉིས་སུ་བསྐྱུ་རིགས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་
དེའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་གསུམ་ག་ལ་ཡང་ཆོག་དོན་རྟོགས་
པར་འཆད་དགོས་པ་ལ་ནི་བྱེད་པར་མེད་ལ། དེ་ཡང་ཆོག་དོན་མཐའ་དག་ལ་
རིགས་པས་སྒྲོ་འདོགས་ཆེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་

ལ། བསྐྱུས་དོན་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པ་ནི། དང་པོར་བསྐྱུས་དོན་དེ་ཅམ་
ཞིག་བཤད་པ་ན། ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དོན་རགས་པ་རྣམས་ལ་ངེས་པ་
འདྲེན་བྱས་པ་དང་། མི་བྱས་པའི་བྱད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་བྱིས་
ན་གནས་པའི་ཆོ། རྒྱ་མཚན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་ཁོཅ་པ་རྟིང་པ་དེ་ན་རྒྱ་ཡོད་
སྟམ་པ་དང་། རྒྱ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་བཞིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་
བཅོས་ལས་ཀྱང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ལུས་རྣམ་གཞག་གི་རྒྱུ་ལ་ལ་ཆོག་མང་ཉུང་
གི་བྱད་པར་ཡིན་གྱིས་དོན་མང་ཉུང་གི་བྱད་པར་མ་ཡིན་ལ་ཡན་ལག་རྒྱས་
བཤད་ལ་ནི་བྱད་པར་མེད་དོ། །འོ་ན། ལུས་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་པའི་ཉེས་པ་འདི་
ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །ཞེན་མི་མཚུངས་ཏེ། དེ་ཅམ་གྱིས་ཡན་ལག་རྒྱས་བཤད་
ཀྱི་ཆོག་དོན་རགས་པ་ལ་ཡིད་དཔྱོད་འདྲེན་བྱས་ན་མདོ་ལས་འདི་ལྟ་བུའི་རྒྱས་
བཤད་དང་བསྐྱུས་བཤད་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མཐུག་གི་དོན་ནི། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་འདི་སྟོབ་དཔོན་གང་
གིས་མཛད་ན། སྟོབ་དཔོན་སང་གེ་བཟང་པོས་མཛད་པ་ཡིན་ལ། འོ་ན། སྟོབ་
དཔོན་དེ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་རི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཞེན་བཤད་དུ་ཡོད་དེ། སྟོབ་
དཔོན་འདི་རྒྱལ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ། ཕྱི་ནང་གི་བྱུབ་མཐའ་ཐམས་ཅད་
ལ་མཁས་པ། བྱད་པར་དུ་ཡུམ་གྱི་དོན་ལ་རིང་དུ་གོམས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། དེ་
ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་མཁན་པོ་རྣམ་སྟངས་མཛད་བཟང་པོ་ལ་བྱམས་པའི་སྐྱབ་ཐབས་
ལུས་ནས་བསྐྱབས་པས། མི་ལས་དུ་དགེ་སྟོང་གྲུར་གྲུམ་གྱི་མདོག་ཅན་སྟོང་
ལས་མཛེས་པ་ཞིག་མིས་ཏེ། ཤར་ཕྱོགས་ཁ་སར་པ་ཤིར་སོང་ཞིག །ཅེས་

ལུང་བསྟན་ནོ། །སང་དེ་དེར་སོང་ནས་ཞག་གསུམ་དུ་སྦྱང་གནས་བྱས་ཏེ། མི་
ལམ་བརྟགས་པས་ཐོ་ངོངས་མི་ལམ་ན། ཨོ་ཏ་ཏ་རིར་བ་ཏའི་ཐུང་ལའི་སྒྲིང་གི་
ནས་མཁའ་ལ་སྤྲོན་པུང་འབུག་པོ་གཅིག་གི་གསེབ་ན་ལྷའི་ལུས་སྟོང་སྤྲོན་གྱི་
གསེབ་ནས་བྱུང་ནས། མཆོད་རྩིས་སྒྲ་ཆོགས་ཀྱིས་མཆོད་པ་མཐོང་སྟེ། ཅི་
བྱེད་དེས་པས་རྩི་བཅུན་བྱམས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུང་པ་ལ་མཆོད་པ་བྱེད་པ་
ཡིན་ཟེར་ཏེ། རིང་དུ་བསྟམས་པས། རྩི་བཅུན་ཞལ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་སྤྱི་
གཙུག་མཆོད་རྟེན་གྱིས་སྤྲས་པ། དུག་གཡས་ཆོས་འཆད་^༡ ཀྱི་དུག་རྒྱ་མཛད་
པ་ཞིག་མཐོང་ནས། དུག་དང་མཆོད་པ་མཛད་དེ། ཉིད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་དེར་
སང་འགྲེལ་པ་མང་དུ་མཆིས་ན། གང་གི་རྩིས་སུ་འབྲུག་པར་བབྱི་ཞེས་ཞུས་
པས། གཞུང་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་^༢ མོངས་ལ། འཐད་པ་བསྟུས་ཏེ། ཁྱིད་
ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་མང་དུ་རྩོམས་ཤིག་ཅེས་གནང་བ་ཐོབ་པོ། །སང་དེ་མཆོད་
པ་བྱས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་རྩོམ་པའི་སྤྲོན་བདག་བཅའ་བའི་བྱིར། ཤར་ནས་
བྱུང་ཏུ་བྱོན་པ་ན། རྒྱལ་པོ་ས་སྟོང་གིས་ཡུམ་འཆད་པ་ལ་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་
བཟང་པོ་མཁས་པར་ཐོས་ནས། གདན་འདྲེན་དུ་བཏང་བའི་བང་ཆེན་དང་སྤང་
ནས་གདན་བྲངས་ཏེ། འཕགས་པའི་འགྲེལ་པ་དང་མཐུན་པར་ཉི་མའི་བསྟུས་
དོན་ལེན་བརྒྱད་པ་དང་། བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་
དང་། བསྟུས་འགྲེལ་རྟོགས་སྤྲ་དང་། ཤེར་བྱིན་འབུམ་འགྲེལ་ལ་སོགས་པ་

^༡ ག་ཡོང་བ་ལྷ་དུག་གཡས་མཆོས་འཆད། ག་ཡོང་བ་ལྷ་དུག་གཡས་ཆོས་འཆད།

^༢ ག་ཡོང་བ་ལྷ་ལོགས་ལ། ག་ཡོང་བ་ལྷ་ལོངས།

མཛད་དོ། །ཞེས་གྲགས་སོ། །བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དུ། དཔལ་ལྷན་ཆོས་སྟོང་གིས་སྤྱིན་བདག་མཛད་ནས། རྟེན་ཀླུ་^༡ཆེ་བ་གསུམ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བྱས་པར་བཤད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་ཤེར་འབྱུང་སྟོ་གོས་ཀྱིས། སྟོབ་དཔོན་སེང་གོ་བཟང་པོ་སྟེ་དགུའི་དོན་ལ་མཛོན་དུ་བྱོགས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྟོན་པ་ན། པོ་ཏི་དུ་མ་དག་ན་འདོད་པ་དུ་མ་དང་། འཆད་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བཤད་པ་ཡང་པན་ཚུན་འགལ་བར་མཐོང་བས་སྟོ་བ་སྟེས་ཏེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ན། ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྷན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱམས་པས་དེའི་སྟོ་བ་བསལ་བའི་བྱིར། མཛོན་པར་རྟོགས་པ་དང་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་བཤད་དོ། །ཞེས་ཟེར་བ་རྗེས་སུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ནི་ལོ་བཅུ་བདུན་དུ། བཤེས་གཉིན་བསྟན་པར་བྱས་ནས། མི་ལམ་དུ་བྱམས་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་ཞེས་གསུངས། དེ་ལ་སྟོབ་མ་འཇམ་དཔལ་ལ་དབང་བསྐྱར་དངོས་སུ་ཐོབ་པ་སངས་རྒྱུ་ལེ་ཤེས་ཞབས་ལ་སོགས་པ་དུ་མ་ཞིག་བྱུང་བའི་སྟོན་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉིན་མོ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྟོབ་གཉིས་བྱེད་པ་དང་བལ་འབྲས་བྱའི་སྟུ། །མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་ཁྱད་པར་ཆོས། །རྩི་བཞིན་འདོམས་ལ་ཆད་མས་^༢ངེས་རྟེན་ནས། །རྣམ་ཀུན་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་སར་དབང་འབྱོར་ཤོག། །དག་ལེགས་འཕེལ། །

^༡ ག་པ་༡་ན་ན་རྟེན་ཀླུ་ཆེ་བ་གསུམ་གྱི། ག་པ་༡་ན་ན་རྟེན་ཀླུ་ཆེ་བ་གསུམ་གྱི།

^༢ ག་པ་༡་ན་༤་མའི། ག་པ་༡་ན་༢་མའི།

པར་བྱང་སྒྲིབ་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབས་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི།
དེ་མ་ཡོངས་འབྱུང་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྒྲོལ་པ་བརྒྱ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་པ།
རེས་ལེགས་ཁོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ལོག།

ཅེས་ནང་བསྐྱུན་བྱུབ་མཐའ་རེས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་
དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྤྱར་ཆོག་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སྒྲོལ་ཆོག་ཏུ། རྒྱུའི་
དགོ་སྐྱོང་ཆོས་སྤྱོད་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱར་བའོ།
དགོལོ།

མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་ས་རྒྱུན་ཡིག་ཆ་དཔེ་བསྐྱར་
ཨ་ཁུ་ཞིག་སྐབས་ཀྱི་ལས་བྱེད།

ལས་གཞི་འདི་ཚོག་མཐའ་བར་གསུམ་ཏུ་མཐུན་འཁྱར་
ཆ་ཆ་ར་དང་དབར་ཐུན་གནང་མཁན་བཅས།

མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་ཚུག་མཛོད་སྐབས་ཉི་ཤུ་པ།

ཁུ་ཞིག་འགན་ཁུར་བ།

མེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་དགེ་བཤེས་ཡ་མ་བསོད་ནམས།

དཔེ་རྒྱུ་ཁག་བྱུག་དང་ཞིབ་བསྐྱར་གནང་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་འདུལ་བ་གསར་རྒྱུ་འཛིན་གྱ།

དབུ་མ་གསར་རྒྱུ་གོང་འོག་ལས་ཕྱིན་འཛིན་གྱ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ཞིབ་བསྐྱར་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ཐ་མའི་ཁུ་དག་གནང་མཁན།

མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་དཔེ་བྱིད་དགེ་ཆན་རྣམ་པ།

དཀར་ཆག་ཁུ་ཞིག་མཁན།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་ལྷ་རམས་འཛིན་གྱ།

ཡིག་ཆར་བྱངས་བའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལྷང་འཚོལ་མཁན་དང་དེབ་ཁུ་ཞིག་པ།

ཕྱི་ལོ་ (༢༠༡༢) ལོའི་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་གི་འདུལ་རྒྱུ་དང་འདུལ་གསར་འོག་མའི་

འཛིན་གྱ་བཅས་ནས་འདེམས་བསྐྱོས་ལྷང་འཚོལ་བའི་ལས་བྱེད་རྣམ་པ།

ལས་བྱས།

ཕྱི་ལོ་ (2012) ནས་ (2015/08/07) བར་ལོ་རོ་བཞིའི་རིང་།

འབྲེམ་ཞེལ་བྱེད་མཁན་དང་དབར་ཐུན་བདག་དབང་མེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱ་ཚང་།

ཕྱི་ལོ་ (2015) མར་སྟོན་ཁྱད་ཚོག་དཔེ་བསྐྱར་མའི་བར་གཞི་ཚོག་མར་བཞུགས།